MICROFILMED BY
NEHRU MEMORIAL MUSEUI
AND LIBRARY
TEEN MURTI HOUSE
NEW DELHI

REEL-13

SWADESHA BHIMANI

CONTD FROM:

15-DECEMBER-1933

ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ.

(ಶ್ರೀ ಕೇಶವ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಾಮತರಿಂದ ೧೯೦೬ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುದು.)

ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಮಂಗಳೂರು ಶಾರದಾ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ.

ಸತ್ಯಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಪರೋ ಧರ್ಮಃ ॥ ಸತ್ಯೇನೈವ ಪರೋ ಧರ್ಮಃ ॥ ಸುಧಾಂ ವಿನಾ ನ ಪ್ರಯಯುರ್ವಿರಾಮಂ ॥ ನ ಸಿದ್ಧಿತಾರ್ಥಾದ್ವಿರಮಂತಿ ಧೀರಾ ॥

ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಿ ಮಳಿಗೆಗಳು ಸಾ ॥ ಗರದ ಮುಖಿಸಲು ಸುರಿಗದರಿಂ ॥ ಹರುಷವಾಯಿತೆ ಮತ್ತೆ ವಿಶ್ವವ ಸುಖಿಸೆ ಬಗುತಿರುವ

ಗೆರಲಕೆರಂಜದರಿ ಸುಧಿಯನು ॥ ಮರೆತು ಕ್ಷುದ್ರರ ತೆರದಿ ಕಾಣದೆ ॥ ತೆರಳೆ ಬಲ್ಲರೆ ಹೊರಿದು ಧೀರರು ಸ್ವಾರ್ಥವನ ॥

(Oldest Kanarese Weekly in South Kanara)

ಸಂಪುಟ ೫೧ ಮಂಗಳೂರು ಹಾ ೧೯೩೯ ಶುಕ್ರವಾರ ದಶೆಂಬರ ೧೫ತಿ (15 12—'33) ಸಂಚಿಕೆ ೪೯

THE CANARA BANKING CORPORATION, UDIPI, LTD.

ದಿ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೊರ್ಪೊರೇಶನ್, ಉಡುಪಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್.

Head office:—UDIPI. **Branches. Goondapoor, Mangalore, Shimoga & Madi**

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು:—ಉಡುಪಿ ಶಾಖೆ ಕುಂದಾಪುರ ಮಂಗಳೂರು ಶಿವಮೊಗ ಮತ್ತ ಮದ—

Authorised Capital Rs 3,50 000 Paid up tal Rs 2,25,000

ಅಧಿಮಿತ ಮೂಲಧನ ರೂ 3,50,000- ಹಂದಾ ಕಾಕಲ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ವ ಎತ್ತಿದ ಮೂಲಧನ ೧ ೨ 25 ೦

STATEMENT OF ASSETS & LIABILITIES AS ON 31ST) Dec 933

	CAPITAL AND LIABILITIES.		PROPERTY AND ASSETS	
1	Paid up Capital	Rs 2,25,000 0 0	1 Bar Premises Buildings Furniture at Rs	
2	Reserve and other funds	2,35 000 0 0	2 Investment	
3	Deposits	2 9 44 5	3 Authorised Investments	
4	Due to Bankers	2 49 2	4 Bills per cont a	
5	Sundries	84 310 4	5 Sundries	
6	Bills per contra	ro 547 3	6 Cash on Hand & with Bank	
	otal	27 69 270 4 2		

UDIPI 6 11 33 N ANANDA RAO Secretary & Ma

(Regd)

ಅಮೃತಾಂಜನ.

ಇದು ಕಳ್ಳು ತಿರೋದೆದನೆ, ಕತ್ತಕೊಡುವ ವಾತ, ಧಾ ನೋವು, ಬೆನ್ನ ನ ಲ ಮಂಡಿ ಬಹು ತೀವ್ರ ಸಹಿಸಲಸದಳವಾದ ಹಲ್ಲು ಕೈಗಾಲು ಮರಗಟ್ಟುವ ಲಂಬಾಗೂ ಮೊ ಲಂ ಲ ಬೆ ಸ್ಪ ಸ್ಪ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ

ರಿಂಗ್‌ವರ್ಮ್ ಮುಲಾಮು—ಇದು ರಿಂಗ್‌ವರ್ಮ್‌ನ್ನು ಕಜ್ಜಿ ಗುನ್ನು ಇನ್ನಿತರ ಚರ್ಮ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ

ಪ್ರತಿ 1ಕ್ಕೆ 6 ಆಣೆ ಪೋಸ್ಟೇಜು ಸಹಿತ 8—೩) ಇಂಡಿಯಾದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೂ ವಿ. ಪಿ. ಪಿ. ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು

ಅಮೃತಾಂಜನ ಡಿಪೋ,

ಮದರಾಸು ಸುತ್ತು ದೊಂಬ್ಲಾ,

ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರ ಸಲುವಾಗಿ,

ಡೋಂಗರೆ

ಇವರ

ಬಾಲಾಮೃತ

ಇದನ್ನು
ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು
ಸತ್ವವರೂ ಪುಷ್ಟರೂ ಮತ್ತು
ಸಂತೋಷ ಆರೋಗ್ಯರೂ ಆಗುವರು.

ಕೇ. ಟಿ. ಡೋಂಗರೆ ಕಂಪೆನಿ.
ಸಿಗಾಂ, ಮುಂಬಾರು.

ಓದಲಿಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟ ರಾತ್ರಿ
ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ
ರಿಗೂ, ಕೇಟಿಯವರಿಗೂ
ಇದ್ದವರಿಗೂ ಇಲ್ಲದವರಿ
ಬೇಕಾದ
ನಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ, ಎಲ್ಲರ, ಮತ್ತು
ಪತ್ರಿಕೆ

'ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ'

27 ವರ್ಷಗಳ ನವತರು

ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ

ಓವಲ್ಟಿನ್‌ನ ರುಚಿಕರವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ವನ್ನುಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸುಖದಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಲಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ 'ಓವಲ್ಟಿನ್'ನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಅದು ನಿಮಗೊದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಓವಲ್ಟಿನ್ನನ್ನು ಬೆಳೆದ ಬಾರ್ಲಿ ಮೋಲ್ಸ್, ಧನದೆ ದಪ್ಪ ಕೆನೆ ಹಾಲು, ಮತ್ತು ಕೊಕ್ಕೊಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಸೃಕೃತಿಸಿದ್ಧವಾದ ಉತ್ತಮ ಆಹಾರಗಳು. ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ 'ಓವಲ್ಟಿನ್'ಗೆ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

OVALTINE

TONIC FOOD BEVERAGE

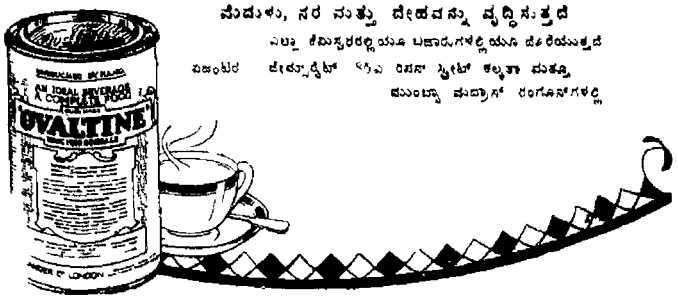

ಮೆದುಳು, ನರ ಮತ್ತು ದೇಹವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ

ಎಲ್ಲಾ ಕೆಮಿಸ್ಟರಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಸ್ಕತ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ

ವಿಜಂಟರ್ ಕೇಟ್ಸ್‌ಬೈ ಟೇಲರ್ ಎಂಡ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ೧೭೭ ಎ ರಿಪನ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಮತ್ತು ಮುಂಬ್ಯಾ ಮದ್ರಾಸ್ ರಂಗೂನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ

ಗರ್ಭಧಾರಣ ಮಾಡಲು ಭಯಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ

ಮೆನೆಸ್ಟ್ರಿನ್ ಕೆಪ್‌ಸಲ್ಸ್ (Menestrin Capsules) ಗಳನ್ನು

ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ

ಗರ್ಭವೇ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ 1-8-0 ಮಾತ್ರ.

ದಿ ಒರಿಯಂಟಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಲೆಬೊರೆಟರಿ, ವೆಪೆರಿ, ಮದ್ರಾಸು.

The Oriental Research Laboratory.
Vepery, Madras.

For neat and nice Printing

Please call at

THE SHARADA PRESS,

Car Street, MANGALORE

ಇವತ್ತಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜಾಹೀರಾತುಗಳಿಲ್ಲದ ಸೆಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ದೇಶ ಪೋಷಕರು ಈ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ!

× × × ×

ಇವರ ಒಂದನೇ ಜಾಹೀರಾತು ಯಾವುದೆಂದರೆ—"ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂಬುದು! ಇನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಣಾ ಜಾಹೀರಾತು ಬೇರೆಯಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!

× × × ×

ಇವರ ಎರಡನೆಯ ಜಾಹೀರಾತು "ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೀಯ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ" ಎಂಬುದು! ಇದರ ಈ ಜಾಹೀರಾತಿಯು ಸ್ಪೊದಲಿಷ್ಟರ ಅಸ್ತ್ರ!

× × × ×

ಇನ್ನು ಇವರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ ಮೊದಲೇ ಜಾಹೀರಾತಿ ಯಾವ ದೆಂದರೆ—"ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಕವಾಗಿದೆ—ಸುಧಾರಿತವಾಗಿದೆ" ಎಂಬುದು! ಈ ಜಾಹೀರಾತಿಯು ಮೇಲಿನ ಎರಡರ ಹಿರಿಯ ತಂದೆ!

× × × ×

ಇವರ ಈ ಬಾಯಿಜಾಹೀರಾತಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಹೌಸ್ ಒಫ್ ಕೊಮನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಹೌಸ್ ಒಫ್ ಲೋರ್ಡ್ಸ್ ಎಂಬ ಎರಡು ಸಂಗಡಗಳ ಕೆಲಸಗಾರರೂ ಇಂತಹ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪಳಕರೇ ಸರಿ! ಇವರ ಗುರು ಯಾರೆಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು!—ಮಿ। ಮೆಳ್‌ಡೊನಾಲ್ಡರೇ!

× × × ×

ಈ ಕಂಪೆನಿಯ ಕಮಿಷನ್ ನಿಜಂಟರೆಂದರೆ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಿ। ರಾ। ರಾ। ಲೋರ್ಡ್ ವಿಲ್ಲಿಂಗ್ಡನ್ನರು! ಇವರಿಗೆ ಈ ಕಂಪೆನಿಯಿಂದ ಸಂಬಳವೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಮಿಷನ್ ಕೂಡಾ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಸುದ್ದಿ

× × × ×

ಲೆಲ್ಲಾ ವಿಲ್ಲಿಂಗ್ಡನ್ನರು ಕೂಡಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದುಂಟು. ಅದರ ಇವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದಿಲ್ಲ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಭೆಗೆ ಕನ್ನು ಕರೆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುಟಾ! ಪುಟಾ! ಪುಟಾ! ಎಂದು ಒಡೆದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

× × × ×

ನೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಈ ಸಾಹೇಬರು ಹೋಗಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲರೆ ಎಂದರೆ ಇವರು ೬ ೪ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಬಿಟ್ಟರು! ಇದುಗಳ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮೈಸೂರವರಿಗೆ ಬಹಳ ಭಯಕರೆಯಾದಂತು! ಅಷ್ಟು ಕರ್ಣಾನಂದಕರ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು!

× × × ×

ಈ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಒಡೆಯುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆಳಗ ಗೊಂಡ ಅಯರ್ಲೆಂಡಿನವರು ಇವರಿಂದ ದೂರವಾಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ನಿಷ್ಠಿಯವರು ಆರ್ಮೀಯವರು ದೂರ ಹೋದರು! ಈಗ ಹಿಂದೀಯರೂ ಗಡಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!

× × × ×

ಪತ್ರಿಕೆ ಕೊಡದಿರೆ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ!—ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೂ, ಇವರು ಯಾವುದನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದಿರುವುದು ಬಹು ವಿಚಿತ್ರ!

× × × ×

ಇವರ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಒಡೆದ ಅಂಟುರೋಗವು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೂ ತಾಕಿ ಕೂಡಾ ಹಗಲಾಯಿತು! ಅವರು ಕೂಡಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ವಿನಹಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

× × × ×

(ಬಾಲಲೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿರಿಗೆ ಕೋಲಾಹಾಲಾ!) ಎಂಬಂತೆ

ನೋಡಿರೆಲ್ಲ ಜನರು ಈಗ ಗಾಂಧಿರಾಜನಾ
ಮಂಗಳಕರ ಮಿಲ್ಲಾಳ್ಳಿ ಭರವ ಪೆಣನಾ।
ದೇಸಮಿರುದನಳ್ಳಿ ಕೈಲಾ ಸೈನ ಕಾಣಿನೂ
ಕಾಮುಕಾಣಳ್ಳಿ ನೋಡಿ ಸಿರೆರೆಲ್ಲವೂ!
ಸೊತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟು ಗಾಂಧಿರಾಜ ತೀಯೂ ಮೂಗನೂ
ಕೂಡಾ ಮಾಡಿದೆಂದು ಬಿಟ್ಟು ಕೇಳು ಬಿಡಿಯುತ್ತೂ!
ಬಿಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಕೊಂಡ ಬಿಲ್ಲಿ ಗಾಳ್ಳಿ ಬಯ್ಯುತೂ
ಕಾಗ ಕೂಡಿದೆಂದು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲು ತಿಳಿಯುತೂ!

ಕಾಯ್ಪು.

Canara Bank, Limited.

Established 1906.

Authorised Capital	10,00000—0—0
Subscribed capital	6,00,000—0—0
Paid up Capital	3,90,000—0—0
Reserves	4,31,000—0—0

Head Office —**Bunder, Mangalore** Local Offices —**City & Bunder**

BRANCHES'— Bombay, Cochin, Calicut, Ernakulam, Alleppey, Chikmagalur, Gangull, Coondapoor, Udipi, Karkal, Puttur, Kasaragod, & Buntwal Out-agency.

Interest is allowed on Current, Fixed and Saving Banks Accounts, rates of which may be ascertained on application Advances made on approved securities at easy rates All kinds of Banking business transacted, Rules of business on application

The Bank intends opening a Branch at Bangalore very shortly

Mangalore
12—7—33

A Madhava Pai,
Secretary

East & West Insurance Company Ltd.,

(Incorporated in India 1913)

Head Office —EAST & WEST BUILDINGS, FORT, BOMBAY.

Eastern Company with striking features
Attractive plans
Sympathetic & Liberal
Treatment to Policy Holders
&
Wide popularity
Economic Management
Sound investment
That is why you should select East & West
Etc you invest in the rest

Interim Bonus Declared Rs 15 Per 1000 On whole life & Endowment Policies

For particulars and Agency terms apply to —

H S Nayak, *Organiser Secretary* for West Coast, Coorg & Mysore,
"Harbour View" Mangalore.

ನಮ್ಮ ಟೊಯಿಲೆಟ್ ಮತ್ತು ವಾಶಿಂಗ್ ಸಾಬೂನುಗಳ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಬಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದಾಗಿ ರುಜುಪಡಿಸುವವರಿಗೆ ರೂಪ್ಯಾ

1000 ಬಹುಮಾನ.

ಸಾಬೂನು ಪಡೆಯುವಾಗ ( ) ಇದರಲ್ಲಿ ಚರ್ಬಿ ಇರಕೂಡದೆಂದು

ನಿಮ್ಮ ಆಶೆ.

ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಚರ್ಬಿ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಸಾಬೂನುಗಳು ಹಿತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಹಿತವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಚರ್ಬಿ ಚರ್ಮರೋಗ ಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬೆದರನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ನೋಡಿ ಪಡೆಯುವಾಗ ನೀವು ಪರಿಶುಭ್ರತೆ ಆದರಿಸಿ ಮುದ್ದಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಳ್ಳತೆಯ ಬದಲು ಅಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವಿರಾ?

ಮೂಲವಾರು ಸಾಬೂನುಗಳು ಜನತೆಗೆ ಬಾಧೆ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರೆ ಕೊಚ್ಚಿಯ ಮಹಾ ರಾಜರ ದಯಾಪೂರ್ಣ ಸ್ಪರಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನದಿಂದಾಗಿಯೂ, ಸ್ವಚ್ಛತಾ ವೈದಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಶಿಫಾರಸಿನಿಂದಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಮನ್ನಣಾಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಸುದರ್ಶನದ ಫಲ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದಾಗಿಯೂ ಮೂಲವಾರ್ ಸಾಬೂನುಗಳ ಶ್ರಾಧುಮ್ಯತೆಯು ಎಷ್ಟೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಮೂಲವಾರ್ ಸಾಬೂನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ನಿಮ್ಮ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ರಂಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಜಲಿ ಅಥವಾ ಹಾನಿಕರವಾದ ಮಿಶ್ರಿತವೇನೂ ಅದರಲ್ಲಿರದು ಮೂಲವಾರ್ ಸಾಬೂನನ್ನು ಶ್ರಾಮೀಯ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ತಯಾರಿಸುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೆಳುವಾದ ಚರ್ಮವೂ ಬಾಧಕ ಕೊಂಡುಬಿದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾಬೂನು ವೀಳೆಯ ಅಮೂಲ್ಯ ಗಂಧಯುಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಗ್ಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದು.

ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾರು

ಮಲಬಾರ್ ಸಾಬೂನುಗಳನ್ನು

ಏಕೆಯಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುವರು

ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೊಬ್ಬು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ದಿ ವೆಜಿಟೇಬಲ್ ಸೋಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ.

ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರ್:—ಸನ್ಸ್. ಬ್ರೆಂಡ್ ಕೊಡಿಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ನೇಟಿ ನಾಗಪ್ಪ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿ, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ.

ಈ ಹೆಸ್ಟಿಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕರು:—

ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಂಗ ಪೈ ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು.

S·U N & CO.

Ghoukhamba, Benares City

ಮೂರು ಇನಾಮುಗಳು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರ್ ತಾಲುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಆತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕಸೂತಿಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ಶುದ್ಧ ಸ್ವದೇಶೀ ಬಿದ್ದರ್ ಶಿಲ್ಕು ತಾಲುಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ ಬೇಕಾದವರು ತ್ವರೆಮಾಡಿ ಬರೆದರೆ ಈ ತಳಗಿನ ದರದಲ್ಲಿ ತಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. 5 ಮೊಳ ಉದ್ದ 2½ ಅಗಲ ದರ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ. 2—8—0ಯಿಂದ 3—12—0 5½ ಮೊಳ ಉದ್ದ 2½ ಮೊಳ ಅಗಲ ದರ 1ಕ್ಕೆ 3—8—0, 4—8—0 6 ಮೊಳ ಉದ್ದ 3 ಅಗಲ ದರ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 4—8—0, ರೂ ೯ ಆಲದ ಸ್ವದೇಶೀ ಬಿದ್ದರ್ ಮಖಿಗಳೂ, ಶೀರೆಗಳೂ ಅಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಾಲ್ಲಾ ರಂಗುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಜರೀಕಾರೀ ಶೀರೆಗಳೂ ಪಿತಾಂಬರಂಗಳೂ ರವಕೆಗಳೂ, ರುದ್ರಾಕ್ಷೀ—ಬಾಣಲಿಂಗ—ಪಂಚಾಯತನ ಸುದರ್ಶನ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಾಮ್ರಗಳಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ್, ಮಖಿ ಧಾವಳೆ ತಾಲು, ಜಗನ್ನಾಥ ಗಂಟೆಗಳೂ ಕೂಡಾ ಸರಿಯಾದ ದರಕ್ಕೆ ತಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ವಿವರಕ್ಕೆ ತಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆದರೆ ಇನಾಮಾಗಿ ತಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. 1 ಆಣೆ ಸ್ಟೇಂಪು ತಳುಹಿಸಿದರೆ 1 ವಿಷ್ಣೇಶ್ವರ ನಟ್, 1 ಕಾಶೀನಳಿ, 1 ತಟಲಾಗಿನೂಡನೆ 3 ಇನಾಮುಗಳು

ವಿಳಾಸ—

ಶಿರೋಮಣಿ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿ, ಚೌಖಾಂಬಾ ಬೆನಾರಸ್ (ಸಿಟಿ)

ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ! ಕೈರೆ ಮಾಡಿರಿ!!

೧೯೩೪ನೇ

ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಡೈರಿಗಳು!

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಕ್ರೈಸ್ತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಥಿ ನಕ್ಷತ್ರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟದಲ್ಲಿ ಆ ತ್ರದ ನಾದ ಸೀತವಾಕ್ಯಗಳೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ!

ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ- ರಾಜಕೀಯ ಸಾಂಘಿಕ ವಿದ್ಯೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಮಾಹಿತ್ತಿವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳ ಹೊಸ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ!

ಡೈರಿ, ದೊಡ್ಡದು,	ಸಣ್ಣದ್ದು	ಪಾಕೆಟ್‌ದ್ದು,	ಪಂಚಾಂಗದ್ದು
ಬೆಲೆ ೦ ೧೦-೦	೦-೮-೦	೦-೪-೦	೦ ೧೦-೦

ಕರ್ನಾಟಕ ಡೈರಿಗಳು.

ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಆಕ್ಟಿನ ಸಾರಾಂಶ ಕೋರ್ಟ್ ಫೀಸುಗಳು, ಕೋರ್ಟ್ ಫೀಸುಗಳ ದರ ಪಿಲ್ಲಾ ಮಾವಿಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪಕ್ಷಪಾರಾಗಿ ಗುಮಾಸ್ತರಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಡೈರಿಗಳಿಗೆ ಮುಂಬಾ ಹಾಂತರವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಹಾರಿಕೆಯ ವಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ

ದೊಡ್ಡದು,	ಉಬ್ಬಳದ್ದು	ಚಕ್ಕದ್ದು	ಸುಮಿತ್
೦-೧೦-೦,	೦-೧೨-೦	೦-೬-	೦

ಪುಸ್ತಕ-ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ದೊರಕ್ಕುತ್ತವೆ

ಪಿ ಎ ಪೈ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಉಡುಪಿ

1934

Sharada-Dia.

Ready! Ready!

SMALL SIZE--LIG SIZE-

ಶಾರದಾ ಡೈರಿಗಳು

ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ!

ಸಣ್ಣ ಸೈಜು— —ದೊಡ್ಡ ಸೈಜು

Sharada Press, Mangalore

LOOK HERE!

We have got for sale all of freshly prepared Exercise b Note books and Diaries etc ,

SHARADA PRESS,
Car Street, Mangalore.

ಕೊಡಬೇಡಿರೆಂದರೂ, ತಪ್ಪಿ ಪಾಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು!!!

ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂಚಾರ! ಸನಾತನಿಗಳ ಪುಂಡಾಟ!!

ನ್ಯೂಡಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಉದಾರ ಸ್ವಾಗತ!!!

ಲಾಹೋರ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ನವಂಬರ ತಿಂಗಳ ೨೨ನೇ ತಿನ ಕೈದಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಪಾಶಿಗೆ ಹೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ದ್ದರು. ತನ್ನಪ್ಪಿ ಅವನ ತಂದೆಯು ತಾನು ಪ್ರಿವಿ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಅಪ್ಪೀಲು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ತಾ ಗಲಿಸಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಟ್ಟಿಗೆ ತಂತಿ ಕೊಟ್ಟನು. ೩೦. ೧೯ನೇ ದಿನ ಆದಿತ್ಯವಾರ ರಜೆಯಾದು ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವರ ಕೈದಿ ಯನ್ನು ಪಾಶಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಬರೆದು ತಾ ೨೦ನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿಗ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಶಲ್ ದೂತನೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಆ ಕಡರು ನಿಯ ಮಿತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡಂಟರ ಆಫೀಸಿಗ ತಲಪಿದ್ದಗಾ, ಇದನ್ನು ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ತಾ ೨೧ನೇ ದಿನದ ಪರೆಗೂ ಒಡೆದು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನಪ್ಪಿ ಜೈಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೊದಿನ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ ಕೈದಿಯನ್ನು ತಾ ೨೧ನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿ ತಮ್ಮಾಲಸಿ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿ ಸಿದ ನಂತರ ಜೈಲ್ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಕವರನ್ನು ಸಾವಕಾಶ ವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಒಡೆದು ನೋಡಿದರು. ನೋಡಿ ಅವಾಕ್ಕಾದರು. ಕಾರ್ಯವು ಕೈಮೀರಿ ಹೋಯಿತು. ವರ್ತಮಾನವು ಮಿಂಚಿ ನೋಸಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿತು. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಬಹಳವಾದ ದುಃಖವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿ ಈ ದುರ್ಘಟನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಕಟನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು

ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶ ವಿದೇಶೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಕಟನೆ ಸೂಚಿಸಿ ಲಾಹೋರಿನ ಜೈಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಜಾಗ್ರತೆಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿವೆ ಹಿಂದೂ ಪತ್ರಿಕೆಯು "ಈ ದುರ್ಘಟನೆಯು ಜೈಲ್ ಅಧಿಕಾರವು ಎಂತಹ ದುರವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವುದೆಂದು ಬಯಲು ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ" ಎಂದಿದೆ ಈ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿ ನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಮನಃ ಸಂತಾಪ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಈ ಘಟನೆಯು ಅಸಹನೀಯವೇ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಲಿಬರಲ್ ಶಕ್ತಿಯಾದ ರೋಬರ್ಟ್ ನೇಸ್ ಎಂಬವರು ಹೌಸ್ ಫ್ ಕೊಮನ್ಸ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನೇನೆಂದು ಸರ್ ಹೋರೊಡನೆ ಕೇಳಿರುವರು ನವೆಂಬರ್ ೨೬ನೇ ಬುಧವಾರ ವಿವಿನ ವರ್ತಮಾನಗಳು ಲಾಹೋರಿನ ಜೈಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾರವಾಗಿ ಕೂಲಂಕುಶ ವಿಚಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗೆಹಾಕಿರು ವುದಾಗಿ ಯಾರೂ ತಪ್ಪೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಹಿಂದು ಕವಿ ಓಯು ಡಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ

ಎಂಡ್ರೂಸರ ಕುರಿತು ಸಿ ಎಫ್ ಎಂಡ್ರೂಸರು

ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ಅಪಾರವಾಸೆಯಿಂದ ತಿನ್ನಿಂದು ಎಫ್ ಎಂಡ್ರೂಸರು ಹಿಂದೂದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ ತಾವರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಆದಿ ಶ್ಲಾಂಡಿಗ ತಲಪಿದರು ಅವರು ಲಂಡನಿನಲ್ಲಿ ಗರೆ—"ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿಯು ಮುಸ್ಥಿತಿಗಿಂತಲೂ ವಿಷಮವಿದ್ದಾಗಿದೆ ದವನ ಯು ತೀರ ಇಳಿದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಕುತ್ತರ ಕ್ಷನದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಅಪಾಯವು ಸಂಭವಿಸಿರಿದು ಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಆರೋಗ್ಯವು ವಿಶೇಷ್ರಕರವಾಗಿ ೃತಿಯಿಂದಲೇ ಇದೆ ಅವರ ಅಸ್ವಸ್ಥತಾ ನಿವಾರಣಾ ಚಳ ವಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹು ಮ ಶೇಕಡಾ ೯೦ರಷ್ಟು ಜನ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಅವರ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾ ಸವು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನಿಂತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಅವರು ಕೊನೆಯ ತನಕವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ಹಿಂದೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿ ನ್ನು ಹೊಂದಿರು ವರು ಜಾತೀಯತೆಯು ಅವರಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಿಂದೀಯ ರಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಜಾತಿ ವೈತಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಪ್ಲೇತಕಾತ್ರ ತ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಒತ್ತಾಟಗಳಿವೆ ಆದು ತೀವ್ರ ಪುಡಿಸಲ್ಲಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದಿತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಮಲ್ಲಿ ಅದು ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾದೀ ಹೆಚ್ಚಿನವರ ಮತವಾಗಿರುತ್ತದೆ." — ಎಂಡ್ರೂಸರು ಾಧುಸುಂದರ ಸಿಂಗರೆಂಬವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವರು.

ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕೂಟ.

ಳೆದ ವಾರ ಜಬ್ಬಲ್‌ಪುರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಧುರೀಣರ ಸಭೆಯೊಂದು ಜರಗಿತು ಗಾಂಧಿಜೀಯವರೂ, ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲವು ಮುಖಂಡರೂ ಹಾಜರಿದ್ದರು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆದುವು ಆದರೆ ಏನು ನಡೆದಿರುವುದೆಂದು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಸಭೆ ಯಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ನಡೆಯಿತೆಂದು ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲರೊಡನೆ ಕೇಳಿದಾಗ "ನಾವು ಸೇರಿ ಮ್ಲಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ ಹೊರ ಟೆವು" ಎಂದೆನ್ನಿರಿ ಎಂದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೊಡನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದಕ್ಕೆ "ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯರಾದ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲರು ಹೇಳದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿ ಅವರ ಅಶ ಯವನ್ನು ಮುಂಬಯಲಾರೆನು ಎಂದರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಂದಿ ಅಂದರೆ ಮೂವತ್ತು ಮಂದಿಗಳಾದರೂ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಹಾ ಸಭೆಯು ಜರಗದೇಕಂದು ಕೋರಿ, ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವ ರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಪೂರೀತು ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಜರಗಿಸಲಾಗುವು ದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಅನು ಕೂಲವಾಗ ವಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಭೆಯ ನ್ನು ಜರಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ತಿಳುಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಜನವರಿ ಕಳೆಯುವ ಒಳಗ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಇನ್ನೊಂ ಸಭೆಯು ಖಡ ಒರಿಸಾ ಸಂಕಂದ ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಕಾಯಿದೆಭಂಗ ಚಳವಳವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆಯುವ ಕುರಿತು ಭಿನ್ನಭಿ ಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ ತಾನು, ಒರ ವ ಅಗೋಸ್ತು ತಿಂಗಳ ತನಕ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯ ಕ್ಕೆ

ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರೂರವರು

ಕೈ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಾಂಧಿಜೀಯವ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲರು ಜಬ್ಬಲ್‌ಪುರದ ನಗರ ಸಭೆಯ ವರ ವಿನ್ನವತ್ತಳಿಗೆಯುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಾಗ—"ಕೊಂಗ್ರೆಸು ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದ ಬಡಜನ್ಗರು ಸರಿಯಾಗಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣುವ ಹಾಗಾಗದ ಹೊರತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯುದ್ಧವು ನಡೆದೇ ನಡೆದೀತೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಕಾನಪುರಗಳು ಕೊಂಗ್ರೆ ಸ್ಸಿನ ಬಾಹ್ಯರೂಪವನ್ನು ಅಳಿಸಿಬಿಟ್ಟುವು ಅದರ ಅಂತರ್ಯ ವು ಒಳಗೊಳಗೇ ಕೆಲಸವಾಗುವುದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿರು ವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ಬಜಾಜ್ ಮೊದಲಾದವರು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರ್ನಡೆಯ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ "ಅವರು ಸುಮ್ಮಗಾದರೂ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕೆಲಸಗಾರರ ಚಟು ವಟಿಕೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುವುದೆ"ಂದರು

ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲರ ಪಾಲುಗಳ ಜಪ್ತಿ

ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲರು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರು ತನ್ನ ಶಾಲಿನ ತಿರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರವೆ ಅವರಿಗೆ ಹಲವು ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದಿತು ಲಭುಗಳಿಗುತ್ತರವಾಗಿ ಪಂಡಿತರು "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳವ ಮುಗಿದುಆ ಮೇಲೆ ಬರಲಿರುವ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ತಿರಿಗೆ ಕೊಡುವೆನು" ಎಂದಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಅಧಿಕ್ಷಾರಿ ಗಳು ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲರ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬೆಂಕಿನ ಶೇರ್ ಗಳನ್ನು ಎಟೀಜ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲದೆ ರೈಲ್ವೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಂಪೆನಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ಪಾಲುಗಳೆನ್ನು ಎಟೀಜ್ ಮಾಡಿಕೊಂಟ್ಟರು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ರೂ. ೩೦೦೦೦ ಪಾಲು ಗಳನ್ನೂ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿ ನಕೀರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡರು ಈ ವಿಚಾರ ವಾಗಿ ಪಂಡಿತರೊಡನೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು "ಚಿಂತಿಲ್ಲ"ವೆಂದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸಂಚಾರ

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಾ ೧೧ನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಫೋಪಾಲದಿಂದ ನ್ಯೂಡಿಲ್ಲಿಗೆ ತಲಪಿದರು ರಾವ್ ಬಹದೂರ್ ಎಂ. ಸಿ ರಾಜರೇ ಮೊದಲಾದ ನೂರಾರು ಮಂದಿಗಳು ಅವ ರನ್ನು ಸ್ವಾಗತೀಕರಿಸಿದರು ಅವರು ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ರೈಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದೊಡನೆ ಅವರ ಸುತ್ತಲೂ ಖಾಹಿಳಾ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಆಕ್ರಮಕಾರವಾಗಿ ನಿಂತು ಜನರನ್ನು ತಡೆದರು ಇಷ್ಟಾಗುವಾಗ ಕಲವು ಪುಂಡ ಸನಾತನಿಗಳು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕರಿಬಣ್ಣದ ಪತಾಕೆಗಳನ್ನೆಸೆದರು ಜನರಲ್ಲೂ ಆ ಯುವ ಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು ಸನಾತನಿಯ ಯುವಕರ ತಲತಿರುಗಿತು. ಪೋಲೀಸರು ಬಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜನರು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸದಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಬಿರ್ಲಾಮಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜೀಯವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೫೦೦೦ದ ಥೈಲಿಯು ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮಿಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕುಡಿ ಕತನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತನಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸು ತ್ತಿದ್ದುದೆ ತಾನು ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಗಾಂಧೀಜೀಯ ವರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ರನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಬಾರದೆಂದು ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ಅರಿಕೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು ಜಮಿಯಾಮಿಲಿಯದಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವ ರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೦೧೧ ಥೈಲಿಯನ್ನೆತ್ತರು ಕ್ವೀನ್ಸ್ ಗಾರ್ಡನ್ ನಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ಸಭೆಯಲಿ ಕೆಲವು ಎಂ ಎಲ್ ಎಗಳೂ, ಜವಾಹರ ವಕ್ಯಾಕಾರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದ ಜವಾ ಹರೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾ ಯಣದೋಲಯಾ ಎಂಬವರು ತನಗೆ ಸಿಗುವ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಥೈಲಿ ಯನ್ನರ್ಪಿಸಿದರು ಜವಾಹರೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ರೂ ೧೦ ಸಾವಿರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರಿಗ ಕೊಟ್ಟರು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ೧೧,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಥೈಲಿಗಳು ಗಾಂಧೀಜೀಯವರಿಗ ದೊರೆಯಲಿವೆ ತನಗೆ ಅರ್ಪಿತ ವಂದ ಪುಸ್ತವಾಸಿಕೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅವರು ವಿಲಂ ಬಾಕಿ ರೂಪಾಯಿ ೨೫೦೦೦ನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು

ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ವಾರ್ಧಾದಿಂದ ಹೊರಟಾಗ ಚೆಟ್ಟೀ ಸಾಗರ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸನಾತನಿಗಳ ಪಕ್ಷದ ಸ್ವಾಮಿಜಿಗಳು ನಾಥುರೆಂಬವರು ಭಿಟ್ಟಿಯಾದರು ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ತಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಗಾಂಧೀಜೀ ಯವ ನ್ನ ನಿಂದಿಸುವುದೇ ಇದರ ಹಟ ಒಂದು ಸಭೆ ಯ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಲಾಲನಾಥರು ಮಾತನಾಡಲು ಬಾಯಿತ್ತಿ ದರ, ಒಡನೆ ಜನರ ಗುಂಪು ಗುಲ್ಲಬ್ಬಿಸಿ ಅವರು ಮಾತ ನಾಡಬಾರದೆಂದಿತು ಆ ದಿನ ಮಹಾತ್ಮರ ಮೌನ ದಿನವಾದುದರಿಂದ ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ಮಾತನಾಡಲ್ಲಿಲ್ಲ ಜನರು ಗುಲ್ಲಬ್ಬಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ಮೊಗಿನ ಮೇಲ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಶಾಂತವಾಗಿರ ಬೇಕೆಂದರು ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಪುನಃ ಬಾಯಿತ್ತುವಾಗ ಪುನಃ ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೈಯೆತ್ತಿ ಯಾರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬಿ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು ಜನರು ಸಮಾಧಾನಚಿತ್ತದೊಡನೆ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಪುನಃ ಒಂದು ಶಬ್ದ ವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿದೊಡನೆ ಪುನಃ ಬೊಬ್ಬೆಯಿದ್ದಿತು ಆಗ ಗಾಂಧಿ ಯವರು ಒಂದು ಕಾಗದ ತೊರಿನಲ್ಲಿ "ಮಿತ್ರರೇ, ಸ್ವಾಮಿಜೀ ಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳುವೆದು ಅಗತ್ಯ ಎಂ ಂ ಹಿಂದೀಯಲ್ಲಿ ಒರೆಯಿ ಓದಿಸಿ ದರು ಆ ಮೇಲೆ ಜನರ ಸಮಾಧಾನಗೊಂಡು ಕುಳಿತರು ಭಾಷಣವು ಮುಗಿಯಿತು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಸನಾತನೀಯ ತರುಣರು ಕೆಲವರು ಗಾಂಧಿಯವರ ವಿರುದ್ಧ ಗೀತೆಯನ್ನು ಬಾಯಿ ತುಂಬಾ ಹಾಡಿದರು ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜೀಯವರ ಹಿಂದೆಯೇ ಸನಾತನಿಗಳ ಗುಂಪು ಓಡಿ ಬಂದಿತು ಗಾಂಧಿಯವರ ಭಾಷಣವಾಗಲಿಗೊಡಬಾರದೆಂದು ಅವರು ಹಟ ತೊಟ್ಟಿದರೂ, ಪೋಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ೫೦೦೦ ಜನರ ಸಭೆಯು ಜರ ಗಿತು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಂಶ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ನೆರೆದು ಬಂದಿದ್ದರು

FRESH CONSIGNMENT ARRIVED.

UNEQUAL QUALITY——————EXCEPTIONAL PRICE

A TIRE THAT SAVES YOU REPUTATION AND MONEY

The Canara Public Conveyance Co., Ltd.

MANGALORE.

ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಮುಗಿದು ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯವು ಹೊರಬೀಳುವ ಮುನ್ನವೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ಬಸ್ಸುಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಯಾತ್ರೆಯಿಂದ ಕೈತೊಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿರುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅನುಕೂಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಾಲೀಕರ ಲಾಭದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮೋಟಾರ್ ಬಸ್ಸುಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ತಮ್ಮ ಲಾಭದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶಾಲೆ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಚ್ಯತಜ್ಞರಿಗೆ ಪದವೀದಾನ ಸಮಾರಂಭವು ಜರಗುವಾಗ ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಫುಲ್ಲ ಚಂದ್ರರಾಯರೇ ಧಾರಣ ಮಾಡಿದರು. ವಿದ್ಯಾ ಪೀಠಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಮೆತ್ತು ಆಗಣ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂಬ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದುದೇನೆಂದರೆ,–ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದೂದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಗುರು ಕುಲದಲ್ಲಿ ದನ ಮೇಯಿಸಿ ಸಮಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ಸಿಯೆ ಅತಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ಸತ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗುರುಗಳಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ ಉಪನಿಷತ್ತನ್ನು ನೋಡಿರಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವ ಮೂಢ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾಪನವನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದ ಅಪರಿಮಿತ ವಾಗಿ ಕೇಡನ್ನೇ ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಗೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ನಾವಸ್ತವಿಕವಾದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬಾರದ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನು ಇಂತಹ ವಿದ್ಯಾ ಪೀಠಗಳಿಂದ ಕೊರಿಯಿಸಲಾಗು ತ್ತಿದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿಪುಣರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುರೆಯ ಬಾರದು. ಈ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವು ಈ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ದೂರ ನಾಗಿಟ್ಟು ಬಾಳಲಿ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಕ್ಕಳ ಫಂಡು

ಕೆಲವು ವಾತ್ಸಲ್ಯಮಂತ ಮಹಿಳೆ ಯರು ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಮತ್ತು ಕಾರ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಕ್ಕಳ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅನಾಥ ಅಥವಾ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಮಕ್ಕಳ ಸಲು ವಾಗಿ ವಂತಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕಿಸಿ ಒಯ್ತಿರು ವರು ಈಗ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲೂ ಅಂತಹದೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ, ಕಾರವಾರದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ೨೫ ಇಂತಹ ಅನಾಥ ಬಾಲಕ ರಿರುವರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಬಾಲ ಗೃಹಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಉಂಟಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಮಂದಿ ಹಣ ಕೂಡಿಸಲು ಉದಾರ ಹೃದಯದಿಂದ ಆಶ್ರಯ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮೊದಲೇ ಬಾಲಾಗೃಹಗಳಾಗಿರುವ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಾಲಾಗೃಹ ತಪ್ಪದಂತೆ ಸರ್ವರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಸ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನೋಧಾವವುಳ್ಳವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ ವಿನಂತಿಯಿದೆ

ನೈಸ್ಸಾಯರ ದಿಗ್ವಿಜಯ

ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೈಸ್ಸಾಯ ಸಾಹೆಬರು ಈಗ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಸಾಮಂತ ರಾಜರುಗಳ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅನುಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮೊದ ಲಾಗಿ, ಮಹೋತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಹಾನುಧಾವರಾದ ನೈಜಾವ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇವರು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು. ಕರ್ಜನ್ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸೆಳೆದ ಬೀರಾರು ಸ್ಥಾಂತ್ಯವನ್ನು ಪುನಃ ನೈಜಾಮರೇ ಆಳುವಂತಾಗದೇಕೆಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಲೋರ್ಡ್ ರೆಡಿಂಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಹಿರಿಯರ ಮುಂದಣ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಇರ ತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸುವರೆ ಆರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದು ನೈಜಾ ಮರು ತಿಳಿಸಿ, ಬೀರಾರನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸದುತ್ತರ ಬಾರದಾಯಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದುವು. ಅತಾಂಕಾರ್ಥ ಮೊಳೆಯಿತು. ಆದರೆ,–ಬೀರಾರು ಈಗ ಇದ್ದಂತೆಯೆ ಇರುವುದಾಗಿ ಹೊಸ ಮಾತು ಗಳಿಂದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿ ನೈಜಾಯರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅತ್ತ - ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬೀರಾರರ ನವರ ಹೇಳಿಕೆ ಇದೆ. ನೈಜಾಮರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಆಳಿರುವರೆಂದು ಅವರನ್ನು ನೈಸ್ಸಾಯರು ಹೊಗಳಿ ಬೀರಾರನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಲು ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಭತ್ಯೆ

ಸಂಡಿಕ ಆವಾಹೀರ್ಭಾಲ ನೆಹರೂ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಪಣಾಪದಕ ದೊರೆತ

ಒಂದೇ ಸ್ಥನಾಗಿ ೩೫ ವರ್ಷದ ಅನುಭವದಿಂದ

ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಂದ ವರ್ಷಸಲ್ಲುಟ್ಟ ಆಯುರ್ವೇದೋಕ್ತ

ಕಾಲಾ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಮತ್ತು ಇದರ ಗುಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಥಮಾರಭ ಮೊದಲು ದೊರೆತಿರುವ ಸರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯು ಬೇರೆ ದೊರಲಿನೆ ತದಗತಯು ಖಾತ್ರಿ

ದ್ರಾಕ್ಷಾಮೃತ

ಈ ದ್ರಾಕ್ಷಾಮೃತವು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿರ ವ ಅನೇಕ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸಾರ್ಕಗಳೊಂದಿಗೆ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ವಿ ಶ್ರಮಾದಿ ಸ್ವದೇಶೀ ಯ್ತಾಪದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಯಾರ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟವು ಮತ್ತು ಮಧುರವು ಆಗಿದೆ

ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗಿನ ಹಳೇ ಕಡಕ (ಗದಮಿ) ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಧಾತುಸ್ಥಾದ ಸ್ವಶ್ಥಾ ವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಧವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ಅಶಕ್ತತೆಯಿಂದ ಕೈಕಾಲು ಕಡ್ಡೂಳಗೆ ಉರುಪು ಜೀಕೋಣ, ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲುಬಿನಲ್ಲಿ ಜ್ವರ ಇರೋಣ, ನಡು ನೋಯೋಣ, ಪಿತ್ತದಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತಲಿ ಬಂದು ಭೋಕೇಕೆ ಬರೋಣ ಸೌಚಕ್ಕೆ ಸಾವು ಆಗದೇ ಇರೋಣ ಮುಂತಾದ ವೆಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳು ನಶ್ಯವಾಗಿ ಕ್ಷುಧಾಗ್ನಿಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜಿಣವಾಗಿ ಶೌಚಕ್ಕೆ ಸಾಫವಾಗುತ್ತದೆ ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ತರುಣರಿಗೆ ವೃಧಾರಾದಿಂದ ಆಧವಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಬರೆದ ಧಾತು ಕ್ಷೀಣತೆ ನಪುಂಸಕತ್ವ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಹೊಗಿ ಪುನಃ ಯವನದಂತರಾಗಿ ಶರೀರ ಬಲವಾಗಿ ಮುಕ್ಕಳು ಪುಷ್ಟಿವಂತ ರಾಗುವರು ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಈ ಔಸಧವು ಗುಣಕಾರಿ ಇದೆ ಹುಟ್ಟಾಗವಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣದ ಗರ್ಭ ಸಂಬಂಧವಾದ ರೋಗಗಳಲ್ಲದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸಂತತಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹುಡುಗರು ಬಲ ವಂತರಾಗುವರು ಈ ಔಸಧದ ೩ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ಸೇವನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪೂರ್ಣ ಗುಣ ಬರುತ್ತದೆ ಇದರ ಅನುಭವ ೧ ಬಾಟ್ಲಿ ಸೇವನೆಮಾಡಿದ ನಂತರ ತಿಳಿದೀತು

ಬಾಟ್ಲಿ ಬೆಲೆ ೧-೪-೦ ೩ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೬ ೦ ರಡುನ ಬಾಟ್ಲಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಬಾಟ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ತರ್ಯಾ ಪೋಷ್ಟೇಜ ಬೇರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ
ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೆಲಸ್ಥ ಮತ್ತು ಸೈರ್ಸ್‌ಗಳೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಕಿರ್ಲಾಸ್ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು
ಮ್ಯಾನೇಜರ ದ್ರಾಕ್ಷಾಸೃತ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಪೋಸ್ಟ್ ನಿಸಾಣಿ ಬೆಲ್ಗಾಂ, (ಬೇಗಂಬಂ)

ನಿಕ್ಕುವ ಸ್ಥಳ — ಮಂಗಳೂರು—ಗಜಾನನ ಟಿ ಡಿ ಲ್ ಹಾಲ್ ಎಕ್ಸ್ ಎಜ ರ್‌ಕಾರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಕಾರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್
ಕುಂದಾಪುರ—ಕೆ ಆರ್ ಭಟ್ಟ ಅಮೃಬಿ—ಶೈ ನಿವೆ ರನ, ವಕ್ತ ಕೆ ಲೇವಗಿರಿ ಶೈ ಕಾರ್ಕಳ—
ವಿ ವಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಪುತ್ತೂರು—ಗೋಪಾಲ್ ನಂಬಿಯಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಶೈಭವೆ ರನಿ ಕಾಸರಗೋಡು—
2-6-'38 ಕೆ ರಾಮ ನಾಯ್ಕ ಕೋರ್ಟ್ ರಸ್ತೆ ಒಂಟಿ ಕಾ— ಬಿ ಎಂ ಎಸ್ ದೇವ ಶೈ

ಗೊದ್ರೆಜ್ ಸಾಬೂನುಗಳಿಗೆ

ಅಮೂಲ್ಯವೂ ಹೊಸತೂ ಆದ ಪ್ರಾಶಸ್ತಿ

ಡಾ ಎಂ. ಎ. ಅನ್ಸಾರಿ. ಎಂ ಡಿ

(ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)

ಗೊದ್ರೆಜ್ ಸಾಬೂನುಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನ ಕಂಡು ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿದವನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನುಗುಣವನ್ನ ಉಪಯೋಗಿಸ ತ್ತಿ ದೆನೆ ಂ ದೋಪುದಲ್ಲಾಗಲೀ ಇನ್ನಿತ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಾಗಲೀ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಬೂನ ಗಳಿಗಿಂತ ಅವು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವೆಂದೇ ನನ್ನ ಅನುಭವ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಉತ್ಕೃರ್ಷತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂಗಲೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಅವು ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲೇ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಾನವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೀಯ ಜನತೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ ಮಾಡ ತ್ತೇನೆ

ಪ್ರಮುಖ ಡೀಲ್ಕರರೂ ಮತ್ತ ಪ್ರನು ಬಂಧಿಸ್ಥೀಯ ಧರೀಣರೂ ಆದ ಡಾ ಅನ್ಸಾರಿಯ ವರ ಹೇಳಿಕೆಯು ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಂಸ್ಥೆಯ ದೈಹಿಕ ೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತ ಂಸ್ಥೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹಾಯಕರವೀಗ ದೇಕು

Jaya Bharatham & Co, P B No 83 MADRAS
ಜಯ ಭಾರತಂ ಎಂಡ್ ಕೋ, ಟಿ ಪಿ ೦೩ ಮದ್ರಾಸು
ದ ಕ ಡಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿಜಂಟೆರು —ಎಸ್ ಇ ಬಂಗೇರಾ, ಮಿಶನ್ ಕಂಪೌಂಡ್ ಕಾಸರಗೋಡ

ಡಿಲ್ಲಿ ಬಿಸ್ಕೂಟಿನ ಕುರಿತು

ಇಂಡಿಯಾದ ಘನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ

ಸರ್ ದೋರಾಬ್ಜಿ ತಾತಾರವರು

"ಈ ಬಿಸ್ಕೂಟುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೀಯ ಜನತೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತಂದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಇವುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಕ್ರಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿರುವುದಿಲ್ಲ."

"ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಾನು ಈ ಬಿಸ್ಕೂಟುಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಶಸ್ತವೆನ್ನುತ್ತೇನೆ"—"ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬಿಸ್ಕೂಟುಗಳು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿವೆ"—ಎಂಬುದೇ ಕೆಲವು ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರ ಹೇಳಿಕೆ

ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಜಂಟೆರು:—

Jaya Bharatham & Co, P, B No 83 MADRAS
ಜಯ ಭಾರತಮ್ ಎಂಡ್ ಕೋ, ಟಿ ಪಿ. 83 ಮದ್ರಾಸು
ಸ್ಥಿರಿಕರ್ತರು —ಮೆಸರ್ಸ್ ಕಾಮತ್ ಎಂಡ್ ಕೋ., ಮಂಗಳೂರು
ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಜಂಟೆರು:—ಎಸ್. ಇ. ಬಂಗೇರಾ, ಮಿಶನ್ ಕಂಪೌಂಡು, ಕಾಸರಗೋಡು.

ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಮಸೂದೆಗೆ ಜೈನ ಮಹಾಸಭೆಯ ಬೆಂಬಲ.

ತಾ ೧೬-೧೧-೩೭ರಲ್ಲು ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಸಭಾಪತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜೈನ ಮಹಾಸಭೆಯು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಸದ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ ಬಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲಿಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೈನೆತರಿಲ್ಲರೂ ಸಮರ್ಥಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸದ್ರಿ ಮಸೂದೆಯು ಶೀಘ್ರವೇ ಪಾಸಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೆಂಬರ ರೆಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು —ತ್ತೀರ್ಥಳಾದ ಚನರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಸ್ ವಿ ರಾಜ ಜೈನ್ ಎಮ್ ಧರ್ಮರಾಜಯ್ಯ, ಡಿ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಿ ಚಂದ್ರರಾಜ ಅರಿಗ ಜೈನ್ ಕೆ ಶಾಂತಿರಾಜ ಹೆಗ್ಗೆ ಎನ್ ಕಾಂತರಾಜ್ ಪಿ ಶ್ರೀಧರ ಹೆಗ್ಗೆ, ಪದ್ಮರಾಜ ಅಧಿಕಾರಿ, ಎ ಪಿ ಅನಂತ ರಾಜ್, ಕೆ ಚನರಾಜ ಕಂಬಳಿ ಎಂ ಧರ್ಮರಾಜ ಅಧಿಕಾರಿ ಪಿ ನೇಮಿ ರಾಜ ಪಡಿವಾಳ್ ಪಿ ನೇಮಿರಾಜ ಹೆಗ್ಗೆ ಎನ್ ಕಿನ್ನಿಕೊಂಡ, ಪದ್ಮನಾಭ ಶೆಟ್ಟಿ ಚೆಲುವಯ್ಯ ಪಿ ಆರಿರಾಜ ಕಾಸ್ಟ್ರಿ ಅಜೇಂದ್ರರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಂ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಮಲ್ಲ ಶಾಂತಿರಾಜ ಪೂವನಿ, ಸಿ ಕುಮಾರಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗೆ ನೇಮಿ ರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಸ್ ಕುಮಾರ ಕಂಬಳಿ, ಬಿ ಶಾಂತಿರಾಜ ಸಟ್ಟಿ, ಎಂ ದೇವರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ, ನೇಗರಾಜ ಪೂವನಿ, ಎಂ ಅಯ್ಯಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಎ ಧರ್ಮಪಾಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೆ ಶಾಂತಿರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ನೇಮಿರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಿ ಎ ತನ್ನುಯ್ಯ ಆಜಿರಿ ಕೆ ಪದ್ಮರಾಜ ಹೆಗ್ಗೆ ಪದ್ಮರಾಜ್ ಶಾಂತಿರಾಜ ಕಾಸ್ಟ್ರಿ ಎಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಧ ಶೆಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಬಂಗ ಪದ್ಮಯ ಗುಮ್ಮ ನೇಮಿ ರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ ಅನಂತರಾಜ ಗುಮ್ಮ ಕೆ ಚಂದ್ರರಾಜ ಮಲ್ಲ ಎ ಶಾಂತಿ ರಾಜ ಕುಮಾರ ಶೆಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗೆ ಬಿ ಕಾಂತು ಅಲ್ಲ ಶಾಂತಿರಾಜ ಪೂವನಿ ಎಸ್ ಪಂಕರ ಸಹಿವಾಳ್ ಎಸ್ ಎಸ್ ಜೈನ ದೇವರಾಜ ಹೆಗ್ಗೆ ಆನಂತರಾಜ ಯೆದ್ಮ ಎ ಧಾರಣಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಡಿ ಧರ್ಮಪಾಲಯ್ಯ ಮತ್ತು ಎಚ್ ರಘುರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿರೇ ಮೊದಲಾದವರು,

(ಸಹಿ) ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗೆ

ಶಹಾ ಶಿವಾಜಿ ಹಿಂದೂ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್

ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಎದ್ರೆ, ಮಂಗಳೂರು (ದ ಕ)

ಮಂಗಳೂರಿನ ನೂತನ ಉಪಹಾರ ಗೃಹ.

ಶುದ್ಧ ಬೇಸಿಗೆಯಿಂದ, ತಾಜಾ ತುಪ್ಪದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವ ಬಿರಿಯಿಗಳ ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಬಗೆಯ ತಿಂಡಿ ತಿನಸುಗಳ —ಚಹ, ಕಾಫಿ, ಕೊಕೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ತರದ ಪಾನೀಯಗಳು

ಅನುಭವಸ್ಥರಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವುದು
ಆಯಾಯ ತರಗ್ಗಾಯವರಿಗನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸ್ಥಳವಿದೆ

ಒಮ್ಮೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ —
ಕೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯಿರಿ.

ವಿ ಸೂ—ವೀಣಾರ್ಥ ವಿವಾಹ ಅ ಪನಯನಾದಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ದರಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿತಿನಸು—ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಮಿದ್ದಾಗಿ ಯಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲು ಕೋರುವುದು.

ಬಪ್ಪತ್ತೇಳುವರ್ಷಗಳು.

ಅಸಂಖ್ಯಾತರಿಂದ ನಮ್ಮ ಗಿರಾಕಿಗಳ ಕೇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಇದೇ ಮುಖ್ಯಾಲುಶತ ಮಾನದಿಂದ ತಿಳಿದು, ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭ ದರದ ಯೋಗ್ಯಹಾಗೂ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳುವ ಸರ್ವ ಕರದ ಉಡುಪುತೊಡುಪುಗಳನ್ನು ಒದಗಿ ಸುವ ನಮ್ಮ ಎರಡು ತಲಾಂತರಗಳ ಅನುಭವವು ಮುಂದಕ್ಕೂ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಯನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಲ್ಲವೇ?

ಸ್ವದೇಶೀ

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಾದ ನೂಲು ಮತ್ತು ಕೈಮಗ್ಗದ ವಸ್ತ್ರ, ಹೊದಿಕೆಗಳೂ, ಬೆಡ್‌ಶೀಟ್ ಬಾತ್ ಟವಾಲುಗಳೂ ಧೋತಿ, ಸೀರೆ—ಬೈರವಾಸು—ಚೆಕ್ಕು—ಟೀಟು ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲವೂ ಯಾವಾಗಲೂ ದೊರಾಟಕ್ಕಿವೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಂಗಪೈ,
[ಸಾಹುಕಾರ ಮಹಾಲ್]
ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು

Srinivasa Ranga Pai,
Representatives for South Canara and Malabar
For— A, & F. Harvey,
Managers, Madura Mills Co, Ltd

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ಸಂಗತಿಗಳು
ಈಗಿನ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಎಸೆಂಬ್ಲಿ ... ೯
ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ... ೬
ಸೂಚನೆಗಳು ... ೧೧
ವರ್ತಮಾನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು.
ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆದ ಲಿಯೋನಿಡ್, ಆಯ್ಕೆ ... ೬
ಒಳದೇಶ ವರ್ತಮಾನ ಸಹಿತ ವರ್ತಮಾನ ... ೬
ಪರದೇಶ ವರ್ತಮಾನಗಳು ... ೧೦
ಕಬ್ಬಿಣ ಕಲ್ಲು—ಮಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ, ಬಂಟ್ವಾಳ ... ೯
ಕೊಚಿನ್‌ದೇವರವರು ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾರರು!! ... ೯
ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ... ೧೨
ಕರ್ನಾಟಕ ವರ್ತಮಾನ ... ೧೫

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ.

ಸಂ. ೧೫ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ದತಂಬರ ೧೯೨೩.

ಈಗಿನ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಎಸೆಂಬ್ಲಿ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಧಾರ್ಮಗ್ರವನ್ನೇ ಅಧಿಕರಿಸಬೇಕಾದ ಈಗಿನ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಕ್ರಮವೂ ವಿಚಾರಸಂಕೀರ್ಣವೂ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಚಿರಾಂಕಿತವಾಗತಕ್ಕುದಿವೆ—ಅಂದರೆ, ಅತ್ಯಸ್ತ್ರಮವಾದುವುಗಳೆಂದಲ್ಲ—ದೇಶದ ಹಿತಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೆ ಬಲಿಯಿತ್ತುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದ, ದೇಶಬಂಧು ದಾಸರು, ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲರು, ಪಂಡಿತ ಮಾಲವೀಯರು ಇತ್ಯಾದಿ ಅತಿರಥಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಪಬ್ಲಿಕರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಆಧೈರ್ಯಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಗಿನ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನೂ ಈಗಿನ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಕುಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ದೀನಾವಸ್ಥೆಯ ದಿನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಡುವುವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವುದು.

ಈ ದಿನ ಹಿಂದೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ತಮ್ಮ ವೀರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬನೂ ಆ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಜಾತೀಯ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಪರಮಾವಧಿ! ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಹೆದರಿಕೆ, ಅಥವಾ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯು ಬ್ರಿಟಿಷ ತಂತ್ರಗಳಿಗೂ, ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಶಯಗಳಿಗೂ ಸೋಲುತ್ತಾ ಒಂದು ದೇಶದ ಹಿತಗಳು ಮಣ್ಣಾಪಾಲಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಲಹೀನವಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತಾದರಿ, ದಿವಂಗತ ಪಬ್ಲಿಕರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನತದಿಂದ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಯಶಸ್ಸೂ ಗೌರವವೂ ಉಂಟಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ನಂತರ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಕಳೆಯೇ ತಳೆದು ಬಂದಿತೆನ್ನಲು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಅದರಲ್ಲೂ, ಈಗ ವ್ಹೈಟ್ ಪೇಪರ್ (White Paper)ನ ದಿನಗಳು. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಡೊಮಿನಿಯನ್ ಸ್ಟೇಟಸ್ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ರೌಂಡ್‌ಟೇಬಲ್ ಮಹಿಳಕ ಸರಕಾರ ಸಂಘಟನಾ ರಚನೆಗೆ ಆರಂಭವಾದ ಚಳವಳಿಯ White Paperನ ಟೀಕ್ಕು ಉಪಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗಿದೆ. ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ರಾಮ್ಸೆ ಮೆಕ್ಡೊನಾಲ್ಡರು, ನೆಪ ನೆಲಿಸ್ಟ ಎಂಬ ಸಂದೇಶಕರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿ ಕನ್ಸರ್ವೇಟಿವರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವೆಳ್ಳದು ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಕೈಕಾಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯು ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನಿತ್ತು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಬೆದರಿಕೆಯಲ್ಲಿಗ್ದ ಸರಕಾರವು, ಎಸೆಂಬ್ಲಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಮುಂದಿದ ಬೀಳಲೆ ಈಗ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಾರದು ಅದು ಗಣ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವರಾಜಾರದ ಸೇವಾತುರವೇ ಈಗ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಒಂದೆ ಆಶಯವೇನೆ? ಎನ್ನುವಂತೆ ತೋರಲಾರಂಭಿಸಿಯದೆ.

ಜಾಗೂ, ದೇಶದ ಧನಿತ್ವವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ಎಸೆಂಬ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದುವು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಧಾನ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಣಯವೊಂದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾನುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಸಾಕಾಯಿತ್ತು. ಮೇಲಾಗಿ ಈಗ ಹದರ ಮುಂದಿರುವ ರಿಜರ್ವ ಬೇಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆಯು ಮುಖ್ಯವಾದು. ಇಷ್ಟಿಗೆ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು ಬಂದು ದೇಶದ ಹಿತಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಷ್ಟ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ.

ಪರಮಾನ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ನಷ್ಟ ವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ದೇಶವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆ ಇಳಿತವೊಂದೇ ದೇಶ ದೊಳಗಿನ ನಾಣ್ಯಪದ್ಧತಿಗೆ ಸ್ಥಿರತೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯು ಸಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಮಾಡಿದುದು ಅದ್ದ ಜರಾನೆ ಅನುಕರಿಸಿತು; ಈಗ ಅಮೇರಿಕವೂ, ಆದನ್ನೇ ಮಾಡಿತು. ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲದೆ ಅಮದಿಗಾಗಿ ತುಂಬಾ ದುಡ್ಡು ವ್ಯಯಿಸುವ. ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ರಫ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಿಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಇದೊಂದೇ ಉಪಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸುವುದೆಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಪರಾನಿಗೂ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಗಂಟಿಕ್ಕಿ, ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಗಿರಾಕಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಟ್ಟು ದೇಶದ ಭಂಗಾರವನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿತು.

ರಿಜರ್ವ ಬೇಂಕಿನ ಬಿಲ್ಲಿನ ಅವಸ್ಥೆಯೂ ಅದೇ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಡೊಮಿನಿಯನ್ ಸ್ಟೇಟಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನು ಮುರಿದು, ರಕ್ಷಣಾಶರ್ತ (Safeguards)ಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟ White paper ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬಂದಿಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತು, ಸರಕಾರ ಸಹಿಧಾರಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ರಿಜರ್ವ ಬೇಂಕು ಮೊದಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಂತೆ. ರಿಜರ್ವ ಬೇಂಕು ಅಂದರೆ ಏನೆಂದು ಆ ಮೂಲಕವೇ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಮುಖ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನೇನೆಂದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಅವರ್ಲ್ಲ ತುಂಬಾ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬೇಕು ಬೇಂಕಿನ ಪಾಲುದಾರರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀಯರು ಇರಬೇಕು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯು ಬಂದರೂ ಹಿಂದೀಯರು—ಬ್ರಿಟಿಷರೆಂಬ ಭೇದ ಮಾಡಬೇಡಿ, ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಿ ಎಂಬುದೊಂದೇ ಸದಾಧಾನ. ನಮ್ಮ ಎಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸದಾಧಾನ!

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು-ಗೂ ನಮಗೂ ವಾಲಾವಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮದು ನಮ್ಮದೇ, ನಿಮ್ಮದೂ ನಿಮ್ಮದೇ" ಎಂಬುದೇ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಂತ್ರ. ಎಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿತ.

+ + → →

ವಿದೇಶ ವರ್ತಮಾನ.

ಬಾಸಿ ಲೊನಾದಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯೆದ್ದಿದೆ. ಮೆಶಿನ್ ಗನ್ನುಗಳು ದಂಗೆಗಾರರನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿವೆ. ಬಾಂಬುಗಳನ್ನು ಕಯಾರಿ ಹೂಡರು ಸರಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿರುವರು.

ಇಂಡಿಯಾ ಇಂಗ್ಲಾಂಡುಗಳೊಳಗಿನ ವಾಕ್ಚಮತ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿನಬಂಧು ಸಿ. ಎಫ್. ಏಂಡ್ರೂಸರು ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಪೋರ್ಟ್‌ಸ್ವರ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಉಂಗುರಗಳಂತೆ ಸುರುಳಿ ಹೋದ ೧೯ ವರ್ಷದ ತರುಣಿಯು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೊಡನೆ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹದಿಂದಾಗಿ ಮೃತಳಾದಳು.

ಸ್ಪೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನರು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಬೇಂಕು, ಸರಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡ, ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್, ಶಾಲಾ ಕೊಲೇಜುಗಳು, ಪಕ್ಷಿರ್ಯಾದಂತರ ಮನೆಮಂದಿರ ಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರಿಂದ ಹುಡಿ ಪಾಡಾಲ್ಪಟ್ಟುವೆ. ಕೈಲಿನ್ನೂ ಕೆಡವಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಜನರನ್ನು ಕೊಂದರು.

Stop Press.

ಕಳ್ಳಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನುಗಳ ಮುಖ್ಯರವ ತಲೆದೋರಿತು. ಬಾಲಾ ತೊಲೆಜುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಳ್ಳಕ್ಕದ ಮೈದಾನಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಿದರು.

ಮುಂಬಾಯಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಬಿಲ್ಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ಸ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಸಮರ್ಥವಾದುದರಿಂದ ಧಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯದ ಪದಲಗಂದ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮುಂಬಾಯಿ ಸರಕಾರವು ಸ್ವಯತ್ತಗೊಳಿಸಿದೆ.

ರಂಗೂನಿನಲ್ಲಿಯ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಫೈರ್ ನಡೆದಂತೆ ಕಂಡಾಗ, ಬೇಟೆಗಾರರು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದರು. ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಬಿದ್ದಿರುವ ಒಂದು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ!

ಮುಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಲಾರದಂಥಾದ ಪ್ರಜಾಸುಖಸ್ವಂದಾದರಾದ ಶ್ರೀ. ಎನ್. ಗುಹ್ಯರ 'ಜನಪಾತ್ರ' ಎಂಬ ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಮ. ನಾ. ಜೋಷಪ್ಪನವರು ಬರೆದ ಒಂದು ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಲೇಖನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ರೂ. ೨೦೦೦ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾರೀಕ್ಷಿಸಲು ಕೇಳಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮುಂಬಾಯಿ ಸರಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ.

ಒಳದೇಶ ವರ್ತಮಾನ.

ಅಸ್ಸಾಮಾಡಿನ ದಾರ್ ಪ್ರಿಂಸ್ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ಶ್ರೀ ಕಿಶೋರ ಗಾಂಧಿ ಎಂಬವರನ್ನು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿರುವರು.

ಮುಂಬಾಗೂರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಪರರ ಮಗುವೊಂದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕನ್ನ ಆ ತಂಗಳ ಮಗುವನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಕಸಿದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಗೊಂಡು, ಮುಂಗಡ್ಡ ಮಗುವನ್ನು ಕೆಲವು ಕೆಲವೆ ಜನರನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣ ರಾದವರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಮಗುವಿನ ತಂದೆಯು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಸು ಬಿಡಿದನು. ಮುಂದಿನ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕೊಲೆಗೆ ಕಾರಣ

ದ ಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ

ಮಂಗಳೂರು: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಡೋರ್ಕಾಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಭೆಯು ಇದೇ ಬರುವ ಡಿಸಂಬರ ತಾ ೨೦ನೇ ಬುಧವಾರ ದಿನ-ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಗಂಟೆ ೩-೩೦ಕ್ಕೆ ಜರಗಲಿರುವುದು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಬಾಂಟ್ಸ್ ಹೊಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಜರಿಗುವ ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಪಹಾರ ವಿನೋದದ ಸಭೆಯು ಇದೇ ಕಳೆದ ತಾ. ೧೨ನೇ ಶನಿವಾರ ಸಂಜೆ ಮೆ! ಜಿ ಕೆ ಚಿಟ್ಟೂರ್, ಎಂ ಎ (ಒಕ್ಸನ್) ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಶ್ರೀಗಳಾದ ಜಿ. ರಾಮಯ್ಯ ಪೂಂಜರ (ಕೋರ್ಟ್)—ಹೊಸ್ಟೆಲ್ ಸುಪರಿಂಟಿಂಡೆಂಟ್ ಎ ರಾಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟರ ಉತ್ತರ—ಇವಾದ ಮೇಲೆ ಚಿಟ್ಟೂರರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣವೂ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು. ಶ್ರೀ ಪುಚಂಚಾತ್ಯಯ್ಯರು ಸಮಾರಂಭಕಾರ್ಯದ ವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಂಠಿಸಿ, ಸಂಘದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಬಯಸಿ ಚಲೋವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಹೊಸ್ಟೆಲ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದ ನಾಟಕಗಳನ್ನಾಧಿ ಸಭೀಕರನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಜೆಪ್ಪರ ಧನ್ಯವಾದ ಪತ್ರಾರ್ಪಣೆಯಾಗಿದ್ದಿತು; ಕೊನೆಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಗೋಪಾಲ ಶೆಟ್ಟರ ಕೃತಜ್ಞತಾಪರ್ವಣಾ ಧ್ವನಿಯ ಸಭೆಯು ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು

ತಾ. ೭ನೇ ದಿನ ರಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ರುಜಾರಿಯೋ ಚರ್ಚಿನ ವಿಕರಿ ರಾದ ವೆರಿ ರೆವರೆಂಡ್ ಫಾದರ್ ಎ. ಜೆ. ಡಿಸೋಜರವರು ಕಂಕನಾಡಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ೬೫ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು ಮರು ದಿನ ಸಂಜೆ ರುಜಾರಿಯೊ ಇಗರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರವು ನಡೆಯಿತು ಅನೇಕಾನೇಕ ಸ್ಥಮಾಃ ಪಟ್ಟಣಿಗರು ಶವದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ದಿವಂಗತರು 'The Trumpet Call' ಎಂಬ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಿದ್ದು, ಅದರ ರಜತೋತ್ಸವವನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಜರಗಿಸಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಜನಸೇವಾತತ್ಪರತೆಯು ಇವರಿಗೆ ರೋಮಿನ ಪೋಪ್ ಪಿಯುಸ್ X ಇವರ ಮಿತ್ರತ್ವವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು ದಿವಂಗತರು ಯೂರೋಪಿನ ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದವರಾದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯ ಲೆಟಿನ್ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಿದ್ದರು ಉರ್ವದಲ್ಲಿನ ಪೊಂಪೈ ಮೇಯಮ್ಮನವರ ದಿವೊಸನ್ ಇವರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಇವರೇ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಂತಲೂ ಸಹನಶೀಲತೆ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಸೌಹಾರ್ದ್ರಪರತೆಗಳ ಇವರಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿದ್ದವು ಇವರ ಮರಣದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಮಾಜವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಗಳಾದ ಒಬ್ಬ ಸೇವಾ ಧುರಂಧರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಾಯಿತು ಇವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಇರಲಿ!

ತಾ ೨೦-೧೨-'೩೫ಕ್ಕೆ ಜರುಗುವಾಗುವ ವಾರದಲ್ಲಿ ಎ ರಂಗ ಕೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯೊಳಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೫ ಸೀಟುಗಳಿಗೂ ಅಭ ಜನನಗಳೂ ಆದುವು

ಇದೇ ತಾ ೧೫ರಿಂದ ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಕಂಪೆನಿಯವರ ಮಿಸ್ ಸುಲೋಚನ, ದಿ ಫಿಲಿಮೋರಿಯ ಮತ್ತು ಹಾಡಿ ನೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿನೆಮ ನಟರಿಂದ ಅಭಿನಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 'ದಾಳು-ಕಿ-ಲಡ್ಕಿ' ಎಂಬ ಮೂಕಾಭಿನಯ ಚಿತ್ರವು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಇದರೊಡನೆ ಮಿಸ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ರತ್ನಮ್ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಹಿಳೆಗಳ ಗಾನ ನರ್ತನವಿದೆ.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಷ್ಕರದ ತುರಿತು ಸಮಯುಗವು ಹೀಗೆಂದಿದೆ.

ತಾ. ೧೧ನೇ ಸೋಮವಾರ ಸಂಜೆ ನಡೆಯುಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮೆನೆಜರರಾದ ಪಿ ರೋಲರರನ್ನು ಹೋಗಿ ಕಂಡಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ "ಮೇಲಾಟದ ದೆಸೆ ಯಿಂದ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ಯವುಂಟಾದುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ನೋಡ ಬೇಕೆಂದು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದುದರಿಂದ, ನಾನು ಪೀಸ್ ವರ್ಕ್ ಎಂಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜ್ಯಾರಿಗೆ ತಂದೆನು ಇದರಿಂದ ಉತ್ಸಾಹಿ ತರುಣ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ನೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಯಸ್ಥರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅವರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು ಈಗಣ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಪಿಟೀಶನ್ ಹೆಚ್ಚಿರುವಾಗ ಪೀಸ್‌ವರ್ಕಿನ ವಿನಹ ಪ್ರೆಸ್ ನಡೆಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಕೆಲಸದವರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದೀತು ಕೆಲಸ ಗಾರರಿಗೆ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಸ್ಯ ಅಮಕೂಲತೆಯೂ ಸಂಬಳವೂ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಾರದು. ಕೆಲಸಗಾರರು ೩೫ ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲಿನ ಸುಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಖಂಡಿತ್ತಯಾದಿರುವುದಾದೆ. ಗ ಗ್ರೆಟ್ಸ್ ಗೋಜರರು ಕಾಯಿಲೆಯು ಮುಸುಕ್ಕುಗಿದ್ದಾರು ಅವರು ಸ್ವತಿಸ್ಥ ದಿದ್ದಾದರೂ ೧೫ ಜುರುಮನೆ ವಿಧಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮುಸ್ಸಿದ್ದತರನ್ನೂ ತಡೆಯುವರೆಂದು ನಾನು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕೈಬಿಡದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದುಮಾತ್ರ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ ೩೫೦೦ ರ ವರೆಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವಾಗ ತಿಂಗಳೊಂದರ ರೂ ೩೦ ೪೦ ಜುರುವಣೆಯಾಗುವುದು ದೇಸೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ ಜುರುವಣೆ ಪಾವಿದರೆ ವಾಪಾಸು ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆನು ಸುಸ್ಥರವು ಹೊರಗಣ ಪ್ರೇಷಿತರಿಂದ ನಡೆದಿರ ಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಊಹೆ. ಚರ್ಚಿನ ಸಂಬಂಧವಾದ್ದ ವಿಷಯವೇ ಈ ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಕೆಲಸಗಾರರು ಮುಷ್ಕರ ಹಿಡಿಯುವ ನೊದಲು ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸದೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋದರು

(ಸುಮಾರು ೯೦ ಮಂದಿ ಮುಷ್ಕರಿಗಾರರೆ ಮತ್ತು ರೋಲರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸುವವರಿಗೆ ಹೊರ-ಗಣ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯು ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ; ರೋಲರರ ಕಠಿಣ ಧೋರಣೆ, ವಿಪರೀತ ಜುರುಮಾನೆ ಪೀಸ್ ವರ್ಕಿನ ವಿಚಾರವು ರೀತಿಯೇ ಮುಷ್ಕರದ ಮೂಲಕಾರಣವೆಂಬುದು ನೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮುಷ್ಕರಗಾರರು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಜನರಿಂದ ಹೊಣ ಮತ್ತು ಆಕ್ಕಿ ನಂತಿಗೆ ಎತ್ತುತ್ತಿರುವರು)"

ಪೀಸ್ ವರ್ಕನ್ನು ಅಂತೆಯೇ ಇರಿಸಿ, ಮುಷ್ಕರಗಾರರ ಇತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೂ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮೆನೆಜರರು ಒಪ್ಪಿ ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದಿಂದ ಮುಷ್ಕರವೆ ಕೊನೆಗೊಂಡು ನಿನ್ನೆ ಮುಷ್ಕರಗಾರರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವರೆಂಬುದು ಸಂತೋಷ ಕರವಿದೆ

ಬಂಟ್ವಾಳ—ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಳೆದ ತಾರೀಕು ೧೩-೧೧-೩೫ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಭಾಳಿಗ ಬಿ ಎ ಎಲ್ ಟಿ ಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗಿತು

The Late Very Rev Fr A J D'Souza

ಉಡುಪಿ—ತಾ ೩೦ನೆಯ ಗುರುವಾರ ರಾತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ವಸಂತ ಮಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪರ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಫಲಿಮಾರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಅದ ಮಾರು ಶ್ರೀ ಪಾದಂಗಳವರ ಉದಾರಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಜ್ಯಾತಿಯ ಶ್ರೀ ಸದಸ್ವತಿಬಾಯಿ ಯವರ ಹರಿಕತೆಯು ಜರುಗಿತು ಆಮಂತ್ರಿಕರಾಗಿದ್ದ ದಿ ವಿನ್ಸೆಂಟ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ವಕೀಲರೂ ಸಾಹುಕಾರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮನ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರ್ಲದೆ ಊರ ಪರವೂರ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ಸುಮಾರು ೩೫೦೦ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಲಿಂಜ ಜಾಗವಾದರೂ ಬಾಲಿಯಲಿಲ್ಲ ಕಥಾ ಶರೀರವನ್ನು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾದ ೧ ಗಾಯನವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ್ಲಿ ಹಾರಿಬ್ಬಿ ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತಿಬಾಯಿಯು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು ಈ ನೆಯಲು ಹಲವು ಬಾಲಕಿಯರು ಹರಿ ಕಥಾ ಕಾಲಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ನಡಿ ಕೆಸರುಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಹರಿ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಬಲ್ಲರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಒಳ್ಳೇ ಆದರ್ಶ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು ಶ್ರೀ ಪಾದಂಗಳವರು ಮೂವರಿಗೂ ಕೂಡಿ ಇವರಿಗೆ ನಿಮ ಪವನ ಭಂಗಾರ ಪದಕ ವೊಂದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದರಲ್ಲದೆ ಇವರ ಹಿಮ್ಮೇಳದವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು

ಇದೇ ತಾ ೩೦ನೇ ಗುರುವಾರ ಸಾರಸ್ವತ ಸಮಾಜದವರ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಿದ್ದು ಸರ್ವಾಜದ ವರ್ಗದವರು ಇವರನ್ನು ಭೇರಿಯಾವಳಿ ಎಂದ್ಯಪೋಷಣೆಯಿಂದ ಯಥಾ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದರು

ಉಡುಪಿ ಜಮ್ಮಾವಾ ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ತಾ ೧೫ರಲ್ಲು ನಡೆಸಲಾದ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜೂನಿಯರ್ ಕಪ್ ಮಿಕ್ಸ್ ಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗೂ ಸೀನಿಯರ್ ಕಪ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಬೋರ್ಡು ಸ್ಕೂಲ್‌ಗೂ ದೊರೆತಿವೆ

Karnataka Chemical and Pharmaceutical Works, Ltd, Udipi (South India)

ಕುಂಭಕೋಣದಲ್ಲಿಯೂ ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸುವರ್ಣ ಪದಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೆಮಿಕಲ್ ಎಂಡ್ ಫಾರ್ಮಸ್ಯೂಟಿಕಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಉಡುಪಿ. (ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ).

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟಿಂಕ್ಚರ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲಾ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಔಷಧ ದ್ರವ್ಯಗಳೂ, ಆಯುರ್ವೇದಿಯ ಔಷಧಿಗಳೂ, ಟ್ಯೂಬೆಟ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ, ಸಾಬೂನುಗಳೂ, ಪೌಂಟನ್ ಪೆನ್ ಶಾಯಿಗಳೂ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ

ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ, ಪ್ರಸೂತಿ ಸಂಜೀವನ, ನಿಯೊಲಿಗರ್, ಸ್ಟ್ರೋ,
ಕ್ಷೀರಬಲಾ, ಕಾರ್ಮೋಫ್ಲೊಜಿಸ್ಟಿನ್, ಯುಟರೀನಾ, ಇಂಕ್ಸ್

ಮೆನೆಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್—ವೆಂಕಟ್ರಾಯ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಬಾಳಿಗ.

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು,
ಉಡುಪಿ. (ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ)

ಬ್ರೋಂಚ್ ಆಫೀಸು
ದೇವಕರಣ ಮೆನ್ಶನ್ಸ್, 45 ಪ್ರಿನ್ಸೆಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ಬೊಂಬಾಯಿ ನಂ ೨.

ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಿಜಂಟರುಃ—

ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರೊಡಕ್ಟ್ಸ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಕಂಪೆನಿ, ಮಂಗಳೂರು.

Jubilee year! Jubilee year!

The Bombay Life Assurance Co. Ltd.,

Bombay—Established 1908.

Chairman—**Sir Lalubhai Samaldas**, Kt, C I E, J P

Wanted

ONE LADY ORGANISOR FOR EACH OF THE DISTRICTS OF SOUTH KANARA COORG, BELLARY AND TWO FOR MYSORE STATE

Either on pay or commission or both with reasonable Travelling Allowance Only educated ladies need apply

Right opportunity to those who desire independant and respectable vocation

Applications can be made to the undersigned giving full qualifications and whether they can guarantee business.

Apply to.— **KOCHIKAR BROTHERS,**
Madras Branch Secretaries.

Vishveshwarapuram Circle, *Bangalore City* or Udipi, *South India* or Post Box No 337, *Mount Road Madras*

N B Intending candidates may interview by previous appointment with our Organising Secretary (now in Bombay) who will be touring

(25 8—33)

ಶ್ರೀಮದ್ಭುವನೇಂದ್ರ ಮಹೌಷಧಾಲಯ, ಕಟಪಾಡಿ, ದ. ಕ.

ಪಾರಂಪರ್ಯದ ಅನುಭವಸಿದ್ಧೌಷಧಗಳು! ಸ್ವರ್ಣ, ರಜತ ಪದಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ದಿವ್ಯೌಷಧಗಳು!

ಕಸ್ತೂರಿ ಮಿಶ್ರಿತ ದಶಮೂಲಾರಿಷ್ಟ ೧ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಇಕ್ಕೆ ರೂ 1-8-0 ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ ೧ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ 1 ಅಶ್ವಗಂಧಾರಿಷ್ಟ ೧ಔಂ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ 1—4—0 ಅಬಲಾವೃತ ೧ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ 2 ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ೧ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ 1-4-0 ಜೀವನಪ್ರಾಶಲೇಹ ೧ ರತಿಗೆ ರೂ 2-8-0 ಅಥಯಾಮಲಕ ೧ ರತ್ತಿಗೆ ೨ 2 ಚಂದ್ರಮನ್ (ವಿಶೇಷಚಿಕ್ಕ ರಾಮಬಾಣ) ಕಂಪ ಔನ್ಸಿಗೆ ರೂ 0—5-0 ರಂತಧಾವನ ಚೂರ್ಣ ತೊಲ ೧ಕ್ಕೆ 0-1-0 ಕೃಮಿಘಾತಿನಿ (ದದ್ರು ಕಜ್ಜಿಗೆ) ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ 0ಕ್ಕೆ 0 ವೈಷ್ಣವಂಕ ೧ ಔನ್ಸಿಗೆ ರೂ 0-6—0 ಚತ್ರಕ (ಮಕ್ಕಳ ಗೃಹಣೀ ರೋಗಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯೌಷಧ) ತೊಲ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ 0-8-0 ಮಹಾಚತ್ರಕ ತೊಲ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ 1-0-0 ಖಂಡ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ 0-10-0 ಒಲಾಪ್ಯಗಂಧಾದಿ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ 0-12-0 ಹಿಮಸಾಗರ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಒಂಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ 1-8 0 ಮಹಾಚಂದನಾದಿ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ 1—0—0 ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ ೨—8-0

ನಮ್ಮ ಔಷಧಗಳು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ.—ಮಂಗಳೂರು—ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ರಂಗ ಪೈ ಅಥವೀದಿ ಕೆನರಾ ಪಿಸ್ಸನ್ಸ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್ ಮೈಂದೂರು—ಕೆ ಪುಟ್ಟು ಕಾಸುಡಾಗ ಗಂಗೊಳ್ಳಿ—ಬಿ ಸುರೇಂದ್ರ ನಾಯಕ್ ಕುಂದಾಪುರ—ಕೆ ರಾಮ ಭಟ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ ಆರ್ ಕಾಮತ್ ಉಡುಪಿ—ಪಿ ಜನಾರ್ದನ ನಾಯಕ್ ಎಂಡ್ ಕೊ, ಪೈ ಫಾರ್ಮೆಸಿ, ಆರ್ ಎಸ್ ಶೆಣೈ, ರಥಬೀದಿ ಶಾಕರ್ಕಳ—ವಿ ವಿ. ಶೆಣೈ ಕಾಸರಗೋಡ್—ಡಾಕ್ಟರ್ ಪಿ ಕ ಬೇಳ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿ ಒಟ್ಟಕಲ್—ವಾಮನ ನರಸಿಂಹ ನಾಯಕ್ ಬಾರ್ಕೂರು—ಬಿ ಭಗವಂತ ಮಲ್ಯ, ಆರ್. ಪಿ ಔಷಧಾಲಯ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಕೆ ವೈ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್, ಕೆ ಶೇಷಗಿರಿ ನಾಗಪ್ಪ ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಏಜಂಟರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗೂ ಕೆಟಲಾಗಿಗೂ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ನಾಯಕ್ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಶ್ರೀಮದ್ಭುವನೇಂದ್ರ ಮಹೌಷಧಾಲಯ, ಪೋಷ್ಟು ಕಟಪಾಡಿ, ದ ಕ

The Canara Industrial & Banking Syndicate Limited.,

Established in 1925. **Head Office—Mukunda Nivas UDIPI**

Branches Mangalore, Payyanur, Brahmavar, Kumta, Karwar, Hubli Honnavar, Bangalore & Cannanore.

Authorised Capital Rs 5 00 000 Subscribed Capital Rs 1 06 300 Paid up Capital Rs 26 300 Issued Capital Rs 2 00 000

STATEMENT OF AFFAIRS OF THE SYNDICATE AS ON 30TH November 1933

LIABILITIES			ASSETS		
Paid up Capital	Rs	26 300—0—0	Loans on Land mortgage	Rs	2 71,186—9—2
Reserve & other funds	,,	20 250—0—0	Loans on Valuable Securities	,,	2,29 690— 7—9
Deposits	,,	10,64 121—4—10	Loans on Bills of Exchange Hundis and Promissory Notes		4 73 634— 4—0
Due to Bankers	,,	1 19 606—0—6	Investment on Shares of other Companies		43 575— 0—0
			Investments on Government of Mysore Conversion Loan		50 000—0—0
			On Deposits with other Bankers	,,	1,11,000— 0—0
Bills for Collection	,,	29,283—1—3	Bills for collection (per contra)	,,	29,283— 1—3
Sundries	,,	1,19 281—3—11	Sundries	,,	1,40,794—4—10
			Cash in hand & with Bankers		29 677—15—6
Total Rs		13,78,841 10—6	Total Rs		13,78,841 10—6

Long and Short term Loans on attractive Schemes are granted

ALL KINDS OF BANKING BUSINESS UNDERTAKEN.

Udipi 7-12-1933. } **P A Pai Bros,** *Managing Agents*

Memorandum of the Director of Public Instructions, Madras.

W. E. SMITH Esq., M. A.

Re-ind 356D/33 d/30—10—33.

Endorsement Re. No 268/32 dated 30—9—32 etc. of the Superintendent of Sanskrit Schools on Mr A. Subbarayasarma, Hindu Missionary's letters regarding the non-admission of certain boys to the S. M. S. P. Sanskrit College, Udipi

The Superintendent of Sanskrit Schools is requested to be good enough to inform the Correspondent of the S. M. S. P. Sanskrit College, Udipi that aid will not be continued to institutions that do not adhere to the conditions laid down in rule of the grant-in-aid code and that institution intended for the benefit of particular communities are expected to provide their own funds

By order

(*Sd*) V. Kalyana Raman,
Ag Senior Supdt

To

The Superintendent of Sanskrit Schools

Copy to Mr A Subbarayasarma
Hindu Missionary Sringeri,
with reference to his letters

ನೋಟೀಸು

ಉಡುಪಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ

O P 56/1933

1 ಕೊಲ್ಲು ಸೆಟ್ಟಿ—ಕೂಸಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿ ವಗೈ 2 ವೆಂಕಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿ 3 ಸುಬ್ಬಕ್ಕ ಸೆಟ್ಟಿ 4 ಸಂಜಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿ 5 ಸುಬಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿ, 6 ರುಕ್ಮಿಣಿ ಸೆಟ್ಟಿ—1ನೇ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳು 7 ರಾಮಂಣ ಸೆಟ್ಟಿ 8 ಚಂದು ಸೆಟ್ಟಿ 9 ಮುತ್ತಕ್ಕ ಸೆಟ್ಟಿ, 10 ದಾರಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿ—2ನೇ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳು 11 ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿ, 12 ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಸೆಟ್ಟಿ, 13 ಸಂಣಯ್ಯ ಸೆಟ್ಟಿ—3ನೇ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳು 14 ನಂದಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ, 15 ರಾಧಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿ—4ನೇ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಮಕ್ಕಳು 16 ತೋಪಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ 5ನೇ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಮಗ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಹಾಂಡಿ ಗ್ರಾಮ—ಅರ್ಜಿದಾರರು

ಅರ್ಜಿದಾರರು ವ್ಯತಪಟ್ಟು ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ ಬಾಬ್ತು ಉಡುಪಿ ಡಿ. ಮು ಕೋರ್ಟಿನ ಸ್ರಮ ನಂ. 541/81ನೇ ಡಿಕ್ರಿಯ ವಸೇಜು ವಸೂಲಿ ಕುರಿತು 11ನೇ ಅರ್ಜಿದಾರ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಕ್ಸೆಶನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಇನ್ನೈರೆ ಬರ ತೊಂಡ ಅರ್ಜಿಯು ಕಾ 8—1—1934ಕ್ಕೆ ತನ್ನಿಗೆ ಇಟ್ಟರು ತ್ತದೆಂತಲೂ, ಆ ಕುರಿತು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಎತ್ತಿದೆಗೆ ಕೋರ್ಟು ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಉದಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದೆಂತಲೂ ತಿಳಿಯಪಡಿಸೋಜಾಗಿಯದೆ

ಉಡುಪಿ, 11—12—1933 } K Ramanatna Pai
Pleader for Petitioner s

ಕಾರ್ಕಳ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ

O P 118/33

1. ಲಿಯಸ್ ದೇವ ಪ್ರಸನ್ನ 2 ಮುನೋರಮಾ ಅರ್ಜಿದಾರರು

ಮತ್ತು

1 ದೇವದಾಸ್ ಕ್ಷತ್ರಿ 2. ವಿಜಾರ್ಡ್ ತೇಜ ಕ್ಷತ್ರಿ—ಎದಿರು ಇದರೊಳಗೆ

ಬಪ್ಪನಾಡು ಕಸಬಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನೃತಪಟ್ಟ ರಿದರೆಂದ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಕ್ಷತ್ರರು ಮುಂಡ್ಕೂರು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಿಳ್ಳೆಡ್ ಡಿಪೋಜಿಟು ಆಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ರೂ. 54—1—4 ಮತ್ತು 1930—4—4 ತಾರೀಖಾ ರೂಪಾಯಿ 1984—5—8ರ ಪೈಕಿ ಕನೇ ಅಂತದ ರೂಪಾಯಿ 881—14—8ಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುದಾರರಾದ ವ ಮೃತನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಸದ್ರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಬಡ್ಡಿ ಸಮೇತ ಪಡೆಯುವ ಪರಿ ತವಾಗಿ ಸಕ್ಸೆಶನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾಖ್ಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲಕ್ಕಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಯು ಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ಬರುವ ತಾ. 23—1—1934ಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕುರಿತು ಯಾರಾದರೂ ಆಕ್ಷೇಪ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸದರಿ ದಿವಸ ಹಗಲು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಈ ಕೋರ್ಟು ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕಾರ್ಕಳ, 11—12—33 } K Santhaya Kamath,
Pleader for Petitioners

ವಿವಿಧ ಸಮಾಚಾರ:—

ಕಪ್ಪು—ರೇಡಿಯೊ.

ರೇಡಿಯೊ ಅಲೆಗಳುಛಾಗುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯೇ ಆಧಾರ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೇಡಿಯೋ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ಮುಂದೂ ಹರಿಯುವ ಪ್ರವಾಹ (Alternating Current) ಆಗುವಂತೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ ರೇಡಿಯೊ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಸುವ ಸಾಧನಕ್ಕೆ Spark Gap ಸ್ಪಾರ್ಕ್‌ಗ್ಯಾಪ್ ಎಂದು

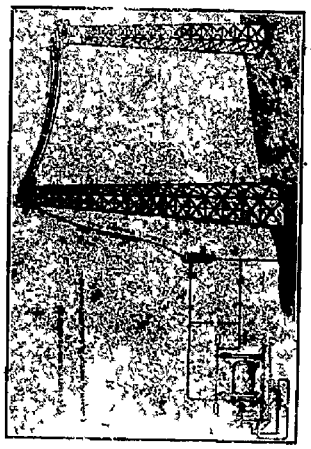

ಸ್ಪಾರ್ಕ್ ಗ್ಯಾಪ್

ಹೇಳ ವರು. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಿಡ್ಡ ಸರಳುಗಳ ವ ಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗ್ಯಾಪ್, ಅಂದರೆ ಎಡೆ ಇದೆ. ಆ ಗ್ಯಾಪಿನಲ್ಲಿಯ ವ್ಲೇಟಿಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯು ಹೊ ಟ್ಟು, ಅದು ಹೊರಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೆಳ ಬೆಟರಿಗಳಿಂದ ಹರಿಯುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ನ್ನು ಈ ಗ್ಯಾಪಿನ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವರು. ಆದರಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಕಿಡಿಯು ಸ್ಪಾರ್ಕ್‌ಗ್ಯಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಕ್ಕ ಹಾರ್ಯಾಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ಹಾರಾಡಿದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯೇ ರೇಡಿಯೋ ಅಲೆಗಳ ಹುಟ್ಟುಸ್ಥಾನ. ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ರೋಡಿಯೋ ಅಲೆಗಳು ಆಕಾಶದ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಹರಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಕೆಂಪು ಮಳೆ ಬೀಳಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಆನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಕೆಂಪು ಮಳೆಯು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಸುರಿದು ಜನರನ್ನು ಆ ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚರ್ಚೆಯು ಆರೋಚಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಕೆಲವು ಜಾತಿಯ ಪುರ ನಿಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಗೆ ಕಾಣದ ಮಿಲಿಯಾವಧಿ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬಿರು ಸಾದ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಜೋರಾಗಿ ಈ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಗಾಳಿಗಾಹುತಿಯಾಗಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಮೋಡಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು. ಅಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಾಗುಜ್ಜಾಗು ತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಕ್ರಿಮಿಗಳ ರಕ್ತವು ಮೋಡವಲ್ಲೆನ ಸೇರಿಕೊಡನೆ ಬೆರೆತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಿಮಿಗಳೊಡನೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಧೂಳನ್ನು ತೊಂದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂತಹ ಕೆಂಪು ಮಳೆಯು ಯಾವಾ ಗಲೂ ಶೇಕಡಾ ಲಂದಪ್ಪು ಧೂಳಿನಿಂದಲೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎ ಜೆ ಪೊರೆಸ್ಟ್ ಎಂಬವರು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಶೋಧ ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿರುವರು.

ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದೇನು?

ಹಬ್ಬೆಡ್ಸ್ ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಲೂಯಿಸ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವರು ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಧಾರಿತ ಗನುಗುಣವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೊಗೆ ತುಂಬಿದ ಮನೆ ಆನುಪಾರು ಗಳ ಕಲ್ಮಶಮಯವಾದ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು ಒಳ ಬೀಳದ ದುರ್ಗಾ ಸನಾಯುಳ್ಳವಾದ ಮನೆ ಹೆಬ್ಬೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು. ಬೊರಗಿ ದೇಹದ ಆರೋಗ್ಯಚಾತೆಯವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಮೇರೆಗೆ, ಈ ದ್ವೀಪದ ಜನರು ಕ್ರಿಮಿಗಳಂತೆ ಬಿದ್ದು ಸಂಯಬೇಕಿತ್ತು! ಆಷ್ಟು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಳು ಮಲಗಲು ದೊಡ್ಡವರು ಇರುವರು! ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಬೂಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಿಶುಮರಣಗಳಾಗಲೀ ಜನಮರಣಗಳಾಗಲೀ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮಿಸ ದ್ವೀಪಗಳಿಂತೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯೇ ಇದೆ. ಮಾತ್ರ ವರ್ಷ ದಲ್ಲಿ ಲೂಯಿಸ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಿನ ಶಿಶುಮರಣಗಳುಬಾಗಲಿಲ್ಲ! ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಕೆಟ್ಟ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ವೆಳೆದ ಆ ಪುರುಷರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ದೃಢಕಾಯರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಇದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ ವೆನೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಸಂಶೋಧಿಸಿದರು. ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದೇನು ಎಂದು ತರ್ಕ ನಡೆಯುತು. ಕೊನೆಗೆ ಈ ದ್ವೀಪವಾಸಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯವರು ಮೀನು, ಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಿಂದೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜೀವಿಸುವರೆಂದೂ, ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಹೊಂದುತ್ತಾ ರೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂತು. (Cod's Liver) ಎಂಬ ಆವರ ಈ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ವಿಟಮಿನ್ (ಜೀವಸಾರ) A ಮತ್ತು Dಯು ಅಧಿಕವಾ ಗಿದೆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಟಮಿನ್ Aಯು ಬಹುವಾಗಿದೆ ಈ ಪೋಷಣಾಸಾರಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ವಾತಾವರಣವೂ ಇವರ ದೇಹಶಕ್ತಿತನ್ಮನವನ್ನು ಮರಿಮುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದರಿಯಲಾಯಿತು.

ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮೀನು ವೈರಿ

ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗವು ನೀರಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತ ದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಶೋಧ. ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ Larvae ಎಂಬ ಭಯಂಕರ ಕ್ರಿಮಿಗಳೇ ಈ ರೋಗದ ಮೂಲವೆಂದು ಇಂದುಹಿಂದಿಯ ಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದ ಕ್ಕಾಗಿ ನೀರಿಗೆ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದ ದ್ರಾವಕಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೆಬ್ಬಿನ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆಯಾದರೂ ಎಣ್ಣೆಯ ಬಲವಿಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದು, ಅವು ಳು ಬೇಕಾದ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಆವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ವೃದ್ಧಿಸೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ರಾಯ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಡಾ। ಜ ಸಿ ಚಟರ್ಜ ಎಂ ಬಿ ಎಫ್ ಆಂ ಡ (ಲಂಡನ್) ಇವರು ಈ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಅವರು ಅಗಾಧ ಶೋಧ ನಡೆಸಿದ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣತಿಯು ಕನ್ನಿಸ್ಥಳ್ಳಿ ತಾವೇ ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ನೀರಿನಲ್ಲಿರೋ ಆಪಾಯಕರ ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಗೆ ಮೀನುಗಳೇ ವೈರಿಗಳಂದೂ ಮೀನುಗಳು ಧಾರಾಳವಾ ಗಿರುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಿಮಿಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬಂತ ಈ ಮಲೇರಿಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಜನರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ಅಮೇರಿಕಾ ಇಲಿಗಾಲಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಮೀನುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ತಿಳಿದು ಯಿವ ನೀರಿನ ಕೆರೆ ಕುಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ ಕ್ರಿಮಿಗಳವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನು ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಬಿಡುವರ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ನಶಕವಾಗು ವುವು ಮೀನುಗಳು ತಮ್ಮ ಆಹಾರವೆಂಬಿ ಈ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನು ವುದೇ ಈ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲಾ ಮೀನುಗಳಿಂತಲೂ Larvicidal ಎಂಬ ಮೀನುಗಳೇ ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಕಡು ವೈರಿಗಳಾಗಿವೆ.

ತೀರ ಹೊಸತು!

ಲೂಧಿಯಾನಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಮಹಶ್ಚಾನು ೬ ವೈಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಬಾಕಿ ಇದ್ದಿತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ಸಹಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು ಆದರೆ ಮಹಾಶಯ ರುತ್ತರವೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ವಿಶೇಷ್ಟರ್ ಕಾಗದ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ತಾನು ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲಾರೆ ನೆಂದು ಅದನು ಖಂಡಿತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾದೆ ನಡೆಯತು ಕೇಸು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ ೩೦೦ ವೆಚ್ಚವಾಯಿತು. ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮನು ಯಾವ ಹಣವನ್ನೂ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದಾಯಿತು. ಆಂತ ಲೂಧಿಯಾನಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ೬ ವೈಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ದಕ್ಷತೆ ಯಿಂದ ಮಾಡಹೋಗಿ ೮೫ ತಂಂನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು ಇದು ತೀರ ಹೊಸತಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಯಾರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಿದೆ?

ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ] ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯರಾದ ಎಮ್ ಕೆ ರಾಜಪೂತ ಇವರ [ಹಣ ವಾಪಾಸು

ಸಂತತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಚೂರ್ಣ (ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ)

ಬಹಳ ಸಾರಿ ಹಡಿಯುವುದರಿಂದ ಹೆಂಗಸರ ಆತಕಯ ಅತಕ್ಕಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಬಹಳ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸುಕ್ಕಳಾಗುವುದರಿಂದ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡಿಯುವುದು ಬಂದಾಗಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಈ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಾಗ ವಿಕೆಯು ನೇಮದಂತೆ ಸುರುವಿರುವುದು ಕರೀರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗದ ಸಂಸಾರಸುಖವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಕೂಡಲೇ ಗರ್ಭಧಾರಣ ಬಂದಾಗುವುದು. ಕಡೆಂತರ ನೀನು ಮಾಡಿದರೂ ಸುರುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಪೂರಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಿಡಿ ಮುಖ್ಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಡಾಕ್ಟರ ಬಿ. ಎ. ವೈದ್ಯ, ಎಲ್ ಸಿ ಪಿ ಎಸ್ ಕೆಲವಾಮಾಹಿಮ ಕಾಣೇ ಈ ಚೂರ್ಣದಿಂದ ಮೊದಲ ತರದ ಅಪಾಯವಾಗದು ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ

ವಿಳಾಸ:—ಸಂತೋಷವಿನೀ ಔಷಧಾಲಯ ಮು ಪೊ ಮಿರಜಿ, S M C.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಪತ್ರಿಕಾದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ದೀರ್ಘ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೋರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇಖನಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಾಂದಿದ್ದು ಯುಕ್ತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. (ಸಂ ಸ್ವ)

ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸರಿಗೊಂದು ಸೂಚನೆ.

(ಉಡುಪಿಯಿಂದ)

ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸರುಗಳೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಳುಗಳು ಎಷ್ಟಿಲ್ಲ! ಅಂತಹರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಉಡುಪಿಯ ಮತೀಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಗೆಳೆಯರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಿ? ಆದರೆ ನಮ್ಮವರಿಗಾದರೂ ಸುವರ್ಣ ಪದಕಾದಿ ಮಹಾ ಬಹುಮಾನಗಳು ದೊರಕಿದವೆ? ಏತಕ್ಕೆ ದೊರಕಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲಿರಾ? ನೀವು ಆಡಿದ್ದು ಹಾಡಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಆ ಬೆಡಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ! ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ! ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ನೀವು ಹಂಸೆನೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಂಡಿಕ್ಕೆ ಬೇಸುಂಟೆಂದಾಯಿತು? ಆದರೂ ನೀವು ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಗಂಧಸರಾಗಿ ಹೋದಿರಿ! ಎಲ್ಲ ಕೇವಲ ಸಾವನಸ್ಥೆ! ಎಲ್ಲ ಸಸ್ಪೆ! ಏನೂ ಅಕರ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ! ಹೆಂಗಸಾಗಿ ಬಸ್ಸಿ, ತಮಿಳು ದೂತಾರಿ, ದಬ್ಬಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಪೆಡಲಂಗಳ ರಾತಿಯನ್ನು ಹೆತ್ತಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ! ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಮನೋಭೀಷ್ಟವು ಕ್ಷೀರ, ಫಲದಾಯಕವಾಗದಿದ್ದು ಏತೆದ ಬಾರ ಆಗಾಗಿದೆ ಏನೆಂದು? ತಮಿಳು ಮುಕೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕಿಲು ಬಂದು ತಮಿಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಂಕಡಿಗಳನ್ನು ದೂಡಿ ತಮಿಳರಾಯದ ಸೋದೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ಪೆಡಲು ಹೊಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡುದಿಲ್ಲರು ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಪೆಡಲು ಕೆಡಿಸಿಕ್ಕಿರುವರೆಂದೂ ಏನೂ ತೊಟ್ಟರೆ ಹಂದಿಸಾದ ನಿಮಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಾಸ

ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ರಸ್ತೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯವು ಒಂದು. ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪವಿತ್ರವಾನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಯಾತ್ರಿಕರು ಅನೇಕ ಆದ್ದರಿ ಮುಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರದ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಜನರಿಗೆ ಇದೇ ಹತ್ತಿರದ ರಸ್ತೆ. ಕಡಬ ಪೇಟೆಯೂ ಇದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೋಲೀಸು ಸ್ಟೇಷನ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಹಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆ ಇಗರ್ಜಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬರುವ ಜನರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಈ ರಸ್ತೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಳಿದುದು-ರಸ್ತೆಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯಾದ ನಾಲ್ಕೈದು ಪಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಸಂಕ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದುದು. ಇದರ ಕ ರಸ್ತೆಯ ಈ ವರ್ಷದ ಸ್ಥಿತಿಯೇನು?

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಣಕಾಲ್ದ ಕೆಸರು ಈಗ ಅರ್ಧಂ ಇಂಚು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದ ಬಂಡೆಕಲ್ಲುಗಳು. ಪಾದುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿದ ದುಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ತಾಳಿ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯು ಇರುವುದು ಮಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿಗೊಂದು ಕೀರ್ತಿಯೆ.

ಪಳ್ಳಗಳಂದಾಗಿ ಬಂಡಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಕೈಕಾಲ್ ಬೇಕ್ಕಾ ಗಾಡಿಗಳ ವಿಚಾರಾದರೂ ಇವೆ ದುಷ್ಕರಗತಿಯವರೆ ಗತಿ ಅದಿರಲಿ ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಂಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಾದರೂ (ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಸಷ್ಠಿ ಸಮಯ) ಮೋಟಾರು ಓಡಾಡಲಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ಪಕ್ಕದ ತಿಂಗಳು ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತ ಬಂದರೂ ಮೋಟಾರಿನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೋಟಾರಿನ ಮೇಲೆ ಜನ ಹಾಕಿ ತೊಂಡು ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಟಿಗಳು ಈ ವರ್ಷ ಕಾಣಿರಿಲು ಕಾರಣ ವೇನು? ರಸ್ತೆ ದುರ್ಗ ಇಲ್ಲವೆಂಬುವೇ ಎಂದು ಕೆಲವರ ಹೇಳಿಕೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆ ದುರುಸ್ತಿಗೆ ಹಣ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದಿರಂತೆ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ? ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಮೋಟರ್ ಚಲಾವಣೆಯು ಈ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲದಾಗಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುವರಾರು? ರಸ್ತೆ ನಾಡುಮುಸ್ತುಲ್ಲವುದೇ? ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರೇ, ಮೋಟರ್ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ದ್ವೇಷವು ತೊಡದಿರಲು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು.

ಮೋಟರು ಚಲಾವಣೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ರಸ್ತೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ಖಾತೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯು ಮೂತ್ರ ಈ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ ಅವಮಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲಿಂತೆ ಈ ರಸ್ತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೆಟ್ಟದಾದರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬೋರ್ಡಿಗೊಂದು ಭೂಷಣವೆ. ಮೋಟರ್ ಚಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ಕಡಬ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಂತದ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ಈ ಅರಿವು ಪ್ರತಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಲ್ಲದೆ ಅರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿ— ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜನಪ್ರಿಯರಾದ ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ವಿನಾದರೂ ವಿಚಾರಿಸುವರೇ? ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದೂ ಬೆಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನ ಧರ್ಮವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಸುಮುಸಾರೆ? ಈ ರಸ್ತೆಯ ಮುಂದಿನ ಗತಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮೋಟರ

ಮದ್ರಾಸು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಕೊಡೊಕೇಶನ್ ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಲಸರಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಸ್ಕೀಮು.

ಜಿಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೈಕಿಕ್ಷರವರ ಹುಕುಂ.

ಮದರಾಸು ಸರಕಾರದವರ ಅನುಮತಿ ಮೇರೆಗೆ—ಟೆಂಪಿಯರ್ ರಿಪೋರ್ಟಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದರ ಕುರಿತು ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹುಕುಂಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ —

ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿಸುವುದರ ಉದ್ದಿಶ್ಯಗಳು (೧) ಎಲ್ ಮೆಂಟರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉನ್ನತಿಗೆ ತರುವುದು (೨) ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ೨—೩ ಕ್ಲಾಸು ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹಸುವುದು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು, ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ೪೦ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳವು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹಾಳಾಗದಂತೆ ನೋಡುವುದು ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ವಿವ್ಯಾಗಿ ಅಲೋಚಿಸಿ ರಿಪೋರ್ಟು ತಯಾರಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹುಡುಗಿಯರೂ ಹುಡುಗರೂ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯು ವಂತೆ ಮಾಡುವುದು—ಯುರೋಪು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುಡುಗರ ಪಾಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆದ್ದರಿಂದಲೂ ಇದರ ವಿಷಯ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಕ್ಷೀರ ಕ್ಲಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಅದೂ ಪ ಹುಗಾದ ಹುಡುಗಿಯರು ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳು ಬೂತ್ಯವೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ರ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದು. ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸುಡುಗರ ಶಾಲೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಆಗ್ಯೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನಕ್ಕೆ ೪೦ ಮಂದಿ ಹುಡುಗಿಯರಿರುವ ಹಾಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಲೋವರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಎಪಿಲ್ಡಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಆಗ್ಯೆಲ್ಲ. ಮುಸಲ್ಮಾನ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಹುಡುಗ ರ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ರಿಪೋರ್ಟು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ

ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರಿಂಗಿಂತಲೂ ಹೆಂಗಸರು ಯೋಗ್ಯರಾದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಗೃಹ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಗಾಯನ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿಬೇಕು. ಸುಡುಗರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕೇಪಣೆ ಇರದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಂಗ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲೇಬೇಕು ಅಥವಾ ಹೀಗೆಯೂ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಯಾವ ಅಕ್ಷೇಪವೂ ಇಲ್ಲ.

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಬರೆಯುವಾಗ ಗಣನೆಗೆ ತರುವ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಇದೆಯೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ದುತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿಕ್ಷೇ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ದುತ್ತು ಅದರ ಪೇಟೆಗ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಕೀಮು ತಯಾರಿಸ ಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ಶ್ರದ್ಧಾಗಳು ಬೋರ್ಡು ಸರಕಾರಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದೂತ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ, ಎಯ್ಡೆಡ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ದುಃಖಾಸ್ಪದವಾಗುತ್ತವೆ.

ಸ್ಕೂಲ್ ಯುನಿಟ್ – ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯು ಅದನ್ನು ಯಾವ ಸ್ಥಳಕ್ಕಾಗಿ ತೆರೆದಿದೆಯೋ ಅದರ ಪೂರ್ತಿ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರೈಂಮರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸರಿಯೆ, ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನು ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವ್ವು ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಪ ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ವಿದ್ಯಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಾನಿಯೇ ಆಗಿರುವುದಂದಿ ಈ ವಿಭಾಗಗಳು ರಿವಿನ್ಯು ಅಥವಾ ಪೊಲೀಸರ ಜುರಾವಣೆಯ ಸರ್ಕಲುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟಾದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಾಡಿ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮುಳುಮಾಡುವುದರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ

ದುದು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ ಪಟ್ಟಿಣಗಳ ಅವಶ್ಯಕ್ಕೆ ಹೀಗಾಯೆಂಬು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಒಂದರಂತೆಯಾಗಲೀ ಇರಬಹುದು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರ್ಡಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ವಾರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಾಗಲೀ ಆಯಾ ವಾರ್ಡಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆ ಇರುವ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯೂ ಎಯ್ಡೆಡ್ ಶಾಲೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಶಾಲೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಎಯ್ಡೆಡ್ ಶಾಲೆಗಳ ಮೆನೆಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯುವ ವಿಚಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆನೇ ಆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಟೆಂಪಿಯನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ೧೬–೧೭ನೇ ಪ್ಯಾರಾಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು) ಒಂದು ಮಗುವು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೋಗುವ ದೂರವು ಒಂಭತ್ತು ಮೈಲಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಕೂಡದು ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ದರ್ಜೆಯಿಂದ ಐದನೇ ದರ್ಜೆವರೆಗೆ ಕ್ಲಾಸುಗಳ್ತು ಇರಲೇ ಬೇಕು. ಹಾಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಈ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲು ಗಳಾಗಬಹುದು ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಹುಡುಗಿಯರ ರಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಇರಬೇಕು

ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಸಹ ಹುಡುಗರೊಂದಿಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ೪ ಜನೇ ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯ ಬಹುದು. ಈ ಕ್ಲಾಸುಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಆಗ್ಯೆ. ಹುಡುಗಿಯಂಗಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮುಸಲ್ಮಾನೀಯ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಒಂದೇಯಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ದುಷ್ಕರ್ಮಿಯಂಗಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉರ್ದು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಕ್ಕಳ ತಿತ್ತಿದರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆ ಭಾಷೆ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಉರ್ದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಬಹುದು. ಅಕ್ಷೇಪ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉರ್ದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಸಲ್ಮಾನೀಯ ಟೀಯರ್ಸದ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಕ್ಷನ್ ತೆರೆಯ ಬಹುದು ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಇತರ ಜಾತಿಯವರ ದೊಂದಿಗೇ ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯು ಫೀಡರ್ ಆಗುವ ಹಾಯರ್ ಶಾಲೆಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತದೇ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಹಾಯರ್ ಶಾಲೆಯು ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಾಗಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡು ಶಾಲೆಯೂ ಸರಿಯೆ ಒಂದು ಹಿಂದಿನ ಹಾಯರ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಕತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಮಂಜೂರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಹಡುಗಿಯರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಹಡುಗಿಯರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಹಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಹಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಕ್ಷನ್ ತೆರೆಯ ಬಹುದು ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಇತರ ಜಾತಿಯವರ ದೊಂದಿಗೇ ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸಿನವರಿಗಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಕ್ಷನ್ ತೆರೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಯ ಬಹುದು ಹೊಸ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ೧ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಲೆಸ ಹಾಸಿಯರ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅವರಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆರೆಯ ಬಹುದು ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಇತರ ಜಾತಿಯವರ ದೊಂದಿಗೇ ಕಲಿಯಬೇ

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಜಾಹೀರಾತುದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರೂ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ದೀರ್ಘ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟ ತೊಡಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇಖನಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿದ್ದು ಯುಕ್ತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು. (ಸಂ. ಸ್ವ.)

ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸರಿಗೊಂದು ಸೂಚನೆ.

(ಉಡುಪಿಯಿಂದ)

ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸರುಗಳೇ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರು ಎಷ್ಟಿಲ್ಲ! ಅಂತಹರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಉಡುಪಿಯ ಮಳೆಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ? ಆದರೆ ಪಾಮರಾತ್ಮರಿಗಾದರೂ ಸುದೀರ್ಘ ಪದಕಾದಿ ಮಹಾ ಬಹುಮಾನಗಳು ದೊರಕಿವೆಯೆ? ಏಕೆ ದೂರಕಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಪಸ್ಟು ಬಲ್ಲಿರಾ? ನೀವು ಆಡಿದ್ದು ಹಾಡಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಆ ವೆಪ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ! ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲ ತಿಗಣ್ಣನಲ್ಲಿ! ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ನೀವು ಹರಿಕೆಯೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾಣಿಕ್ಕ ವೇಷಂಟೆಂದಾಯಿತು? ಆದರಲ್ಲೂ ನೀವು ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಗಂಡಸರಾಗಿ ಹೋದಿರಿ! ಎಲ್ಲ ವೇದಲ ಸಾವಾಸ್ಸೆ! ಎಲ್ಲ ಸಜ್ಜೆ! ಏನೂ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಕೆ ಇಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ! ಹೆಂಗಸಾಗಿ ಬನ್ನಿ, ತಮಿಳು ಮಾತಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಹೆಣಲಂಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ! ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಮನೋಭೀಷ್ಟವು ಕೈಲ್ಕ ಫಲದಾಯಕವಾಗದಿದ್ದೀತು. ಕಳೆದ ವಾರ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಏನಂಬಿರಿ? ತಮಿಳು ಮಾಹಿಳೆಯಳೆಷ್ಟುಳು ಬಂದು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹರಿಕಥೆಗಳನ್ನು ದೂಡಿ ತಮಿಳಿಯದ ಸೋದೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ಮುಡಲು ಹೊದೆಯ ತೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿಳು. ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಮುಡಲು ತೊದರಿಕ್ಕಿರುವರೆಂಬ ವಿಷಯ. ತೊಟ್ಟಿರೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಸೂಚನೆ ತೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಕರ್ಣಾಟಕದಾಸ.

ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ರಸ್ತೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯವೂ ಒಂದು. ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಯಾತ್ರಿಕರು ಅನೇಕ. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರದ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಜನರಿಗೆ ಇದೇ ಹತ್ತಿರದ ರಸ್ತೆ. ಇದು ಪೇಟೆಯೂ ಇದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೋಲೀಸು ಸ್ಟೇಶನ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಜಯಂ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬರುವ ಜನರಿಗೆ ತಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಈ ರಸ್ತೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಳಿದುದು-ರಸ್ತೆಗೆ ಅಧ್ವಾನವಾದ ನಾಲ್ಕಾರು ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಸಂಕ ಕಟ್ಟುವುದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದುದು. ಆದರೆ ಆ ರಸ್ತೆಯು ಈ ವರ್ಷದ ಸ್ಥಿತಿಯೇನು?

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಣಕಾಲುದ್ದ ಕೆಸರು. ಈಗ ೮-೧೦ ಇಂಚು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದಿರುವ ಬಂಡೆಕಲ್ಲುಗಳು. ಪಾಲು ದುವಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿದ ಮಣ್ಣಿನ ದಿಣ್ಣೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯು ಇರುವುದು ದಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿಗೊಂದು ಕೀರ್ತಿಯೆ.

ಹಳ್ಳಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಟರ್ ಚಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸೈಕಲ್ ಪೇಟ್ಸ್, ಗಾಡಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯಾದರೂ ಇದೆ. ಮದ್ಯಕರಗತಿಯವರ ಗತಿ? ಅದಿರಲಿ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಷ್ಟಾದರೂ (ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಷಷ್ಠಿ ಸಮಯ) ಮೋಟಾರು ಓಡಾಡಲಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ಪಕ್ಕಂಬರ ತಿಂಗಳು ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತ ಬಂದರೂ ಮೋಟರಿನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೋಟಾರಿನ ಮೇಲೆ ಜನ ಹಾಕಿ ತೊಂಡು ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಟರುಗಳು ಈ ವರ್ಷ ಕಾಣಿಸಿಲು ಕಾರಣ ವೇನು? ರಸ್ತೆ ದುರಸ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಹೇಳಿ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆ ದುರಸ್ತಿಗೆ ಜನ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದರಂತೆ. ಈ ಸ್ಕಾಂಕ್ಷದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆ ಮಿಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ತರಲಿಲ್ಲವೇನೋ ಏನೋ? ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಮೋಟರ್ ಚುಲಾವಣೆಯು ಈ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲದಾಗಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುವರಾರು? ರಸ್ತೆ ಸಾಧುಯಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿರುವುದೇ? ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮೋಟರ್ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ರೈಸನ್ನು ತೊಡದಿರಲು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು.

ಮೋಟರು ಚಲಾವಣೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯಂತೆ ರಸ್ತೆಯು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ಖಾತರಿ. ಈ ರಸ್ತೆಯು ಮುಂತ್ತ ಈ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ ಅಡಚಣೆಯಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡಗಿಂತ ಈ ರಸ್ತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಶೆಟ್ಟಿದಾದುದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜೋರ್ಡಿಗೊಷ್ಟು ಭೂಷಣವೆ. ಮೋಟರ್ ಚಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ಕಡಬ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಾಂಕದ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಕುರಿತು ಪ್ರತಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿಕೆ ಅರಿಕೆಲ್ಲಿ— ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜನಸ್ತೋಮದ ಈ ಸ್ಥಾಂಕದ ಜೋರ್ಡಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ವಿಜಾರದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸುವರೇ? ಅಥವಾ ಕಟ್ಟೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕಡಿ ಮುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದೂ ಎಲ್ಲಾ ಜೋರ್ಡಿನ ಧರ್ಮವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಸುಕ್ಕುಸಿರು ಬರೇ? ಈ ರಸ್ತೆಯ ಮುಂದಿನ ಗತಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮೋಟರ.

ಮದ್ರಾಸು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಕೊನ್ಸೊಡೇಶನ್ ಮತ್ತು ಕೊನ್ಸೆನ್ಟ್ರೇಶನ್ ಸ್ಕೀಮು.

ಜಿಲ್ಲಾವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರವರ ಹುಕುಂ.

ಮದರಾಸು ಸರಕಾರದವರ ಅನುಮತಿ ಮೇರೆಗೆ—ಟೆಂಪಿಯರ್ ರಿಪೋರ್ಟಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದರ ಕುರಿತು ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹುಕುಂಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ:—

ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸುವುದರ ಉದ್ದಿಶ್ಯಗಳು (೧) ಎಲ್ ಮೆಂಟರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉನ್ನತಿಗೆ ತರುವುದು. (೨) ಖರ್ಚು ತಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ೫—೬ ಕ್ಲಾಸು ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ಏಲ್ಪಿಸುವುದು. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾಗ್ರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗ ಲಾಡಿಸುವುದು. ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು, ಖರ್ಚು ತಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು. ಒಂದು ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ೪೦ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನೂತಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಬಳವನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹಾಳಾಗದಂತೆ ನೋಡುವುದು ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ವಿಸ್ತಾರ ವಿಚಾರಣೆ ಅಲೋಚನೆ ರಿಪೋರ್ಟು ತಯಾರಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹುಡುಗಿಯರೂ ಹುಡುಗರೂ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯು ವಂತೆ ಮಾಡುವುದು—ಮದರಾಸು-ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಕಲಿಯುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಇದರ ವಿಷಯ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸು ಗಳ ವರೆಗೆ ಆದರೂ ಹುಡುಗರೂ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳು ಮುಖ್ಯವೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರೂ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದು. ಹುಡುಗಿಯ ರಿಗೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿ ಯರ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಒಂದೇ ಶಾಲೆ ಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ೩೦ ಮಂದಿ ಹುಡುಗಿಯರಿರುವ ಹಾಗೆ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಲೋವರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಎಮಲ್ಗಮೇಟ್ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲ. ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲವಿದ್ದಿರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಹುಡುಗರ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿ ಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಕೂಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ರಿಪೋರ್ಟು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಸಂಗತಿ ಯಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸು ವುದಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರಿಂಗಿಂತಲೂ ಹೆಂಗಸರು ಯೋಗ್ಯರಾದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಕ್ಕಾ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಹೊಸಾಗಿ, ಗೃಹ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಗಾಯನ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಲೇಬೇಕು ಹುಡುಗರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕೇಪಣೆ ಇಲ್ಲದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಂಗ್ ಆಫೀಸರರು ಜನರನ್ನು ಸಮಜಾಯಿಸಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸ ಬೇಕೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಮಾಡುಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಯಾವ ಅಕ್ಕೇಪವೂ ಇಲ್ಲ.

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯಲಕ್ಕೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟು ಬರೆಯುವಾಗ ಗಮ ನಿಸಿ ತಿಳುವ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಇದೆಯೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಫೀಡರ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಕೀಮು ತಯಾರಿಸ ಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ಶ್ರದ್ಧಮಗಳು ಬೋರ್ಡು ಸರಕಾರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೊತ್ತದೇ ಅಲ್ಲ, ಎಯಿಡೆಡ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಲಗಾಮಾಗುತ್ತವೆ

ಸ್ಕೂಲ್ ಯುನಿಟ್:—ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯು ಅದನ್ನು ಯಾವ ಸ್ಥಳಕ್ಕಾಗಿ ತೆರೆದಿದೆಯೋ ಆದರ ಪೂರ್ತಿ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಪ್ರೈಂಟಿಂಗುಗಳು ಆದಷ್ಟೆ ಇದ್ದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲೂ ಇರಲಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲಿಚಾರಣೆಗೆ ನೇಮಿಸುವುದು ವಿದ್ಯಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿಯೇ ಅಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಭಾಗಗಳು ರೆವಿನ್ಯು ಅಥವಾ ಫೂಲರ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ವಲುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ನಿಕ್ಕರಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಕೂಡಿಸುವುದರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಮುದು ಮುಂ ಸಂಗತಿಯಿದೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳ ಅವಶ್ಯಕ್ಕೆ ಹೀಗಾಯ್ತೆಂಬು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಒಂದರಂತೆಯಾಗಲೀ ಇರಬಹುದು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರ್ಡಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ವಾರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಾಗಲೀ ಅಯಾ ವಾರ್ಡಿನ ಅನು ಕೂಲತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಾಲೆ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯೂ ಎಯಿಡೆಡ್ ಶಾಲೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಹಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಶಾಲೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಎಯಿಡೆಡ್ ಶಾಲೆ ಗಳ ಮೆನೆಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯುವ ವಿಷಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೇನೇ ಆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಟೆಂಪಿಯರ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಗಮನಸಬೇಕು) ಒಂದು ಮಗುವು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೋಗುವ ದೂರವು ಒಂದೂ ಮೈಲಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಕೂಡದು. ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ದರ್ಜೆಯಿಂದ ಐದನೇ ದರ್ಜೆ ವರೆಗೆ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ಇರಲೇ ಬೇಕು. ಹಾಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆ ಗಳು ಈ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲು ಗಳಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೂ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನು ಕೂಲತೆ ಇರಬೇಕು.

ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯೇಪವಿದ್ದಲ್ಲಿ ೪-ನೇ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಗಿಯರು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ೪-ನೇ ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯ ಬಹುದು. ಈ ಕ್ಲಾಸುಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ ಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು ಆಗತ್ಯ. ಹುಡುಗಿಯರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ಕರುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ

ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತೃಭಾಷೆಯೂ ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತೃಭಾಷೆಯೂ ಒಂದೇಯಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದಿಯರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉರ್ದು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಕ್ಕಳ ತಂತ್ರದರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆ ಭಾಷೆ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಉರ್ದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ರನ್ನು ನೇಮಿಸಬಹುದು. ಅಕ್ಕೇಪ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉರ್ದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾತೃಭಾಷೆಯು ಟೀರೆಯಾದರೆ ಮಹ ಮ್ಮದೀಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಕ್ಷನ್ ತೆರೆಯ ಬಹುದು.

ವಿಶೇಷ ಕ್ಲಾಸಿನವರಿಗಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೆಕ್ಷನ್ ತೆರೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇತರ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಕಲಿಯ ಬಹುದು. ಜಾತಿ ಅಕ್ಕೇಪವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ೧, ೨, ೩, ವಲೆಗಿನ ಜೂನಿಯರ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆರೆಯ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ಕ್ಲಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಇತರ ಜಾತಿಯವ ರೊಂದಿಗೆನೇ ಕಲಿಯಬೇಕು

ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಶಾಲೆಯ ಫೀಡರ್ ಆಗಿರುವ ಜೂನಿಯರ್ ಶಾಲೆ ಯಲ್ಲಿ ೧೫ನೇ ವಿದೇ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಈ ಜೂನಿಯರ್ ಶಾಲೆಯು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯಾಗಿರಲೂ ಬಹುದು ಬೋರ್ಡು ಶಾಲೆಯಾ ಗಿರಲೂ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಹದ ಮೀರಿ ಜೂನಿಯರ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯು ದಂತೆ ನುಂಜಾಗ್ರತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಹುಡುಗಿಯ ರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗರನ್ನೂ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿಶೇಷ ಕ್ಲಾಸಿನವರಿಗಾಗಿ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಅಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಇತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರದ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಹುಡುಗಿಯರಿಗಾಗಿಯೇ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಹೊಸ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಆ

Company, Ltd.,

Mr. N. Narayan Malappa Prabhu holder of our Policy No. 20375 having notified that he has either lost or misplaced his Policy and having requested us to issue a duplicate thereof in his favour, notice is hereby given that a duplicate Policy will be issued to him by the Company should there be no objection recorded in our Offices to our doing so, within a month of this notice

Sd/ Jyotendra L Mehta,
Manager.
The Bombay Life Assurance Co., Ltd.

ಪ್ರಕಟಣೆ.

1934ನೇ ಇಸವಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ತಾರೀಕು 1ರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕನಕ ಉಡುಪಿಯ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸೀಲ್ಡ್ ಟೆಂಡರುಗಳು, ಈ ಕೆಳಗಿನವರಿಂದ 1934ನೇ ಜನವರಿ ತಾರೀಕು 4ನೇ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2 ಘಂಟೆ ವರೆಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಆಫೀಸು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

Udipi, 11-12-'33 } V. K. K. Menon M.B.&.B.S.D.T.M. *Civil Asst. Surgeon, Govt. Hospital.*

ಹಾಸಣ ಟವನ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ.

ತಾ 2-12-33ನೇ ಹುಕುಂ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹಾಸನ ಟವನ್ ಜನವರಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 25ನೇ ದನವಿನ ಪ್ರದರ್ಶನವು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಪ್ರದರ್ಶನವು 1934ನೇ ಜನವರಿ ಮಾಹೆ ತಾರೀಕು 8ನೇ ಬುಧವಾರದಿಂದ 7ನೇ ಧಾನುವಾರದ ವರಿಗೆ ಕುಧಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರು ಅನುಸರಿಸಿದ ನಗರ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿವ ರಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಸು 1ಕ್ಕೆ ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ ಫೀ ವಸೂಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವ ರಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಫೀ ಬಾಬತ್ತನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದ (ಮುನಿಸಿಪಲ್) ಧಾಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಬಾಬತ್ತನ್ನೂ ಸಹ ತಾ 12-12-1933ರಲ್ಲಿ ಹಾಸನದ ಸಂತೆ ಒಳ ಇರುವ ಆಕ್ಕಾಯಿ ಕಛೆರಿ ಬಳಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಯಾ ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರವರಿಂದ ಬುದ್ಧಾಹ್ನ 2 ಘಂಟೆ ಆಗಾಯ್ತು ಹರಾಜು ಮಾಡಿಕ್ಕುಡುತ್ತದೆ

ಅಂಗಡಿ ವಗೈರೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿರುವ ಜಾಗಗಳನ್ನು ತಾ 15-12-1933ರ ಆಗಾಯ್ತು ಏಲೆವಾರಿ ಮಾಡಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ ಬಾಕಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಾಸನ ಟವನ್ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು

S P. Bramhappa,
ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಚೇಯರ್‌ಮೇನ್
ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಆಫೀಸರ್ ಹಾಸನ ಟವನ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ

INSIST ON USING ONLY

'KOHINUR INK'

For All Your Pens

The A 1 ink that will Suit your taste

Ask your Stationer to supply you a bottle and you will never accept ANY other Substitute

Wanted agents in all principal Towns.

Apply to —

The Kohinur Industrials, (India)
Kallianpur P O (S India)
or
The General Stores,
Hospital Road, Udipi

ಒಂದು ಸುಂದರ ಕೂಸು

ಸೆನಿಟರಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರು

"ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರುವಾಸಿ

ಲೋಧ್ರವನ್ನು

ನನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆನು. ಆದರಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಗಂಡು ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿತು. ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು."

ಎಸ್. ಶಟಕಾಜ ಮುದಲಿಯಾರ್,
ಸೆನಿಟರಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್,
ವ್ಯಾಲೂರು, ಮದುರಾ.

ನಿಮ್ಮ ಕೆಮಿಸ್ಟರರ ಹತ್ತರ ಕೇಳಿರಿ.

ಅಥವಾ

ಕೇಸರಿ ಕುಟೀರಂ,

ಇಂಡಿಯನ್ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡ್ರಗಿಸ್ಟ್ಸ್, ಎಗ್ಮೋರ್ ಮದರಾಸು,

Sole Agents for South Kanara

ಪೊಪ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್,
ರಥಬೀದಿ ಮಂಗಳೂರು

ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಲುವಾಗಿ
ಶಕ್ತಿ ವ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಕೊಡುವಂತಹ

ಸುಮಧುರ
ದ್ರುಂಡು ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ
ಜರೂರು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಲುವಾಗಿ
ಆರೋಗ್ಯ ವ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ.

ಪ್ರದರಾದಿ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ
ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯ
ದ್ರುಂಡು ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ
ಬೇಗನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ

'ZANDU'

ದ್ರುಂಡು ಫಾರ್ಮಾಸ್ಯುಟಿಕಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಲಿ: ಮುಂಬ್ಯಾಗಳಿ.

ಮದ್ರಾಸು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಏಜಂಟ್ —ದಾನೋದರ ಮುತ್ತು ಕಂಪೆನಿ, 78 ಜೈನ ಒಜಾರ ರೋಡ್, ಮದ್ರಾಸು
ಮೈಸೂರು ಪ್ರೊವಿನ್ಸ್ ಏಜಂಟ್ —ಬಿ ಪೊಪಟ್‌ಲಾಲ ಕಂಪೆನಿ, ಸಿಗಿ ಆರ್ಕಟ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ ಸ್ಟ್ರೀಟ್
ಮಂಗಳೂರು ಏಜಂಟ್ —ತಾಹಾ ಕಂಪೆನಿ ಡಾಯ್ಲಂಡ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್, ಮಂಗಳೂರು
ಧಾರವಾಡ ಏಜಂಟ್—ದಿ ಧಾರವಾಡ ಫಾರ್ಮಸಿ, ಧಾರವಾಡ
ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಗಳ ಸೂಚೀಪತ್ರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಿಜಂಟರಿಂದ ಪಡೆಕೊಳ್ಳಿರಿ

ನನ್ನ ಸಲಹೆಯೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ.

ಕಲ್ಕತ್ತೆಯ ಆಕರೀಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಚೀಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರರಾದ ಡಾ॥ ಪಿ. ಜಿ ರಾಮನ್, ಎಂ. ಆರ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಇವರು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿ—"ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಜೀವಾಮೃತಂ ಟಿ.ಪಿಕಸನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಿ ಅದಕ ಇದಕ ಹಸಿವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡಿದ್ದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು, ಇವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಆನೇಕ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಬಹು ಕೃತ್ರಿಕರವಾಗಿದೆ. ಜೀವಾಮೃತವನ್ನು ಬೇಡಿಕೆ ಕುನಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಮುನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ"

ಜೀವಾಮೃತವು

ನರಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪಂಡಿತ ಡಿ. ಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರವರ **ಜೀವಾಮೃತವು**

ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರಿಯವರಲ್ಲೂ, ಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ (ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಇವತ್ತೇ ಬರೆಯಿರಿ)

ಆಯುರ್ವೇದಾಶ್ರಮಂ, ಪೋ. ಬಾಕ್ಸ್ ನಂ ೨೦೭, ಮದ್ರಾಸು.

ಸೋಲ್ ಏಜಂಟರು:— ಸಿಸಿ-ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ ಏಜನ್ಸಿ, ೯೨ ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ ಬೆಂಗಳೂರು. (ಕಾಮಧು ಹೋಟೆಲ್ ಹತ್ತಿರ)
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಏಜಂಟರು— ಪೊಪ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು

P No 104

ಶಾರ್ಟ್‌ಹ್ಯಾಂಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಂಜನಮ್ಮನವರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕಾಂ ಬಿಸಿಯಪ್ಪನವರು.

ಹೊಸೂರಿನ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಕೆ. ಚಿಕ್ಕಮಂಜಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಗಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಕಾಟಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಊರ ದುರಸ್ತಿಯೋಗ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿ ಮೊದಲು ಬೀಗರಾದ ಸಿವಿಲ್ ಜಡ್ಜ್‌ರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯನವರು ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯ ಗಳಿಸಿ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಪಟ್ಟಣದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಬರುವಂತೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವರು. ಕಾ. ೭ನೇ ದಿನ ವಿಚಾರಣೆಯು ನಡೆಯುತ್ತು.

ವಿ. ಪಿ. ಸಾಧಿನೇನಿ ಮತ್ತು ಸರ್ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಚೆಟ್ಟರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸಲು ಒಂದು ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ನಿರ್ಣಾಯಿಸಿದೆ.

ವೈಸರಾಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕಾಣ್ಣಾರ್ನಿಯ ಕ್ರಿಯಾಶಿಲಿಯವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಶಂಕರಪುರದ ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯದ ಮೂಲ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ೫೬೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ, ಅದನ್ನು ವಂದನಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೆಲಮಂಗಲದ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಾಲಂಕಾರ ಮಹೋತ್ಸವವೂ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೆಯ ಆರಂಭೋತ್ಸವವೂ ೨೫-೧೨-೩೬ ನೇ ದಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಅನಂತ ರಾಮಯ್ಯನವರಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಮೈಸೂರು 'ಒಲಿಂಪಿಕ್' ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ 'ವೈ. ಎಮ್. ಸಿ. ಎ. ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ೨೦, ೨೧ನೇ ತಾ. ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು.

ವೈಡಂಕಾಯ್ ಫೋರ್ಡ್ ವಿಶ್ವೇಂಗಡನ್ನರಿಗೆ ತಾ. ೪ನೇ ರಾತ್ರಿ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜ ಭೋಜನವು ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ವೈಸರಾಯರು ಬೆಂಗಳೂರು ದಂಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಫೋಗದಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಗೆ ೪ ಮಂದಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ೨೪-೧೧-೩೬ನೇ ದಿನ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಗೌಡ, ಲಕ್ಕೈ ಪತಯ್ಯ, ನಂಜರಾಜ ಅರಸರು ಮತ್ತು ಮಾವಯ್ಯ ಈ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಗೌಡರಿಗೆ ಜಯವಾಯಿತು.

ಗಾಂಧಿಜೀಯವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸಂಗಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಾಗತ ಸಭೆಯು ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.

ದಿವೆಂಗತ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ವೈಕುಂಠ ಸಮಾರಾಧನೆಯು ೨೧-೧೧-೩೬ನೆಯ ದಿನ ನಡೆಯಿತು. ಬಹು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ, ಅನಾಥರೂ, ನೆರೆದಿದ್ದರು.

ತಾ. ೧೨-೧೨-೩೬ರಿಂದ ತಿರುವೆದಿಗ್ಗೈಕ್ಕೆ ಕಾತ್ಯಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೋಗತ್ತಂದು ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ವರೆಗಿನ ದಿವಾಣಿ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುವುದು.

ತಿರುನೆಲ್ವೇಲಿ ದೊಂಬಿ ಮೊಬ್ಬನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ೨೪ ಮಂದಿ ಮುಸ್ಲಿಮ ತಿಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ತಿರುನೆಲ್ವೇಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸೆಷನ್ಸ್ ಜಡ್ಜ್ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಮ್. ಸಫ್ತಿಯವರನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸಹಾಯಕ 'ಸೆಷನ್ಸ್ ಜಡ್ಜ್'ರಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವೀರಬಸವೇಶ್ವರನ ಪರಮ ತಿಮಿರಿಗಳ್ಳ ಧಿಗಾರದ ಬಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು 'ಸೆಷನ್ಸ್ ಜಡ್ಜ್' ರಾಗಿ ನೇಮಕ ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು.

ಕಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಮಂಡಲದವರು ತಾ. ೫-೧೧-೩೬ ನೇ ದಿನ ಹಿಂದೀ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಶ್ರೀ ಕಂಠಯ್ಯನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅಯ್ಯಪ್ಪನವರು ಇವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧನವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಬ್ಯಾಂಕಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯ ತುಲಿಯಲು ಗತ್ತಮ ನಿವಾಸಿಗಳು ತಾ. ೧೮-೧೧-೩೬ರಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಲಹಾ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರ ನಿರ್ಣಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂತೋಷ ವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ತುಮಕೂರಿನಿಂದ ತಿಪಟೂರಿಗೆ ಹೊಸ್ತಿನ ಕೋರ್ಟನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ತಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರರು.

ದಕ್ಷಿಣ ತಾ. ಳಿಂದ ಮಿ| ಅಬ್ದುಲ್ ಖಾದರ್‌ರವರಿಗೆ ಗಲ ದಿನಗಳು ರಜೆಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ತಾಲುದಲ್ಲಿ ಮಿ| ಅಬ್ದುಲ್ ಹಕ್‌ರವರು ಬಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೆಲಸ ನೋಡುವರು.

ತಾ. ೩೦-೧೧-೩೬ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಬಳ್ಳಾಪುರದ ಬಕಲಿಕಾ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆಯೊಂದಾಗಿ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆಯು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಜಮ್ಮಾಲಪ್ಪನವರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸೈಯದ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಖಲಕ್‌ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ, ವಕೀಲ್ ಶ್ರೀ ಸಂಪಂಗಿ ರಾಮಯ್ಯನವರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿಯೂ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಡ್ಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ನೀಲಮ್ಮನವರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದರು.

ಮುಂದಿನ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗೆ ಶ್ರೀ ಗಿರಿಮಾಜಿ ರಾಯರು ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನ ಹಳ್ಳಿ ಕೋಡಿಕೆತ್ತ ವಿಷಯ, ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸರಕಾರ ಕಾನೂನವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೫೦ನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಣಯವೊಂದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಾರೆ.

ತಾ. ೩೦-೧೧-೩೬ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಾಗಿ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆಯು ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಸೇವೆಯು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು.

ಗೋರಿಪಾಳ್ಯದ ಶಾಲೆಗಳು ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಹೆಳ್ಳಿ ಮಾರುತಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಜ್ಜಯಂತಿಯು ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆಯಿತು.

ತಾ. ೩೦ನೇ ವಿಶ್ವಶ್ರೀ ಗುರುಸಮರ್ಥ ನಾಟಕ ಮಂಡಲಿಯವರು "ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೋಲ ಕಾಂತಪ್ಪನವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ 'ಅಂತ್ಯಚೋದ್ಗಾರ' ಎಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿದರು.

ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ವೃದ್ಧ ಪಿತಾಮಹರಾದ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಯ್ಯ ನವರು ತಮ್ಮ ಆರನೆಯ ವರ್ಷ ಪೌತ್ರಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಧೀಮ ತಿಕಾಂತಿಯನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರರ ಉಗ್ರ ತಾಂತಿಯನ್ನೂ ೫ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಉಳ್ಳನ್ನ ದೇವತಾ ಪೂಜೆ, ಅನ್ನ ದಾನ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಯ್ಯನವರ ಮಕ್ಕಳೂ, ಸೊಸ್ಮಕ್ಕಳೂ, ಮರಿಮಕ್ಕಳೂ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು ೬೦ ಮಂದಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಕಲೇಶಪುರದ ಸೈವಲ್ ಅನೇ ದರ್ಜೆಯ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೋರ್ಟನ್ನು ೧-೧೨-೩೬ರಿಂದ ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದು ಸಾತೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಸಕ ಲೇಶಪುರದ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರೇ ನೋಡುವರು.

+++

ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ

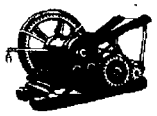

ನೀವು ಕಟ್ಟಿನ ಗಾಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ನೀವು ಸ್ವಾಧಿಕಾರವಾಗಿ ಅದಂ ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟು, ಬಾಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಪಸ್ತಿಯ ಇದೆ ಗಮನವನ್ನೀಯುತ್ತೀರಿ ನೀವು

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ

ವಸಂತ ಪವರ್ ಕೃಷಿಕರ ಗಾಣವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವಿರಿ. ಒವ್ವ ಒಳಗೆ ಸೇರಿ ಹಾಳಾಗದ ಹಾಗೆ ಅದರ ಬೇರಿಂಗುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಣ್ಣೆಯು ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ -ಗಾಣವು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಸಂತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಾ ಧಾಗಗಳೂ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಬಾಳುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ:

ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿ (ಜಿ. ಸತಾರಾ)

ಸ್ಪೆಷಲ್ಸ್:—ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಬುಕ್ ಡಿಪೊ ಎಂಡ್ ಟ್ರೈ ಡಿಪೊಟಿಟರಿ ಕೊ. ಮಂಗಳೂರು ದ. ಕ.

ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಸಮತೂಕದ ಆಹಾರವು ಅಗತ್ಯ!

ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯದಾಯಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ

"ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್"

ಅದರ ವೈತನ್ಯದಾಯಕ ಕೆತ್ತಯಿಂದಾಗಿ ಕ್ರೀಯಸ್ಕರವಾಗಿದೆ

ಮಕ್ಕಳು ಎದ್ದುಕೊಂಡು ನಿದ್ದೆಯ ಕಾಲವಾಗುವ ವರೆಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಲಿಕೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ! ಅವರು ಬೇಗನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮತೂಕದ ಆಹಾರವು ಅಗತ್ಯ. ಅವರು ಕಳಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವೈತನ್ಯವನ್ನು ಪುನರ್ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವರು ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಕಾರಣ, ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವು ಹಾಗಿರುವಾಗ ವೈದ್ಯರಿಗಾದರೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ **ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್‌ನನ್ನು** ಆಹಾರದೊಡನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ದಿನದ ಕನಿಷ್ಠಾವಶ್ಯಂದಲೂ ಗಣನೀಯ ಸಾರ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಬಾರ್ಲಿಯಾದಲೂ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಬೆಳೆಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಸಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸ್ಪೆಷಲ್ ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉಲ್ಲಸೋತ್ಸಾಹಿ ಸಿ. ಇದರಿಂದ ತೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುರವಾದ ಆಕಾರ ತಯಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಪೋರ್ಟು ನೆಲೆಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಬುಕ್ 2229 ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಬಿಲ್ಲೆಗೆ 14 ಆಣೆ ಆಂಪೆ ಚೀಟು ರವಾನಿಸಿದರೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್

ನೂಲಹೂಕವಾದ ಮೊಲ್ಟೆದ ಹಾಲು

ಎಲ್ಲಾ ಡಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತೆ.

"LADCO"

Vegetable Toilet and Washing Soaps

FREE FROM ANIMAL FAT

Bath Soap, Glycerine Transparent Soap, Bar Soap, Cubes, Cakes.

Agents for South Kanara, Malabar & Coorg—

PAI PHARMACY,

Car Street, MANGALORE.

Stockists:—

JAYAVANT SHANTARAM & BROS. *Merchants,*

Bunder, Mangalore, S. K

1—9—33

ಡಾ. ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಕೇಶವ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್,

ಜಾಳಿಕಾರ್ಖಾನೆ, ಮುಂಬಾಯಿ ೩. ಸ್ಟೇಶನ್ಸ್ - ಪಾ ಲೈನ್ಸ್, [ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು] ಮಂಗಳೂರು.

ಕೊ-ಒಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ

ಬೇಕಾದ ನಮೂನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಫಾರಂಗಳು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿಗಳು, ರತೀದಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಮತ್ತು ಇತರ ಫಾರಂಗಳೂ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿವೆ.

ದಿ ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರೇಡಿಂಗ್ ಎಸೋಸಿಯೇಷನ್.

ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು

THE SOUTH INDIA CO-OPERATIVE INSURANCE SOCIETY LIMITED MADRAS

LOCAL BOARD:—

THE SOUTH CANARA CENTRAL CO-OPERATIVE BANK LTD MANGALORE

Applications are invited for Sub Agents from capable and energetic persons and Co operative Institutions to canvass business on behalf of the Local Board of the Society at Mangalore

FOR TERMS APPLY TO —

The Secretary,

South Canara Central Co-operative Bank, Ltd KODIALBAIL P O (Mangalore) *SOUTH CANARA*

Hydrocele and Hernia

'ಹೈಡ್ರೊಸಿಲ್' ಮತ್ತು ಅಂಡವಾಯುವಿಗೆ ಅಮೋಘ ಔಷಧಿ.

Akair – a Fota ಎಂಬುದು ಹೈಡ್ರೊಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಅಂಡವಾಯುವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ದಿವ್ಯೌಷಧ! ಒಬರೇಷನ್ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಕಾಲದ ರೋಗವೇ ಆಗಲಿ, ಎಷ್ಟು ವಿಷಮ ರೋಗವೇ ಆಗಿರಲಿ, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನೀರು ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಲಿ, ಯಾವ ಮದ್ದಿನಿಂದಲೂ ಗುಣಮುಖ ಕೊಡದಿರಲಿ ಈ ಔಷಧವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿದೊಡನೆ ಅಂದಿಂದ ನೀರು ಹೊರಬೀಳದು ಯಥಾಯೋಚನ್ನು ಅದರ ಮೊದಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಮಹಾರೋಗವು ದೃಢವಾಗಿ ಮಾಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಡಿದೋರುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಈ ಔಷಧವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹುಡಿ (ಪೌಡರ್) ರೂಪದ್ದು ಇದನ್ನು ನೀರಿನೊಡನೆ ಕಲಸಿ ಅಂಡಕ್ಕೆ ಪಟಾಸ ಬೇಕು ಬೇರೆ ಏನು ವಿಷಗಳೊಳಗೆ ಹೈಡ್ರೊಸೀಲನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮ, ಕ್ರಯ ಪಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ರೂ 3 ಪೋ. 8 ಆಣೆ

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ.

Hamdard Dawakhana,

Kushak, MUTHRA.

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಪತ್ರಿಕೆಯು ಚಂದಾದಾರರು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚಂದಾ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಬರೆಯಿಸಬೇಕು.

ಅವುಗಳಿಲ್ಲದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೆನೇಜರ್.

'ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ'ಗೆ ಇಂದೇ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ!

WANTED.

Four Organisers to organise the work of the South Indian General Assurance Society, Ltd, in the following places noted below. Capable organisers can expect to have attractive and encouraging terms with sound footing for their future

(1) South Canara, (2) Mysore, Hassan and Coorg, (3) Kadur Shimoga, Chitaldroog and Tumkur (4) Mangalore, Kolar

For terms and other particulars please apply to—

The Divisional Manager

The South Indian General Assurance Co Ltd

64 3rd Cross Road Srirampur Extn

Malleswaram Post, BANGALORE

OR

The Managing Agents,

The S I G A Co. Ltd.

55 Poonamallee High Road, Kilpauk, MADRAS.

ಮಾರಾಟಕ್ಕಿವೆ! ಮಾರಾಟಕ್ಕಿವೆ!!

ಆಫೀಸ್ ಕ್ಲೈಂಟರಿಂಗೂ, ಕೋರ್ಟಿನವರಿಗೂ ಬೇಕಾಗುವಂತಹ

ಚಕ್‌ರೋಲ್‌ಗಳು

ಮೂರು ಸ್ಯಾಜಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿವೆ.

ರಮ್ಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ವಿಶೇಷಾಯಿತಿ ದರವಿದೆ ಕೃಯಮಟ್ಟಿ, ಇಂದೇ ಮೂಸಿಸಿಕೊ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮೆನೇಜರ್,

ಕಾರವಾರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಶಾಲೆ,

ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಕ್ಷಯಕ್ಷೀಣಾದಿಗಳಿಗೆ

ಚ್ಯವನಪ್ರಾಶಾನ ಲೇಹ.

ಪ್ರಸೂತಿ ರೋಗಾದಿಗೆ

ದಶಮೂಲಾರಿಷ್ಟ.

(ಕಷ್ಟಂ ವಿಶ್ರಮಃ)

ಸಮಸ್ತ ವಾತರೋಗಗಳಿಗೆ

ಮಹಾನಾರಾಯಣ ತೈಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಯುರ್ವೇದಾಶ್ರಮ ಸಂಘ,

ಡೊಂಗರಕೇರಿ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು.

EDITED, PRINTED & PUBLISHED BY G. [illegible]

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ.

(ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಾಮತರಿಂದ ೧೯೦೬ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುದು.)

ಶುಕ್ರವಾರವೂ ಮಂಗಳೂರು ಶಾರದಾ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ.

ಮಾಣಾರ್ಥಮನ್ಯತ್ಕುರ್ಮಾನ ದೇವಾ । ನ ಭೇಷಜೇ ಭೀಮವಿಷೇಣ ಭೀತಿಮ್ ॥ ಸುಧಾಂ ವಿನಾ ನ ವ್ರಯಯುರ್ವಿರಾಮಂ । ನ ಸ್ಥಿತಾರ್ಥಾದ್ಧಿರಮಂತಿ ಧೀರಾ ॥ ೧ ॥

ದೊರೆಯುಲ್ಲನುಮರಳ್ಕೆಗಳು ಸಾ । ಗರದ ಮಥಿಸಲು ಸುರರಿಗದರಿಂ । ಹರುಷವಾಯಿತಿ ಮತ್ತೆ ವಿಷ್ಣುವ ಸುಧೆಯ ಬರುತಿರುವ ॥

ಗರಲಳವರಿಂಜಿದರೆ ಸುಧೆಯನು । ಮರಿತು ಕ್ಷುದ್ರರ ತೆರದಿ ಕುಳಿಕರೆ । ತೆರಳ ಬಲ್ಲರೆ ತೊರೆದು ಧೀರರು ಸ್ಥಿತಾರ್ಥೆವನು ॥ ೧ ॥

(Oldest Kanarese Weekly in South Kanara)

ಮಂಗಳೂರು ಈ ೨೨ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ದಶಂಬರ ೧೯೩೩ (22 – 12 – '33) ಸಂಚಿಕೆ ೫೦

THE CANARA BANKING CORPORATION, UDIPI, LTD.

ದಿ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕೊರ್ಪೊರೇಶನ್, ಉಡುಪಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್.

Head office:—UDIPI. **Branches:—Goondapoor, Mangalore, Shimoga & Madras.**

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು — ಉಡುಪಿ. ಶಾಖೆ:—ಕುಂದಾಪುರ, ಮಂಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸು.

Authorised Capital Rs. 3,50,000- Paid up Capital Rs. 2,25,000-

ನಿಯಮಿತ ಮೂಲಧನ ರೂ. 3,50,000- ಚಂದಾ ಜಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ವ ಎತ್ತಿದ ಮೂಲಧನ ರೂ. 2,25,000-

STATEMENT OF ASSETS & LIABILITIES AS ON 31ST OCTOBER, 1933.

CAPITAL AND LIABILITIES.		PROPERTY AND ASSETS	
1 Paid up Capital	Rs. 2,25,000-0-0	1 Bank Premises, Buildings, Furniture etc. Rs.	66,920-0-4
2 Reserve and other funds	„ 2,35,000-0-0	2 Investment on Gvt. securities	„ 3,00,560-8-6
3 Deposits	„ 21,91,744-5-8	3 Authorised Investments	„ 23,02,701-4-1
4 Due to Bankers	„ 21,649-2-3	4 Bills per contra	10,547-3-9
5 Sundries	„ 84,330-2-6	5 Sundries	„ 28,997-6-1
6 Bills per contra	10,547-3-9	6 Cash on hand & with bankers.	„ 58,544-7-5
Total	27,68,270-14-2	Total	27,68,270-14-2

UDIPI, 6 – 11 – '33. N. ANANDA RAO, *Secretary & Manager.*

(Regd.)

ಅಮೃತಾಂಜನ.

ಇದು ಕೆಟ್ಟ ಶಿರೋವೇದನೆ, ಕಷ್ಟಕೊಡುವ ವಾತ, ಭಾರಿ ನೋವು, ವಿಶೇಷ ಉರಿಯು, ಅಸಹನೀಯ ಹುಣ್ಣುನೋವು, ವಿಪರೀತ ಛಾಯು, ಬಹು ಶೀತ, ಸಹಿಸಲಸದಳವಾದ ಜ್ವರ, ಕೈಕಾಲು ಮರಗಟ್ಟುವದು, ಉಂಟಾಗುವ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ವೇದನೆಗಳನ್ನೂ ಅತೀ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಗುಣ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲಿಯೂ ಪ್ರಚಾರಗೊಂಡಿದೆ.

ರಿಂಗ್‌ವರ್ಮ್ ಮುಲಾಮು — ಇದು ರಿಂಗ್‌ವರ್ಮನ್ನು ಕಜ್ಜಿಯನ್ನು ಇನ್ನಿತರ ಚರ್ಮರೋಗಗಳನ್ನು, ಹೂರು ಸಲುಮುಟ್ಟಿಸುವುದ ರಿಂಗೆ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಬ್ಬಿ 1ಕ್ಕೆ 6 ಆಣೆ ಹೊಸದಿಗೆ ರೂ. 3–8–0. ಅಂಚೆಖರ್ಚು ಪ್ರತ್ಯೇಕ.

ಅಮೃತಾಂಜನ ಡಿಪೋ.

ಮದರಾಸು ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ.

ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರ ಸಲುವಾಗಿ,

ಡೋಂಗರೆ

ಇವರ

ಬಾಲಾಮೃತ

ಇದನ್ನು
ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು
ಸದೃಢರೂ, ಪುಷ್ಟರೂ ಮತ್ತು
ಸಂತೋಷ ಚಿತ್ತರೂ ಆಗುವರು.

ಕೇ. ಜಿ. ಡೋಂಗರೆ ಕಂಪೆನಿ.

ಓದಲಿಕ್ಕೂ, ಜಾಹೀರಾತು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ
ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ, ಹಳೆಯವರಿಗೂ, ಹೊಸಬರಿಗೂ, ವಿದ್ಯೆ ಇದ್ದವರಿಗೂ, ಇಲ್ಲದವರಿಗೂ
ಬೇಕಾದ,
ಸಣ್ಣ, ದಿಣ್ಣ, ಎಲ್ಲರ, ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಪಿಗರ
ಪತ್ರಿಕೆ

'ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ'

27 ವರ್ಷಗಳ ನವತರುಣ!

ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ

ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರವಾರದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅವಸರದ ಪಂಕ್ತಿಯ ಒಳಗಿದ್ದುದೇ ಸಾಕು. ಜಿ. ಪಂ. ಸ. ಕಮಿಟಿಯ ಸಭೆಯಿಂದ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ಹೋಗುವುದೇ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿರುವ ಅಪಾಯವೆಂದಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ವಿಫಲವಾಗಲು ಇವರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೆತ್ತಿರುವ ಏಕೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಜಾಗೃತಿಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

ಈಗ ಈ ಜನಜಾಗೃತಿಯ ಕೆಲಸ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಳಮಳವಿಲ್ಲ! ಇದೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಜಾಗೃತಿ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕೆಲಸವಾದರೆ ಆದಿಪೈಕೋ ಕಾರ್ಯವಾದಂತಾಗುವುದು. ಮುಂಬಾಯಿಯ ನಿವೃತ್ತ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದಾಗ ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಸ್ತೃತ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೆತ್ತಿದಾಗ, ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರದಿಂದ ಯಾವ ಕನ್ನಡಿಗನ ಸಮಾಧಾನವೂ ಆಗಲಾರದು ಇಂತಹ ಅಪಮರ್ದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಇದು ಇವರ ಕರ್ತವ್ಯಜಾಗೃತಿಯ ಅಧಃಪತನದ ನಿದರ್ಶನವಲ್ಲವೇ?

ಈಗಲಾದರೂ ತಡವಾಗಿಲ್ಲ ಆ ತಿಂಗಳಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದಿದೆ ಅದೇ ಒಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಸಂಪತ್ತೊಂದನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಇದರ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುವುದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಭಾರವಾದುದಲ್ಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಿಯೋಜನೆ, ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸೇರುವಂತೆ ಮುಂದಾಗಿಯೆ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿಂದ ಎನಂತಿ— ಮುಂಬಾಯಿ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆಲ್ಲ ಅಪಮರ್ದ ಮತ್ತು ಅಪಮಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತು ಹೋದ ಸಂಕಾರದ ಪಕ್ಷಪಾತ ವತ್ತ ಪ್ರಗತಿವಿಘಾತಕವಾದ ಧೋರಣವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕನ್ನಡಿಗ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ವ ಒಂಬಾಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಹೋದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಒ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸಧಾನವಿತ್ತಕ್ಕೆ ಇಂದೇ ರಾಜೀನಾವೆ ಕೊಡಬೇಕು ನಾಳೆ ಪ್ರವಾಹಂವೇ ಹರಿಯುವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವೇಕ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಇವರನ್ನೇ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಎರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಪುನಃ ಅಂಸಿ ಒಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಿರುವ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು ಈ ಉಪಜ ನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾರರೂ ಕವಿಗಳೆ ವಿರದ ವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವರೆಂಬ ಧೃವವನ್ನು ಒಡಬೇಕ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವೂ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರಲು ಮಂದೆ ಒಂದೇಕ ತಮಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಾಗಿ ತಾವಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿದ್ದ ಮಾಡಲು ವ ಂದೆ ಒರಬೇಕ ಇದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲ—ನಿವ್ಮ ಪೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲ

ತಮ್ಮ

ದೇಶಪಾಂಡೆ ರಾಮರಾವ್

+ + + +

ಗರ್ಭಧಾರಣ ಮಾಡಲು ಭಯಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ

ಮೆನೆಸ್ಟ್ರಿನ್ ಕೆಪ್ಸ್‌ನಲ್ಸ್ (Menestrin Capsules) ಗಳನ್ನು

ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ

ಗರ್ಭವೇ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ 1—8—0 ಮಾತ್ರ.

ದಿ ಒರಿಯಂಟಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಲೆಬೊರೆಟರಿ, ವೆಪೆರಿ, ಮದ್ರಾಸು.

The Oriental Research Laboratory

Vepery, Madras.

ಇಲ್ಲಿ, ಇಂದು—ಮಾತ್ರ!

ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಅವರ ಸಾವಿರಾರು ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ ಜೈಲಿಗೆ ಸೇರಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಂಗಿ ಸುಂಗಿ ಕಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾರಂದು! ಇಗ ವೈಸರಾಯರಂತೆ ಇವರಿಗೂ ಈಗ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಡವೇ? ವೈಸರಾಯರಂತೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೂ ಸಂಚಾರ ಕೊಡೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಏನು ಕಾರು? ಏನು ವಿಷಯಂಗು?

×

ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ವೈಸರಾಯರು ಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಭಂಗಾರದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಊಟಮಾಡುತ್ತಿರುವರು ದೊಡ್ಡದರಿಂದ ಅದರಿಲ್ಲದುತ್ತಿರುವರು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಗಾಂಧೀಮಹಾರಾಯ ಬಡವರ ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕೂಟುಗಳನ್ನು ಜರಗಿಸಿ ಬಡವರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವನು ಪಾಪದವಗೆ ಊಟವೂ ಇಲ್ಲ ನಿದ್ದೆಯೂ ಇಲ್ಲ ವೈಸರಾಯರು ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸಚಿತ್ರಯಂತಾಗಿ ಸುಖಸಂಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಥರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀ ಮಹಾರಾಯ ಬುಂಗಿಯನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪತ್ಯಯನ್ನು ಕೈರಾದ ಸೆದಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕಷ್ಟಸಂಚಾರವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಕೈ ಸಾಮ್ಯವಿಲ್ಲ!

×

ಅಂದು ಈ ಮುದುಕರಿಬ್ಬರೂ ಕಚ್ಚಿ ಕಚ್ಚಿ ಹೊ ರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಊರೂರು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೇಗೂ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ

×

ವೈಸರಾಯರು ಟ್ರೈನಿನ ಮೇಲೆ ದೇಶದೀಪಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ರೈಲಿನ ಕಂಬಿಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೋಲೀಸರ ಸಾಲುಗಳು ಅವರನ್ನು ಕಾವಲುಮೇಡುತ್ತವೆ ದೊಡ್ಡಾಧಿಕಾರಿಯೂ ಗಾರ್ಡ್‌ಬೋಡಿಗಳೂ ಅವರನ್ನು ಕಾವಲು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಪ್ಲಿ ಟೈಟ್!

×

ಆದರೆ ಗಾಂಧೀ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಟ್ರೈನಿನ ಮೇಲೆ ದೇಶದೀಪಗಳಿಗೆ ಹೋಗ ವಾಗ ಪೋಲೀಸರ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ ಆಯುಧಪಾಣಿಗಳ ಕಾವಲು ಇಲ್ಲ ಬೋಡಿಗಾರ್ಡರು ಇಲ್ಲ ಗಾರ್ಡ್ ಬೋಡಿಗಳಲ್ಲ ಕಂಪ್ಲಿ ಟೂಟ್ಲಿಗಳ ಬದಲು ನಿರಸ್ತ್ರರಾದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ.

×

ಗುಂಡು ಬಿಂದರ ಭಯವಾಗಲೀ ಶೀತಜ್ವರಗಳ ಜೆದರಿಕೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳ ಯೋಚನೆಯಾಗಲೀ ಆ ಗಾಂಧೀ ರಾಜಾ ನಿಲ್ಲ ಆದರೆ ವೈಸರಾಯರಾದರೆ!

×

ನೊನ್ನೆ ವೈಸರಾಯರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಜರ ರಾಜ ಭೋಜನಗಳನ್ನು ಉಂಡು ಉಂಡಷ್ಟಕ್ಕೆ ಫೇಂಕ್ಸ್ ಹೇಳಿ ಹಾರಿಬಿಟ್ಟರು! ಪೊಗದಿ ತೆಗೆಯಿ ಬೆಂಗಳೂರು ದಂಡು ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಮಹಾರಾಜರು ವೈಸರಾಯರೊಡನೆ ಬೇಡಿದರು ನಾಡದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗುವರು ಮಹಾರಾಜರು ಗಾಂಧಿಯವರೊಡನೆ ಏನನ್ನೂ ಬೇಡುವರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ಆದಲಿಗೆ ಗಾಂಧಿಯೇ ಮಹಾರಾಜರ ರೊಡನೆ ಸಹಾಯ ಬೇಡಲು ಸಾಕೆಂದು ಸಾಯ್ಬನ ಊಹೆ.

×

ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತನು ಅಂದೊಮ್ಮೆ ಸತ್ಯಸಂದೇಶವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಕೇತ್ಯನೂ ಅವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತನು ಹೋದಹೋದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನ ಹಿತೋಪದೇಶ ಕೈದುಮಾಡಿ ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು

×

ಹಾಗೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸತ್ಯಸಂದೇಶವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಸಾರುತ್ತಿರುವಾಗ ಸನಾತನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪುಂಡರು ಅವರ ಹಿತೋಪ ದೇಶಕ್ಕೆದುರಾಗಿ ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ್ತಿರುವರು! ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಬ್ಬಲಿ —ಈ ಸಂಕಾಪನಗಳ ಹೊಟ್ಟೆ!

×

ಹೊಸ ವರ್ಷ ಬರುತ್ತ ಸತ್ಯದೇವಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯ್ಬನ ನಾಳ್ಮನೇ ವರ್ಷದ ಹೆಸರಿಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು. ಬರುವ ವಾರ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಉಂಟು ಹೇಳುವೆವು! ಅರೇಂಜ್ ಸಲಾಂ

ಸಾಯ್ಬ

Canara Bank, Limited.

Established 1906.

Authorised Capital	10,00000—0—0
Subscribed capital	6,00,000—0—0
Paid up Capital	3,90,000—0—0
Reserves	4,81,000—0—0

Head Office— **Bunder, Mangalore** Local Offices —**City & Bunder**

BRANCHES — Bombay, Cochin, Calicut, Ernakulam, Alleppey, Chikmagalur, Ganguli, Coondapoor, Udipi, Karkal, Puttur, Kasaragod, & Buntwal Out-agency

Interest is allowed on Current Fixed and Saving Banks Accounts, rates of which may be ascertained on application Advances made on approved securities at easy rates All kinds of Banking business transacted. Rules of business on application

The Bank Intends opening a Branch at Bangalore very shortly

Mangalore)
12—7—33 }

A Madhava Pai,
Secretary

East & West Insurance Company Ltd.,

(Incorporated in India 1913)

Head Office —EAST & WEST BUILDINGS, FORT, BOMBAY.

Eastern Company with striking features
Attractive plans
Sympethatic & Liberal
Treatment to Policy Holders
&
Wide popularity,
Economic Management
Sound investment
That is why you should select "East & West"
Ere you invest in the rest

Interim Bonus
Declared
Rs 15 Per 1000
On whole life &
Endowment Policies

For particulars and Agency terms apply to —

H S Nayak, *Organiser Secretary* for West Coast, Coorg & Mysore,
"Harbour View" Mangalore.

ನಮ್ಮ ಟೊಯಿಲೆಟ್ ಮತ್ತು ವಾಶಿಂಗ್ ಸಾಬೂನುಗಳ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಬಿ
ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದಾಗಿ ರುಜುಪಡಿಸುವವರಿಗೆ ರೂಪ್ಯಾ
1000 ಬಹುಮಾನ.

ಸಾಬೂನು ಪಡೆಯುವಾಗ « » ಅದರಲ್ಲಿ ಚರ್ಬಿ ಇರಕೂಡದೆಂದು

ನಿಮ್ಮ ಆಶೆ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚರ್ಬಿ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಸಾಬೂನುಗಳು ಹಿತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಹಿತವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ ಕಾರಣ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಚರ್ಬಿ ಚರ್ಮರಂಧ್ರಗಳೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆವರನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ನೋಪನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ನೀವು ಪರಿಮಳಭರಿತ ಚರ್ಬಿನ ಮುದ್ದೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಶುದ್ಧತೆಯ ಬದಲು ಅಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವಿರಾ?

ಮಲಬಾರು ಸಾಬೂನುಗಳು ಜನತೆಗೆ ಬಂದ ಅರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ ಕೊಚ್ಚಿಯ ಮಹಾರಾಜರ ದರ್ಬಾರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನದಿಂದಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಜ್ಞಾತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಶಿಫಾರಸಿನಿಂದಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಸುವರ್ಣಪದಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿಯೂ, ಮಲಬಾರ್ ಸಾಬೂನುಗಳ ಶ್ರಾಘನೀಯತೆಯು ಎಷ್ಟೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಮಲಬಾರ್ ಸಾಬೂನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ನಿಮ್ಮ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಾಗುವುದು ಮಾಡು ವಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚರ್ಬಿ ಅಥವಾ ಹಾನಿಕರವಾದ ಮಿಶ್ರಿತವೇನೂ ಅದರಲ್ಲಿರದು. ಮಲಬಾರ್ ಸಾಬೂನನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ, ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ತಯಾರಿಸುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೆಳುವಾದ ಚರ್ಮವೂ ಬಾಧಕ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಸಾಬೂನು ವಿಶೇಷ ಅಮೂಲ್ಯ ಗಂಧಯುಕ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಗ್ಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದು.

ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು

ಮಲಬಾರ್ ಸಾಬೂನುಗಳನ್ನು

ವಿಕ್ರಯಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಡುವರು

ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೊಬ್ಬು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ದಿ ವೆಜಿಟೇಬಲ್ ಸೋಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ.

ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರ್.—ಸನ್ ಬ್ರೆಂಡ್ ಕೊಡೆಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ಸೇಟ್ ನಾಗಜೀ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿ, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ.

ಈ ಪೆಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವರ್ತಕರು—

ರಾಘವೇಂಪ್ರ ರಂಗ ಪೈ ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು.

S. U. N. & CO.

Choukhamba, Benares City

ಮೂರು ಇನಾಮುಗಳು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರ್ ತಾಲೂಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕಸೂತಿಗಳಿಂದೊಳ್ಳುವ ಶುದ್ಧ ಸ್ವದೇಶೀ ಬಿದ್ದರ್ ಶಿಲ್ಕು ಶಾಲುಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಬೇಕಾದವರು ತ್ವರೆಮಾಡಿ ಬರೆದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ 5 ಮೊಳ ಉದ್ದ 2½ ಅಗಲ ದರ ಅದಕ್ಕೆಬರೂ 2—8—0ಯಿಂದ 8—12—0 ರೂ ಮೊಳ ಉದ್ದ 2½ ಮೊಳ ಅಗಲ ದರ 1ಕ್ಕೆ 8—8—0, 4—8—0 6 ಮೊಳ ಉದ್ದ 3 ಅಗಲ ದರ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 4—8—0, ರೂ. 5 ಅಲದೆ ಸ್ವದೇಶೀ ಬಿದ್ದರ್ ಮಿಡಿಗಳೂ, ಶೀರೆಗಳೂ ಅಂಚುಗಳಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಜರೀಕಾರೀ ಶೀರೆಗಳೂ ಪಿತಾಂಬರಗಳೂ ರವಕೆಗಳೂ, ರುದ್ರಾಕ್ಷೀ—ಪಾಜಪಲಿಂಗ—ಪಂಚಾಯತನ ಸುದರ್ಶನ ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಾಮ್ರಿನ ಮಿಶ್ರನ್, ಮಡಿ ಧಾವಳಿ ಕಾಲು, ಜಗನ್ನಾಥ ಗಂಟೆಗಳೂ ಕೂಡಾ ಸರಿಯಾದ ದರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ವಿವರಕ್ಕೆ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆದರೆ ಇನಾಮಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ 1 ಆಣೆ ಸ್ಟೇಂಪು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ 1 ವಿಷ್ಣೇಶ್ವರ ಪಟ, 1 ಕಾತೀನಕ್ಕೆ, 1 ಕೆಟಲಾಗಿನೂ ಪದನೆ 3 ಇನಾಮುಗಳು

ವಿಳಾಸ—

ಶಿರೋಮಣಿ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿ, ಚೌಕಾಂಬಾ, ಬೆನಾರಿಸ್ (ಕಾಶಿ)

ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ! ತ್ವರೆ ಮಾಡಿರಿ!

೧೯೩೪ನೇ

ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಡೈರಿಗಳು!

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಹಮ್ಮದೀಯ, ಕ್ರೈಸ್ತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಥಿ, ನಕ್ಷತ್ರ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಕೃತಿಯೊಂದು ಪುಟದಲ್ಲಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ವಿದ್ಯೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳ ಹೊಸ ವರದಿಯನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ!

ಡೈರಿ, ದೊಡ್ಡದು, ಮುಚ್ಚಳದ್ದು ಸುಧ್ಧಮುದ್ದು, ಮುಚ್ಚಳದ್ದು
ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦ ೦-೧೪-೦ ೦-೪-೦, ೦ ೧೦—೦

ಕರ್ನಾಟಕ ಡೈರಿಗಳು.

ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಟಾಂಪು ಅಕ್ಷರ ಸಾಂಖ್ಯ, ರಜಸ್ತು ಫೀಸುಗಳು ಕೋರ್ಟು ಫೀಸುಗಳ ದರ ಟಪ್ಪಾಲು ಮಾಹಿತಿ ವಗೈರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲದ್ದು ವಕೀಲರಿಗೂ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಳ್ಳದ್ದು ಈ ಡೈರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದ ಸ್ಟಾಂಕದವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರಿಯ ಮಾಹಿತಿಯ ನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ

ದೊಡ್ಡದು, ಮುಚ್ಚಳದ್ದು, ಚಿಕ್ಕದ್ದು, ಮುಚ್ಚಳದ್ದು
೦-೧೦-೦ ೦-೧೨-೦ ೦-೪-೦ ೦—೮ ೦

ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

ಪಿ ಎ ಪೈ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಉಡುಪಿ

1934

Sharada Diaries

Ready! Ready!

SMALL SIZE--BIG SIZE-

ಶಾರದಾ ಡೈರಿಗಳು

ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ!

ಸಣ್ಣ ಸೈಜು— —ದೊಡ್ಡ ಸೈಜು.

Sharada Press, Mangalore

LOOK HERE!

We have got for sale all kinds of freshly prepared Exercise books, Note books and Diaries etc.,

SHARADA PRESS,
Car Street, Mangalore.

ಲೇಬರ್ ಧುರೀಣರಾದ ಮಿ। ಜೋಜ್ಫ್ ಲೀನ್ಸ್‌ಬುರಿಯವರು ಲಂಡನ್ನಿನ ಸೈಕ್ಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಲ್ಲು ತಾಗಿದ್ದರಿಂದ ತೊಡೆಗೆ ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟರು. ಈ ಗಲಭೆ ಬಂದ ವಾರ್ತೆಯಿಂದ ಜವರು ನುಖಗೆಯಿಳ್ಳುತ್ತಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಮುಂಬಾಯಿ

ಮುಂಬಾಯಿ ಗವರ್ನರರಾದ ಸರ್ ಫ್ರೆಡರಿಕ್ ಸೈಕ್ಸರೂ ಅವರ ಪತ್ನಿಯವರೂ ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿಗೆ ಹೋದರು ಅನೇಕ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು ಅವರು ಸ್ವೀಮರ್ ಹತ್ತುವಾಗ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಹೊರಡುವಾಗ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಗವರ್ನರರು ತಾನು ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಇಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಯತ್ನಿಸಿದೆನೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಈಗ ಜನರು ಶಾಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಗುರಿಯು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತೆಂದೂ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೋದರು ಹಳೆ ಗವರ್ನರಿಯ ಅತ್ತ ತಿರಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇತ್ತ ಹೊಸ ಗವರ್ನರ ಲೋರ್ಡ್ ಬ್ರಬೋರ್ನ್ ದೊರೆಗಳು ಆಫೀಸಿನ ಚಾರ್ಜನ್ನು ವಹಿಸಿದರು

ಲಂಡನ್

ಕಳೆದ ವಾರ ಲೋರ್ಡ್ ಅರ್ವಿನ್ನರು ಪೊಕ್ಲಿಂಗ್‌ಟನ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಿಡ್ಲಟನ್ ಹಂಟ್ ಕಂಗಡದವರೊಡನೆ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕುದುರೆಯಿಂದ ಬಹು ದೂರಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಜಖಂಗೊಂಡರು ಕುದುರೆಯು ಸರಿಗೆಯ ಹಂದ್ಯ ಬೇಲಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಮುಖ ಕಾಲು ಎದ್ದರು ಹೊಟ್ಟೆಗಳು ಜಖಂ ಹೊಂದುವಂತಾಗಿದೆ ಅರ್ವಿನರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಜಖಂ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ

ಲೊಸ್ ಏಂಜಲ್ಸ್

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿನೆಮ ನಟಗಳಾದ ಮೇರಿ ಫಿಕ್‌ಫೋರ್ಡಳು ತನ್ನ ಗಂಡನಾದ ಡೊಗ್ಲಸ್ ಫೇರ್‌ಬೇಂಕ್ಸನನ್ನು ತನ್ನ ಪತಿಯಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಳು ಗಂಡನು ತನ್ನನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ, ತನ್ನನ್ನು ಸದಾ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ ಆರೋಪಿಸಿರುತ್ತಾಳೆ ಈಗ ಗಂಡನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತನ್ನನ್ನು ಸುಖಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿದಾರಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಲಂಡನ್

ಮನುಷ್ಯ ವಾಸಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹವಾದ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳು ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿರುವುವೆಂದು ತನಿಖೆಯಾಗಿ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಒಫ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈಗ "೫೧೦೦೦ ಮನೆಗಳು ಮನುಷ್ಯ ವಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಾಶಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ

ಕಲ್ಕತ್ತ

ಕಳೆದ ವಾರ ಅಮೀರಗಂಜ್‌ನ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯೆದ್ದು ಇದೀ ಕಟ್ಟಡವನ್ನೂ ಇನ್ನಿತರ ಉಜರಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮೀಭೂತವಾದುವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರುವರು ಆದರೂ ನಷ್ಟವು ಅಪಾರವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ

ಮಧುರೆ

ತಿರುವತ್ತೂರಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಮ್ಮಳ್ ಎಂಬವಳು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮೇಲಿನ ಕೋಪದಿಂದ ತನ್ನ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾವಿಗೆಸೆದು, ತಾನೂ ಬಾವಿಗೆ ಹಾರಿ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ರಕ್ಷಿತಳಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷೀರು ರಾಮ್ನಾಡಿನ ಸೆಶನ್ಸ್ ಜಡ್ಜರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಮ್ಮಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೇರಾಂತ್ಯ ಗಡೀಪಾರು ಶಿಕ್ಷೆಯು ಜಡ್ಜರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಕೊಜಿಕೋಡ್

ಕಾ. ನಿನೇ ದಿನ ಒಂದ ವಾರ್ತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೈಲು ಗಾಡಿಗಳು ಧಕ್ಕೆ ಬಡಿದು ಕಿಲ ಜನರು ವ್ಯತರಾದರೆಂದು ೬೦ ಜನರು ಜಖಮಗೊಂಡರೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದುವು. ನಾಲ್ಕು ರೈಲು ಬಂಡಿಗಳು ಕಂಬಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದುವು ಕೆಲವರು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿದರು

ಡಾ। ಮಹಮ್ಮದ ಆಲಂರು ಕಾಯಿದೆಭಂಗ ಪ್ರಮಾಣ ಸರಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿರುವರಾದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪಂಜಾಬಿನ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಎಡ್ವಕೇಟರ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆಯು ಮೊನ್ನೆ ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ವಕೀಲರು ತಾರದಾ ತಾಸನವನ್ನು ಮುರಿದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೀಡಾಗಲು ವಂತೆ ಕಾಯಿದೆಯೊಂದಿನ್ನುವ ಯಾವುದನ್ನು ಮುರಿದರೂ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹರೇ ಎಂದು ಸರಕಾರೀ ವಕೀಲರು ವಾದಿಸಿದರು. ಡಾ। ಆಲಮರು ಸ್ವತಃ ಎದುರುವಾದ ನಡೆಸಿದರು.

ಪೊಂಡಿಚೇರಿ

ಬಾಬು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಘೋಸರು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಹಿಡಿದು-ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿರುವರೆಂದೂ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರು ಕಲ್ಕತ್ತದ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮೆನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂವಾದಕರಾದ ಆರ್ಥರ್ ಮೂರರೊಡನೆ ಹೇಳಿರುವರೆಂದೂ ಕಳದ ವಾರ ವಾರ್ತೆಯೊಂದು ಹರಡಿದ್ದಿತು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಾಬು ಅರವಿಂದ ಘೋಸರ ಸವಿಾಪ ವರ್ಗದವರಾದ ದೊರೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರರೊಂಎ ಎಡ್ವಕೇಟ್‌ರೊಡನೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ವಾರ್ತೆಯು ಬರೆಯ ಸುಳ್ಳೆಂದೂ, ಬಾಬು ಅರವಿಂದ ಘೋಸರು ಯಾವನ್ನೂ ಭೇಟಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು

ಗುರುವಯ್ಯೂರು

ಕೇರಳ ಹಿಂದೂ ಸನಾತನಿಗಳ ಒಂದು ಮಹಾಸಭೆಯು ತಾ ೧೫ರಲ್ಲಿ ಗುರುವಯ್ಯೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರಗಿತು ರಿಟಯಾರ್ಡ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸೆಶನ್ಸ್ ಜಡ್ಜರಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಅಯ್ಯರರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು ಶಿಶುವಿವಾಹ ನಿರ್ಬಂಧ ಕಾಸನ ಶಾರದಾ ಶಾಸನ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಿರುಸಿನ ಚರ್ಚೆಗಳ ನಡೆಯಿತು ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು "ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಅವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ದೀಪಾವಳಿಗೂ ಕೂಡ ನೆಟ್ಟಗೆಯಾಗದ" ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು ಗಂಧಿಯವರು ಮನ್ನಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿ ಹೇಳಿದರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೈರಿಯೊಬ್ಬನಿರುವನೆಂದರೆ ಗಾಂಧಿಯೊಬ್ಬನೇ ಎಂದೂ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡರು

ತಿನ್ನೆವಲ್ಲಿ

ಇಲ್ಲಿ ಮಿ। ಜೊಸೆಫ್ ಯಂಗ್ ವತ್ತು ವಿಸ್ ಎಕ್ಸೆಸ್ ಡಿಸೋಜ ಎಂಬ ಕ್ರೈಸ್ತರ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಆದರೆ, ತನ್ನಧ್ಯೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಿಗೆ ಹೆಂಡಗಿಯ ತಾಯಿಯು ಕೊಡದು ಪತ್ರವು ತಲಪಿದ ಮೇಲೆಯೇ ತನ್ನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರು ಹೇಳಿದರು ಕೂಡಲೇ ವಧುವರರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿ ತಾವು ೨೧ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಥಿಸುವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜರು, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು

ನ್ಯೂಯೋರ್ಕ್

ನ್ಯೂಯೋರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳದ ೧೫ ದಿವಸದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹಿವ ವಿಚಿತ್ರ ಅನೇಕ ಮರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆಗಿವೆ ಪೂಜ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಳಗೆ ಡಿಗ್ರಿಯು ನಿಂತಿದೆ ಮಾರ್ಗ ಮನೆಮಾಡುಗಳ ಮೇಲೆ ರುವ ಹಿಮ ರಾಶಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ೧೫೦೦೦ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು

ಡಬ್ಲಿನ್

ಬ್ರಿಗ್‌ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ೬೪ನೇ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಫಿಟ್ಸ್ ಪೆಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಎಂಬವಳೊಬ್ಬ ಮುದುಕಿಯು ಇತ್ತಲಾಗಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮೃತಳಾದಳು ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ದಿನ ಅವಳ ಒಂದು ಅಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೀಲು ಇದ್ದಿದು ಆದರಲ್ಲಿ ೩೦೦೦ ಪೌಂಡು ಗಳನ್ನು ಅವಳು ದೇಶದಧಿಪತಿಯಾದ ಡಿ ವೆಲರ್‌ರ ಹೆಸರಿಲ್ಲಿ ಬರೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು ಇವಳ ತಮ್ಮನಾದ ಜೋನ್ ಫಿಟ್ಸ್ ಪೆಟ್ರಿಕ್ ಎಂಬವನು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದನು ಡಿ ವೆಲರರನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆಯಲಾಯಿತು ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಆ ೩೦೦೦ ಪೌಂಡುಗಳು ಡಿ'ವೆಲರರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಪಾಯಿತು ಈ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಡಿ'ವೆಲರರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು ಇದೇ ರೀತಿ ಕೆಲವರು ಡಿ'ವೆಲರರ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ದೇಶವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ವೀಲು ಬರೆದು ಮೃತರಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ

ಜರ್ಮನಿಯ ಹರ್ಬರ್ಟ್-ವೀಡಿಗ್ ಎಂಬ ತರುಣನೊಬ್ಬನು ಸಾಇಕಲ್ ಸವ್ವಂಬರ್ತದಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ವಿಶ್ವ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿನು ಇವನು ಕಾಬೂಲು ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈಗ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿರುವನು. ಬೇಗನೇ ಬರ್ಮಾ, ಸಿಲೋನ್, ಸಂಯಾಂ, ಚೈನಾ ಜಾಪಾನ್, ಅಮೆರಿಕಾಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿರುವನು

ಮದ್ರಾಸು

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಾ ೫ನೇ ಬುಧವಾರ ದೆಳಿಗ್ಗೆ ೮—೫೫ಕ್ಕೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಮೈಲಿನಿಂದಾಗಿ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ತಲಪಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹರಿಜನ ಸೇವಾಸಂಘದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದಂತೆ, ಗಾಂಧಿಜೀಯವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಥೀಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರೊಡನೆ ಕಲವು ಸನಾತನವಾದಿಗಳು ಜರ್ಜೆಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿರುವರು ಶ್ರೀ ಧಾಮ್ಯ ವೆಂಕಟ ರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಪ್ರಸಂಗ ಭಾನುವಿದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ದಿವಾನ ಬಹದ್ದೂರ್ ಗೋವಿಂದದಾಸ್ ಚತುರ್ಭುಜದ್ದಾಸ್ ಗೋಕುಲದಾಸ್, ಪಂಡಿತ ತಿಲ್ಲಯಂಬಾರ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮೊದಲಾದವರೂ ಆಹ್ವೋಟಲ ಮಾಲಿಕ ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ ಹೂಡಿ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರಿಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಗಾಂಧಿಜೀಯವರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ವಾದಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವರು.

ಗುಡಿವಾಡ

ಬೆಜವಾಡದ ಒಳ ಮೂಡುನಾರು ಎಂಬಲ್ಲಿ ತಾ ೧೬ನೇ ದಿನ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರು ಎರಡು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ತೆರೆದರು ಗಾಂಧಿಜೀಯವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ತ್ತಾ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆಂಗಿ ತೆರೆಯುವ ದಕ್ಕೆ ಯಾರದಿಂದರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಯೆದೆಯೋ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು ಒಬ್ಬರೂ ಬಾಯಿತ್ತಲಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ತೆರೆದೊಡನೆ ಜನರು ಮಹಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕರತಾಡನ ಮಾಡಿ ಗಾಂಧಿಕೀ ಜೈ ಎಂದರು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಆರ್ಚಕರು ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಗಾಂಧಿಜೀಯವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು

ಬರೋಡ

ಲೇಬರ್ ಲೀಡರ್ ಆದ ಶ್ರೀ ಪಂಗಾರ್ಕರ್ ಎಂಬವರು ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸುವ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಒಪ್ಪುವ ವರೆಗೆ ತಾನು ನೀರಶನ ವ್ರತವನ್ನು ಸಾಯುವ ತನಕ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಕುರಿತಾಗಿನನ್ನಿಂದಿಸಿದಿಂದಿರುವರು ನೀರು ಕುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಯ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಒಳ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವರು ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಭೆಗಳು ಕೂಡಿ ಸರ್ಕಾರನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿವೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದೆ ತಾನ ಏಳೆನೆಂದು ಪಂಗಾರ್‌ಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು

ಲಂಡನ್

ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಒಲಿಂತ್ಯಾರಿಂದ ಹಿಂದೀಯರಿಗೆ ಕಲಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಾಂಡು ಹಿಂದೀಯ ಭೂಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತುಂಡರಿಸುತ್ತದೆ ಇಂಗ್ಲಾಂಡ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾ ಅಪರಾಧವೆಂದರೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನವು ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು-ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವುದಿಂದ-ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದರಿಂದ ಯಾವನೇ ಆಗಲಿ, ಅವನು ತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಭಾಷೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಆಧಾರಭೂತವಾದುದು ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂದೀಯರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಲಂಡನಿನಲ್ಲಿಯ ಪಿ ಇ ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಾ। ವಿಲಿಯಾಂ ಬಟ್ಲರ್ ಈಟ್ಸ್ ಎಂಬ ಕವಿವರ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು

ಕೊಚ್ಚಿ

ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಸರಕಾರವು ಕಳದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರೋಧ ಕಾಸನವನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಜ್ಯಾರಿಗೆ ತರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ ದೇವದಾಸೀ ಆಚಾರವಂತರೂ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ರದ್ದಾಗಬೇಕೆಂದಿರುವರು ಆದರೆ ಸ್ಥಿರಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅದು ಕೂಡದೆನ್ನುತ್ತಿರುವರು ತರುಣಿಯರನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಮಹಾರಾಜರವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಲಿರುವರು

+—+—++

FRESH CONSIGNMENT ARRIVED.

UNEQUAL QUALITY——————EXCEPTIONAL PRICE

A TIRE THAT SAVES YOU REPUTATION AND MONEY.

The Canara Public Conveyance Co., Ltd.

MANGALORE.

ವಿವಿಧವಿಚಾರಗಳು:—

ಮುಸ್ಲಿಮರ ಜಕ್ಕತೆ, ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದ ತಪ್ಪುವಿಕೆ, ಹೈಲು ಸಾಲಾಗಬೇಡಿರಿ, ವೃತ್ತಿಯು ಮುಖ್ಯ, ರಾಜೀಂದ್ರರ ಸಂದೇಶ, ಶ್ರೀ ವೆಂ. ಕೊಪ್ಪರೆಸ್ವ, ಕೋಟೆಗಳು.

ಮುಸ್ಲಿಮರ ಜಕ್ಕತೆ ಆಗಾಖಾನರು ಬಂಡಿಸಿದಾದ ಬಹು ದಿನಗಳ ಕರುಣಾಯು ಇತ್ತ ಬಂದುದೇ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಒಂದಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೇ ಕೆಲವರು ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರ ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಿ ಕಾಗ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿಯಾಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮಾಜೀಯವರು ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿತ್ತ, ಅಂದು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಸಿಂಧುವಾಗಿಯೇ ಎನೆನಿಸಿ ಬರುವುದೆಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೂ ಹೇಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಎಂತಹ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರೋ ಅವನ್ನು ತಾವು ಬಂಧಿತವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಮರೊಳಗಿನ ಸ್ಪೇದ ಭಾವವೆಲ್ಲವು ಅಳಿದು ಹೋಗುವರೆ ಒಂದು ಸುಬರ್ಥ ನೊರೆವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಕೌಕತ್ ಅಲಿಯವರೂ ರಮ್ಸೆರೂ ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನೂ ಜನತೆಯ ಹಿತವನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಯತಾರ್ಥವಾದುದನ್ನೆ ಈಗಲಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಬಂಧಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಮಸ್ತ ಮುಖಂಡ ರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿರುವರು. ಇತ್ತಂಡಗಳೂ ಮರೆ ಮಾಚದೆ, ಇತ ರರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಭೇದ ಕಲ್ಪಿಸದ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಜಾದಿ ಎಚ್ಚರ ದಿಂದಿದ್ದರೆ, ಜನತಾಂಗವೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ತಂತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಕ್ಕುಗಳ ಅಂತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದೇ ತಕ್ಕ ಸಮಯ.

ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಸುಲಭವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನವೆ ಆಗಕ್ಕವೆಂದು ಈಗ ವಿವೇಕವುಳ್ಳವರು ತಿಳಿಯದೆ ಇಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಂದರಿದ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳು ಬೇಗನೆ ಮದುವೆಯಾಗಲೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ಮದುವೆಯಾಗುವುದಾ ದರೂ ತಾವಾಗಿಯೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಅದರಿ ಹೀಗೆ ತಡವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದೆಂತಾದರೆ, ಹುಡುಗಿ ಯರು ದಾರಿ ತಪ್ಪಬಹುದೆಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನಿಲ್ಲ ಕೆಲವರು ತೋರ್ಪಡಿಸುವರು; ಹುಡುಗಿಯರು ಸುತಿಕ್ಷಿತೆಯರಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ, ಗಂಡನಿಗೂ ಗಂಡನ ಮನೆಯವ ರಿಗೂ ವಿಧೇಯರಾಗದೆಯೂ ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒದಗದೆಯೂ ಬೆಳೆದರೆಂದೂ ಹಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುವರು. ಮದುವೆಗೆ ತಡವಾದ ಕೂಡಲೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಳ್ಳಿ ರೀತಿಯು ದಾಗಿ ಮುಂದರಿಯುವಾಗ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳು ಅಧೋಗತಿ ಗಿಳಿಯುವರೆಂದು ದೆದರುವುದು ತಪ್ಪು. ನೂರು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾ ವಂತೆಯರಾಗುವಾಗ, ಒಬ್ಬರಿಬ್ಬರು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಜನತಾಂಗ ಕ್ಕೇನೂ ಕುಂದಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ, ತಾವಾ ಹುಳ್ಳರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ನೂರರಲ್ಲಿ ೫೦ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕ ಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಶೋಚನೀಯವೆಂದೂ ಈ ವಿಷಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ನಡೆಸಲು ಯುವಕರು ಒಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಹುಟ್ಟಡಗಿಸಿ ವಿದ್ಯಾವತಿಯನ್ನೇ ವರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಲೇಖಕರ ಸೂಚನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಹೈಲು ಸಾಲಾಗಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮಾಜೀಯವರು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಐಕ್ಯತೆಗೆ, ಅಥವಾ ಖಾದೀ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರಿ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವುದು ಸಂಗತವಾಗಿದೆ. ಹೈಲನ್ನು ಮೋಹಿಸಿ ಅಥವಾ ಬಂಧನೆಯ ದುಃಖ ಸಹಿಸಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೆ ಸರ್ವರೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಇದೇ ಸುಸಮಯ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿದವರೂ ಇತರರೂ ಆನಂದದಿಂದ ಒಪ್ಪಬೇಕಾ ಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷದವರು ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದೇಶ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವರಾದರೆ ಅದಕ್ಕು ಮಹಾತ್ಮಾಜೀ ಯವರ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸು ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಹಲವು ಮುಂದಾಳುಗಳು ಮುಂದೆ ಮೆಂಬರರಾಗ ಬೇಕೆಂದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ತಮ್ಮ ಅಭೀಪ್ಸೆಯ ಪೂರಾಡುತ್ತಿರುವರು. ವೈಕ್ಕೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಾಜೀ ಯವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಸಿದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಲಾರದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ವೃತ್ತಿಯು ಮುಖ್ಯ ದಿಸ್ಪೆಂದೂ, ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ವೃತ್ತಿಯೂ ತುಚ್ಛವಲ್ಲವೆಂದೂ ತೋರಿಸಲು, ಬಿ. ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಯುವಕರು ಒಂದಾಗಿ ಈಗ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಇವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಶ್ರೀ ವಿ. ಶೇಷಗಿರಿರಾಯ ಗ್ರೆಜ್ಯುವೇಟರು ಸರ್ ಶೇಷ ಅಯ್ಯರ್ ಸಹಪಾಠಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಾಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಧೋಬಿಯಾಗಿ ಅವರ ಬಟ್ಟೆಯ ಗಳನ್ನು "ಧೋಬಿಘಾಟ್" ಮಾಡುವ ಸ್ಥಾನಿಕ್ಕೆ, ಅವರ ಕರುಣೆಯನ್ನೂ, ಸ್ವೋತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದನೆಂದೂ ಅವನಂತೆಯೆ ಮದ್ರಾಸಿನ ಪಕ್ಷದವರ ಒಂದು ಸಂಘವೇ ಧೋಬಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾತ್ರಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಹೀಗೆಯೆ ಅವರೆಲ್ಲರು ಚೇತನ ಪಡೆಯತ್ತಿರುವರೆಂದೂ ಗತಿಸಿತ್ತಾ ಗಿದೆ. ತನಗಾಗಿ ಸ್ವೋಕ್ಷದಿಂದ ಗೌರವದಿಂದ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಗ್ರೆಜ್ಯುವೇಟರು ಈಗಲೂ ಇನ್ನಾವಾಗಲೂ ಸಿದ್ಧರೇ ಆಗಿರಬಹು ದಾದರೂ, ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಅವರು ಸ್ವತಃ ಕಷ್ಟ ಮಾಡುವರಾದರೂ, ಇದರಿಂದ ಈಗಣ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಶ್ರಮವು ಮಾತ್ರ ಜನತೆಯ ದೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸುತಿಕ್ಷಿ ತರು ಚಿಲ್ಲರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನಡಸಿ ಬರುತ್ತಾ, ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಗಾರರು ಈಗ ಹಿಂದಣ ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಗೌರವಪೂರ್ಣವ ರೆಂದು ಹೆಸರು ಹೊಂದುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಬರೀ ತೀಕ್ಷ್ಣಣ ಹೊಂದಿ ಇಗದ ಗೀಡುವುದರಿಂದ ಅನ್ನ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಯನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣತರು ತೊರೆದು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡುವುದು ನಿಶ್ಚಯ; ಹಾಗೆಂದು ತೀಕ್ಷ್ಣಣ ಶ್ರಮವನ್ನು ತಿದ್ದು ವುದು ಬೇಡವೆ?

ರವೀಂದ್ರರ ಸಂದೇಶ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಯುವಕರಿಗೆ ರವೀಂದ್ರರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ, "ಮನುಷ್ಯನ ಅತ್ಮವನ್ನು ನಾನಾ ಸಂಕೋಲೆಗಳು—ಕಥೆಯೊಳಗಣ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೆ—ಬಂಧಿಸಿವೆ. ಆ ಅತ್ಮನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರಿ. ಮಾನುಷಜೀವನದ ಇತಿ ಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ಯುಗವೇ ಇದು. ಈಗ ತಾನೆ ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿಯು ಅತಿ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವಾಗಲೆ, ಈ ಜೀವನದ ಈ ಶತಮಾನದ ಮಹತ್ವವೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಿಳಿದು ಬರುವಂತಾಗಿದೆ. ಸೇವೆಯೊಂದರಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಶಸ್ವದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೆ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆ ಯಿಂದಲೂ, ಸತ್ಯಶೋಧನೆಯಿಂದಲೂ ಜಗತ್ತನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಇದು ಬಹುಃ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಭಾಷಣವಾಗ ಬಹುದು. ಜಗತ್ತನ್ನು ಕೋಟಿಗುಣವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಸುವ ಅದರ್ಶ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯ ಅದರ್ಶ ಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರಿ. ಇದೇ ನನ್ನ ಸಂದೇಶ" ಎಂದರು.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಧಾಗ ಶ್ರೀ. ವೀ. ಕೊಪ್ಪರೆಸ್ವ ವಹಿಸಿದ ಹಲವರು ಶ್ವೇತಪತ್ರವನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ ಬರೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿ, ಇಂಡಿಯದ ಕ್ಷಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವವರೂ ಇರುವರು. ಇವರೊಳಗೆ ಸಪ್ರುಜಯಕರೇ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಯುರೋಪಿಯರೂ ಇರುವರು. ದೇಶೀಯ ರಾಜರುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಹೋದವರಲ್ಲಿಬ್ಬರು ಬಲವಾದ ಟೀಕೆ ಬರೆದಿರುವರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಪ್ರೂವರು ಜುಲ್ಫಾ ತಿಂಗಳ ನನ್ನು ಹಿಂದೆ ಬರೆದ ಉದ್ದವಾದ ಅಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರವೇ ಮಹತ್ವ ದೆನ್ನಬಹುದು. ಮೊದಲೇಟರೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರೂ, ಉದಾರ ಮತವಾದಿಗಳೂ ಆಗಿರುವ ಇವರು, ಪ್ರಿಟಿವರು ಇದುವರೆಗೆ ಹಿಂದೀಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಅವ ಈ ಶ್ವೇತಪತ್ರದ ಸೂಚನೆಗಳಿಂದ ಇನ್ನೆನ್ನು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದೆಂಬುದನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವರು. ಪ್ರಿಟಿಷ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇದನ್ನು ಓದಲೇ ಇಲ್ಲ, ಓದಿದಿರೂ ಮನ ಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಗಿಜಿಲ ಪುಟವಾಗಿ ರುವ ಶ್ವೇತಪತ್ರ ಟೀಕಾಪುರಾಣವನ್ನು ಓದುವವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥವೇ ಟೀಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವುದೆಂದ ಬಳಿಕ, ಶ್ವೇತಪತ್ರದಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನೇನೂ ಹಿಂದೀಯರು (ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಎನಿಸಿದವರಾದರೂ) ಕಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದೆ?

+++++

ಗಾಂಧಿಜೀಯವರು ಬರುವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವದೇಶೀ ಪ್ರಚಾರಕ ಸಭೆಯ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇನ್ನೂ ಸುಮ್ಮಗಿರುವುದು ಸಂತೋಷಕರ!!!

* * * *

ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಪೈ|| ಬಿ. ಸುದರ್ಶನ ದಾಸ ರನ್ನು ಗುಮಾನಿನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾನೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿರುವರೆಂದು ವಾರ್ತೆ! ಹೌದಾಗಿರಬಹುದೊ?

+++++

NOTES....
ನೋ ಟ್ ಗಳು.

'ಫನ್ ಫೇರ್' ಮಂದಿಗಾವ ಕಾಡು ಹಿತ್ತಿಲಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೇ ತಡ! ಅದಕ್ಕು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣನ ನೆನಪಾಯಿತು.

* * * *

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿ ಸಮಾಜದ ಧನಿಕಾಢ್ಯ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಧಂಡಾರದ ಸಹಾಯಾರ್ಥ ವಾಗಿ "ಫನ್ ಫೇರ್"ನವರು ಬಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಸಹಾಯ ವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ಗುಲ್ಲೆದ್ದಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ವೆರಿ ಫೇರ್ ಫನ್!

* * * *

ಆಟಗಾರರೇನೋ ನಕಲಿಗಾರರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟ ರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕು ಈ ನಕಲಿಯಾಟದ ದುಡ್ಡು ದೇವರ ಯತೇಚ್ಛೆಯಂದು ಜಹಕೆ ಗಮನೀಯ ವಿಚಾರ.

* * * *

"ವೆಂಕಟರಮಣ ಧಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಹೇರಳ ಧನವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನಾದರೂ ಕೆನರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕೊಡಿರೆ"ಂದು ಅನೇಕರು ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಧಂಡಾರದವರು, "ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ"ವೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪರಿತೀಲಿಸುವಾಗ-ಸಾಲ ಪಡೆಯ ಬಂದವನೊಡನೆ ಸಾಲ ಕೇಳಿದಂತಾಯಿತು!

* * * *

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತೆಯವರು ಈಗ ಎದ್ದಿರುವ ಗುಲ್ಲಿನ ನಿಜಾಂತರವನೇನೆಂದು ಬೇಗನೇ ಪ್ರಕಟಿಸದಿದ್ದರೆ ಗಾದೆ ಗುಳಾಗಬಹುದು.

* * * *

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಖ್ಯರವು ದೈವವಶಾತ್ ಕೂನೆಗೊಂಡಿತು. ಕೆಲಸಗಾರರು ಹೊಟ್ಟೆಯುಳಿಯಿತು. ಮನೆ ಜರ ಹೆಸರು ಉಳಿಯಿತು.

* * * *

ಮೆನೆಜರರು ತಾನು ತಪ್ಪಿದೆನೆಂದರು. "ನೀವೂ ತಪ್ಪಿದಿ ರೆ"ಂದರು. "ನಾನು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ, ನಿಮಗೂ ಕ್ಷಮೆ ಕೊಡುತ್ತೀನೆ" ಎಂಬುದೇ ಅವರ ಆತ್ಮಾನೆಯಾಯಿತು. ಮುಂದಕ್ಕೆ, ಅವರು ಅಂದಿನ ನಿಟ್ಟನ್ನು ಇಂದು ತೋರಿಸದಿರಲಿ.

* * * *

ನಮ್ಮ ಬೆಲ್ಲಾ ಳಲೆಕ್ಚರರು ಕುಷ್ಠರೋಗ ನಿವಾರಣಾರ್ಥ ವಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೂಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಮುಖರ ಸಭೆ ಕರೆದಿರುವರು. ಇವರ ಪ್ರಜಾ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಇದೇ ರೀತಿ ಸದಾ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರಲಿ!

* * * *

ಗನ್‌ಪೌಟ್ ಹೋಕರ ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ತಿರುಗುತ್ತಿವೆ. ಜನರ ತಲೆಗಳೂ ತಿರುಗು ತ್ತಿವೆ. ಕುಧಂ ಮಂಗಳಂ.

* * * *

ಪೋಸ್ಟಲ್ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ತಾಪೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವ ವಿಚಾರವಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡು ತ್ತಾರೆ. ಹಣವು ಉಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ದೇಡವಾಗಿದೆ? ಕೆಲಸ ಗಾರರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದು ಯಾರಿಗೆ ದೇಕಾಗಿದೆ?

* * * *

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಿನೆಮಕ್ಕೆ ಹರಿಜನರನ್ನು ಹೊಗಿಸಿ ಹರಿಜನ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೆಲವರು ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿರುವ ವರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಬಾಯಿಗಳೂ ಸಾಲವು. ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಮಂಗ ಬಂಗಿ ನೆಟ್ಟೆಂ!

* * * *

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಮರವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ! ಅದನ್ನು ಬುಡದಿಂದ ಕಡಿದು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ತುದಿ ಯಿಂದಲೇ ಕೆಲವನ್ನಾದರೂ ಕಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಕರುಣಿ ರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಕಾಣದೆ ಹೋಗುವುದೇ?

* * * *

ಉಡುಪಿ ಪರಿಯಾಯ ಬಂತು. ಪರಿಪರಿಯ ಸ್ವರ್ಧೆ ಗಳಿಗಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳ ತ್ತಿವೆ. ಗಾಂಧಿಯವರೇ! ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗೆ ಬಂದು ಯಾರ ಜೇಬುಗಳು ಕತ್ತರಿಸಬೇಡಿರಿ! ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಒಲಿಯ ಲಾರನು, ತಿಳಿಯುತೇ?

* * * *

ಸಂವಿತ್ ಜನಾಬೀರರಾಲ್ ಸೇಠರು ಬಂಡಾಗ್ಲೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಪದಕ ಪಡೆದ

ಒಂದೇ ಸವನಾಗಿ ೩೫ ವರ್ಷದ ಅನುಭವದಿಂದ

ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಂದ ಪರ್ಸೆಸ್ಟ್ಟು ಆಯುರ್ವೇದೋಕ್ತ

ಕಾಜಾ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಕ್ಷಿಕ ದನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಮುಕ್ತ ಇದರ ಗುಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಮತ್ತು ಫೂಗಾರದ ಮೆಡಲು ಪಡೆದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನೊದಲಿನ ತರಗತಿಯ ಟಾನಿಕ

ಮುಕ್ತಾಮೃತ

ಈ ಮುಕ್ತಾಮೃತವು ಸಹಸ್ರಾರ್ಧಿ ಪರ್ಯಂತದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ದನಸ್ಪತಿಗಳ ರಸಾಯನಗಳಿಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಭ್ರವನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಸೂರ್ಯಕಿರಣ ಯಂತ್ರದಿಂದ ತಾಸ್ತ್ರೀಕ್ಷ್ಣ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟವೂ ಮುಕ್ತ ಮಧುರವೂ ಆಗಿದೆ

ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗಿನ ಹಳೇ ಕಡಿತ (ಗರಮಿ) ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಧಾತುಸ್ಥಾನ, ಸ್ವಶ್ನಾ ಪಕ್ಷಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕೆಯಿಂದ ಕೈಕಾಲು, ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಉರುಪು ಪೀಳಿಗೆಯು, ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲುಬಿನಲ್ಲಿ ಜ್ವರ ಇರೋದು, ನಡು ನೋವೋದು, ವಿಕ್ಷಿಪಿಂದ ಶಕ್ತಿಗೆ ಶಕ್ತಿಲಿ ಬಂದು ಭೋಕರೆ ಬರೋದು, ನೋಳಕ್ಕೆ ಸಾವು ಆಗದೇ ಇರೋದು, ದುಂಡಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಕಾರಗಳು ನಶ್ಯವಾಗಿ ಕ್ಷುದ್ಧಾಗ್ನಿಯು ದೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಕ್ತು ಅನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜೀರ್ಣವಾಗಿ ತ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಾಧವಾಗುತ್ತದೆ ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಕರುಣರಿಗೆ ವೃಧಾವರದಿಂದ ಆಗುವ ದೋಷ ದಾಂದ ಧಾತು ಕ್ಷೀಣತೆ, ನಪುಂಸಕತ್ವ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಹೋಗಿ ಪುರು ಪುರುಷತ್ವ ಬರುತ್ತದೆ ಮುಕ್ತು ಮುಕ್ಕಳು ಪುಷ್ಟಿವರಂತೆ ರಾಗುವರು. ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮುಕ್ಕಳಿಗೂ ಈ ದಿವ್ಯಔಷಧ ಗುಣಕಾರಿ ಇದೆ. ಹುಟ್ಟಾಗವಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನದ ಗರ್ಭ ಸಂಬಂಧವಾದ ರೋಗಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಗುಣವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸಂತತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹುಡುಗರು ಬಲ ಹೀನರಾಗುವರು ಈ ದಿವ್ಯಔಷಧ ೬ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ಸೇವನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪೂರ್ಣ ಗುಣ ಬರುತ್ತದೆ ಇದರ ಅನುಭವ ೧ ಬಾಟ್ಲಿ ಸೇವನೆಮಾಡಿದ ನಂತರ ತಿಳಿದೀತು

ಬಾಟ್ಲಿ ಬೆಲೆ ೧ ಕ್ಕೆ ೪-೮-೦, ೩ ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ೧೨-೦ ೦ ಡಬ್ಬುನ ಬಾಟ್ಲಿಗೆಂಬರೂಪಾಯಿ ವಿಶ್ವಾಲ ಖರ್ಚು ಪೋಸ್ಟೇಜ ಬೇರೆ ದೀಳುತ್ತದೆ.
ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಯಾರಿಕೆ ಮುಕ್ತು ಸೌಗಂಧಿಕೊಳಗೆ ಮುಕ್ತು ತರಾಷ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು

ಮ್ಯಾನೇಜರ ದಿವ್ಯಾಕ್ಷಾಮೃತ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಪೋನ್ಸು ನಿಲ್ದಾಣ ಬೆಲ್ಲಾ, (ಬೆಳಗಾಂವಿ)

ನಿಕ್ಯುತ ಸ್ಥಳ:— ಮಂಗಳೂರು—ಗಜಾನನ ಮೆಡಿಕಲ್ ಹಾಲ್ ಮತ್ತು ವಿಜಾರ್‌ಕಾರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಕಾರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್. ಕುಂದಾಪುರ—ಕೆ. ಆರ್ ಭಟ್ಟ, ಉಡುಪಿ—ಸೈ ಫಾರ್ಮೆಸಿ, ಮತ್ತು ಕೆ ಲೇಮಗಿರಿ ಸೈ ಕಾರ್ಕಳ—ವಿ ವಿ ಶೆಣೈ ಪುತ್ತೂರು—ಗೋಪಾಲ ನಾರಾಯಣ ಸೈ ಮತ್ತು ಸೈ ಫಾರ್ಮೆಸಿ ಕಾಸರಗೋಡು—

೪-೬-೩೮ ಕೆ. ರಾಮ ನಾಯ್ಕ, ಕೋರ್ಟ್ ರಸ್ತೆ ಒಟ್ಟುವಾಳ— ಬಿ ಎಚ್ ವಾಸುದೇವ ಸೈ.

ಗೊದ್ರೆಜ್ ಸಾಬೂನುಗಳಿಗೆ

ಅಮೂಲ್ಯವೂ ಹೊಸತೂ ಆದ ಪ್ರಾಶಸ್ತಿ

ಡಾ। ಎಂ. ಎ. ಅನ್ಸಾರಿ. ಎಂ. ಡಿ.

(ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು)

ಗೊದ್ರೆಜ್ ಸಾಬೂನುಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿದವನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವೆನು" ಯುರೋಪುದಲ್ಲಾಗಲೀ ಇನ್ನಿತರ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಾಗಲೀ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಬೂನುಗಳಿಗಿಂತ ಇವು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವೆಂದೇ ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಮಾತು ಅವುಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಅವು ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟುವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಾನವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೀಯ ಜನತೆಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ"

ಪ್ರಮುಖ ಡಾಕ್ಟರರೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧುರೀಣರೂ ಆದ ಡಾ। ಅನ್ಸಾರಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ದೈಹಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಹಾಯಕರವಾಗ ದೇಕು.

Jaya Bharatham & Co., P. B No 83 MADRAS
ಜಯ ಭಾರತಂ ಎಂಡ್ ಕೋ., ಪಿ. ಬಿ 83 ಮದ್ರಾಸು
ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿಜಂಟರು:—ಎಸ್. ಇ. ಬಂಗೇರಾ, ಮಿಷನ್ ಕಂಪೌಂಡು ಕಾಸರಗೋಡು

ಡಿಲ್ಲಿ ಬಿಸ್ಕೂಟಿನ ಕುರಿತು

ಇಂಡಿಯಾದ ಘನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ

ಸರ್ ದೋರಾಬ್ ತಾತಾರವರು

"ಈ ಬಿಸ್ಕೂಟುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೀಯ ಜನತೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತಂದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಇವುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಕ್ರಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿರುವುದಿಲ್ಲ."

"ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟುವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಾನು ಈ ಬಿಸ್ಕೂಟುಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಶಸ್ತವೆನ್ನುತ್ತೇನೆ"—"ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬಿಸ್ಕೂಟುಗಳು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿವೆ"—ಎಂಬುದೇ ಕೆಲವು ಯೂರೋಪಿಯನರ ಹೇಳಿಕೆ.

ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಜಂಟರು:—
Jaya Bharatham & Co., P, B. No. 83 MADRAS.
ಜಯ ಭಾರತಮ್ ಎಂಡ್ ಕೋ., ಪಿ. ಬಿ. 83 ಮದ್ರಾಸು.
ಸ್ಟಾಕಿಸ್ಟರು.—ಮೆಸರ್ಸ್ ರಾಮಜ್ ಎಂಡ್ ಕೋ., ಮಂಗಳೂರು.
ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಜಂಟರು:—ಎಸ್. ಇ. ಬಂಗೇರಾ, ಮಿಷನ್ ಕಂಪೌಂಡು, ಕಾಸರಗೋಡು.

(B ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಲು)

ವರ್ಷ ತಿಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ತೀರ್ಪಿನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅರೋಪಿಗಳು ಸೆಷನ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು

ಲಿಂಗಾಯತ ತರುಣರ ಆಟ ತಿಟ್ಟಿದವರ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಬೆಳಗಾಂವಿ ರಾಮರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಧೂಲಾ ಸಾಹೇಬರ ಲಾವಣಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸಾಹೇಬರು ದೋಣಿ ಸಾಲಿನ ಮಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲಾವಣಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಶೋತೃಗಳನ್ನು ತಣಿಸಿದರು.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಸಭೆಯವರು, ಸೈಕಲು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆರದಿದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕರ ಸೈಕಲುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವರು. ಈ ಜಪ್ತಿಗೆ ನೊಡಲು ನೋಟೀಸು ಕೊಡ ಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಜನರು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನ ರಣಾಂಗಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿ

ಕೂಡಗು ಪಹಕಾರೀ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಹಾ ಸಭೆಯು ನಡದು ಕೂಡಗಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರಾಗಿದ್ದ ಮ ರಾ. ರಾ ಕೆ ಎನ್ ಸುಬ್ರಾಯರನ್ನು ಬೇಂಕಿನ ಮತ್ತು ಪ್ರೆಡ ರೇಶನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀ ಸಿ ಎನ್ ವೆಂಕಟಯ್ಯ ನವರನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಜುನಾಯಿಸಿರುವರು

++++

ಶಹಾ ಶಿವಾಜಿ ಹಿಂದೂ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್

ಗಣಪತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು (ದ ಕ)

ಮಂಗಳೂರಿನ ನೂತನ ಉಪಹಾರ ಗೃಹ.

ಶುದ್ಧ ಜೀನಸುಗಳಿಂದ, ತಾಜಾ ತುಪ್ಪದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವ ನಿರಾಯಿಗಳು ಇನ್ನಿತ್ಯೋ ಬಗೆಯ ತಿಂಡಿ ತಿನಸುಗಳು—ಡಹಾ, ಕಾಫಿ, ಕೊಕೊ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ತರದ ಪಾನೀಯಗಳು

ಅನುಭವಸ್ಥರಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವುದು

ಅಯಾಯಾ ತರಗತಿಯವರಿಗನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸ್ಥಳದಿ

ಒಮ್ಮೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ

ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯಿರಿ.

[ವಿ ಸೂ—ಟೀಪಾರ್ಟಿ ವಿವಾಹ ಉಪಹಾರಾದಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ದರಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಸು—ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಒಬ್ಬಾಗಿ ಯಾ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು]

Seventyseven Years!

Two generations of approved service enables us to pick and choose what is cheap lasting & good to suit the pockets & the tastes of our longstanding wide circle of

CUSTOMERS

who know our

Premier House for Swadeshi.

Mill Yarns—Handloom Cloths, Dhoties—Saries—Cintzesh etc

Shrinivas Ranga Pai,
Sawkar Mahal,
Car Street, MANGALORE.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ಅಗ್ರಲೇಖ.
ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಭೆಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೂ
ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ೨
ಸೂಚನೆಗಳು ೨
ವರ್ತಮಾನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು
ಕರ್ನಾಟಕ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ೨
ಅಂದು, ಇಂದು—ಮುಂದು! ೩
ಒಳದೇಶ ವರ್ತಮಾನ ವಿದೇಶ ವರ್ತಮಾನ, ... ೬
ವಿವಿಧ ಸಮಾಚಾರಗಳು ೧೧
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ—ಮಂಗಳೂರು, ವಿಟ್ಲ, ಪಾಣೆಮಂಗಳೂರು, ಮೂಲ್ಕಿ,
ಪಡುಬಿದ್ರಿ, ಉಡುಪಿ ೯
ಕಂಠ ಪಾರ್ಠ ೧೫
ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ೧೬

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ.

ಶು. ೨೨ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ದಶಂಬರ ೧೮೨೬.

ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಭೆಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೂ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯುಂಟಾದಂತೆ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿಯು ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾಗಲಿ ಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಈ ರಂಜಕೀಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಯಾವ ತರದ ಅಧಿಕಾರ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಯಾವ ತರದ ಅಧಿಕಾರವೆಂಬುದನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಶೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ, ಸ್ವರಾಜ್ಯವೋ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೋ ಸಿಗುವುದು ದುರ್ಘಟವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಬದಲಾಗಿ, ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಎಂಬುದೇ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೂಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಆ ಮೂಲಕ ಸಂಕಾರದ ಅವಕೃಪೆಯು ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಶ್ರಯವೂ, ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿರಸ್ಕಾರವೂ ಉಂಟಾಗಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಮಾತೇ ಹೋಗಿ, ಹಿಂದೂಗಳ ಪತನವೇ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ

ಇತ್ತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಅಧಿಕ ವಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳದ ಔದಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಹಿಂದೂ ಧುರೀಣರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂತ್ವದ ಪ್ರೇಮವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಜಾತೀಯ ಏಕ್ಯದ ಅತ್ಯಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳ ಹಿತಗಳನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಏರಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಧೋರಣದಿಂದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಹೊರತು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತವಾಗಲಿ ಜಾತೀಯ ಏಕ್ಯವಾಗಲಿ ಈ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾತ್ರ, ಹಿಂದೂಗಳ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಧೈರ್ಯವೂ, ಸಮಷ್ಟಿಹಿತವೂ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಹು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಇರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಗಳು ಆತ್ಮಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಬಂತಲ್ಲದೆ, ಜಾತೀಯ ಏಕ್ಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಜಾತೀಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಧುರೀಣರಾಗಿದ್ದವರು ಈ ನೊದಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪರಾಜಯ ಹೊಂದಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಹಿಂದೂಗಳ ಹಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ ಬಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಡಾ॥ ಮುಂಜೆಯವರೂ, ಭಾಯಿ ಪರಮಾನಂದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಗಾದುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಲಾರದು.

. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಭೆಯು ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಧೋರಣವನ್ನು ರಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿರುವದೆ. ಇದರ ಹೊದಲು ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಭೆಯು ಧ್ಯೇಯದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಅಂಗದಂತೆ ಇದ್ದಿತು. ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಭೆಯು ಕೇವಲ ಜಾತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದುದರಿಂದ ಅದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಧೋರಣವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೂ ನ್ಯಾಯವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಮಗ್ರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಹಿತವನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಜಾತೀಯ ಹಿತಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿಯದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಧುರೀಣರಿಗೆ ಇದು ಚಿನ್ನಾಗಿ ಕಾಣದೆ ಇದ್ದರು ಸಹಜವಾದರೂ ನ್ಯಾಯವೆನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೂಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟೆ ಅತ್ಯಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಯಾವ ತರದ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲವೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ಮತ ಭೇದಗಳುಂಟಾಗಿ ಅವು ವಾದದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾಯಿಯಾಗಿವೆ. ಭಾಯಿ ಪರಮಾನಂದವರಿಗೂ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹಿರಲಾಲರಿಗೂ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವು ಪಡಿದಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯ ಈಗಿನ ನೂತನ ಧೋರಣವನ್ನು ಪಂಡಿತ ಜವಾಹಿರಲಾಲರು ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಭಾಯಿ ಪರಮಾನಂದರು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯು ಕೇವಲ ಜಾತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುತ್ತ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಡೆಯಿಂದಾಗಿ ಜವಾಹಿರಲಾಲರು ಟೀಕಿಸುವುದು ಸರಿಯೆನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಈ ನೂತನ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂಗಳು ಈಗಲೇ ತಮ್ಮ ಜಾತೀಯ ಹಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಆ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಬಹುದು ಸರಕಾರವು ವಿಧಾಯಿಸಿ ಆಳುವ Divide & Rule ಧೋರಣದಿಂದ ಜಾತೀಯ ಭೇದಗಳನ್ನೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೇದಗಳನ್ನೂ ಬಡಾಯಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ ಈ ಜಾತೀಯ ಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವು ದಿನ ಹೋದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು, ಹಿಂದೂಗಳು ಹಿಂದೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮೊದಲೇ ಹಿಂದೂಗಳು ಸೌಮ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯವರು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಜ್ಞೆತರಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಂಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅದು ದರಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳೂ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರೂ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಂತೆ ಆಗದಿರುವುದು ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ

+++++

ವಿದೇಶ ವರ್ತಮಾನ.

ಮದ್ರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬರ್ಜರ ಪತ್ನಿಯವರು ಲಂಡನಿನ ಈವ್ನಿಂಗ ಇಂಡಿಯಾ ಎಸೋಸಿಯೇಷನ್ನಲ್ಲಿ "ಲಂಗಾಳದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಜೀವನ"ದ ಕುರಿತು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ನಿಂತಾಗ ದೇಹವು ಕಂಪಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಸಹಾನುಭೂತಿಪರ ರರಾಗಿ ಸಭೆಯು ಕೊಸೆಗೊಂಡಿತು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವಿರುಗಾಳಿ ಮಳೆಯು ಅನಾರ್ಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿತು ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಕೊಡಿಕೊಂಡಿದೆ

ಸೀಲೋನಿನಲ್ಲಿ ಒಟೊಮೆಟಿಕ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ, ಸರಕಾರವು ಬೇಡವೆಂದಿತು.

ಲಂಡನಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥರ್ ಮಹಾರಾಜರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಗೀತಗಾರರನಾಗಿದ್ದ ಜಮರುದ್ದೀನನೆಂಬವನು ಉತ್ತಿಗೆ ಕ್ಲಾರ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೃತನಾಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

"ಲೀಗ್ ಒಫ್ ನೇಶನ್ಸನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ" ಎಂದು ಸರ್ ಗೊಡ್‌ಫ್ರೆಯರು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಮೆಕ್‌ಡೊನಾಲ್ಡರು "ದೇವ ಸ್ವಾಮಿ, ಆಂತಹದು ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ" ಎಂದರು.

ಹೌಸ್ ಒಫ್ ಲೋರ್ಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಳ್ಳಕರ್ಚಿಯವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಡೆರಿಕ್ಸ್‌ಡನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಿ॥ ಜೆ ಮೆಕ್ ಗನನ್ಸ್" ಎಂಬವರು 'ವಿಕಿನ್ಸ್ ಟೆನ್ಸ್'ನ ಕುರಿತು ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟರು. ಇದರ ಈ ವರ್ತನೆಯು ಇತೀ ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿಗೆ ಬಂಬುನಂತೆ ಹರಡಿತು. ಸಾರ್ವ ಭೌಮರೆದುರು ಈ ರೀತಿ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟ ಇವರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡದ ಅಲ್ಲಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಲ್ಲವಂತೆ

ಪ್ರುಡೆಂಶಿ ಪಥೆನಸ ನಾರೇಶ್ ಕೊಸ್ಟೆಲ್ಲೋ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಭೂಕಲೋಷದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಪುಷ್ಟರೂಪದ ದೊಡ್ಡದೂ ಆದ ವಿಸುವಾಸ ಪ್ರೌಂಡನ್ನು ರಚಿಸಿ ತೊಷಗಿನ್ನು ಅದರ ಸಂಚಾರದ ಕೆಲಸವು ನಡುಗಿದಿರು ತ್ತದೆ ಇದರ ಹೆಸರು I. Z. ಇರ್. ಇದಿರೊಳಗೆ ಬಹು ವಿಚಿತ್ರ ರಚನೆಯ ಮುದಿರಗಳಿವೆ.

ಒಳದೇಶ ವರ್ತಮಾನ.

ಶಕಸಾಬ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ೧೫ನೇ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಇದೇ ದಶಂಬರ ತಾ. ೨೫ಕ್ಕೆ ಮುಬ್ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಜರಗುವುದು. ದೇ॥ ಶೈ॥ ಸಾಗೇಶ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿ, ವಿದ್ವಾನ್ (ಮದ್ರಾಸ್) ಸರ್ವಶಿವರಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಕಳ್ಳಕ್ಕ) ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಾಸ ವಿದ್ವಾನ್ (ಮೈಸೂರು) ಇವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಗಿದ್ದರು. ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಾಜುದಾರ ವಿದ್ವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ಮುಂಬಾಯಿ ಸರಕಾರದ ವಿದ್ವಾ ಮಂತ್ರಿ ಕಂಬಳಿ ನಿಜಪ್ಪ ನವರು ಭಾಷಣವರು. ಇವರ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಡಿಕ್ಟೇ॥ ಕೆ. ವಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಎಂ. ಎ. ಮೈಸೂರು ಇವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಸಿಂಧ್ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯರಾದ ಡಾ॥ ಚಿಮ್ಮನ್‌ದಾಸರವರು ಸ ಪಿಸ್ಸಿಳ್ಳ ಮೆಜಿಸ್ಟೇರರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಮುಸಲಿಮಾಲಿಟಿ ಯನ್ನು ಪಟ್ಟು ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೊರಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈದು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು.

ಡೀ॥ ಎಂ ಮುನಿಯವರನ್ನು ಕಳೆದ ಶನಿವಾರ ಬೆಜವಾಡ ಕೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು ಇವರು ಗಾಂಧೀಯವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಮುಂಬಾಯಿಂದ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವರು.

ಪುನೆಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತಲಾಗೆ ನಡೆದ ಬೊಂಬ್ ಸ್ಫೋಟನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ೩೩ ಮನೆಗಳ ಜಪ್ತಿಯಾಗಿ ೨೫ ಜನರನ್ನು ಸೈಚಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲಾಯಿತು.

ಬೆನಾರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಮೂಲವೀಯರನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸೇಟ್ ಜಮ್ನಾಲಾಲ ಬಜಾಜರು ಹೊರಟಿರು.

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಯನ್ನೆಡಗಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದಿರುವರು ಈ ಕೈದಾ ಗುತ್ತಲೇ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳು ದೊರೆತುವು ಎಲ್ಲವೂ ಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳ್ಳಯ ತುಂಬುಗಳು ಅಡಗಿ ಕೂತಿದ್ದುವು

ಮೈಸೂರಯರು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ವಿಜಗ ಪಟಾ ಮಿಗೆ ಹೋಗಿರುವರು ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಕತ್ತ ಪೋಲೀಸರ ಪಹರೆ!

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಶನಿವಾರದಿಂದ ವಿಪರೀತ ಮಳೆ ಶಿಯೂ ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿ, ೨೮ ಮಂದಿಗಳು ಮೃತರಾದರು. ಕಂತ ಕಂಭಗಳು ಬಿದ್ದುವು ದೂಯಾವರಂನಲ್ಲಿ ೧೫ ಜನರು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಮೃತರಾದರು.

ಅಲ್ಲಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ತೇಜ ಬಹದ್ದೂರ್ ಸಪ್ರೂರವರು ಸ್ವಸ್ಥ ರಿಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಜಬ್ಬಲ ಪುರದ ಸೇಟ್ ಗೋವಿಂದದಾಸ್ ಎಂಬವರ ಮೇಲಿನ ೧೦೦೦ ರೂಪ್ಯಾ ದಂಡವನ್ನು ಯಾರೋ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರು

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ, ಒಂದು ಗೋಡೆ ಬಿದ್ದು, ೭ ಮಂದಿ ಕೂಲಿಗಳು ರಾತ್ರಿ ಜಖಂಗೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಮಡಿದರು.

ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪ್ರಶ್ನೆ ಟ್ಟು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ಗಾಂಧೀಯವರು "ನನ್ನ ಈ ಹರಿಜನ ಸಂಬಾರವು ಯಾವ ಗೂಢಾರ್ಥದಿಂದಾಗಲೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು ದಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರು

ಸೇಲಂನಲ್ಲಿ ಡೀ॥ ಸಿ ವಿಜಯ ರಾಘವಾಚಾರ್ಯರು ಆಸ್ವಸ್ಥ ರಿಂದಿರುವರು. ಗಾಂಧೀಯವರು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ತಂತಿ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಾನು ಸುಖಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆನೆಂದೂ ಗಾಂಧೀಯವರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತಿರುವೆನೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿರುವರು

Stop Press.

'ಸಿ' ಕ್ಲಾಸ್ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಪೊಸವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮುಬ್ಬಾಸ್ ಸರಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದುದು ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು.

ಅಯರ್‌ಲೇಂಡಿನಲ್ಲಿ ೨೧ವೆಲರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಜನರಲ್ ಒಬ್ರಿ ಎಂಬವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ನೈಪಮ್ಯವೆದ್ದಿದೆ. ಎರಡನೆಯವರು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರವು 'ಸರಕಾರೀ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಯಾವ ಜಾತಿಯವನೇ ಆಗಲಿ, ನೀರು ತೆಗೆಯಲು ಆಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲವಾರದೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡಕಕ್ಕದ್ದು' ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕಪ್ಪು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಕರಿ ನಡದು "ಅನ್ಯಾಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಮೇಲೆ 'ಅಪೀಲಿಂ' ಎಂಬುವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಅದು ಆಡಿಗೆ ಬರ್ತೆಂದೂ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಟ್‌ನ ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿಸಲಾಗುವುದೆಂಬ ಪ್ರಚೋದನೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಪಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಅರಸರಾದ ನಾದಿರಷಹರನ್ನು ಕೊಂಚ ಟ್ಟುರು ಅವಾದಿಗಳನ್ನು ಗುಂಡಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಂದರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ

ಮಂಗಳೂರು: ಇದೇ ತಾ ೩೦ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ (ಇಂದು) ಲ್ಲಿಯ ತೆಕರಾ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಹೋತ್ಸವದು ರಗಲಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರರಾದ ಮಿ: ಗೋಸ್ ಸಿ ಎಸ್‌ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಲಿರುವರೆಂದೂ, ಶ್ರೀಮ ಕೃಷ್ಣನಾರಾಯಣ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯರು ಕಾಲಾಳ್ಮುದಯ (Toast) ಮಾಡಲಿರುವರೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಮಂಗಳೂ ದ ಅಲಹಾಬಾದಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಹೋದ ಶ್ರೀಮತಿ ಲ್ಯಾಡಿ ಶಾಂತಾದೇವಿಯವರು ಅಲ್ಲಿನ "ವಿದ್ಯಾವಿನೋದಿನಿ" ಎಂಬ ರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾ ಮಿತ್ತಾದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇವರು ವಿದುಷಿ "ವಿದುಷಿ ಆನರ್ಸ್" ಎಂಬ ಚ್ಚ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ರಿಯ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಲಹಾಬಾದಿಗೆ ಹೋದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ರೇ ಮೊದಲಿಗರವರು.

ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡಿನ, ನೆಂಬರರ ಸಭೆಯೊಂದು ನ್ನೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಜರಗಿತು.

ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಬಜಪೆಯ ಸಮೀಪವಿರುವ ಶ್ರೀ ೀಮನಾಥೇಶ್ವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕ ತುಲಾಸಂಕ್ರಮಣ ಮೊದಲು ೩೬ನೇ ಮಾಹಾಂಕ್ಷದ ವರೆಗೆ ಭಕ್ತ ಮಹಾಜನರಿಗೆ ಗುಹಾ ಪ್ರವೇಶ ಟ್ಟಾವಕಾಶವಿರುವುದು. ಗುಹೆಯ ಹೊರಗಿರುವ ತೀರ್ಥಕೊಳದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಟ್ಟಾನಾನುಕೂಲವಿರುವುದು. ಇದೇ ಧನುರ್ಮಾಸ ಪುಷ್ಯ ಕುಳ್ಳ, ೧೪ ೩೦–೧೨–೩೩ನೇ ರಾತ್ರಿ ಧೃಷ್ಟಾರೋಹಣ ರಥೋತ್ಸವ ಆನೆ ಅವಭೃತಸ್ನಾನವಾಗಿ ತಾ. ೪–೧–೩೪ರ ವರೆಗೆ ದೇವರ ಸಮ್ಬಂಧಿ ರ್ತಿಕ ಮಹೋತ್ಸವ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನೆ ಮೊದಲಾದ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಸೆಯಲಿಕ್ಕಿವೆ ಎಂದು ಭಕ್ತ ಮಹಾಜನರ ಅವಗಾಹನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದೇವಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಿನೆಮ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ತಾ ೩೦ರಿಂದ ಆಲ್ ಕ್ವೈಟ್ ಆನ್ ದಿ ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಫ್ರೊಂಟ್" ಎಂಬ ಅತ್ಯದ್ಭುತಕರವಾದ ಮೂತಾ ವಿ ಚಲಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಟಿನಾವಳಿಗಳನ್ನೂ ಘೋರ ಯುದ್ಧವನ್ನೂ, ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಯುವ ಧೃಷ್ಟನನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತೀ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಾಣು ರಿ ತಾ ೩೦ರಲ್ಲಿ **ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ**

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಠರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಸಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಾ ೨೧ನೇ ದಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರ ಠೊರೆಗರ ನೇತೃತ್ವ ಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೋರ್ಟು ಹೋಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆ ನೆರೆದಿತ್ತು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಪ್ಪ ಮೈಸೂರು ಸಂಚಾರವನ್ನು ಆನ ರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡದೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೂ ಬರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸ ಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಶಾಖೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ಶಾಖೆಯ ಬಗೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಕದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಫ ಪಿಜಾರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಿಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಮುದಿ ಪಸುವು ಅವಳಜನಕ ಪಕಪ್ರಕಾರದ ಎರಡು ಹು ತರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದು ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರು ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇದೇ ತಾ೩೦ನೇ ನೋಮವಾರ ದಿನ ಶ್ರೀ. ಗೋಳ್ಕರ್‌ನಾಥ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಕೊಲೆಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ ವೆಂಕಟರಾವ್, ಎಂ. ಎ ಎಲ್ ಟಿ ಇವರ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ಸರ್ವರಿಗೂ ಸುಸ್ವಾಗತ ಸಿದೆ.

ಮಂಗಳೂರು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಸಭೆಯು ತಾ. ೧೫ನೇ ದಿನ ಜರಗಿತು.

ವಿಟ್ಲ — ಉಳ್ಳಾಡ ೨೬ನೇ ಮೈಲ್ ೨೦ನೇ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ಕಲ್ಲಿನ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಾವಿನ ಮರವು ಇದೇ ಬರುವ ತಾ. ೨೪–೧–೩೪ನೇ ಗುರುವಾರ ಸದ್ರಿ ಮರದ ಸಮೀಪ ಸಾಯಂಕಾಲ ೪–೩೦ಕ್ಕೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಏಲಂ ಮಾಡೋಣಾಂತೀತು ಸದ್ರಿ ಮರವು (ಅಂದಾಜು) ೧೫ ಆಡಿ ಸುತ್ತಳತೆಯಿದ್ದು ಕೊಂಬೆಗಳ ವರೆಗೆ (ಅಂದಾಜು) ೨೪ ಆಡಿ ಉದ್ದವಿರುತ್ತದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ೬ ಆಡಿ ಸುತ್ತಳತೆಯಷ್ಟು ೧೧ ಆಡಿ ಉದ್ದವಿರುವ ೨ ಗೆಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಸಣ ಹೊಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯ ಬಹುದು. ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣ ನುಟ್ಟಿಗೆ ೩೦ ಗಾಡಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗ ದಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಈ ಮರವು ದೋಣಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆ ಇದ್ದವರು ನಿಲಮಿನ ಕರ್ತಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪಾಣೆಮಂಗಳೂರು — ಇಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ವಿದ್ಯಾ ಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಕಳೆದ ವಾರ ರಾ ಎಂ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಮೌಲ್ವಿ ಎಂಬವರು ಬಂದು ಉಪದೇಶ ಕೊಟ್ಟು "ಜಂಯಿಯತ್ತುಲ್ – ಇತ್ತಿ ಹಾದಿಯ್ಯ" ಅಧ್ಯಕ್ಷ A M ಉಮರ್ ಮೌಲ್ವಿ ಸಾಹೇಬರಿಂದೊಡ ಗೂಡಿದ ಕಮಿಟಿಯೊಂದನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಮಹಮ್ಮದಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೬–೧೨–೩೩ನೇ ದಿನ ಸಹಮ್ಮದೀಯರ ಮಹಾ ಸಭೆ ಕೂಡಿ ಶಾಲೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಲಬಾಲಕ ಯರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ, ಈ ಮೊದಲು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಪ್ಲೇಗ್ರೌಂಡ್ ಬಾವಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯ ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ವಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ಣಯಗಳಾಗಿವೆ

ಕಲ್ಲಡ್ಕ ಮಹಜೇದಿ ಸ್ಮಳವು ' ದಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಮಾತ್' ಬಳ್ಳ ಸಂಘದವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂದು ಈಗತಾನೇ ದೆವಿನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಹುಕುಂ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ

ಮೂಲ್ಕಿ: — ಸ್ಥಳೀಯ ಯೂಸಿಯನ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿಡ್ಡೋಡಿ ಆನಂತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇದೇ ಬರುವ ತಾ. ೨೪ ೧–೩೪ನೇ ಗುರುವಾರ ಆಪರಾಹ್ನ ಘಂಟೆ ೪–೩೦ಕ್ಕೆ ಕೊಲಕಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಚಾರಿಣೀ ಹಾಯರ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಐಂತು.

ಈ ವರ್ಷದ ಶಿಶು ಸಪ್ತಾಹದ ಸಮಾರಂಭವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜರ ಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಊರ ಮಹಜನೀಯ ಮತ್ತು ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರ ಸಹಾನುಭೂತಿಪರ ಸಹಾಯವು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ನೆರೆಕೆರೆಯ ೫ ಶಾಲೆಗಳು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದುವು

ಪಡುಬಿದ್ರೆ— ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಮಮೂಲು ಶ್ರೀಕಾರ ಆಗುವ ಕಂಬ ರವು ಇದೇ ೫ನೆಯು ಸಂ ೧೮೮೦ ಪುಷ್ಯ ಬಹುಳ ೧೪ ಧನು (ಸೆಂಬರ್ದೆ) ೧೫ (ತಾ ೩೦–೧೨– ೩೩)ಯು ಶನಿವಾರ ದಿವಸ ಜರಗುವುದು

ಉಡುಪಿ — ಸಾರಸ್ವತ ಸಮಾಜದ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚಿತ್ರಾ ಪುರ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ಮಂಡಳಿಯವರಿಂದ ಪುರ ಸ್ಕೃತರಾಗಿ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಮಲ್ಪೆಗೂ ಆಮಂತ್ರಿತರಾಗಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಸ್ಥಳೀಯ ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನೂ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಆಶೀರ್ವಚನ ಉಪ ದೇಶಗಳನ್ನಿತ್ತು, ತಾ ೧೬ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಕುಂದಾಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳುವವರಾದರು

ಉಡುಪಿ ಕೋ.ಆಪರೇಟಿವ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಯಲ್ ಸೊಸ್ಯಾಟಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (No L 280), ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ಇದರಿಂದ ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯೂಗಲ್ ಯಂತ್ರ ಮೂಲಕ ಅಚ್ಚ ಸ್ವದೇಶೀ ಸಕ್ಕರೆಯು ತಯಾರು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದು, ಈಗಿನಿಂದ ಆಕ್ಷೇಪಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ವಿರಹಿತವಾದಂಥ ರುಚಿರುಚಿಯಾದ ಸ್ವದೇಶೀ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊದಲನೆಯದು, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ತಯಾ ರಾಗುವ ಈ ಸಕ್ಕರೆಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮೂರವರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಯವರೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇದು ತಿನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಗಳೊಂದು ಲಾಭ ದಾಯಕವೂ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ

ಬಂಗಾಳಿಯವರಾದರೂ ನುಡಾಸು ಸ್ಯಾಂತವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಎಸ್ ರಾಮನಾಥ ಇವರು ಸೈಕಲ್ ಧರಣಿಯಾಗಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಚರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ದಿಂದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಆಗುಂಬೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಉಡುಪಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಇವರು ೧೩,೦೦೦ ಮೈಲು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದವರಾಗಿ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಗ್ರಾಮ ಗಳ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಇವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿನಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ತಾ ೧೫ನೇ ಸಾಯಂಕಾಲ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಕಾರ್ಕಳ, ಮೂಡ ಬಿದ್ರೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮಂಗಳೂರಿಗೂ ಧರ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ಹೋಗಿಕೊಂಡು, ಕೊಚ್ಚಿ ತಿರುವಾಂಕೂರಿಗೂ ಹೊಗುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸದ್ರಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಬರುವ ಹಿಂದೀ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ೧೪ಳನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಾ ೧೧ನೇ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಜರಗುವುವು. ಅರ್ಜಿದನಿ ಸಕ್ಕಗಳು ಜನವರಿ ತಾ ೧೫ರೊಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾವರ್ಗಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವ ದ್ರಾಸ್ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆಗೆ ತಲ ಸಿಸುವುದು. ಹೊಸ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಇನವರಿ ತಾ ೧೫ರೊಳಗೆ ಅರ್ಜಿಮಾಡಕಕ್ಕದ್ದು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯ ಪಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ "ತಿಲಸ್ತೀ ಮಾಂಜರೀ" ಮತ್ತು "ಅಲಿಬಾಬಾ" ಇವ ರಡರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಗುವುವು. ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾವುದಾದ ರೊಂದನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುವುದು ಎಂದು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರಕ ರಾಘವಾಚಾ ರ್ಯರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ

ಸ್ವೀಕಾರ.

ಕಲ್ಯಾಣಪುರದ ದಿ ಉಡುಪಿ ಕೋಪರೇಟಿವ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸೊಸ್ಯಾಟಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (No L 280) ಇವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಸಕ್ಕರೆಯ ಪೊಟ್ಟಣವೊಂದು ಹಸ್ತಗತವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಹಸವು ಮೊದಲಾದುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವೇ ಸರಿ ಪ್ರಥಮ ಯತ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬಂದ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಆಕು ಕ್ಕನವೆನ್ನಲು ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆಯು ಹುಡಿಹುಡಿಯಾಗಿರದೆ ತೇವ ವಿದ್ದಂತಿದೆ. ಕುದ್ಯತೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡ ತಕ್ಕದ್ದು. ಇವರ ಸಾಹಸವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲೆಂದು ಕೋರುವೆವು—ಸಂ ಸ್ವ

Karnataka Chemical and Pharmaceutical Works, Ltd, Udipi (South India)

ಕುಂಭಕೋಣದಲ್ಲಿಯೂ ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸುವರ್ಣ ಪದಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಮಿಕಲ್ ಎಂಡ್ ಫಾರ್ಮಸ್ಯೂಟಿಕಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಉಡುಪಿ. (ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ).

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟಿಂಕ್ಚರ್ಸ್ ವಗ್ಗೆರೆ ಎಲ್ಲಾ ಎಥ್ಥೊಪೆತಿಕ್ ಔಷಧ ದ್ರವ್ಯಗಳೂ, ಆಯುರ್ವೇದಿಯ ಔಷಧಿಗಳೂ, ಟ್ಯೊಲೆಟ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ, ಸಾಬೂನುಗಳೂ, ಕೌಂಟನ್ ಪೆನ್ ಶಾಯಿಗಳೂ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ

ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ, ಪ್ರಸೂತಿ ಸಂಜೀವನ, ನಿಯೊಬಿಗರ್, ಸ್ನೋ,
ಕ್ಷೀರಬಿಲಾ, ಕಾರ್ಬೋಫೊಸ್ಫಿಸಿನ್, ಯುಟೆರೀನಾ, ಇಂಕ್ಸ್

ಮೆನೆಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್—ವೆಂಕಟ್ರಾಯ ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಬಾಳಿಗ

ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು:
ಉಡುಪಿ (ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ)

ಬ್ರೇಂಚ್ ಆಫೀಸು
ದೇವಕರಣ ಮೆನ್ಷನ್ಸ್, 45 ಪ್ರಿನ್ಸೆಸ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ಬೊಂಬಾಯಿ ನಂ ೨.

ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಿಜಂಟರುಃ—

ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರೊಡಕ್ಟ್ಸ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟಿಂಗ್ ಕಂಪೆನಿ, ಮಂಗಳೂರು.

Jubilee year! *Jubilee year!*

The Bombay Life Assurance Co. Ltd.,

Bombay—Established 1908.

Chairman:—**Sir Lalubhai Samaldas**, Kt., C. I. E., J. P.

Wanted

ONE LADY ORGANISOR FOR EACH OF THE DISTRICTS OF SOUTH KANARA, COORG, BELLARY AND TWO FOR MYSORE STATE.

Either on pay or commission or both with reasonable Travelling Allowance. Only educated ladies need apply. Right opportunity to those who desire independant and respectable vocation.

Applications can be made to the undersigned giving full qualifications and whether they can guarantee business.

Apply to:— **KOCHIKAR BROTHERS,**
Madras Branch Secretaries.

Vishveshwarapuram Circle, *Bangalore City.* or Udipi, *South India.* or Post Box No. 887, *Mount Road, Madras.*

N. B. Intending candidates may interview by previous appointment with our Organizing Secretary (now in Bombay) who will be touring.

(30-6-33.)

ಶ್ರೀಮದ್ಭುವನೇಂದ್ರ ಮಹೌಷಧಾಲಯ, ಕಟಪಾಡಿ, ದ. ಕ.

ಪಾರಂಪರ್ಯದ ಅನುಭವಸಿದ್ಧೌಷಧಗಳು! ಸ್ವರ್ಣ, ರಜತ ಪದಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ದಿವ್ಯೌಷಧಗಳು!

ಕಸ್ತೂರಿ ಮಿತ್ರಿತ ದಶಮೂಲಾರಿಷ್ಟ ೧ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8-0. ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ ೧ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ 1ಕ್ಕೆ ರೂ. 1. ಅಶ್ವಗಂಧಾರಿಷ್ಟ ೧ಂ. ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ. 1—4—0. ಅಬಲಾವೃತ ೧ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ 2. ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ ೧ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. 1-4-0 ಜೀವನಪ್ರಾಶಲೇಹ ೧ ರಾತ್ತಿಗೆ ರೂ. 2-8-0. ಅಧಯಾಮಲಕ ೧ ರಾತ್ತಿಗೆ ರೂ. 2. ಚಂದ್ರಮಸ್ (ವಿಶೂಚಿಕೆಗೆ ರಾಮಬಾಣ) ಕಾಲು ಔನ್ಸಿಗೆ ರೂ. 0—5—0 ದಂತಧಾವನ ಚೂರ್ಣ ತೊಲೆ ಗಕ್ಕೆ 0-1-0. ಕೃಮಿಘಾತಿನಿ (ದದ್ರು, ಕಜ್ಜಿಗ) ಡಬ್ಬಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ 0-4-0. ಕೃಷ್ಣಾರಿಕ ೧ ಔನ್ಸಿಗೆ ರೂ. 0-6—0. ಚಿತ್ರಕ (ಮಕ್ಕಳ ಗೃಹಣೀ ರೋಗಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯೌಷಧ) ತೊಲೆ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. 0-8-0. ಮಹಾ ಚಿತ್ರಕ ತೊಲೆ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. 1-0-0. ಪಿಂಡ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. 0-10-0. ಬಲಾಶ್ವಗಂಧಾದಿ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಕ್ಕೆ 0-12-0. ಹಿಮಸಾಗರ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. 1-8-0. ಮಹಾಚಂದನಾದಿ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. 1—0—0. ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ತೈಲ ೫ ಔನ್ಸ್ ಬಾಟ್ಲಿ ಗಕ್ಕೆ ರೂ. 3-8-0.

ನಮ್ಮ ಔಷಧಗಳು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ:—ಮಂಗಳೂರು-ಶಾಖೆಯೇಂದ್ರ ರಂಗ ಪೈ ಧಥಬೀದಿ, ಕೆನರಾ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್. ಬೈಂದೂರು—ಕೆ. ಪುತ್ತು ಕಾನುಥಾಗ. ಗಂಗೊಳ್ಳಿ—ಬಿ. ಸುರೇಂದ್ರ ನಾಯ್ಕ. ಕುಂದಾಪುರ—ಕೆ. ರಾಮ ಭಟ್. ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆ. ಆರ್. ಕಾಮತ್. ಉಡುಪಿ—ಪಿ ಜನಾರ್ಧನ ನಾಯಕ್ ಎಂಡ್ ಕೊ., ಪೈ ಫಾರ್ಮಸಿ, ಆರ್. ಎಸ್. ಶೆಣೈ, ಧಥಬೀದಿ. ಕಾರ್ಕಳ—ವಿ. ವಿ. ಶೆಣೈ. ಕಾಪು—ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಿ. ಕೆ. ದೇಕಲ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿ. ಬಟ್ಕಲ್—ವಾಮನ ನರಸಿಂಹ ನಾಯಕ್. ಬಾಕೂರು—ಬಿ. ಧಗವಂತ ಮಲ್ಯ, ಆರ್. ಪಿ. ಔಷಧಾಲಯ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಕೆ. ವೈಕುಂಠ ಪೈ ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್, ಕೆ. ಶೇವಗಿರಿ ನಾಗಪ್ಪ ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಏಜಂಟರು ದೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗೂ ಕೆಟಲಾಗಿಗೂ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆದು ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ನಾಯಕ್ ಬ್ರದರ್ಸ್, ಶ್ರೀಮದ್ಭುವನೇಂದ್ರ ಮಹೌಷಧಾಲಯ, ಪೋಷ್ಟ್ ಕಟಪಾಡಿ, ದ. ಕ.

The Canara Industrial & Banking Syndicate Limited.,

Established in 1925. **Head Office:—Mukunda Nivas, UDIPI.**

Branches: Mangalore, Payyanur, Brahmavar, Kumta, Karwar, Hubli. Honnavar, Bangalore & Cannanore.

Authorised Capital Rs. 5,00,000. Subscribed Capital Rs. 1,06,300. Paid up Capital Rs. 26,300 Issued Capital Rs. 2,00,000.

STATEMENT OF AFFAIRS OF THE SYNDICATE AS ON 30TH November 1933.

LIABILITIES.			ASSETS.		
Paid up Capital	Rs.	26,300—0—0.	Loans on Land mortgage	Rs.	2,71,186—9—2'
Reserve & other funds	,,	20,250—0—0.	Loans on Valuable Securities	,,	2,29,690— 7—9'
Deposits	,,	10,64,121—4—10.	Loans on Bills of Exchange, Hundis and Promissory Notes		4,73,634— 4—0.
Due to Bankers	,,	1,19,606—0—6.	Investment on Shares of other Companies	,,	43,575— 0—0.
			Investments on Government of Mysore Conversion Loan	,,	50,000—0—0'
			On Deposits with other Bankers	,,	1,11,000— 0—0'
Bills for Collection	,,	29,283—1—3.	Bills for collection (per contra)	,,	29,283— 1—3'
Sundries	,,	1,19,281—3—11.	Sundries	,,	1,40,794—4—10.
			Cash in hand & with Bankers	,,	29,677—15—6.
Total Rs.		13,78,841-10-6	Total Rs.		13,78,841-10-6.

Long and Short term Loans on attractive Schemes are granted.
ALL KINDS OF BANKING BUSINESS UNDERTAKEN.

Udipi, 7-12-1933.

P. A. Pi Bros.,
Managing Agents.

ನವ್ವು ಅವಳಿಜವಳಿ ಕರು ಹಾಕಿತು! ರಾಮ್ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನೆಗಳು ಸತ್ತವು

ಮುಗಾಗದು.

ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಕಿದ ಒಂಬಾನೊಂದು ಮೂಲಿಕೆಯು ತೋಧನೆಗಿ, ಕಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಒಂದು ತೋಧಕ ಮಂಡಲಿಯು ಬೇಗನೇ ಬರಲಿ ಬಂಡನ್ ನಿವಾಸಿಯಾದ ಖಿ। ಫ್ರೆಡ್ರಿಕ್ ರಾಂಖಾ ಎಂಬವನು ಮೊನ್ನೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸಂಧಿವಾತ ರೋಗಕ್ಕೆ ನೀಲಗಿರಿ ಂತದವರು ಒಂದಾನೊಂದು ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನ್ನು, ಅದರಿಂದ ಆತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಉಂಟಾ ದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದುದರಿಂದ, ಈಗ ಅದನ್ನು ತೋಧಿಸಬೇಕೆಂದೂ ದರ ತೋಧನೆಯಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದೆಂದೂ ಳಿರುವನು. ಇವನು ನಿಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಲಗಿರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಯಬೇಕೆಂದಿರುವನು

ಮನುಷ್ಯನ ಜನ್ಮ

ಡಾರ್ವಿನ್ ಎಂಬ ಮಹಾ ತಾತ್ವಜ್ಞನ ತೋಧನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಪೂರ್ವಜರು ಮೊದಲು ಮುಂಗಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಕಂಡು ತಿಯಬ್ಬಿದ್ದಿತು. ಡಾರ್ವಿನ್ನನ ತೋಧಿಯ ಮೇಲೆ ತೋಧ ನಡಿಸಿ ಗೆ ಮುಂಗನ ಪೂರ್ವಜರು ಹೇಗಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆನ್ನು ಂತೆ ೩೦ ರಿಂದ ೪೦೦ ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೀನುಗಳು ಮೆಯಲ್ಲುಂಟಾದುವು. ೧೦೦ರಿಂದ ೩೦೦ ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಂದೆ ಪಲ್ಲಿಗಳು ಉಂಟಾದುವು ೩೦೦ರಿಂದ ೧೦೦ ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷ ಳ ಹಿಂದೆ ಮರದ ಮೇಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದುವು. ೨೦೦ರಿಂದ ೦ ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪೃಥಮವಾಗಿ ಮುಂಗಗಳು ಉಂಟಾ ವು. ೧೦೦ರಿಂದ ೩೦ ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪದ ಏಂಗಗಳು ಉಂಟಾದುವು ಆ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನು ರೂಪ ತಾಳಿದನು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕರತದ ಕೃಮಿಗಳಾಗಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ತೋಧಿ ಡಿಸಿದಾಗ ಅದು ಹವಾ ಗುಣದಿಂದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಬುಗರಿ ನ್ಣು, ಉಷ್ಣದ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳುಗಳುಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ಇದೇ ಗಾಳಿಯ ದರಿಣಾಮ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜನನ ಮರಣಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿಯೂ ಹನಿಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಗಗನ ಮಂಡಲ

ಇತ್ತೀಚ್ಚಿನ ತೋಧನೆಯಿಂದ ಸೂರ್ಯನು ಭೂಮಿಗಿಂತ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಟ್ಟು ದೊಡ್ಡವನಿರುವನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಬುಧ ಗುರು ಶು ಮೊದ ಾದ ಗ್ರಹಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಾಲಿನ ಮಡಿದೊಡ್ಡದಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಕೆಲವು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಸೂರ್ಯನಿಗಿಂತ ಬಹ್ವಾಧಿಟ್ಟು ದೊಡ್ಡವಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳುಬಂದಿದೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೂರದ ನಕ್ಷತ್ರದ ಂತರವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹತ್ತಿರದ ನಕ್ಷತ್ರದ ೨೫ ಕೋಟಿ ಪಟ್ಟು ಆಗು ತ್ತದು ಬೆಳಕು ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ೧೧೬ ಸಾವಿರ ಮೈಲು ಹೋಗು ತ್ತದ ಇಂಥ ಬೆಳಕು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹತ್ತಿರ ಸವಿಸದಿದ್ದರೆಲ್ಲಿದ್ದ ನಕ್ಷತ್ರ ದಿಂದ ಹೊರಟು ನಮಗೆ ಬಂದು ತಲಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾವ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಕೆಲವು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾಶವು ನಮಗೆ ಬಂದು ತಲುಪು ವುದಕ್ಕೆ ೧೦ ವರ್ಷ ೫೦ ವರ್ಷ ೧೦೦ ವರ್ಷ ೫ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೂರದ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ೧೪ ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳು ಹಗಲುವುದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸುಕ್ಷತೆಯು ಒಟ್ಟು ೨೦,೦೦೦ ಮೈಲು ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಪೀಳುವಂತೆ ನಮಗೆ ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ಇವು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲ ಅವ ಗಳ ಒಂದು ಅಂಶ ಇವು ಪರ್ವತಾಕಾರದಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಪೀಳು ತ್ತವೆ ಆದರೆ ಪೀಳುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣದಿಂದಾಗಿ ಕರಗುತ್ತಾ, ಅವಿ ಯಾಗುತ್ತವೆ ಈ ತುಂಡುಗಳು ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳುವುದು ಬಹು ಅಪ ರೂಪ ಭೂಪಾಯನ್ನು ತಲಪುವ ತನಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕರಗಿಹೋಗದ ಈ ತುಂಡುಗಳು ಭೂಪಾಯನ್ನು ತಲಪಿದೊಡನೆ ಒಂದು ತರದ ಶಕ್ತಿಯ ರೂಪದನ್ನು ತಾಳುವುವು.

ಅಕಸ್ಮಿತ ಮರಣ!

ಪೋರ್ಚುಗಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತರುಣನು ತನ್ನ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಆತಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ವಿವಾಹದ ದಿನದ ದರೆಗೆ ಅವನ ದೇಹಸ್ವಕ್ಯತೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿತು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳೊಡನೆ ಹಸ್ತಲಾಘವ ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ ಬಾಯಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ತೆರೆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ ಏನೋ ಸರಿಗ ಹೋಯಿತೆಂದು ಡಾಕ್ಟರರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗೊಂಡರು ಉತ್ತೇಜಕ ನರಗಳ ದೌಬಲ್ಯದಿಂದ ಹಾಗಾಯಿತೆಂದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಸುಗಳ ನಂತರ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ದುರದೆ ಳೆದು ಅನೇಕ ದಿನಗಳು ಸಂದುವು—ಮಾತು ಬರಲಿಲ್ಲ ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವನಿಗೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ

೧೪ ಅನೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದ ಕೃಮಿಗಳು!

ರಾಮ್ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪೆರಿಯಕುಲಂ ತಾಲೂಕಿನ ಪಪ್ಪಿಪಾರಾಯ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಾ. ೧೫ನೇ ದಿನ ೧೪ ಅನೆಗಳು ಗದ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುವು. ಈ ಗದ್ದಗಳಿಗೆ ತಾಗಿ ಕಾಡುಗಾದ್ದಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೆಗಳ ಹಿಂಡುಗಳಿವೆ. ಕಳೆದ ಶನಿವಾರ ರಾತ್ರೆ ೧೪ ಅನೆ ಗಳು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಯಲು ಬಂದಿದ್ದುವು ಗದ್ದೆಗಿಳಿದೊಡನೆ ಅವು ಗಳು ಬಹ್ವಾ ಸತ್ತವು. ಗದ್ದೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗದ್ದೆಗಿಳಿದೊಡನೆ ೧೪ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅನೆಗಳು ಮಲಗಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಅವು ಗಳು ವಿಶ್ರಂತಿತ್ತಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ನೂರುಗಟ್ಟಲೆಯಷಾ ಗದ್ದೆಗಿಳಿದರು ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಸವಿಸಿದರೂ ಅನೆಗಳು ಚೀರಲಿಲ್ಲ ಚಿಮ್ಮೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ ಆ ಮೇಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು, ೧೪ ಅನೆಗಳೂ ಸತ್ತಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂತು ಇವುಗಳ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ತೋಧಿಸಿದ್ದರ್ಲ, ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಅಪಾಯಕರ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಇರು ವುದೆಂದೂ ಅವುಗಳು ಅನೆಗಳ ಸೊಂಡಿಲೊಳಗೂ ಬಾಯಿಯೊಳಗೂ ಸೇರಿ ಕೊಂಡುದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಕೂಡಲೇ ಮೃತವಾದುವೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂತು ಈ ಅನೆಗಳ ದಾಡೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಕ್ಕ ಪಿಡುವರು. ಕಾಡಾನೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದೇ ಕಷ್ಟ ಕೊಂದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವೂ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರನಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸಕರವಾದ ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಈ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾದುವೆಂದರೆ, ಮೂರ್ತಿ ಸಣ್ಣವಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲವೇ? ಅನೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುರಿಯುವಕಕ್ತಿಯ ಕ್ರಿಮಿಗಳವೆಯಂತಾದರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ? ದಪ್ಪವಾದ ಚರ್ಮಗಳಿಂದ ಗುಂಡೇಟು ತಾಗಿದರೂ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಅನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಸರವಾಗಿ ಕೊಂದ ಈ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾದೇವಿಯವರ ಆರ್ಜಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಹರೀಂದ್ರನಾಥ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರೊಡನೆ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡಲು ಮುಂಬಾಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಜಿಯು ಹೀಗಿದೆ —೧೯೨೫ ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಆಕ್ಟಿನನ್ವಯ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ನೆರವೇರಿ ಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಆ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಿತು ಆದರೆ ಹರೀಂದ್ರನಾಥರಿಗೆ ಮದ್ಯಸೇವನೆಯ ಚಟವು ಇದ್ದು ನನ್ನ ಸಂಸಾರಸುಖದಲ್ಲಿ ನಿಷವು ಕಲಬೆರಕೆಯಾಯಿತು. ಆದರ ಅಭ್ಯಾಸವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದುದರಿಂದ ನನಗೆ ನನ್ನ ಜೀವನವು ಅಸಹ್ಯವಾಯಿತು. ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಉದಕ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಹೋದೆವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವನು ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ದಾದಿಯನ್ನು ತಗೆದುಕೊಂಡು ಮೊದಲೇ ಹೋಗಿದ್ದನು ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ವರ್ತನವು ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮದ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ದೈಯುವುದೂ ಬಡಿಯುವುದೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವರ ಒಕ್ಕೃತ್ವ ನನ್ನ ನೇರಗಿಂತಲೂ ದಾದಿಯ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾ ಗಿದ್ದಿತು. ಅವರೀರ್ವರೂ ಒಂದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಟ ಜಿಂದ ನಾನು ೧೯೩೧ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಆಲ್ಪ ಸಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ನನ್ನ ಗಂಡನ ಪತ್ರವು ಬಂದುದರಿಂದ ನಾನು ನ್ನ ದುಗನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಂಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಆವರು ೧೯೩೨ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರು ಗಿದರು ಆಗ್ಗೆ ನಾನು ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ ೧೯೩೨ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಅವರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಆವರೂ ಚಳವಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಸೆರೆಗೆ ಹೋದರು. ಆ ಮೇಲೆ ನಾವೀರ್ವರೂ ಮುಂಬಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದೆವು ತೊಂಗ್ಲೆಸ್ಸಿಗೆ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಕಾರ ಬಿಗೆ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಡೆಕ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದೆವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಆವರು ಒಂದು ಹೊಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸತೊಡಗಿದರು ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ನಾನು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಭೇಟಿಗಾಗಿ ಹೇಳ ಳಕ್ಕುಹಿಡಿದರು ನಾನು ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಆವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆ ಆಗ್ಗೆ ಆವರು ಮದ್ಯ ಸೇವನೆ ಮಾಡಿದ್ದುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೂದ ಚೀಲದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದರು ನಾನು ಕಸ್ಟಿಸಿ ಮುಂಬಾಯಿಗೆ ಬಂದೆ ಆವರೂ ಮುಂಬಾಯಿಯಿಂದ ನಾವು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋದೆವು ನಾನು ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಸಿಲೋನಿಗೆ ಒಯ್ದು ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮಗನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಬಳಿ ಇದ್ದನು ದಾದಿಯು ಆವರೊಡನೆ ಇದ್ದಳು. ಆಕೆ ಯನ್ನು ಆವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾನು ಆವರೊಡನೆ ಸೇರಲು ಸಿದ್ಧಳಿದ್ದೆ ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ನಾನು ಊಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಆವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಆವರು ಮದ್ಯ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನ ಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟರು ನಾನು ನನ್ನ ಮಗನ ಸಂಗಡ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಲಿಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ಕ್ಕಿದ್ದೆ ಆವರು ದಾದಿಯೊಡನೆ ಕ್ಕಿದ್ದರು. ೧೯೩೩ರ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ನಾನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ ಆ ಮೇಲೆ ಆವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ, ಹುಡುಗನು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ದಾದಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕೆಂದರು. ನನ್ನು ಯಾಗಿ ದಾದಿಯನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಮುಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಮಗನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದವನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

೪ ಇಂಚು ದಪ್ಪದ ಉಕ್ಕನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಬೆಳಕು.

ನೆವಾಡಾ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಗೋದಮೊಂದನ್ನು ಹಾಳಲಿರು ವರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೪ ಇಂಚು ದಪ್ಪದ ಉಕ್ಕಿನ ತಗಡನ್ನು ತಯಾರಿಸು ತ್ತಿರುವರು. ೬೫ ಮೈಲು ಉದ್ದದ ಈ ತಗಡನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವರು. ಇದರ ಆಕಾರವು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರೆಮಫೋನಿನಂತಿರುವುದೇ ಇದೆ. ಇದರ ರೆಯು ಒಂದು ಹುರಿಯಿಂದ ನಿಂತು ಇನ್ನೊಂದು ಹುರಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಎದುರಿರುವ ಸಾಲ್ಕು ಇಂಚು ದಪ್ಪದ ಉಕ್ಕಿನ ಒಳಗಿನ ಭೇದಾಭೇದಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಮೂಲಕ ಬರುವುದು ಎಷ್ಟು ದಪ್ಪ ಗೋಡೆ ಇದ್ದರೂ ಅದರಾಚೆ ಇರುವ ದನ್ನುಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಲಿದೆ ಈ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ೬೦೦,೦೦೦ ವೋಲ್ಟ್ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ.

ಕೆನರಾ ಜೈನ್ಸ್ಕೂಲಿನ ವರ್ಧಂತಿಗಾಗಿ

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ರಚಿಸಿದ

ಶ್ರೇಯಃ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

(೨೨—೧೨—೩೩)

ರಾಜಿಸುವ ಸೋಪಿಂದಿಸೆವ ಹೂಹೋಪಿಂದು।
ಸೋಜಿಗದ ಕಾಪಿದಂ ನಡೆವ ಬಯಲಾಪಿಂದಂ।
ನೈಜಗುರುಪಾಪಿದಂ ಕರೆವ ಘನಕೂಪದಿಂ-ಮೆರೆದು ಕರ್ಣಾಟಕದಲಿ।
ರಾಜಭಾಷೆಯ ಹೀರಿ-ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಸಾರಿ।
ರಾಜಭಕ್ತಿಯ ತೋರಿ-ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯ ಬೀರಿ—
ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಭಾರತೀ ಸ್ತ್ರಿಯಳುವರಿಗಾಶ್ರಮವಿದೆನಿಸುತಿರಲಿ ॥ ೧ ॥

ಅಸುಬ್ಬರಾಯನೆನಿಸಿರ್ದು—ಹುಕ್ಕನಿದಲ್ಲ।
ವಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆನಿಸಿರ್ದು—ಗಿರಿಯಲ್ಲವಾ।
ವಾಸುದೇವಂ-ಪದ್ಮನಾಭ-ನಾರಾಯಣಂ-
ನರಿದಿರ್ದು—ಜಡಧಿಯಲ್ಲ।
ಭಾಸುರಕಲಾಕುಶಲ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ನಾ।
ನೀ ತೋಪಿರ್ದು—ಗೋಕುಲದಲ್ಲ—ಶರಣಜನ
ವಾಸ ಮೋಹನ ಪುಂಡರೀಕಾಪಿಂದಲಿರ್ದು—ಹುಂಡಾ
ಪುರವಿದಲ್ಲ ॥ ೨ ॥

ನೀತಿಯಂ ಸಾರುವಚ್ಚುತ್ಕವಿರ್ದು ಕುರುವಂಕ।
ಖ್ಯಾತಕಾಪರಿಂಗನಲ್ಲ ವಿತಿಹಾಸ ವಿ
ಖ್ಯಾತಿಯ ಯೆತಿಶೋವಂತರ್ದು—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕೀರ್ತನರ
ಮನೆಯಿದಲ್ಲ ॥ ೩ ॥

ಖ್ಯಾತಳಿಳಾಮತರುಮಿರ್ದು—ನಂದನವಲ್ಲ।
ದಾತ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿರ್ದುಡುಪ ಪುರವಲ್ಲ।
ನೀ ತೆರೆದ ಮೆರೆಯುವೀ ಗುರುಕುಲದ ರಕ್ಷಸರೆ ಜಗದೀಶ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯು! ॥ ೪ ॥

ಉಡುಪಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ

S. C. 58/33 S. E. P. 1343/33

ಪಿ ವಾಸುದೇವ ಭಟ್ಟ—ಅರ್ಜಿದಾರ

ಮತ್ತು

ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ, ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರ ಮಗ, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಕಿರ್ಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಾಣಿಬೆಟ್ಟು-ತಿನೇ ಎದ್ರಿ.

ಸದ್ರಿ ತಿನೇ ಎದ್ರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ— ಸದ್ರಿ ಅರ್ಜಿದಾರಿಯವ್ರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳೆ ರಾಮಣ್ಣಭಟ್ಟ ಕೂಡಾ 2 ಜನರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೀವು ವಗೈರೆರು ಮೆಂಬರರಾಗಿ ಉಡ್ಪಿ ಸ. ರಿ. ಆಫೀಸು [ನೇ ಪುಸ್ತಕದ ನಂಬ್ರ 768/4-6-34ನೇಗೆ ರಿ ನಿಕಿಂ ನಿರ್ಪಡಿಸಿದ ಚಿಟ್ಟಿ ಫಂಡಿಗೆ ನೀವು ಸಲ್ಯಾಕಿದ 10 ಕಂತುಗಳ ರೂ. 808—10—11 ವ ನುನಾಪೆ ಸಹಾ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ವ ನಿಮ್ಮ ಮೆಂಬರಿಕೆ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಇರುವ ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕು ಸಂಬಂಧ ಬಾಧ್ಯತೆ ವಗೈರೆ ಅರ್ಜಿದಾರನು ಜಪ್ತು ಮಾಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಕುರಿತು ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಕ್ಷೇಪ ವಿದ್ದರೆ ತಾ. 3-1-34ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಗೆ ಈ ಕೋರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ತಪ್ಪಿದರೆ ಏಕಪಕ್ಷ ವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಉಡುಪಿ 20-12-33 K. Ramanatha Pai, *Pleader for Pithioner*

ಲವಾಡಕಟ್ಟಿ ೧೫ಕಾಣರೆದು ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರದ
ಪುಷ್ಯ ಶು ೬ ಶನಿವಾರದಿಂದ ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರದ
ಪುಷ್ಯ ಶು ೧೫ ಶುಕ್ರವಾರದ ವರೆಗಿನ ಪಂಚಾಂಗ.

(ಗಾಣಿಕೆಯ ಧನು—ಪೆಂಗಾರ್ದಿ)

ತಾರೀಖು	ವಾರ	ತಿಥಿ	ನಕ್ಷತ್ರ	ಯೋಗ	ಕರಣ	ಸೂರ್ಯಾ. ಗಂ	ಸೂರ್ಯಾ. ನಿ
23	ಶನಿ	೬	೧೫೭	ಪೂ.ಭಾ.	೨೫೭	೮	6.43	6. 2.
24	ರವಿ.	೮	೧೫೧	ಶು.ಭಾ.	೨೪೧	೯	6.44	6. 3
25	ಸೋಮ	೯	೧೫೫	ರೇವತೀ	೨೭೫	೧೦	6.44	6 3
26	ಮಂಜ	೧೦	೨೦೧	ಅಶ್ವಿನೀ	೪೧೧	೧೧	6 44	6. 3
27	ಬುಧ	೧೧	೨೫೫	ಭರಣೀ	೨೬	೧೨	6.45	6 4
28	ಗುರು	೧೨	೪೧೫	ಕೃತ್ತಿಕಾ	೧೬	೧೬	6.45	6. 4
29	ಶುಕ್ರ	೧೪	೪೬	ರೋಹಿಣೀ	೫೦	೧೯	6 6	6 0

ಮಂಗಳೂರಿನ ವಾಯುಸ್ಥಿತಿ.

Date ತಾರೀಖು	Temperature. ಉಷ್ಣ (ಕಾವು) Maximum ಅಧಿಕವಾಗಿ	Minimum ಅಲ್ಪವಾಗಿ	Rainfall. ಮಳೆ ದಿವಸದ ಮಳೆ	ಜುಮುಲಾ ಮಳೆ.
14	88— 2	66— 1	—	—
15	88— 7	68— 7	—	—
16	86— 9	72— 1	—	—
17	85 — 1	72— 9	—	—
18	81— 2	71— 6	6 08	—
19	82— 9	73— 1	0 08	—
20	85— 7	73 — 9	—	166-36

ಮುಂಗಳೂರಿನ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜೀನಸು		ಇಂದ ರೂ.	ಇಂದ ಆ.	ವರೆಗೆ ರೂ.	ವರೆಗೆ ಆ.
ಹೊಸ ರಾಶಿ ಅಕ್ಕಿ	...	3	6	3	12
ಹೊಸ ಮಲ್ಲಿಗೆ	...	4	8	4	10
ಹೊಸ ಗುಮ್ಮ	...	3	12	4	2
	...	—		—	
ಊರ ಅವ್ವಲ್ ಬೆಲ್ತಿಗೆ	...	4	2	5	4
ರಂಗೂನು ಬೆಲ್ತಿಗೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	5	6	6	0
ಎಲ್ಲೂರು ಬೆಲ್ತಿಗೆ ಮುಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	4	0	4	2
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	11	8	12	8
ತೊಗರಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	9	0	10	8
ಹುರುಳಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	5	10	5	15
ಕಡಲೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	9	8	12	8
ಹೊಗರಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	10	8	18	0
ಉದ್ದು ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	8	0	9	0
ಹೆಸರು ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	8	0	9	0
ಊರುಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	32	8	35	0
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	5	0	5	12
ಹೊಸ್ತ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	45	0	55	0
ಹೊಸ್ತ ಹಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	13	0	18	8
ಎಳ್ಳಿಂಡಿ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	25	0	26	4
ಹೊಸ್ತ ಎಳ್ಳೆ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	3	3	4	2
ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	5	0	6	0
ಚಿಮಿಣಿಎಣ್ಣೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ೧ಕ್ಕೆ	...	7	4	8	12
ನೋಂಪಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	3	11	4	0
ಹೊಸ ಮೆಣಸು	...	7	8	8	10
ಸಾಸಿವೆ ಮುಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	5	0	4	8
ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	180	0	0	0
ಯೇಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	20	0	23	0
ಗೇರುಬೀಜ ಮುಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	2	8	2	10
ಕಕ್ಕೆಣ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ	...	42	0	44	0
ಶಾಂಪು ತಗಡು ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	9	8	9	10
[illegible]ಗಳು ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	13	8	14	8
[illegible] ೧ಕ್ಕೆ	...	14	12	15	0
[illegible]ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ	...	9	0	9	8
	...	20	0	20	8
[illegible]೧ಕ್ಕೆ	...	45	0	55	0
[illegible]ಕ್ಕೆ	...	200	0	250	0
	...	250	0	260	0
	...	105	0	125	0
	...	70	0	75	0

THE CANARA PUBLIC CONVEYANCE CO., LTD, MANGALORE.

(ESTABLISHED 1914)

ಕೆನರಾ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕನ್ವೆಯನ್ಸ್ ಕಂಪನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಂಗಳೂರು.

ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಮೋಟರ ಕಂಪೆನಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಂಪೆನಿಯ ಬಸ್ಸುಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುವು. ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾಗಳ ಬಸ್ಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೂಡಾ ಇರುವುದು.

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನೂ

ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸುವಿರಾದರೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಕರಾವಳಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೂ, 4 ಸಾರಿ ಕಾರ್ಕಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೂ ಹೊರಡುವ ಕಂಪೆನಿಯ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಾಲ್ಕೇ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗೆ ತಲಪಿರಿ. ಒಂದೇ ತಿಲೆಯಲ್ಲಿನಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿ, 37, ಫೀಟು ಉದ್ದವಾಗಿ ಎತ್ತರವಾದ ತಿಳಾಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ನೆಲಸಿರುವ ಕಾರ್ಕಳ ಗೋಮಟೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳು 4 ಸಲ ಹೊರಟು ಎರಡೂವರೆ ತಾಸುಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ತಲಪುವವು.

ಕೊಲ್ಲೂರು ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಾಲಯ

ಎಂಬ ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕುಂದಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತಲ್ಪಬಹುದು.

'ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ'ಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಳಗೆ ತಲಪುವಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಸ್ಥಾನವಾದ ಶೃಂಗೇರಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಬಹಳ ಸುಲಭವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಸರ್ವಿಸಿಗೂ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರೆ ನಮಗೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯವರ ಸರ್ವಿಸಿಗೂ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬೇಲೂರಿನ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನೋಡಲು, ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ, ತಿರಾಡಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ತಲಪಬಹುದು.

ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ, ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವರೆ, ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ರೈಲನ್ನು ಹತ್ತಲು ಸುಲಭವಾಗುವದು.

ಈ ಕಂಪೆನಿಯ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮಡಿಕೇರಿಗೆ 7 ಘಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಕಡೂರಿಗೆ 12 ಘಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಮೈಸೂರಿಗೆ 12 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಸಕಲೇಶಪುರಕ್ಕೆ 8 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಹಾಸನಕ್ಕೆ 10 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿಗೆ 8 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಕೊಲ್ಲೂರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ೧॥ ದಿವಸದೊಳಗೂ, ತಿಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ 12 ಗಂಟೆ ತಲಪಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಮಂಗಳೂರು ಹೆಡ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರೆದರೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು.

Secretary,
The Canara Public Conveyance Company Ltd., Mangalore

Chikmagalur Public Conveyance Motor Service.

CHIKMAGALUR.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕನ್ವೆಯನ್ಸ್ ಮೋಟರ್ ಸರ್ವಿಸ್,

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು.

ಮುಂಬಾಯಿಯಿಂದ – ಮಂಗಳೂರಿಗೆ
ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ – ಮುಂಬಾಯಿಗೆ.

ಅಲ್ಲದೆ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಗೋವಾ, ಮುಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ

ಮಂಗಳೂರು—ಕಡೂರು ಹಾದಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಬೇರೆ ಹಾದಿಯಿಲ್ಲ!

ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳು – ಅನುಕೂಲ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಕರ್ಯಗಳು.

ಕಡೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ
ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂಡುಹೋಗಲಿಕ್ಕೂ
ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಿಂದ— ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ, ಬೀರೂರಿಗೆ, ಕಡೂರಿಗೆ-
—ಮೂಡಿಗೆರೆಗೆ, ಸಕಲೇಶಪುರಕ್ಕೆ.
—ಮಂಗಳೂರಿಗೆ, ಮೂಡಬಿದ್ರೆಗೆ, ಪುತ್ತೂರಿಗೆ, ಮೂಲ್ಕಿಗೆ.
—ದರ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೆ, ನೇಣಾರಿಗೆ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ.

ನಿರಾಯಾಸದ ಪ್ರಯಾಣ! ಉತ್ತಾಹಕರ ಸೌಕರ್ಯ!

ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಚಿಕ್ಕಿದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ದೀರ್ಘ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇಖನಗಳು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿದ್ದು ಯುಕ್ತ ಶೈಲಿ

ಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗುವುದು (ಸಂ. ಸ್ವ)

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ–

ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸ್ಟೋಲ್ ಕೀಪರರೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ, ಅವರ ಮುಂದಾಳು ಗಳಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಕಟ್ಟಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ನ್ಯಾಕರು, ಶ್ರೀಯುತ ಸಾಧನ್ ಬ್ಯಾನರ್‌ಜಿಯವರೂ ಫೊಟೋಗ್ರಾಫಿನ ಮತ್ತು ಟೀಶಾರ್ಟ್‌ಯ ಕ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ರೂ. ೧–೪–೦ರಂತೆ ಸ್ಟೋಲ್ ಕೀಪರರಿಂದ ಚಂದಾ ವನ್ನೆತ್ತಿ ಟೀಶಾರ್ಟ್‌ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಫೊಟೋ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡ್ರಾರೆ. ಫೊಟೋ ನಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಕೋಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗದಾರರಿಗೆ ತಲ್ಪಿಸುವುದಿಂದಿಯೂ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಫೊಟೋ ಗ್ರಾಫರ್ ಶ್ರೀಯುತ ಪಿತ್ತೂರು ವಿಶ್ವನಾಥಯ್ಯನವರು ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಫೊಟೋ ಒಂದಕ್ಕೆ ೦–೧೫–೦ ಚಾರ್ಜು ನೂಡಿ ಫೊಟೋವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಇದು ಯಾವ ವಿಧದ ವ್ಯಾಪಾರ? ಯಾ ವ್ಯವಹಾರ? ಎಂದು ಲಂಬೂದರಶಟ್ಟಿಯವರು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ

ಸ್ಟೆಲ್ಲಂಗಡಿ, ಕೆ ಪಿ ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ

ತಾ–೧೨–೧೨. ಕೆ ಅನಂತ ಪೈ

ನಿಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ–ಮುಖ್ಯತಃ ಇದರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೂ, ಸ್ವಾಗತಕಮಿಟಿಯವರಿಗೂ ಶಾಶ್ವತಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯದಿಸಿನ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಆತುರನಾಗುತ್ತೇನೆ—

ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ತಾ. ೧೪–೧೧–೩೩ರಿಂದ ತಾ ೧೬ರ ವರೆಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜರಗಿದೆ ಎಂತಲೂ, ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾವೆಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಬಹುಜನರಿಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಕೂಡಾ ಯೋಗ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರ ನೇತೃತ್ವದಿಂದ ಜರಗಿರುತ್ತದಾಗಿ ಕೂಡ ಪತ್ರಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರೂ, ದೇಶೀಯ ಕಲಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗ ವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸೋಣವಾದ ಬಹುಮಾನ ವ ಯೇಗ್ಯತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವಿವ ರವು (ಉಡುಪಿಯ ಕರಬತ್ ಮತ್ತು ಮೆಟಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್) ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಡೆಯ ಯಾವುದೊಂದು ವಿಷಯಗಳ ಬಹುಮಾನಗಳು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗದೆ, ವಿಶಾಂತವಾಗಿ ಈ ತನಕ ಏಕಾಗಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ? ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆಯೆ? ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಗಳಿಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲದೆಯೆ? ಹೀಗಿಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಆದಾವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಕಾಫಿ ಚಾ, ಕೂಟದ ವರ್ತ ಮಾನವನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚಕರು, ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಬಹಿರಂಗವಾದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲೇ ಕ್ಕಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಾಗುವುದೇ? ದಯವಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿಸುವುದಾ ದರೆ ಓದಿ ತಿಳಿಯಲು ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ತಾ ೧೩–೧೨–೩೩ } ಇತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ವಾರ್ತಾಪೇಕ್ಷಿ

ಬಿರುದಿನ ಕೋಲಾಹಲ

ಕೋಟೇಶ್ವರ ಅಂಬಾ ಪ್ರಸಾದ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ—

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೋಟೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂಡ ಳಿಯು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಾಚಕರಿಲ್ಲರೂ ಓದಿರ ಬಹುದು ಮಂಡಳಿಯು ಒಳೇಜ್ಯಗಳಾಗಿ ಊರ್ಜಿತವಾಸ್ಥೆಗೆ ಬರ ಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಮಂಡಳಿಯ ಮೂಲಧನವಾಗಿ ರೂ ೧೮೦೦ಂದನ್ನು ಹಾಳಾವ ಯೋಜನೆ ಸಹಾ ಇರುವುದಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ತರುಣರಿಲ್ಲರೂ ಸ್ಥಳೀಕ ಕೋಟೀ ಶ್ವರದವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಈಗ ನಾಲ್ಕು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ವೈಕಿ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಗುರುನಾಥ ಗರುಡರು ಬರೆದಿರುವ "ವಿಷಮ ವಿವಾಹ"ವೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಸಾಧಾ ರಣವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿನಯಗಾರ ರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಉಡುಪರು ಆಕೋಕನ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ, ಶ್ರೀ ರಾಮ ಚಂದ್ರ ಮಂಜರು ವಿದೂಷಕನ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ, ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಪ್ರಾಳರು ಶಂಕಾವತಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಉಪೇಂದ್ರ ಹೆಬ್ಬಾರರು ಮಂತ್ರಿಯ ಪಾರ್ಟನ್ನೂ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಶೋಕನ ಪಾತ್ರವು ನಾಟ ಕದ ಕೊನೆಯ ಒಂದೆರಡು ಸೀನುಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿನಯಿಸಿರು ತ್ತಾರೆ ಆದರೆ, ಸ್ವರವೂ ಮಾತಾಡುವ ಭಾವಗಳೂ ಇನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಿ ಕ್ಕಿರುವುದು ವಿದೂಷಕನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತು ಗಳನ್ನೂ ಅಭಿನಯಗಳನ್ನೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಶಂಕಾ ವತಿಯೂ ತಂಗಿನ ನಾಗೇಶನೆ ಸುಧಾರಣೆಯ ತಲುಚಿಯರಿಸಿರುವ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯೂಗಳಿಲ್ಲ ಅಭಿನಯವಾಗಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಈ ಶಂಕಾವತಿಯ ಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಯೂ ಅದೇ ಮಾದರಿಯೆಂದರೆ ಸಾಕು ಕಾಳಿದಾಸನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನೋಡುವ ಶ್ರೀ ಪಣಬಟ್ಟರ ಕಾಳಿದಾಸನ ಪಾರ್ಟು ಕೃತ್ರಿಕರ ವಾಗಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ ಹಾಸ್ಯವು ಅವರು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಹಾಸ್ಯಪ್ರಿಯವಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಇವರುಗಳ ದೋಷಗಳನ್ನೆ ಹುಡುಕು ವುದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಲ್ಲದ ಈ ನಟವರ್ಗವು ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೆ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಸ ಮತ್ತು ಸ್ತುತ್ಯ ಆದರೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳದಿರಲಾರೆವು ಈ ಮಂಡಳಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕೋಟೇಶ್ವರ ಕಾತ್ಯಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯ ವಿವಾಹವೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ ಆ ದಿನ ಇದರ ಆಮಂತ್ರಣ ದಂತೆ ಮಾಜಿ ಶುಂಠಾಪುರ ತಾಲೂಕುಬೋರ್ಡು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾದ ಶ್ರೀ ಪಿ. ನರಸಿಂಹ ಕಾರಂತರಿಂದ ಕೆಲವು ನಟವರ್ಗಕ್ಕೆ ಶ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಕೆಳ ಗಿನ ಬಿರುದುಗಳು ಕಾರಂತರಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟುವು. ಶ್ರಮವಾಗಿ ಅಭಿನಯ ಕೇಸರಿ, ಹಾಸ್ಯಚಂದ್ರ, ಗಾನಕೋಗಿಲೆ, ಅಭಿನಯ ಮಾತಾಂಡ, ಅಭಿ ನಯ ಕಾಳಿದಾಸ, ಹಾಸ್ಯಪ್ರಿಯ ಎಂತ ಈ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅವರವರ ರೂಢಿವಾಗಿ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸಹಾ ಹೇಳಿ ಬಿರುದಿನ ಕೋಲಾಹಲ ಮೆಬ್ಬಿಸಿರುವರು. ಇದು ಹೇಗಾಯಿತೆಂದರೆ "ಹೆಸರು ಧರ್ಮಪ್ರಕಾಶ ಕೇಳಿದರೆ ಕಾಸಿಲ್ಲ" ಎಂಬಂತಾಯಿತು. ಅಖಿಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮುಖ ನಟರ ಪದಪಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ಥಳೀಯರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಮುಂಡಳಿಯವರನ್ನು ಊರವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೇ, ಬಿರುಪುಗಳ ಕೋಲಾಹಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೆ ವಿಧದ ಸಹಾಯ ನೂಡುವುದು ಉತ್ತಮವಿತ್ತು ಇದರಿಂದ ಕಂಪೆನಿಯ ನಟರಲ್ಲಿ ವೈಪಮ್ಯ ವನ್ನೂ ಉನ್ನತಿನಿಂತಲೂ, ಅವನ್ನತಿಯನ್ನು ಜೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಲಪಡಿಸಿದ ಹಾಗಾ ಯಿತೆಂದೂ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಟ ವರ್ಗವು ಬಿರುಪುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುವಷ್ಟು ತಯಾರಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ವ್ಯವಹಾರಕುಶಲರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯರೂ ವಿದ್ಯಾವಿಭೂಷರೂ ಆದ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂತರು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಪತ್ಯಾಯ ದಿಂದಲಾಗಲಿ ಈ ಬಿರುದುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನರಿಯದೆ ಪದವಿದಾನ ಸಭಾ ರಂಭಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ! ಇನ್ನಾ ದರೂ ಕಂಪೆನಿಯು ಉನ್ನತಿಯ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ಊರವರಿಂದ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಒಣ ಡಾಲಿಗೆ ಬಲಬೀಳದೆ ಏಕ್ಕಶಿಲೆಯಂದ ಕಲಿತು, ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋ ಗಿಸಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ಪದ ನಂತೆ ಊರ ಪ್ರಮುಖರೂ ಮುಂಡಳಿಯ ತರುಣರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಂದು ಆವರೊಡನೆ ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ (ಈ ಲೇಖನದಿಂದ ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿಗಾದರೂ ನೋವಾಗುವುದಾದರೆ ಅದ ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿದ್ದೇವೆ)

"ನಾಟ್ಯಕಲಾ ಪ್ರೇಮಿ"

ಆಯ್ಕಾ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯೇ,

ನಮ್ಮ ಮಿತ್ತೂರು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಾದುವು ಆದು ಪ್ರಸ್ತುತ ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾದುವಷ್ಟೆ ಈ ಶಾಲೆಯು ಅನ್ಯಸಂಸ್ಥಾಯಿಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟಾತಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಾದುವು ಆಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಬರೇ ಒಂದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವರೆ ಕಳೆದ ಎಪ್ರಿಲ್ ವರೆಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಯಾರೂ ಮನಸ್ಸುಮಾಡದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಬಹಳ ವೇಜಾರದ ಸಂಗತಿ. ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮುಂಚೆಯೇ ಆ ಇಂಥಿ ಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಕಾರಣ ಹಣ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಒಂದೇ

ಆಂತಾ ಕಳೆದ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಬಸ ಶಾಲೆಯ ಇಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ರಾ ಹೊಳಕಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಯರು ಪಾರ್ವ ಯಿಸಿದರು ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಸುವುದೆಂದು ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿ ಒಂದು ವಂತಿಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾ ಯಿತು ಆದರಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ವಾಗ್ದತ್ತ ವಾಯಿತು ಸ್ವಯ ಶ್ರೀ ರಾ ವೆಂಕಪ್ಪಮಣ ಭಟ್ಟರು ಕಟ್ಟೋಣ ಕಟ್ಟುಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು

ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಸರು ಕಾಣಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮಹನೀಯ ರಿಂದ ಮೊಬಲಗು ರೂ ೬೪–೪–೦ ವಸೂಲಾದುವು ಆದರಿಂದ ಹೊಸ ಶಾಲಾ ಸ್ಥಳ, ಕಟ್ಟಿಕಗಳು ಮತ್ತು ಗೋಡೆಗೆ ಮಣ್ಣು ಕೆಲಸ ಶಾಕೆ ಆಯಿತು, ಇನ್ನು ಮುಂದರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ವಸೂಲಾಗದೆ ಬಹಳ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ

ವಸೂಲು ಕೊಟ್ಟ ಮಹನೀಯರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು—ಶ್ರೀಗಳಾದ ಕೊಡೆಹಿತ್ತಿಲು ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟ ರೂ ೨೫, ಸೋ ದ ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಟ್ಟ ರೂ. ೧೯, ಮಿತ್ತೂರು ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್ಟ ರೂ ೫, ಪಡಿಲು ಪುಣ್ಣಾ ಭಟ್ಟ ರೂ ೪೫, ಬಡೆಕ್ಕಿಲ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟ ರೂ ೫, ಮಿ ಮಿತ್ತೂರು ರಾಂಭಟ್ಟ ರೂ ೫, ವೇ ಮಿತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ ರೂ. ೫೫ ಕೋಟ್ಯೆಗುತ್ತು ಐಕಸ್ಥ ಅಶ್ಮಂತಾಯ ರೂ. ೨೬ ನಾಜೆ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ರೂ. ೧೬ ವೇ ಕೂವೆಹಿತ್ತಿಲು ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಭಟ್ಟ ರೂ ೧೦, ಮರ್ಕನಾಡಿ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ರೂ. ೧, ಕೊಪ್ಪಲ ಮುಕ್ಕ ಗೌಡ ರೂ. ೧, ಬಡಜೆ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ಆ ಳ, ಮುದ್ದಾ ರೂ. ೬೪–೪–೦

ಆಂತೂ ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇನಂದರೆ— ಗಾಮಸ್ಥರೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಜನವರಿಯಾದ ಹತ್ತು ದಾಲಳ ಬಾಕಿಯಿರೆ ನಿಲ್ಲಿ ಸುವಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಈ ವಿದ್ಯಾನಿಯಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಕೃತ ಕೃತ್ಯರಾಗಬೇಕಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಅತೀ ದೈನ್ಯವ ನ್ನೆರಿಕು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ನನ್ನೆ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸುವೆನು

ಇತಿ ವಿಧೇಯ, ಕೆ. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಟ್ಟ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನ್ನಹ

ನನ್ನು ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವರುಷಕ್ಕೊಂದರಂತೆ ಮನೋರಂಜಕವಾದ ಜಾನಪದ ಕಥೆ (ಹಳ್ಳಿಯ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಥೆಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಕಥೆ ಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ನೆರವೂ ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಕಮ್ಮ ಕಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೋ ರಂಜಕವಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು—ಹಳ್ಳಿಗರ ಭಾಷಾ ಮರ್ಯಾದೆ ಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಕರಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಥೆಯವರೂ ಬರೆದು ಕಳು ಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಬಂದವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಂದವಾದುವುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು ಯಾರ ಯಾರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ ಲಾಗುವುದೋ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ನಮ್ಮ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ವನ್ನು ಕಪ್ಪದೆ ಸಲ್ಲಿಸುವೆವು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ ಆವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲವಾದರೂ ನಮಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗು ವುದು ನಮ್ಮ ವಿನ್ನಪವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಮನ್ನಿಸಿ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಪಾದಕ್ಕ,ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಸಾಧನಕೇರಿ, ಧಾರವಾಡ.

+ + + +

RAJULU & Co.,

Are pleased to announce that in view of the increasing popularity of Morris, Dodge and Crysler Cars in South Kanara and for the convenience of present and prospective clients, a Sales and Service Station has been opened at Cantonment Road, Maidan View Mangalore

RAJULU & Co.,

Authorized District Dealers for

West Coast for Addison & Co Ltd Madras

ಮೋರಿಸ್, ಡೋಜ್ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ಲರ್–ಈ ಕಾರುಗಳ ಮೇಲಿನ ಜನತೆಯ ಅಭಿಮಾನವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರು ವುದರಿಂದಲೂ, ಈಗಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದರಿಂದಲೂ ಮಂಗ ಳೂರಿನ ವೈದಾನ ಒಳಿಯ ಕೆಂಟೊನ್ಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ, ಮಾರಾಟದ ಮತ್ತು 'ಸರ್ವೀಸಿನ ಒಂದು ಹೊಸದಾದ 'ಸ್ಟೇಶನನ್ನು' ಈಗ ತೆರೆದಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇವೆ

ರಾಜುಲು ಆಂಡ್ ಕೋ.

ಎಡಿಸನ್ ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿ, ಮದ್ರಾಸ್ (ಇದರ ಪರವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ತಂಗಾವಳಿಗೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ ದೆಲ್ಲಾ ವಹಿನಾಟುಗಾರರು)

28/12

ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ! ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯರಾದ ಎಮ್ ಕೆ. ರಜಪೂತ ಇವರ [ಹಣ ವಾಪಾಸು

ಸಂತತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಚೂರ್ಣ (ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ)

ಬಹಳ ಸಾರಿ ಹಡಿಯುವುದರಿಂದ ಹೆಂಗಸರ ಆಕಯ ಅಶಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಾಗುವುದರಿಂದ ಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡಿಯುವುದು ಬೆಂದಾಗಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಈ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಾಗುವಿಕೆಯು ನೇಮದಂತೆ ಸುರುವಿರುವುದು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗದೆ ಸಂಸರ್ಗಸುಖವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಕೂಡಲೇ ಗರ್ಭಧಾರಣ ವಾಗುವುದು. ಶರೀರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡಿದರೂ ಸುರುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಪೂರಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಔಷಧ ಬೇಡಿರಿ ಮುಖ್ಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಡಾಕ್ಟರ ಬಿ. ಎ. ನೈದ್ಯ, ಎಲ್. ಸಿ. ಪಿ. ಎಸ್. ಕೆಳದಾಮೂಹಮ್ಮ ಶಾಣೇ ಈ ಚೂರ್ಣದಿಂದ ಯಾವ ತರದ ಅಪಾಯವಾಗದೆಯೂ ಗರ್ಭಧಾರಣವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ

ವಿಳಾಸ:—ಸಂಜೀವಿನೀ ಔಷಧಾಲಯ ಮು ಪೊ. ಮಿರಜ, S. M. C.

ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಗಣಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರದ
ಫಲ್ಗುಣ ಶು ೬ ಸೋಮವಾರದಿಂದ ಶ್ರೀಮುಖ ಸಂವತ್ಸರದ
ಫಲ್ಗುಣ ಶು ೧೩ ಗುರುವಾರದ ವರೆಗಿನ ಪಂಚಾಂಗ.
(ಗೌರವಾರ್ಥದ ಧನು—ಬೆಂಗಳೂರು).

ತಾರೀಖು	ವಾರ	ತಿಥಿ	ನಕ್ಷತ್ರ	ಯೋಗ	ಕರಣ	ಸೂರ್ಯೋದಯ ಗಂ	ಸೂರ್ಯೋದಯ ನಿ
23	ಶನಿ	೬	ಉತ್ತರಾ	ಪ್ರೀತಿ	ತೈತಿ	೬	6.43	6. 2
24	ರವಿ	೭	ಹಸ್ತ	ಆಯು	ಗರಿ	೬	6.43	6. 3
25	ಸೋಮ	೮	ಚಿತ್ತೆ	ಸೌಭಾ	ವಣಿ	೬	6.44	6. 3
26	ಮಂಗ	೧೦	ಸ್ವಾತಿ	ಅತಿಗಂ	ಭದ್ರೆ	೬	6.44	6. 3
27	ಬುಧ	೧೧	ವಿಶಾ	ಶೋಭನ	ಕಿಂ	೬	6.45	6. 4
28	ಗುರು	೧೨	ಅನು	ಸುಕರ್ಮ	ಬವ	೬	6.45	6. 4
29	ಶುಕ್ರ	೧೩	ಜ್ಯೇ	ಧೃತಿ	ಬಾಲ	೬	6 6	6 0

ಮಂಗಳೂರಿನ ವಾಯುಸ್ಥಿತಿ.

Date ತಾರೀಖು	Temperature. ಉಷ್ಣ (ಕಾವು) Maximum ಪರಮಾಧಿ	Minimum ಅಲ್ಪಾಧಿ	Rainfall. ಮಳೆ ದಿನದ ಮಳೆ	ಇಮಾಲಾ ಮಳೆ.
14	88— 2	66— 1	—	—
15	88— 7	68— 7	—	—
16	86— 9	72— 1	—	—
17	85 — 1	72— 9	—	—
18	81— 2	71— 6	6 09	—
19	82— 9	73— 1	0 08	—
20	85— 7	73 — 9	—	166-36

ಮಂಗಳೂರಿನ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ.

ಜಿನಸು	ಇಂದ ರೂ.	ಅ.	ವರೆಗೆ ರೂ.	ಅ.
ಹೊಸ ರಾಶಿ ಅಕ್ಕಿ ...	3—	6	3—	12
ಹೊಸ ಮಲ್ಲಿಗೆ ...	4—	8	4—	10
ಹೊಸ ಗುಡ್ಡು ...	3—	12	4—	2
...	—		—	
ಉಳ್ಳ ಅವ್ವಲ್ ದೆಕ್ಕಿಗೆ ...	4—	2	5—	4
ರಂಗೂನು ಬೆಲ್ಲಗೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	5—	6	6—	0
ಎಲ್ಲೂರು ಬೆಲ್ಲಗೆ ಮುಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	4—	0	4—	2
ಗೋದಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	11—	8	12—	8
ತೊಗರಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	9—	0	10—	8
ಹುರುಳಿ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	5—10		5—15	
ಕಡಲೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	9—	8	12—	8
ತೊಗರಬೇಳೆ ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	10—	8	18—	0
ಉದ್ದು ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	8—	0	9—	0
ಹೆಸರು ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	8—	0	9—	0
ಭೂರುಬೆಲ್ಲ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	32—	5	35—	0
ಉಪ್ಪು ಗೋಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	5—	0	5—	12
ಖೊಬ್ರಿ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	45—	0	55—	0
ಖೊಬ್ರಿ ಹಂಡಿ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	13—	0	18—	8
ಎಳ್ಳಂಡಿ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	25—	0	26—	4
ಖೊಬ್ರಿ ಎಳ್ಳೆ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	3—	3	4—	2
ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	5—	0	6—	0
ಚಿಮಣಿಎಣ್ಣೆ ಪಿಟ್ಟಿಗೆ ೧ಕ್ಕೆ ...	7—	4	8—12	
ಸೋರಿನ ಸಕ್ಕರೆ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	3—11		4—	6
ಹೊಸ ಮೆಣಸು ...	7—	8	8—10	
ಸಾಮಿ ಮುಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	5—	0	4—	8
ಕಾಳುಮೆಣಸು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	120—	0	0—	0
ಯೇಲಕ್ಕಿ ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	20—	0	23—	0
ಗೇರುಬೀಜ ಮುಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	2—	8	2—10	
ಕಚ್ಚಿನ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	42—	0	44—	0
ತಾಂಮ್ರ ಕಗದು ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	9—	8	9—10	
ತಾಂಮ್ರ ಪಾತ್ರಗಳು ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	13—	8	14—	8
ಚಣಿಬೆಳ್ಳೆ ಸೇರು ೧ಕ್ಕೆ ...	14—12		15—	0
ಹತ್ತಿಳೆ ಕಗದು ಮಣ ೧ಕ್ಕೆ ...	9—	0	9—	8
ಪವನು ೧ಕ್ಕೆ ...	20—	0	20—	8
ಹುಣಸೆ ಹುಳಿ ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	45—	0	55—	0
ನೇಪಾಳ ಕಾಳು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	200—	0	250—	0
ಫಿಟೇರಿ ಕಾಳು ಖಂಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ...	250—	0	260—	0
ಹಳೆ ಅಡಿಕೆ ...	105—	0	125—	0
ಹೊಸ ಅಡಿಕೆ ...	70—	0	75—	0

THE CANARA PUBLIC CONVEYANCE CO., LTD, MANGALORE.

(ESTABLISHED 1914)

ಕೆನರಾ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕನ್ವಯನ್ಸ ಕಂಪನಿ, ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಂಗಳೂರು.

ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಮೋಟರ ಕಂಪೆನಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಂಪೆನಿಯ ಬಸ್ಸುಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವವು. ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾಗಳ ಬಸ್ಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಕೂಡಾ ಇರುವುದು.

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನೂ

ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವರಾದರೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಕಾರ್ಕಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೂ, 4 ಸಾರಿ ಕಾರ್ಕಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೂ ಹೊರಡುವ ಕಂಪೆನಿಯ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಳಿರಿ. ನಾಲ್ಕೇ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಗೆ ತಲುಪಿರಿ. ಒಂದೇ ತಿಳಿಗಲ್ಲಿನಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿ, 37½ ಫೀಟು ಉದ್ದವಾಗಿ ಎತ್ತರವಾದ ಶಿಲ್ಪಾಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ನೆಲಸಿರುವ, ಕಾರ್ಕಳ ಗೋಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳು ½ ಸಲ ಹೊರಟು ಎರಡೂವರೆ ತಾಸುಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಕಳಕ್ಕೆ ತಲುಪುವವು.

ಕೊಲ್ಲೂರು ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಾಲಯ

ಎಂಬ ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಕುಂದಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತೆರಳಬಹುದು.

'ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ'ಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಳಗೆ ತಲುಪುವಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಸ್ಥಾನವಾದ ಶೃಂಗೇರಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಬಹಳ ಸುಲಭವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಸರ್ವಿಸಿಗೂ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶಾತವೀನ ಕಾಲದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರೆ ನಮಗೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯವರ ಸರ್ವಿಸಿಗೂ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ.

ಧೇಲೂರಿನ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನೋಡಲು, ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ, ತಿರುಮಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ತಲುಪಬಹುದು.

ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ, ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವರೆ, ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ರೈಲನ್ನು ಹತ್ತಲು ಸುಲಭವಾಗುವದು.

ಈ ಕಂಪೆನಿಯ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮಡಿಕೇರಿಗೆ 7 ಘಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಕಡೂರಿಗೆ 12 ಘಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಮೈಸೂರಿಗೆ 12 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಸಕಲೇಶಪುರಕ್ಕೆ 8 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಹಾಸನಕ್ಕೆ 10 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿಗೆ 8 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೂ, ಕೊಲ್ಲೂರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ೧॥ ದಿವಸದೊಳಗೂ ತಿಮ್ಮಿಗ್ಗೆ 12 ಗಂಟೆ ತಲುಪಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಮಂಗಳೂರು ಹೆಡ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರೆದರೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು.

Secretary,
The Canara Public Conveyance Company Ltd., Mangalore

Chikmagalur Public Conveyance Motor Service.

CHIKMAGALUR.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕನ್ವೆಯನ್ಸ್ ಮೋಟರ್ ಸರ್ವಿಸ್,

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು.

ಮುಂಬಾಯಿಯಿಂದ — ಮಂಗಳೂರಿಗೆ.
ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ — ಮುಂಬಾಯಿಗೆ.

ಅಲ್ಲದೆ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಗೋವಾ, ಮುಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ

ಮಂಗಳೂರು—ಕಡೂರು ಹಾದಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಬೇರೆ ಹಾದಿಯಿಲ್ಲ!

ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳು — ಅನುಕೂಲ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಕರ್ಯಗಳು.

ಕಡೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ

ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂಡುಹೋಗಲಿಕ್ಕೂ

ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಿಂದ— ತಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ, ಬೀರೂರಿಗೆ, ಕಡೂರಿಗೆ.
—ಮೂಡಗೆರೆಗೆ, ಸಕಲೇಶಪುರಕ್ಕೆ.
—ಮಂಗಳೂರಿಗೆ, ಮೂಡಬಿದ್ರೆಗೆ, ಪುತ್ತೂರಿಗೆ, ಮೂಲ್ಕಿಗೆ.
—ಸರ್ಮಸ್ಥಳಕ್ಕೆ, ನೇಣಾಲಿಗೆ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ.

ನಿರಾಯಾಸದ ಪ್ರಯಾಣ! ಉತ್ಸಾಹಕರ ಸೌಕರ್ಯ!

ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ

ಪತ್ರಿಕೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಎಷ್ಟೇ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇಖನಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿದ್ದು ಯುಕ್ತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. (ಸಂ. ಸ್ವ.)

ೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ—

ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸ್ಟೋಲ್ ೯ನವರಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ, ಅವರ ಮುಂಭಾಗ ಗಣ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ನ್ಯಾಳರು, ಶ್ರೀಯುತ ನಾಥನ್ ಬಾಮಿನರವರೂ ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ಮತ್ತು ಟೀಕಾರ್ಮಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೂ. ೧—೪—೦ ರಂತೆ ಸ್ಟೋಲ್ ೯ನವರಿಂದ ಚಂದಾ ಎಳೆ ಟೀಕಾರ್ಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಫೋಟೋ ತೆಗೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಫೋಟೋ ತಿನ ಒಂದೊಂದು ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗದಾರರಿಗೆ ತಲ್ಪಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ಮುಖತಾ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಫೋಟೋ ಗ್ರಾಫರ್ (ಶ್ರೀಯುತ ಪುತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಪ್ಪರಿಷ್ಯಾಯರು ವರ್ಗಣಿದಾರರಿಗೆ ಫೋಟೋ ಒಂದಕ್ಕೆ ೦—೫೦—೦ ಚಾರ್ಜು ಮಾಡಿ ಫೋಟೋವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಯಾವ ವಿಧದ ವ್ಯಾಪಾರ? ಯಾ ವೃತ್ತಿಯೇ? ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಕೆ. ವಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ
೧೫-೧೨-೩೬. ಕೆ. ಅನಂತ ಪೈ.

ನಿಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ:—ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಇದರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೂ, ಸ್ವಾಗತಕಮಿಟಿಯವರಿಗೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಆತುರನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.—

ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ತಾ. ೧೪—೧೧—೩೬ರಿಂದ ತಾ. ೧೬ರ ವರೆಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಗಿದೆ ಎಂತೆಲೂ, ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾವಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಬಹುಮಾನಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಕೂಡಾ ಯೋಗ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇತೃತ್ವದಿಂದ ಜರಗಿದುತ್ತಾವಾಗಿ ಕೂಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರೂ, ದೇಶೀಯ ಕಲಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸೋಣದ ಬಹುಮಾನ ವ ಯೋಗ್ಯತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವಿವರವು (ಉಡುಪಿಯ ಶರಬತ್ ಮತ್ತು ಮೆಟಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್) ಇವುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಡೆಯ ಯಾವುದೊಂದು ವಿಷಯಗಳ ಬಹುಮಾನಗಳು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗದೆ, ವಿಕಾಂತವಾಗಿ ಈ ತನಕ ವಿಕಾಗಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ? ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆಯೇ? ಜನರಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಗಳಿಗೆ ಸನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆಯೇ? ಹೀಗಿಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಾವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಕಾಫಿ, ಟಾ, ಕೊಟಿಟ ಧರ್ಮ ಮಾನವನ್ನಾದರೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚಕರು, ಇತ್ಯೊಂದು ಮತ್ತಷ್ಟರ ಬಹಿರಂಗವಾದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುವುದು ತಪ್ಪಾಗುವುದೇ? ದಯವಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿಸುವುದಾದರೆ ಓದಿ ತಿಳಿಯಲು ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ.

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ,
ತಾ. ೧೮—೧೨—೩೬. } ಇತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ವಾರ್ತಾಪೇಕ್ಷಿ.

ಬೆಳುದಿನ ಕೋಲಾಹಲ.

ಕೋಟೀಶ್ವರ ಅಂಜಾ ಪ್ರಸಾದ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ—

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೋಟೀಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂಡಳಿಯು ಜನ್ಮತಿತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಾಚಕರೆಲ್ಲರೂ ಓದಿರಬಹುದು. ಮಂಡಳಿಯು ಹಿತೈಷಿಗಳಾಗಿ ಊರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಮಂಡಳಿಯ ಮೂಲಧನವಾಗಿ ರೂ. ೧೦೦೦ವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಸಹಾ ಇರುವುದೆಂತೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ತರುಣರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೋಟೀಶ್ವರದವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಈಗ ನಾಲ್ಕು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ೮ ವೈ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಗುರುನಾಥ ಗರುಡರು ಬರೆದಿರುವ "ವಿಜಯ ವಿವಾಹ"ವೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿನಯಗಾರನಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಉಡುಪರು ಅತೀಕಷ್ಟ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಮ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಮುಂಡರು ವಿದೂಷಕನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಬಿಕಾಳರು ಶರಾವತಿಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಉಮೇಂದ್ರ ಹೆಬ್ಬಾರರು ಮುಂತ್ರಿಯ ಪಾರ್ಟನ್ನೂ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತೀಕಷ್ಟ ಪಾತ್ರವು ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯ ಒಂದೆರಡು ಸೀನುಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿನಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಸ್ವರದೊಂ ಮಾತಾಡುವ ಭಾವಗಳೂ ಇನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕಿರುವುದು ವಿದೂಷಿಕನು ಇವೆಲ್ಲ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಅಭಿನಯವನ್ನೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಶರಾವತಿಯ ಈಗಿನ ನಾಗರೀಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ತರುಣಿಯಂತಿರುವ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯೂಗೆಲ್ಲ ಅಭಿನಯವಾಗಲೀ, ಯಾವುದೂ ಈ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂತ್ರಿಯೂ ಅದೇ ಪ್ರಮಥಿಯಂದರೆ ಸಾಕು. ಕಾಲವಾಸನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಶ್ರೀ ಪಣಿಬ್ಬರ ಕಾಲವಾಸನ ಪಾರ್ಟು ಕೃಷ್ಣರ ಪಾಗಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ ಪಾತ್ರವು. ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಪಾತ್ರಪ್ರಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇವರುಗಳ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೆಲ್ಲರ ಈ ನಿರ್ದಾರವು ಇನ್ನು ಮಾಡಿಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಮತ್ತು ಸ್ತುತಿ. ಆದರೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆರಬೇಕು. ಈ ಮುಂತಾಗಿಯವರು ಕಳೆದ ಕೋಟೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯ ರೂ. ೫೦ ಕೊಟ್ಟುಗೆಂದು ಜಾಹೀರಾತು ಪತ್ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಯ ರೂ. ೨, ನಗಿಕ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ರೂ. ೧೧, ವೇ. ಕೊಡೆಪಿಕ್ಕಿಲು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಭಟ್ಟ ರೂ. ೧೧, ಮರ್ಕಾಡಿ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ರೂ. ೦, ಕೊಪ್ಪಲ ಮುಳ್ಳ ಗೌಡ ರೂ. ೧, ಬಡಕಿ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ಆ. ಳ ಜಮ್ಮಾ ರೂ. ೬೮—೪—೦

ಅಂಕೂ ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನಂದರೆ— ಗಾಮುಖ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಾಣಂಗವಾದ ಹತ್ತು ಬಾಲಕಿಯರ ವಿಳ್ಳೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಈ ವಿದ್ಯಾಸಂಯಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಶಕ್ತ ಶಕ್ತರಂಗದೇಶಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಅತೀ ವೈನ್ಯನ ಸ್ವರಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳನ್ನು ಅಂಕ್ಯಗೊಳಿಸುವೆನು.

ಇತಿ ವಿಧೇಯ, ಕೆ. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಟ್ಟ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನ್ನಹ!

ನಮ್ಮ ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರುಷಕೊಂಡರಂತೆ ಮನೋರಂಜಕವಾದ ಜಾನಪದ ಕತೆ (ಹಳ್ಳಿಯ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಥೆಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಕಥೆಗಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ನೆರವೂ ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮನೋರಂಜಕವಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು—ಹಳ್ಳಿಗರ ಭಾಷಾ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಏಗಾದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯವರೂ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಬಂದವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಂದವಾದುವುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು. ಯಾರ ಯಾರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದೋ ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ನಮ್ಮ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕಪ್ಪದೆ ಸಲ್ಲಿಸುವೆವು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲವಾದರೂ ನನಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗು ವದು. ನಮ್ಮ ವಿನ್ನಪವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಮನ್ನಿಸಿ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಪಾದಕ, ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಸಾಧನಕೇರಿ, ಧಾರವಾಡ.

+—+—+—+

RAJULU & Co.,

Are pleased to announce that in view of the increasing popularity of Morris, Dodge and Crysler Cars in South Kanara and for the convenience of present and prospective clients, a Sales and Service Station has been opened at Cantonment Road, Maidan View, Mangalore.

RAJULU & Co.,
Authorized District Dealers for
West Coast for Addison & Co. Ltd., Madras.

ನೋರಿಸ್, ಡೋಜ್ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ಲರ್—ಈ ಕಾರುಗಳ ಮೇಲಿನ ಜನತೆಯ ಅಭಿಮಾನವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಈಗಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದರಿಂದಲೂ ಮಂಗಳೂರಿನ ವೈದಾನು ಬಳಿಯ ಕೆಂಟೊನ್ಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ, ಮೈದಾನಿಟ್ಟ ಮತ್ತು 'ಸರ್ವೀಸಿನೆ' ಎಂದು ಹೊಸದಾದ 'ಸ್ವೀತನವನ್ನು' ಈಗ ತೆರೆದಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇವೆ.

ರಾಜುಲು ಅಂಡ್ ಕೋ.

ಎಡಿಸನ್ ಮತ್ತು-ಕಂಪೆನಿ, ಮದ್ರಾಸ್ (ಇದರ ಪರವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ ಬಿಲ್ಲಾ ವಹಿವಾಟುಗಾರರು)

23/12

ಗುಣಬಾರದಿದ್ದರೆ! ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯರಾದ ಎಮ್. ಕೆ. ರಜಪೂತ ಇವರ [ಹಣ ವಾಪಾಸು

ಸಂತತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಚೂರ್ಣ (ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್)

ಬಹಳ ಸಾರಿ ಹಡಿಯುವುದರಿಂದ ಹೆಂಗಸರ ಆರೋಗ್ಯ ಅಶಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮಕ್ಕಳಾಗುವುದರಿಂದ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡಿಯುವುದು ಬೇಡವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಸಾರವರು ಈ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಾಗುವಿಕೆಯು ನೇಮದಂತೆ ಸುರುವಾಗುವುದು. ಶರೀರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗದೆ ಸಂತಾನಶಕ್ತಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಕೂಡಲೇ ಗರ್ಭಧಾರಣ ವಾಗುವುದು. ಪದನಂತರ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಸುರುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸಲೇ ಪೂರಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಔಷಧ ಕೇಳಿರಿ. ಮುಖ್ಯ ಸರ್ಜನ್ ಡಾಕ್ಟರ ಪಿ. ಎ. ವೈದ್ಯ, ಎಲ್. ಸಿ. ಪಿ. ಎಸ್., ಕೆಲವರೂಪಿಯು ರಾಜ್ಯ: ಈ ಚೂರ್ಣದಿಂದ ಯಾವ ತರಹ ಅಪಾಯವಾಗದೆ ಗರ್ಭಧಾರಣವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಳಾಸ:—ಸಂಜೀವಿನೀ ಔಷಧಾಲಯ ಮು. ಪೊ. ಮಿರಜ, S. M. C.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವರಾಧುರು ಸೇರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಅಂದು ಪ್ರದೇಶವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ಲೋಕಮತದ ದೌಬಲವನ್ನೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ತಕ್ಕುದೆಂಬುದನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಬಾವೆಗಳಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹೊಸ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು.

ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ೬ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿರುವಾಗಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರತ್ನಾಗಿರಿ, ಕುಲಾಬಾ ಈ ಎರಡು ಮರಾಠಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳುಂಟು ಈ ಮರಾಠಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಬಳ್ಳಾರಿ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಅರೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಸದ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ರೆವೆನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಬೇಕು. ಕಾರವಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿ, ಧಾರವಾಡ, ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು ಏದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತಿಲ್ಲ ಕೊಡಗನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೂ ಒಳ್ಳೇದು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೇ ಇಡಬೇಕು

ಒಂದೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತಾಡುವವರ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾದರೆ, ಭಾವೀ ಮುಂಬಯಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿಗೆ ಈ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಿಂದ ೩೦ ಸದಸ್ಯರಿದರು ಆರಿಸಲ್ಪಡುವರು ಈ ೩೦ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಲ ಪಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳವೂ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಪದವೂ ಖಿರವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಏಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಏಕ ಪೌರ್ವೇತಿಹಾಸದ ಜನರು ಸಮುದಂತಾಗಿ, ಸರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರ್ಜಿನ ಧಾರವೆಸಿನ ದಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು

ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಸಂಕಾರವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಾಲಿನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಅಶ್ವಸ್ಥಾಮನ (ಹಿಟ್ಟು ನೀರಿನ) ಹಾಲಿನಿಂದಾದರೂ ನೀಗಿಸಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರಾದರೂ ಮೊದಲು ಹಂಡು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ಚಳವಳಿ, ಸಂಘಟನೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹೈಕೋರ್ಟು, ಗವರ್ನರ ಮೊದಲಾದವರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ಣ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಇಂದು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ತುಸ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಎಳ್ಳೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತಾಗುವುದು

+ + → →

ನೋಟೀಸು.

ಉಡುಪಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ

S C No 522/1933, S I A 112/1933

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಚಾರ್ಯ–ವಾದಿ, ಅರ್ಜದಾರ

ಮತ್ತು

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಮ್ಮ, ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಭಟ್ರು ವಿಧವೆ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಬೆಳ್ಳೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವವರು—ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಎದ್ರಿಗು

ಇವರೊಳಗೆ

ಸದ್ರಿ ವ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾದಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಜ್ಯಾಹೀರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ–ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಾದಿಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಾದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಭಟ್ಟನು ತಾ 24–5–32ರಲ್ಲು ರೂಪಾಯಿ 70/-ಕ್ಕೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಪೋಂಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಬರತಕ್ಕ ಅಸಲು ಒಡ್ಡಿ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಅತನ ಸ್ಥಿರಚರ ಸೊತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ದಿಕ್ರಿ ಕೇಳಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ದಾವೆಯನ್ನೂ, ಸದ್ರಿ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ ಅತನ ಹಕ್ಕಿನ ಚಿಟ್ಟೆ ಫಂಡಿನ ವಿವೇಜು ವಸೂಲಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಜಜ್ಮೆಂಟ್ ಮುಂಡೆ ಜಪ್ತಿ ಕೇಳಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ S I A 112/33ನೇ ಅರ್ಜಿಯನ್ನೂ ವಾದಿಯು ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ S I A 112/33ನೇ ಅರ್ಜಿ ಮತ್ತು ವೆ ಲ್ಕಂಡ ದಾವೆ ಕೂಡಾ ತಾ 5–1–34ಕ್ಕೆ ತನ್ನಿಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾದ ಸದ್ರಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ವ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ನಿನಂದರೂ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ದಿವಸ ಈ ರೋರ್ಟು ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಸ್ವತಹ ವ ವಕೀಲರ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯವಹರಿಸತಕ್ಕುದು ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಿಂದ ಸದ್ರಿ ವ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಅರ್ಜಿಯನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾದೀತು.

ಉಡುಪಿ, 17—12—'34

P. V. Adhar,
Vakil for Plaintiff

ಒಂದು ಸುಂದರ ಕೂಸು

ಸೆನಿಟರಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರು

"ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರುವಾಸಿ

ಲೋಧ್ರವನ್ನು

ನನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆನು. ಆದರಿಂದಾಗಿ ನನಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಗಂಡು ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿತು. ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು"

ಎಸ್. ನಟರಾಜ ಮುದಲಿಯಾರ್,
ಸೆನಿಟರಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್,
ಮಾಲೂರು, ಸುದರಾ

ನಿಮ್ಮ ಕೆಮಿಸ್ಟರರ ಹತ್ತರ ಕೇಳಿರಿ.

ಅಥವಾ

ಕೇಸರಿ ಕುಟೀರ,
ಇಂಡಿಯನ್ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡ್ರಗಿಸ್ಟ್ಸ್, ಎಗ್ಮೋರ್ ಮದರಾಸು,
Sole Agents for South Kanara
ಪೊಪ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್,
ರಥಬೀದಿ ಮಂಗಳೂರು

ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಲುವಾಗಿ
ಶಕ್ತಿ ವ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಕೊಡುವಂತಹ
ಸುಮಧುರ
ಝಂಡು ದ್ರಾಕ್ಷಾಸವ
ಜರೂರು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಲುವಾಗಿ
ಆರೋಗ್ಯ ವ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ.
ಪ್ರದರಾದಿ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ
ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯ
ಝಂಡು ಅಶೋಕಾರಿಷ್ಟ
ಬೇಗನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ

'ZANDU'

ಝಂಡು ಫಾರ್ಮಾಸ್ಯುಟಿಕಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಲಿ: ಮುಂಬ್ಯಾಗಳ.

ಮದ್ರಾಸು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಏಜಂಟ್ —ದಾಮೋದರ ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿ, 78 ಚೈನ ಬಜಾರ ರೋಡ್, ಮದ್ರಾಸು
ಮೈಸೂರು ಪ್ರೊವಿನ್ಸ್ ಏಜಂಟ್ —ಪಿ ಪೊಪಟ್‌ಲಾಲ ಕಂಪೆನಿ, ೨೪೧ ಅರ್ಕಟ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ ಸ್ಟ್ರೀಟ್
ಮಂಗಳೂರು ಏಜಂಟ್—ತಾಹಾ ಕಂಪೆನಿ ಹಾಯ್ಮಂಡ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್, ಮಂಗಳೂರು
ಧಾರವಾಡ ಏಜಂಟ್—ದಿ ಧಾರವಾಡ ಫಾರ್ಮಸಿ, ಧಾರವಾಡ
ದೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಗಳ ಸೂಚೀಪತ್ರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಏಜಂಟರಿಂದ ಪಡೆಕೊಳ್ಳಿರಿ

ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಯೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ.

ಳ್ಳಿಕೋಟೆ ಆಯೋಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಚೀಫ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಆಫೀಸರರಾದ ಡಾ ವಿ ಪ ರಾಮನ್, ಎಂ. ಆರ್, ಸಿ ಎಸ್ ಇವರು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿ–"ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಔಷಧಾಸ್ಯಂ ಟಾನಿಕ್‌ನ್ನು ಪರಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾ ಹಸುವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು, ಕೆಂಪು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು, ಇವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ ಅವರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಬಹು ಪ್ರಶಸ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ. ಔಷಧಾಸ್ಯಂಗಳನ್ನು ಪೇಷಕತ್ತ ಕುನಿಗೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ"

ಜೀವಾಮೃತವು

ನರಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತದೆ

ಪಂಡಿತ ಡಿ. ಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರವರ ಜೀ ವಾ ಮೃ ತ ವು

ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧ ವ್ಯಾಪಾರವರಲ್ಲೂ, ಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. (ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಇವತ್ತೇ ಬರೆಯಿರಿ)

ಆಯುರ್ವೇದಾಶ್ರಮಂ, ಪೋ. ಬಾಕ್ಸ್ ನಂ ೩೦೭, ಮದ್ರಾಸು.

ಸೋಲ್ ಏಜಂಟರು– ಸಿಟಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ ಏಜನ್ಸಿ, ೧೩ ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ ಬೆಂಗಳೂರು (ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನಂ ೬೮೭)
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಏಜಂಟರು– ಪೊಪ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು.

P No 104

ಕರ್ನಾಟಕ ವರ್ತಮಾನ

ನಿನ್ನೆಯಿಂದು ಫ್ರೆಸ್ಬೈಟೀರಿಯನ್ ಮಿಷನರಿಯವರಾದ ಶ್ರೀ ಸ್ಟೈನ್ ರವರು ಶ್ರೀ ಸೂಗಾಡಿಯವರಿಗೆ ೬ ಹಿಂಗ್ಲೀ ಸ್ಪೂನು ಬೆಳ್ಳಿ ಎಲೆ ದರು. ಶ್ರೀ ಪಣಾಯಿಯವರು ಇಗ ಎರಡು ಹಿಂಗ್ಲೀ ಹಿಂಡಿ ಹೊಸದಿಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಧ್ವಜಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಡುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿದ್ದರು.

ಶಾ. ಎನೇ ದಿಕ್ಕಿ ಗಡುಗಿನ "ಭಕ್ತಾಗಿಲ ಬಂಧು" ಶ್ರೀ ಶೆಯ ಸಮಾರಂಭವು ಶ್ರೀ ಹೀರೇಮುರಡಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜರಿಯಿತು. ಸಭೆಗೆ ಊರ ಪ್ರಮುಖರ ನೇಕರಿದ್ದರು. ಪರಮಾರುಗಳಿಂದಲೂ ತಂತಿಯ ಬಂದಿದ್ದರು. ತುದಲ ಭಾಷಣಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀ ಹೊಸಮನಿ ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಕೋಟಿಯವರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹರಿಜನ ಸೇವಾ ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಪಣಾರ ನಡೆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ತಿನ್ನೆಮಗುಂದ ವಾರಕಾಯಿಗಳೆಂಬ ಶೈಷ್ಣವ ತರು ಇಲ್ಲಿಯ ಕೊಳಕಣಸ್ಥರಾದ ಭಕ್ತಿಳ ಸಭೆ ಒಳ್ಳರ ಧಾರಾದೇವಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿಯ ಉಪ ಜಾತಿಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರಣ ಮಾಡಲಿದ್ದಾರೆ. ವಧೂವರರಿಬ್ಬರೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿರುವರು.

ಧಾರವಾಡದ ದಲಿತ ಸ್ಕೂಲು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ೧. ಸರದಾರ ಮಹಾಬೂಬ ಅಲ್ಲಿಖಾನ, ೨. ಶ್ರೀ। ಎಲ್ ವಿ. ತಿರೋಳ, ೩. ರಾ. ಸಾ. ಕುಂಭಕೋಣ, ೪. ಶ್ರೀ। ತಂಜಾಕರ, ಇವರನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೇವರಹಿಪ್ಪರಿ ಮುನ್ಸೀಪಾಲಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆರೋಪಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಉಪ ವಕೀಲರು ಕೋರ್ಟಿನಿಗೆ ಅಂದು ಸಳುಹಿಸಿದರು. ಪ್ರಕರಣವಿಗ ಕೃತ್ತವಿಂತೆ.

ಸವಣೂರ ಬಾಲಿಗೋಲು ತಂಡದ ಕೈಂಕರ್ಯದ ಕಂತ ಮೋಸಲೆ, ಅಕ್ಕಾದ ಗೋವಿಂದ ಎಂಬವರು ಶ್ರೀ ಅಡಣೂರ ದೀಕ್ಷಿತರಿಗೆ ದೂಡಿದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಶಬಕೋರ್ಟ ದೇಶವಾಂತಿಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು.

ಶ್ರೀ ಕಾಜೆ ವಕೀಲರು ಸಾಹುಕಾರ ಕಾಲೂಕಿನ ಇನ್ನೂ ಮುರದ ಸಬ್ ಜಡ್ಜರಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಕೀಲರು ದೃಢ ತರ್ಕದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು.

ಮಿತ್ರೇಕೋಪೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನಿಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೊನಕಟ್ಟಿಯ ಶ್ರೀ ಹಳೆಕೇರಿ ಮಹಾದೇವಪ್ಪನವರಿಗೆ ಒಂದು

(೭ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ ತುಂಡುಮಂದುಟ್ಟು)

ಬಹು ಕಾಲದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗೆ

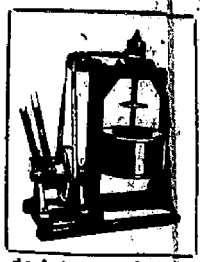

ಸಣ್ಣ ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟದವರು ಸಣ್ಣ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಕ್ಕರೆ ತಯಾರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಯಂತ್ರವು ದೇಕೆಂದು ಬಹು ಕಾಲದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದರು. ನಿಮಗೆ ದೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲೇ ಇದೆ.

ಕಲೋಸ್ಕರ ಶುಗರ್ ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯುಗಲ್

ಎಂಬುದು ಅಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಾಧನಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಯಾರಿಸಲು ಸುಲಭ ಯಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಭಂಡವಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ವಿವರಗಳಿಗೆ:—ಕಲೋಸ್ಕರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಲೋಸ್ಕರ್‌ವಾಡಿ (ಸತಾರ ಜಿಲ್ಲಾ) ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸ್ಪೆಷಲ್ಸ್:—ಟಾಪೆರ್ ಪಾನ್ ಬುಶ್ ಡಿಸ್ಕೊ ಎಂಡ್ ಟ್ರೇಲ್ಸ್ ಡಿವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟರಿ ಕೊ., ಮಂಗಳೂರು.

ಅಸ್ವಸ್ಥದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

ರೋಗದ ಪುನರ್ಬಾಧೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿತರಾಗಿರಿ.

ದೇಹಪುಷ್ಟಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ದನದ ಕೆನೆಹಾಲು, ಬೆಳೆದ ಬಾರ್ಲಿ, ಗೋದಿಗಳ ಸಾರದಿಂದ ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್ ಮೊಲ್ಟೆಡ್ ಹಾಲು ಅಸ್ವಸ್ಥದಿಂದೇಳುವರಿಗೆ ಅತ್ಯಮೋಘವಾದ ಟೋನಿಕ್ ಪಾನೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದು ಹೋದ ನರಗಳ ಅಣುಗಳನ್ನದು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ನವಚೇತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ರೋಗದ ಪುನರ್ಬಾಧೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸನ್ನು ಬಿಸಿಯಿರುವಾಗ ಆಗಲಿ ತಣ್ಣಗೆ ಇರುವಾಗ ಆಗಲೀ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್ ಮಿಕ್ಸರಿನಿಂದ ರುಚಿಕರ ಪಾನೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆನೆಯ ಪರಿಮಳವು ತುಂಬಾ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್ ಮಿಕ್ಸರಿನಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದು ಸ್ಟೋರುಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಟಿ. ಪಿ. 2229 ಕಳ್ಳಕ್ಕೆ 14 ಆಣೆ ಆಂಚೆ ಚೀಟು ರವಾನಿಸಿದರೆ ಸಿಗುತ್ತೆ.

ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್

ಮೂಲಭೂತ ಮೊಲ್ಟೆಡ್ ಹಾಲು

ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತೆ.

ಟಿ. ಪಿ. 2229. ಕಳ್ಳಕ್ಕೆ

ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್, ಇಸ್ ಕಳ್ಳಕ್ಕೆಸ್ಸ್ ಎಂಬುವರ ಕುರಿತು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಸಹಿತರ ವಿಳಾಸವನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ.

ಹೆಸರು .....

ವಿಳಾಸ .....No. S. D. 128.....

ಹೊರ್ಲಿಕ್ಸ್ ಮಿಕ್ಸರ್ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ 14 ಆಣೆ ಆಂಚೆ ಚೀಟು ರವಾನಿಸಿರಿ

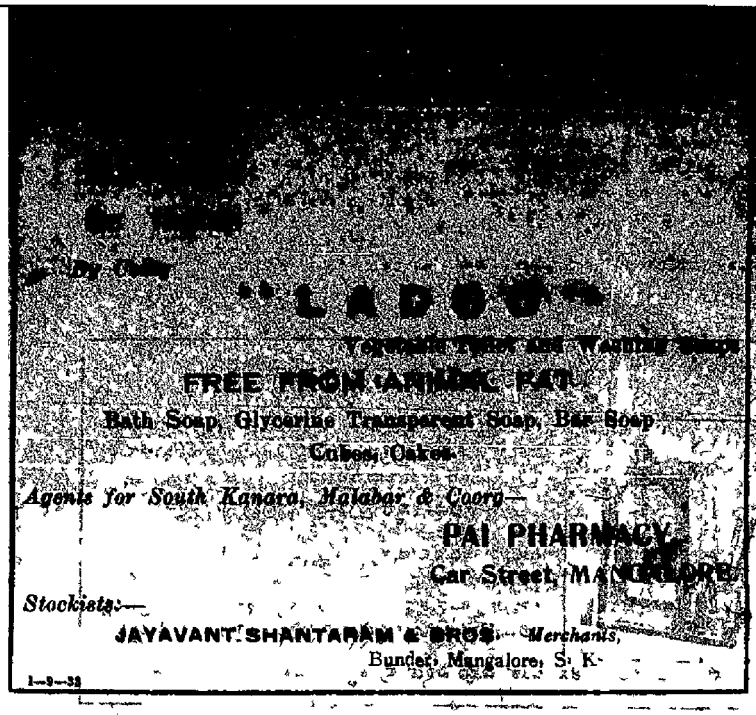

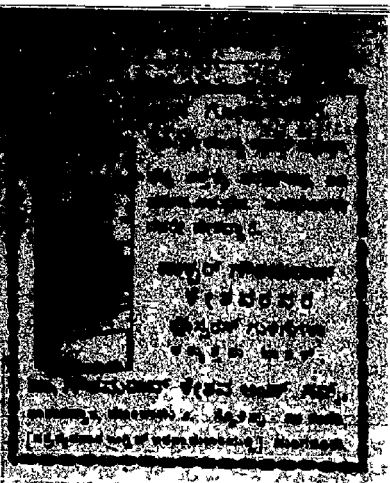

ಕೃಷಿಕರೇ ಮತ್ತು ಸೋಷ್ಯಲಿಗಳಿಗೆ
ದೇಶದ ನಮ್ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ
ಧಾರಣಗಳು, ರಬ್ಬಿಗಳು, ರಬ್ಬರ ಪೈಪ್ಗಳು,
ಮತ್ತು ಇತರ ಧಾರಣಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
ಶ್ರೀ ಮಂಗಳೂರು ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಎಜೆನ್ಸೀಸ್.
ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮಂಗಳೂರು

THE SOUTH INDIA
CO-OPERATIVE INSURANCE SOCIETY,
LIMITED, MADRAS

LOCAL BOARD:—
THE SOUTH CANARA CENTRAL
CO-OPERATIVE BANK LTD., MANGALORE

Applications are invited for Sub Agents from capable and energetic persons and Co operative Institutions to canvass business on behalf of the Local Board of the Society at Mangalore

FOR TERMS APPLY TO—

The Secretary,
South Canara Central Co operative
Bank, Ltd KODIALBAIL P O (Mangalore)
SOUTH CANARA

Hydrocele and Hernia
'ಹೈಡ್ರೊಸಿಲ್' ಮತ್ತು ಆಂಡವಾಯುವಿಗೆ
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಔಷಧಿ.

Aksir—A. Fota ಎಂಬುದು ಹೈಡ್ರೊಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಆಂಡವಾಯುವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲದ ರೋಗವಿದ್ದರೂ ಅದರ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರೋಗವಿದ್ದರೂ ಅದರ ಆಂಡದಲ್ಲಿ ನೀರು ಗಟ್ಟಿ ಕಲ್ಲಿರಲಿ, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ ಗುಣಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿ, ಈ ಔಷಧವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಂಡದಿಂದ ನೀರು ಹೊರಬಂದು ಭೂರಾಯವನ್ನು ಅದರ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತದೆ. ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಸೇವಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ಪುನಃ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ಬಂದು ಬೇಗ ಹರಿ (ಕೆಂಪಗೆ) ಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಕಲ್ಲು ಆಂಡಿನ ರೋಗವು ಬಲ ಬಲು ರಿಗಾಗಿರುವ ಹೈಡ್ರೊಸಿಲನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವುದು. ಕ್ರಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ರೂ 3 ಕ್ಕೆ. 8 ಆಣೆ

ಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ಥಾನ ಈ ವಿಳಾಸ.
Hamdard Dawakhana,
Kushak, MUTTRA.

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ಮತ್ತು
ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್ ಹೌಸ್
ಮಂಗಳೂರು.
ಇಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.
ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ದರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
ಮ್ಯಾನೇಜರ್.

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗೆ ಇಂದೇ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ!

WANTED.

Four Organisers to organise the work of the South Indian General Assurance Society, Ltd, in the following places noted below. Capable organisers can expect to have attractive and encouraging terms with sound footing for their future

(1) South Canara, (2) Mysore, Hassan and Coorg, (3) Kadur. Shimoga, Chitaldroog and Tumkur (4) Mangalore, Kolar.

For terms and other particulars please apply to—

The Divisional Manager,
The South Indian General Assurance Co Ltd.
64, 3rd Cross Road, Srirampur Extn
Malleswaram Post, BANGALORE
OR
The Managing Agents,
The S. I. G. A. Co. Ltd.
55, Poonamallee High Road Kilpauk, MADRAS.

ಮಾರಾಟಕ್ಕಿವೆ! ಮಾರಾಟಕ್ಕಿವೆ!!
ಅತಿ ಕೈಲಿದರಗೂ, ಕೊಟ್ಟಿದವರಿಗೂ
ಪೇಟೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ
ಚಪ್ಪರ್ ರೋಲ್‌ಗಳು
ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು
ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿವೆ.
ರಫ್ತು ಕೆಗದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ವಿಯೋಷ ಧರವಿದೆ
ಕೂಡಲೆ, ಇವರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ.
ಮೆನೇಜರ್,
ಕಾರ್ಕಳ ಬಾಯ್ಲರ್ಸ್,
ಕಾರ್ಕಳ, ಸೌತ್ ಕೆನರಾ.

ಕೃಷಿಕರಿಗೆ
ಚೈತನ್ಯಪ್ರಾಶಾನ ಲೇಹ.
ಕೃಷಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ
ದಣಿವು ಮೂರಾ ಠಿಕ್ಕಿ ಓಡಿ
(ಆಯುರ್ವೇದ ಸೂತ್ರ)
ಮುಖ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ
ಮುದಾನಾ ಡಾಯಮಂ ಗಿ ಹೈಲ
ಈ ಲೇಹ್ಯವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯ
ಮತ್ತು ಬಲವು ಉಂಟಾಗುವುದು.

EDITED, PRINTED & PUBLISHED BY V. S. KUDVA AT THE SHARADA PRESS, MANGALORE.

ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಂಚಿಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೪—೨—೧೯೩೬. ಸಂಚಿಕೆ ೧

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

ವಿಮರ್ಶೆ, ವಾದ
ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು
ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚ
ಹರಿಜನ ಬಂಧು
ಆಗದೆ?
ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಿ. ಕೈಲಾಸಂ
ಮಾರುತ
ವೈನಾಡುಗಳ ಕನ್ನಡಿಗರು

ಫೆಬ್ರವರಿ ತಾರೀಕು ೨೪ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೬.

ವಿಮರ್ಶೆ, ವಾದ.

ಯಾವುದೊಂದು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡವನಾಗಲಿ, ಸಂಗಾತಿಗಳಾಗಲಿ ಆಗಾಗ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವಿಮರ್ಶಕರು ಅತಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ವಿಮರ್ಶೆಯು ಅಡಗಿ ಎಂದು ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದೆ ಅಳಿಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಾಹಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಇತರರು ನಿಂದಿಸಿದರೆಂದಾಗಲಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಹುಳುಕುಗಳನ್ನೆ ಎತ್ತಿದರೆಂದಾಗಲಿ ರೇಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಅವು ನಮ್ಮವು, ಅನಂತರ ಅವು ಬಹುಜನರ ಕೈವಶವಾಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರವು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಅದನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕೆ, ತೆಗಳಬೇಕೆ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಗ್ರಂಥಕಾರರ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶೆಯು ಅತಿ ಸಂಕುಚಿತವಾದರೂ, "ನಿಂದಕಾಜೆಂ ಫೆರ ಅಸಾವೆಂ ಶೇಜಾರ" ಎಂಬ ಮರಾಠಿ ಗಾದೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ, ನಿಂದೆಯೂ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕು.

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಫೌಲರ್ ಎಂಬವರು Modern English Usage ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುವಾಗ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿರುವ ರೂಢಿಯು ಎಂತು ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಟೈಮ್ಸು, ಡೈಲಿಮೈಲ್, ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮತ್ತು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾಗಲಿ, ಮಹನೀಯರಾಗಲಿ ಫೌಲರರ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾಗದೆ ಅವರ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಯು ಮನಗೊಟ್ಟು ಓದಬೇಕೆಂದು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಂಥವನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಅನುಕರಿಸುವುದು ಬಹು ಲೇಸು.

ವಿಮರ್ಶಕರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಜನರಿಗೆ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆಯುಂಟಾಗಿ ಅವರು ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಹುಜನರು ಅನುಸರಿಸುವರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವವುಳ್ಳವರು ಎಂದು ಎಣಿಸದೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ರುಚಿ, ಅರುಚಿಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಅದನ್ನು ಅವನು ಹೇಗೆ ಪೂರೈಸಿದ್ದಾನೆ? ಎಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದೆ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುವು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪುಸ್ತಕದ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ತೂಲನಮಾಡಿ ನೋಡಿ ದೋಷಗಳು ಅತಿರೇಕವೆಂದು ಖಚಿತವಾದ ವಿನಹ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪು.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಿಕೆಯು ತನ್ನ ಹೊಸ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಭಾವನೆಗಳಿದ್ದವರಿಗೆ, ಓದಲಾಗುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿದ್ದೇವೆ; ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಹಳೆ ತಿರುಕರು ಹಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ ಉತ್ಸವ, ಕೋಲು, ಮೊದಲಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಶೇಖರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಇಂತಹ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವರೆಂದು ಭಾವನೆ. ವರ್ಷಗಳು ದಾಟಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವುಗಳು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿರುವುವು. ಹಾಗೆ ಅಳಿದು ಹೋದರೆ ಅದರಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಜನರ ಹಳೆ ಭಾವನೆಗಳೂ, ಉತ್ಸಾಹಗಳೂ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಗಲೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು.

೧

ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಕತೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಹಿತೋಪದೇಶ ಮತ್ತು ಪಂಚತಂತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕತೆಗಳ ಬೀಡಾಗಿವೆ. ಅವರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗಹನವಾದ ತತ್ವಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವುಗಳಿಂದ ಮನೋರಂಜಕತೆಯೂ, ತತ್ವಬೋಧೆಯೂ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಈಗ ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳೆಂಬುವು ಇವುಗಳಿಂದ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು (short stories) ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾಯಿತು.

'ಸಣ್ಣ ಕತೆ'ಯೆಂಬುದು ವಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದ. ಸಣ್ಣ ದೆಂದರೆ 'ಕತೆ'ಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು 'ಕತೆ'ಗಳು ನೂರು ನೂರೈವತ್ತು ಪುಟಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿವೆ. 'ಕತೆ'ಯೆಂದರೆ ನಾವು ತಿಳಿಯುವ ಕತೆಯಲ್ಲ. ಧ್ರುವನ ಕತೆ, ಅಥವಾ ಕುಚೇಲನ ಕತೆ, ಇವುಗಳು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಾಗಲಾರವು. ಏಕಂದರೆ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವನಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮರಣ ಪರ್ಯಂತ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಕತೆಯು ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಇಡೀ ಜೀವನವಲ್ಲ. ಆ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ನೆಟ್ಟಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಿರಬಹುದು. ರಾಮನ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅಹಲ್ಯೆಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಕತೆಯು ಅಖಂಡವಾಗಿರಬೇಕು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣತ್ವದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕು ಕೊನೆಗೆ, ನೈತಿಕ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗೋಸ್ಕರ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಗತಿಗಳು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಸಣ್ಣ ಕತೆಯಲ್ಲಿ, ನೈತಿಕ ಉದ್ದೇಶವು ಮುಂದಿಡಬಹುದಾದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಒಂದಂಶವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. 'ಕತೆ'ಯು ಎಷ್ಟೇ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿರಲಿ, ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದರೆ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದರ ಬೆಲೆಯು ಕಡಿಮೆ

ಕೆಲವು ಲೇಖಕರು ಸಣ್ಣ ಕತೆಯು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದ ಕಾದಂಬರಿಯೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಸ್ತುತಃ ಈ ಮತವು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕಂದರೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಪಾತ್ರಗಳ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಶದವಾದ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಜೀವನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣಲಾರೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವನಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದ ವಿಶೇಷ ಘಟನೆಯೊಂದೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವು. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವು ತುಂಬಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಪಾತ್ರಗಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಎಡೆ ಇದೆ. ಜೀವನದ ಘಟನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಡಗೂಡಿಸುವುದು ಸುಲಭ. 'ಕತೆ'ಗಾರನು ಈ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಬಹಳ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದ 'ವಿಶೇಷವಾದ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದು. ಕಾದಂಬರಿ ಜೀವನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ, ಸಣ್ಣ ಕತೆ ಜೀವನದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಅಂಶದ ಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ 'ಕತೆ'ಗಳಲ್ಲಿ ಜಟಿಲವಾದ ಕಥಾನಕಗಳನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರಳವಾದ ಕಥಾನಕಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಚರಿತ್ರ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಂತೂ ಕತೆಗಾರನು ತುಂಬಾ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿರಬೇಕು. ಅತಿ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ, ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಬೇಕು

ಸಣ್ಣ ಕತೆಯು ಕತೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ಬೇರಾವುದಿರಬಹುದು? ಚಿಕಾಗೊ (Chicago) ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಜೇಮ್ಸ್ ಡಬ್ಲ್ಯು ವಿನ್‌ರನರು ಅದರ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು –

Short story is a representation, in a brief, dramatic form of a turning point in the life of a single character'

ಸಣ್ಣ ಕತೆಯು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕೀಯವೂ ಆತ್ಯಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾದ ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದೊಳಗಣ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆಯು

ಈ ಲಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ತುಸು ವಿಚಾರಿಸೋಣ ಸಣ್ಣ ಕತೆಯು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಆದುದರಿಂದ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನವು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿರಬಾರದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದಾದರೂ ಅವನ ಇಡೀ ಜೀವನಕ್ಕೆ—ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾವಿನ ತನಕ ಅಲ್ಲ ಆ ಜೀವನದಲ್ಲಿರುವ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕತೆಗಾರನು ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾರೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಯಕ ನಾಯಿಕೆಯರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ದುರ್ಲಭವೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಜೀವನವು ಇವುಗಳ ಕಥಾನಕವಾಗುವಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಏಕೆ ಕೊಳಕುಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಕೂಲಿಗಾರರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಅತ್ಯಂತ ಸುಖ ಅಥವಾ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳು ಇರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಅಲ್ಪ ಕ್ಷಣಗಳೇ ಸಣ್ಣ ಕತೆಯ ಕಥಾನಕವಾಗಬಲ್ಲವು. ಇಂಥಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ನಾಟಕರೀತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕು. ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿರಬೇಕು; ಏಕಂದರೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿದೆ. ನಾಟಕಕಾರನು ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಚಲಿಸುವಂತೆ ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು ವಿಶೇಷತಃ ಚರಿತ್ರ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದಿಂದ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆದು ಪಾತ್ರಗಳ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಪರಿಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾಟಕದ ಕಾರ್ಯ (Action)ವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ (climax)ಯನ್ನು ಏರುತ್ತದೆ. ತದನಂತರ ಉಪಸಂಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕತೆಗಾರನು ಇವೇ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದು ವಿಹಿತವು, ಏಕಂದರೆ ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗೂ ತುಂಬಾ ಅಂತಸ್ಸಾಮ್ಯವಿದೆ. ನಾಟಕಕಾರನಂತೆ ಕತೆಗಾರನು ಬಹಳ ವಿಚಕ್ಷಣತೆಯಿಂದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವನು 'ಕತೆ'ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸದ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನಾದರೂ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯೋಗಿಸಕೂಡದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದವೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವು ಒಂದು ಪಾತ್ರದ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಘಟನೆಯನ್ನು' ವಿಕಸಿಸುವಂತೆ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯದ ಏಕ್ಯವು (Unity of action) ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕತೆಗಾರನು ಎಷ್ಟು ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಸಾಲದು. ನಾಟಕದಂತೆ ಕತೆಯೂ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಏಕತೆಯ ಪರಿಣಾಮ (singleness of impression)ವು ಉಂಟಾದರೆ ಲೇಖಕನು ಕಾರ್ಯಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

'ಪದ್ಮಾಕರ.'

←←→←←

ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚ.

ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಕಿಯಿಂದ ''ಭಾರತಿ'' ಎಂಬ ಹೊಸದೊಂದು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ಹೊರಟಿರುತ್ತದೆ. (ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೨-೪-೦.) ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೊ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಕ್ಷೀಣವಾದುದನ್ನು ಎಣಿಸಿದರೆ, 'ಭಾರತಿ'ಯ ಸಂವಾದಕರ ಧೈರ್ಯ, ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಗಳು ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲವೆ, ೧೦ ರೂಪ್ಯಾಗಳನ್ನು ತೆತ್ತ ಅನೇಕ ಪೋಷಕರಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬರಲಾರದು ಎಂದು ನಂಬಿಗೆ. ಶ್ರೀ। ಗೋವಿಂದ ಪೈಯವರ, ''ಕದ್ರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಲೂಪರದೊಂದು ಲೇಖ''ದಿಂದ ಕದ್ರಿಯ ಲೋಕೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೬೭ನೆ ನವೆಂಬರ ೨೩ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ಅಲೂಪ ಅರಸರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ''ನಿರುಪಮಾ'' ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಕತೆಯೂ ಚೆಲುವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಈ ಅಳಿಲುಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಭಾರತಿಯು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅವರು ಬರೆದ ಲೇಖಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಬಗೆಯುವೆವು.

ಸ್ವದೇಶೀ ಪ್ರಚಾರಕದ ಫೆಬ್ರವರಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಮುಕುಂದರಾಯರು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೂತ್ರದಾರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ''ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂದು ಗೊಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು, ಕಟ್ಟ ಬೇಕಾದ ಸಂಕಗಳೆಷ್ಟು, ತೆರೆಯ ಬೇಕಾದ ಶಾಲೆಗಳೆಷ್ಟು, ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಗೃಹಗಳೆಷ್ಟು, ಯಾವ್ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ವಾತಾವರಣವಿದೆ, ಇವುಗಳ ಉದ್ಭವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳ್ಯಾವುವು, ಎಂದು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲ, ಜನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹತ್ತು ಯಾ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಿರಾಂತಕವಾಗಿ ತಜ್ಞರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರದಲ್ಲೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು.''

ಬಾಲಚಂದ್ರದ ೯ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ (೧-೨-೧೯೩೩) ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದ ವಿಷಯ ಚೆಲುವಾದೊಂದು ಲೇಖವಿದೆ. ಹುಡುಗರೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಂಗತಿಯಾ-

ಹರಿಜನ ಬಂಧು.

['ಹರಿಜನ' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕವೀಂದ್ರ ಠಾಕೂರರು ದಿವಂಗತ ಸತ್ಯೇಂದ್ರನಾಥ ದತ್ತರ 'ತೋಟು' ಎಂಬ ಪದ್ಯದ ಗದ್ಯಾನುವಾದ ಬರೆದಿರುವರು. ಅದರ ಭಾಷಾನುವಾದವಿದು.]

೧. ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿವರೇತಕೆ, ಮುಟ್ಟಲೀಸದೆಯೆ
ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಬಲು ದೂರ ಕಟ್ಟುವರೇಕೆ?
ನೀನಿಡುವ ಹಜ್ಜೆಯಲೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟು ಬೆಂಬಳಿಸಿ
ತಾನೆ ಸರ್ಮಿಲತೆ ಸಹಚಾರಿಣಿಯು ಬರುತಿರಲು,
ಭೂಮಿಯಿದು ಸುಕ್ಷೇಮಧಾಮ ಮಾನವಗಾಗೆ
ನೀ ಮಾನವಂ ತೊರೆದು ಮಾನವರ ಬದುಕಿಸುವೆ!

೨. 'ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮದಲಿ ಹೇಸುಗೆ ಹೊಲೆಗಳಿಲ್ಲ'
ಈ ಸತ್ಯ ತತ್ವ ಪ್ರಚಾರಕನು ನೀನಹುದು.
ಸನ್ನ ಸೇವೆಯ ಗಂಗೆಪಾವನ ತರಂಗಿಣಿಯು
ಹೀನ ಹೊಲೆಗಳ ತೊಯ್ದು ತಾನೆ ಸರ್ಮಿಲವಿಹುದು?
ಒಂದೊಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾವಮೃತ್ಯು ಹಾಲಾಹಲವ
ಕಂಧರದಿ ಧರಿಸಿ, ಹರ ಜೀವಿಗಳ ಪೊರೆದರೇನ್?
ನಿತ್ಯವೂ ನೀನದೇ ದಿವ್ಯಾನುರಾಗದಿಂ
ಸುತ್ತಿರುವ ಹೇಯ ವಿಷಮೃತ್ಯು ಪರಿಹರಿಸುತಿಹೆ'

೩. ನಿಂದೆ ತುಚ್ಛೀಕಾರ ಪಂಚಾಗ್ನಿ ಬಳಸಿರಲು,
ಬೆಂದ ಸೇವಾಸಕ್ತನೆಂತದೇ ಮಾನವನ
ಪ್ರೇಮದಿಂದಾಜನ್ಮ ಸೇವೆಗೈವಾ ರೀತಿ–
ನೇಮ ಬೋಧಿಸೆ ಕರ್ಮವೀರ ಸಖ, ಬಾ! ಬಾ!

←←→←←

ಇದೆ. "ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ, ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ನಿಯಮಿತ ಸಮಯವಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಕೃಷಿಯ ಸುಧಾರಣೆ, ಬೆಂಕಿಯ ಹಾವಳಿಯ ತಡೆ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ. ...ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದಲೇ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿವೆ" ಹುಡುಗರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ದೇವಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವರು. "ಅನಂತರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦-೩೦ ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕ್ಲಾಸು ಕೋಣೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಿಲ್ಲ ಮರಗಳ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೊಂದಿಗೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಸಾರ ಪ್ರವಚನಗಳು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕವೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಂತರ ಮಾನಸಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಇಲ್ಲ"—ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಕತೆಗಳು, ಚಿಕ್ಕ ನಾಟಕಗಳ ಅಭಿನಯ, ಟಾಗೂರರು ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದು ಇವೆ ಕೆಲಸಗಳು ದಾತ್ರಿಯರ ತನಕ ನಡೆಯುವುವು.

ಫೆಬ್ರವರಿಯ **ಜಯಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ** ಲಂಡನಿನ "ಚಿತ್ರ ಗುಪ್ತರು." ಗಾಂಧಿಯವರು ಲಂಡನಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಕೊಂಡ ಕಿಂಗ್ಸ್ಲೆ ಹೋಲಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಓದತಕ್ಕದಾದ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಸೂರ್ಯನೆಂಬ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು

"ಹೊಟ್ಟೆಯೇ ಪೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಚಿಂತೆಯು
ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವರ ಚಿಂತೆಯು,
ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದು ಬಂದವರ ಚಿಂತೆಯು
ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದ ವಿಧಿ ಬಿಡದ ಚಿಂತೆಯು,
ಕೈಯ ಹಿಡಿದು ಬಂದವಳ ಚಿಂತೆಯು
ಕೈಯ್ಯ ಹಿಡಿವರಾರೆಂಬ ಚಿಂತೆಯು,

ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಚಿಂತೆ ಯಾವದಿರುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವರು ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿರಾವ್ ಐಗಳರವರ 'ಗೋವೆಯ ರಿಕಾರ್ಡು, ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸವೂ" ಎಂಬ ಲೇಖನವಿದೆ.

ಇದೇ ತಿಂಗಳ **ಸುಬೋಧದಲ್ಲಿ** ಕುಂದಾಪುರ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಡಿತರಾದ ಐ. ಶಿವರಾಮಯ್ಯನವರ "ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರೂ ವಿದ್ಯಾಶಂಕರಾಲಯವೂ" ಎಂಬ ಲೇಖನವು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಶ್ರೀ। ಪುರಂದರ ದಾಸರ ವಿಷಯ, "ಅವರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಮೊದಲನೆಯ ವಿಷಯದೆಂದರೆ ಅವರ ನಡೆನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಎರಡನೆಯದು ಅವರ ಸಮಚಿತ್ತತೆ...ಮೂರನೆಯದು ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾನುಭೂತಿ...ಆದರೂ ಅವರು ಡಾಂಭಿಕರನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಅವರ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಗುಣ." ಇಂತಹ ದಾಸರು ವ್ಯತನಾಮಗಳೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸಬಾರದು. "ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನವರು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡದೆ ತಟಸ್ಥರಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗಬೇಕಾಗಿದೆ" ಎಂದು "ಅಹೊಬಲ"ರು ದುಃಖಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಆ ಗ ದೆ ? —

ಎದೆಯು ಮರಳು ಕಾಡಿನಂತೆ
ಕಾದು ಹೋಗಿದೆ!
ಮಳೆಯದೊಂದು ಹನಿಯು ಕೂಡ
ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ!

ನೀಲ ನಭದಿ ಬಂದು ನಿಂದು
ಕರುಣ ಜಲದ ವರ್ಷಗೊಂಡು
ಒಡಲ ಮರಳು ಕಾಡ ನಿನೆಯ'
ತಣಿಸಲಾಗದೆ?

ಒಡಲ ಕಡಲಿನೆಲ್ಲ ನೀರು
ಇಳಿದು ಹೋಗಿದ'
ತೆರೆಗಳೆಲ್ಲ ಘೋಷವಿಂದು
ಅಳಿದು ಹೋಗಿದ'

ನಿನ್ನ ಭಕುತಿ ಚಂದ್ರ ಮೂಡಿ,
ಕಡಲೆ ತನ್ನ ಸೊದೆಯನೂಡಿ
ಗಾನಲಹರಿಯೇಳುವಂತೆ
ಮಾಡಲಾಗದೆ?

ಹೃದಯವಿಂತೆಯಿಂದು, ದೇವ,
ಮೌನವಾಗಿದೆ'
ಗಾನದೊಂದು ತಾನ ಕೂಡ
ಕೇಳದಾಗಿದೆ

ನಿನ್ನ ಬೆರಳಿನಿಂದ, ದೇವ
ಒಂದೆ ಆಘಾತ ಗೈವ
ಕರುಣೆದೋರಿ ವೀಣೆಯನ್ನು
ನುಡಿಸಲಾಗದೆ?

ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ್ಯ,
(ಪುಷ್ಕರಮಂಡಲಿ ಉಡುಪಿ)

+—+—+—+—+

ಜನವರಿಯ "**ಸರಸ್ವತಿ**"ಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಜನಸಿಯ ವಿಷಯ ದುಃಖವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆ ಈಶ್ವರರವರು ಹೊರಸೂಸಿದ್ದಾರೆ.

"ಓಡಿಯಾಡಿ ಬೀಳೆ ನಾನು
ಓಡಿ ಬಂದು ಎತ್ತಿ ನೀನು
"ಕಂದ ನಿನಗೆ ತಾಗಿತೆ?"
ಎಂದ ಮಾತು ಹೋಯಿತೆ?"

ಜಿ. ಆರ್. ಎಸ್.

ನಾಡಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರು. ೧.

ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಪಿ. ಕೈಲಾಸಂ.

(ಲೇಖಕ: ಶ್ರೀ। ಕೊ. ಶಿ. ಕಾರಂತರು.)

ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಡಗುವಾಗ ಗೆಳೆಯರಾದ ಕೈಲಾಸಂರಿಂದ ತೊಡಗುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕೇವಲ—ಒಂದನೇ ನಂಬರಿನ ಅಸಾಮಿಯೆಂದಲ್ಲ. ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಬೈದರೂ ನಗುತ್ತ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲ ಸಹೃದಯರು; ಉದಾರಿಗಳು—ಎಂದು.

ಐದಾರು ವರುಷಗಳಾದುವು ನನಗೆ ಕೈಲಾಸನುರ ಪರಿಚಯವಾಗಿ. ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಪರದ್ದೊಂದು ವಿನೋದಕೂಟ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರ ಮೊದಲೇ ಅವರ "ಪೊಲಿಕಿಟ್ಟಿ" ಓದಿದ್ದೆ. "ಟೊಳ್ಳು ಗಟ್ಟಿ"ಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗ ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯೆಂಜಾ—ದಂತೆ ಹರಡಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಾಣುವ ತವುರ ನನಗೆ. ಅವರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆಂದು ಅವರ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ನಾಟಕದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಹಸನಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಸರ್ವತ್ರ ಕೈಲಾಸನುರಿದ್ದರು ನರದೆಯೆಳೆಯುವಲ್ಲಿಂದ—ಬಣ್ಣ ಉಜ್ಜುವ ವರೆಗೆ. ಅವರ ನಟನೆ, ಹಾಸ್ಯ, ಗಾಯನ—ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದೆ, ಕಂಡೆ. ಹಾಸ್ಯ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಬಲು ದಪ್ಪವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭಾವಗಳು ಕುಣಿಯುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಮುಖಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಮೈ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅನಿಸಿತು.

ತಿರುಗಿ ಕಾಣುವ ಆಸೆಯಾಗಿ ಅವರ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಆಗ ಸುತ್ತಲಿನ ಕದ ಮುಚ್ಚಿ, ಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದು, ಚಾ ಕುಡಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಊದುಬತ್ತಿಯೆಳೆಯುತ್ತ, ನುಲಗಿದಲ್ಲಿಂದಲೇ—ತನ್ನ ನಾಟಕ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು, ಹೊರದಿಸಿ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಬರೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡ ನೆನವು. ಅವರೊಡನೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾತು ಕಥೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅವತಾರವನ್ನು ಕಂಡು, ಮಲೇರಿಯಾ ಅಂಟಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದೆ. ಆದರೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದ ಗೆಳೆಯರೆಂದರು—'ಭೂವತಿಯ ರೀತಿಯೇ ಹಾಗೆ'—ಎಂದು. "ಇದು ಎಂಥಾ ಪ್ರಾಣಿ?"—ಎಂದಂದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯೇಸೋ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ 'ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದ ಸೀತೆಗೆಟ್ಟ ಸರಕು' ಎಂದಿದ್ದರು. ಅದೇ ದುರಭಿಮಾನದಿಂದ ನಾನೂ ದಿನ ಕಳೆದೆ.

ಇದಾದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಸಮಯದ ನಂತರ ನನಗೆ ತಿರಿಗಿ ಅವರ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಮಂಗಳೂರಿಗೇ ಬಂದು ಕೆಲವು ದಿನ ನಮ್ಮೊಡನಿದ್ದರು. ಅನುರೊಡನೆ, ಎಲ್ಲಾ ದಿನ, ಎಲ್ಲಾ ಸಮಯ ನಾನಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ. ಆದರೆ ಅವರಂತೆ ನಾನು—ಸಿರುದ್ಯೋಗಿ—ಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇರಬೇಕಾದರೆ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸಂಜೆಗೆಂದೂ, ಅಸ್ತಮಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಂದೂ ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾದೀತು. ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ಶಿಸ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ—ಇವುಗಳು ಕೈಲಾಸನುರ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಆಫೀಸುಖಾನೆ—ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ—ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಅಲ್ಲಿ, ಅವರು, ಉಸಿರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕಾಣಬೇಕು. ಆದರೆ ಕೈಲಾಸನುರಿಗೆ ಆ ಚಿಂತೆ ಭೀತಿಗಳಿಲ್ಲ. ನುಲಗಿದರೆ ಏಳುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ. ಊಟದ ಚಿಂತೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳವಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ, ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮಾಡಿದ ಕಾಫಿಯನ್ನು, ಒಂದು ತುಂಡು ಐಸ್ ಹಾಕಿ—ಅವರ ಬಳಿ ಇರಿಸಿ, ಸಿಗರೆಟಿನ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ತಂದಿಟ್ಟ ಅವರು ತೃಪ್ತರು. ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಗಾಂಜಾ ಇದ್ದಂತೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅವು ಅನ್ನ.

ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ, ಇಂಥ 'ಮೃಗ'ವನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೂ ಅನಿಸುತಿತ್ತು—ಈ ವಿದುಳಿನಿಂದ ಕೊಳೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನು ಬಂದೀತು—ಎಂದು. ಆದರೆ ತನ್ನ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಅವರದು. ಮಾತನಾಡಲು ತೊಡಗಿದರೆ, ಆಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು ಅವರ ರೂಢಿ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಹಾಸ್ಯ. ನಗದವರನ್ನು ನಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ, ಮಾತಿನ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ತೊಡಗಲೂ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕರೆದರೆ, ಹರಟೆ ಹೊಡೆದು ಹೊರಟೇ ಹೋಗಲೂ ಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ನಂಬಿ ಇಂಥದೇ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನೇ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಿರಿಯರ ಪುಣ್ಯ ಬಲದಿಂದಲೇ ಸರಿ.

ಒಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೊಂದು ಆಮಂತ್ರಣ ಬಂದಿತು. ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಹಸ್ಥರೊಡನೆ, ನೂರು ಘಂಟೆಗೆ ಬರಲು ಒಪ್ಪಿದರು; ಐದಕ್ಕೆ ಎದ್ದರು, ಆರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು—ಏಳಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ದಣಿದ ಬಳಿಕ.

ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೊರಟರೆ ಅಪ್ರತಿಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವರು. ನಟನೆಗೆದ್ದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ವಿನುರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಅಳವಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ, ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದೆಂದು ತೋರುವಂತೆ ಆಡಿದ ಒಂದು ಶಬ್ದ ನನ್ನು ಒಡೆದು ನೋಡಲು ನಮಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಬೇಕಾದೀತು. ಅವರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಇಂದು ಕೇಳಿ, ನಾಳೆ ನಗುವವರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ.

ಅವರ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯೂ ಅದ್ಭುತವಾದಂತೆ, ವಿಚಿತ್ರವೂ ಅಹುದು. ಎಲ್ಲರಂತೆ ನೇರಾಗಿ ನಿಂತು, ನೆಟ್ಟಗೆ ಕಣ್ಣನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕಾಣುವ ರೂಢಿ ಅವರದಲ್ಲ. ನಾವು ನಡು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ನೋಡುವೆವಾದರೆ ಅವರು ಮರದ ತುದಿಯ ಮೇಲೆ, ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನಿಂತು ಅರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಾಣುವರು. ದನದ ಹಿಂದಿರುವ ಬಾಲದ ಚನರಿ, ಸೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನೋಡಿಸಲು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡರೆ, ಅದು ತನ್ನ ಹಾದಿ ಗುಡಿಸುವ ಕಸಬರಿಗೆ—ಎಂದು ಅವರು ಅಂದಾರು. ದನದ ಗಡ್ಡವೆನ್ನೆಲೂ ಅಂಜುವವರಲ್ಲ.

ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಬಂದಿವೆ. ಕೆಲವು ಅಚ್ಚಾಗಿಯೂ, ಕೆಲವು ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಕೇವಲ ಅವರ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲೂ ಇವೆ. ನನ್ನದೊಂದು "ಕರ್ಣ ನಾಟಕ"ವಿದೆಯೆಂದರೆ 'ಎಲ್ಲಿದೆ ಅದರ ಪ್ರತಿ'—ಎಂದು ನಾವು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅವರು ನಾಟಕವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ತಾಸೆರಡು ತಾಸಿನ ವರೆಗೆ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಸುರುವಿಬಿಡಲೂ ಬಹುದು. ಅವರ ಬರಹಗಳೆಲ್ಲ ತುಂಬಿರುವುದು ಅವರ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ. ಅವರ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಿ, ಅವರ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ (ಬರಹಕ್ಕೂ) ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳು ತೀರ ಮೇಲ್ತರದುವು. ಪ್ರೌಢವಾದುವು. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳು ಅವುಗಳಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಾ ಸಂಪನ್ನವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಬರೆದದ್ದು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ, ಅಕ್ಷರ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಒತ್ತಕ್ಷರ ಕೊಟ್ಟು ಬರೆಯುವ ಅವರ ವಿಧಾನದಿಂದ, ಆಡುವ, ಶೈಲಿಯಿಂದಾಗಿ, ಅವರ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳು, ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದೂರಿನ ನುಟ್ಟಿಗೆ, ಅವರಿರುವ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಾವು. ಏಕೆ ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ—'ನಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರಿಂದ' ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕಷ್ಟೆ.

ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮ ಬಹಳ ಸ್ವತಃ ಉತ್ತಮ ನಟರು. ಆದರೆ, ಅವರ ತುಸು ಗೂನು ಬೆನ್ನು, ಮುಂದೆ ಬಗ್ಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ರೀತಿಗಳು, ಎಷ್ಟೋ ಭೂಮಿಕೆಗಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ನಾಟಕ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ನಾಟಕದ ಟೀಕೆಯನ್ನು, ನಾಟಕ ರೂಪವಾಗಿ—"ಪೆರಡಿ"ಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೇ ರಚಿಸಿಬಿಡುವುದು ಅವರ ಒಂದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿ. ಅವರನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದರೆ ಬರುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಅಧಿಕ. ಅವರ ಜೀವನವೂ ಕೇವಲ ಕಲಾ ಉಪಾಸನೆಯೇ. ನಾತಾನರಣದ ದಾಸರು-ಅವರು ಎಂದೆಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಂಗಾತಿಗಳಂತೆ ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ರೂಪು ಆದುದರಿಂದ, ಅಪೂರ್ವವಾದ ಅವರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಅಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ಪಳಗಿಸಬಲ್ಲ ಮಾಹುತನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಮನೆಗೆ ಬಾ ಎಂದರೆ ಬರುವವರಲ್ಲ; ಬಂದರೆ ಹೋಗೆಂದರೂ ಹೋಗುವವರಲ್ಲ. ಬಂದಾಗ ಬಂದರು. ಹೋದಾಗ ಹೋದರು. "ಸ್ವಾಮಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ" ಎಂದರೆ "ಪರವಾ ಇಲ್ಲ, ತಿಳಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು"—ಎನ್ನುವ ಗ್ರಹಸ್ಥರು. ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಮನೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ, ಹದಗೆಟ್ಟ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲೆಬೇನೆ ಹಿಡಿದೀತು. ಆದರೆ ಅವರ ಪರಿಚಯ ಆಯಿತೆಂದರೆ, ಅವರ ಎಷ್ಟೋ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನೂ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಹಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಬರುವುದು.

ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಉಪಸಂಹಾರದಿಂದ ಇಷ್ಟೆನ್ನಬಹುದು. ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವೂ ಇಲ್ಲ, ನೀತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಳ್ಳು ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ, ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಹಿರಿಯರು ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಬದಲು, ಶಿಷ್ಟನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, (ಆಗ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಉಳಿದಾವೋ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು), ಕರ್ಣಾಟಕವು ಅವರಿಂದ ಮುಗಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಋಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಧೈರ್ಯ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಏನೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೋ? ಕಾರಣ—ನಾವು ಬೈದದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಬಿರುದಾಗಿ ತೋರುವದು. ಹೊಗಳಿದರೆ "ಡಿಸ್ಕೌಂಟಿನ ಧಾರಣೆ ಹೇಗೆ?" ಎಂದು ಅಲ್ಲೇ ಕೇಳುವ ಚುರುಕುತನವೂ ಇದೆ. ಇಂಥದೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಶುದ್ಧ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆನ್ನಲು ಸಂಶಯವಿದೆಯೇ?

ಮೊದಲಿನ ಮಾತು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಶಿರೋನಾನುದಿಂದ ಹೊಸತೊಂದು ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ತೊಡಗುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿರುವೆ. ಮೊದಲಿನ ಬರಹಗಳಾದ "ದೇಹಜ್ಯೋತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲವಿತ್ತು. ಆ ಲೇಖನಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಧುರೀಣರ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಟೀಕೆಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಅವು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಟೀಕೆಯೇ ಆಗಿರದೆ ಒಂದೊಂದು ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಧು, ಅಸಾಧು ವರ್ಗದವರ ಟೀಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂಥವರನ್ನು ಎಂದು ಕೈ ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬರೆದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮರೆತು ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಕುರಿತು ಬರೆದ ಬರಹಗಳವು. ಆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗೆ ಬಲಿಯಾದವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ—ಒಬ್ಬನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವೆನ

ಈಗ ಮಾತ್ರ "ನಾಡಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರು" ಎಂಬ ಬರಹಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಅಂಜಿಕೆ ನನಗೆ. ಕಾರಣ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ತೋರಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಬರಹಗಳವು. ಹೀಗೆ ಬರೆಯುವ ರೂಢಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಬರೆದೊಡನೆ ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿದ್ವೇಷವೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರು ಬಹಳ. ಹೊಗಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಸದಾ ತೃಪ್ತಿ. ತೆಗಳಿದರೆ ಸೈರಣೆ ತಪ್ಪುವುದು. ಆದರೆ ನಿಮರ್ಶೆಯು ಎರಡನ್ನೂ ಕೂಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎ ಜಿ ಗಾರ್ಡಿನರ್, ಪೌ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಲಾಸ್ಕಿ ಮೊದಲಾದವರ ಬರಹಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ನಿಮರ್ಶಕರ ಧೈರ್ಯ, ನಿಮರ್ಶೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವರ ತಾಳ್ಮೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಘನತೆಯು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು.

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯ ಸಂಪಾದಕರು ನನ್ನನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವೆ. ಆದರೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಛೀಕಿ ಬಹಳ ಹೆಸರೆತ್ತಿ ಬರೆಯ ಬೇಕಾದೀತೆ? ಸರಸವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರನ್ನು "ತಾರೆ"ಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿರುವ "ಸಿನೆಮಾ ಸ್ಟಾರ್ಸ್"—ಎಂಬ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಲಚ್ಚಿತ್ರ ತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹುಟ್ಟು ತಾರೆಗಳು, ಎಷ್ಟೋ ಬೆಟ್ಟು ತಾರೆಗಳು, ಅಂತು ತಾರೆಗಳು ತಾರೆಗಳೇ ಅಂತೆಯೇ ನಾನು ಬರೆಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತೂ ಇದೆ. ಯಾರಾರು ಹೇಗೆಂದು ತೂಗಿ ತೂಕ ಹೇಳುವ ಕೆಲಸ ನನ್ನದಲ್ಲ ನನಗಾದ ಪರಿಚಯ, ಸಂಪರ್ಕ, ಸ್ನೇಹ ಸಂಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ನನಗುಂಟಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬರೆಯುವೆನಿಷ್ಟೆ. ಅದು ಕೇವಲ ನನ್ನೊಬ್ಬನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿದ್ವೇಷ ಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಬರೆಯುವೆ. ನನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಸದಾ ಸಿದ್ಧನೆ ಈ ನನ್ನ ಸಾಹಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಹನೀಯರು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಲಿ

ವಿ. ಸೂ. ಓದುಗರ ಸಲುವಾಗಿ, ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು, ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ನನ್ನ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಲೇಸು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಓದುವವರು ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಓದಿದ ಬಳಿಕವೇ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚುವುದು—ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಆಗಬಹುದು.

(ಮಾತು ಮೊದಲಿನದಾದರೂ, ವಾಚಕರು ಮೊದಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಡೆಗಾಣಿಸಬಹುದೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಮೊದಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಿಯಿದೆ.)

(ಸಂ. ಸ್ವ.)

ಮಾರುತ.

ನಲಿನಲಿದಾಡುತ,
ಸುಳಿಸುಳಿದೋಡುತ,
ಕಿಲಕಿಲ ನಗುತಲಿ ಬರುತಿಹನು,
ದೇಹಕೆ ತಂಪನು ಕೊಡುತಿಹನು ॥ ೧ ॥

ಹಣ್ಣುಗಳನು ತಾ
ತಿನ್ನದೆ ಉದುರಿಸಿ,
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದೆ ಓಡುವನು,
ಸುಯ್ ಸುಯ್ ಎನ್ನುತ ಪಾಡುವನು ॥ ೨ ॥

ಮುಟ್ಟಲಯೋಗ್ಯರ
ಮುಟ್ಟುತ ತಾ ಬಲು
ದಿಟ್ಟತನದಿ ಹಾರಾಡುವನು.
ದೇವಸ್ಥಾನವ ಹೊಗ್ಗುವನು ॥ ೩ ॥

ಹೊಲೆಯನು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ,
ಮಲಿನವು, ಶುಚಿತನ,
ಕಳ ಮೇಲೆನುವಾ ಭೇದವನು
ಖಂಡಿಸಿ ಧರೆಯಲಿ ಮೆರೆಯುವನು ॥ ೪ ॥

ಕೊಂಬೆಯ ಕುಲುಕಿಸಿ
ರೆಂಬೆಯನಲುಕಿಸಿ
ಚುಂಬಿಸಿ ಪುಷ್ಪದ ಅಧರವನು
ಅಂಬರದಲಿ ತಾನೋಡುವನು ॥ ೫ ॥

ಬಿ. ನರಸಪ್ಪ, ಮಂಗಳೂರು.

ವೈನಾಡುಗಳ ಕನ್ನಡಿಗರು

(ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪ್ರಹ್ಲಾದರು ಬರೆದುದು)

ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಿಷ್ಟೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವೆ. ಕೊಡಗನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿಬಲ್ಲರು. 'ವೈನಾಡು' ಎಂದರೆಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅನೇಕರು—ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕನ್ನಡಿಗರು—ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲಿಗೆ ವೈನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆವೆ.

ಮೈಸೂರು ಕೊಡಗುಗಳ ನೈಋತ್ಯಕ್ಕೂ ನೀಲಗಿರಿಯ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಭೂಪ್ರದೇಶವೇ ವೈನಾಡು—ವಯನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಕೆಳಗೆ ಬಯ(ಲು) ನಾಡು ಇಲ್ಲಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವದೆಂದು ವಯನಾಡೆಂದು ಹೆಸರುಂಟಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯೂ ನೀಲಗಿರಿಯೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವದು ಇಲ್ಲಿಯೇ. ಮೈಸೂರು ಕೊಡಗು-ನೀಲಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗಡಿಗೂ ವೈನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಾದ ಮಾನಂತ್‌ವಾಡಿ—ಕಲ್ಪಟ್ಟಾ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೂ ೨೦ ಮೈಲಿನ ಅಂತರ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆಯ ವರ್ತಕರು ಸಂತೇಗಾಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿವಾರವೂ ಬಂದು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ವೈನಾಡು ಮದರಾಸು ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಲಬಾರ ಎಂಬ ಕೇರಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲೂಕು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮಲಬಾರದ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳೂ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿದ್ದು ಇದೊಂದೇ ಒಂಟಿಯ ಕಂಠದಂತೆ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವುದು. ನ್ಯಾಯ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ನೈಋತ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಗಡಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬಯ(ಲು)ನಾಡು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದವೇ ಆಗಿದೆ. ಭೌಗೋಲಿಕ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಚರಿತ್ರೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮೈಸೂರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಾಗಲಿ ಕೊಡಗಿಗಾಗಲಿ ಇದು ಸೇರಬೇಕಾದುದು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಲೂ ದುರ್ದೈವದಿಂದಲೂ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಎರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲೂ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಿಂದಲೂ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಯ ಕೇರಳ ರಾಜನಿಗೂ ಕೊಡುಗು ಮೈಸೂರು ರಾಜರಿಗೂ ವೈನಾಡಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಲಹಗಳಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಮೈಸೂರನ್ನಾಳಿದ ಕನ್ನಡ ಜೈನ ಅರಸರೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆಳಿದರೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಜೈನ ಬಸದಿಗಳ ಕುರುಹುಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇವೆ. ವೈನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈಗ್ಗೆ ಅಚ್ಚ ಗನ್ನಡಿಗರೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗೌಡರೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಜಾತಿಯವರೇ ಸರಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಾದಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇವರನ್ನುಳಿದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಿಂದಲೂ ಕೊಡಗು ಮೈಸೂರುಗಳಿಂದಲೂ ಬಂದ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು—ಕ್ಷತ್ರಿಯರು—ವೈಶ್ಯರು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಚಾಯ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕೂಲಿಕಾರರು ಇವರೆಲ್ಲರು ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಇವರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರೆಂದರೆ ಗೌಡ ಜಾತಿಯವರೇ ಸರಿ. ಮುಂಬಯಿ ಮದರಾಸು ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ಒಂದು ತುತ್ತತುದಿಗಿದ್ದು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಲಬಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವೈನಾಡು ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲಿಲ್ಲ; ಒಳ್ಳೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಒಂದು ಶಾಲೆಯೂ ಇದ್ದು ವರೆಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಗೌಡ ಬಾಂಧವರಿಂದ ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎರಡು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಾರಂಭವಾದುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಶುಭೋದಯವೇ ಸರಿ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಪುರುಷರೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ವೈನಾಡಿನ ಕನ್ನಡ ಗೌಡರಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡರೂ ದಾನಿಗಳೂ ಶ್ರೀಮಂತರೂ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳೂ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಗಳು. ಆದ ಶ್ರೀ. ಮರ್ಚಿಯಂಗೂಡಿನ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಗೌಡರು. ಇವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಫಿ.ಮೆಣಸುಗಳ ತೋಟಗಳನ್ನುಳ್ಳವರು, ಇವರ ಮನೆತನದವರೇ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಲಕ್ಷ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರು

ತರಂತೆ. ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಗೌಡರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಸ್ವಾವಲಂಬನ ವೇರ್ಪ ಪರಿಶ್ರಮಗಳಿಂದ ಸಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾದ ಅಲ್ಪ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೇ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನೆರವಾಗದ ಸಾರ್ವ ಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ. ಅವರಿಗೀಗ ಅಐ ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸು. (ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನೂರು ವರ್ಷ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ)--ಅವರು ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರಾದ್ದರಿಂದ ತಾವು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪುಲಿಯರ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದ ಬಸ್ತಿಯೊಂದು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ನೂತನವಾದ ಅನಂತ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಯನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಜನವರಿ ೨೮ರಿಂದ ೧೫ ದಿನ ಗಳ ವರೆಗೂ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪಂಚ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಹೋತ್ಸವವು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಸಾಂಗವಾಯಿತು.

ಜೈನಧರ್ಮ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ನವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೂ ಈಗ ೨೫ ವರ್ಷ ಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬುತ್ತ ಬಂದಂಥವರೂ ಮೂಲತಃ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಆದ ಸದ್ಯದ ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಗೊಳದ ಸೃಷ್ಟಿ ಶ್ರೀ ಚಾರು ಕೀರ್ತಿ ಮಹಾ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ವೈನಾಡಿಗೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದಂತೂ ಅದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೋಭೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಸಕಲ ಧರ್ಮೀಯರೂ ಆದುಸಿಕರೂ ತಲೆ ದೂಗುವಂತಹ ವಾಗ್ಮಿತೆಯುಳ್ಳ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನ ಡದ ನಿರರ್ಗಳ ವಾಣಿಯಿಂದ ೧೫ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ದಿನಾಲು ಧರ್ಮ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಿಂದಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಲೂ ಸುಮಾರು ೧೫೦೦ ಮೇಲೆ ಜೈನರ ಮಹಾ ಜನರು ಬಂದಿದ್ದು ೨೦೦೦ ದ ವರೆಗೂ ಜನಸಮುದಾಯವು ಇವರೆಲ್ಲ ರಿಗೂ ೧೫ ದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ಊಟ ಉಪಚಾರ ವಸತಿಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಒಂದು ನಾಡನ್ನು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಗೌಡರ ಪರಿವಾರದ ವರು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ದೇವಾಲಯದ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾಠಶಾಲೆಯೂ ವಸತಿ ಗೃಹವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಸಂಗತಿಯೇ ಜಯ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಳದೊಯ್ದಿತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ವೈನಾಡಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೂ ಮೊನ್ನಿನ ಗುರುವಾಯೂರು ಪ್ರಜಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಕಲನ ಕಾರ್ಯ (ರೆಫರೆಂಡಂ-ವರ್ಕ್)ದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುಡಿದ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ ಆಗಿದ್ದು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಗೌಡರ ಆಪ್ತಾಲೋಚಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರ ಸ್ನೇಹವು ಕೊಡಗಿನೆಲ್ಲಂಟಾದುದೂ ವೈನಾಡಿನ ಕನ್ನಡಿ ಗರನ್ನು ಕಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಒತ್ತಾಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಈ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣದುತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಕೂಡಗು ವೈನಾಡು ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೊಡನೆ ಬಂದವರ ಆದರಾತಿಥ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು ಅವರ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ತತ್ಪರತೆಗೆ ಸ್ಫಾಧಾವಿಕವಾದುದು.

ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಜೈನಸಂಘದವರು ಜೈನಪರಿಷತ್ತನ್ನೊಂ ದನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದುದು ಕಾಲೋಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಜೈನ ಸಭೆಯರೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ತೀರ್ವವಾಗಿ ಇವರು ಸಹಕರಿಸಿ ಅವರ ಆ ಅಸಡ್ಡೆ ಹೆಸರನ್ನು ತಲೆದೊಗಿಸಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಜೈನ ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪ ಡಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗುವುದು. ಮೈಸೂರು ಜೈನ ಸಂಘದವರು ದ. ಕನ್ನಡದ ಜೈನರೊಂದಿಗೆ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಹಕರಿಸುವಂತೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾ ಟಕದವರನ್ನೂ ತಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರು ವದು. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಜೈನ ಮಹಾಜನಗಳು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಉಪ ಕಾರದಂತೆ ಈಗಿನ ಏಕೀಕರಣದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಿರಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಬಂಧುವಿನಂತೆ ನನಗೂ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೊ ದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಗಳ ವಿಷಯ ವಾಗಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಗೌಡರ ಮಕ್ಕ ಳಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯಗೌಡರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ನಾನು ಬಹು ಉಪ ಕೃತನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣ ಯ್ಯ ಗೌಡರು ಮಾಡಿದ ಮಹಾದಾನದ ಸಂಗತಿಯೊಂದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿ ಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೂರ್ವ ಪುರಾಣ ಮಹಾಗ್ರಂಥ ವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಎ. ಶಾಂತಿರಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ. (ಮೈಸೂರ ಅರಮನೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು) ಇವರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಸಿಸಿ ರೊಯಲ್ ಆಕಾರದ ೧೫೦೦ ಪುಟಗಳು ನಿಕ್ಕಿರುವ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥವೊಂದು ೬-೭ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶ ಮಾಡಿದ ಸಂಕಲೆಯು ಮಹತ್ತದ್ದಾಗಿದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕರ್ತಗಳಾದ ಭಗ ವಜ್ಜಿನ ಸೇನಾಚಾರ್ಯರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಟನಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಕಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಗೌಡರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಉತ್ತರ ಪುರಾಣವನ್ನೂ ಅವರು ಅಚ್ಚುಗೊಳಿಸುವವರಿರುವರೆಂಬುದೂ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ೧೨ ರೂ ಬಲ ಮಾತ್ರವಿದ್ದರೂ ಬೆಲೆ ಮಿರಿದ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬೇಗನ ತರಿಸಿ ಓದಲಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಗೌಡರು ಸುಮಾರು ೧ ಲಕ್ಷ ರೂ ವೆಚ್ಚನುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಚೈತ್ಯಾಲಯವೂ ಸಕಲರಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ ಜನರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಜೈನ ವಾರಶಾಲೆಯು ಒದಿಗೆಯ ವಿದ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ವೈನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೈನ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನದೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಿಮಾನವೂ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿಲೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹಾರೈಸೋಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಳಿದ ಭಾಗದವರೂ ತಮ್ಮ ಕೈ ನೈಮುತ್ಯ ದಿಗ್ಬಾಂಧವರನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸದೆ ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾ ಅವರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರೆ ಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ನೈಮುತ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಾಲಯ ದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ನಂದಾದೀಪವನ್ನಾದರೂ ಕನ್ನಡಿ ಗರು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿಸುತ್ತ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂ ಬುದೇ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನದ ಮಹತ್ತ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ವೈನಾಡುಗಳ ನೈಮುತ್ಯದ ಪ್ರವಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಡುವಲ ಕಡಲನಾಡಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆ. ಕನ್ನಡ ಕಡಲನ್ನು ಕಂಡು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನವೀನ ಭಾವನಾತರಂಗಗಳೇಳುತ್ತಿರು ವವು.

"ಶಾಶ್ವತ ಕನ್ನಡ ಕಡಲಿನ ನಾವಿಕರೇ ಓಂ ನಮೋ ನಮೋ
ವಿಶ್ವಪ್ರೇಮದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಹಾಡಿನ ಭಾವಿಕರೇ ಓಂ ನಮೋ ನಮೋ"

ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾರಂಭದ ವಂದನೆಗಳ ನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಂಚಿಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೩ ಎಪ್ರಿಲ್ ೨೭—೪—೧೯೩೪. ಸಂಚಿಕೆ ೨

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪುಟ
ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳ ಸ್ಥಾನ	1
ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ	3
ಶ್ರೀ. ಪ್ರೊ. ಕೆ. ವಿ. ಐಯ್ಯರ್	5
ದಿವಂಗತ ಆಸ್ಥಾನ ಮಹಾ ವಿದ್ವಾನ್ ವೇ॥ ಬ್ರ॥ ಶ್ರೀ॥ ನೋಟಿಗಾನ ಹಳ್ಳಿ ರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು	6
ಯತಿ	7

ಎಪ್ರಿಲ್, ತಾರೀಕು ೨೭ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೪.

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳ ಸ್ಥಾನ.

ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವದ ವರೆಗೆ ಪೃಥ್ವಿಯ ಸಮಸ್ತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಹಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪ ಗಳಲ್ಲಿ, ಸಭ್ಯ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಕಾಡುಜನರಲ್ಲಿ, ಮುದುಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ, ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಸನವೆಂದರೆ ಕಥೆಯ ವ್ಯಸನವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಥೆ ಹೇಳದಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ವಿರಲಾರದು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರೈಲು, ಮೋಟರು, ತಂತಿ, ಹಡಗು, ವಿಮಾನ, ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರ, ಛಾಪಖಾನೆಗಳು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ವಿಷ ಯವೂ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತಲವುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಧನಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕದ ಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಈ ವಿಷಯವು ಅನೇಕ ಪ್ರಮಾಣ ಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಸಣ್ಣವೂ ಸುಂದರವೂ ಆದ ಕಥೆ ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾತಂದಿರ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೇಳುವಾಗ ಈ ಕಥೆಗಳು ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯ ಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ದೇಶ ಕಾಲಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿದ ಇದೇ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ನಮ್ಮಂತಹ ಮಕ್ಕಳು ತಂತಮ್ಮ ತಾತಂದಿರ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅರಬಸ್ಥಾನದ ಡೇರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಹಾರಾ ಮರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನ ನಗರಗಳ ಲ್ಲಿಯೂ, ರಷ್ಯದ ಜೋಂಪಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಸಂತೋಷಿಸು ತ್ತಾರೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸಾಧನಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಜಗತ್ತು ಒಂದೇ ನಗರ ದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶವು ಈ ನಗರದ ಬೀದಿ ಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಟ್ಟಣವು ಈ ನಗರದ ಮನೆಯಾ ಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದ ಜನರು ಎರಡನೇ ದೇಶದವರ ಲೋಕ ಜೀವನವನ್ನು ಈಗಿನ ನಮ್ಮಿಂದಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಸಂಭವವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೋ ಇದು ಅಷ್ಟೇ ಸಂಭವವೂ ಆಗಿದೆ. ದೇಶ ದೇಶಾಂತರಗಳ ಪರಿಚಯ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನೂರಿತ್ತು ಮೂರಿತ್ತು, ನಲ್ವತ್ತು ನಲ್ವತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದಂತಹ ಮಾರ್ಕೋಪೋಲೋ ಇಬ್ನಬಟೂತ, ಹುಯೆನ್‌ತಾಸಿಂಗರಂತಹವರು ಇಂದು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ? ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಪರಿವ್ರಾಜಕರೂ ಸಂಸಾರ ಭ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ದೇಶ ದೇಶಗಳ ಅಪೂರ್ವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ, ಚಂದ ಚಂದ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ಪೆನ್ಸರಿನ "ಫೇಅರೀಕ್ವೀನ್", ಬಾಕೇಶಿಯನ "ಡೆಕೆಮೇರಾನ್" "ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್" ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥ ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಥೆಯ ಚಿಹ್ನೆಯು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಮುನಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳು ನಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಕೆಲದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನಿಂತು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧದೇವನು ಕೂಡ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸಂಜೆಗೆ ಭಿಕ್ಷುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಯೇಸುವು ತನ್ನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಗಳನ್ನು ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಕಥೆ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲೇ ಹುಚ್ಚರಾದ ಅನೇಕ ಮಂದಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡ

ಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿಯು ರಾಜನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನೆಂದರೆ, ಆತನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ರಾಜನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಕಥೆಯು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸಿತ್ತು.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಂಡಿಗಳಿತ್ತೊ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಸೇರಿ ವಿಶ್ರಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಸುಂದರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಕೂಡಿದಾರಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಅದ್ಭುತವೋ ಚಮತ್ಕಾರ ಯುಕ್ತವೋ ಆದ ಭೂತ ಪಿಶಾಚಿಗಳ, ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳ, ನಾಯಿ ನರಿಗಳ, ರಾಜ ರಾಣಿಯರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಯಾತ್ರಿಕರು ಸಾರಿ ಕಳೆಯುವುದನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು.

ಇಂತಹ ಕಥೆಗಳು ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವವು ಸುಖದುಃಖದಿಂದಾಗಿ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಸುಖಮಯವಾದ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯಗಳೂ ಅರಳುತ್ತವೆ. ದುಃಖಮಯವಾದ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಬಾಡುತ್ತವೆ. ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇದರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣವು ದೊರಕುತ್ತದೆ ನಮಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಾದ ವೇದ ಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕುರಾನ್, ಬೈಬಲ್, ಅವೆಸ್ತಾಗಳಿಂದ ಯಾವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯು ದೊರಕುತ್ತದೋ ಅದೇ ಆಶ್ವಾಸನೆಯು ಅಮೇರಿಕದ ಹಬ್ಬೀ ಗುಲಾಮರಿಗೆ ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಆಫ್ರಿಕದಿಂದ ಬರುವಾಗ ತಂದ ಗೀತಗಳಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

ಕಥೆ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ವಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯು ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಪಶ್ಚಿಮಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಗ್ಧ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವಸ್ತುವು ದೊರಕದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಯುರೋಪುಗಳ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಲೋಕ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯುರೇಶಿಯನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಬೇರಾದ ಆಯಿಸ್‌ಲೆಂಡ್ ವಾಸಿಗಳ "ಸಾಗಾ" (ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆ) ಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವದ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೌದ್ಧಕಾಲೀನ ಜಾತಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಜೈನಕಾಲೀನ ಪಂಚತಂತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನೋದಿರಿ. ಅಥವಾ ಈಜಿಪ್ಶಿನ ಇಸೋಪ್ ನೀತಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಸರ್ವತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಂದಿಗೆ, ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮತ್ತು ಸಜೀವ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದೇ ರೂಪವಿತ್ತೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬಹುದು. ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಪಶುಪಕ್ಷಿ, ಮತ್ಸ್ಯ, ವಾನರ, ಆದಿಯಾದ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕರೂಪದ ವ್ಯವಹಾರವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಭಾವದಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆತ್ಮನು ಸರ್ವತ್ರ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಅತಿಶಯ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಜೀವನರಹಸ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಹೃದಯವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಸ್ಮೃತಿಗಳ ನಿಯಮ, ರಾಜಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರೀತಿ ರಿವಾಜು ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಬಂಧಿತವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಕೃತ್ರಿಮತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಹೃದಯಕ್ಕೂ ಮಾನವೀಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೃದಯದ ಅನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಸಹಜಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸಮಾಜದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದಾಗಲೀ ಸ್ಮೃತಿಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಶಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಇತಿಹಾಸದಿಂದಾಗಲೀ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಾವು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸಮಾಜದ ಮೌಲಿಕ ಲೋಕಕಥೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಬೇಕು. ಅವು ಎಂದಿಗೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲಾರವು ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಮಾಜದ ಅತಿ ಉಚ್ಚವಾದ ಆದರ್ಶಗಳ ಪರಿಚಯವು ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಇತಿಹಾಸಗಳಿಂದ ಆ ಕಾಲದ ಶಾಸಕರ ಅದವಾ ಆ ಸಮಯದ ಜಾತಿಗಳ ಜೀವನದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಶಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದ ವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ವೇಗವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಆದರೆ, ಲೋಕ ಜೀವನದ ಮಧ್ಯಾರ್ಧ ಚಿತ್ರವು ಆ ಕಾಲದ ಲೋಕ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರಕಬಹುದು.

ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ದೇಶದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಲೋಕ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಕಾರಣ ಕಥೆಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರನಾದವನಿಗೆ ಕಥೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂತೋಷ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥವು ಪ್ರಭುವಿನಂತ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತದೆ, ಇತಿಹಾಸವು ಮಿತ್ರನಂತೆ ಕಿವಿಯನ್ನು ತೆರೆಸುತ್ತದೆ ಆದರೆ, ಲೋಕಕಥೆಯು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯಂತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಗೊಳಿಸಿ ಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವದ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇವು ಮೂರೂ ಅವಶ್ಯಕವೇ ಆಗಿವೆ. ನೀತಿಪಾಠವು ತನ್ನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯವನ್ನು ತಿರುಗಿಸದಿದ್ದರೂ, ಕಥೆಯು ಮನುಷ್ಯ ಹೃದಯವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಬಲ್ಲದು. "ಪ್ರಾಣಿ ಮಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ದಯೆಯಿಡು" ಎನ್ನುವುದರ ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುತ್ಪನ್ನವಾಗುವಂತಹ, ಅವುಗಳ ದೀನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ದಯೆಯುತ್ಪನ್ನವಾಗುವಂತಹ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವು ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆನಂದವಿದೆಯೋ ಅದರ ನಿಜವಾದ ಪರಿಚಯವು ನಮಗೆ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಜನರಿಗುಪದೇಶಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು

ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಉಪಯೋಗಿಸುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣವು ಇಂತಹದೊಂದು ಥೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅನೇಕರ ಮತವಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆದುರಾಗಿ ಹೇಗೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದನೋ, ಹಾಗೆಯೇ, ಕವಿಯು ಕೂಡ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೊಯ್ದು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಕವಿಯು ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ರುಚಿಗನುಸರಿಸಿ ರಂಪಾಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಇಚ್ಛಾನುಕೂಲ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಾರಕರಿಂದ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಥಾ ಲೇಖಕರು ಸಮಾಜದ ಮುಖಂಡರೂ ಮಿತ್ರರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಥೆಯ ಸ್ಥಾನವು ಉಚ್ಚವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರರಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಜ್ಞಾನವನ್ನುಪದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಂಚತಂತ್ರವು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಮಂದಬುದ್ಧಿಗಳಾದ ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನು ವಿಷ್ಣು ಶರ್ಮನು ಪಂಚತಂತ್ರ ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆರೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಋಷಿಗಳು ವಿಶ್ವರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಮಹಾನ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು.

ಬಿ. ಶಂಕರ ಭಟ್, ವಿದ್ವಾನ್.

(ಹಂಸದಿಂದ)

ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ.

(ಲೇಖಕರು -V. S.—ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿ.)

ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ಕಂಗಲಾಗಿದ್ದನು. ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಿಡುಬು! ಕೋಣನನ್ನು ಬಲಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು! ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಲ್ಲಿ ಕೋಣಗಳಿದ್ದುವೆಂದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ! ಮೇಲ್ಮನೆ ತುಕ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕೆಳಮನೆ ಪೋಂಕ್ರ, ನಡುಗದ್ದೆ ಸೀತಕ್ಕ, ಬಡಗು ಪಡ್ಪಿನ ಲೋಕಯ್ಯ ಇವರಿಲ್ಲರೂ ಏಕಕಂಠವಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದರು—"ಕಾಪಿಯ ಮಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಕೋಣದ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕು!" ಎಂದು.

"ಮೂವತ್ತು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಒಂದೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲ! ಇನ್ನೇಕೆ ಕೋಣ?" ಎಂದಿದ್ದನು ಸಿದ್ದಯ್ಯ. ಅವನಿಗೆ ಒಂದೇ ಹೆದರಿಕೆ,—ಊರಿನವರ ದೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಕೋಣದ ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆಯೆಂದು. ತುಕ್ರ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೋಣವಿಲ್ಲ; ಪೋಂಕ್ರನ ಕೋಣಗಳನ್ನು ಬಿದರೆಯ ಮುಂಡಪ್ಪನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆವೆನೆಂದು ಕೊಂಡುಹೋಗಿದ್ದನು. ಲೋಕಯ್ಯನೊಡನೆ ಇರುವುದೆಂದರೆ ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳು ಮಾತ್ರ. ಉಳಿದವರು ಬೇಸಾಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆರೆಕರೆಯ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೋಣಗಳನ್ನೋ ಎತ್ತುಗಳನ್ನೋ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಕೃತಕ್ಕೆ ಕೋಣವಿದ್ದುದು ಸಿದ್ದಯ್ಯನೊಡನೆ ಮಾತ್ರ: ಊರಿನವರೆಲ್ಲ ಅಂದಿದ್ದರು—ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ಕೋಣವನ್ನು, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದು, ಕಾಸಿಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಬಲಿಕೊಡಬಹುದೆಂದು. ಪಟೇಲರೂ ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದರು. ದುಡ್ಡು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಕೋಣ ಕೊಡುವರೆ ಅತಂಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮತ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿ. ಒಂದು ಕೋಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಜತೆಯೇ ಕೆಟ್ಟಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಅತನ ಅಕ್ಷೇಪ. ಆದರೆ, ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಅವನ ಕಳವಳದ ಕಾರಣವೇ ಬೇರೆಯಿತ್ತು;—ಅವನಿಗೆ, ತಾನು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದ ಆ ಕೋಣದ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಮಮತೆ. ದೇವಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅತನ ಅಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ, ಆದರೆ, ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಿಂದ ತನ್ನ ಕೋಣವನ್ನೇ ದೇವಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನಾತನು ಒಪ್ಪನು.

ಲೋಕಯ್ಯನು ಗದರಿಸಿದನು:—"ನೋಡು ಸಿದ್ದಯ್ಯ, ಮೊನ್ನೆ ಸೀತಕ್ಕನು, ದೇವಿಗೆ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಎರಡು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದಾಗ ನೀನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಏನಾಯಿತು? ಅದೇ ರಾತ್ರೆ ನರಿಗಳು ಬಂದು ಮೂರು ಕೋಳಿಗಳನ್ನೊಯ್ದವು—ದೇವಿಯ ಮುನಿಸು! ಈ ದಿನ ನಿನ್ನ ಕೋಣವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸೀತಕ್ಕನಲ್ಲ—ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೂ ಕೇಳುವರು. ನೀನು ಕೊಡಲೊಲ್ಲೆಯೆನ್ನುವೆ. ನೋಡಿಕೊ—ಮಾರಿ ಎಂದರೆ ಎಂತಹವಳೆಂದು ನೀನು ತಿಳಿದಿರುವೆ!"

"ಹಾಗಲ್ಲ ಲೋಕೂ, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಅಪರಾಧವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವೆನು; ಕೋಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ . . . . !"

ಲೋಕಯ್ಯನು ಸಿದ್ದಯ್ಯನನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ತಡೆದು ಹೇಳಿದನು. "ಸಿದಯ್ಯಾ, ಹೀಗೇಕೆ ಹೇಳುವೆ? ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಯಾರು ಕೊಂಡೊಯ್ದರು? ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವುದೇನು?—ದೇವಿ, ಮತ್ತು ನಾವು; ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ, ಮತ್ತು . . . ಕೋಣ' ಮತ್ತು ಬಲಿ; ಮತ್ತು . . . ಈಗ ನೋಡು, ಈ ಊರಲ್ಲಿ . . ."

ಸಿದ್ದಯ್ಯನಿಗೆ, ಅಲ್ಲೇ ಕಳವಳವು ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಯಾರೋ ತನ್ನ ಕತ್ತನ್ನು ಹಿಸುಕುವರೆಂಬಂತಾಗಿ, ಫಕ್ಕನೆ ಅವೇಶಗೊಂಡು—"ಗೊತ್ತಿದೆಯಯ್ಯಾ, ನಡೆ! ನಡೆ!! ಸುಖವಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇದ್ದೇನೆ; ಅವುಗಳನ್ನೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಕಾಲತ್ತಿನ್ನದು, ಅಲ್ಲವೇ? ಕಾಪಿಯ ಮಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಕೋಣ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ಪೂಜಾರಿಯನ್ನೊಯ್ಯಿರಿ!" ಎಂದು ಬಿರುಸಾಗಿ ನುಡಿದುಬಿಟ್ಟನು

ಲೋಕಯ್ಯನು ಮೊದಲು ಅವಾಕ್ಕಾದನು. ಆ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ದಯ್ಯನನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನೋಡಿ, "ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆದರದವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವರಾರೂ ಇಲ್ಲ!" ಎನ್ನುತ್ತ, ಹೋದನು. ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ಸಪ್ಪಗೆ ಮೋರೆಮಾಡಿ, ದೈನ್ಯ ತಳೆದು, ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೊಳಗಾದನು. ಕೋಣವನ್ನು ಕೊಡದ ತನ್ನ ಅಧರ್ಮವು ಎಷ್ಟಿರಬಹುದೋ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ. ಹಾಗೂ ಕೊಡುವುದು ಧರ್ಮವೆನಿಸೀತೇ ಎಂದೊಂದು ಸಂದೇಹ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು (ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ) ಹೊರಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದಳು:–"ನನಗೇಕೋ, ನೀವು ಆ ಕೋಣವನ್ನು ಬಿಡಿಸೆನ್ನುದು ಅತುಭದ ಮಾತಾಗಿ ಧ್ವನಿಸಿತು. ನೀವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಯೊಂದು ಮಾತೂ ಅವಚಾರಸೂಚಕವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂತು. ಈಗ ಹೋಗಿ ಲೋಕಯ್ಯನಿಗೆ ಹೇಳಿಬಾರದೇ,–ಕೋಣವನ್ನು ಕೊಡ ಎಹುದೆಂದು? ನಮಗೇನು, ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವರು; ಹೊಸ ಕೋಣವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ!"

ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆ ತನಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ದುಃಖದ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಆಗ ಒಡೆಯಿತು. ಗದ್ಗದ ಕಂಠದಿಂದ–"ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಊರಿಗೆ ಊರೇ ನನಗೆ ಎದುರಾಡುತ್ತಿದೆ. ನೀನೊಬ್ಬಳಾದರೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಒಂದು ಮಾತನ್ನಾಡಬಹುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಈಗ ಮಣ್ಣುಪಾಲು ಮಾಡಿದೆ" ಎಂದು ಬಿಕ್ಕಲುಬಿಕ್ಕಲಾಗಿ ನುಡಿದನು. ಗಂಡನ ಆ ಕಂಠದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಎಂದಿಷ್ಟು ಮರುಕ ತೋರಿತು.

ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ತನಕ ಇಬ್ಬರೂ ಮೌನ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿನೋ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತನು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಗಂಡನ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತು, ಯಾವ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಯಾವ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕೋಣದ ವಿಕ್ರಯಕ್ಕೊಲಿಸಬಹುದು ಎಂದೇ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಫಕ್ಕನೆ ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಹೊಳೆದು, ನಲಿದಂತೆ ತೋರಿದುವು. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ತೇಜವು ಕಂಡಿತು. ಮೈಯೆಲ್ಲ ಸಣ್ಣನೆ ಕಂಪಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಎದೆಯು ಕಂಪಿಸಿತು–ಇದು ದೇವಿಯ ಆವೇಶ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ದೇವಿಯ ಮುನಿಸು, ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಬಗೆ ಇರಬಹುದೇ?

ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ಕಂಪಿಸುವ ತುಟಿಗಳಿಂದ, ನಡುಗುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಹೊರಗೆ ಬಂದುವು:–"ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ; ನೂರು ದೇವಿಯರು ಸ್ವತಹ ಬಂದು ಕೇಳಿದರೂ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ನಾನು ಸಾಕಿದ ಈ ಕೋಣವನ್ನು ಕೊಡುವನನಲ್ಲ. ದೇವಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೆತ್ತರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ದುರಾಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೆ ಹಿಚಿಕಿ, ಕೊಂದು, ಕುಡಿಯಲಿ ಅಕೆ!"

ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು; ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೀರು ಬೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. "ಹಹಹಹಹ!" ಎಂದು ನಕ್ಕನು; ಆ ನಗುವಿನಲ್ಲೊಂದು ಅಳುವೂ ಧ್ವನಿಸಿತು. ನಗುತ್ತ ದೊಪ್ಪನೆ ಬಿದ್ದನು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಚೀರುತ್ತ ಓಡಿಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಪತಿಯ ತಲೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ, ತನ್ನ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಗಾಳಿಹಾಕುತ್ತ ಉಪಚರಿಸಿದಳು. ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ನೀರು ಕೇಳಿ, ತರಿಸಿ, ಕುಡಿದು, ಆಯಾಸದಿಂದ ನಿದ್ದೆಹೋದನು.

* * * *

ನಡು ರಾತ್ರೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ಅದೇ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಪರವಶನಾಗಿ ಇದ್ದನು. ಅವನ ಪತ್ನಿಯೂ ಮೈಮರೆತು ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಫಟ್‌ಫಟ್‌ಫಟ್‌ಫಾಲ್ ಎಂದೊಂದು ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದಂಪತಿಗಳಿಗದು ಮಹಾಭೂಕಂಪದ ಶಬ್ದದಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಇಬ್ಬರೂ ಕಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು, ಒಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತರು.

"ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲ; ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದವೊಂದು! ಸಿಡಿಲು ಗುಡುಗಿದಂತೆ; ಪರ್ವತವು ಒಡೆದು ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದಂತೆ!" ಎಂದನು ಸಿದ್ದಯ್ಯ.

"ಅಹುದು; ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ಇಬ್ಬರೂ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ಬಾಯಿಯೆತ್ತಿ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು, ದೀಪ ಉರಿಸಿ, ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು, ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟನು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಆತನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದಳು.

ಇಬ್ಬರೂ ಹಟ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ನೋಡುವುದೇನು? ಹಟ್ಟಿಯ ಮಾಡು ಜರಿದು, ಚೂರಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ಎರಡು ಕೋಣಗಳೂ ಚಡಪಡಿಸುತಿದ್ದುವು. ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ಹಾ ಹಾ ಎನ್ನುತ್ತ ಕಂದಿಲವನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಮುಂದೆ ಹಾರಿ, ಕೋಣಗಳ ಮೈಮೇಲಿನ ಹಂಚುಗಳನ್ನೂ ಬಿದಿರುತುಂಡುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದನು. ಕೋಣಗಳು ದಡಮ್ಮನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತುವು. ಆದರೆ–

ಅದೇನು, ಕೋಣಗಳ ಕಾಲುಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದಿರುವ ಬಿಳಿಯ ಆ ವಸ್ತು?

ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ದೀಪವನ್ನು ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಬಳಿಗೆ ತಂದು, ಬಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ನೋಡಿನವನೇ ಚಿರ್ರೆಂದು ಚೀರಿ ಬಿಟ್ಟನು:–"ಹಾ, ಇದಾರು?–ಲೋಕಯ್ಯ! ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ!!"

ತಲೆಬುರುಡೆಯೊಡೆದಿತ್ತು; ಕೈಯೊಂದು ತಿರುಪಿ ಹೋಗಿ, ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ, ಮುರಿದು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು; ದೋತರದ ಮೇಲೆ ಕೋಣದ ಎರಡು ಗೊರಸುಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಎರಡಡಿ ವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನೆತ್ತರು ಚೆಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ಲೋಕಯ್ಯನನ್ನೆತ್ತಿದನು. ಎಲ್ಲವೂ ತಣ್ಣಗಾಗಿತ್ತು. ಗಂಡನೂ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಕೂಡಿ ಆ ಕಳೇಬರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಮುಖದ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣೀರೆರಚಿದರು; ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ನೋಡಿದರು; ಮೈಯನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿದರು. ಏನು ಮಾಡಿದರೇನು? ಜೀವವಿರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೇ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

* * * *

ಮರುದಿನ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭಯಭೀತಿಯ ಮುಖಗಳು, ಪಿಸು ಮಾತಿನಿಂದ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದುವು–"ಸಿದ್ದಯ್ಯನ ಕೋಣವನ್ನು ಕದಿಯಲು ಹೋದ ಲೋಕಯ್ಯನ ಮೇಲೆ ದೇವಿಯು ಮುನಿದು, ಹಟ್ಟಿಯ ಮಾಡನ್ನು ಬೀಳಿಸಿ ಕೊಂದಳು!" ಎಂದು.

ಸಿದ್ದಯ್ಯನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದನು:–"ತಿಳಿದೆಯಲ್ಲನೇ? ದೇವಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು ನನ್ನ ಕೋಣದ ನೆತ್ತರಲ್ಲ; ದುರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುವವರ ತಲೆಯ ನೆತ್ತರು!"

(All Rights reserved).

ನಾಡಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರು. ೧೧.

ಶ್ರೀ. ಪ್ರೊ. ಕೆ. ವಿ. ಐಯ್ಯರ್.

(ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು.)

ಪ್ರೊಫೆಸರರಾಗುವಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಎದೆಯ ಮೇಲೆ 500 ತೊಲೆ ಭಾರವಾದ ಕಲ್ಲನ್ನೊ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ 700 ತೊಲೆ ಭಾರವಾದ ಟೋಪಿಯನ್ನೋ ಇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ—ತನಗೆ ತಾನೇ ಪ್ರೊಫೆಸರನೆಂಬುವ ಬಿರುದು ಅಂಟುವುದು. ಅದಿಲ್ಲವಾದರೆ—ಎರಡು ಜಾದು ಆಟಗಳಿಂದ ಒಂದು ಇಸ್ತ್ರೀಟು ಗುಲಾಮನನ್ನು ಸುಟ್ಟು-ಒಂದು ಕೋಳಿಯ ತತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರೆ—ಆ ಬಿರುದು ದೊರೆಯುವುದು. ಕಾಲೇಜುಗಳು ಅಧ್ಯಾಪಕರಂತೆ ಎಮ್. ಎ. ಗಿಮ್. ಎ ಆಗಿ ಪರರಿಂದ ಬೇಡಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಎರವಾಗಿ ತರಲೇಕೆ? ಶ್ರೀಯುತ ಕೆ. ವಿ. ಐಯ್ಯರರೂ ಪ್ರೊಫೆಸರರು—ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಹೀಗಿರಲು ಅದೊಂದು ದಿನ ಅವರನ್ನೂ ಈ '—ಸರರ' ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲೂ ತೂಗಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ನನಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಅವರ ಚಿತ್ರದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರಿಲ್ಲ. ಅಖಿಲಭಾರತದ ಯಾವತ್ತು ಆಂಗ್ಲಾಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ರುಂಡಮುಂಡಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರವು ಕಾಣುವುದು. ಅವರಂತೆಯೇ ಬೇರೆ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಅವರಿಗಿಂತ ದಪ್ಪದ ಜನರು. ವ್ಯಾಯಶಃ ಅವರಿಗಿಂತ ದುಬಾರಿ—ಪ್ರೊಫೆಸರರಿರಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿನ ಅಭಿವ್ಯಾಯಗಳು. ಅವರ ಮುಖತಃ ಪರಿಚಯವಾದುದು ಬಾಗಿಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಸೇವಾದಲದ "ಅಕೇಡಮಿ" ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ವ್ಯಾಯಾಮ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆಗವರು ಶಿಷ್ಯಭರಿತರಾಗಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಇಬ್ಬರೂ ಶರೀರ ವ್ಯಾಯಾಮಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಾತಿನ ಪ್ರಸಂಗ ವಿಚಿತ್ರರೀತಿಯಿಂದ ದೊರೆಯಿತು. ಬಾಗಿಲಕೋಟೆಯ ಭೋಜನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿದ ಆ ದಿವ್ಯವಾದ ತುಪ್ಪದ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುತ್ತ-ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಬೆಳೆಯಿತು. ಮೂರುದಿನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಊಟಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಮೊದಲಿನ ದಿನ ಬಡಿಸಿದ ತುಪ್ಪದ ನೆನಪನ್ನೂ ವರಿಮಳವನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತ—ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಬಾಗಿಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವಿ. ಐಯ್ಯರರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಪ್ರೊಫೆಸರರೆಂದು ಮನಗಂಡೆನು. ಅವರ ಮುಂದೆಯೇ ಒಣಗಿದ ವಿಾನಿನಂತಿರುವ ಭೂಪತಿಯೊಬ್ಬನು ಸಾವಿರವೂ ಚಿಲ್ಲರೆ ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ—ಸೂರ್ಯದೇವನನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ—ವ್ಯಾ"ಯಮ"ನನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲೊಂದು ರಾತ್ರಿ—ಶ್ರೀ. ಐಯ್ಯರರು ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳಿನ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತು ಕತ್ತನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ತಾಗಿಸಿ ಕೈಗಳ ಕೆಳಗಿನ ಸರಳೊಂದು ಬಗ್ಗುವಂತೆ ಒದ್ದಾಟದಿಂದ ತೋರಿಸಿದರು! ಈ ಮತ್ತಿತರ ಕಸರತ್ತುಗಳಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯಭಕ್ತನಷ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನರೊಂದು ಪ್ರೊಫೆಸರರೆಂದು ಒಪ್ಪಿದೆ. ಈ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಡನೆ ಇನ್ನೊಂದು ನೆನಪು ಇಂದಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ—ಅದು ಅವರಿಗೆ "ತಲೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು" ಅವರು ಶರೀರವನ್ನೆಲ್ಲ ಉಬ್ಬಿಸಿ ನಿಂತಾಗ, ಅವರ ತಲೆಯು—ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆರಗಿದ ಗಿಡುಗನಂತೆ ·0008 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡಿದರೇನು—ತಲೆಯುಬ್ಬದ ಬಳಿಕ ಕೇಳುವವರಾರು?

ಆ ಬಳಿಕ ಅವರು ನಮ್ಮೂ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಅವರ ಹರಿಕುಲೇಶನ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯಿರುವ—ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕೆಂಡು ಬೆದರಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ನಾನು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಾರೂ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲು, ಐಯ್ಯರರು ಪಂಜೆಯಿಳಿಕೊಂಡು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು, ಭೀಮನ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಮೊದಲು—ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಲವು ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರಗಳು ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವೆಲ್ಲ—ಐಯ್ಯರರ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ದಪ್ಪವಾಗಲು ಬಂದವುಗಳಂತೆ! ಅವರ ಮೈಯ ವಿಷಯ ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ; ತಲೆಯ ವಿಷಯ—ಐಯ್ಯರರಿಂದೇನೂ ಆಗದೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.

ಪ್ರೋ. ಐಯ್ಯರು ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಮೊದಲಿನ ಬಾರಿ ನನ್ನನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದಾಗ 'ಕ್ಷೀರಾ'-'ಹಲ್ವಾ'-ವರ್ಗದ ತಿಂಡಿತಿನಸುಗಳನ್ನೂ, ಆಯುರ್ವೇದದ ದಿವ್ಯ ಲೇಹ್ಯ, ರಸಾಯನಗಳನ್ನು-ನಾಟಿಸುನ—ವಾಯಸಗೀಯನಗಳನ್ನು ಬಡಿಸಿದ್ದರು! ಮೇಲೆ ಊಟದ ಬಳಿಕ 'ಬಾಯಾ'ಇತ್ತು. ಆಗಲೇ ಅಂದುಕೊಂಡೆ—ಅನುದಿನ ಇಂಥ ಊಟ ದೊರತರೆ, ಸಿಪ್ಪೆಸುಲಿದ ಒಂದು ಓತಿಕಾಟವೂ—ಇಮ್ಮಡಿ ಪ್ರೊಫೆಸರರಾಬೀತೆಂದು. ಹೀಗಾಗಿ—ಅವರು "ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಬಂದಿಳಿದು ಬಿಡಿ"—ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಲು—ನಾನು ಎರಡು ಸೀಸೆ ಕಾಸ್ಟೋಫೀನನ್ನು ಕೊಂಡೇ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ. ಆದರೆ ಎದೆಯೊಡೆಯುವ ದೃಶ್ಯ. ಆ ಪರಮಾನ್ನ, 'ಕ್ಷೀರ' ಹಲ್ವಾಗಳೆಲ್ಲಿ—ಈ ಅರ್ಧಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ, ಕೆಂಪಕ್ಕಿ ಬೋನ, ತರಕಾರಿ, ಪುಳಿಚಾರುಗಳೆಲ್ಲಿ! ಮೂರ್ಛೆಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಆದರಿಸಿ ಈ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನು ಜಾಸ್ತಿ, ಈ ಪಲ್ಯ ಪೂರಾ ವಿಟಮಿನ್ C, ಇದು D ಈ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ವಿಟಮಿನ್ Z. ಈ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕಾರ್ಬೋಹ್ಯಾಡ್ರೇಟ್—X—ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಾಮಾನುಗಳು ದೇಹದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕೆಬೇಕೆಂದರು. ಅಂತು ಧರ್ಮದ ಊಟವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದೆ. ಬೆಳಗಿನ ಕಾಫಿಗೆ ಕುಳಿತರೆ—ಪ್ರೊಟೀನು ವಿರಹಿತ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಪ್ರೋಟೀನು ಸಹಿತ—ಕೆಂಪು ಬ್ರೆಡ್ಡನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ! ಪಾಪ ಅವರ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದ ಅಸಾಮಿಗಳೆಷ್ಟು ಮಂದಿಗೆ, ಬಳಿಪೇಟೆಯ ತುಪ್ಪದ ದೋಸೆಯ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸು ಹರಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿದೆಯೆ!

ಅವರ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ—ಡಂಬೆಲ್ಲುಗಳು 10,000, ಬಾರ್‌ಬೆಲ್ಲು ಕೆಲವು—ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇವೆ. ಇದೇ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯು ನಗ್ನ ಚಿತ್ರಗಳ ಶಾಲೆ. ಸ್ವತಃ ಐಯ್ಯರರೇ ವಿಸೆ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಮಗುವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಗ್ನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು—ನಾನಾ ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹಗಳ ಭಂಗದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು.

ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಲ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರವುರುಷರೆಂಬಂತೆ–ನಿಗ್ ಮಂಡ್ ಟನ್, ಸ್ಯಾಂಡೊ, ಟೊನಿಸೌನ್ಸನ್–ರಂತಹ ಅಸಾಮಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಇವೆ.

ಅವರ ಆಫೀಸು ರೂಮಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಕಲೆಯಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳೇ! ಶರೀರ ವ್ಯಾಯಾಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿಚಾರವಾದ ಕಿತಾಬುಗಳ ರಾಶಿ. ಬರೇ ಮೈಯವಲ್ಲ, ಡಾಯಟಿಕ್ಸ, ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ–ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಬಿದ್ದಿವೆ! ಇನ್ನೊಂದು ಕೊರಡಿಗೆ ಹೋದರೆ–ಅಲ್ಲಿ–ಮಾಲಿಸು (Massage) ಮಾಡಲು ತರತರದ ವಿದ್ಯುತ್ ಯಂತ್ರಗಳು! ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮರುಳಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ, ರೋಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿಬರುವ ರೋಗಿಗಳು ಹಲವರನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದೆ. ಈ ಪ್ರೊಫೆಸರರು ಡಾಕ್ಟಾರ ಮರಿಯೂ ಅಹುದು.

ಐಯ್ಯರರ ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯದ ಜನರ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ. ಸಂಜೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವರ ಆಲಯಕ್ಕೆ ಕೂಬ್ಬು ಕರೆಗಿಸಲು, ಮಾಂಸಖಂಡ ಬೆಳೆಯಿಸಲು ಬರುವ ತರುಣರನ್ನೂ, ಮುದುಕರನ್ನೂ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ! ಇವರಿಂದಾಗಿ ನಿನ್ನೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಅಂಗಿ ನಾಳೆಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು! ಐಯ್ಯರರ ಶಿಷ್ಯರಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪಶುಶಾಲೆಯ ಒಂದು ದನ, ಒಂದು ದೇಹಲಿ ಎಮ್ಮೆ–ಇವು ಸಹ ಗಾಮನಂತೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾವೆ!

ಅವರ ಶರೀರವು ತೀರ ಕರ್ರಗಾಗಿದೆ. ದೀಪದ ಬಲದಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಮಾಂಸದ ಗುಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು ಅವರು ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕುಣಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ನಿರ್ಜೀವವಾದ ವಿಾಸೆಯ ಕೂದಲನ್ನು ಕುಣಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇನು? ಆದರೆ ಈ ಶರೀರವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ 'ಇವರ ಸುಂದರ ಕಾಯ'ಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನವು ಇವರಿಗೆ ಕಳಿದ ವರುಷ ದೊರಕಿದೆ. ಈಗಿನ ಸುಂದರ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ 'ಟೋನಿ ಸಾನ್ಸನ್' 'ಐಯ್ಯರ'ರಿಬ್ಬರೇ ಮೇಲಾಳುಗಳಂತೆ. ಅಮೆರಿಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಯಾಮಿ ಮೆಕ್‌ಫೆಡನನು "Mr. Iyer is a class by himself" . . ಎಂದಿರುತ್ತಾನೆ! ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಹ ನಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಜನಗಳೇ ಅಲ್ಲವೇನು?

ನಾನು ಈ ತನಕ ವಿವರಿಸಿದ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದವರಿಗೆ. ಈ ಉಪ ಸಂಹಾರದ ಮಾತುಗಳು. ಶ್ರೀ. ಐಯ್ಯರರು ಪ್ರೊಫೆಸರರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಿದೇಶದ ಶರೀರ ವ್ಯಾಯಾಮಗಳಿಂದಲೇ 'D. Phe' ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಅವರ ಶರೀರದ ಈ ಸೊಕ್ಕು ಮಾಂಸಹೀನ ಹುಳಿಸಾರು, ತರಕಾರಿಗಳಿಂದಲೇ–ಉಂಟಾದುದು. ಹಲ್ವಾದ ಮಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಾಂಸಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಲ್ಲರ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಿಗಳು. ಅವರ ರುಂಡವು ಮುಂಡಕ್ಕಿಂತ ಕಿರಿದಾದರೂ, ಅವರ ವ್ಯಾಯಾಮ ಪದ್ಧತಿಯು–ಮಿದುಳಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅವರ ಶರೀರ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಬರೇ ವ್ಯಾಯಾಮ ಒಂಕರಿಂದ ಮುಗಿಯುವಂಥದಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಶರೀರ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನಃ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಧರ್ಮ—ಇವುಗಳ ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಿಣಯವಿದೆ!

ಅವರ ತಿಳಿವು ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ–ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಹಳೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯವೆರಡನ್ನೂ ಈ ನಮ್ಮ ಬಲಭೀಮರು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿದವರು. ಸೊಗಸಾದ ಅಭಿರುಚಿಗಳು ಅವರವು. ಅವರ ಶಿಷ್ಯಕೂಟವು ದಿಗ್ದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಪ್ರೇಮವು ವರಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮಾನದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಗೆಳೆಯರಾಗಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸೌಹಾರ್ದ್ರತೆ, ನಿಷ್ಕಾಪಟ್ಯಗಳು ಅವರಲ್ಲಿವೆ! ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ–"ಜಾಹೀರಾತು" ಬುದ್ಧಿಯೂ ಇದೆ.

ನಾನು ಆಕಸ್ಮಿತವಾಗಿ ಸಾಯುವುದಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಸುಡದೆನೆ ಐಯ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದೆಂದೂ—ಅವರು ಅದನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಾಯಾಮದಿಂದ ತಿದ್ದಿ, ನಾನು ಸಂಚಾರ ಮುಗಿಸಿ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ "ಅಪ್‌ಟುಡೇಟ್"—ಆಗಿ ಇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ—ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಅಂತು–ಅವರಲ್ಲಿ ಶರೀರ ಭದ್ರತೆಗೆ ಎಂದೂ ಕುಂದು ಬರಲಾರದು.

ದಿವಂಗತ ಆಸ್ಥಾನ ಮಹಾ ವಿದ್ವಾನ್

ವೇ॥ ಬ್ರ॥ ಶ್ರೀ॥ ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಶೇಷ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು:–

ವೇ॥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು 1867ನೇ ಇಸವಿ ಸಪ್ಟಂಬರ ಮಾಹೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರ ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ಚತುರ್ದಶಿ ರವಿವಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಮೋಟಗಾನ ಹಳ್ಳಿಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿದರು ಇವರು ಆಂಧ್ರ ಮೂಲಕ ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ವೆಲ್ಲಾಲ ವಂಶಸ್ಥರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತೃ ವಿಯೋಗವಾದುದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ವರಾರೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಇವರು ತಮ್ಮ 15–16ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ವರೆಗೂ ಗೃಹಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೂ ಗಮನಕೊಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖರು ಬಂದು "ನಿಮಗೆ ವಯಸ್ಸು ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ನೀವು 'ಸರಸಕುಲಾನಂದ ಬಾಣ' 'ಭಾಗವತ ಚಂಪು' 'ನೀಲಕಂಠ ವಿಜಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ'ವೇ ಮೊದಲಾದ ಉದ್ದಾನು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಅಭಿನವ ಕಾಳಿದಾಸರ ವಂಶಸ್ಥರಾದ್ದಾಗ್ಯೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದಿರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಲು, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಇವರು ಹಟಗೊಂಡವರಾಗಿ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇವರು ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಓದಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮಗಿದ್ದ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಸುಮಾರು 20ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಸೇರಿ ಆಗ್ಗೆ ಉದ್ದಾಮ ಪಂಡಿತರೆನಿಸಿದ್ದ ವೇ॥ ಬ॥ ಶ್ರೀ॥ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ವಾಸುದೇವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವೇ॥ ಬ್ರ॥ ಶ್ರೀ॥ ಪಂಡಿತರತ್ನಂ ಸೀತಾರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ವೇ॥ ಬ್ರ॥ ಶ್ರೀ॥ ಚಪ್ಪಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ

ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾಂಗವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದರು.

ಅನ್ನದಿನಿಂದಲೇ ಇವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲುಪ ಕ್ರಮಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಗಹನವಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಕಠಿಣವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಬದ್ಧಕಂಕಣರಾದರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಹಿತೋಪದೇಶ ಮಿತ್ರಲಾಭದ ಮತ್ತು ವಿಶಾಖದತ್ತ ರಚಿತವಾದ ಮುದ್ರಾ ರಾಕ್ಷಸ ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕ್ರಮೇಣ ಕನ್ನಡ ಟೀಕಾತಾತ್ಪರ್ಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಶ್ರೀ ಭಾಗವತ ಮಹಾ ಪುರಾಣವನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ವಿಷಯವು ಸಕಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಇವರು ಶ್ರೀ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವನ್ನು 1911ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಅನೇಕ ವಿಘ್ನಗಳು ಬಂದೊದಗಿದಾಗ್ಯೂ ಎದೆಗುಂದದೆ, 1932ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಭಾಗವತ ಮಹಾ ಪುರಾಣದ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ತಾತ್ಪರ್ಯಗಳನ್ನು ಲಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇವರು ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಾಯದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಾ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯ ಒಂದೊಂದು ಕಂದ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸೇರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕವಿತಾ ಶಕ್ತಿಯು ಬಹಳ ಉಚ್ಚತರವಾದದ್ದು; ಮತ್ತು ಇವರ ಶೈಲಿಯು ಸ್ತ್ರೀ ಬಾಲರಾದಿಯಾಗಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಸರಳವಾದದ್ದು. ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಈ ತೆರನಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಚಿರ ಋಣಿಗಳಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಇವರು ಮುಕುಂದಾನಂದ ಬಾಣದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು, ವಾಮನವಿಜಯವೆಂಬ ನಾಟಕವನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಸಾಗರವೆಂಬ ವೇದಾಂತ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದು ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಸ್ತಗತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೊರತೆಯೇ ಇವರನ್ನು ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಆವರಿಸಿದ್ದಿತು. ಇವರಿಗೆ ಉಭಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದ ಉದ್ದಾಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪರಾಂಬರಿಸಿ ಗುಣೈಕ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರು ಇವರನ್ನು ಮಹಾ ವಿದ್ವತ್ಪದದಿಂದ ಗೌರವಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಮಾತೃಶ್ರೀ ವಾಣೀ ವಿಲಾಸ ಮಹಾ ಸನ್ನಿಧಾನದವರು ಇವರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಾಧಿಮೆಯನ್ನರಿತು, 8–10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಇವರಿಂದ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ, ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದರು.

ವೇ॥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯ ಬಾಲಿಕಾ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕ್ರಮೇಣ ನಾರ್ಮಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಣಿಯವರ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದು ತಮಗೆ ಬಾಲಪಾಠ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಇದನ್ನರಿತೇ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರು ಇವರನ್ನು ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೂ ಶ್ರೀಮದ್ಯುವರಾಜಕುಮಾರರು ಶ್ರೀ ಜಯ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು.

ಇಂತಹ ಅಸಾಧಾರಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳ ವೇ॥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರು 1934ನೇ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 16ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ 67ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿವಶರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯು ಅಸದೃಶವಾದದ್ದು. ಇಂತಹ ಮಹನೀಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಜ್ಞನಾದ ನನಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವರ ಮರಣದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ನಷ್ಟವು ವರ್ಣನಾತೀತವಾದುದೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಜಗದೀಶ್ವರನು ದಿವಂಗತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನೀಯಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಶಿಷ್ಯ.

ಯತಿ.

(ಪಾರ್ನೆಲನ 'ಹರ್ಮಿಟ್'' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನ.)

(ಧಾಟಿ ಲಾವಣಿ: ಪದಪ್ರಸ್ತಾರ ೮-೮-೧೦.)

I

ಧರಾಧರಧರಂ—ನುರಾಸುರಪರಂ—ಚರಾಚರವರಂ—ಪರಾತ್ಪರಪರಂ. ॥ ಪಲ್ಲ ॥

1. ವಯೋನ್ಯದ್ಧ ಚಿ-ನ್ಮಯಾಖ್ಯಕಂ ಯೋ-ಗಿಋಷಿರ್ದನತಿಕಾಲಂ । ಯೋ-ಗಿಯಿರ್ದ ।
ಭಯಂಕರ ವಿಪಿನ-ದೆ ಯೇಕನಾಗಿರೆ,—ಸ್ವಯಂಶಾಂತಿತೃಪ್ತಂ ॥ ಧರಾ ॥

2. ಹಣ್ಣುಹಂಪಲ—ನ್ನುಣ್ಣುತ, ಕೆಲದಿಹ-ದಿಣ್ಣೆಯ ಜರಿಯಿಂದಾ । ಇಹ-ದಿಣ್ಣೆ . ।
ತಣ್ಣೀರ್ಕುಡಿವನು;—ನುಣ್ಣೆಲೆ ಹಾಸುಗೆ,—ಸಣ್ಣ ಗವಿಯೆ ಭವನಂ. ॥ ಧರಾ ॥

3. ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸು-ಸ್ವರೂಪಿತ ಶ್ರೀ-ಹರಿಧ್ಯಾನವನ್ನೂ । ಶ್ರೀ-ಹರಿ.
ಸರಾಗದಿಂದ ದಿ-ನ ರಾತ್ರಿ ನೂಡುವ-ನರೋತ್ತಮನೆ ತಾನೂ. ॥ ಧರಾ ॥

4 ಒಂದು ಸಂಶಯಂ-ಬಂದು ಮುಸುಕಿತಾ-ನಂದಚಿತ್ತಕವನಾ, । ಆ-ನಂದ ।
ಚಂದಿರಬಿಂಬಕೆ-ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಮುಗಿಲ-ಸಂದಣಿ ಬರುವಂತೆ. ॥ ಧರಾ ॥

5. ತಿಳಿಯ ಕೊಳದೊಳಗೆ-ಬಳಿಯ ದಡವು-ಮರ-ಗಳು ನೀಸರು ಜಾನೂ । ಮರ-ಗಳು ।
ಹೊಳೆಯೆ, ಕಿರಿಯ ಕ-ಲ್ಬುಳಿಯೆ ನೆಳಲ್ಗಳು- ಚಳವಳಿಗೊಳುವಂತೇ ॥ ಧರಾ. ॥

6. ಇಷ್ಟು ನಡೆಸುತಿಹೆ-ಸೃಷ್ಟಿಪಾಲ ನೀ-ವಿಷ್ಣುವೆ ಪರಮಾತ್ಮಾ । ಈ-ವಿಷ್ಣು. ।
ದುಷ್ಟನಿಗಿಷ್ಟವ,-ಶಿಷ್ಟಿಗೆ ಕಷ್ಟವ,-ನೇಕ್ಷಿಪುದೇಂ ಚೇಷ್ಟೇ? ॥ ಧರಾ ॥

7. ಅಹೋ ರಾತ್ರಿಯೊ-ರಹಸ್ಯವಿದೆ; ನಿ-ಸ್ಸಹಾಯಮಾಗಿರ್ದೂ, । ನಿ-ಸ್ಸಹಾ. ।
ಗುಹಾಚಿಂತನದಿ-ಮಹಾಪವಾದಾ-ಪಹಾರವೆಲ್ಲಿಹುದೂ? ॥ ಧರಾ. ॥

8. ಇಂತು ಸಂಶಯದ-ಚಿಂತೆಯನುಂ ತಾ-ಮಂಥನಗೊಳಿಸಲ್ಕೇ । ತಾ-ಮಂ. ।
ಸಂತನು ಪೊರಟನು,-ಸ್ವಂತದ ದಂಡವ-ಕಂಥೆಯನೊಡಗೂಡೀ. ॥ ಧರಾ. ॥

II

1. ಮುಂದೆ ಕಂಡನನ-ನಂದಿನ ದಿನಪತಿ-ಸುಂದರ ತರುಣನನೂ । ಅತಿ... ।
ಸಂದುದು ಮಾತುಗ-ಳಿಂದರೆ ದಾರಿಯು-ಸಂಧ್ಯೆಯಾಯ್ತು ಕೊನೆಗೇ. ॥ ಧರಾ.. ॥

2. ಆಗಳ್ಕಂಡರು-ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದಿಹ-ಸೋಗಿನ ಮಂದಿರವಾ । ಇಹ-ಸೋ. ।
ಬೇಗನೆ ಧನಿಯಿದಿ-ರಾಗಿ ಬಂದವರ-ಸ್ವಾಗತಕರಿಸಿದನೂ. ॥ ಧರಾ. ॥

3. ಅಲಂಕಾರದು-ಜ್ವಲಾನ್ವಿತಂ ವಿಧು-ಶಿಲಾಶಾಲೆಯಲ್ಲೀ । ವಿಧು-ಶಿಲಾ. ।
ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂ-ದಲಾಯ್ತು ಭೋಜನ-ಫಲಾಹಾರ ಮೊದಲೂ. ॥ ಧರಾ.. ॥

4. ಸುರಭಿ ಸುರತರುಗ-ಳಿರುವುವಿಲ್ಲಿಯಿಂ-ಬರುಹು ಜಿನಿಸುತಿರಲೂ, । ಎಂ-ಬರು. ।
ಪರಿಪರಿ ಭಕ್ಷ್ಯ-ವರಭೋಜ್ಯಾನ್ನವ-ನಿರದೆ ಭುಂಜಿಸಿದರೂ. ॥ ಧರಾ.. ॥

5. ಮೃದುಲ ಹಂಸತೂ-ಲದ ತಲ್ಪದೊಳತಿ-ಮುದದಿ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದೂ, । ಅತಿ-ಮುದ. ।
ಉದಯದೊಳೇಳ-ಲ್ಕೊದವಿನ ದೌತಣ-ವದು ಭಂಗಿಯೊಳಾಯ್ತೂ. ॥ ಧರಾ.. ॥

ಜೊಪ್ಪ ಪಾಣಿಯಾ-ಪಣ್ಣೀರಿಂದಮ್-ರನ್ನಾ ಶ್ರೀಮಂತಂ । ಅನ್-ರನ್ನಾ.. ।
ಚಿಕ್ಕನೆ ನೆನೆಯಿನಿ,-ತಿನ್ನೆಯ ನಿನಗಿರ್-ಲೆಸ್ಸುತ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಂ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ಮೂರು ನೂರರ್ತಾ-ದೂರದಾಂಗಿ-ನ್ನಾರು ಕಾಣಜ್ಜಂತೇ, । ಇ-ನ್ನಾರು.. ।
ಹಾರಿಸಿರ್ದ ಪ-ನ್ನೀರದಾನಿಯಂ-ತೋರಿಸಿದಂ ಶರುಣಂ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಮೈ,-ಕಣ್ಣಾ-ಮೋರೆ ಕೆಂ-ಬಣ್ಣಬೇರೆ ಯತಿಗೇ, । ಕೆಂ-ಬಣ್ಣ.. ।
ಉಣ್ಣೆಯೆಮ್ಮ ನಲೆ,-ತರ್ಣ ಸಿಡಿಯಿತಾ-ರಣ್ಯವಾಯ್ತು ಮನವೂ! ॥ ಧರಾ.. ॥

III

ಸುಮ್ಮನಿರ್ದ ಬಲು-ದುಮ್ಮಾನದ ಮುನಿ-ಸಂಮನದೊಳಗಿರಿಸೀ । ಮುನಿ-ಸಂ... ।
ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದೆ ನಡೆ-ದಂ ಮುನಿ ತರುಣನ-ಸಮ್ಮೋಳನದಿಂದಾ॥ ಧರಾ..॥ [×ಕಿಡೆ... ।
ಸಿಡಿಲು ಜಡಿಗಳೆಡೆ-ಬಿಡದೆ ಹೊಡೆಯೆ ತುಡು-ಕಿಡೆ ತೊಡಗಿತು ನಭವೂ; । ತುಡು-×
ಪಡುಗಡಲಲಿ ರವಿ-ಯಡಗೆಯೊಡನೆ ತಲೆ-ಯಿಡಲೆಡೆ ಪ್ರಡುಕಿದರೂ. ॥ ಧರಾ... ॥
ಕಂಡರಾಗಳು-ದ್ದಂಡ ಸೌಧವಾ-ಖಂಡಲ ದಿಙ್ಮುಖದೇ; । ಅ-ಖಂ... ।
ತಂಡದಿ ಬಂಜರು-ಗೊಂಡಿದೆ ಸುತ್ತಲ-ಖಂಡ ಲೋಭಿಯಲ್ತೇ? ॥ ಧರಾ... ॥
ಕಟಕಟ ಕದವಾ-ರ್ಭಟಿಸಿ ತಟ್ಟೆ, ಮೇಲ್ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹಣಿಕೇ, । ಮೇ-ಲ್ಕಿಟಕಿ... ।
ಕಟು ಮುಖದಾ ಕ-ರ್ಪಟಕನು ಕರೆದನು-ಪಟಳವಿದೆಂಬಂತೇ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ಪರೋಪಕಾರದೆ-ನಿರಸ್ತನಹ ಧನ-ಪರಾಯಣಂ ಕೃಪಣಂ; । ಧನ-ಪರಾ... ।
ದುರುಸ್ತಿಲ್ಲ ಮಂ-ದಿರಂ; ಭೋಜನಂ-ಪರಿಷ್ಕಾರಮಲ್ಲಾ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ಕೆಲ್ಲ ನೇಲೆ ಬರಿ-ತುಲ್ಲು ಹಾಸಿಯದ-ರಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದನೂ; । ಅದ-ರಲ್ಲಿ... ।
ಅಲ್ಲನನುದಯಸ-ಲಿಲ್ಲಿಪ ಮುನ್ನಮೆ-ಮೆಲ್ಲ ನೆಚ್ಚರಿಸಿದಂ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ತರುಣನು ಪರಮಾ-ದರದಿಂದಲಿ ಕ-ರ್ಬುರದಾನಿಯನಾಗಾ । ಕ-ರ್ಬುರ... ।
ಕರುಣಾರಹಿತಂ-ಗಿರದೊಪ್ಪಿಸಿ ತಾ-ಹರಸಿಯಪ್ಪಿಕೊಂಡಂ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು-ನಿಟ್ಟುಸುರಂ, ಯತಿ-ಪಟ್ಟನು ವಿಸ್ಮಯಮಂ—। ಯತಿ-ಪಟ್ಟನು.. ।
"ನೆಟ್ಟನೆ ಸುಜನನ-ಬಟ್ಟಲ ಕದ್ದೀ-ದಿಟ್ಟಗೆ ಕೊಟ್ಟನಲಾ!" ॥ ಧರಾ.. ॥

IV

ದಾರಿ ನಡೆಯೆ ಹರ-ದಾರಿಯಾರು ಕುಮು-ದಾರಿಯಡಗುತಿರ್ದಂ,।ಕುಮು-ದಾರಿ. ।
ದಾರಿದ್ರ್ಯತಪಮು-ದಾರಿಮುಖೇನ ಸು-ದಾರಿಸಿ ಮಸುಳ್ವಂತೇ ॥ ಧರಾ. ॥
ಇದಿರಿಗೆ ಕಂಡರು-ಸದನವ, ಸುಖಸಂ-ಪದವಿದಿತಪ್ರದವಾ, । ಸಂ-ಪದ. ।
ಸುಧೆಯುದಧಿಯ ಮ-ಧ್ಯದೊಳಿಹ ಪೈಕುಂ-ರದ ಸಿರಿಪದದ ವೊಲೂ. ॥ ಧರಾ. ॥
ಬನ್ನಿರಿತ್ತ ಸಂ-ವನ್ನರೆ! ಶ್ರೀ ಹರಿ-ಯೆನ್ನ ಪೂಲಿಗಿತ್ತಾ । ಹರಿ-ಯೆನ್ನ. ।
ಹೊನ್ನೆಲ್ಲಕೆ ನೀ-ವಿನ್ನು ಭಾಗಿಗಳು,-ಮನ್ನಿಸಿರೆನುತೊಡೆಯಂ, ॥ ದರಾ. ॥
ಹರಿಭಜನೆಯ ಗೆ-ಯ್ದೊರಡು ಗಳಿಗೆ, ಸ-ತ್ಕರಿಸಿದನತಿಥಿಗಳಾ; । ಸ-ತ್ಕರಿಸಿ.. ।
ಸರಿಯಿಲ್ಲೆಂಬಾ-ದರದಲಿ ರುಚಿಹಿತ-ಕರ ಭೋಜನದಿಂದಾ ॥ ಧರಾ. ॥
ತಾಂಬೂಲಂ ಮೆ-ದ್ದುಂ ಬ್ರುಹ್ಮಜ್ಞಾ-ನಂ ಭಕ್ತಿಯಿನರಿದೂ । ಜ್ಞಾ-ನಂ. ।
ಇಂಬಿನ ಶಯ್ಯೆಯೊ-ಳುಂ ಬಿಟ್ಟನದಾ-ಡಂಬರಮಿನಿತಿಲ್ಲಾ! ॥ ಧಂರಾ. ॥
ಪ್ರಾತಃಕಾಲದೊ-ಳಾ ಶರುಣನು ತಾ-ಮಾತಾಡದಲಿದ್ದೂ, । ತಾ-ಮಾತಾ.. ।
ಆ ತೊಟ್ಟಲೊಳಿಹ-ನೂತನ ಶಿಶುವಿನ-ಚೇತನ ಳಿಕಿತಿಸಿದಂ. ॥ ಧರಾ. ॥
ಕೃಪಾವಿಷ್ಟನಹ-ತಪೋನಿಷ್ಠನೀ-ಪ್ರಪಂಚವನು ಕಂಡೂ, । ಈ-ಪ್ರಪಂಚ. ।
ವಿಪತ್ತು ಬಂತು ಮ-ಧ್ಯಪಾತಕದೆನುತ-ಕಪಾಲನಂ ಬಡಿದಂ. ॥ ಧರಾ ॥
ವಿನರಿಯುದ ಯಜ-ಮಾನನವರ ಸ-ನ್ಮಾನದಿಂದಲುಣಿಸೀ । ಸ-ನ್ಮಾನ. ।
ಕಾನನ ದಾಟಿಸಿ-ನೀನು ಮರಳೆನೆನುತ-ದೀನ ಭೃತ್ಯಗೊರೆದಂ. ॥ ಧರಾ. ॥

V

ಒಡೆಯನ ಜೀಳ್ಕೊಂಡೊಡನೆ ನಡೆಯೆ,ನುಂ-ಡಡವಿಯ ನಡುವಿನಲೀ।ಮುಂ-ಡ ।
ತಡೆಯದೆ ಯುವಕನು-ಬಡಸೇವಕನನು-ಮಡುವೊಳು ಕೆಡಹಿದನೂ. ॥ ಧರಾ ॥
ಸಿಟ್ಟಿಡರಲು, ಕಂ-ಗೆಟ್ಟು ಕೊರಳೊಳ್-ಕ್ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಯತಿಗೇ, । ಇ-ಕ್ಕಟ್ಟು.. ।
ಪುಟ್ಟಿ ಬೆವರು ಹಿ-ಮ್ಮೆಟ್ಟಿತು ತಾಕ್ಕೈಯು-ಜುಟ್ಟ ಪಿಡಿವುತೆಂದಂ. ॥ ಧರಾ. ॥
"ಚಂಡಾಲನೆ! ಮುಂ-ಕೊಂಡು ಸುಲಿದೆಯಾ-ಮಂಡಲೇಶನನ್ನೂ! । ಅ-ಮಂಡ.. ।
ಉಂಡ ಮನೆಗೆರಡ,-ಭಂಡನೆ ಬಗೆದಿಯೆ!-ಗಂಡುವುಂಟೆ ನಿನಗೇ? ॥ ಧರಾ.. ॥
"ಉಸಾಂಶುಹೃತ ಜೀ-ಮಸಾತ್ಮವಂ ನೀ-ನಪಾತ್ರ ಕೃಪಣನಿಗೇ । ನೀ-ನಪಾ.. ।
ಅಪಾರಮಪ್ಪ ದು-ರುಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಲಿ-ಯುಪಪ್ರದಿಸಿದೆಯಲಾ! ॥ ಧರಾ. ॥
"ಅರ್ಭಕಳಂತಮ-ನಿರ್ಬದಿಯಲಿ ನೀ-ನಿರ್ಭರದಿಂದೊತ್ತೀ, । ನೀ-ನಿರ್ಭರ.. ।
ದುರ್ಭರ ಮೃತಿಯೂ-ವರ್ಭವಿಸಿದೆಯೆಂ-ದಾರ್ಭಟವೆತ್ತಿದನೂ. ॥ ಧರಾ ॥
"ಬಂಟನ ನೂಂಕಿದೆ-ಕುಂಬಿ ನೀರೊಳಿಂ-ತುಂಬಿ ಮಹಾ ಪಾಪಂ? । ಇಂ-ತುಂಬಿ.. ।
ಶುಂಠನೆ ನಿನ್ನಯ-ಗಂಟಲ ಮುರಿವೆನ-ಕಂಟಕನಾಗಿಪೆನೂ". ॥ ಧರಾ.. ॥
ಇಂತು ಗರ್ಜಿಸು-ತ್ತಂ ತವಕಿಸಲ-ತ್ಕಂತ ರೋಷದಿಂದಾ, । ಅ-ತ್ಯಂತ.. ।
ಸಂತನ ಕೈ ಕೇ-ಶಾಂತದಿಲ್ಲ; ಯುವ-ನಂತರ್ಧಾನನನಹೋ! ॥ ಧರಾ.. ॥
ಗದಾಶಂಖಾಬ್ಜ-ಕ್ರಧಾರಿ, ಶ್ರೀ ಸ-ಚ್ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತೀ । ಸ-ಚ್ಚಿದಾ.. ।
ತದಾ ತೋರ್ದನ-ಲ್ಲಿ, ದಾಮೋದರಂ,-ಸದಾನಂತಕೀರ್ತೀ! ॥ ಧರಾ.. ॥

VI

ಝಗಝಗುಗ ಮೊಗೆವುಗೆ-ಗಗನದಿ ನಗೆಸೊಗ-ದಗಣಿತ ಭುಗಿಲಿಂದಾ,। ಮೊಗ-ದಗ.. ।
ಸುಗುಣಗಣಗೃಹಗೆ-ಬಗೆ ಮಿಗೆ ದಿಗಿಲಿಡೆ-ಚಿಗುರಿತು ಸಂದೆಗವೂ ॥ ಧರಾ.. ॥
ಝಳಕ್ಕನೆ ತಾ ಪಾ-ದಕ್ಕೆರಗುತ ಬಲು-ಕಕ್ಕಸದಿಂ ನುಡಿದಂ. । ಬಲು-ಕಕ್ಕ.. ।
"ಲೆಕ್ಕಿಸದಿರ್ಪುದು-ಚಿಕ್ಕ ಮನಸಿನಿಂ-ಕುಕ್ಕಿದ ವಚನಗಳಂ. ॥ ಧರಾ.. ॥
"ಆಮಾನುಷನೆ, ಖಗ-ವಿಮಾನನಿಗೆ ಸರಿ-ಸಮಾನ ಮೂರುತಿಯೇ! । ಸರಿ-ಸ.. ।
ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯ ಗೈ-ಪ್ರಮಾದ ವಾಕ್ಯವ,-ನಮೋನಮಃ" ಎಂದಂ. ॥ ಧರಾ.. ।
ಅಕ್ಕರೆಯಲಿ ಕೈ-ಯಿಕ್ಕಿತ್ತು ತಲುರೆ-ತಕ್ಕೈಸಿದನವನಾ । ಉರೆ-ತ.. ।
ಉಕ್ಕುವ ವೀಣೆಯ-ಮಿಕ್ಕಿತು ದನಿ,-ನಸು-ನಕ್ಕು ದಿವ್ಯನುಸಿರ್ದಂ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ಅಪ್ಪಂತಿರೆ ಸಾ-ರೂಪ್ಯ ಪದವಿಯೆನೆ-ಗೊಪ್ಪಿತುಃ ಶ್ರೀಧರನಾ । ಎನ-ಗೊ.. ।
ಅಪ್ಪಣೆ ನಡೆಸುತ,-ತಪ್ಪದಲರಸುತ-ಲಿಪ್ಪೆನು ಸಾಯುಜ್ಯಂ.॥ ॥ ಧರಾ.. ॥
ನಿನ್ನಯ ಗುಣಗಳು-ಸನ್ನುತನಹ ವೆಂ-ಬುನ್ನತ ಕೀರ್ತಿಯಿದೇಃ । ಎಂಬು-ನ್ನತ.. ।
ಎನ್ನಲು, ಸಂಶಯ-ದಿಂ ನೆರೆ ಮೋಕ್ಷವು-ಕನ್ನಡಿಪಣವಹುದೂ. ॥ ಧರಾ. ॥
ಪರಮಾತ್ಮನ ಪರ-ಚರಿತದ ಪರಿಯದ-ಪರಿಕಿಸಲೆಂತಹುದೂ? । ಅದ-ಪರಿ.. ।
ನರನ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ-ದೊರಕುವುದೇ ವಿ-ಸ್ತರದ ಸಂಗತಿಗಳೂ? ॥ ಧರಾ . . ॥
ಪಾಪಪುಣ್ಯದಾ-ಟೋಪದಿಂದಲಾ,-ಕೂಪಕಕ್ಷಪನೊಲೂ, । ಆ-ಕೂಪ.. ।
ಆಪಾದಿಸಲೇನಾಪೆಯನೀತಿಯ?-ಶ್ರೀಪತಿ ಸರ್ವಜ್ಞಂ! ॥ ಧರಾ . . ।

VII

ಇದೇ ಕಂಡದಿ-ನ್ನುದಾಹರಣಮೆಂದದನ್ನು ಭಾವಿಸು ನೀ । ಎಂ-ದದ... ।
ಉದಾತ್ತನಡಸುವ-ನುದಾಸೀನ ಗುಣ-ದಿ ದಾನ-ಧರ್ಮಗಳಂ. ॥ ಧರಾ... ॥
ಕೀರ್ತಿ ಕೀರ್ತನೆಯೆ-ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಸ-ತ್ಪಾತ್ರವನರಿಯದಲೇ । ಸ-ತ್ಪಾತ್ರ... ।
ವರ್ತಿಪನು ಕನಕ-ಪಾತ್ರನಷ್ಟದಿ ನಿ-ವರ್ತಕನಾಗಿರ್ಪಂ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ಕೃಪಣನರಿಯನೊಂ-ದುಪಕಾರವ, ಕಂ-ಡಪರಿಮಿತದ ಜಡಿಯಾ । ಕಂ-ಡಪ... ।
ಕೃಪೆ ಪುಟ್ಟಿದುದರ-ಸಫಲತೆಯರಿತಿಪ-ನೆ ಪರಿಗ್ರಪದಿಂದಾ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ಮೂರನೆ ರಾತ್ರಿಯೊ-ಳಾರ್ಸಿದ ವರ-ಪೂರುಷನತಿಯೋಗ್ಯಂ, । ವರ-ಪೂ... ।
ಮಾರಮಣನ ಪಾ-ದಾರವಿಂದದ-ಲ್ಲಾರಡಿಯಾಗಿರ್ಪಂ ॥ ಧರಾ.. ॥
ವಾರ್ಧಿಕದಲಿ ಜನಿಸಿರ್ದ ಪಸುಳೆ ಭವ-ವಾರ್ಧಿಕೆಳೆಯಿತವನಾ; । ಭವ-ವಾ. ।
ದುರ್ಧರ್ಷೈಹಿಕ-ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಕಳೆದೆನು,-ಮರ್ದಿಸಿದೆನು ಕೂಸಂ. ॥ ಧರಾ.. ॥
ಚರನು ಮನೆಯೊಳೀ-ಯಿರುಳು ಧನವನಷ-ಹರಿಸಲ್ಕೆಳಸಿರ್ದಂ; । ಆಷ-ಹರಿ... ।
ನೀರವೇರಲ್ಕದು,-ಪರಹಿತಸಂಚಯ-ಕುರೆ ಬರ್ಪುದು ನ್ಯೂನಂ ॥ ಧರಾ.. ॥
ಶ್ರುತಿಶತಿನುತಮಿತಿ-ರತಿಜತಿಪಿತಕೃತಿ-ಹಿತವೆನೆ ಸಮ್ಮತಿಸೀ । ಕೃತಿ-ಹಿತ... ।
ಪ್ರತಿಹತಮತಿಜಿತ-ನತಿಗತಿಸುತ ಸಂ-ತತದಿ ತುತಿಸಲಪಹುದೂ. ॥ ಧರಾ . ॥
ಹಸ್ತವಿರಿಸಿ ಯತಿ-ಮಸ್ತಕದಲಿ 'ತೇ-ಸ್ವಸ್ತಿ'ಯೆಂದು ದಿವ್ಯಂ । ತೇ-ಸ್ವಸ್ತಿ... ।
ಅಸ್ತಮಿಸಿದನೀ-ಪ್ರಸ್ತುತಮರ್ಷಣ-ಮಸ್ತು ಮುಕುಂದನಿಗೇ! ॥ ಧರಾ.. ॥

M. Narasing Rao, B. A., M. L.

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಿಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ ಎಪ್ರಿಲ್ ೨೮—೪—೧೯೩೩. ಸಂಚಿಕೆ ೩

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪುಟ
ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳು	೧೩
ಶ್ರೀ ವಿ ಬಿ. ಅಲೂರರು	೧೪
ಕಡಲ ತೆರೆ .	೧೯
ಇಲ್ಲವಿನಿಸು ಬೆಳಕು	,,
ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಸಭೆ . .	೨೦
ವ್ಯಾಸಿಸಿರಲು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವೆಲ್ಲಿ?	೨೪
ವಿಮರ್ಶೆ . .	,,

ಎಪ್ರಿಲ್ ತಾರೀಕು ೨೪ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೩.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳ ವಿಷಯ ಈಗೀಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಅವರ ಜೀವಮಾನದ ವಿಷಯ ಅವರ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದುದೆಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಲೇಖನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದುದಾದರೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾಲದ ವಿಷಯವೂ ಅವನ ಹುಟ್ಟೂರಿನ ವಿಷಯವೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ, ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳ ವಿಷಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಿಗುವುದು ದುರ್ಲಭವಲ್ಲ. ಕವಿಗಳ ವಿಷಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ, ಅವರ ಕವಿತ್ವದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕ್ಸಪಿಯರ ಅಥವಾ ಮಿಲ್ಟನ ಇವರ ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವವರು ಮೊದಲು ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಅವರ ಜೀವನದ ಕಾಲವನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲದ ಮಹಿಮೆಯು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು. ಕವಿತೆಯು ಕಾಲದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ಅರಿತು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದನನಿಗೆ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿಯ ಅಲಂಕಾರಗಳೂ, ಗೂಢವಾದ ಉಪಮೆಗಳೂ ತಿಳಿಯುವುವು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳ ವಿಷಯ ಬರೆಯಲ್ಪಡುವ ಟೀಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ನುಟ್ಟಿಸುವುವಲ್ಲದೆ, ಅವರ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವಂಥವುಗಳಲ್ಲ. "ಅವನ ಛಂದಸ್ಸು ಒಳ್ಳೆಯದಿದೆ; ಭಾಷೆಯು ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಶೈಲಿಯು ಸರಳ, ತಕ್ಕದಾದ ಉಪಮೆಗಳಿವೆ; ಕವಿತ್ವವು ಶ್ರೇಷ್ಠತರದ್ದಾಗಿದೆ." ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕವಿಯ ವಿಷಯ ನಾವು ಓದುವೆವು. ಈ ತರದ ಟೀಕೆಗಳು ಕವಿಯ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸದೆ, ಜನರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಲು ಅನರ್ಹವಾಗಿವೆ.

ಟೀಕೆ ಮಾಡುವವರು ಹೆದರದೆ, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿದುದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು; ಅದರೊಡನೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ತೋರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಕವಿಯ ಹೊಗಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವನ ಕುಂದುಗಳನ್ನೂ ತೋರ್ಪಡಿಸಿದರೆ, ಅವನ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದು.

ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಸ ಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರಕುವ ರಾಜಕೀಯ ಜ್ಞಾನವೆಷ್ಟು? ಅವುಗಳಿಂದ ಎಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ, ನೈತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ತೋರುವುದು? ಎಂದು ಮೊದಲಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಬಹುದು. ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಆ ಕಾಲದ ಸ್ಥಿತಿಯು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ನಮಗೆ ದೊರಕ ಬಹುದು. ಕವಿಯು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವುದು; ಅದರಂತೆಯೆ ಅವನ ಛಂದಸ್ಸು, ಅವನ ಶೈಲಿ, ಹೇಗಿತ್ತೆಂದು ಅವನ ಮೇಲೆ ಇತರ ಕವಿಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಹಿತ್ಯವಿಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ನಾಡಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರು. ೩

ಶ್ರೀ. ವಿ. ಬಿ. ಆಲೂರರು.

(ಲೇಖಕ:—ಶ್ರೀ. ಕೂ. ಚಿ. ಕಾರಂತರು.)

ಶ್ರೀ ಆಲೂರರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಚಿತರು. ಅವರ ಹೆಸರು ಈ ನನಯುಗದಲ್ಲೇ ಅಷ್ಟು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಕೆಲವೊಂದು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಹೆಸರೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ತುಂಬಾ ಇದ್ದುವು. ನಾನು ಆಲೂರರರ ಹೆಸರನ್ನು ಮೊದಲಿನ ಬಾರಿಗೆ ಕೇಳಿದುದು ಅವರನ್ನು ಕಂಡ ಮೇಲೆ. ಆಗ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಅವರೂ ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೂ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಜತೆಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸಮುಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಂತೆ ವಕೀಲ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಸಾಧಾರಣ ೧೫ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆಯಿದು.

ಕುಂದಾಪುರದ ನಗರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸವೊಂದಿತ್ತು. ವಿಷಯವೇನೆಂದು ನನಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಾರದು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈಭವವಿರಬೇಕು. (ಗತ). ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸವು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ರೋಮರಂಧ್ರಗಳನ್ನೂ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಆಗಲೋ ತುಸು ಸಮುಯದ ಬಳಿಕವೋ ಅವರ ''ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ''ವೆಂಬ ಅವರ ಗ್ರಂಥವು ಹೊರಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದೆ. ತಿರುಗಿ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ೬೦೦ ವೋಲ್ಟೆಜೀನಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹವು ನನ್ನನ್ನು ನಾಟಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತುಂಬಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಲುವಾಗಿದೆ.

ಆಲೂರವರ ನಿಜವಾದ ಪರಿಚಯವು ಅಂದರೆ ಮುಖಮುಖ ಪರಿಚಯವೂ, ಮಿತ್ರತ್ವವೂ ನನಗೆ ದೊರೆತದ್ದು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮುಯದ ತರುವಾಯ—ಅವರು ೮-೧೦ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ''ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ'' ಹಿರಿಯರಾಗಿ, ''ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'' ವೆಂಬ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದಾಗ. ಆಗ ನನ್ನದೂ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ, ಸಾಕಷ್ಟು ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಅವರ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಉಳಿದೆ.

ಆಲೂರರ ಕೇವಲ ಮುಖಾವಲೋಕನದಿಂದ ಅವರ ಗುಹಿಮೆಯು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಾದಾ ಮನುಷ್ಯರವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದವರಿಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಡುಗೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲೂ ಬಹುದು; ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದವರಿಗೆ ಅವರು ಪೌರಾಣಿಕರಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವರು. ಸೌಮ್ಯಶಕ್ತಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೋಹಿಸುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೊಬಗಿಲ್ಲ, ತುಸು ಉಗ್ಗು ಬೇರೆ. ಆಗ ನನಗೇ ಅನಿಸಿತು—ಇಂಥವರೊಬ್ಬರು ಅಂದು ನನ್ನನ್ನು ಹುರುಪನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊರಳಾಡಿಸಿದರೆಂದು. ಅವರು ಮೊದಲು ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದೆಯೆಂದೆನಪ್ಪೆ. ಆಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಸರೂ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಉಂಟಾಗುದರಿಂದ ಅವರು ಅತಿಯಾಸೆಗೆ ಹೋಗದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿದರು. ಅಸಹಕಾರ ಮಾಡಿ ವಕೀಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಇತ್ತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗವನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡರು.

ಅಂದಿನ 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ವು—ಇಂದಿನ 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಪಲ್ಲ'—ಆಗ ಅದು ಇದೇ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹೊರಟಿತ್ತಾದರೂ, ಅಲ್ಲಿರುವ—ಆಲೂರರೊಬ್ಬರ ಹಿರಿತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಹಾರಲು ಕಲಿಯುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು. ಒಂದು ವರುಷದೊಳಗಾಗಿ ಆಲೂರರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬಲು ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡಿ ನಡೆಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯನಿಲ್ಲೆಂಬುದರಿಂದ ಆಲೂರರು ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ನಡೆಯಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು. ಅನಂತರವೂ, ಜಯಕರ್ನಾಟಕವೂ ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಂತು, ಅನ್ನ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಅನ್ನ ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಇದೇ ಸಮುಯದಲ್ಲೋ ತುಸು ಮೊದಲೋ, ಅವರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಭಾಗವನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಹಲವು ತಾಳೆಗರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇದೇ ಸಮುಯದಲ್ಲೆಲ್ಲೊ, ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಿಲಕರ ಗೀತಾ ಟೀಕೆಯ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವೂ ಒಂದು ಹೊರಟಿತು. ಆಲೂರರ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಜಯಕರ್ನಾಟಕದಿಂದಾಗಿ ಅಖಿಲಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆಗರಿಸಿತು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕವು ಕಸಿಷ್ಯ ನಾಲ್ಕಾರು ಅಡಿಗಳಷ್ಟಾದರೂ, ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು, ಮುಲಗಿ ಸದ್ದೆ ಹೋಗುವ ತರುಣನ್ಯಂದವೂ, ಜುಮ್ಮನೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತೀತು ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಆಶೆಯು ಕೊನೆಗೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಜಯಕರ್ನಾಟವು ತುಸು ಇಳಿಹಾದಿಯನು ಕೊಂಡು, ನಿಜವಾದ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಬಂದಿತು. ತಾನು ಸಾಕಿದ ಕೂಸು, ತನ್ನನ್ನೆ ಈ ರೀತಿ ನಂಜಿಸೀತೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಆ ಮುಗುವನ್ನು ತಿರುಗಿ, ಅದರ ಜನನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಗೆಳೆಯ ಕೂಟದವರ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸಲು ಅವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ನಡಿಸುವರೆಂಬ, ನಾನಾ ವಿಧದ ಭದ್ರತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಈಗ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ.

ಇರಲಿ, ಆಲೂರರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇವಾಕಾರ್ಯವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಲಾರದು. ಅವರು ಒಮ್ಮೆಗೇ ದೇಶಮಾತೆಯ ಕೈ ಬಿಡುವವರಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸಲು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದರು. ಅವರ ಮೈಸೂರಿನ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣವು, ಆಲೂರರ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ಉಳಿದೀತೆನ್ನಲು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ! ಅಂಥ ಘೋರವಾದ ವೇದಾಂತಮಯವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು, ಇದು ವರೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೇಳಿದವರಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ಉದ್ಗ್ರಂಥಗಳಂತೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಠಿಣ. ಮಾಡಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದೂ ಕಠಿಣ.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವೇದಾಂತಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭಾಷಣವದು.

ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯ ನಂತರ ಆಲೂರರ ಸೇವೆಯು, ಈಗ ನವಜೀವನ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು 'ಹೋಮು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಲ್ಯಾಬ್ರೆರಿ'ಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಅದನ್ನು ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಿವೆ ಆ ಮಾಲೆಗೆ ಅವರೇ ಸಂಪಾದಕರೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಆಲೂರರ ಇಂದಿನ ಚಳವಳವು—ಸರಕಾರದವರು ಅವರನ್ನು ಕಲ್ಕುಟಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿರಿಸಿರುವ ನಿಮಿತ್ತ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ತಮಗೆ ಅಪಾಯ ಬಂದೀತೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ತಿಳಿದುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಢ್ಯವೆಂದೇ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿರಿಸಿದುದು ಅನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ!

ಶ್ರೀ ಆಲೂರರು—ಒಟ್ಟಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ಮನುಷ್ಯರು. ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಋಣಿಗಳಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡದಿರುವುದು ಒಳಿತು. ಕಾರಣ, ಮುಂದಿನ ಉಧಾಳತನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಸುವು ಅವರಲಿಲ್ಲ ಅವರು ಈಗಿನ ತರುಣ ವಿೂಸೆಗಳಿಗೆ ಹಳಬರಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರು, ಎಷ್ಟೊ ಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಗುರುಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಧ್ವರಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ವಾದಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಅವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಎಂಥ ಕ್ರಾಂತಿ ಯುಗವನ್ನೂ ತಡೆದು ನಿಂತಾವು. ಈಗೀಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರಲಾರವು; ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಚಾರಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪುವ ಸಾಹಸಿಗರಲ್ಲ ಇಂಥಾ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು, ತೀರ ಸಂಕೋಚವೆಂದರೂ ಅನ್ನಬಹುದು. ಅವರ ವ್ಯಾವ್ಹಾರೀ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಈಗಿನ ತರುಣರ ದುಡುಕುವ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಮೇಳೈಸುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಅಂತೂ ಆಲೂರರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು, ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಜಯಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗಿನ ಮುಚ್ಚಳದಿಂದಲಾದರೂ, ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದೀತೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

'ಕಡಲ ತೆರೆ'

ಏನು ರಭಸವೋ? ತೆರೆಗದೆಷ್ಟು ರಭಸವೋ??
ಬಾಳುವೆಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ,
ಕಾಲವಾತ ಘಾತದಲ್ಲಿ;
ಪಾಪಪುಣ್ಯ ಕೂಡುತಲ್ಲಿ,
ಏಳುತಿರುವ ತೆರೆಗಳಲ್ಲಿ,
ಏನು ರಭಸವೋ? ತೆರೆಗದೆಷ್ಟು ರಭಸವೋ??
ಭಾವಿಕನ ಪ್ರಶಾಂತಭಾವ
ಲಹರಿಯದನು ಗಹಿಸಿಕಾವ;
ದೇವನಿಯಮವೆನುವ ಠಾವ,
ಸೇರ್ವಕಡಲ ತೆರೆಯಬರುವ
ದೇನು ರಭಸವೋ? ತೆರೆಗದೆಷ್ಟು ರಭಸವೋ??
ಇಳಿತ ಭರತವಾಗುವಲ್ಲಿ,
ಏಳು ಬೀಳು ನೂಲೆಯಲ್ಲಿ;
ಸುಳಿದು ಬರುವ ಸುಳಿಗಳಲ್ಲಿ,
ನೊರೆಯಹೊತ್ತ ತೆರೆಗಳಲ್ಲಿ,
ಏನು ರಭಸವೋ? ತೆರೆಗದೆಷ್ಟು ರಭಸವೋ??

ಕಾಪು ಮಂಜುನಾಥ ಶೇಣೈ.

ಇಲ್ಲವಿನಿಸು ಬೆಳಕು.

ನಿನ್ನಯ ಪೂಜಾ ಮಂದಿರವಿದರಲಿ
ಇಲ್ಲವಿನಿಸು ಬೆಳಕು.
ನಿನ್ನಯ ಪದ—ಪೀಠದಲೆಲ್ಲಲ್ಲಿಯು
ತುಂಬಿಹುದೈ ಕೊಳಕು
ಬೆಳಕು ಹೊತ್ತಿಸಲು ಪೂಜಾಗಾರಕೆ
ತೆರಳುವೆ ದೀವಿಗೆ ಹಿಡಿಯುತೆ, ದ್ವಾರಕೆ
ಪೋಪನಿತರೊಳೇ ಇಚ್ಛೆಯ ಸುಯ್ಲಲಿ
ನಂದುವುದಾ ಬೆಳಕು
ಒಮ್ಮೆಯ ಕನಸನು ಗುಡಿಸಿ ಬಿಸುಡುತಿರೆ
ಪೊಸ—ಕಸ ಬಂದಾ ಸ್ಥಳವ ನತಸಿದರೆ,
ಕೆಲಸವ ಪೂರಯಿಸುವೆನೆಂತೋ, ಪ್ರಭು,
ಪೋವುದೆಂತೊ ಕೊಳಕು.
ನೀಸಿಹ ಭವನದಿ ಬೆಳಕಿರಬೇಕು
ನಿನ್ನಯ ಮಂದಿರ ಶುಚಿಯಿರಬೇಕು.
ತಿಳಿದಿಹೆನಿದನೂ, ಆದರಭೇದ್ಯವು
ಅತಿಇಚ್ಛೆಯ ತೊಡಕು
ನಿನ್ನನು ಪೂಜಾಗಾರಕೆ ಕರೆದು
ಪೂಜಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಿಹುದು ಬಲು ನಿರಿದು;
ಕತ್ತಲು ಮುತ್ತಿದ ದೇಹದ ಕೊಳಕಿಗೆ
ಕರೆಯಲು ಬಲು ಅಳುಕು.
ಅಂಧಕಾರದಲಿ ಬಂದಿರಲಾರೆಯ?
ಕೊಳಕಿನ ಪೀಠದಿ ಕುಳ್ಳಿರಲಾರೆಯ?
ನೀನು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಕೊಳಕೋಡುತ
ತುಂಬುವುದೈ ಬೆಳಕು!

೨೦ಪೌಷ ೧೯೭೬. **ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ್ಯ,**
(ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿ, ಉಡುಪಿ).

ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಸಭೆ.

(ಒಂದು ಪ್ರಹಸನ)

ಪಾತ್ರಗಳು:—
1. ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು.
2. ತುಪ್ಪದಂಗಡಿ ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟರು.
3. ಗಾಂಜಾ ಅಂಗಡಿ ಧರ್ಮರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯರು.
4. ಕಾಫಿಹೊಟೇಲು ತಿಮ್ಮಸ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು.
5. ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸರು.
6. ಮೊಕ್ತೇಸರ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯನವರು.
7. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯರು. } ಸುಧಾರಕರು
8. ಗೋವಾಲ ರಾಯರು. }
9. ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸರು, ಸಭಿಕರು.

ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ. ರಂಗರಾವ ತಲಚೇರಿಕರ, ಬಿ ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಮಂಗಳೂರು

[ಇದರಲ್ಲಿಪ್ಪ ಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾದುವುಗಳೇ, ಅಲ್ಲದೆ, ಇದೊಂದು ಪುರಾಣಮತವಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆಯೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯ್ದುಬಾರದು ಪುರಾಣ ಮತವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸದಾಚಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟರಂಥವರೂ ಈಗ ಧರ್ಮಮಾರ್ತಾಂಡರಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರು ಸುರೆಯಬಾರದು. ಅಂಥವರನ್ನೇ ಈ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಸಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಏಕೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬರಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಟೀಕಿಸಿರುತ್ತದೆ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಇದರಿಂದ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.—ಲೇಖಕ.]

(ಪೀತಾಂಬರಗಳನ್ನುಟ್ಟು ಭಸ್ಮಧಾರಿಗಳೂ, ನಾಮಧಾರಿಗಳೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವರು. ಇಬ್ಬರು ಸುಧಾರಕರೂ ಇದೇ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿರುವರು.)

ಮೊಕ್ತೇಸರ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯನವರು:—(ಎದ್ದು ನಿಂತು) ಸನಾತನ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಗಳೇ, ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಸಭೆಗೆ ವಯೋವೃದ್ಧರೂ, ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೂ ಆದ ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನಲಂಕರಿಸಲು ಅವರೇ ಯೋಗ್ಯರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಾರ್ಯಗಳೇ, ಅವರ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರುತ್ತಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದರೂ 'ಅಷ್ಟ ವರ್ಷಾ ಭವೇತ್ ಕನ್ಯಾ' ಎಂಬ ಸ್ಮೃತಿವಾಕ್ಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಅವರು ಎಂಟೇ ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದ್ದುವೆಯಾದರು. ಜನರ ಪ್ರಚಂಡ ವಿರೋಧವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ 'ಅಪುತ್ರಸ್ಯ ಗತಿರ್ನಾಸ್ತಿ' ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಐದನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇಯ ದಿವಸವೇ ಲಗ್ನಮಂಟಪವನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬವೇಕೆ? ಈ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಯಾವ ಆಚರಣೆಯೂ ಇರಬಾರದೆಂದು ಅವರು ತನ್ನ ಗತಿಸಿದ ಮೊಗನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೇಶವಪನವನ್ನು ಅವಳು ಒಪ್ಪದುದರಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಎಂತಹ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನ!

ರಾಮಚಂದ್ರ:—ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯನವರೇ, ಇವರು ಚುಡ್ಡಿಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವೇಶ್ಯೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಡಿರಿ.

ಮೊಕ್ತೇಸರ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ:—ಆ ಸುಧಾರಕರ ಹಾಗೆ, ಗಾಂಧಿ ಕಡೆಯವರ ಹಾಗೆ ನೂತಾಡಬೇಡಿರಿ. ಅವರು ವೇಶ್ಯೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಿಮಗೇನು? ಅವರು ಅವಳಲ್ಲಿ ಏನು ಊಟಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ತುಪ್ಪದ ಅಂಗಡಿ ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟ:—ಅವಳೊಡನೆ ಊಟಮಾಡುವುದು ಇರಲಿ. ಅವಳ ಅಣ್ಣ ಕಂಪೌಂಡರು ಒಬ್ಬರಲ್ಲ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ, ಅವರೊಡನೆ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾಸ್ತರ ಶಾಮರಾಯರಿಗೆ ಜಾತಿಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಈ ನಮ್ಮ ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ.

ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ:—ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇವರ ಜನಿವಾರಕ್ಕೆ ಅವಳ ಸ್ಪರ್ಶವಾಯಿತೆಂದು ಇವರು ಪಂಚಗವ್ಯ ಕುಡಿದು ದೊಡ್ಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲವೇ?

ಗಾಂಜಾ ಅಂಗಡಿ ಧರ್ಮರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯರು:—ಆ ಸಂತರ್ಪಣೆಗೆ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ನಾನಿದ್ದೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಆ ಜನಿವಾರವೆಂದರೆ ನೀರು ಸೇದುವ ಹಗ್ಗದಷ್ಟು ತೋರ ಇತ್ತು. ಈಗಿನ ಸುಧಾರಕರು ಒಂದು ಮಿನಿಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಜನಿವಾರನನ್ನು ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದೆಂದರೆ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಯಿ ಬೊಗಳಿದ ಹಾಗೆ!

(ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆಯುವರು)

ರಾಮಚಂದ್ರ:—ವೇಶ್ಯೆಯರ ಕೈಯ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ವ್ಯಭಿಚಾರ ವಿರೋಧವಲ್ಲವೇ?

ಲಂಬೋದರ:—ಇವನ್ಯಾರೋ ಸುಧಾರಕನು! ದಬ್ಬಿರೊ ಇವನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ! ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿತು ಕಿರಿಸ್ತಾನರ ರೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನುವ ಈ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಧರ್ಮ ಅಂದರೆ ಏನು ಗೊತ್ತು?

ಗೋಪಾಲ:—ಹಾಗಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಏಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ?

ರಾಮಚಂದ್ರ:—ದಿನಾಲೂ ರುಜಾರಿ ಪರ್ಬು ಬ್ರೆಡ್ ತರುವುದಿಲ್ಲವೇ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ?

ಲಂಬೋದರ:—ಮುಚ್ಚು ಬಾಯಿ! ಹಿರಿಯರ ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತಾಡುತ್ತೀರಿ? ಏನು ನೋಡುತ್ತೀರೋ, ದಬ್ಬಿರಿ ಇವರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ!!!

(ಸಭಿಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಗೋಪಾಲ, ರಾಮಚಂದ್ರರ ಬಳಿ ಹೋಗುವರು.)

ಗೋಪಾಲ:—ನಿಮ್ಮ ಒಣ ಧರ್ಮದ ಟೊಳ್ಳು ಧೈರ್ಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಯಾರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವವರು? ಬನ್ನಿರಿ! ಗಂಡುಸುತನವಿದ್ದರೆ!!

(ಧರ್ಮರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯರು ಮುಂದಾಗಿದ್ದವರು ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು).

ಈ ಸುಧಾರಕರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂಜರಿಯುವವರಲ್ಲ. ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ, ಸಭೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ, ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸೋಣಾಗಲಿ.

(ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಿಸೆಗೆ ಮೂರು ಸಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಕೈಹಾಕಿ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಓದುವರು.)

ಸನಾತನ ಧರ್ಮರಕ್ಷಕರೇ,

ನಮ್ಮ ಅನಾದಿ, ಅನಂತವಾದ ಈ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಒದ ಗುವಂಥಾ ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಏಕತ್ರ ಸೇರಿ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಬೇಕು. ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನ ರಾದ ಸ್ಮೃತಿಕಾರರ ವಚನಗಳು ಈಗಿನ ಧರ್ಮಗ್ಲಾನಿಯ ಅಂಧಕಾರ ದಲ್ಲಿ ದೀಪಸ್ತಂಭಗಳಂತೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕಂಸದಲ್ಲಿ (bracket) ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆಗಳ ಕಡಕಡಾಟ. (ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ನೋಡಿ) ವಿಸ್ಮಯಗೊಳ್ಳುವರು).

(ಗೋಪಾಲ, ರಾಮಚಂದ್ರರು ಕಂಸದಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಓದಿದ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕೆ ನಗುವರು)

ಗೋಪಾಲಃ—ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ, ಐದು ಜನ ಹೆಂಡಿರ ಸ್ಮಶಾನಯಾತ್ರೆಯ ಜ್ವಾಲೆಯು ದೂರ ನೂಡದಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂಧಕಾರವು ಸ್ಮೃತಿವಚನಗಳಿಂದ ಹೋದೀತೇ?

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಗೋಪಾಲ ರಾಯರೇ? ದಯೆ, ನೀತಿ, ಇವುಗಳಿಗೂ ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ತುಪ್ಪದ ಅಂಗಡಿ ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟ, ಗಾಂಜಾ ಧರ್ಮರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ, ಕಾಫಿ ಹೊಟೇಲು ತಿಮ್ಮಸ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ ಇವರ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಃ—(ಇಷ್ಟರ ತನಕ ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಕಿಶೆ ಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಕಾಗದ ಮಡಚುತ್ತಾ) (ಸ್ವಗತಂ) ಓಹೋ, ಭಾಷಣದ ಬಾಕಿ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟೆನು. ನೋಸವಾಯಿತು, ಆಗಲಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು.

(ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ) ಸಭಿಕರೇ, ನೀವೆಲ್ಲವರೂ ಧರ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸಿಗಳೇ ಇರು ವಿರಿ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಬಿಡಲು ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಬಿಡಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವೂ ನನ್ನಂತೆಯೇ ದಿನಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಎರಡು ಊಟ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧ ರಿರುವಿರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟಃ—ಇದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯ ಸೂಚನೆ. ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲಾ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧ, ಅವರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ನಾವು ಎರಡು ಊಟ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆ.

(ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆಗಳಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವರು.)

ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಃ—ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಸುಧಾ ರಕರ ಚಳವಳಿಂದ ಧರ್ಮವು ನಾಶವಾಗುವುದೆಂಬ ಭೀತಿಯೇ ತೊಲಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಠರಾವನ್ನು ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟ್ರು ತರುವರು.

ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟರುಃ—(ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮುಂಡಾಸನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ) ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯೇ, ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಮೂಲಾಧಾರವೆಂದೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಉಳಿಯಲಾರದೆಂದೂ ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಠರಾವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರೇ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಚಂಡಾಲರು. ತಾವು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಹೊಲೆಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವರು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛೆಗನು ಸಾರವಾಗಿಯೇ ಅವರು ನೀಚ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ರಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ? ಅವನು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟವರನ್ನು ನಾವು ಮೇಲೆ ತರುವುದೆಂದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು.

(ಸಭಿಕರು ಸರಿ, ಸರಿ ಎನ್ನುವರು)

ಗೋಪಾಲಃ—ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟರೆ, ಆ ಸಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಆರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿರೆಂದು ಬೊಬ್ಬೆಯಾಕೆ ಮಾಡಿದಿರಿ? ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಾದ್ದರಿಂದಲ್ಲವೇ ಅಗ್ನಿಯು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದು? ಆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದು ಪರಮಾತ್ಮ ನಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹವಲ್ಲವೇ?

(ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ದಾರಿಗಾಣದೆ ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟರು ನಿಶ್ಶಬ್ದರಾಗುವರು)

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಏನು ಭಟ್ಟರೇ, ಉತ್ತರವಿಲ್ಲವೇ?

ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟಃ—(ಬೇಗನೇ) ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಯಿತು. ಇನ್ನು ಧರ್ಮರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯರು ಮಾತಾಡಲಿರು ವರು. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.

ಧರ್ಮರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯಃ—(ಎದ್ದು ನಿಂತು ದೋತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಸ್ಥಗೊಳಿಸಿ) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಣದವರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಧರ್ಮ ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ. ಅನ್ಯ ವರ್ಗ ದವರು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಬಾರದು. ಹಿಂದೂರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದ ಶಂಬೂಕನೆಂಬ ಶೂದ್ರನನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಸಂಹರಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ? ಅಂತಹ ರಾಜರು ಈಗ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದಲೇ ಧರ್ಮಗ್ಲಾನಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಅವನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಗಾಂಜಾ ಮೂರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇದ್ದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನೊ!

ತಿಮ್ಮಸ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆಃ—ಕಲಿಕಾಲವಾದುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕೂಡ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಹ ಕೆಲಸವಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಗೋಪಾಲಃ—ಅಂದರೆ, ಧರ್ಮವು ಕಲಿಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸು ವುದಿಲ್ಲವೇ?

ತಿಮ್ಮಸ್ವ ಹೆಗ್ಡೆಃ—ಹಾಗೆ ಯಾರು ಹೇಳಿದರು? ಆದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಪುಣ್ಯ ಯುಗಗಳ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲು ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ವಿಷಯಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇಕೆ ಬದಲಿಸಬಾರದು?

ಲಂಬೋದರಃ—ಏನು ಹುಚ್ಚರ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತೀರಯ್ಯಾ? ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಸ್ಪೃಶ್ಯರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಕತ್ತೆಯು ಕುದುರೆಯಾಗುವುದೇ?

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಕುದುರೆಯು ಕತ್ತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನ ಕಾಲದ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರೆಲ್ಲ, ಕಾಫಿ ಹೊಟೇಲು, ಗಾಂಜಾ ಅಂಗಡಿ, ಇಟ್ಟ ನಮ್ಮಂತಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲಿ? ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವು ಎಲ್ಲಾ ಯದರೂ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ, ಆ ಹೊಲೆಯರ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ! ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ!

ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸಃ—ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನರಿಯದ ಹುಡುಗರ ಹತ್ತರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶದ ಚರ್ಚೆಯೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ರೇ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳೊಂದು ಬಾಕಿ. ಬರಲಿ ಅದು, ಹೂಂ ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸರೇ, ಸುರುವಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮದು

ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸರುಃ— (ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕಚ್ಚೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ) ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇತರ ಧರ್ಮಾವಾರ್ತಾಂಡರೆ, ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಯಾವ ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಮದ್ಯವಾನ ಮಾಡುವವರು, ಮಲಿನರು; ಸತ್ತ ಗೋವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವವರು ಅಂತಹರನ್ನು ದೇವಮಂದಿರ ದೊಳಗೆ ಬಿಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಸಭಿಕರೇ, ನೀವೇ ಹೇಳಿರಿ

(ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವರು)

ಗೋಪಾಲಃ—ಬಾಕಿ ಜಾತಿಯವರಲ್ಲೂ ಸೆರೆ ಕುಡಿಯುವವರಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ! ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡಬಹುದೇ? ಅದಲ್ಲದೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನದ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಗದವರಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನಾಕೆ ಒಳಗೆ ಬಿಡಬಾರದು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷಃ—ಏನು ಉದ್ದಟತನ ಈ ಹುಡುಗರದು! ವಾದ ಮಾಡಲು ಇದು ಕೋರ್ಟಲ್ಲ. ಆಗಮಗಳೆಂದರೆ ಋಷಿವಾಕ್ಯಗಳು. ಅವುಗಳ ವಿಷಯ ಹೀಗೆ ಅನುಮಾನವೆತ್ತಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು.

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಐದು ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಕೊಂದ ನೀವೂ ಗಾಂಜಾ ಮಾರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಹೋಗುವುದು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ನರಕವೇ ಒಳ್ಳೇದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷಃ—(ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ) ಹೂಂ, ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸರೇ, ಮುಂದರಿಸಿರಿ, ಇವರ ಮಾತು ಏನು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಗೋಪಾಲಃ—(ಜೋರಿನಿಂದ) ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಸಿಗಬೇಕು. ತರಾವನ್ನು ತಂದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಸರಿಯಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು.

ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸಃ—ಮುಕ್ಕಳೇ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಾಳಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಯಾಕೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅನೇಕ ಯೋನಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಹಿಂದಿನ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯವು ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮ ಲಭಿಸುವಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಪಾಪವೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಉಚ್ಚ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವನು. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಅವರಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗೋಪುರದ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಸದ್ಗತಿಯು ದೊರೆಯುವುದು. ಉಚ್ಚವರ್ಣದವರಂತೆ ಅವರು ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ ಅವರ ಜಾತಿ ಕಸಬನ್ನು ಮಾಡಿ ಗೋಪುರಕ್ಕೆ ದೂರದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಸಾಕು

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತೀರಲ್ಲಾ. ಅವರನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡಿರಿ. ಅಂದರೆ ಗೋಪುರದ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಸದ್ಗತಿ ದೊರೆಯುವುದು ಜಪ, ತಪ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಯಾಕೆ? ಗೋಪುರ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು.

ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸಃ—ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಲೆಯರಾಗುವರೇ? ಇವೆಲ್ಲಾ ಜನ್ಮಸಂಸ್ಕಾರಗಳು. ಕರ್ಮದಿಂದ ಹೋಗುವಂಥವುಗಳಲ್ಲ

ರಾಮಚಂದ್ರ—ಜನ್ಮಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಕರ್ಮದಿಂದ ಹೋಗವಂಥವುಗಳಲ್ಲವಾದರೆ ಹೊಲೆಯರು ಕ್ರೈಸ್ತ ಅಥವಾ ಮುಸಲ್ಮಾನರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ಸ್ಪೃಶ್ಯರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ತಿಮ್ಮಸ್ವ ಹೆಗ್ಡೆಃ—ಮುಸಲ್ಮಾನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅದರಂತೆ ಈಗ ಕ್ರೈಸ್ತರಾಜ್ಯ, ಕ್ರೈಸ್ತರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡದಿರೋದು ಹೇಗೆ?

ಗೋಪಾಲಃ—ಆಗಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ದುರ್ಬಲರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಅಧಿಕಾರವು ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದವರ ಮೇಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದೆಯೇನು ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರ?

ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯಃ—ಹಾಗಲ್ಲ ಕವ್ವಿಯರೇ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು, ಕ್ರೈಸ್ತರು ನಮಗೆ ಅತಿಥಿಗಳು. ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದೇ?

(ಸಭಿಕರು ಸರಿ ಸರಿ, ಯೋಗ್ಯ ಎನ್ನುವರು)

ಗೋಪಾಲಃ—ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದ ಹೊಲೆ

ಯರು ಕ್ರೈಸ್ತರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಿಂದಿಸಲು ಸುರು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಅತಿಥಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಸಮಾನರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಈ ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿದೆ ಸ್ವಾಮೀ? ಸದಸದ್ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದ ಈ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರವೆನ್ನುವರೇ?

ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ:—ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೇ ಇದೆಯೆಂದು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲು ಬಂದು ಮಹಾ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದವರೊಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನಮ್ಮಣ್ಣ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ನನಗೆ.

ಗೋಪಾಲ:—ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲವೇ ಪ್ರಮಾಣವೆನ್ನುವುದು. ಯಾರೊ ಒಬ್ಬನು ಓದಿದ್ದಾನೆಂದು ಯಾರೊ ಹೇಳಿದ್ದೆಂದು ಯಾರಿಗೊ ನೆನಪು ತೋರುತ್ತದೆ.. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿದವರೂ ಇಲ್ಲ, ಓದಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದವರೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೊ ಏನೊ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಂಬಿ ಅದೇ ಶಾಸ್ತ್ರಧಾರವೆಂದು ನಂಬಿ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ವಿವೇಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ರಾಮಚಂದ್ರ:—ಹಿಂಡಿನ ಮೊದಲಿದ್ದ ಕುರಿ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಕುರಿಗಳೂ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವಂತೆ. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ.

ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸ:—ಮಕ್ಕಳೇ, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಪ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಗೊಂಬೆಯನ್ನಿಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದೇವರ ಸಾನಿಧ್ಯವು ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ದೇವರ ಸಾನಿಧ್ಯವು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ರಾಮಚಂದ್ರ:—ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟರೇನು?

ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸ:—ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಗಮಗಳ ನಿಯಮವೆನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನಿಧ್ಯವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾಯವಾಗುವುದು.

ರಾಮು:—ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವ ಶಕ್ತನಲ್ಲವೇ? ಅವನ ಸಾನಿಧ್ಯವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಲ್ಲವೇ?

ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸ:—ಹೌದು.

ರಾಮಚಂದ್ರ:—ತಮ್ಮ ಪ್ರವೇಶ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಸರ್ವ ಶಕ್ತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನಿಧ್ಯನನ್ನು ತೊಲಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗಿದ್ದರೆ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗಿಂತ ಅವರ ಶಕ್ತಿಯೇ ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ದೇವರಿಗೆ ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ಪಾವನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ದೇವರನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಂದೋಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗಿಂತಲೂ ಇವರೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದರು. ಏನು ಜೋಯಿಸರೇ, ದೇವರ ಬದಲಾಗಿ ಇವರನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲಾ

ಸಭಿಕರು ತಮ್ಮೊಳಗೆನೇ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಒಬ್ಬನು "ಇವರು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ" ಎನ್ನುವನು.

ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ:—ಹಾಗೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಮೀ. ಜೋಯಿಸರು ಗಲಿಬಿಲಿಯಿಂದ ಏನೊ ಅಂದು ಬಿಟ್ಟರು. ಪರಮಾತ್ಮ ಸಾನಿಧ್ಯವು ಹೊಲೆಯರಿಂದೆಂದೂ ಹೋಗಲಾರದು.

ರಾಮಚಂದ್ರ:—ಹಾಗಾದರೆ, ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡಬಾರದ್ಯಾಕೆ? ಪರಮಾತ್ಮ ಸಾನಿಧ್ಯದಿಂದ ಅವರು ಪುನೀತರಾಗಲಿ.

ತಿಮ್ಮಸ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ:—(ಸ್ವಗತಂ) ಈ ಸುಧಾರಕರ ಹತ್ತರ ಮಾತಾಡಿ ಜಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರ ತಯಾರಿದೆ ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಇವರೊಡನೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೂತರೆ ನಮ್ಮ ತರಾವು ಪಾಸಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ.

(ಪ್ರಕಾಶಂ) ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಬೇಗನೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡೋಣಾಗಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ:—ಸರಿಯಾದ ಮಾತು. ಈ ಧರ್ಮವನ್ನರಿಯದ ಮೊಂಡುನ್ಯಾಯ ಮಾತಾಡುವ ಹುಡುಗರ ಹತ್ತರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ನಿರರ್ಥಕ. ಸಭಿಕರೇ, ತರಾವುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೇದು.

(ಪೋಲೀಸರಬ್ಬರು ಬರುವರು. ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುವರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಶ್ಶಬ್ಧರಾದರು.)

ಒಬ್ಬ:—ಚಲೋದಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. (ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ) ಮುದಿ ಗೂಬೆ, ನಿನಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಡಲು ಬಂದಿರುವೆವು.

ರಾಮು:—ಲಗ್ನ ಮಂಟಪಕ್ಕೇನು?

ಪೋಲೀಸ:—ಅಲ್ಲ, ಮಾವನ ಮನೆಗೆ. ಕೋದಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಐದನೇಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೊಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೂ ನಿಮ್ಮ ವೇಶ್ಯೆಯ ಮೇಲೂ ವಾರಾಂಟಿದೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ:—ತುಪ್ಪದೊಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಗಗಳ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾರಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ತುಪ್ಪದಂಗಡಿ ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ಟರ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಭಟ್ರೇ ಬನ್ನಿ.

ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ:—ಲಂಬೋದರ ಭಟ್ರೇ ಹೀಗ್ಯಾಕೆ ಮಾಡಿದಿರಿ?

ಪೋಲೀಸ:—ನಿಮಗೂ ಆಮಂತ್ರಣವಿದೇ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯನವರೇ, ಎಳೇ ಪ್ರಾಯದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗಿಯೆಂದು ನೋಸಗೊಳಿಸಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚಾರ್ಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಪುಟ್ಟಣ್ಣಯ್ಯ:—ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲವೇ? ಅದು ತಪ್ಪಲ್ಲ.

ರಾಮು:—ಪೋಲೀಸರೇ, ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು, ಅವರು.

ಪೋಲೀಸು—ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಲೋಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಸಭೆಗೆ ಜನ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ.

ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ:—(ಧರ್ಮರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿ)ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನು ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪೋಲೀಸು—ಒಹೊ; ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಪ್ರಭುಗಳೇ, ಇದೆ, ಇದೆ, ನೀವು ಸೆರೆ ಕುಡಿದು ನಮ್ಮ ಕಾಫಿ ಹೊಟೇಲಿನ ಮುಂದೆ ಅಸಹ್ಯಕರವಾಗಿ ನಡಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆರೋಪವಿದೆ. ಇದೋ ನೋಡಿ ಆಹ್ವಾನಪತ್ರಿಕೆ, ತಾವೂ ಹೊರಡಿ.

ರಾಮಚಂದ್ರಃ—ಸಭಿಕರೇ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಸಭೆಯು ಪೋಲೀಸ ಲೋಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಜರಗುವುದು. ಈಗ ಆಮಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹನೀಯರಂತೆ ಹೋಗಲು ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದ್ದವರು ಮಾತ್ರ ಹೋಗ ಬಹುದು.

(ಪೋಲೀಸರು ನಾಲ್ವರನ್ನೂ ಕೊಂಡುಹೋಗುವರು)

ಗೋಪಾಲಃ—ಎಂತಹ ಪ್ರಚಂಡ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ತಾಂಡರು! ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸರೇ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಇವರಲ್ಲವೇ ಯೋಗ್ಯರೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬರುವ ಭಾವಿಕ ಹೊಲೆಯರೇ?

ಸುಬ್ಬಾ ಜೋಯಿಸಃ—ನನ್ನ ಭ್ರಮ ನಿರಸನವಾಯಿತು. ಇಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಹರಿಜನ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ರಾಮಃ—ಧನ್ಯ, ಹಾಗಾದರೆ ಹರಿಜನ ಸೇವಾ ಸಂಘವಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಈಗಲೇ ಹೋಗೋಣ.

-- ಸಮಾಪ್ತ —

-++- -+-++-

ವ್ಯಾಪಿಸಿರಲು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವೆಲ್ಲಿ?

ಅವನಿಯೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರಲು
ದೇವ ನೀನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿರಲು
ಹೊಲೆಯ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮನಾದೆಯೋ?
ದುರಿತರಿರುವ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಪತಿತನಾದೆಯೋ?
ಇಳೆಯ ನೀನು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ
ಇಳೆಯ ಜನರ ಜನನ ಮಾಡಿ
ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ನೀರು, ಗಾಳಿ ಸರಿಸಮಾನದಿ
ಸರ್ವ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂಗೆ ಇತ್ತೆ ದಿವ್ಯ ಮಾನದಿ
ಇಷ್ಟು ದಯೆಯ ಗುಣವನಿರಿಸಿ
ಸ್ಪಷ್ಟ ರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ
ಲೋಕವನ್ನು ರಚಿಸಿ ನೀನು ಪ್ರೇಮ ತೋರಿದೆ
ಶೋಕವನ್ನು ಅಳಿಸಲೆಂದು ಸೌಮ್ಯ ತೋರಿದೆ
ಎಳೆದು ಹೊಲೆಯ ಬಿಡುತಲಿರುವ
ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸೇದುತಿರುವ
ಇಳೆಯ ಗಾಳಿಯೆಲ್ಲವನ್ನು ಸೇದುತಿರುವರು
ಕೇಳು ಮೇಲು ಭೇದವನ್ನು ತೋರದಿರುವರು
ಹೊಲೆಯರಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತಿರುವ
ಗಾಳಿಯನ್ನು ನಿಲಿಸದಿರುವ
ಜನರು ನನ್ನ ಬಂಧಿಸಲ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿರುವರು,
ತಾಣ ನಿನ್ನ ದೇವಸ್ಥಾನವೆನ್ನುತ್ತಿರುವರು.
ದೇವ ನಿನ್ನ ಪರಮ ತತ್ವ
ಭಾವವಿರುವ ರೀತಿ ಸತ್ವ
ನರರು ಅರಿತು ಅರಿಯದಂತೆ ನಟಿಸುತಿರುವರು
ಅರಿವ ಮೂರಿ ಗುಡಿಯ ಒಳಗೆ ಬಂಧಿಸಿರುವರು

(ವಿ. ಸತ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವಿಶಾರದ).

ಕೆಳಗಿನವು ನಮಗೆ ಬಂದಿವೆ.

The Madras Presidency (1881—1931) ಲೇಖಕರು ಮಿ ಜಿ. ಟಿ, ಬೋಗ್. ಸಿ. ಐ. ಇ. ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಮುದ್ರಕರು ಸರಕಾರೀ ಮುದ್ರಣಾಲಯ. ಇದು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತೆಯ ವರದಿ ಬೆಲೆ ರೂ. ೨-೦-೦

ಕುಶಲವಃ— ಕಿರಿಯರ ಪ್ರಪಂಚ ಉಡುಪಿ ಬೆಲೆ. ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕಾಂತಪ್ರಶಿಷ್ಟ. ನಾಟಕ ಪುಸ್ತಕ.

ರಾಜಾ ಹರದೌಲ—ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಒಂದಾಣೆ ಮಾಲೆಯ ೧೫ನೆಯ ಪುಷ್ಪ. ಅನುವಾದಕರು ಶ್ರೀ. ಶ್ರುಲ್ಹಾದ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ೧-೪-೦ ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ.

(೧) ಮುದ್ ಮಾಳತ್ತ್ ಮುದ್ ಮಾಯೆ- ಲೇಖಕರು—ಶ್ರೀ. ವಿಟ್ಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ ಬೆಲೆ ಎರಡಾಣೆ. ತುಳುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಯೊಂದು

(೨) ತುಳು ಪದ್ಯ ಮಾಲಿಕೆ—ಬರೆದುದು ಶ್ರೀ. ಕೆ ಗಂಗಾಧರ, ರಾಮಚಂದ್ರ. ಬೆಲೆ ಒಂದಾಣೆ.

(೩) ಬಂಗಾರ್ದಂಗಿದ ಕತೆ—ಬರೆದುದು ಶ್ರೀ ಎ ಎನ್. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ. ಬೆಲೆ ಒಂದಾಣೆ ಇವು ಮೂರರ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಉಡುಪಿಯ ತುಳು ನಾಡ ಭಾಷಾಭಾನೆಯ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿಯವರು

ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬೋಧನ ಕ್ರಮಃ—ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ. ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ ಎ ರಾಮಸ್ವ, ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಮಂಗಳೂರು. ಶ್ರೀ.ಎಂ. ಎನ್. ಕಾಮತ್‌ರವರ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಡನೆ. ಬೆಲೆ ಹನ್ನೆರಡಾಣೆ. ಸಂಗೀತೋಪಾಸಕರಿಗೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತ.

ವಿಮರ್ಶೆಯು ಯಥಾನಕಾಶವಾಗಿ.

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಿಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ . ಮೇ ೨೫—೫—೧೯೫೫. ಸಂಚಿಕೆ ೪

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪುಟ
ಶಬ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ . .	೨೫
ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ . .	೨೬
ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು . .	೩೧
ತ್ಯಾಗಿ—ಯೋಗಿ .	೩೨

ಮೇ ತಾರೀಕು ೨೫ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೫೫.

ಶಬ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದುದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದೇ ಮಾತಿನ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ. ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದ ಭಾವನೆಗಳೂ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳೂ ವಿಧವಿಧದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಅಚ್ಚೆಳೆಯದೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಪೂರ್ಣ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ; ಮಾತು ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಅರ್ಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿ ಅರ್ಧ ಮರೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾವಿರ ಪದಗಳಿದ್ದು ಮಾತಿನ ಬೆಡಗಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆಯೋ ಅದೇ ಮನಸ್ಸಿನ ವಾಹನವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು ಎನ್ನಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಜೀವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಾಹನವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುವವರು ಅದರ ಶಬ್ದ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಖಾನೇಸುನೂರಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದನ್ನೂ ಜನನ ಮರಣದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಡುವುದನ್ನೂ ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು. ಅದರಂತೆ ಶಬ್ದಗಳ ಖಾನೇಸುಮಾರಿ ಲೆಕ್ಕವು ಪ್ರತಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಆಗುತಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬಿದ್ದಾವೆ, ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯ ಶಬ್ದಗಳು ಅನುಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮೂಲೆಯ ಪಾಲಾಗಿವೆ, ಇನ್ನೆಷ್ಟು ತನ್ನ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿವೆ—ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವು ಸಿಕ್ಕಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುವುದು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಶಬ್ದಕೋಶ (ನಿಘಂಟು)ಗಳನ್ನೂ ಭಾಷಾರೂಢಿ (usage) ಏನೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿದ ವಿನಹ ಭಾಷೆಯ ರಥವು ಮುಂದರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಕೋಶವೊಂದು ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗಿ ಇಂದಿಗೆ ವರ್ಷಗಳಾದುವು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸಾಹಸವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆಯೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಹೀಗಿರುತ್ತ ಇದುವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಿದ್ಯಾಂಸರಾಗಲಿ ಮೈಸೂರು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಾಗಲಿ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕದಿದ್ದುದು ಶೋಚನೀಯ ತುಂತುರು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆದೋ, ಹಿಂದೀ ಬಂಗಾಳೀ ಇಂಗ್ಲಿಷುಗಳಿಂದ ಪರಿವರ್ತನ ಮಾಡಿಯೊ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಲದು. ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಕೋಶವೊಂದಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ (Encyclopaedea) ಒಂದಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ರೂಢಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಬೇಕು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಅಧುನಿಕ ವ್ಯಾಕರಣವೊಂದಿರಬೇಕು.

ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು. ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗದೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಶಬ್ದಗಳ ಸೇನೆಗಳನ್ನೆ ತತ್ಸಮಗಳೆಂದಾಗಲಿ ತದ್ಭವಗಳೆಂದಾಗಲಿ ತಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಮಾತಿನ ಸೇನೆಗೆ ಹಿರಿಯರು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೊ ಅದರಂತೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ನೂರಾರು ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳು ಅಗತ್ಯ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಉಡುಪನ್ನು ತೊಡಿಸಿಯಾಗಲಿ ಅನ್ಯದೇಶದ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ತೊಡಿಗೆಯನ್ನು ಉಡಿಸಿಯಾಗಲಿ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾರದೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ನವೀನ ಪದಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭೀತರಾಗಿ ನಿರ್ಲಜ್ಜರಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದಲೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯು ಇಷ್ಟು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಜರ್ಮನ, ಲೆಟಿನ, ಗ್ರೀಕ ಮೊದಲಾದ ಯುರೋಪಿನ ಭಾಷೆಗಳಿಂ

ಾತ್ರವಲ್ಲ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ, ತಮಿಳು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೊದಲಾದ ನಮ್ಮ ಾವೆಗಳಿಂದಲೂ ಜಪಾನು, ಚೀನ, ಅಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಗಳಿಂದಲೂ ಯ್ದ ಶಬ್ದಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ: ಛೀ, ಬಜಾರ್, ರಾಯ್ಸ, ಮೆಂಗೊ, ೂದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿನವಲ್ಲವೆ?

ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಶಾಲಾ ಕೊಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ತಕ್ಕದಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಲ್ಲ, ಪುಸ್ತಕ ಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಳಕ ುಲ್ಲಿರುವ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಕುಂದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿ ಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತೊಡಗಿದರೆಂಬುದು ನಿಜ, ಆದರೆ ವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳೇ ಸರಿಯೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವಂತಿಲ್ಲ. ದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈ ಾಕಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳ ತಜ್ಞರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಾರಿ ಾಷಿಕ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬೇಗನೆ ತಯ್ಯಾರಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಹದುಪ ಾರವಾಗುತಿತ್ತು.

ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ.

(ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ. ಕುಪ್ಪಿ ವಾಸುದೇವ ಶೆಣೈ, ಕರಂಗಲಪಾಡಿ)

ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲಾರೆ. ಯಮನ ಭಯದಿಂದಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚವೇ ಧಸ್ಮವಾಗುವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ನನ ೊಂದಾಣೆ ಲಾಭವಿದೆಯೆಂದು ಖಚಿತವಿದ್ದರೆ—ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವರಿಗಿಂತ ನಾನು ಉತ್ತಮನೆಂಬ ಸಮಾಧಾನ ತಾಳಿ—ಆಡಿಯೇ ಬಿಡುತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ನನಗೂ ಲಾಭವಿಲ್ಲ; ನಿಮಗೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ವನ್ನೆ ಆಡಿ ಬಿಡೋಣವೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿ,—ಇಗೊಳ್ಳಿ, ಇದೆಲ್ಲ ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯ.

ಏನರೀ,—ನಾನು, ಮೇಜರ್ ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್, ಫೊಟೊಗ್ರಾಫರ್ ನಿವರ್‌ಡಾಯ್, ಲೆವ್ಸ್‌ನೆಂಟ್ ಎನಿಮೊಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಈಶ್ವರ, ಇವ ರಷ್ಟು ನುಂದಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ಎಲ್ಲಿ?—ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ!

ಈಶ್ವರನು ಮತ್ತು ನಾನು ಹೊರತು! ಉಳಿದವರಾರು ಎಂದು ನೀವು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬಹುದು. ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಯರು. ಪರಿ ಚಯವು ನನಗೆ ಹೇಗೋ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಆಯಿತು. ಹೇಗೋ ಏಕೋ ವಿಮಾನವೇರಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಈಶ್ವರನು ಸುಸ್ವಾಗತವಿತ್ತು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು. ಕುಳಿತೆವು.

ಮೇಜರ್ ರೆಡ್‌ಬರ್ನರೆಂದರೆ ಅಂತಿಂಥವರಲ್ಲ. 'ತಾಜಾ' ಆಂಗ್ಲ ಮಹಾನುಭಾವ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಸೆಖೆ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಫಕ್ಕನೆ ನೀರಿಗೆ ಹಾರಿ ಕುಳಿತು, ಅಲ್ಲೆ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮು'ನ್ನು ತರಿಸಿ ತಿನ್ನುವಂತಹ ನಾಜೂಕು ಪ್ರಕೃತಿಯವರು. ಇವರು ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಬರೀ ರೆಡ್‌ಬರ್ನರಾದರೂ ಮೇರುವನ್ನೇರ ಹೊರಟಾಗ ಫಕ್ಕನೆ 'ಮೇಜರ'ರಾದರಂತೆ. ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಂಬಣ್ಣ.

ಫೊಟೋಗ್ರಾಫರ್ ನಿವರ್‌ಡಾಯ್ ಮಹಾಶಯರು ಸ್ಥೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯವರು; ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ೭೦ ರಾತ್ಲ ಭಾರವಿದ್ದರಂತೆ. ಇಂಥ ಮಗುವು ಇದೊಂದೇ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳ ದಾಖಲೆಯಿಂದ ಹಿಗ್ಗಿದ್ದ ಲಂಡನ್ ನಗರವು ಕಂಗಾಲಾಗಿರಲು, ೫೦ ಫೊಟೋಗ್ರಾಫ ರರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದು ಬಾಣಂತಿಯ ಕೋಣೆಗೆ ಲಗ್ಗೆ ಹತ್ತಿ, ಮಗ್ಗಾ ಟದಲ್ಲಿ ಫೊಟೋ ತೆಗೆದು, ಅರ್ಧ ತಾಸಿನಲ್ಲೆ ೩೦ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದೊಂದು ನಾಯಿಯ ಭಾವ ಚಿತ್ರವೆಂದು ತಿಳಿದು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಪುನಃ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಕೊಠಡಿಯ ಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರ ಮೇಲೂ 'ಕೆಮರ' ತಿರುಗಿಸಿ ಮಗುವನ್ನು ಮುಂದೆ ಗು ತಿಸಿ ಒಯ್ದುದೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೊಂದು ಹೆಸರು—ಫೊಟೋ ಕೌಶ ಲ್ಯಕ್ಕೊಂದು ಕೀರ್ತಿ—ಈ ನೂತನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಜೆಗೊಂದು ಹೆಸರು ಉಂಟಾಗಿ, ಮಗುವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಜನನ ಕಾಲದಲ್ಲಾದ ಫೊಟೋ ಮಾರಾಟದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಫೋಟೋ ಗ್ರಾಫಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ತಾಳಿ, ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿ, 'ಎಲ್ಸ್‌ಟ್ರೀ' (ಬ್ರಿಟಿಷರ ಚಲಚಿತ್ರ ನಗರ)ದಲ್ಲಿ ತಾನೊಬ್ಬ ಫೊಟೋಗ್ರಾಫರನಾಗಿ, ಅಜ ರಾಮರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿತು.

ಲೆಫ್ಟನೆಂಟ್ ಎನಿಮೋಮೆಂಟಧಾರೆಂದು ಅವರಿಗೇ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ; ಇವರಿಗೆ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಗುಣ. ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಾದರೂ ಸಿಗ ರೇಟು ಸೇದಬಲ್ಲರು; ಬ್ರಾಂಡಿ ಕುಡಿಯ ಬಲ್ಲರು; ತತ್ತಿಗಳನ್ನು—ಕೋಳಿ, ಬಾತುಕೋಳಿ, ಉಷ್ಟ್ರಪಕ್ಷಿ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ—ಅನೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನುಂಗಬಲ್ಲರು; ನೆಪೋಲಿಯನನಂತೆ, ಮೂರು ಮೂರು ದೂರದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಂಬಳಿ ಹಾಸಿ ಸುಖ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ ಬಲ್ಲರು. ಇವರದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಗುಣವೆಂದರೆ ದನ—ಎತ್ತು—ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಫಕ್ಕನೆ ಅಲ್ಲೆ ಮೈಮರೆತು ಅವುಗಳ ಸೌಂದ ರ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕುಡಿದು, ಚಟಕ್ಕನೆ ಎತ್ತಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ನಡೆದು ಬಿಡುವುದು. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಕೈಲಾಸ ಸೇರಿ, ಈಶ್ವರನೊಡನೆ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಬೇಡಿ, ಮಂಡಿಸಿದ್ದೆನು.

ಈಶ್ವರನಾರೆಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುವುದವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೈಲಾಸ ಪತಿಯೇ ಅವನು. ತಲೆಗೊಂದು ಹಾವು, ಹಣೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಕಣ್ಣು, ಮುಖ ತುಂಬ ಗಡ್ಡ, ಮೈತುಂಬ ಭಸ್ಮ, ಮೈಗೆ ಸುತ್ತಿ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ, ಹೀಗೆ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದನು. ಪುರಾಣಕಾರರೂ ತಪ್ಪಿರ ಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಳು ಗಂಗೆ ಮತ್ತು ಆ ಚಂದ್ರ ಇವರಿಬ್ಬರ ಹೊರತು, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾದುದೆಲ್ಲ ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜ.

ಕುಳಿತು ಒಂದು ತಾಸಾದರೂ ಯಾರೂ ಮಾತೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ನಾನೇ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದೆ: "ಪ್ರಭೋ! ನಾವು ಬಂದುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಹಿಸಿಯೇ ನನಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ."

ಈಶ್ವರನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿದನು. ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ) ಫಕ್ಕನೆ ಆ ಮೂರನೆ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆದರೆ . . . ! ಬೇಗನೆ ನಾನು ಮುಂದರಿದು—"ತಂ ತಂ—ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ!" ಎಂದೆ.

"ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡು; ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯುದು!" ಎಂದನು.

ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ; ಜಡುಕಿದೆಯೆಂದುಕೊಂಡೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಜರಗಿದ ಹಿಂದೀ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಭಾಷಣ ಓದಿ ಮುಗಿಸುವುದರೊಳಗೆ ನನಗೆ ಹಿಂದಿಯು ಬಾಯಿಪಾಠ ಬಾರದಿರುತಿದ್ದರೆ!

(ಆದರೆ, ವಾಚಕರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ).

ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್, ನೆವರ್‌ಡಾಯ್ ಎನಿಮೊಮೆಂಟ್ ಪ್ರಭೃತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ.

"ಏನಂತೆ?" ಎಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ಕೇಳಿದರು.

"ಹಿಂದಿಯಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡಬೇಕಂತೆ!"

"ಡೆಮಿಟ್! ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?"

ಮುಕ್ಕಣ್ಣನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ: "ಭಗವಾನ್! ತನುಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ . . . . !"

"ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಂದರೇನು?"

ಒಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟೆ. ಇವರಿಗೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ನಾನು ಉಳಿದಿರಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ!

"ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆ; ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ! ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿದೆ!" ಎಂದೆ.

ಈಶ್ವರನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಷಯವಾದುದನ್ನು ಕೇಳಲು ಅವನಿಗೆ ಆತುರವಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಅವನ ಹಂಬಲವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ.

ಪುನಃ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನ ಮೌನವಾಯಿತು. ಆ ಮರವನ್ನು ನೋಡಿದೆ—ಈ ಗಿಡವನ್ನು ನೋಡಿದ—ದೂರದ ಶಿಖರಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ—ಹಳ್ಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ, ಏದಾರು ಗುಡಿಸಲುಗಳಿದ್ದುವು ದೂರದಲ್ಲಿ. ಫಕ್ಕನೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು ತಲೆಗೆ ಹೊಕ್ಕಿತು. ಆ ಗುಡಿಸಲುಗಳಾರವು?

ಮೆಲ್ಲನೆ, "ಭಗವಾನ್! ಆ ಗುಡಿ . . . !" ಎನ್ನುತ್ತಿರಲು,—

"ತಿಳಿಯಿತು. ಧರ್ಮರಾಯನದೊಂದು—ಕ್ಲಿಕ್ ಎಂಬವನದೊಂದು—ವಾರ್ನತಿದೊಂದು—ಗಣಪನದೊಂದು—" ಎಂದುತ್ತರವಿತ್ತನು.

ಧರ್ಮರಾಯ?—ಅಹದು, ೫೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೇರಿದವರಲ್ಲಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರೆಲ್ಲ ದಾರಿಯಲ್ಲೆ ಮಡಿದು, ಧರ್ಮರಾಯನೊಬ್ಬನೆ ಕೈಲಾಸ ಸೇರಿದ್ದನಂತೆ. ಈಗಲೂ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವನೆಂದರೆ!

"ಭಗವಾನ್! ಎಲ್ಲಿ? ನೋಡಬಹುದೇ?" ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ, ಆ ಪೂಜ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ತವಕದಿಂದ ತೊದಲ್ನುಡಿದೆ.

ಈಶ್ವರನು, ಆಗಬಹುದೆಂದನು. ಆದರೆ, ಆ ಆಂಗ್ಲ ಮಹನೀಯರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ, "ಇವರೂ ಬರುವರೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ನಾನು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, "ಈಶ್ವರನವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ನೀವು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಕಾಣುವಿರೋ ಎಂದು" ಎಂದೆ.

"ಇಲ್ಲ, ನಾವಿಲ್ಲೇ ಕೊಂಚ ತಿರುಗಾಡುವೆವೆಂದು ಮಿಸ್ಟರ್ ಈಶ್. . ."

"ಲ್!"—ಬಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದೆ ನಾನು—"ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಮಿಸ್ಟರ್ ಎನ್ನಬೇಡಿರಯ್ಯಾ! ನಿಮ್ಮ ಹುಟ್ಟು ಗುಣ. ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಮಿಸ್ಟರ್ ಎನ್ನಬಹುದೇ? ಇದು ಕೈಲಾಸ—ಇವರು ನನ್ನ ದೇವರು!" ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಎಚ್ಚರ ಕೊಟ್ಟೆ.

ರೆಡ್‌ಬರ್ನರು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು ಕೆಂವು ಕೆಂಪಾದರು ನೆವರ್‌ಡಾಯಿಯು ಒಂದು ಬಾರಿ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ತಮ್ಮ ತಿರಸ್ಕಾರ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಎನಿಮೊಮೆಂಟರವರು ಮಾತ್ರ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಮನಕೊಡದೆ, ಒಂದು ಕಿತ್ತಳೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು, ಎಲೆಗಳಡಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದುಂಡಗಿನ ಹಳದಿ ಚೆಂಡುಗಳು ಕಾಣಬಹುದೋ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಿದ್ದರು

"ಇಲ್ಲವಂತೆ—ಬರುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ!" ಎಂದು ಈಶ್ವರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟು ನಾನೂ ಈಶ್ವರನೂ ಅತ್ತ ನಡೆದು ಹೋದೆವು.

ಮಾನನ ವ್ಯಾಣಿಯ ಸುಳಿವು ಇದ್ದಿಲ್ಲ "ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರು ಇರುವರು?" ಎಂದು ಈಶ್ವರನೊಡನೆ ಕೇಳಿದೆ.

"ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಆ ಕ್ಲಿಕ್ ಎಂಬ ಬಿಳಿ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರ!" ಎಂದನು ಯಾರಾಗಿರಬಹುದು ಈ ಕ್ಲಿಕ್?

"ಅವನೇ! ಎಂದು ಬೆರಳಿಟ್ಟು ತೋರಿಸಿದನು, ಒಂದು ಹೊಲದ ಕಡೆಗೆ, ಈಶ್ವರ ನೋಡಿದರೆ,—ಅಹುದು, ಒಬ್ಬ ಆಂಗ್ಲೇಯನುತ್ತೊಬ್ಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾಣಿಸಿದನು ಆದರೆ, ಧರ್ಮರಾಯನಂತೆ. ಇಬ್ಬರೂ 'ಕ್ರಿಕೆಟ್' ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. "ಇದೆಂತಹ ಆಟ, ತಿಳಿಯಿತೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

"ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರಯ್ಯ, ಆ ಕ್ಲಿಕ್ ಮಹಾರಾಯನು;—ಅವನು ಧರ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಆ ಆಟ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಧರ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಇವ್ವತ್ತೇಳು ಜಯಂ ಹೊರತು, ಆಟ ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ" ಎಂದನು ಈಶ್ವರ-

"ಓ ಧರ್ಮಣ್ಣಾ!" ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯ! ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಕಾಣಿ!

"ಅದೇನು ಭಗವಾನ್, ಅವರು ವರಾರಿ?" ಎಂದು ಈಶ್ವರನೊಡನೆ ವಿಸ್ಮಯ ಹೊಂದಿ ಕೇಳಿದೆ.

"ಏನೋ, ಅವರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆಗದು" ಎಂದು ಮುಗುಳ್ನಗುತ್ತ ನುಡಿದನು ಮುಕ್ಕಣ್ಣ.

ಈಶ್ವರನೊಡನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲೊಂದು ಎತ್ತು, ಹುಲ್ಲು ಮೇಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಶ್ವರನು ಫಕ್ಕನೆ ಬಾಗಿ, ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ, "ನೋಡು, ಅದು ನನ್ನ ನಂದಿ! ಆ ಕ್ಲಿಕ್ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ, ಆತನೊಮ್ಮೆ ಈ ನಂದಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಒಂದು ಚೆಂಡು ಹೊಲಿಯಬೇಕೆಂದೂ, ಒಂದು

ಪತ್ರ ವಾದರಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ನೆನಸಿ ಧರ್ಮಣ್ಣನೊದನೆ ತನ್ನ ಆ ಆಸೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಧರ್ಮಣ್ಣನು ಮಹಾ ಕೋಪುಲ ಹೃದಯಿ ನೋಡು. ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ. ನಾನು ರೇಗಿ, ಕ್ಲಿಕ್ಕನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ. ಅಂಗಿ ತೆಗೆಯದೆ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಯ್ಯ. ನನ್ನ ಕೋಪವು ಇಮ್ಮಡಿಸಿ, ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಆತನ ಕಡೆಗೆ ಬಿಸುಡಿದೆ. ಆದರೆ—ಆದರೆ—ಆದರೆ—ನಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು?''

''ಶ್ರೀನಾಥ; ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ವಿೂರೆ?''

''ನಿಮ್ಮ ವಿೂರೆ ಅಲ್ಲೆ ಇರಲಿ; ಆದರೆ—''

''ಅಲ್ಲೆ ಇದ್ದಾಳೆ. ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಳು.''

''ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು. ಒಬ್ಬಳು ಪಾರ್ವತಿದೇ ಕಾಟ ಸಾಕು. ಆದರೆ—''

''ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿವೆಯೆ?''

''ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ—''

''ಬಸಿರಿಂದು ತೋರುವುದು—''

''ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ—ಆದರೆ, ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತಿದ್ದು ದೇನು?''

''ಪಾರ್ವತಿ ಬಸಿರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು.''

''ಛೀ ಛೀ, ಅಲ್ಲ—''

''ನನ್ನ ಹೆಸರೇನೆಂದು.''

''ಅಲ್ಲವಯ್ಯಾ—''

''ತ್ರೀಶೂಲ—''

''ನಿಜ ನಿಜ! ಅದೇ ನಾನು ಕೋಪದಿಂದ ಆ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಕ್ಲಿಕ್ಕನ ಕಡೆಗೆ ಬಿಸುಡಿಬಿಟ್ಟೆ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀನಾಥ! ಏನು ಹೇಳಲಿ! ಆ ಕ್ಲಿಕ್ಕನು ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಗಾಬರಿ ತೋರಿಸದೆ ಅದನ್ನೆತ್ತಿ, ಅದರಿಂದ ದೋಸೆ ಚುಚ್ಚಿ ಎತ್ತಿ ಬಾಯಿಗೆ ಇಟ್ಟು ತಿಂದನಯ್ಯ!''

ಅವಾಕ್ಕಾದೆ! ''ಭಗವಾನ್! ಜೋಕೆಯಿರಲಿ. ಈ ಆಂಗ್ಲರಿಗೆ 'ಫೊರ್ಕ್' ಎಂಬ ತ್ರಿಶೂಲದಂತಹ ಉಪಕರಣವಿಲ್ಲದೆ ಊಟವಾಗದು. ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದದನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಡಿರಿ.'' ಎಂದು ಎಚ್ಚರ ಕೊಟ್ಟೆ.

ಈಶ್ವರನು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ, ಅಳು ಮೋರೆಯಿಂದ ''ಶ್ರೀನಾಥಾ! ನಾನು ಕೆಟ್ಟೆ; ನೊದಲು ನಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟ; ಹಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಬೀಗ ಇಕ್ಕಬೇಕಾಯಿತು. ಈಗ ತ್ರಿಶೂಲದ ಗಂಡಾಂತರ! ಹುಲಿ ಕರಡಿಗಳ ಕಾಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ನಾಥಾ, ನಾನು ಹೇಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಲಿ? ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮೂವರು ಬಂದಿರುವರು!'' ಎಂದು ಅನಾಥನಂತೆ ಹಂಬಲಿಸಿದನು.

ಈಶ್ವರನಿಗಾಗಿ ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುಃಖವುಂಟಾಯಿತು. ಮೂಜಗದ ಒಡೆಯನಾದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ,—ಇವರಿಂದ! ''ಪ್ರಭೂ ಆ ಕ್ಲಿಕ್ಕನಿಗೆ ಇಲ್ಲೇನು ಕೆಲಸ?'' ಎಂದೆ.

''ತನಗೆ ಹೂದೋಟಗಳ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ ಎಂದನು. ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಒಂದು ಹೂದೋಟ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆ ತೋಟದ ನಡುವಿನಲ್ಲೊಂದು ಗುಡಿಯ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಯ್ಯ! ಅದರಲ್ಲಿ, ಗಲ್ಲ ಗೇರಿಸಿದ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಬರೆದಿರುವನು. ಅದೇನು?''

''ಅಯ್ಯೋ ಸ್ವಾಮಿ! ಇಗರ್ಜಿ'' ಎಂದೆ.

''ಅಯ್ಯೋ ಕೆಟ್ಟೆ!'' ಎಂದು ಹಣೆಗೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡನು ಈಶ್ವರ.

''ಸ್ವಾಮೀ, ಹಾಗೆ ಹಣೆಗೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯ ಕಣ್ಣಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಫಕ್ಕನೆ—ತೆಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾದ ಘಟಿಸಿದರೆ—ಮೊದಲೇ ಸೆಖೆಕಾಲ—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೂ ನನ್ನ ವಿೂರೆಯೂ ಭಸ್ಮ!'' ಎಂದೆ.

ಈಶ್ವರನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ವಿೂರೆಯ ಚಿಂತೆಗಿಂತಲೂ ಆತನಿಗೆ ಆತನ ನಂಧಿ—ತ್ರಿಶೂಲಗಳ ಚಿಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿರಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ, ''ನಿಮ್ಮನ್ನಾಳುವವರಾರು?'' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.

''ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವವರು ಇವರೇ—ಇಂಗ್ಲಿಷರು. ಆದರೆ, ನನ್ನನ್ನು ವಿೂರೆ ಆಳುತ್ತಾಳೆ!'' ಎಂದೆ.

''ನಿನ್ನ ವಿೂರೆಯ ಮಾತಿರಲಯ್ಯಾ. ಆಂಗ್ಲರ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡುವ. ಇವರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹೀಗೆಯೆ ಕಾಟವಿದೆಯೋ?

ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮೀ. ನಮ್ಮ ಎತ್ತುಗಳೂ ದನಗಳೂ ಸುರಕ್ಷಿತ. ನಮಗೆ ಬರುವ ವಾದರಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿಯೋ ಪಶುಗಳನ್ನು ಯಾರೋ ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾರೋ ವಾದರಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಸರಕಾರದವರು ಕಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ'' ಎಂದೆ.

''ನೀವೆಲ್ಲ ಸುಖವಾಗಿರುವಿರಾ?''

''ಅಹುದು ನನಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ!''

''ಉಳಿದವರು?''

''ಸಾಯಲಿ; ಶಾಸನಭಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.''

''ಶಾಸನ ಭಂಗಂವೆಂದರೇನು?''

''ಜೈ ಎಂದು ಕೂಗುವುದು.''

''ಅಷ್ಟೆ ಅದು ಶಾಸನಭಂಗ?''

ಅಹುದು, ಅಷ್ಟೆ. ಅಷ್ಟು ಹೇಳುವಾಗಲೇ ಕೈದುಮಾಡಿ . . ಜೈಲು! ಜೈಲಿಗೊಯ್ದು . . . . ಭಗವಾನ್! . . . . ಮುಜ್ಜಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಇವರ ಕರ್ಮದಿಂದ ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂಬ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆಯು ರೋಗ ಬಂದು ನಮಗೂ ಮುಜ್ಜಿಗೆಗೆ ತತ್ವಾರ!''

ಈಶ್ವರನು ಮೌನವಾಗಿ ಕೇಳುತಿದ್ದನು. ನಾನು ಮುಂದರಿಸಿದೆ:

''ಭಗವಾನ್! ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಗಂಡಾಂತರ!''

''ಏನು?''

''ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರವಂತೆ!''

''ಹರಿಜನರೆಂದರೆ ಯಾರು?''

''ಹೊಲೆಯರು.''

''ಉಸ್! ತಪ್ಪಿ ಹರಿಜನರೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲವೆಷ್ಟೆ?''

''ಇಲ್ಲ''

ಸಂಕಲ್ಪಿಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟನು ಮುಕ್ಕಣ್ಣ. ಬಹುಶಃ ಹರಿ ಜನರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು ಇವನಲ್ಲ.

ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ಮೌನವಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲನೆ– "ಇವರು—ಈ ಆಂಗ್ಲೇಯರು—ಇಲ್ಲೀಕೆ ಬಂದರು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

"ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ದುರ್ಗಮವಾದುದಾವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವು ಏನೋ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನಿರಿಸಿಡಬೇಕೆಂದು ಜನರ ಖಂಡಿತಾಭಿಪ್ರಾಯ. ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತವನ್ನೇರಿದರು; ಉತ್ತರ ಧ್ರುವವನ್ನು ತಿರಿಗಿ ಬಂದರು. ಆಫ್ರಿಕದ ಕಟ್ಟಡವಿಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿದರು. ಇದೊಂದು ಎವರೆಸ್ಟ್ . . "

"ಎವರೆಸ್ಟ್ ಎಂದರೆ?"

"ಇದೇ–ನಿಮ್ಮ ಈ ಕೈಲಾಸ. ಎವರೆಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆಂಗ್ಲ ಮಹನೀಯನೊಬ್ಬನು ಕೆಳಗೆ ಮೈದಾನಿನಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರವೇ ಇದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಎತ್ತರ ವೆಷ್ಟೆಂದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಾಸವೆಂಬ ಹೆಸರು ಹೋಗಿ 'ಎವರೆಸ್ಟ್' ಎನ್ನಲಾರಂಭ."

ಈಶ್ವರನು ಮುತ್ತೊಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ "ಕಷ್ಟ! ಅವರ ಮೊದಲು ಹಿಂದೂಗಳು ಇದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರಾದರೂ, ಕಂಡು ಕೊಂಡವರಾರೋ ಅವರ ಹೆಸರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಂಗ್ಲರೆಂದರೆ ಹೆಸರಿಡುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೂ ದಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನು,–ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ಆ ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ;–ಅವನು, ತಾನೇ ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡೆನೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಮುಂದೆ 'ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್ ಈಶ್ವರ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೇ?"

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೆ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್, ಅವನೊಂದಿಗೆ ಎನಿ ಮೊಮೆಂಟ್ ಮುತ್ತು ನೆವರ್‌ಡಾಯ್!

"ಏನಂತೆ?" ಎಂದರು ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್. ಈಶ್ವರನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ.

"ಅಹುದೆಂದನು" ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್.

"ಎನಿ ಮೊಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವೆವು ತನ್ನಾನಿ.

"ನೆವರ್‌ಡಾಯ್ ಎನ್ನುವೆವು" ಎಂದರು ನೆ. ಡಾ. ಮಹಾಶಯರು.

ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಇದರರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು, "ಅಯ್ಯೋ –ಭಯಂಕರ!" ಎಂದು ಅರಚಿ, ನಿಂತಲ್ಲೆ ಮಾಯವಾದನು.

ನಾವು ಬೆಪ್ಪಾದೆವು. ಒಂದರೆ ನಿಮಿಷದ ಮೇಲೆ ನಾನು ದುಃಖ ಪೂರಿತ ಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ: "ಮಿಸ್ಟರ್ ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್ ಎನಿಮೊಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ನೆ। ಡಾ। ನೆಹಾಶಯರೇ ನಿಮ್ಮ ಜಗಳದಿಂದ ಈಶ್ವರ ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟನು. ನಮಗೆ ಇನ್ನೇನು ಗತಿ?"

"ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಲ್ಲೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವ. ಮುತ್ತು–ಮಾಣಿಕ್ಯ–ವಜ್ರ–ಹವಳಗಳ ಮರಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಇವೆಯಂತೆ. ಎಲ್ಲಿರುವುವೆಂದು ನೋಡುವ" ಎಂದರು ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್.

"ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನೆಲೂನು ಇದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಕ್ಷೌರ ತೆಗೆಸ ಬಹುದಿತ್ತು. ಬರುವಾಗ ನಾನು ಬಾಳು ತರಲು ಮರೆತೆ!" ಎಂದರು ನೆ. ಡಾ.

"ಹುಚ್ಚಾ, ನೆಲೂನು ಇದ್ದರೆ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಈ ಗತಿಯೇ? ನೋಡ ಬಾರದೇ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಐದಡಿ, ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಎರಡಡಿ?" ಎಂದು ಈಶ್ವರನ ಗಡ್ಡದ ಅಳತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದೆ.

"ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕಿತ್ತಳೆ ದೊರೆತರೆ ಎರಡನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನ ಬಹುದಿತ್ತು!" ಎಂದು–ಮರಗಳ ಮೇಲಿನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸದೆ ದುಃಖದಿಂದ ನುಡಿದರು ಎನಿಮೊಮೆಂಟ್, ಕೀಕ್ಷ್ಣ ಪಕ್ಷದವರು.

"ಅಥವಾ, ಹೊಟೇಲು!" ಎಂದರು ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್. ಮುಂದ ಪಕ್ಷದವರು.

"ಅಥವಾ ಮಿಠಾಯಿ ಮಾಡುವನು!" ಎಂದರು ನೆವರ್‌ಡಾಯ್ ಉದಾರ ಪಕ್ಷದವರು.

"ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಅಡಗೂ ಲಜ್ಜೆಯ ಮನೆ!" ಎಂದೆ ನಾನು, ಹಳೇ 'ಟೋರಿ!

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೆ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕೂಗಿದನು–"ಹೂ–ಹ್ಹು–ಹ್ಹು!" ಎಂದು ಎನಿ ಮೊಮೆಂಟ್–ನೋಡಿದರೆ,–ದೂರದಲ್ಲೊಂದು ಎತ್ತು; ಈಶ್ವರನ ನಂದಿ!

"ಪ ಪ ಪ ವ್–ಭ್–ಭ!" ಎಂದು ಪ್ರೇಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತ ಎನಿಮೊಮೆಂಟರವರು ಮುಂದರಿದರು. ನಂದಿಯು ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿತು–ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು.

ಎ। ಮೊಮೆಂಟರು ಮುಂದರಿದು ಹೋಗಿಯೇ ಹೋದರು. ರೆಡ್‌ಬರ್ನಾರು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಬಾಯಿಯಗಲಿಸಿ,"ವಶ! ಎತ್ತನ್ನು ಕಂಡರೆ ತಾನೇ ಎತ್ತಾಗುವನು! ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಾಣಿ!" ಎನ್ನುತ್ತಿರಲು,—

"ಹೋ ೀ ೀ" ಎಂದೊಂದು ಕೂಗು, ಕರ್ಣಕುಹರಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಮಿದುಳನ್ನು ಚಿರ್ರನೆ ಕೊಯ್ದಂತೆ ಮಾಡಿತು ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೆಡ್‌ಬರ್ನ್ ಮತ್ತು ನೆವರ್‌ಡಾಯ್ ಮಹಾಶಯರು ಎನಿ ಮೊಮೆಂಟರ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋದರು ನಂದಿಯು ಎ। ಮೊ।ವನ್ನು ಕೊಂಬುಗಳ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಬಿಸುಡಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನೂ ಅತ್ತ ಹೋದೆ ಎ। ಮೊ।ರವರು ಮೃತ್ಯು ವಶರಾಗಿದ್ದರು!

ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ,—ಮುನುಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮೊದಲನೆ ಗೋರಿಯೇ ಅತನದು. "ಇಲ್ಲಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮಡಿದು ಮಡಿದ ವೀರನು, ೨೯೧೪೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ—ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರದಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಧ್ವಜವನ್ನೂರಿರುವೆವೆಂಬುದನ್ನು ಸಾರಲು ಪವಡಿಸಿರುವನು" ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಆ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಲಿಸಿ Inscription ಲಿಖಿಸಿದುದಾಯಿತು. ಅಳುತ್ತ ಅಳುತ್ತ ನೆವರ್‌ಡಾಯಿಯು ಆ ಗೋರಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನೆತ್ತಿದನು.

ಮುತ್ತುಗಳ ಮರ!–"ಇಲ್ಲಿ ಮುತ್ತುಗಳು ಮರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತವಲ್ಲ! ಎನ್ನುತ್ತ ನೆವರ್‌ಡಾಯಿಯು ಆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಚೆಲ್ಲಣದ ಬದಿಯ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುತಿದ್ದನು. ನಾನೂ ನೆವರ್‌ಡಾಯಿಯೂ ನಿಂತು ನೋಡುತಿದ್ದೆವು, ಅಷ್ಟ

ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಲಿ ಕರಡಿಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು!—ಗಣಪನದ್ದಂತೆ!—ನೆವರ್ ಡಾಯಿಯ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂತು. ಹಿಡಿಯಿತು ಕತ್ತನ್ನು! ನುಂಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ರೆಡ್ ಬರ್ನರು ಫಕ್ಕನೆ ಕೆಮರವೆತ್ತಿ, ಇಲಿಯು ನೇ ಡಾಯಿಯನ್ನು ನುಂಗುವ ಆ ಚಿತ್ರವೆತ್ತಲು ತಿರುಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಾನು ಭಯಾಸ್ಪತನಾಗಿ ನೋಡುತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಇಲಿಯು ನೆ ಡಾಯಿಯ ಬೂಟ್ಸುಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಿಡದೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ನುಂಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು! ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ರೆಡ್ ಬರ್ನರು ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಬೆವರನ್ನುಜ್ಜಿ, ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು—"ಈ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ೮ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬೆಲೆ!" ಎಂದು ವಿಜಯ ಗೌರವದಿಂದ ನುಡಿದರು. ಈ ಮುಖಪರ್ಯಾವಸಾಯಿ ಘಟನೆಯಿಂದ ಗಂಟಲು ಪಸೆಯೊರಿರುವ ನಾನು—'ಹಿ ಹಿ' ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ನಗೆಯನ್ನು ನಕ್ಕು, ಇನ್ನು ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಾಪಹರಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ಜಂತುವು ಬಾದು ಕುಳಿತಿರುವುದೋ ಎಂಬ ಶಂಜಕೆಯಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದೆ.

"29140 ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ 50 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ ನುರದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೀರಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟ ಅಸಮ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನೀರ!" ಎಂದು ನೆವರ್ ಡಾಯಿಯ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಲಿಪಿಯು ಮುತ್ತುಗಳಿಂದಲೇ ಮಿನುಗಿತು.

"ಇನ್ನು ಉಳಿದವರು ನಾವಿಬ್ಬರೇ! ರೆಡ್ ಬರ್ನ್ ಸಾಹೇಬರೇ, ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

"ಮಾಡುವುದೇನು? ಇದೋ—ನೋಡು!" ಎಂದು, ತಾನೆತ್ತಿದ ಚಿತ್ರವನ್ನೂ ಕೆಮರವನ್ನೂ ಎತ್ತಿ, ವಿಮಾನ ವೇರಿ, ಅಪಹಾಸ್ಯ ಸೂಚಕ ನಗುವನ್ನು ನಕ್ಕು, ಮೇಲೇರಿ—ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಕಡೆಗೆ ಕೆಳಗಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ದಂಗು ಬಡಿದು ನಿಂತು, 'ಝೂಮೆ' ಎಂದು ಹಿಮಾವೃತ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ನಡುವೆ ಹಾರಾಡುವ ಪ್ರಚಂಡ ಪಕ್ಷಿಯಂತಹ ಆ ವಿಮಾನನ್ನು ನೋಡಿದೆ! ಹೋಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ, ಆ 8 ಲಕ್ಷಗಳ ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದುದು ತೋರಿತು! ಒಂದೇ ದನದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರನೆದು ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಹಿಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಣ್ಣಗಾದೆ.

† † † † † † †

ಪಾರ್ವತಿಯ ಹೂದೋಟವಂತೆ;—ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಎರಡು ಸುಗಂಧಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಹಿಕ್ಕುತಿದ್ದೆ. "ಕೈಲಾಸದಿಂದ ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಹೂ ಚೆಂಡು ತನ್ನಿರಿ!" ಎಂದು ಆಕೆ ಹೇಳಿದುದು ನೆನಪಾಗಿತ್ತು.

ಝಣಝಣ ಶಬ್ದವಾಯಿತು. ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಗಣಪನು ಬರುತಿದ್ದನು. ಸೊಂಡಿಲಿನ ಮುಖ; ಮನುಷ್ಯ ದೇಹ. ಬಂದು ನನ್ನನ್ನೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತನು.

ನಾನು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಏನು ಮಾತು?

"ಗಣಾ!" ಎಂದು ಒಂದು ಮಧುರ ಸ್ವರವು ಕರೆಯಿತು. ಪಾರ್ವತಿ! ಸಾಲಂಕೃತೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ರೇಶ್ಮೆಯ ರವಕೆ; ಜರತಾರಿಯ ಶೀರೆ; ಕೈ ತುಂಬ ಬಳೆಗಳು. 'ಬ್ರೂಚ್' ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವಳು—ಕಾಲಿಗೆ 'ಸ್ಲಿಪ್ಪರ್' ಇದೆ!

ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದು, ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿ, "ಇದೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು-

"ಹೂ, ಸುಗಂಧಿ, ನಿನ್ನ ಮೊರೆಗೆ!" ಎಂದೆ, ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ,

"ನಿನ್ನ ಮೊರೆ? ಮೊರೆಯೆಂದರೆ?"

"ನಿನ್ನವಳೇ,—ಹೆಂಡತಿ!"

ಅಷ್ಟು ಸುಂದರಿ ಪಾರ್ವತಿಯು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸಿಯಂತಾದಳು. ಬಿಡು ಕಚ್ಚಿ, ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಒಂದು ಗುದ್ದನ್ನು ನನ್ನ ಮಣಿಗಂಟಿಗೇ ಹೊಡೆದಳು. ಹೆಕ್ಕಿದ ಹೂಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದುವು. ಗಣಪನು ಫಕ್ಕನೆ ಬೆಳೆದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾರಿದನು. ಎಡದಿಕ್ಕಿನಿಂದ, ಕರಡಿಯಂತಹ ಆ ಇಲಿ ಓಡಿಬಂತು. ಬಲದಿಕ್ಕಿನಿಂದ, ಖಡ್ಗಮೃಗದಂತಹ ಆ ನಂದಿ ಬಂತು. ಎದುರಿನಿಂದ ಈಶ್ವರನು ಓಡುತ್ತೋಡುತ ಬಂದು, ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿದ ಸರ್ಪವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬಿಸುಡಿದನು. ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಫಕ್ಕನೆ ಕತ್ತಲೆಯು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಿಡಿಲು ಗರ್ಜಿಸಿತು. ಗಗನವು ತನ್ನ ರೋಷವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾರತೊಡಗಿತು. ಈ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಅಷ್ಟು ಶತ್ರುಗಳು,—ಮೊರೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಹೂವನ್ನು ಕಿತ್ತ ಚಿಕ್ಕ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನಿಸ್ಸಹಾಯನಾದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬರುವಾಗ ಉಂಟಾದ ಆ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ "ದನ್ಮಯ್ಯ!—ಸತ್ತೆ!—ರಕ್ಷಿಸಿರಿ!" ಎಂದು ಚೀರಿ, ಹಾರಿ, . . . ಕಣ್ಬೆರೆದೆ.

ಎದುರಿನ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ದಂಡೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ ಮಹಾತ್ಮನ ಚಿತ್ರವು ನಿಂತು ನನ್ನ ಕಡೆಗೇ ನೋಡುತಿತ್ತು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಾಭಂಗವಾಗಿ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು, ಕಣ್ಣುಜ್ಜುತ್ತ ಮೊರೆಯು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಮುಖವೆತ್ತಿದಳು. ನನ್ನ ಕೋಣೆ—ನಮ್ಮೂರು—ನಮ್ಮ ಭೂಲೋಕ—ಎಂದು ಮನಗಂಡು, ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿ ಬೆವರುತ್ತಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮೊರೆ,—"ಏನು, ಏನಾಯಿತು? ಎಂದಳು.

"ಏನಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕನಸು—29,140 ಅಡಿ ಎತ್ತರ!" ಎಂದುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟೆ.

"ಇನ್ನೂ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವಿರೇನು?" ಎನ್ನುತ್ತ, ನನ್ನ ಭುಜಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಬಲವಾಗಿ ಅಲುಗಾಡಿಸಿದಳು.

"ಇಲ್ಲ, ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಅಲುಗಾಡಿಸಬೇಡ. ಘಂಟೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತು?" ಎನ್ನುತ್ತ ಗಡಿಯಾರದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆ. ಎರಡು!—

ಮೊರೆಯು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕನಸನ್ನು ತಿಳಿಸಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಹಟ ತೊಟ್ಟಳು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ,—"ಮೊರಾ, ನಿನಗಾಗಿ ಹೂ ಹೆಕ್ಕಲು ಹೋಗಿ ನನಗಾ ಅವಸ್ಥೆ! ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಂಗುಸರಿಗಾಗಿಯೆ ಅಧಃಪತನ ಹೊಂದಿದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಿದು! ನಾನು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ . . . ಹೆಂಗುಸರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ . . .!"

"ನೀವು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಾಹಸವನ್ನೆ ಮಾಡುತಿದ್ದಿಲ್ಲ—ಈಶ್ವರನೊಡನೆ ಸಮತಾಭಾವದಿಂದ ಮಾತಾಡುತಿದ್ದಿಲ್ಲ—ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತಿದ್ದಿಲ್ಲ—ಗಣಪನನ್ನು ನೋಡುತಿದ್ದಿಲ್ಲ—ದೇವಲೋಕದ ಸುಗಂಧಿಯನ್ನು ಮೂಸುತಿದ್ದಿಲ್ಲ—" ಎಂದು ಮೊರೆಯು ಆ ನಡು ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ವಾಗ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತಿರಲು,—

(ಇನೀ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಯದೆ)

ನಾಡಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರು. ೪.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು.

(ಲೇಖಕ:-ಶ್ರೀ. ಕೊ. ಶಿ. ಕಾರಂತರು.)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹೆಸರು, ಅವರ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವ ಬರಹಗಳು, ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವೇದಾಂತ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರನ್ನು ಕಾಣದವರಿಗೆ ಅವರೊಬ್ಬ ವಯೋವೃದ್ಧ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳು, ಬರಹಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕ್ರಾಂತಿಮಯವಾದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರು ತೀರ ತರುಣರಿರ ಬೇಕೆಂದೂ ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಪರಿಚಿತಿಯಿಲ್ಲದವರ ಸಲುವಾಗಿ, ಅವರು ಈ ಎರಡೂ ತಂಡದವರಲ್ಲ, ಉತ್ತರ ಪಕ್ಷದವರೇ ಎಂದು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನನಗೆ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ಪರಿಚಯವಾದುದು ಅವರು ಎಂ ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ. ಆ ಒಂದು ದಿನ ಆಗ ತಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಆಗಷ್ಟೆ ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದರಷ್ಟೆ. ಅವರ ಯಮುನ ಸೋಲು, ಬುದ್ಧ ಕಾವ್ಯಗಳು ಆಗಲೇ ಬರೆದುವುಗಳು. ಅವರನ್ನು ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ತೋರಿಸಿ ನನಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ತೀರ ತರುಣರು, ಅವರ ಉಬ್ಬಿದ ಎದೆ, ನೇರಾಗಿ ಹಣೆಯಿಂದ ಮುಂದರಿಯುವ ಮೂಗು ಇವು ನನಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಅವರ ರೂಪ-ವಿಶೇಷಗಳು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೊಂಡತನವಿರಲಿಲ್ಲ. ''ಇವರು ಮಲೆನಾಡಿನವರು'' ಅದರಲ್ಲೂ ತೀರ ಕಗ್ಗಾ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಎಂದರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅವರ ಭೇಟಿ, ಮೈಸೂರಿಗೆ ನಾನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ, ಮೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಗೆ ಅಂಟಿ ಅವರು ಕುಳಿತಿರುವುದೇ ನನ್ನ ಕಣ್ಮುಂದಿರುವ ಚಿತ್ರ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಣುವ ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಂಡವರಿಗೆ, ಅವರ ಪರಿಚಯವಾಗದು. ಒಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ, ಎದೆಯಿಂದಲೂ, ಬಿರುಗಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರೇ ಕಾಣಿಸದಾಗಿರುವರು. ಇನ್ನೊಂದು, ರಂಗ ಭೂಮಿಯ ಚಿತ್ರ. ೧೯೩೩ನೇ ಇಸವಿಯ ಸಾವಿತ್ರಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕೈಲಾಗದ ಹುಡುಗ! ರಂಗ ಭೂಮಿಗೆ ತೀರ ಹೊಸಬರಾಗಿ, ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ದಿಗಿಲು ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ನಿಜವಾದ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರೇ ಬೇರೆ.

ಅವರ ಕವಿತೆಗಳು ಒಂದು ರಾಶಿ ಇವೆ; ನಾಟಕಗಳು ತುಂಬಾ ಇವೆ. ಇತರ ಪ್ರಬಂಧ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳೂ ಹಲವು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಓದುವವರಿಗೆ ಅವರ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಪಾಲಾಗಿ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ತ ಅವರ ಪರಿಚಿತರೂ ಪ್ರಶಂಸಕರೂ ಇಂಥವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ತೀರ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ, ಒಮ್ಮೆಗೇ ಅವರನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರನ್ನ, ಪಂಪ, ಕಾಳಿದಾಸ ಭವಭೂತಿಗಳ ಮುಕುಟಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಅವರ ಪಾದತಳದಲ್ಲಿ ಕೆಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ, ಅವರ ವಿಮರ್ಶಕರು ಅವರನ್ನು ನರಕದ ಅತೀವ ಗೂಢವಾದ ಕೊರಡಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಉರುಳಿಸಲು ಶತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು, ಇವರ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಮಂದರಪರ್ವತವೆನ್ನಲೇ, ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಾಸುಕಿಯನ್ನೆಲ್ಲಿಂದ ತರಲಿ?

ಅವರ ಕವಿತೆ, ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಂದಿನ ಅವರ ವಿಚಾರಲಹರಿಯ ಪ್ರವಾಹವು ಹೇಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲವೂ ಹಾಗೆನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟದ ಮಾತು. 'ಅವರ ವಿಚಾರಲಹರಿ'ಯೆನ್ನಲೇ—ಕೂಡಲೇ 'ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರದು ಇವರದು ಕದ್ದವು'—ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರದಲ್ಲವೆನ್ನಲೂ, ಹಾಗೂ ಧೈರ್ಯವಾಗದು; ವಿಚಾರಗಳು ಯಾರವೋ ಏನೋ, ಅವನ್ನು ತಾನು ಗ್ರಹಿಸಿ ತನಗೆ ಕಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಜಾರುವುದು ಲೇಸು.

ಒಮ್ಮೆ ನನಗೆ, ನನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಅವರ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದರು. ಹೇಳುವಾಗ ಇಲ್ಲದೊಂದು ವಿರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ''ಇದನ್ನು ನೋಡಿ, ಈ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅವರು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಬಣ್ಣಿಸಿದರು''—ಎಂದರು. ಬಣ್ಣಿಸಿದುದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅವರ, ಕವಿತೆಗಳ ಶೈಲಿಯು ತೀರ ಮೋಹಕವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮುಗ್ಧರಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ, 'ವೈಯ್ಯಾಕರಣಿಗಳ ವಿನಹ,' ಎಂದು ಸೇರಿಸಿದರೆ, ಒಂದು ಕಡೆಯವರ ಗಧಾ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ನಾನು ದೂರಾಗುವೆ' ಬಣ್ಣಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಬಗೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಿವೆ' ಅದರೆ—

ಆದರೆ—ಎಂದರೆ ಟೀಕೆ! ಆಗಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರೂ ಕ್ಷಮಿಸಬಹುದು – ಅವರ ಮಾತು ಕವಿಯನ್ನು ಓಲಾಡಿಸುವಂಥದು. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ತೂಗಲೂ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಡಲನ್ನು ನಾಟುವ ಶಕ್ತಿ ಬಲು ಕಡಿಮೆ. ಇಲ್ಲ—ವೆನ್ನಲೂ ಬಹುದು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅವರು ಮಲೆನಾಡಿನ ಒಬ್ಬ ಗೆಳೆಯನ ವಿಷಯ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣಿಕತೆಯು ಅವರ ಇತರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಎಲ್ಲ ಬರಹಗಳು, ಹೃದಯಮಂದಿರದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಬದಲು, ಬಹುವಾಗಿ, ಮನೋ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವುವು. ಅಲ್ಲೂ ಶ್ರೀ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದ ವಾಸನೆಗಳು ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ, ಅವರ ಕವಿತೆಗಳ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೇ ಅಂಜಿಕೆಯಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇತರರು ಕನ್ನಡ ಕವಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅಂಜುವರೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಪ್ರತಿ ಬರಹದಲ್ಲೂ, 'ಕಬ್ಬದಂಗನೆ ಬಾ,' 'ರಸಋಷಿ ನೋಡು'—ಈ ಪಲ್ಲವಿಗಳ ಒಂದು ಬೇನೆಯೇ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಕಥೆಯ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ''ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಸಾಗಿದ ಈ ನಾಟಕದ ಪರ್ಯವಸಾನವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಿ ಆಗುವುದು, ನೋಡುವ'' ಎಂದು—''ಇದು ನಾಟಕ''ವೆಂದು

ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ನುಡಿದ ನಮ್ಮ ಕನಸನ್ನು ಒಡೆಯುವಂತೆ ಅವರು ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ!

ಅವರ ಕವಿತೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಅವರು ತುಂಬಾ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು! ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದುದು! ಕ್ರಾಂತಿವರವಾದ ಲಹರಿ! ಆದರೆ ಅನುಭವದ ಅಂಟುರೋಗವಿಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಯೆಂಬವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಾಳಿಗೋಪುರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ವಿಶ್ವ ಕರ್ಮನೆಂದು, ನಿರ್ಮಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕವಿತೆಯೂ, ಸ್ಪಾವಮಾಣಿಕತೆಯ ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲಿಲ್ಲದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿಲ್ಲದು. ಅಷ್ಟನ್ನು ಗಳಿಸಲು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಆರಾಮು ಕುರ್ಚಿಯಿಂದಿಳಿದು, ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಜೀವನದ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕ ಬೇಕು. ವೇದಾಂತ ಕೇಸರಿಗಳು, ರಣ ದುಂಧುಭಿಗಳು, ಕ್ರಾಂತಿ ಪ್ರಳಯಗಳು—ಆಗ ತಮ್ಮ ಮಿತ, ಮೂರ್ತಿಮಂತ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳುವುವು' ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ, ಕಳೆದ ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನದ ನೆನಹುಗಳನ್ನೂ, ತಿರುಗಿ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತರುವಂತೆಯೇ, ಅನುಭವಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಇತ್ತ ಅವರ ನಾಟಕಗಳು ಹಲವು ಇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಬಗೆಯವು. ತುಂಬ ನಾವಿನ್ಯವುಳ್ಳವಾಗಿವೆ. ಅವರ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿಗಿಂತ ಮೂಲನಾಟಕಗಳೇ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಅವರ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಅನುವಾದಗಳಾದ ಬಿರುಗಾಳಿ, ರಕ್ತಾಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನೂ ಇಲ್ಲ, ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿರುವರು.

ಅವರ ಪುಟ್ಟ ನಾಟಕಗಳೆಲ್ಲಾದರೂ, ಮಸೋರಾಜ್ಯದ ಮಂಡಿಗೆಗಳು ಬಹಳ! ಹೃದಯದ ಆಳ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ಸಿಗುತ್ತದೆಯಷ್ಟೆ. ಸರಾಗವಾಗಿ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ

ಅವರ ತೀರ ಹೊಸ ಕವಿತೆಗಳು ನನಗಂತು—ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿವೆ! ಅವರ 'ನವಿಲಿ'ನಲ್ಲಿ—ನಾಲ್ಕು ಇಂಗ್ಲಿಷು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅರ್ಧ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಿತೋಕ್ತಿಯಿದೆ! ಆದರೆ ಅವರ 'ನವಿಲೆ'ಂಬ ಮೊದಲಿನ ಕವಿತೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಹಾಗಿದೆ! ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶಕರ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚಲು ಈ ಹೊಸ ಆಯುಧವನ್ನು ತೆಗೆದಿರಬೇಕು. ಮೊದಲಿನ ಮಾಧುರ್ಯವು ಈಗಿನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಬದಲು, ಒರಟಾಟವು ಕಾಣುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ, ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನಾದರಣೆಯು ಬರಬಹುದು. ಕಾರಣ, ಅದನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಬಲುವಾಗಿವೆ! ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗಿಲ್ಲ. ತೀರ ಮೃದುಹೃದಯರು! ಸರಳರು! ಬಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ತಂಟೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಗುವಿನಲ್ಲಿ, ನಲವಿನಲ್ಲಿ ಅವರೊಡನೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಯ ಕಳೆಯ ಬಹುದು. ನೋಡಲು, ಬ್ರಿಲಿಯಂಟ್ಯೆನ ಕುಲದವನಂತೆ ಕಾಣುವರು! ವಿಚಾರಗಳು, ಶಿವನ ಮೈಬೂದಿಯನ್ನು ಅವಹರಿಸುವುವು! ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಅವರು ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!

ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರನ್ನು ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳೊಳಿಗೆ ಹಂಚುವ ಬದಲು, ಮರ್ತ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ತೇಲ ಬಿಟ್ಟರೆ, ತಮ್ಮ ಹಾದಿಯನ್ನು ತಾವು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಾರು!

(೪೦ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದುದು.)

"—ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಶತ್ರುಗಳ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ!" ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರವನ್ನೆಸೆದುದನ್ನು ಪುನಃ.—

ನರಕದಲ್ಲೆ ಹುಟ್ಟಿ ನರಕದಲ್ಲೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದೇ ನಿಮಿಷದ ಸ್ವರ್ಗವಾಸವಾದರೂ ಉತ್ತಮ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯಾಗಿದ್ದು ಯಾರಿಗೂ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ವಿವಾಹಿತರಾಗಿ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನಾದರೂ ಅನುಭವಿಸುವುದೊಳ್ಳೆಯದು!" ಎಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆಯೆ ಎಸೆದು ಬಿಟ್ಟಳು.

ರಾತ್ರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಲವಂತೆ! ಎಂದೇ,—

"ಇರಲಿರಲಿ ಮುದ್ದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕೈಲಾಸ ವಾಸಕ್ಕಿಂತ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ಸಂಸಾರ ಸುಖವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವೆನು'" ಎಂದು ಶರಣಾಗತನಾದೆ. ಆ ಮೇಲೆ .....

ಆ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೇನು? ಕೊನೆಯದೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಚ್ಚರಿಕೆ!—

ಭೂಮಿಯು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವ ತನಕ ನೀವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ. ಕೈಲಾಸದಲ್ಲೇನೂ ಇಲ್ಲ ಇದೆಯಾದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಡ!

ತ್ಯಾಗಿ—ಯೋಗಿ.

ಓ ಕರ್ಮಯೋಗಿ! ನಿನ್ನನಶನನ್ರತಕಾಗಿ
ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ದುಃಖತಪ್ತವಾಗಿದೆಯಲ್ಲ!
'ಸಾಕೆ'ನುವ ಮಾತು ನಿಷ್ಠುರವು ವ್ಯರ್ಥವದನಲು,
'ಬೇಕೆ'ನುವ ಮನವಿರದು ಶೋಕಗದ್ಗದವಹುದು

ಆತ್ಮಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಉಪವಾಸಿಯಾಗಿರುವೆ;
ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯ ತೇಜವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವೆ,
ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಯ ಚಿತ್ಕಾಶದಲಿ ಬಿಡದೆ ಪರ—
ಮಾತ್ಮನನು ನೋಡಲುದ್ಯೋಗಿಸಿಹೆ! ಕರ್ಮಪರ!

ತ್ಯಾಗವನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ ಭೋಗಿಗಳನೆಚ್ಚರಿಸಿ,
ತ್ಯಾಗದಲಿ ಯೋಗವೆಂದೆನ್ನಿಸಿದೆಯಾಚರಿಸಿ,
ತ್ಯಾಗವೇ ಭೋಗವೆಂದೆಂಬುದನ್ನಾಗಿಸುತ—
ಸಾಗಿಸಿದೆ ಜನತೆಯನು ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದಿ ಸತತ.

ನಿನ್ನಾತ್ಮ ಪ್ರೇರಣೆಯು ಪರ ತತ್ವಸಾಧನೆಯು,
ನಿನ್ನೀ ಸದಾಚರಣೆಯು ಯೋಗಿಗಳ ಸಲಕರಣೆ,
ನಿನ್ನಾರ್ತಿಯೆನಗಿರಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿ-ಉಪವಾಸಿ,
ನಿನ್ನಂಶ ಬೆಳಗಿರಲಿ ತ್ಯಾಗಿಯೇ! ಯೋಗಿಯೇ!

"ದುರ್ಗಾದಾಸ."

ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಂಜೆಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ ಜೂನ್ ೩೦—೬—೧೯೩೩. ಸಂಚಿಕೆ ೫೫

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪುಟ
ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸಭ್ಯತೆ. .	೩೩
ಶ್ರೀ। ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವ ರಾಯರು . .	೩೫
ಲಕ್ಷ್ಮಿಸದ ಕಿಡಿ ಮನೆ ಸುಡುವುದು	೩೫
ಮುಂಗ್ಯೆಯಾಳಿಕೆ, ಹಸಿವು, ವಿಮರ್ಶೆ	೪೧

ಜೂನ್ ತಾರೀಕು ೩೦ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೩

ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸಭ್ಯತೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಅನ್ಯಭಾವೆಗಳಲ್ಲಿನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿಯಾಗಲಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿಯಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಅಗತ್ಯದ ಕೆಲಸ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಮೇಲೋ, ರೂಪಾಂತರಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಮೂಲಗ್ರಂಥವು ಜನ ಹೂಸ್ಯ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಲೇಸೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವರು ಹೀಗೆ ಭಾಷಾಂತರ. ಮಾಡಿದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮುಖಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಕಾರನ ಹೆಸರನ್ನೆ ಅಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು ಬಂಗಾಳಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದವರಾದರೂ ಜನರಲ್ಲಿ "ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರ ನೊವೆಲು"ಗಳು ಎಂದೆ ಖ್ಯಾತಿಯಾಗಿವೆಯಲ್ಲದೆ, ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರ ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮೂಲಗ್ರಂಥಕಾರನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಮನ್ನಣೆಯ ಮಣೆಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಕಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದು. ಇದು ಅಸಭ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಭಾಷಾಂತರಕಾರನಿಗೂ ಯೋಗ್ಯ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಷ್ಟಲ್ಲ.

ರೂಪಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂಬುದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಧಿಸುವುದು ಸುಲಭ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಮೂಲಗ್ರಂಥವನ್ನು ಒಂದು ಮಣ್ಣು ಮುದ್ದೆಯಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೂಪಾಂತರಿಸುವವನು ತನ ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಚಕ್ರದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ನವೀನ ಶೋಭೆ, ವಿಶಿಷ್ಟವಾದೊಂದು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ರೂಪಾಂತರ ಕಾರನೆ ಹೆಚ್ಚಿನವನಾಗುವನು. ಕಾಳಿದಾಸ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ, ಶೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್, ಸ್ಕೊಟ್, ಇನರೆಲ್ಲ ಹಳೆಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪುಟ ಕೊಟ್ಟು ಹೊಸತೊಂದು ಬಣ್ಣ, ಎಂದೂ ಸ್ಮರಿಸದಂತಹ ಒಂದು ಶೋಭೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರು ಚೋರರೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ? ಹೌದು, ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಈಗ ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಕವಿಗಳು, ಕಾವ್ಯಸಂಪನ್ನರು, ಸಾಹಿತ್ಯಧುರೀಣರೆಂಬುವರು ಏನು ಮಾಡುತಿದ್ದಾರೆ? ಮೂಲಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ನೂತನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಮೂಲಗ್ರಂಥಕಾರನ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಮಾಡಿದರೂ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಪಿಸುವವರಂತೆ ಗೊಣಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕವಿಯು ತನಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಸರಸ್ವತಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದವರಿಗೆಲ್ಲ—ಅವರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ— ತನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಂಥವರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಮಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಸಭ್ಯತೆಯೇನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ?

ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ವಾತ್ರಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಮೂಲಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತವನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಹೊಗಳಬೇಕು. ರೂಪಾಂತರಕಾರನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಘನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿ ಮೂಲಗ್ರಂಥಕಾರನಿಗೆ ಸಂದರೂ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲ, ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ಕೊಪಿರೈಟ್ ಕಾನೂನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಶ್ರಮವನ್ನು ತಾನೆ ಊದುವ ಆಶೆಯಿಂದ ರೂಪಾಂತರಕಾರರಾಗಲಿ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಾಗಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಭ್ಯವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದಲ್ಲವೆ?

ನಾಡಿನ ಪಸಿದೆ ಪುರುಷ

ಶ್ರೀ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾಯರು.

(ಲೇಖಕ:—ಶ್ರೀ. ಕೊ. ಶಿ. ಕಾರಂತರು.)

೧೯೨೦ನೆಯ ಇಸವಿ ಆದಿಯಲ್ಲಿ, ಮಂಗಳೂರಿನ ಬೀದಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ವೇಳೆ, ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೀರ ಅಪ್—ಟು—ಡೇಟ್ ಆದ ಜೊರಿಗಳೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಇವರಾರು ಎಂದು ಬಳಿಯಿದ್ದವರನ್ನು ಕೇಳಿದ ನೆನಪು. ಅದಕ್ಕವರು 'ವಕೀಲ ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವ ರಾಯರು' ಎಂದು ಉತ್ತರವಿತ್ತ ನೆನಪು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರಾಗಿ ಆಗಲೂ ಅವರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೀವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಇತ್ತು. ಆ ಬಳಿಕ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ನನಗವರ ಹೆಸರಿನ ಪರಿಚಯವಾದುದು—'ಹಿಂದೂ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದುವಾಗ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಾದ (೧೯೨೧ನೇ ಇಸವಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹೋದ ಏಕಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅವರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. 'ಈ ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಯಾರು'ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. 'ಇವರು ಅವರೇ'—ಎಂದು ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಿತು. ನನಗೆ ಹಿಡಿಯಲಾರದ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಕೋಣ ಕರುವಿತ್ತು ದನ್ನಾದರೂ ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಂಬುವುದರಲ್ಲಿದ್ದೆ–ಆದರೆ ಇದು ಅಷ್ಟಷ್ಟೆ.

ಮುಂದೆ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳವು ತೊಡಗಲು, ನನಗೆ ಅವರ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ–ಅವರ ಉಡುಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ 'ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಸೀನು' ಆಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ, ಅವರ ಹೆಸರು, ಪ್ರತಿ ದೀಪದ ಕಂಭವೂ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಜನಜನಿತವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆ ತುದಿಯಿಂದ ಈ ತುದಿಯ ತನಕ ಒಂದೇ ಗಳಿಗೆಗೆ ಅವರ ಬಿಳಿ ಟೋಪಿಯನ್ನು, ಕಾಣುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಮಂಗಳೂರಿನ ಉತ್ಸಾಹವು ಎಂದೂ ಮರೆಯದ ಉತ್ಸಾಹ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳು, ನೆಯ್ಗೆಯ ಶಾಲೆಗಳು—ಇನ್ಸೆಪ್ಶೋಗಳು ಬಲು ಬಿರುಸಿನಿಂದ ನಡೆದುವು. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವವೆಂಬಂತೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತಬ್ಧವಾದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಶಾಂತವಾಯಿತು. ಮುಂದಾಳುಗಳಾದವರಿಗೆ ಅದೊಂದು ಅಪಕೀರ್ತಿಯೆನ್ನಲೇ? ಹಾಗೂ ಅನ್ನಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವರಾಯರೊಡನೆ, 'ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ಹೊರುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಶೇಷರು ನೀವು'—ಎಂದರೆ ನಂಬುವರು ಅವರು. ಅಹಂಭಾವದಿಂದಲ್ಲ, ಸರಳತನದಿಂದ ನಂಬಿ ಮಹಾಶೇಷನಂತೆ ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಲು ಓಡಾಡುವರು. ತಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನೂ ಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಅಪಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಅವರಿಂದಾಗುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ಮುಖಂಡರಿಗಿರಬೇಕು. ಅದು ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚುವುದೆ ನಿಮಿಷದ ಕೆಲಸ.

"ಸ್ವಾಮಿ ಸದಾಶಿವರಾಯರೇ, ಈಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಸೆಲು ಮಾಡಿ ತರಿಸಿದ್ದೇನೆ–ವಿ. ಪಿ. ವಡೆಯಲು ೧೦೦೦ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು"–ಎಂದರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಗೆಯುವರು. ಈ ಸಾವಿರ ಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಹುಡುಕುವರು–ಅಡುಗೆಯು ಆಯಿತು. ನಂಬಿಕೆ ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆ. ಮರುಗಳಿಗೆಗೆ ಬಂದು, 'ಸ್ವಾಮಿ, ಎಂಥಾ ಅಸಾಮಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟೀರಿ?" ಎಂದರೆ "ಹಾಗೋ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ವಂಚನೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೇನು? ಅಬ್ಬಾ ಜನರೇ" ಅನ್ನುವರು–ಅಷ್ಟೇ, ಮುಗಿಯಿತು.

ಕಾರ್ಯಾತುರವು ಅವರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಮೀರಿದ ಆತುರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ತೆರೆದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿತ್ತು. ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ—ಕೆಲವರು ಕೊನೆಗೆ ಅನುನಾಯಿಗಳಾದದು! ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ದೃಢ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಾರದೆ ಅವರಿಂದ ದೂರಾದರು. ಕಾರ್ಯಪಟುತ್ವದ ಹಾದಿಗಿಂತ ಅವರಲ್ಲಿನ ಆತುರದ ವೇಗವು ಬಲು ಹೆಚ್ಚು.

ಮುಂದೆ, ಅವರ ಸರಳತನ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳ ಫಲವು ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂದಿತು. ಅವರು ತೊಡಗಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಜನಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ತಳ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಂತೆ, ಅವರ ಭಂಡಾರವು ಬರಿದಾಯಿತು. "ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾಯರು ದಿವಾಳಿಯಂತೆ!"—ಅಂದವರೂ ಉಂಟು. ಅನಂತ ದಿವಾಳಿ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ—ಮಹಾತ್ಮಾಜೀಯವರು ಆಶೀರ್ವಾದ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು! ಅದರಂತೆ ಅವರಾದರೂ ಆವತ್ತನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು.

ತಿರುಗಿ—ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಯ ಕಾಯಿದೆಭಂಗದ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಂದುಗಾಲಿಟ್ಟು ನಡೆದರು. ಮೊದಲಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಉಣ್ಣುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನೂ ಅವರು ಸುಲಭ ವಂಚಿತರು. ಈಗ ಮೊದಲಿನ ಬಾರಿಗೆ ತುರಂಗವಾಸವು ಲಭಿಸಿತ್ತು. ಅವರಿಗೂ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ ಮುಂದಿರಿಸಿ ಜನರು ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿ ಬಂದರು—ಆ ಮೇಲೆ ಬಂದುದು ಗಾಂಧಿ–ಅರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದ.

ಎರಡನೆಯ ಸಮರ. ಈಗ ಪ್ರಾಯಶಃ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಮುಂದಾಗಿ ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಮುಂದಾಳುಗಳು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂದಾಳುಗಳು ಆಗಾಗಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ದ್ದರಿಂದಿರಬಹುದು. ಈಗ ಜೈಲಿನಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದ ನೀಲೂ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವರು.

ಉತ್ಸಾಹ, ಆತ್ಮೀಯತೆ ಪ್ರಮಾಣಿಕತೆಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ. ಆದರೆ, ಕಾರ್ಯಪ್ರಪಂಚದ ಗತಿಯನ್ನು ಅವರು ಮೇಳೈಸಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಪ್ರಪಂಚವು ಓಡುವ ಹಾಸಿಗೆಯಂತೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುತಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಅಷ್ಟೇ ವೇಗದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ

ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಓಡಿದ ಆಯಾಸ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ, ಸಾಗದ ಹಾದಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣದು.

ಬಡವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಆತುರ ತುಂಬಾ. ಬಡವನೊಬ್ಬನ ಗೋಳನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ, ಒಂದು ಕೂಡ ತುಂಬ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಯಬಲ್ಲರು; ಆದರೂ ಜಗತ್ತಿನ ಸುಧಾರಣೆಯು ನಾಲಿಗೆಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಬರಿ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದಾಗಲಿ ಆಗದೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಡತನದ ಸದ್ದಿಗಾಗಿ ಮರುಗಿದರು; ಅದರ ಆಳವನ್ನು ಇಳಿಯಬೇಕು. ಅವರೂ ಈಗ ಬಡವರೇ! ಅವರ ಆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಇದು ತೀರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡತನ—ಆದರೆ ಈ ಬಡ ಜಗತ್ತಿನ ಪಾಲಿಗೆ ಅದು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ! ಅಂಥ ಆಳವನ್ನು ಇಳಿದರೆ, ಆಗ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಯುವುದು. ಅವರು, ಬೆರಳಿನಿಂದ ಮುಂಥರವನ್ನು ಎತ್ತಲು ಬಯಸುವರು. ಅಷ್ಟು ಕರುಣೆಯಿದೆ. ಆದರೆ, ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತಂತೆ—ನಾವು ಸುಧಾನುರು; ಸುಧಾನುರ ಹಾದಿಯು ಕೃಷ್ಣರ ಹಾದಿಯಲ್ಲ.

ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಗವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಒಂದು ವಿಭಾಗದ ಜನರು ದೇವತೆಗಳೇ—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಾಗದವರು ದಾನವರೆನ್ನಲಾರೆ—'ಪಡಪೋಷಿಗಳು'! ನಡುವಿನ ತರಗತಿಯ ಜನರಿರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅವರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ—ಅಥವಾ ಈ ಎರಡರ ವಿಶ್ರ ಲೋಹವೇ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಅವರು ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ಪೂಜಿಸುವರು ವಿಂತಿಮೂರಿ ಉಣಿಸಸ್ಥೀಯವರು. ಆದರೆ 'ಪಡಪೋಷಿ'ಗಳಿಗೆ ಹಾಸಿಯನ್ನು ಬಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲ.

ಅಂತು ಉಪಸಂಹಾರದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೀಗೆ: ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣೀಯ ತ್ಯಾಗಿಯಾದವರೊಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರೇ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡಾಂಭಿಕತೆಯು ಎಷ್ಟಿತ್ತು (ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿತ್ತೊ) ಅಷ್ಟೇ ಸರಳತೆಯು ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಮುಖಂಡರಾದರೂ, ಅವರು ಆಳನ್ನು ಅರಸನಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಗ್ಗಿದ ಕೈಯಾದರೂ ಹಿಗ್ಗಿದ ಔದಾರ್ಯವು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕರಿ ವಿಾಸೆಯು ನೆರೆತು ಬಿಳಿಯಾಯಿತು. ಕಾಲಚಕ್ರವು ಏರಿಳಿತವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಅವರ ಮುಂದೆ ತಿರುಗಿತು. ಆದರೆ ಅವರಿನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅದನ್ನೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು? ಕಣ್ಮುಂತಿರುಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡವರಲ್ಲ.

ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೇಳಿದರೆ ಹೇಳುವರು. ನಮ್ಮಿಂದಲೂ ಕೇಳುವರು. ಈ ವಿನಿಮಯದಲ್ಲಿ ಸೋಲು ಅವರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ—ಅವರು ಒಂದು ಕೈಕಂಭವನ್ನು ಕಾಲಿಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರಾದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರಗಳ ತಳಮಳ ಮಳವು ಅವರ ಹಾಯಿಯನ್ನು ಹರಿಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಗೆಳೆತನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರು, ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರು—ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವರಾಯರು. ಅವರನ್ನು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯಿಸಿದವರುಂಟು. ಮೆರೆದವರಲ್ಲಿ, ಅವರಂಥ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೇವಲ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಣಿಸುವಷ್ಟು ಜನರು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಕಾರ್ನಾಡ ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಅಖಿಲ ಕಾರ್ನಾಡ ಸದಾಶಿವರಾದರೂ ಅವರಿಂದಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆರಡೂ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಹಗೆಯಿದ್ದವರೂ ನಿಜವಾದ ಅರಸುತನ ಮಾಡಬಹುದು.

ಎಷ್ಟು ಕೊರತೆ, ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸೌಜನ್ಯವು ಅವರನ್ನು ಕಾಯುವಂಥದ್ದು.

ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಿಡಿ ಮನೆ ಸುಡುವುದು.

(ಟೊಲ್ಸ್‌ಟೊಯಿಯವರ "A spark neglected burnt the house" ಎಂಬ ಕಥೆಯ ಆಧಾರದಿಂದ)

ವೆಂಕಪ್ಪನ ಬಾಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಡತನದಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಸಂತೃಪ್ತಿಯುಳ್ಳದು; ಅವನಿಗೆ ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಇದ್ದಿತು; ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆಯೂ ಹಿತ್ತಿಲೂ ಇದ್ದವು. ಮೂರು ಜನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಿತು; ಎರಡನೆಯವನು ತೀರ ತರುಣನು ಕಿರಿಯವನು ಹೊಸ್ತಿ ಕಾಣದ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಗುಡ್ಡಿಗೆ ಅಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ಗದ್ದೆ ಉಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಲಿತಿದ್ದನು. ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು—ಎಂದರೆ, ವೆಂಕಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಸೊಸೆ,—ಇವರು ಬಿಡುವಿದ್ದಾಗ ನೂಲು ನೇತು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ವೆಂಕಪ್ಪನ ಬಡ ಸಂಸಾರವು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತಿದ್ದಿತು. ವೆಂಕಪ್ಪನ ಮುದಿ ತಂದೆ ಯೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಜ್ವರದಿಂದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದವನಾಗಿದ್ದನು.

ವೆಂಕಪ್ಪನಿಗೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನು ನೆರೆಯವನು. ವೆಂಕಪ್ಪನ ತಂದೆಯು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಾಗಿದ್ದಾಗ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ತಂದೆಯು ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದ್ದುವು. ಕೊಯ್ಲಿನ ಕಾಲ ಬಂತೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಒಬ್ಬನ ದನ ಕರು ಈಯಿತೆಂದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಬೇಗ ಹೋಗಿ ವೈದ್ಯನನ್ನು ಕರೆತರುವುದೂ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದರು. ಒಬ್ಬನ ದನ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಮೇಯ ಹೋದರೆ, ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಬಂದು ಅದನ್ನು ನೆರೆಯವರ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಅಟ್ಟಿ, 'ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮ ದನ, ನಮ್ಮ ಹೊಲ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಸುಟ್ಟುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಈ ರೀತಿಯ ಬಂಧುಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಡತನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸುಖವಾಗಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಇದೆಲ್ಲ ತಾತಂದಿರ ಕಾಲದಲ್ಲಾಯಿತು. ಈಗಿದು ಮಗಂದಿರ ಕಾಲ. ಆ ಅನ್ಯೋನ್ಯಭಾವವು ತೀರ ಪರಿವರ್ತನ ಹೊಂದಿತು—ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಹೊಡೆದಾಡಿಕೊಂಡರು.

ವೆಂಕಪ್ಪನ ಸೊಸೆಯು ತವರುಮನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಹೇಂಟೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಳು. ಅದು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹುಲ್ಲುಗಾಡಿಯ ಬಳಿ ಒಂದೊಂದು

ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಅದು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಬೇಲಿ ಹಾರಿ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿತು. ವೆಂಕಪ್ಪನ ಸೊಸೆ ಅದರ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಸಂಜೆ ಅವಳು ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಇಡುವಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದಳು; ಆದರೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಹತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳು. ತನ್ನ ಕೋಳಿಯು ಅಲ್ಲಿದ್ದಿತು, ಆದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ತಾಯಿಯು ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಅವಳನ್ನು ಎದುರಾಗಲು, ವೆಂಕಪ್ಪನ ಸೊಸೆಯು ಅಜ್ಜೀ, ನಮ್ಮ ಹೇಂಟೆಯು ನಿಮ್ಮ ಬೇಲಿ ಹಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ?—ಇಲ್ಲಿ ಅದು ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡಲಿಲ್ಲವೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವಳು, 'ಇಲ್ಲವಮ್ಮಾ! ನಿಮ್ಮ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಆಸೆ ನಮಗೇಕೆ? ನಮ್ಮ ಹೇಂಟೆಯು ಈಗ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಳು.

ವೆಂಕಪ್ಪನ ಸೊಸೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪ ಬಂದು ಮಾತಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೋ ಅಂದುಬಿಟ್ಟಳು! ಅವಳ ನೆರೆಕರೆಯವಳು ಬಿಡ್ಡಿ ಸಮೇತವಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ವೆಂಕಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ ಬಾವಿಯ ನೀರು ಸೇದುತ್ತಿದ್ದವಳು ಈ ಜಗಳವನ್ನು ಸೇರಿದಳು. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಪತ್ನಿಯೂ ಹಿಂದಿನ ಪುರಾಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ಹೆಂಗಸರೊಳಗೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬಂದು, ಅವರವರ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು, ಬೈಯಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದರು.

ಆಗ ಒಬ್ಬಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳ ಕೂದಲನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದಳು; ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಆ ನೀರಿನ ಕೊಡವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದಳು; ಹೆಂಗುಸರ ಈ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನು ಓಡಿ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡನು. ಹತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಬೈಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವೆಂಕಪ್ಪನೂ ಅವನ ಮಗನೂ ಒಂದು ಗುದ್ದಾಟಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದರು. ವೆಂಕಪ್ಪನು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಬಲಶಾಲಿಯಾದುದರಿಂದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಕೆಲವು ಮೂಸೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಬಿಟ್ಟನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ನೆರೆದು, ಕಾದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಎಂಗಡಿಸಿದರು.

—ಹೀಗೆ ಆ ಎರಡು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕಲಹವು ಉಂಟಾಯಿತು. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನು ತನ್ನ ಕಿತ್ತ ಮೂಸೆಗಳನ್ನು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಮಡಚಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ದೂರಿಟ್ಟನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದರೋ ವೆಂಕಪ್ಪನನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಠಿನ ಸಜೆ ವಿಧಿಸುವರೆಂದು ನೆರೆಕರೆಯವರಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿಸಿದಳು.

ವೆಂಕಪ್ಪನ ತಂದೆಯು ಈ ಕಲಹವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳೂ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು; ಆದರೆ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಹೋದರು. ಅವನು ಎಷ್ಟೋ ಹೇಳಿದನು—'ಮಕ್ಕಳೇ! ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಕಾರ್ಯವು ಎಂದಿಗೂ ಒಳ್ಳಿತಲ್ಲ. ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕಲಹವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದಿರಬಹುದು. 'ದೇವರು ಎಲ್ಲವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವ ಹೊನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವನಲ್ಲವೇ? ಮತ್ತು ನೆರೆಕರೆಯವರು ಒಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೆ? ನೀವೂ ಜಗಳ ಮಾಡಿರಬಹುದು—ಅದರಲ್ಲೇನು? ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲವೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿದು ಹಿಂದಿನದೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು, ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರಿ—ದ್ವೇಷವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತೂ ಕೆಟ್ಟದು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದರೆ, ಮುದೀ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವವರಾರು?

'ನಾನು ಅವನ ಮೂಸೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತಿರಬಹುದು—ಆದರೆ, ನಾನು ಮೊನ್ನೆಯ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಮಗನು ಹರಿಯಲಿಲ್ಲವೇನು? ಎಂದು ವೆಂಕಪ್ಪನು ಅಂದುಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಲ್ಲಿ ದೂರಿಟ್ಟನು' ಇದು ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಗಾಡಿಯ ಕೇಲೊಂದು ಕಳವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ವೆಂಕಪ್ಪನ ಮಗನ ಕಳವು ಮಾಡಿದರೆಂದರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿನವು ಒಂದೊಂದು ಜಗಳವಾಗುತಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ಹೆಂಗುಸರು ಕೆರೆಗೆ ನಸ್ತ ಒಗೆಯಲು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬೈದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಅವರ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಜಗಳಾಡಿಕೊಳ್ಳುತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಒಬ್ಬರ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಳವುಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಹಿರಿಯರ ರೀತಿಯನ್ನವಲಂಭಿಸಿದರು. ಜೀವನವು ಇವರಿಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಇವರ ದೂರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಯೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಬೇಸರ ಪಟ್ಟರು. ವೆಂಕಪ್ಪನು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಜೈಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು; ಅಥವಾ ದಂಡ ತೆರುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನು ಹಾಗೆಯೇ ವೆಂಕಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ದೂರು ಹಾಕಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಯಾವದಾದರೂ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಕಾರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದ ವರೆಗೂ ದೂರು ಹೋಗಿ ಒಬ್ಬನಿಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತಿದ್ದಿತು. ವೆಂಕಪ್ಪನ ತಂದೆಯಾದರೋ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರೆಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಎಣಿಕೆಗೈಯ್ಯಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಆರು ವರುಷಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದುವು.

ಏಳನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮದುವೆಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ವೆಂಕಪ್ಪನ ಸೊಸೆಯು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನನ್ನು ಕುದುರೆಜೋರನೆಂದು ಕರೆದು ಹೀನೈಸಿದುದರಿಂದ ಅವನು ಕೋಪಗೊಂಡು ಕೋಪದ ಭರದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದೇಟು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ವೆಂಕಪ್ಪನ ಸೊಸೆಯು ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಾರದ ತನಕ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಳು. ವೆಂಕಪ್ಪನು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವು ಒದಗಿ ಒಂತೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿ, ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೂರು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಕೆಲವರ ಕೈ ಬೆಚ್ಚಗಿರಿಸಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಹಾಕಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಚಡೀ ಹೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಪಾಯಿತು. ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನು ಬಹಳ ಮ್ಲಾನವದನದವನಾಗಿ, ಬಹಳ ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, 'ವೆಂಕಪ್ಪಾ! ಈಗ ನೀನು ನನ್ನ ಬೆನ್ನನ್ನುರಿಸುವೆ! ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯ ವಸ್ತುವೊಂದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉರಿಯದಿರಲಾರದು'! ಎಂದು ಅಂದುಬಿಟ್ಟನು.

ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ವೆಂಕಪ್ಪನಿಗೆ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯಭೀತನಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ, 'ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮೀ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಉರಿಹಾಕುವೆನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ!' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದರೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕಡೆಗೆ ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನಿಂತು, 'ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡಿಯುವಿಂತಾದರೆ ಹೊಡೆಯಿರಿ! ನ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಸಿದ್ಧನೇ!' ಎಂದು ಕೂಗಿದನು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೌರ್ಯವಾದ ಅಂಗದೊ

ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ ಅವನ ಮನೆಯತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದ ಬೆಳಕು ಬರುತ್ತಲಿದ್ದಿತು; ಭಯಂಕರವಾದ ಶಬ್ದವೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವೆಂಕಪ್ಪನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ತಾನು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಕಿ ತಗಲಿ, ಗಾಳಿಯ ಬಿರುಸಿನಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಯತ್ತಕಡೆ ಬೆಂಕಿ ಕೆಡಿಗಳು ಹಾರುತ್ತಿದ್ದುವು. ''ಅಯ್ಯೋ! ಏನು ಮಾಡಿದೆನು ನಾನು! ಅಲ್ಲೇ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ತುಳಿದುಬಿಟ್ಟಂಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏನು ಮಾಡಲಿ! ದೇವರೆ!'' ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಎದ್ದನು. ಬಹಳ ಆಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಏಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉಸಿರೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಮನೆಯತ್ತ ಕಡೆ ತೆರಳಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಲಿಗೆ ಬೆಂಗಿ ತಗಲಿ, ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಗೂ ಹೊರಬಾಗಿಲಿಗೂ ತಾಗಿತು. ಮನೆಯಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದರು! ಆದರೆ, ಏನು ಮಾಡಲು ತಾನೇ ಸಾಧ್ಯ? ನೆರೆಕೆರೆಯವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾಪಾನುಗಳನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದಿಟ್ಟು, ಉಳಿದುಗಳನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಆಟ್ಟಿದರು. ತರುವಾಯ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಮನೆಗೂ ಬೆಂಕಿ ತಾಗಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯು ಗಾಳಿಯ ರಭಸದಿಂದ ಮನೆಮನೆಗೆ ತಾಗಿ ಅರ್ಧ ಗ್ರಾಮ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತು.

ವೆಂಕಪ್ಪನ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಅವನ ತಂದೆಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಉಳಿಸಿದರು. ಹೆಚ್ಚಿನವು ಉರಿಗೆ ತುತ್ತಾದುವು. ದನಕರಗಳೂ ಬಚ್ಚಲು, ಹುಲ್ಲು ರಾಶಿ, ಉಗ್ರಾಣ, ಖನಜ, ಗಾಡಿಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದವು.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಉಳಿದುಗಳನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಆಟ್ಟಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದರು.

ಬೆಂಕಿಯು ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ವೆಂಕಪ್ಪನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಇದಿರಿಗೆ ನಿಂತು, 'ಇದೇನು, ಸ್ನೇಹಿತರೇ! ಏನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ ತುಳಿಯಿರಿ ಆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು!' ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಬೆಂಕಿಯು ಅವನ ಇಡೀ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಡುವಾಗ, ಅವನು ನೋಡಲಾರದೆ, ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಓಡಿ, ಕೆಲವು ತೊಲೆಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದನು. ಹೆಂಗುಸರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಚೀರಿದರು. ಆದರೆ, ಅವನು ಇನ್ನೂ ಒಳ ಹೊಕ್ಕು, ಬೆಂಕಿಯ ಮಧ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲು ಜಾರಿದಂತೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಆದರೆ, ಅವನ ಮಗಂದಿರು ಒಳನುಗ್ಗಿ, ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಅವನ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅವನು ನೀರವ. ಅವನಿಗೆ ನೋವೂ ಇಲ್ಲ; ದುಃಖವೂ ಇಲ್ಲ. 'ಇದೇನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ! ಬೆಂಕಿಕಣಗಳನ್ನು ತುಳಿದು ಬಿಡಿರಿ!' ಎಂದೇ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ತಾಗಿತೆಂದರು.

ಮರುದಿನ, ಪರೇಲರ ಮಗನು ವೆಂಕಪ್ಪನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, 'ವೆಂಕಪ್ಪಾ! ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ಮರಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ' ಎಂದನು.

ವೆಂಕಪ್ಪನಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮರೆತುಹೋಗಿತ್ತು. 'ಏನು? ಯಾವ ತಂದೆ? ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ?''

'ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ಮರಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬಾ!' ಎಂದು ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎಳಕೊಂಡುಹೋದನು.

ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಗಲಿದ್ದಾಗ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಮರದ ತುಂಡುಗಳು ವೆಂಕಪ್ಪನ ತಂದೆಯ ಮೈಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಅವನಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಜನರು ಅವನನ್ನು ಪಠೇಲರ ಮನೆಗೆ ಒಯ್ದಿದ್ದರು.

ವೆಂಕಪ್ಪನು ಪಠೇಲರ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಪಠೇಲರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಮಕ್ಕಳೂ ಇದ್ದರು. ವೆಂಕಪ್ಪನ ತಂದೆಯನ್ನು ಜಾವೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿದ್ದರು. ಅವನು ವೆಂಕಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು,

'ಈಗ ಆರದು ತಪ್ಪು? ವೆಂಕಪ್ಪಾ?'

'ಅವನದಪ್ಪಾ! ಬೆಂಕಿ ಇಡುವಾಗ ನಾನು ಅವನನ್ನು ನೋಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ತುಳಿದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ'.

'ವೆಂಕಪ್ಪಾ ನಾನೀಗ ಮರಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೂ ನಿನ್ನ ಸತಿ ಬಂದಾಗ ಮರಣವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಈಗಲಾದರೂ ಹೇಳು—ಯಾರದು ತಪ್ಪು?'

ವೆಂಕಪ್ಪನು ಮಾತೆತ್ತಲಿಲ್ಲ; ಬಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. 'ಈಗಲಾದರೂ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳು! ತಪ್ಪಾರದು?'

ಆಗ ವೆಂಕಪ್ಪನು ಸ್ಮೃತಿಗೆ ಒಂದನು, ಹಿಂದೆ ತಾನು ಮಾಡಿದೆಲ್ಲ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಒಡನೆ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ, ಒಂದೆರಡು ಕಂಬನಿ ತಟಕುಗಳು ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದುವು

'ಕ್ಷಮಿಸು, ಅಪ್ಪಾ! ನಾನೇ ಆ ಪಾಪಿ!—ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ದೇವರ ಮುಂದೆ ನಾನು ಮಹಾ ಪಾಪಿ!'

ಮುದುಕನಿಗೆ ಬಹಳವಾದ ಆನಂದವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನು ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಮಾಡುತ್ತಾ, 'ವೆಂಕಪ್ಪಾ! ಈಗ ನೀನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ವೆಂಕಪ್ಪನು ಅಳುತಿದ್ದನು.

'ಈಗ ಹೇಗೆ ಜೀವಿಸುವುದೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಲ್ಲ!'

ಮುದುಕನು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದನು—''ಹೇಗಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸು—ಭಗವಂತನ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಡು.'' ಮತ್ತೂ ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತಾ, ''ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟವರಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರು! ಪರರ ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸಿದರೆ, ನಿನ್ನ ಎರಡು ತಪ್ಪನ್ನು ದೇವರು ಕ್ಷಮಿಸುವನು'' ಮುದುಕನು ಹೀಗೆಂದು, ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು.

ವೆಂಕಪ್ಪನು ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ವಿಷಯ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಕಾಲವು ಸವೆದಂತೆ ವೆಂಕಪ್ಪನ ಕೋಪವೂ ಅಳಿಯಿತು. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನು ಇವನ ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು ನೋಡಿ ಧೈರ್ಯತಗೊಂಡನು. ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಅವನು ಭಯಪಟ್ಟನು. 'ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ವೆಂಕಪ್ಪನು ಮಾತೆತ್ತದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಭಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ಇಬ್ಬರೂ ಹೊಡೆದಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ತಿರಿಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು;

ಸಾಗಿ ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳೂ ತಿಲಕಾಲದ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಮನೆ ಮಮ್ಮಲ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆರೆಕರೆಯವರಂತೆ ವಾಸಿಸಿ

ನೆರೆಕರೆಯವರು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು. ವೆಂಕಪ್ಪನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತಂದೆಯ ಸ್ಥಾನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದವರಿಂದ ಬಂದು ಕಲಹವಾಗಲೀ, ಜಗಳವಾಗಲೀ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮದವರ ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವನು ತಾನು ಮೊದಲಿದ್ದಂತೆ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸತೊಡಗಿದನು.

ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಕಾಮತ್, ಮಂಗಳೂರು.

ಮುಂಗ್ಯೆಯಾಳಿಕೆ.

ಗೋರಿಯೊಳು ಹೆಣಗಳು ಹೊರಳುತಿವೆ
ಬಸಿರಿನಿಂ ಕೂಸುಗಳು ಉರಳುತಿವೆ
ಸಾತ್ವಿಕ ಆತ್ಮಗಳು ನರಳುತಿವೆ
ಆಳು! ಮುಂಗ್ಯೆ! ಆಳು!

ಉಸಿರಾಡದೊಲು ಜೀಲು ತುಂಬಿಹವು
ಲಾರಿಗಳು ನೆತ್ತರಿಂ ಕೊಬ್ಬಿಹವು
ಬೊಕ್ಕಸವು ಜಡತೆಯಿಂ ಉಬ್ಬಿಹವು
ಆಳು! ಮುಂಗ್ಯೆ! ಆಳು!

ಸುಳಿದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರವು ಸುರಿಯುತಿದೆ
ನಿಂತಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರವು ನೊರೆಯುತಿದೆ
ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಗೋಳು ಭೋರ್ಗರೆಯುತಿದೆ
ಆಳು! ಮುಂಗ್ಯೆ! ಆಳು!

ಎಲ್ಲನಳು ಕೆಡೆದಿನವು ಒಂದಿಹುದು!
ಸರ್ವಕೂ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು ಹದ್ದಿಹುದು!
ದಾಟಿದರೆ ಅಳಿಗಾಲ ಬಂದಿಹುದು!
ಆಳು! ಮುಂಗ್ಯೆ! ಆಳು!

ಬಿಡುಗಡೆಯೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲವಿದೆ
ಅದ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಲದಕೆ ರೀತಿಯಿದೆ
ಅದಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ ಕಾಲನದೆ!
ತಾಳು! ಮುಂಗ್ಯೆ! ತಾಳು!

ಅದ್ದೊ ಕೇಳು! ರುದ್ರಾತ್ಮ ನೋಡುವದು
ಸಾವ ಬ್ರಯಲಿಗೆ ಬಯಲಾಡುವದು
ಸತ್ಯಕೆ ಜಯ ಶಾಶ್ವತ ಕಡಗಿಹುದು
ಕೇಳು! ಮುಂಗ್ಯೆ! ಬೀಳು!

ಕನ್ನಡ ಕಂದ.

ವಿಮರ್ಶೆ.

1. ಕಾವೇರಿ ಮಹಾತ್ಮೆ: ಮೈಪಾಡಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯನವರು ರಚಿಸಿದ್ದನ್ನು ಉಡುಪಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಂಜಿ ವರಾಯರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಪುಟ ೧೧೫. ಬೆಲೆ ೧೦ ಆಣೆ.

ವೆಂಕಟ ರಮಣಯ್ಯನವರು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಉತ್ತರ ಕಾಂಡ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕಥಾಭಾಗವು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

2. ಸಂಧ್ಯಾಯಜ್ಞಃ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು—ಕಾಸರಗೋಡು ವೇದಮೂರ್ತಿ ವಿಟ್ಲ ಭಟ್ಟರು. ಪುಟ ೩೮. ಬೆಲೆ ೪ ಆಣೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಲು ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವೇದಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಥಮ ಪಾಠಪಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಚಿಸಿದುದು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳಿವೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಚಿರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಗದದ ಮೇಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗತಕ್ಕುದು. ಶ್ಲೋಕಗಳ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಾವಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು.

3. ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು. ಬರಹಗಾರರು—ಬಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಶರ್ಮಾ ಪುಟ ೩೨.

4. ವೇದಾಂತಿ. ಬರಹಗಾರರು: ಮುಗುಳಿ ರಂಗನಾಥ ಎಂ ಎ ಬಿ. ಟಿ. ಯವರು. ಪುಟ ೧೮.

ಈ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕ ಕಥೆಪುಸ್ತಕಗಳು ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ತುಂಟರತಂಡದವರ ಒಂದಾಣೆ ಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದ ೯ ಮತ್ತು ೧೦ನೇಯ ಪುಷ್ಪಗಳು.

ಬುದ್ಧಿಬಂತು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋದ ಹಿಂದಿ ತರುಣನೊಬ್ಬನ ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ವೇದಾಂತಿಯಲ್ಲಿ, ವೈದವ್ಯದ ತೊಡಕುಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಮುದ್ರಣ ತಪ್ಪುಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿದಿವೆ

5. ಭಾವನಾತ್ರಯಂ. ರಾಜಯೋಗಂ, ಕೋಕಶೋಕಂ, ಜೀವತತ್ವಂ, ಹನುಮಾನ ವೇಂಕಟರಾಯ, ಕವಿಯಿಂ ವಿರಚಿತಂ, ಹೊರ ಬೇಟೆ, ತುಮಕೂರು. ಪುಟ ೫೦. ಬೆಲೆ ೦—೬—೦.

ಹಸಿವು!

೧

ಎಲ್ಲಡಗಿ ಕುಳಿತಿರುವೆ?
ಕಳ್ಳನಂತವಿತ್ತಿರುವೆ,
ಮೆಲ್ಲಗೆನ್ನಿ ಬಂದೆನ್ನ ಸೇರುತಿರುವೆ
ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಗೋಡಿದರು ಅಲ್ಲಿ ಬರುವೆ

೨

ನಿನ್ನೇಟನುಂತಾಳ
ದಿನ್ನೇನು ಸಥದೋರ
ದನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದು ಜನಗಳೆಲ್ಲ!
ನಿನ್ನಿರುವಿಕೆಯು ಬಡವರೆದೆಗೆ ಶೂಲ!

೩

ಹೊರ ಕೂಡಲಾರದಾ
ಹೊರೆ ಹೊತ್ತು ಸೂರ್ಯನಾ
ಉರಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ, ದೆವರಿಳಿಸಿದಡೆಯು
ತೊರಗುತಹರಿಂದೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪಡೆದು

೪

ಹೆ' ದುಷ್ಟ, ನಿನ್ನೊಡನೆ
ಕಾದಲಾರದೆ, ಬೇರೆ
ಹಾದಿಗಾಣದೆ, ವೇಶ್ಯವೃತ್ತಿಗಿಳಿದು
ಹೋದ ಸಾಧ್ವಿಯರೆಷ್ಟು-ನಿನ್ನಳಿದು?

೫

"ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ, ಕಾಲಿಲ್ಲ
ಹುಣ್ಣಿಹುದು ನೈ ಎಲ್ಲ'
ಅಣ್ಣಾಲಿಕೆ ಗತಿಗಾಣೆ! ಭಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿರಿ"
ಎನ್ನುತ್ತ ಕೂಗುವುದು ನಿನಗೆ ಬೆದರಿ

೬

ನಿನ್ನಿಂದ ಧಾರುಣಿಯು
ಬನ್ನಬಡುತಿದ್ದರೂ—
ಅಣ್ಣಾ' ನೀನರಿದಿದ್ದರಿಂಥ ಜಗವು
'ಇನ್ನಿತ್ತೆ? ಬಾ' ಬಾರೊ' ಬಾರೆ

[ಹಸಿವು!

ಬಿ. ನರ್ಸಪ್ಪ ಮಂಗಳೂರು.

ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಪಂಚಿಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ ಜುಲಾಯಿ ೨೪—೭—೧೯೩೨. ಸಂಚಿಕೆ ೬

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪುಟ
ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕೊರತೆ	೪೧
ನಾಡಸಾಹಿತ್ಯ	೪೨
ತ್ರೀ ಬೇಂದ್ರೆ	೪೩
ಹಟಮಾರಿ	೪೪
ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ	೪೭
ಹಳೆಯ ಹಾಡು ಗುರಿ	೪೮

ಜುಲಾಯಿ ತಾರೀಕು ೨೪ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೨

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕೊರತೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಮೂಲಾಧಾರವೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಸಹಜವಿದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಸಾರಣೆಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಎಷ್ಟು ತರದ್ದಿರುತ್ತವೋ, ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾರವು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನಕೋಶ ಪತ್ರಿಕೆಯಿದ್ದರೆ ಆ ವಿಷಯದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಲ್ಲವೆ? ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ(ಕ್ಕೆ)ವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲುಬೇಕಾದ- ಶಬ್ದಗಳು ಬೆಳೆಯುದೆಂಬುದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹ. ಹಾಗೆಯೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಶೀಕ್ಷಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ?

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಜನಸಮುದಾಯಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ ನುರಿತ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಚಾರ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದೂ, ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಲು ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆಂದು ಆಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವುಗಳು ಚಿಕ್ಕಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮರಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೊರಡುವುದು, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆಯುವುದು ಆ ಮೇಲೆ—ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ನಿಂತುಬಿಡುವುದು ಇದೇ ಅನೇಕವುಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದುವವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನೇಕ ಹೊಳೆಯಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ನಿಜತ್ವವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ

ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು? ಮೊದಲಿನ ಕಾರಣವೆಂದರೆ—ಜನರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಓದುವುದು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಸುಶಿಕ್ಷಿತನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ಸೌಂಸ್ಥೆಯವರು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ? ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹೀಗೆ ಜನರ ಔದಾಸೀನ್ಯದಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಯರೋಗವು ಹಿಡಿದಂತಾಗಿದೆ ಚಾಲಕರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕರು ಕಡಿಮೆ. ಓದುವವರು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತೊಡಕಾಗಿದೆ.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಮಾಲಿಕರೂ ಹೊಣೆಗಾರರೆನ್ನಬಹುದು. ಅನೇಕರಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಒದಿಯ ಕೆಲಸವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಂತೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಚಲಿಸುವುದು. ಪತ್ರಿಕಾ ಚಲನೆಯೆಂಬುದು ಹಗುರವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿರುವಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಇನ್ನಾವುದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಸೌಂಸ್ಥೆಯೆಂದೇ ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಪೂರ್ಣ ಸಮಯವನ್ನೂ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆನೇ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ "ಜರ್ನಲಿಸ್ಟ್"ರು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುವುದು ಉತ್ತಮ. ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದ ಉನ್ನತ ಜ್ಞಾನ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಆನಂದಿಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಅವರ ವಾಲಿನದು.

ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಚಾರವಾಗದೆ ಹಣದ ತೊಡಕು ಮಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ! ಇವನ್ನು

ಸಮ್ಮ ತೂಕವಾಗಿಡುವ ಭಾರವು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಾಲಿಕರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ತರದ ತೊಡಕಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನೀವು ಓದಲು ತೊಡಗಿದರೆ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯು ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಓದತಕ್ಕ ಲೇಖಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಲೇಖಗಳಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕತೆಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಒಂದು ಸ್ವಯ ಕೆಲಸ (hobby)ವೆಂದು ಬಗೆಯುವವರು ಕಡಿಮೆ. ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನುರಿತವರೂ ಕಡಿಮೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳ ಕೊರತೆಯು ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈ ತೊಡಕನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಭಾರವು ಓದುಗರ ಮೇಲಿದೆ. ಅವರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವೆಂದೆಣಿಸಿ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ವಿಚಾರಗಳು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲು ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಪರೋಪಕಾರವಾಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ತಮಗೂ ಅದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವುದು. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವುದು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ನಾಡ ಸೇವೆಯಾಗುವುದು.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಃ— ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಿದ್ದ ಹಳೆ ಹಾಡೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳ ರಸವು ಎಷ್ಟು ಸುಧಾರವಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿಯ ''ಪದ್ಮನಾಭ''ರ ವರು ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳೆಯ ಹಾಡುಗಳು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುವು ಎಂದು ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ನಾಡಸಾಹಿತ್ಯ.

ನಮ್ಮ ನಾಡಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಪುರಾತನ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ನೈತಿಕ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಂತಹದುದಾಗಿದೆ. ಪರಂತು ಆ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಈಗ ಜಿಡ್ಡು ಹಿಡಿದು, ಈಗಿನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಹೊಳೆಯ ಹೊಯ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಅಜ್ಜಿ-ಅಜ್ಜಂದಿಯರ ಅಳಿವಿಯಿಂದ ಅದರ ಹಲವು ಭಾಗಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕತೆಗಳು, ಜೋಗುಳಗಳು, ಇತರ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹಳೆಯ ಹಾಡುಗಳು, ಗಾದೆಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಧಮರ್ಧವಾಗಿ ಇವೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಉಳಿದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗವು ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಿಲ್ಲದೆಯೂ, ನಮ್ಮ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಲೂ ನಿರ್ನಾಮವಾಗಲು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಮುರಿದಂತಾಗಿದೆ. ಆದು ಕಾರಣ ನಾವೀಗ ಪ್ರಯಾಸವಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಳಿದು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದೊಡನೆ ಹಲವರಿಗೆ ಬಲು ಬೇಸರ. ಮತ್ತು ಉದಾಸೀನ. ಪರಂತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಅಗಾಧ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ವಿವೇಚಿಸಿದರೆ, ಅದರ ಸವಿಯು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೆಯಾಟವನ್ನು ಆಡುವಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ''ಕಣ್ಣಾ ಮುಚ್ಚೇ ಕಾಡೇ ಗೂಡೇ, ಉದ್ದಿನ ಮೂಡೇ ಉರುಳೇ ಹೋಯ್ತು'' ಯೆಂಬ ಮಕ್ಕಳಾಟದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ರಾಮಾಯಣದ ಕತೆಯು ಅಡಕವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪಂಡಿತ ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಅಳಸಿಂಗಾಚಾರ್ಯರವರು ''ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂಧು''ವಿನ ಯುಗಾದಿ ಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿರುವರು. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತರದ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಳ ಹೊರಗಣ ಸತ್ಯ ಸೊಗಸುಗಳ ಚೈತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭೆಯು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ದಿವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಡೆ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಉದಾಸೀನರಾದುದು ವಿಧಿಯ ಉಪಹಾಸವಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೇನು?

ಈಗ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರು ತಮಗೆ ಬಿಡುವಿದ್ದಾಗ ಹೇಳುವ ಪಾಡ್ದನ, ಸಿರಿ ವಗೈರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು, ನಡೆನುಡಿಗಳು, ನ್ಯಾಯನೀತಿಗಳು, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಗರ್ಭೀಭೂತವಾಗಿವೆ. ಈ ವೈಕಿ 'ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ'ರ ಕತೆಯು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳು, ಗಾದೆಗಳು, ಕತೆಗಳು ಈಗ ಬದುಕಿರುವ ನಮ್ಮ ಹಳಬರ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಶೇಖರಿಸಿ, ಇವುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಅದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ವಿಧದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಳೆಯ ನಾಡಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾದಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗುವವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ತಯಾರಿರಬಹುದು???

ನಾಡಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರು.

ಶ್ರೀ. ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ.

(ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ. ಕೊ. ಶಿ. ಕಾರಂತರು.)

ಕರ್ನಾಟಕ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯದವರಿಲ್ಲ. ಅವರು ಧಾರವಾಡದವರು. ಅವರ ಕವಿತೆ ನಾಟಕಗಳಿಂದಾಗಿ, ಅವರ ಹೆಸರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರನ್ನು ಕಾಣದವರೇ ಬಹಳವೆಂದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರದು ತಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಏರಿದ ವಯಸ್ಸು, ಅನುಭವವಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಜೀವನದ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾದಾಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಅರಿವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಬಡತನದ ಸವಿಯನ್ನು ಕಂಡಿರಲೂ ಬೇಕು ಮೊದಲೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ, ಇಂಗ್ಲಿಷು ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ವರ್ಚಸ್ಸು ತುಂಬಿದೆ.

ಧಾರವಾಡದ ಜನರಂತೆ ಅವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾತಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಉಡುಗೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲ. 'ಹಾಂಗಂತಂದ್ರೇನವ್ವಾ' —ಎಂದು ಕಂಡದ್ದನ್ನು, ಖಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲರು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ದೇಶಕ್ಕೆ, ವಿಶೇಷವಾದ ಖಂಡುತುಂಡುತನವಿದ್ದಂತೆ ಒರಟು ತನವಾದರೂ ಇದೆ. ಧಾರವಾಡದ ಪ್ರಾಂತದವರನ್ನು ಕಂಡರೆ, ಈ ನಾಗೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗನಿಸುತ್ತಿತ್ತು—ಇವರಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳಿರುವುದು ಶಕ್ಯವೇ ಎಂದು? ಕಾರಣ ಅಷ್ಟು ಒರಟಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಅವರ ಬಾಹ್ಯ ಜೀವನ—ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ. ಆದರೆ ಒರಟಾದ ನಡುವೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯು ಇರಬಲ್ಲುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇನ್ನು ಅವರ ಜೀವನ ಸಡೆ—ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಬಹಳ ಹೇಳಲಾರೆ. ಗೆಳೆತನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಗುಣಗಳು ಅವರಲ್ಲಿವೆ.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು, ತರುಣರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವಿಶೇಷ ತರದ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆನ್ನ ಬಲ್ಲೆ. ಇದು ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ. ಅದರ ಲಹರಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಚರ್ಚಿಸುವ. "ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು"—ಇದರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದವರಿಲ್ಲ. ಗುಂಪಿನ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ತಲೆದೂಗುವನಿದ್ದಾನು. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಿರಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿರಲಿ— ಜನರೇನೂ ಇದ್ದಾರು. ಆದರೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಶಾಂತಕವಿ' 'ಕರೂರ' ಮೊದಲಾದಂಥ ಜನರನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬದುಕಿದವರನ್ನು ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಬದುಕಿದವರು ಸತ್ತ ಬಳಿಕ, ಹೊಗಳುವುದು ಅಧಿಕ. ಆಗಂತು, ಅವರನ್ನು ಗಗನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವರು. ಆದರೆ, ಬೇಂದ್ರೆಗಳಂಥ ಹೊಸ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ—ಅನುಕೂಲ ವಾತಾವರಣವು ಆಗ ದೊರಕಿರಲಾರದ್ದು. ಇಲ್ಲವೆ, ಹೊಸತೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿಯು ಉಂಟಾಗಲು—ಅದು ಯುಕ್ತರ್ತುವೆನಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಸೆಲ್ಲುವುದು. ಅಂಥದೊಂದು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮರೆತು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೇ ಧಾವಿಸುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ತಡೆದು ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಗುಂಪು ತರುಣರ ಗುಂಪು. ಉತ್ಸಾಹಿಗಳದು. ಎಷ್ಟು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಪರಿಚಯದಿಂದಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು ಅವರದೇ ಒಂದು ಕೂಟವಾಯಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಆಸೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಈ ಕೂಟವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಹೊಸದೊಂದು ಶೈಲಿಯನ್ನು ತಂದು ಹಾಕತೊಡಗಿದೆ. ಈ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಬೆರಹವಾದರು ಆ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು ಆದರೆ, ಮಾತುಗಳು ಚುಟುಕಾಗಿರಲೆಂದು, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೂತ್ರವೆಂಬಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ಬಣ್ಣಗಾರನು, ತನ್ನ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾ ನಡೆದರೆ ದುಂದುಗಾರನಾಗುವನೋ, ಬಣ್ಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಯತ್ನಿಸುವವನೂ ಲೋಭಿಯೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ ಬರಹವೆಂಬುದು—ಸೂತ್ರಗಳಾಗ ತೊಡಗಿದೆ. ಅವರ ಚುಟುಕು ಗದ್ಯ ಮಾತುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅವರೇ ಬಂದು ವಿವರಿಸ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗೂಢವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಇವರ ಮುಖಂಡರ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ—ಚುಟುಕುತನವಿದ್ದರೆ. ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಅದೇ-ತನವು ಬಂದಿತು. ಆದರೆ, ಅವರ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕೆಲವೊಂದು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು, ಗದ್ಯ ವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತ ಅದರಲೀಲೆ ಆವೇಶದಲ್ಲೇ ತಲ್ಲೀನರಾಗುವಂತೆ ಕಾಣುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಶೈಲಿಯು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುವಿಲ್ಲ —

ಗುಂಪಿನವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯ ಕೆಲಸವು ಮಹತ್ತರವಾದುದೇ ಸರಿ. ಅದೇ—ಗುಂಪಿನ ಹೆಸರೇ ಮಂಗಳೂರು ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಿತ್ರ—ಮಂಡಲಿ ಮೊದಲಾದುವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿನ—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಮರ್ಶೆಯು, ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಗೂ ಸಲ್ಲದಿರದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಟಾಗೂರರ, ಅರವಿಂದರು ಆಗಲು ಹೊರಟಂತಿದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳ ಗಹನತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ, ಕಾರ್ಯಪಟುತ್ವವು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನಸಿಕ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ದಿನ, ಕಾರ್ಯಪಟುಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸೋಲುವುದುಂಟು.

ಈಗ ಸ್ವತಃ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಬರಹಗಳ ವಿಚಾರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕವಿತೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ಮೈಸೂ

ವ ಹೆಸರ ಕವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿಯೆತ್ತಿದವರಿರುವಂತೆ, ಇವರ ಮೇಲೆಯೂ ಕತ್ತಿಯೆತ್ತಿದವರಿಲ್ಲ; ಭಾಷಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅನೇಕರು ವಹಿಸಿರುವರು. 'ನಿನ್ನದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೇ'—ಎಂದರೆ 'ನಮ್ಮಪ್ಪನವ್ವ ನೂಡಿರಲಿಲ್ಲವೆ'—ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಬಡುಕನನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸುವರು. ಅವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳ ಅಳವು ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ', 'ಮುವತ್ತಮೂರು ಕೋಟಿ', ಮೊದಲಾದ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನೂ, ಊಹಾ ಬಲವನ್ನೂ ಮಾತಿನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಬಲ್ಲವು. ಒರಟಾಗಿ ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾ ವೀರರವರು. ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಕ್ಯೂಬಿಸ್ಟಿಕ್'—ಕಲೆಯಂತೆ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುವು. ಅವೆಲ್ಲ ಏರಿಮಿಡ್ಡಾಗಳು. ಅಗಾಧವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ನಿಂತು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ದಿಗಿಲುಗಾರಿಸುತ್ತವೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೂ, ನಿಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೀಳುತ್ತವೆ. ಅವರ 'ಕುಣಿಯೋಣ ಬಾರಾ'—ಹಾಡು, ಒರಟು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದರೂ, ಲಲಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ತುಂಬಿರುವುದು. ನಿಜಕ್ಕು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕುಣಿದಾರು—ಎಂದು ನಮಗೆ ತೋರಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕುಣಿದರೆ—ಗಗನಮಂಡಲದ ತನಕ ದೂಳೆಬ್ಬಿಸಿ ಬಿಡುವ ಕಾಯ ಅವರದು! ಅವರ 'ಕುಣಿಯೋಣದಲ್ಲಿ' ನನಗೆ ಶಿವನ ತಾಂಡವವು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ—ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಲಲಿತ ಕುಣಿತವಿದೆ. ರಾಸ—ನರ್ತನವೆನ್ನುವ. ಇಂಥ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ ಭಾಷೆಯು ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸ್ಯಿಬಿಸ್ಟಿಕ್ ಶೈಲಿಯ, ಮೃದು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಶರೀರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಆವೇಶ, ಆಕ್ರೋಶ, ಅರ್ಭಟೆ, ವಿಕಟಾನಂದಗಳು ಅವರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. ಅವರು ಭಕ್ತರಾಗಿ ಒಗ್ಗಿದಾಗ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಭಕ್ತಿಯ ಆಕ್ಕವು, ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಕೋಮಲ ಶರೀರವನ್ನು ಕೊಕ್ಕು ಮುಣಿದರೆ—ಎಂತು ಕಾಣಿಸಬಹುದೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದು.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರ—ನಾಟಕಗಳೂ ಕಲವಿವೆ. ಅವರ 'ನಗೆಯ ಕೊಗೆ', 'ಉದ್ಧಾರ'—ಗಳು ಅವರ ಈಚೆಗಿನ ನಾಟಕಗಳು. ಮೊದಲನದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಅದರ ಉದ್ಧಾರವೇ ಆದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಟಕವು ಆದಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದ ತನಕ ಅರ್ಭಟೆಯಿಂದಲೇ ಸಾಗುವುದು. ಗುಡುಗು ಮಿಂಚುಗಳಂತೆ ಅಬ್ಬರವೆಬ್ಬಿಸಿ, ನಿರುಗಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ನಾಯವಾಗುವ ಮುಗಿಲಿನ ಅರ್ಭಟೆಯದು. ಅರ್ಭಟೆಗೆ ತಕ್ಕ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮಾತುಗಳು ನುಣುಪಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಉಪನ್ಯಾಸರ ರೀವಿಗಳು ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನೋ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಅವರು, ಜನರನ್ನು ಮೋಹಿಸುವಲ್ಲರು. ಅದೇ ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನವಿರಬೇಕು.

ಈಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಲಿಯಾದವರು. ಸಾರವಾಡದಲ್ಲಾಗಲೀ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಅವರ ಬರಹಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿ ಕಾರುವವರುಂಟು ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಮೋಹಿಸುವವರುಂಟು. ಇದರಿಂದ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮತೋಲವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಾರೆಂಬ ಭೀತಿಯಿದೆ. ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ, ಸೃಷ್ಟಿಕಾರರ ಹಾದಿಯನ್ನು ಅವರು ಹಿಡಿಯುವರೇ?

ಹಟಮಾರಿ.

ಮಕ್ಕಳು ಗುಮ್ಮ ಎಂದರೆ ಹೆದರುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಮುನ್ನಿಯು ಬಹಳ ಸಮಯದಿಂದ ತನಕ ಬದುಕಲಿಲ್ಲ; ಮೂರೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಬಾಳು ಮುಗಿಯಿತು. ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳು. ಅವಳ ತಾಯಿಗೆ ನಾವು ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿ ಎಂದು ಕರೆಯ ತೊಡಗಿದೆವು. ಅವಳೇನೊ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದಳು ಆದರೆ ನನಗೆ ಅವಳೊಡನೆ ಮದುವೆ ಎಂದಾಯಿತು, ಏಕಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಕನಸಿನಂತೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲೊಲ್ಲದು.

ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಯಸ್ಸಾಗಲು ತಾನು ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿ ಗಂಡ ಮುನ್ನಿಯ ತಂದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮುನ್ನಿಯು ಈ ಲೋಕ ಬಿಟ್ಟೇ ಹೋದಳು. ಆದರೆ ಮುನ್ನಿಯು ತನ್ನ ತಾಯನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು.

ಅವಳು ಸುಖಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆನು, ಆದರೆ ಅವಳು ಸುಖಿಯಾಗಲೊಲ್ಲಳು. ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಹಣೆಯು ಆಕುಂಚಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ನನಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ, ಕರಡಿ ಹಾವು, ಚೇಳು, ಪ್ಲೇಗ್, ಕೊಲೆರಾ, ಸಿಡುಬು ಇವೆಲ್ಲವು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿಯು ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿಯನ್ನು ತೆಗಳುವವರಿದ್ದರೆ ಭಕ್ತ ಜನರು ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಅವರ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ತುರುಕಿಸಲೆಂದು ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಶಿವಸರನನ ಮೂವರು ಹೆಂಡಿರು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದರು. ನಾನು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ಕೈಗಳನ್ನೆತ್ತಿ 'ಹೇ ಭಗವಂತನೇ', ಜನರ ಮೂರು ಮೂರು ಹೆಂಡರು ಸತ್ತರು. ದುರ್ಭಾಗ್ಯನಾದ ನನ್ನ ಒಬ್ಬಳೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ!' ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟೆನು.

ಈ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಮಗೆ ನಗೆಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲೊ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು; ಮನೆಯು ಫಾಸಿಯ ಕೊರಡಿಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಇರಲಿ,ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾದವು. ಇನ್ನು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತೆಂದು ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ

ವೆನು. ಹಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದವು. ಅವಳು ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ನನಗೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇಡೀ ಮನೆಗೆ ಅವಳು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಪತ್ತಿನಂತಾದಳು. ಮನೆಯ ಕೆಲಸದವರಿಗೆಂತೂ ಅವಳು ಒಬ್ಬ ಪೊಂಜೀಪತಿ (capitalist) ಯಂತಿದ್ದಳು. ಅವರ ನೆತ್ತರನ್ನು ಸಹ ಹೀರಲೆಳಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

'ಈ ಬಡಪಾಯಿಗಳು ಎಂದಿಗೂ ನಿನ್ನ ಹಗೆಗಳಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಒಂದು ದಿನ ಹೇಳಿದೆನು ಸೈ. ಶ್ರಾವಣ ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸಗಳ ಮೋಡಗಳಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದಳು. 'ಹೌದು, ಹೌದು, ನಾನು ಕಪಟಿಯು, ನನಗೆ ಸೇವಕರಿಗಿರುವಷ್ಟು ಮರ್ಯಾದೆ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ನೀವು-ಕೂಡ ಇವರದೇ ಸಮಾಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಸತ್ತರೆ ಜೇನು ಕುಡಿಯಿರಿ.'

ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಂದೆನು-ಇದು ಹದಿನಾರಾಣೆ ಸರಿ.

ನಾನು ಜೇಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದೆನು.; ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರೂ, ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿಯ ನೆನಪು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕುರುವುಳ್ಳ ರೋಗಿಗೆ ಸರ್ಜನನ ಶಸ್ತ್ರದ ನೆನಸಿನಂತೆ ಈ ನೆನಪಾಗಿತ್ತು.

ಕೊನೆಗೆ ಈ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದೆನು. ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ, ನಂತರ, ಜೆನ್ನಾಗಿ; ಮನೆಯಲ್ಲೇನು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದಿಲ್ಲ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆನ್ನೀರ ಸಮುದ್ರದ ಆನಂದವನ್ನು ಪಿಕ ಅನುಭವಿಸಬಾರದು. ಮಿತ್ರರ ಸಲಹೆಗನುಸಾರವಾರವಾಗಿ ಒಂದು ದಿನ ನಗರ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಲಿ? ಸೌಂದರ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ದುಡ್ಡಿಗೆ ಪ್ರೇಮವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು; ಪಾಪವು ಮನುಷ್ಯರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

\+ + + + + +

ಅಲಮಾಸಳು ವಜ್ರದಂತೆ ಸುಂದರಳಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತತೆಯು! ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತ! ನಾನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದೆನು, ಅವಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು; ಅವಳ ರೂಪದ ಮಾಧುರ್ಯದ ಸವಿ ನೋಡಿದೆನು. ನಾನು ಬೇರೊಂದು ಲೋಕವನ್ನೈದಿರುವೆನೊ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ವರ್ಗವಿರುವುದಾದಡೆ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಆನಂದವಿರುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಈಶ್ವರನು ಮತ್ತು ಪುಣ್ಯವಿರುವುದಾದರೆ, ಸರಿ, + + ! ನಾನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು. ಅವಳಿಗೆ ನನ್ನ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿತ್ತು. ನಾನು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಮತ್ತತೆಗೆ--ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ--ಹಾ ತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಏನು ಹೇಳಲಿ? ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಮರೆತೆನು. ಮತ್ತು ಅಲಮಾಸಳ ದಾಸನಾದೆನು.

ಸಂಜೆಯಾದೊಡನೆ ನಾನು ಅವಳಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಮತ್ತು ಮುಂಜಾನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದೆನು.

ಇದೆಲ್ಲಾ ಪಾಪವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಪರಾಧವೇನು? ನೀವು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ? ಇಲ್ಲವೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಇಲ್ಲವೆ ನಾನು ದೂಡಿದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ.

ಇನ್ನೇನು, ಅಲಮಾಸಳೂ ಆದಳು, ನಾನೂ ಆದೆನು. ಅವಳು ಮಧ್ಯನಾದರೆ ನಾನು ಸೇವನೆ ಮಾಡುವವನು; ಅವಳು ಮೂರ್ತಿಯಾದರೆ ನಾನು ಪೂಜಾರಿ.

ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದರು; ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವ ಸಾಹಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಪಿಸಿಗುಟ್ಟ ತೊಡಗಿದರು.

ಒಂದು ದಿನ—ನೀವು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಗಬಹುದು—ಹತಭಾಗ್ಯಳಾದ ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿಯು ರೋಗದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಾತ್ರೆ ನಾನು ಬಂದು ಸುಮ್ಮಗೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡೆನು. ಹೊತ್ತಾರೆ ಏಳುವಾಗ ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟಿದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು, ನುಂಚಿದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ 'ಏನಾಗಿದೆಯಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು.

ಅವಳು ತೀಕ್ಷ್ಣ ಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು—ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿರಿ. ನಾನು ಮುಂದೆ ಅಡಿಯಿಡುತ ನಗುತ ನುಡಿದೆನು—ಅಪ್ಪಣೆ ಏನು?

'ನೀವು ಬುದ್ಧಿಶೂನ್ಯರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯುತ್ತೀರಿ. ಮತ್ತು ವೇಶ್ಯೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನಗು ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆನು—ಯಸ್ ಸಾರ್!

ಅವಳ ಮೈಯು ಉರಿದಂತಾಯಿತು, ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು. ''ಏನು, ನನ್ನನ್ನು ಆ ಗಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸಿನ ಹಾಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಿರಾ? ಸರಿ ಹಾಸ್ಯ ನನ್ನೊಡನೆ ಸಾಗದು.''

ನಾನು ನಗುತ್ತಾ ಕೋಣೆಯ ಹೊರಗೆ ನಡೆದು ಬಿಟ್ಟೆನು.

ಹಲವು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಳಾಟವು ಕೇಳಿಸಿತು. ಆಗ ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿಯು + + +

\+ + + + + +

ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿಯು ಸತ್ತಳು; ಆದರೆ ನನಗೆ ದುಃಖವಾಗಲಿಲ್ಲ; ವಿಶೇಷ ಸಂತೋಷವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವಳಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲಮಾಸಳು ಮತ್ತು ಉಪದೇಶಕನಂತಿರುವ ಆ ಮೂಲೆಯ ಮುದ್ಯದಂಗಡಿಯು ನನ್ನನ್ನು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಅಲಮಾಸಳು, ಅವಳ ಕಂಗಿಯು ಮತ್ತು ನರ್ತಕಿಯು, ಇವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಡಲು, ಏನೇನು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಸರಿ, ಮುನ್ನಿಯ ತಾಯಿ ಸತ್ತಳು; ನಾನು ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ ಅಲಮಾಸಳವನಾದೆನು. ಮನೆಗೇನೋ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ. ಒಂದು ದಿನ ತಾಯಿಯು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ 'ಮಗಳ' ಎಂದು ಅತ್ತಳು.

ನನಗೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಿತು; ಆದರೆ ಏನೂ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ಏನೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. 'ಆದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಾಸೆನು? ವಾಸದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಪಾದ ಮಸ್ತಕ ಮುಳುಗಿದವಳಿಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೇಳಲು ದಾರಿ ಎಲ್ಲಿ?

'ತಾಯಿಯು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಮರೆತೆನು. ಈಗ ಅಲಮಾಸಳು, ಸಾರಾಯಿ, ಮತ್ತು ಗಾಯನ ಇವೇ ನನ್ನ ಜೀವನಾಧಾರ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊ? ನಾನು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಭಾ ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಧನವು ಸೂರಿಗೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ರೂಪಾಯಿಗಳು ನೀರಿನಂತೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಕೊನೆಗೆ ತುಸು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ತಾಯಿಯು ನನಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಬಡವನು ಎಂತಹ ಸತ್ಪುರುಷನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಲಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಗುವುದಾದರೂ ಅನಾಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾ ವಿಧವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಧನಿಕನು ಪಶುಸಮಾನನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತಯಾರಿದೆ. ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನ ಮಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಶಾಂತಾ. ಶಾಂತೆಯು ಕೆಟ್ಟವಳಲ್ಲ; ಒಳ್ಳೇಯವಳು. ಕೂದಲನ್ನು ಬಾಚಲು ಅವಳಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಓದು ಬರಹವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು, ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಶಾಂತೆಯಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನನಗೆ ಅಲಮಾಸಳು, ಇತರ ವೇಶ್ಯೆಯರು, ಮದ್ಯದಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಗಾಯನ ಇವೇ ಬೇಕಾದವುಗಳು.

ಶಾಂತೆಯು ಬಂದೊಡನೆ ಅಲಮಾಸಳ ಗಾಯನವಾಗ ತೊಡಗಿತು. ಅವಳು ತವರುಮನೆಗೆ ಹೋದಳು; ಆದರೆ ಹಾಡುವುದು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಆನಂದ ಸಮಾರೋಹದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದುವು.

ಈಗ ಶಾಂತೆಯು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರತೊಡಗಿದಳು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ತನಕ ನಾನೂ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಇಡಲಾದೀತು? ತಿರುಗಿ ಅಲಮಾಸಳು, ಸಖಾಯಿ ಗಾಯನ ಕಚೇರಿ. ಅವೇ ದಿನಗಳು! ಅವೇ ರಾತ್ರಿಗಳು:

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಶಾಂತೆಯು 'ತಾವು ಮಲಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ನಾನು—ಮಲಗಿದ್ದೆನು.

ಅವಳು—ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶಾಂತೆಯು ತುಸುಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಸುಮ್ಮಗಾದಳು. ಆ ಮೇಲೆ 'ನೀರು ಬಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಸ್ನಾನಮಾಡಿರಿ' ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ನಾನು ಹೋಗಿ ಮಿಂದೆನು. ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಲು. ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಶಾಂತೆಯು ತಿಲಕ ನಿಶ್ಶಣ, ಮೊಸರು, ಅಕ್ಷತೆ, ಮತ್ತು ಹೂಗಳನ್ನು ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಳು.

'ಇದೇನು?' ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆನು.

'ಏನಿಲ್ಲ. ತಿಲಕವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ' ಎಂದು ಶಾಂತೆಯು ಹೇಳಿದಳು.

ನಾನು ತಿಲಕವನಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೆನು. ಅವಳು ಹೂಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟಳು. ಆ ಮೇಲೆ ಹರಿವಾಣವನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ನಂತರ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಹೀಗೆಂದು ನುಡಿದಳು. 'ಹೇ ಭಗವಂತನೇ! ಇವರನ್ನು ಅನವರತವೂ ರಕ್ಷಿಸು. ಇವರ ಧನಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸು. ನಾನು ಶರೀರವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಪ್ರಾಣ!'

ಆ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಳು. ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಳು, ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ವಸ್ತಕವನ್ನಿಟ್ಟಳು. ನಂತರ ಹರಿವಾಣವನ್ನು ತೆಕ್ಕೊಂಡು ಹೋದಳು.

ನಾನು ಈ ಅಭಿನಯವನ್ನು ಕಂಡು ಬೇಸತ್ತೆನು; ಕೂನೆಗೆ ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದೆನು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೇವಕನು ನನ್ನ ಬೂಟ್ಸುಗಳನ್ನು ತಂದನು. ಈ ಹೊತ್ತು ಅವು ಬಹಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. 'ನೀನೆ ಅವುಗಳಿಗೆ 'ಪಾಲಿಸು' ಹಾಕಿದೆಯಾ' ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದನು.

ಸೇವಕನು ಬೆದರುತ್ತ ನುಡಿದನು. 'ಸ್ವಾಮಿ ಅಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಬೂಟ್ಸುಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ತಂದಿರುವೆನೆಂದು ಎಲ್ಲಾದರೂ ತಿಳಿದರೆ + + +

ಅದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತೆಯು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಬಂದಳು; ಮತ್ತು ಸೇವಕನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ 'ತಮ್ಮಾ ಹರಿ, ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನೀನು ತಂದಿರುವೆಯಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಸೇವಕನು ಹೆದರುತ್ತ 'ಅಮ್ಮಾ ಹೌದು' ಎಂದನು. ಶಾಂತೆಯು ನಗುತ್ತಾ ನುಡಿದಳು. 'ಏಕೆ ಹೆದರುವೆ,' ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡ.

ಹರಿಯು ಹೊರಗೆ ನಡೆದನು. 'ತಮ್ಮ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಬಾಚಲೊ?' ಎಂದು ಶಾಂತೆಯು ಕೇಳಿದಳು.

'ಇಡ ನಾನೇ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳುವೆನು'.

ಆದರೆ ಅವಳು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಹಟ ಮಾಡುತ್ತ 'ಅದಾಗದು ನಾನೇ ಬಾಚುವೆನು' ಎಂದಳು.

ನಾನು ಮಾತೆತ್ತದೆ ಬಾಚಣಿಗೆಯನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನು. ಆ ಮೇಲೆ ಊಟದ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಶಾಂತೆಯು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬೀಸಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು ತಾಳೆಯ ಬೀಸಣಿಗೆಯಿಂದ ತಾನು ಗಾಳಿ ಹಾಕ ತೊಡಗಿದಳು.

ನಾನು – ಏನು?

ಅವಳು—ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬೀಸಣಿಗೆಯ ಗಾಳಿ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾನು ನಿದ್ದೆಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಅವಳು ಬಂದು ಕಾಲ ನ್ನೊತ್ತ ತೊಡಗಿದಳು ಸಂಜೆಗೆ ನಾನು ಎದ್ದೆನು, ಫಲಾಹಾರದ ನಂತರ ಅಲಮಾಸಳ ಮನಗೆ ಹೋದೆನು

ಇರುಳು ಕಳೆದು ಹೊತ್ತು ಮೂಡಲು ನಾನು ಮನೆಗೆ ಬಂದೆನು. ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತೆಯು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

ನಾನು—ಶಾಂತಾ, ನೀನು ನಿದ್ದ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆ?

ಅವಳು—'ತಾವು ನಿದ್ರಿಸಿದರೆ ನಾನೂ ನಿದ್ರಿಸುವೆನು.'' ನಾನು ವಲ್ಲಂಗದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದೆನು ಶಾಂತೆಯು ನನ್ನ ಕಾಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಾಲನ್ನು ಒತ್ತ ತೊಡಗಿದಳು.

ಒಂದ ದಿನ ನಾನ ಹರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು—'ಹರಿ, ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನಿಯು ನಿದ್ರಿಸುವುದೆಂದಿಲ್ಲವೆ?' 'ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ'

ಶಾಂತೆಯು ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾಡುತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಆರೋಗ್ಯವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಕೆಡ ತೊಡಗಿತು; ದುರ್ಬಲಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ನಾನು, 'ಶಾಂತಾ, ನೀನು ಏಕೆ ಕೃಶಳಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿಯಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದೆನು.

ಅವಳು ನುಡಿದಳು. 'ಇಲ್ಲವ್ವಾ'.

ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯ ಮೊದಲೇ ಮನೆಗೆ ಬರ ತೊಡಗಿದೆನು. ಕ್ರಮೇಣ ಅಲಮಾಸಳು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತುಚ್ಛಳಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಳು; ಅವಳ ನೆನಪು ಕೂಡ ನಿಶ್ಶೇಷವಾಗಿ ಅಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಶಾಂತೆಯ ಸೇವಾಭಾವವು ನನ್ನನ್ನು ಪಶುವಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನುಡಿದೆನು. 'ಶಾಂತಾ, ನನ ಗೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವೆಯಾ? ಸ್ತ್ರೀ ಯರು ದಾಸಿಯರಂತೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ.'

ಶಾಂತೆಯು ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು. 'ಪ್ರೇಮವು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲವೊ ಅಲ್ಲಿ ದಾಸಿಯ ಭಾವವಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಿದೆಯೊ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಒಡೆಯರಾಗಲಾರರು ಯಾ ದಾಸಿಯಾಗಲಾರರು.'

(ಹಿಂದೀ ಕಥೆಯ ಅನುವಾದ)

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ.

ನೋಡಿ! ನೋಡಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಪ್ರಾಣ ಕೊಡುವರೂ, ।
ಬೇಡುತಾರೆ ದಲಿತರನ್ನುದ್ಧಾರ ಗೈಯ್ಯಲೂ. ॥ ವಲ್ಲ ॥

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ಬಂಧು ಅವರು ನಮ್ಮ ಅಂಗವೆ' ।
ಇಂದ ನಾವು ಅವರ ತೊರೆವುದ್ಯಾವ ನ್ಯಾಯವೇ? ॥ ಅ ವಲ್ಲ ॥

ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತನಿಂಗೆ ಅವರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲವೇ? ।
ಇಷ್ಟು ದಯವ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ತೋರೆವೇ ॥೧॥ನೋಡಿ'ನೋಡಿ'॥

ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಸೀರು ಗಾಳಿ ಸರಿಸಮಾನದಿ, ।
ಸರ್ವೋ ವರಿಯೊಳಿತ್ತ ದೇವ ದಿವ್ಯ ವಾನದೀ ॥೨॥ ನೋಡಿ'ನೋಡಿ'॥

ಪ್ರಾಣಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮನುಜ ಶ್ರೇಷ್ಠನಲ್ಲವೆ? ।
ಹೀನವೆಂತು ನಮಗೆ, ಅವರು ಮನುಜರಲ್ಲವೇ?॥೩॥ನೋಡಿ'ನೋಡಿ'॥

ಕೊಳಕುತನವ ಸೀಗಿ ಅವರ ಶುದ್ಧ ಗೈವುದೂ, ।
ಒಳಿತು ಸೇವೆಯೆಂದು ನಾವು ಇಂದು ತಿಳಿವುದೂ ॥೪॥ನೋಡಿ.ನೋಡಿ'॥

ಏಳು ಕೋಟಿ ಪತಿತರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಬಿಟ್ಟರೆ, ।
ಅಳಿದು ಕ್ಷೀಣವಾಗೊದಯ್ಯ ಹಿಂದು ಧರ್ಮವೆ. ॥೫॥ನೋಡಿ'ನೋಡಿ!॥

ಹಿಂದು ಧರ್ಮ ತೊರೆದೆ ಅವರು ಕ್ರೈಸ್ತರಾದರೂ, ।
ಇಂದು ನಮ್ಮ ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಯವನರಾದರೂ ॥೬॥ನೋಡಿ'ನೋಡಿ'॥

ಮುಟ್ಟಲಾರೆ ತಟ್ಟಲಾರೆವೆಂದು ಹೇಳುತೆ, ॥
ಅಟ್ಟ ಬೇಡಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಯವನ ವಾಲಿಗನರನೂ. ॥೭॥ ನೋಡಿ! ನೋಡಿ'॥

ಸರ್ವಲೋಕದೊಡೆಯ ದೇವ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ, ।
ಇರುವನವನೊ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ? ॥೮॥ ನೋಡಿ! ನೋಡಿ!॥

ದಲಿತ ಗೃಹದಿ ನಿರತ ಅವನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವನೂ, ।
ತಿಳಿದು ಅದನು ತರುವಿರೇಕೆ ದೋಷವನಿನಿಗೆ ॥೯॥ ನೋಡಿ! ನೋಡಿ!॥

ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಸಂಘಶಕ್ತಿ ಒಂದು ಬೇಕಿದೇ? ।
ಎಂದು ಹೃದಯಮಂದಿರವನು ನಾವು ತೆರೆಯುವಾ. ॥೧೦॥ನೋ!ನೋ!॥

ಬಂಧು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅವರ ನಾವು ಕಾಣುವಾ, ।
ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ತೆರೆಯುವಾ ॥೧೧॥ ನೋಡಿ!ನೋಡಿ!॥

ವಿ. ಸತ್ಯಾರ್ಥಿ, ಸಿದ್ಧಾಂತ ವಿಶಾರದ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು.

ಬಡತನವೆ ನೀಯೆನ್ನ ಬಿಡದೆ ಬೆನ್ನಲಿ ಬಂದೆ
ಕಡು ಕಷ್ಟಗೊಳಿಸಿ ದಣಿಸಿದೆ ಹೊನ್ನಳ್ಳಿ
ಹೊಲೆಯಂಗೆ ಕೈಯ ಮುಗಿಸಿದೆ.

ಬಿದ್ದರಿತ್ತುವರಿಲ್ಲ ಬೆನ್ನ ತಾಂಗುವರಿಲ್ಲ
ಆನಿದ್ದೇನೆಂಬ ಹಿತರಿಲ್ಲ ದೇವರೆ
ತಾಯಂತೆ ನೀವೆ ಸಲಹಿರೊ

ಆರೂ ಇಲ್ಲದ ಕಷ್ಟ ನೀರೆಲ್ಲದ ಕೆರೆ ಕಷ್ಟ
ಅದರಿಂದ ಕಷ್ಟ ಬಡತನ ಬಂದೆರೆ
ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಪರರೆಡೆ

ಕಷ್ಟ ದರಿದ್ರಂಗೆ ಹುಟ್ಟಲಾಗದು ಹೆಣ್ಣು
ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಪರೆ ತನಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ದುಷ್ಟರ ಬಾಯ ನುಡಿ ಕೇಳು

ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹಕ್ಕಿ ಹಣ್ಣುಳ್ಳ ಮರವೇರಿ
ಹಣ್ಣೆಂದೆ ಮೆಲುಗು ಕಸುಗಾಯಿ ಆ ಹಕ್ಕಿ
ಹಾಲೆಂದೇ ಕುಡಿಗು ಹಣೆ ನೀರ

* * * * * *

ಕೋಗಿಲೆ ಕೂಗಿತು ಕುಂಬಳ ಹೂವಿಂಗೆ
ಬೆಟ್ಟ ಕೂಗಿತ್ತು ಬಿಸಿಲಿಂಗೆ ನವ್ಮನೆಯ
ಬಾಲೆ ಕೂಗಿದಳೆ ಹೂವಿಂಗೆ ॥ ೬ ॥

ಹಾಲ ಕುಡಿಯಲು ತಟ್ಟೆ ನೀರ ನೊಗೆಯಲು ಗಿಂಡಿ
ಹೂವ ಕೊಯ್ಯಲಿಕೆ ಹರಿವಾಣ ತೆಗೆದುಕೊ
ಅರಳು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೊಯ್ಯಲಿಕೆ ॥ ೭ ॥

ಬಲ್ಲಾಳ ಹಿತ್ತಿಲ ಬಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರೇನು
ಬೆಳ್ಳಿಯ ದಂಡೆ ಬಿಡು ನೀರ ಹಿತ್ತಿಲ
ಬಲ್ಲಾಳು ತಿಂಬ ಬಿಳಿಯೆಲೆ ॥ ೮ ॥

ಮಾವಿನ ಹೂವಿಂಗೆ ಆರೆಲ್ಲ ಕಳ್ಳರು
ದೇವೇಂದ್ರನರಸಿಯ ಬಸಿರಿನ ಬಯಕೆಗೆ
ದೇವೇಂದ್ರ ಮಂಜು ಕಳುಹಿದ ॥ ೯ ॥

ಉದ್ದ ಸಂಪಗೆ ಮರ ಗುಡ್ಡ ಸಂಪಗೆ ಹೂವು
ಮುಟ್ಟಿನ್ನ ಹೋಗಿ ಕೊಯ್ತುಂದ ಸಂಪಗೆ
ಮುದ್ದು ತಂಗಿಯರ ತುರುಬಿಂಗೆ ॥ ೧೦ ॥

ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಲಕ್ಕು
ಮಣ್ಣ ಮೇಲೊಂದು ಮರನಾಗಿ ಇದ್ದರೆ
ದಾರಿ ಹೋಪೋರಿಂಗೆ ನೆಳಲಕ್ಕು ॥ ೧೧ ॥

ನಗೆ ನಗೆ ಎಂಬುದು ನಗೆಯ ನಂಬಲೆ ಬಾರ
ನಗೆ ಬೇರೆ ಅವನ ಬಗೆ ಬೇರೆ ಬಾಳಿಯ
ಕುಂಡೀಗೆ ಬೇರೆ ಕೊನೆ ಬೇರೆ

ಮಕ್ಕಳರ್ತಿ ಉಳ್ಳವಂಗೆ ಮಕ್ಕಳಾ ಕೊಡ ದೇವ
ಮಕ್ಕೊ ಬೇಡೆಂದು ಹಲುಬುವ ಬಡವಂಗೆ
ಮಕ್ಕಳ ಕೊಡುಗು ಮನೆ ತುಂಬ

ಆಡಿ ಉಂಡವ ಕೆಟ್ಟ ಕೇಡ ನೆನೆದವ ಕೆಟ್ಟ
ನೋಡದ್ದೆ ಕೆಟ್ಟಾ ಬೆಳೆ ಭೂಮಿ ಸೋದರದ
ಹೆಣ್ಣು ತಂದು ಕೆಟ್ಟಾ ಅಭಿಮನ್ಯು

ಸಂಗ್ರಾಹಕ:—ಪದ್ಮನಾಭ, ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿ.

ಗುರಿ.

೧

ಎನ್ನಯ ಧರ್ಮವ ಕೇಳುವಿಯಾ?
ಶೂನ್ಯತೆಯಾಗಿಹುದು;
ನಿನ್ನಯ ಧರ್ಮವ ಹೇಳುವಿಯೋ?
ಮಾನ್ಯತೆಯಿಹುದೆನಗೆ

೨

ಕರ್ಮವ ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸುವಿಯಾ?
ಸೇವೆಯು ಗೈಯುವುದು
ನಿರ್ಮಲ ಚಿತ್ತದೊಳಿರಿಸುತ ಪ್ರೇಮವ
ಜೀವನ ಸಾಗಿಪುದು

೩

ನೀತಿಯ ಸೀಮೆಯನರಿಯುವುದೇಕಿನ—
ಕಾತುರಗೊಳ್ಳುವುದು?
ಪ್ರೀತಿಯ ರಾಜ್ಯಕೆ ಮೇರೆಯ ಬೇಲಿಯ
ನೇತಕೆ ಹಾಕುವುದು?

೪

ಗುರಿಯಿಹುದೆನ್ನಯ ಜೀವನಕ್ಷೇತ್ರಕೆ
ಮಿರುಗುವ ತಾರೆಯೊಳು
ಬೆರೆಯುತ ದಿನದಾ ಬೆಡಗಿಗೆ ಸೋಲದೆ
ಮರೆಯಾಗಿರುವುದದು.

ರಾಘವ, ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಂಜಿಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ ಸಪ್ಟಂಬರ ೧—೯—೧೯೩೩. ಸಂಚಿಕೆ ೭

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪುಟ
ಕನ್ನಡ ಉಚ್ಚಾರಗಳು .	೪೯
ಕಳೆದು ಹೋದ ಮಗಳು .	೫೪
ಶ್ರೀ. ತಾತಾಚಾರ್ಯ ಶರ್ಮ	೫೩
ನೆಮ್ಮ ಮನೆ ಅಷ್ಟಮಿ .	೫೦
ಕೋಳಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರ .	
ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು ಬಂಗಭಾಷೆ	

ಸಪ್ಟಂಬರ ತಾರೀಕು ೧೬ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೩

ಕನ್ನಡ ಉಚ್ಚಾರಗಳು.

ಭಾಷೆಯ ಅಂತರಾತ್ಮವು ಅದರ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿರ ಬಹುದು. ಅದರ ವ್ಯಾಕರಣ, ರೂಢಿಗಳು ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಅದರ ಉಚ್ಚಾರವು ಅಂತ ವಿಷಯವಲ್ಲವಾದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯು ಸಿಹಿಯು ನಮಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದಂತಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಅತ್ಯಗತ್ಯದ ಅಂಶವಾದರೂ, ಉಚ್ಚಾರವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಕಲಿಯುವುದಾಗಲಿ, ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ; ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ, ಬಾಯಿಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಿಯೆ ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರವು ಬರ ಬೇಕು.

ಅಕ್ಷರಗಳು ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಬರೆ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಶಬ್ದ ಭೇದಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇಂಗ್ಲಿಷು ಮೊದಲಾದ ಯುರೋಪಿನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೂ ಆಡುವ ಉಚ್ಚಾರ ಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯು ದೋಷರಹಿತವೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಅ ಮತ್ತು ಆ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರ ಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುನ. ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಅ' ಎಂಬುದು ಹ್ರಸ್ವ ಆ ಎಂಬುದು ದೀರ್ಘವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಅ ಎಂಬಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಮಾಡಿದರೂ ಅ... ಎಂದಾಗುತ್ತದಲ್ಲದೆ, ಆ ಎಂದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಅ ಮತ್ತು ಆ ಸ್ವರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ವರಗಳೆ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾವ್ಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಪದಾಂತ್ಯದ ಅ ಕಾರವನ್ನು ಆ ಕಾರವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವ ನ್ಯಾಯವು ವೆಲ್ಲಿಯದು? "ಎಂದ ನಾ ಮುಸವಾ" ಎಂದು ಅಂತ್ಯವಾದರೆ ಓದು ವಾಗ "ಎಂದ ನಾ ಮುಸವಾ" ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತೇವಲ್ಲವೆ? ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷೆಯವರು ಮಾತಾಡುವಾಗ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ರಾನು ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ರಾನೂ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಅಂತ್ಯದ ಅ ಕಾರವು ಹ್ರಸ್ವ ಆ ಕಾರದಂತಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅ ಅಕ್ಷರವು 'ಅ'ಕಾರದ ಹ್ರಸ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದಲ್ಲದೆ 'ಆ' ಕಾರವು ಅ ಕಾರದ ದೀರ್ಘವನ್ನಲ್ಲ ಎಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವ್ರಶ್ನೆ, ಕೆಡು ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಎಂಬ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕೆ ಅಕ್ಷರದ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಸ್ವರವಲ್ಲ; ಎಂತೂ ಮಂಗಳೂರಿನವರು ಮಾತಾಡುವಾಗ ಕೆಳಗೆ ಎಂಬ ಪದದ ಕೆ ಕೆಡು ಎಂಬ ಪದದ ಕೆ ಸ್ವರಕ್ಕಿಂತ ಅಗಲವಾಗಿದೆ ಎನ್ನ ಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಈ ಬರೆಹವು ಅತಿ ದೀರ್ಘವಾಗಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕನ್ನಡ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೂ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಐಕಮತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬರೆದಂತೆ ಓದಿದರೆ ಕನ್ನಡವು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಿವಿಗೆ ಕರ್ಕಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಬರೆದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಓದುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಭೇದವಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿರ್ವಿ ವಾದವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭೇದ ಕ್ಕಿಂತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವಾಗ ಬರುವ ಭೇದವು ಹೆಚ್ಚು. ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವಾಗ ಆಗುವ ಕಂಠಭಾರದ ಏರುತಗ್ಗು ಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಮಂಗಳೂರಿನವನು, ಕುಂದಾಪುರದವನು, ಕಾರವಾರದ ವನು, ಮೈಸೂರಿನವನು ಎಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ—ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಾದರೂ—ಏಕ ರೂಪತೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದಿದೆ, ಆದರೆ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಏಕ ರೂಪತೆಯನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆರಂಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾ ದರೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನುರಿತವರು ಒಂದು ಕೂಡಿ ಕನ್ನಡ ಸ್ವರ, ಪದ, ವಾಕ್ಯಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸುಲ್ಪಡುತ್ತವೆ, ಅಂಥ ಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಇತ್ಯರ್ಥಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಕನ್ನಡದ ಉಚ್ಚಾರ ಭೇದಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸುವಂತೆ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ನ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕೂಟಗ ಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಕನ್ನಡದ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಘಂಟು ಬರುವುದು. ಉಚ್ಚಾರವು ಒಂದೇ ಆಗುವುದು.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು.

ಕಂಚಿಕ್ಕು ಕಲ್ಲೆಡೆ ಮುಂಚಿಕ್ಕು ಮುಗಿಲೆಡೆ
ವಂಚ ಬಳ್ಳಿಕ್ಕು ಪುರನೆಡೆ ಈ ಶಿಶು
ಹೊಂಚಿಕ್ಕು ತಾಯು ಹೆಗಲೆಡೆ ॥ ೧ ॥

ಗಂಗೆ ಗಿರಿಗೆ ತಂವು ಚಂದ್ರ ಲೋಕಕೆ ತಂವು
ಚಂದನ ತಂವು ನೊಸಲಿಗೆ ಹಿಂಪುಗ
ತಂದೆಗೆ ತಂವು ಬಲು ತಂವು ॥ ೨ ॥

ಮುಳ್ಳಾಟಿಕೆ ಚೆಂದ ಮತ್ತೆ ಯೌವನ ಚೆಂದ
ಮುಸ್ಸಿನಲಿ ಚೆಂದ ನರೆಗಡ್ಡ ಬಾಲಗೆ
ಎತ್ತ ನೋಡಿದರು ನಗೆ ಚಂದ ॥ ೩ ॥

ಎಲ್ಲಿಯಾದರು ಒಂದು ನೆಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾದಂತೆ
ಇಲ್ಲದರಿಗೊಂದು ಶಿಶು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದರೆ
ಎಲ್ಲರಿಗೊನ್ಮೆ ಅತಿ ಚೆಂದ ॥ ೪ ॥

ಬಡವಗೆ ಮುಕ್ಕಳು ನಡೆವುದೆ ಅತಿ ಚೆಂದ
ಹರಿದಾಡಿ ಬಂದು ನುಡಿಲಲ್ಲಿ ಕೂಸಾಗ
ಬಡತನದ ಚಿಂತೆ ಅವಗಿಲ್ಲ ॥ ೫ ॥

ತಾಯ್ತನ್ನ ಮುಕ್ಕಳ ಏಗಳು ನೆನವಳು
ಉಂಬಾಗ ಮಡಿಯ ಉಡುವಾಗ ಹಿತ್ತಿಲ
ಹೂವ ಕ್ಕಂಡಲ್ಲಿ ನೆನೆವಳು ॥ ೬ ॥

ಮುಕ್ಕಳ ಪಾತಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿತು ಗೂಡ
ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ತಿವನೆ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ, ಬಲಿಗಾರ
ಮುಕ್ಕಳ ತಾಯ ಕೊಲಬೇಡ ॥ ೭ ॥

ಹಪ್ಪನಾಳ.

"ನಮ್ಮ ಮನೆ ಅಷ್ಟಮಿ"

ಲೇಖಕಃ ಬಿ. ವೆಂಕಟೇಶ ಭಂಡಾರಿ ಬಿ. ಎ

(ಸಣ್ಣದೊಂದು ಹರಟೆ)

ಅಷ್ಟಮಿ ಎಂಬುದು ನನಗೊಂದು ವಿಚಿತ್ರ ತರದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಶಾಲಾಹುಡುಗರು "ಅಷ್ಟಮಿ-ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಮೈ ಮುಳ್ಳುಗಳೆಲ್ಲಾ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದುವು ಕಾರಣ: ನನಗೆ ಉಪನಯನ ಕಟ್ಟಿ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅಷ್ಟಮಿ ಆಚರಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವು ನನಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದು ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬ, ಕುಟುಂಬ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮೇಲೆ ಜನನ ಮರ ಣದ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ದೊಡ್ಡದು! ಅದೃಷ್ಟದಿಂದಲೋ ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದಲೋ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ಅಷ್ಟಮಿಗೆ—ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಗೆ ನನಗೆ ಸೂತಕ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಬ್ಬ ತಪ್ಪಿದರೂ ಹೋಳಿಗೆ ತಪ್ಪದು ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ, ಆಚರಣೆ ತಪ್ಪಿದರೂ ಲಡ್ಡುಗಳ ನೈವೇದ್ಯ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲಾ ಪುರೋಹಿತ ಭಟ್ಟರೇ ಬಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಲಡ್ಡುಗಳನ್ನೇ ತುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಅನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಲು ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಲಚಕ್ರವು ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತೋ?

ಈ ವರ್ಷ ನೂಲುಹುಣ್ಣಿಮೆಯಾದ ನಂತರ, ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿಯು ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುವಂತೆ, ಅಷ್ಟಮಿಗಾಗಿ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು— ನಾವು. ಏನು? ಅಷ್ಟಮಿಗೆ ಸೂತಕ ಬರುವುದೋ ಎಂದು! ಮಹಾಪುಣ್ಯ! ಹಿರಿಯರ ಕಿರಿಯರ ಪುಣ್ಯ! ಸೂತಕದ ಸುಳಿವಿಲ್ಲಾ. ಎಷ್ಟು ಆತುರ? ಹೆಂಗುಸರ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ನವಚೇತನವು ಬಂದಿತ್ತು ಈ ವರ್ಷ.

ಇಂದು ಆದಿತ್ಯವಾರ—ಅಷ್ಟಮಿ; ಒಟ್ಟು ನಮಗೆ ಹದಿನೈದು, ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ತುಳಸೀ ದಳಗಳು ಬೇಕು. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಾದರೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲೇನೂ ತುಳಸಿ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಬರು ತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ. ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳಿಂದ ತುಳಸಿ ತರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲಾ. ಆದುದರಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ನಾವು, ಐದಾರು ಜನರು—ಎಲ್ಲರೂ ಹುಡುಗರೇ—ತುಳಸಿ ಒಟ್ಟುಮಾಡಲು ಹೋದೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರಡು ನೈಲು ದೂರಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ತುಳಸಿ ಇರುವುವೊಂದು ಸ್ಥಳವಿದೆ. ಊರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸೊನ್ನೆ ಮಾರ್ಕು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಿಸುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಡುತ್ತಾ ಬಂದೆವು: ತುಳಸೀ ವನವನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಓಡಿಬಂದ ಆಯಾಸವನ್ನು ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರೋ ತುಳಸಿ ಕೊಯ್ಯುವುದನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಕಳವಳವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತುಳಸಿ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಇಂದು ಹೇಗೆ ಮಾಡಲಿ? ಹೊಳೆಯಿತು! ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಾವು ದೊಡ್ಡ ತುಳಸಿ ಗಿಡ

ಗಳ ಗೆಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕೆಂದೂ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬುಡಸಹಿತ ಕೀಳಬೇಕೆಂದೂ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಧಾರವಾಯಿತು. ಒಂದು ಘಳಿಗೆಯೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಬುಟ್ಟಿಗಳು ತುಂಬಿದುವು. ಕತ್ತೆ ಮೇದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೇವಿಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತೋ?

ಸೂರ್ಯನು ಅಗಲೇ ನಮ್ಮ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ದಂಡಿಸಲೆಂದೋ ಎಲ್ಲಾ ಮೋಡಗಳನ್ನು ಝಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರಚಂಡ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಸುರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದನು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಏನೂ ಬೀಳದ ಹೊಟ್ಟೆ; ಅದರಲ್ಲೂ ಆ ದಿವಸ ಉಸವಾಸ ನೂಡಬೇಕೆಂಬ ಭೀತಿ. ಅಂತೂ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಘಂಟಾನಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೋಗಿ ಬೆನ್ನಿಗೆ ತಗಲಿತು. ಕಾಲು ಹಿಂದೆ ಎಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಉಸಿರು ಭಯಂಕರವಾಯಿತು ಮುಖವು ಬೆವರಿನಿಂದ ಆವರಿಸಿದೆ. ಬರುವಾಗ ಇದ್ದ ಉಲ್ಲಾಸವು ಮಾಯವಾಯಿತು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳಿಲ್ಲ! ಪಾಪ! ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಹೇಳಿ ತೀರದು "ಅಷ್ಟಮಿಯೋ ಕಷ್ಟಮಿಯೋ ಎಂದು ತೋರಿತು."—

ರಾತ್ರಿ ಒಂಭತ್ತು ತಾಸಾಗಿದೆ; ಇಷ್ಟು ದಿನ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಕಿವಿ ಕೊಡುವ ಸಮಯ ಭಟ್ಟರು ಸ್ನಾನಮಾಡಿರುವರು; ನಮ್ಮ ಸ್ನಾನವಾಯಿತು; ಪೂಜೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. "ಓಂ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಸ್ಮೈಯ ನಮಃ"ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸಹಸ್ರನಾಮಕ್ಕೆ. ಭಟ್ಟರು ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ಕಸುವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವರೊ ಎಂಬಂತೆ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯ ವೇಗ, ರಭಸ, ಶಬ್ದ, ಕಂಡ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿ "ದರ್ಲೆಳುತ್ರಿ" (ಒಣ ಎಲೆಗಳ ರಾಶಿ)ಗೆ ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ, ಗುಡಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನಟಾಕಿ ಹೊಡೆಯುವರೋ ಎಂದು ತೋರಿತು!

ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ "ಖಾನ್ ಬಹದೂರ್" ಎಂಬ ಬಿರುದು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಜನರಂತೆ ಹಣದ ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲದೆ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ, ಪದವೀಧರರ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಹೊಂದಿದವರ, ಆಫೀಸರರ, ಕಾಲಿಗೆರಗುವ ಹೇಯ ಕೆಲಸದ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳದೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬಿರುದು! ಅವರಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಾವು ಕೊಟ್ಟದ್ದು-ಇಟ್ಟದ್ದು ಅನ್ನಿ! ಅವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗುಲ್ಲಿಗೆ-ಮೇಳಕ್ಕೆ (Chorus) ಒಂದು ತೂಕ ಶಬ್ದ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ, ಮನೋವೇಗ ಪರಿಹಾರಿ ಮಾಡಲೆತ್ನಿಸುವ ಈ ಭಟ್ಟರ-(ಕೃಷ್ಣನು ಯಮುನಾವೇಗ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದವ) ಮಂತ್ರಗಳು ಹಲವು ಸಾರಿ ನನಗೆ ಕೇಳದೆ ಬೆಪ್ಪನಂತೆ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹಸಿವಿನಿಂದ ಪ್ರಾಣಹೋಗುತ್ತಿರುವ ನನಗೆ ಇವರ ಒಂದೊಂದು ಮಾರುದ್ದ ಮಂತ್ರ ಹೇಗೆ ರುಚಿಸಬೇಕು?

ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡಲು ಚಂದ್ರೋದಯವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತೆವು. ಯಾರಂತೆ ಎಂದರೆ ಚಕೋರ ಪಕ್ಷಿಯಂತೆಯೇ ಅನ್ನಿ! ಎಷ್ಟು ಕಾದರೂ ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ತೋರಿಸಲೊಲ್ಲನು. ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವು ಹಿಡಿದ ನನಗೆ ಬಂದಿತು ಸಿಟ್ಟು-ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ! ತನಗಾಗಿ ಇಂದು ಜನರು ಕಾದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಿಂಕದಿಂದ ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರರಾಜನು ತಡ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು! ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡವನಲ್ಲವೇ?

ಚಂದ್ರನು ಉಪಯಿಸಿದನು— ಕಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲದ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟೆ ತೇಲದಂತೆ! ಪೂಜಾ ವಿನಿಯೋಗಗಳು ನಡೆದುವು. ಇನ್ನು ಉಳಿದುದು ಒಂದೇ-? ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಶಾಂತ ಪಡಿಸುವುದು. ಅಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉಲ್ಲಾಸವು ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು ಲಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತುರುಕಿಕೊಂಡೆ ಮೊದಲೇ ಹೊಟ್ಟೇ ಬಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ನನಗೆ - ಈ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲಾ. ಆ ಹೊಟ್ಟೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲಡ್ಡುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸುವ ಒಂದು ಕರಡಿಗೆಯೂಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಏಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಲಾರದ ನೋವು! ಅಜೀರ್ಣ!!

ಡಾಕ್ಟರರಿಂದ ಮದ್ದು ತಂದು ಅದರ ಸೇವನೆಯಾಯಿತು

ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒರಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳು ಹಿಡಿದುವು! ಅಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿ ನನಗಿದ್ದ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆ— ಉಲ್ಲಾಸವು ಮಾಯವಾಯಿನು

ನಂತರ ವ್ಯಾರಂಭವಾಯಿತು ಗೆಳೆಯರ ಪರಿಹಾಸಕ್ಕೆ—

"ಹೇಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಅಷ್ಟಮಿ! ಅಷ್ಟಮಿಯೋ? ಕಷ್ಟಮಿಯೋ" ಎಂದರು.

ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತೋಚಲಿಲ್ಲ.

ಕಿಚ್ಚು ಮೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು "ಹೌದು, ನಮ್ಮ ಮನೆ ಅಷ್ಟಮಿ; ನಮ್ಮ ಮನೆ ಅಷ್ಟಮಿ" ಎಂದೆ

ಬಂಗಭಾನು.

ಬಂಗಭಾನು ಬಾನಿನಿಂದ ಬಿದ್ದನಬ್ಧಿಗೆ
ಕಂಗಳಿಂದ ಗಂಗೆಯಿಳಿದಳಿಂದು ಭೂಮಿಗೆ
ಸೆರೆಯ ಹರಿದು ಪಡೆವ ಸೇರ್ದೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿಯೆ
ಸೆರೆಯ ದೊರೆಯ ದರ್ಪವನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ತೀಡಿಯೆ!
ತರಲು ಮಾತೆಗಾಗಿ ಕೀರ್ತಿ ಕಲಶ ಪೋದೆಯೊ
ಇರಲು ಕೀರ್ತಿಲತೆಯು ಬೆಳೆಯದುಗಟೆ? ಸಾರ್ದೆಯೊ!
ದೇಶಭಕ್ತ! ತೋಷ ಪೊಂದುದೆವ್ಮ ನಿನ್ನೊಳು
ಮಾಸದಂಧ ಗಾಯವಾಗಿರುವುದು ಮನದೊಳು
ನಿನ್ನನುಲಿಯು ಕಿವಿಯೊಳಿಂದು ನಲಿಯುತಿರುವುದು
ನಿನ್ನ ಮೊಗದ ಸೊಬಗು ಹೃದಯ ಬೆಳಗುತಿರುವುದು
ನಿನ್ನ ತೇಜ ಧಾರಿಣಿಯಲಿ ಮಾಯವಪ್ಪುದೆ?
ಕಣ್ಣ ತಣಿಪ ತಾರೆಯಾಗಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗದೆ?
ಮರಣ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ ಹರಣವೆಂಬ ನೀತಿಯ
ಅರುಹಿ ತೋರಿದ ದೇಶಬಂಧು ನಿನಗೆ ಜಯ ಜಯ!

ರಾಳ್ಳವ್ಯ, ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀ. ತಾತಾಚಾರ್ಯ ಶರ್ಮ.

(ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ. ಕೊ. ಶಿ. ಕಾರಂತರು.)

ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶರ್ಮರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದವರಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ 'ವಿಶ್ವಕರ್ಣಾಟಕ'' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕರ್ತರು. ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಠಾಪೋಪ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿರುವವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಗ್ರ ಲೇಖನವನ್ನು ಈ 'ಕರಾಳ ಶಾಸನವು ನಿಲ್ಲುವ ತನಕ ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲ'. ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಪಾದಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳು—ಮುಗ್ಗಲು ಕಾಲಮಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ. ಶರ್ಮರ ಪರಿಚಯ ಇರುವವರು—ಅವರ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತರಾಗರು. ಕಾರಣ – ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಷಯಗಳು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಹರಡಿವೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ದಿಗಿಲು ಹಾರುವೆವೋ ಹಾಗೆ ಅವರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಮಗೆ ದಿಗಿಲು ಹಾರುವುದು. ಪತ್ರಿಕೆಯು ಎಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದು, ಎಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವರದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಪಂಚ. ಬೋರೆ ಗೌಡನ ವಕಾಲ ತನ್ನು ಅವರು ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಮಾಡುವವರು. ಆದರೆ ಅವರ ಗನು ನವು ಬೋರೆ ಗೌಡನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಬೈಯುವುದರ ಧೋರಣೆಯೇ ಅಧಿಕ. 'ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ—ಒಪೊಸಿಶನ್' ಇದ್ದಂತೆ ಅವರ ಧೋರಣೆ. ಸರಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ, ಅವರ ಟೀಕೆ ಇದೆ. ಅವರ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರವನ್ನು ಅವರು ಹಡುಗಿಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಕ್ಕಣೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಅವರೂ ತುಸು ನಡುಗುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರಕರ್ತರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಲೆನಾಡಿನ ಹುಲಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹೊಡೆದರೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಹೋದಾರು. ತಿನ್ನುವ ಪನಕ್ಕಿಂತ ಕೊಲ್ಲುವ ದನಗಳು, ಹೆಚ್ಚಾಗಲೂ ಬಹುದು.

ಹುಲಿಯೆನ್ನುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ನಗುವಿನ ಮಾತು. ಶರ್ಮರು ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತರೆ, ಲೇಖನಿಗಿಂತ ಹತ್ತು ಪಾಲು ಹರಿತವಾಗಿ ಅವರ ನಾಲಿಗೆ ತಿರುಗುವುದು. ಹೊಸದಾಗಿ ಹಿಡಿದು ತಂದ ಹುಲಿಯು ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವಂತೆ, ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಮೂಗನ್ನು ಮೊನಚಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದರೆ—ಎದುರು ಕುಳಿತವರ ಪಾಲಿಗೆ ನರಸಿಂಹ—ಮೂರ್ತಿ. ಮಾತಿನಸರಣಿ, ಭಾಷೆಯ ಠೀವಿ, ಏಟಿನ ಬಿಗು—ಅಷ್ಟು ಜೋರಾದುವು. ಅವರ ಮಾತಿನ ಬಡಿತವೆಂದರೆ ನಾಗನ ಕಡಿತ! ಅವರ ಮತವನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ವಾಕ್ಚಾತುರಿಯಿಂದ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡುವ ಸಾಹಸ ಅವರ ನಾಲಿಗೆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಟುವುದೆಂದರೆ ಅವರ ಲೇಖನಿ.

ನಡು ವಯಸ್ಸು ಅವರದು. ಮೊದಲು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿದ್ದರು. ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಕಾಲದಿಂದ ಪತ್ರಿಕಾ ರಂಗಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿರುಚಿಯು ಪತ್ರಿಕಾ ವಿಷಯ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ ರಾಜ ನೀತಿ . . . ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಮೋಘವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡ ಬಲ್ಲರು. ಕೊಡಬಹುದಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿದೆ. ಆದರೆ . . . ಕೊಡುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಅವರು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡುವಾಗಲೂ ಯಾರನ್ನು ತೂಗುವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಂತೆ ನೆಲದ ಮೇಲಿದ್ದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶ ಗಾಮಿಗಳಾಗಿ, ದೇವತಗಳಂತೆ ನೋಡುವರು. ಮೊದಲಿನ ಕಾರ್ಯ ಅದು. ಅನಂತರ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಳಿದವರು ಮಾನವ ಕೀಟಗಳೆಂದು ಮರೆಯುವಾರದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂಗದ ಶರ್ಮರ ವಾಣಿಯು—ಅಶರೀರವಾಣಿ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮಿತ್ರ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವಂಥದಲ್ಲ. ಅಧುನಿಕ ಕವಿಗಳನ್ನು ಚೆಂಡಾಡಿ—ಸಭಿಕರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಟೀಕಾ ತಾಂಡವವನ್ನೇ ತೋರಿಸಿದರು. ಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚವಿರುವುದು ಸ್ಮಶಾನ ತಾಂಡವಕ್ಕೆಂದು ತೋರಿಸಿದರು.

ಸಂಗೀತ ಮೊದಲಾದ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಜವಾದ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವರು. ಆದರೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅವರ ಕನ್ನಡಕದ ಹರಳುಗಳಿಗಿಂತ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರದು ಪೂರ್ವದ ನಿರ್ಧಾರವಿದೆ. ಇವನೆಷ್ಟು ಹಾಡಿಯಾನೆಂದು, ಹಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಅವರು ಹೇಳಲೂ ಬಹುದು. ಸೀಸರನಂತೆ ಅವರ ಧೋರಣೆ, 'ಸೀಸರ್ಸ್'ನಂತೆ ಅವರ ನಾಲಿಗೆ.

ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಗೆಳೆಯರು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಉಲ್ಲಾಸಿಗಳು; ಹಾಸ್ಯಪ್ರಿಯರು. ತಮ್ಮನ್ನು ಗಗನಕ್ಕೇರಿಸುವವರನ್ನು, ಬೆಟ್ಟಕ್ಕಾದರೂ ಏರಿಸುವರು. ಅವರ ಗೆಳೆತನದಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಕಳೆಯಲು ಬೇಸರವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಂದು ನಿಂತರೆ ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸದಿರುವಂತಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವರು ಅವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವರು. ಅವರ ಕರುಣೆ ಗಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಬಾಳಲು ಆಶೀರ್ವಾದವಿದೆ. ಕೋಪ ಪಾತ್ರಾರಾದವರು ಪತ್ರಕರ್ತರಾದರೆನೇ ಉಳಿಗಾಲ.

ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ—ಅವರ ವಿಶ್ವಕರ್ಣಾಟಕವು ಸ್ಥಿರವಾದ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಸುಲ್ತಾನ ಪೇಟೆಯ ಗಣಪತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಅವರು ಬಹಳ ಶಂಖ ಊದಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಲೇ ಅವರ "ನೇಪಥಿನ" ರೀವಿ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯವಾದುದು, ಪತ್ರಕರ್ತರು ಪಡಬೇಕಾದ ಶ್ರಮವನ್ನು ನಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಳಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಆತುರವು ಅವರಿಗಿದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವಾದಿಸಲು ಯಶ್ನಿಸುವವರು. ಬರೇ ಇಸಿಜೆಯರಿನ 'ಸಂವಾದನೆ' ಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರದೊಂದು ಕನ್ನಡಕ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡ ಬರುವುದು. ಅದರ ಹರಳುಗಳೇ! ಬಲು ದಪ್ಪ ಬದಿಯಲ್ಲ, ನಡುವೆ ಬಲು ತೆಳ್ಳಗೆಂದು–ನೋಡಿದ ನೆನವು. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಬಣ್ಣದ ಕಾಜನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆಂದು, ಮಸುಕು ಮಸುಕಾದ ನೆನವು. ಈ ಕನ್ನಡಕದ ಜತೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅದೂ ಬರೇ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಕನ್ನಡಕವು, ನನ್ನು ಅವರ ನಡುವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪತ್ರಕರ್ತರಲ್ಲಿ ಅವರು ತುಸು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಿತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ವಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಕನ್ನಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಾರಿಭಾಷಿಕ ಭಾವಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದವರ ರುಂಡವನ್ನು ಚೆಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ ವಾದವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುವ ಧೈರ್ಯವಾಗದವರಿರಬಹುದು, 'ಉತ್ತರಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ' ಕುಳಿತವರೂ ಇರಬಹುದು—ಆದರೆ ಮರೆತವರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಂಬೋಣ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಗೀತೆ ಬರೆದವರನ್ನು 'ಗೋತಾ' ಹೊಡೆಸಿದರು ಸರಳ ರಗಳೆ ಬರೆದವರನ್ನು ತರಳರೆಂದು ತಿಳಿದರು ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಗಳು—ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ ಲೆಂದರು.

ಶ್ರೀ. ಶರ್ಮರಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕವು ತುಂಬಾ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿದೆ. ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲೆತ್ನಿಸಿಯೇ ಮುನಿದರು.

—

ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾರ್ತಾ ತರಂಗ.

ಮದ್ರಾಸು ನಗರದ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ೧೯–೮–೩೬ನೇ ದಿನ ಶ್ರೀ. ದಾಸರಾಯರು ಪುರಂದರ ದಾಸರ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಶ್ರವಣಾನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಯದುರ್ಗದ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ ಕೆ ಎಂ. ಕರಿಬಸವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು "ಆಂಧ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲ" ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳೂರು "ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಲಿ"ಯವರು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವರ್ತಮಾನ.

—

ಒಂದುಚಿತ್ರ.

ಬಿಳಿ.

ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾರುತಲಿ
ಅಕ್ಕರದಿ ಹಾಡುತಲಿ
ಸಿಕ್ಕ ಕಡೆ ಹೋಗುತಿವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ,
ಸಿಕ್ಕಿದುದ ಸವಿಯುತಿವೆ ಹುಡುಕುತೆಲ್ಲ ॥

ಬೇಕಾದುದನು ಸವಿದು
ಬೇಕಾದ ಕಡೆ ಸರಿದು
ವಾಡುವುವು ಒಂದಾಗಿ ದೇವನನ್ನು;
ಹಾಡುತಲಿ ನೆನೆಯುವುವು ದೇಶವನ್ನು ॥

ಕಪ್ಪು.

ಮಿರುಗಿದಕೆ ಮರುಳಾಗಿ
ಸರಿದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯಾಗಿ
ಮರುಗುವುವು ತಾವಿಂದು ಬಹಳ ನೊಂದು.
ನೊರೆಯುವುವು ದೇವನೊಡೆ "ಕಾವು" ಎಂದು ॥

ಬಲವಿಲ್ಲ! ಬದುಕಿಲ್ಲ!
ಗೆಲುವಿಲ್ಲ! ಸುಖವಿಲ್ಲ!
ಬಂಧನದ ಪಂಜರದಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೋಯ್ತು
ಹಿಂದಿನಾ ಕಾಲವನು ನೆನೆಯಲಾಯ್ತು ॥

(ಇದು ಬಿಳಿ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪಿನ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು)

ಕಂದಕ ಈಶ್ವರ, ಮಂಗಳೂರು.

ಕಳೆದು ಹೋದ ಮಗಳು.

ಗ್ರೀಕರ ಪುರಾಣ ಕಥೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಗ್ರೀಕರು ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿದೇವತೆಯು ಇರುವುದೆಂದು ಅವರ ಭಾವನೆ. ಪೈರುಪಚ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಡೆಮಿಟರಳೇ ಅಧಿದೇವತೆ. ಇವಳು ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಪೈರುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವಾಗಲೂ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವಳನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಡೆಮಿಟರಳು ಆನಂದದಿಂದಲೂ ಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಳು; ಅವಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಳು ಈ ದೇವತೆಗೆ ಪರ್ಸಫೋನೆ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಚೆಲುವಾದ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ತಾಯಿಯು ಹೊರ ಹೋದಾಗ ಪರ್ಸಫೋನೆಯು ಕೆಲವು ಸಂಗಾತಿಗಳೊಡನೆ ಮೈದಾನುಗಳಿಗೆ ಆಡಲು ಹೋಗುವಳು ಕುಣಿದಾಡಿಯೂ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಯೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಯವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇವರ ಈ ತರದ ಸಂತೋಷವು ಬಹಳ ಕಾಲವುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ತಾಯಿಯು ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗ, ಪರ್ಸಫೋನೆಯು ಎಂದಿನಂತೆ ಆಡಲು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು ಅಕಸ್ಮತ್ತಾಗಿ ಪಾತಾಳ ಲೋಕದ ಅರಸನಾದ ಪ್ಲೂಟೊ ದೇವನು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಪಾತಾಳ ಲೋಕವು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಿಂದ ಕವಿದ ಸ್ಥಳ, ಸತ್ತ ಜನರ ಆತ್ಮವು ಆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಗ್ರೀಕರ ಭಾವನೆ

ಪ್ಲೂಟೊ ದೇವನು ಈ ಹುಡುಗಿಯ ಆಟವನ್ನೂ ಹಸನ್ಮುಖವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದನು ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ತನ್ನ ರಾಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಇಚ್ಛೆ ಪಟ್ಟನು. ಡೆಮಿಟರಳೊಡನೆ ಅವಳನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಅವಳು ಒಪ್ಪಲಾರಳೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅವಳನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಬಗೆದನು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸೀಳಿ ತನ್ನ ರಥವನ್ನೇರಿ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು; ಅವನ ರಥವನ್ನು ಕಪ್ಪು ಕುದುರೆಗಳು ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು; ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ಪರ್ಸಫೋನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಥದ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಪ್ಲೂಟ ದೇವನು ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು! ಇತರ ಸಂಗಾತಿಗಳಿಗೆ ಇದಾವುದೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗಿಯು ಮಾಯವಾದಳು ಎಂದು ಅವರು ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಖಿನ್ನಮನಸ್ಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಡೆಮಿಟರಳು ಬಂದೊಡನೆ ಅವಳಿಗೆ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹುಡುಗಿಯು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವಳು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬಾಲಕಿಯು ಮಾಯವಾದುದನ್ನು ತಿಳಿದೊಡನೆ ಡೆಮಿಟರಳಿಗೆ ಅತಿರೇಕ ದುಃಖವಾಯಿತು; ಅವಳು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತಳು; ತನ್ನ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು ಹೋದಳಲ್ಲಾ ಎಂದು ಗಾಬರಿಗೊಂಡಳು. ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯದೆ, ಮನೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟಳು. ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಳು; ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಳು; ಒಬ್ಬಂಟಿಕಳಾಗಿಯೇ ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿದಳು; ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಳು; ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿದಳು ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಿಶ್ಫಲವಾಯಿತು. ಬೆಳಿಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಹುಡುಕುವುದೇ ಅವಳ ಕೆಲಸ ಕೆಲವು ಸಲ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ದೀವಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡೇ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು ಸಿಕ್ಕಿದವರೊಡನೆ ಎಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಮಗಳ ವಿಷಯ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ನಿದ್ರೆಗಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ, ಪರ್ಸಫೋನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು ಸುಖಗಳನ್ನು ತೊರೆದ ಆ ದೇವತೆಯು ದುಃಖದಿಂದ ಕೃಶಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಳು ಒಂದು ಸಲ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆಯು ಹೊಳೆಯಿತು.

"ನಾನು ಸೂರ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳುವೆನು ಅತನು ಆಕಾಶವೆಲ್ಲ ತಿರುಗುವನು, ಭೂಲೋಕವೆಲ್ಲ ನೋಡಿರುತ್ತಾನೆ" ಎಂದು ಅವಳು ನೆನಸಿ-ಅನಸೊಡನೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಳು.

"ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುತ್ತಾಳೆ ಪ್ಲೂಟೊ ದೇವನು ಅವಳನ್ನು ಒಯ್ದಿರುವನು" ಎಂದು ಸೂರ್ಯನೆಂದನು

"ಅಯ್ಯೋ! ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಮಗಳ ಅವಸ್ಥೆಯೇ, ಅವಳು ಕತ್ತಿರುವಳೇ? ಅವಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದೊದಗಿದೆಯೆ?"

"ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆನು ನನ್ನ ಕಿರಣಗಳು ಪಾತಾಳ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರವು ಅವಳನ್ನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಳು ಎಂದು ದೇವತೆಗಳು ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿರುವೆನು." ಎಂದು ಸೂರ್ಯನು ಹೇಳಿದನು

ಡೆಮಿಟರಳ ಗಾಬರಿಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು ಒಮ್ಮೆ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಳು. "ಅಯ್ಯೋ! ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಬದುಕಲಾರೆನು. ಪಾತಾಳ ಲೋಕಕ್ಕಾದರೂ ನಾನು ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬರುವೆನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಮಗಳೊಡನೆಯೇ ಇರುವೆನು."

"ಅದಾಗದು. ಪಾತಾಳಲೋಕಕ್ಕೆ ನೀನು ಹೇಗೆ ಹೋಗುವಿ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅಗಲವಾದ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಮುಖದ್ವಾರದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಿರಸ್ಸುಗಳಿರುವ ರಾಕ್ಷಸ

ನೊಬ್ಬನಿರುವನು. ಅತನು ಯಾರಿಗೂ ಹೋಗಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ನೀನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ?''

''ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಮಗಳು ಹೋದಳೆ. ಅವಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಆಶೆಯು ಮುಗಿಯಿತೆ?'' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹುಚ್ಚಳಂತೆ ಮಾತಾಡ ತೊಡಗಿದಳು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮನೆಗೆ ನಡೆದು ದುಃಖದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಿತು ಕೊಂಡಳು.

ಡೆಮಿಟರಳು ವ್ಯವಸಾಯದ ದೇವತೆಯಲ್ಲವೆ? ಅವಳ ದುಃಖದ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತು ಬಲ್ಲಿರಾ? ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈ ದೇವತೆಯ ವಿಲಾಪವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಡೆಗೆ ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಯು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಊಳಿ ಬೀಜ ವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದರು. ಡೆಮಿಟರಳ ಆಶೀರ್ವಾದ ಸಿಗಲೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಡೆಮಿಟರಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕಳೆದು ಹೋದ ಮಗಳ ಚಿಂತೆಯೇ ಅವಳಿಗೆ! ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪೈರು ಹುಟ್ಟ ಲೊಲ್ಲದು. ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯದೆ ನೆಲವು ಮರುಭೂಮಿಯಂತೆ ತೋರ ಹತ್ತಿತು ದನಕರುಗಳು ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬಳಲಿದವು. ಮನುಷ್ಯ ರಿಗೂ ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವ ಸಮಯ ಒದಗಿತು. ಡೆಮಿಟರಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರೂ ನಿರರ್ಥಕವಾಯಿತು.

ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಇತರ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟರು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಸನವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಗೊಟ್ಟರೆ ಲೋಕವು ದುಃಖಮಯವಾದೀ ತೆಂದು ಅದರು ಬಗೆದು, ಇದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ಡೆಮಿಟರಳ ದುಃಖವನ್ನು ನಿವಾರಿಸದೆ ಬಗೆ ಹರಿ ಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ದೂತನಾದ ಹರ್ಮಿಸನಿಗೆ ಪಾತಾಳ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅತನು, ''ಪ್ಲೂಟೊ ದೇವನೆ, ಪರ್ಸ ಫೋನೆಯನ್ನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನವ ಜಾತಿಯು ಅಳಿದುಹೋಗುವುದು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಇದನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಲು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು'' ಎಂದನು. ಪ್ಲೂಟೊ ದೇವ ನಿಗೆ ಅದನ್ನುಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಪರ್ಸ ಫೋನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು.

ಪರ್ಸಫೋನೆಯು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವಳು ಎಂದು ಡೆಮಿ ಟರಳು ಮೊದಲು ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕ್ಷಣವೆ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದದಿಂದ ಅವಳು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದಿಟ್ಟಳು. ''ಇನ್ನು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಾರೆನು'' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ತಾಯಿ ಮಗಳ ಈ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಹರ್ಮಿಸನು ಆನಂದಭಾಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸುರಿಸಿದನು. ''ನಿನ್ನ ಉಪ ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾರೆನು.'' ಹರ್ಮಿಸನು ''ನಾನು ಬರೀ ದೇವತೆಗಳ ಹರಕಾರಿಯಾಗಿರುವೆನು. ಅವಳ ಇಡೀ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊ. ಆಗ ನಿನಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯುವುದು. ನಿನ್ನ ಮಗಳು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಇರುವಳು. ಉಳಿದ ಸಮಯ ಅವಳು ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ಪ್ಲೂಟೊ ದೇವನ ರಾಣಿಯಾಗುವಳು'' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಯವಾದನು.

''ಅಯ್ಯೋ! ಇದೆಂತಹ ಹೊಸ ಮಾಟ! ಸುಖದ ನಡುವೆ ದುಃಖವೆ? ಅದೇನು? ಹಾಗಾಗಬೇಕೆ?'' ಎಂದು ವಿಲಾಪಗೊಂಡಳು.

''ತಾಯಿಯೇ ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡ. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವೆನು. ನಾನೊಮ್ಮೆ ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಗಳಾಗಿಯೇ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಗಂಟಲು ಆರಿಹೋಗಿತ್ತು. ದಾಳಿಂಬದ ಸಸಿಯೊಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಅದಕ್ಕಾದ ದಾಳಿಂಬ ಫಲವೊಂದನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಿಂದು ಬಿಟ್ಟೆನು. ಆರು ಬೀಜಗಳು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋದುವು. ಆಗ ಫಕ್ಕನೆ ನೆನ ಪಾಯಿತು. ಏನಾದರೂ ಮಾಟವಿರಬಹುದೆಂದು ಸಂಶಯವಾಯಿತು. ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆನು. ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ, ನಾನು ತಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೀಜಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ತಿಂಗಳು ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರಬೇಕಾಯಿತು.

ಮಗಳು ಇಲ್ಲದಾಗ ಡೆಮಿಟರಳು ದುಃಖ ಪಡುವಳು. ಜನರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ವ್ಯವಸಾಯವು ನಿಲ್ಲಬೇಕಾ ಗುವುದು, ಬೆಳೆಯು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯು ಗಟ್ಟಿಯಾಗು ವುದು. ಅದೇ ಚಳಿಗಾಲ ಶೀತ ಗಾಳಿಯು ಬೀಸುವುದು. ನೀರು ಹೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟುವುದು. ಅದು ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕಾಲವಲ್ಲವೇ?

ಪರ್ಸಫೋನೆಯು ತನ್ನ ಆರು ತಿಂಗಳನ್ನು ಪಾತಾಳ ಲೋಕ ದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರುವಳು. ಡೆಮಿಟರಳು ಆಗ ಸಂತೋಷ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವಳು. ಅವಳು ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೂ ಬೀರುವಳು. ನೆಲವು ಮೃದುವಾಗುವುದು. ಅದೇ ವಸಂತ ಕಾಲವು. ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಸಮಯ. ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾಲ. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹಾಡುವ ಕಾಲ. ಮೃಗಗಳು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಕಾಲ. ಚೆಲುವಾದ ಹೂವುಗಳು ಪ್ರಫುಲ್ಲ ವಾಗುವ ಕಾಲ. ವಸಂತ ಕಾಲವೇ ಅದಲ್ಲವೆ?

ಸ್ವಲ್ಪ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪರ್ಸಫೋನೆಗೆ ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅವಳಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಯಿತು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳು ಕರುಣೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಸುತ್ತ ತನ್ನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಗವಾಯಿಯು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದುಃಖ ದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೇಗೂ ಮಾಡಿ ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪಾತಾಳ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚೆಲುವಾದ ಹಾಡು ಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈತನ ದುಃಖವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದು ಪರ್ಸಫೋನೆಯು ಪ್ಲೂಟ ದೇವನಿಗೆ

ಹತ್ತಿರ ಬೇಡ ಆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿದಳು. ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಆ ಗಾಯಿಯು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಆಗ ಪರ್ಸಫೋನೆಗೆ ಭೂಲೋಕದ ನೆನಪು, ಪ್ರಕಾಶದ ಹೊಳಪೂ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿತು. ಹೀಡೆಯೇ ಅವಳು ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈಗಲೂ ವಸಂತಋತುವು ಬರುತ್ತಲೇ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಪರ್ಸಫೋನೆಯ ನೆನಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವಳು ಎಷ್ಟು ಆನಂದ ಪಡುವಳೋ ಎಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವಳ ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ದುಃಖ ಪಡುವ ಡೆಮಿಟರಳು ಆನಂದದಿಂದ ತುಂಬುವಳು. ಇತರರಿಗೆ ತನ್ನ ಆನಂದದ ಗಂಧವನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವಳು. ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಳು.

ಶೋಕ.

ಆಕಾಶದಾ ತಾರೆ, ಚಂದ್ರಬಿಂಬವ ನೋಡಿ
ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ ನಲಿಯುತಿದ್ದೆ ನಾ ಹಾಡಿ!
ಸಾಕಿದಾ ಗಿಳಿಯೊಡನೆ ನಲಿದಾಡುವಾ ಮನವು
ಶೋಕದಲಿ ಸೀಕರಿದು ಮುಗಿದು ಬಿದ್ದಿಹುದು. ॥ ೧ ॥

ನೀರಿನಲಿ ತಣ್ಪಿಲ್ಲ! ಸೂರ್ಯನಲಿ ಪ್ರಭೆಯು
ತೋರದೆನಗೀಗ; ಜಗವೆಲ್ಲ ನಿಶೆಯು!
ಸಾರವಿಲ್ಲವು ಸಕಲ ಸಾರಸುವಿಚಾರದಲಿ!
ಆರಿಗಾರಿಲ್ಲ ಈಗೇಕೋ ಮನದಲ್ಲಿ! ॥ ೨ ॥

ಇಂಪಾದ ಪಕ್ಷಿ ರವ ಇಂಪಾಗಿ ಕೇಳಿಸದು
ತಂಪಾದ ತಂಗಾಳಿ ತಂವೆನಗೆ ಕೊಡದು
ಇಂಪು ತಂಪುಗಳೆಲ್ಲ, ಮತ್ತಿತರ ಭಾವಗಳು
ಕೆಂಪಾಗಿ ಕಾದಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ತೆರವು ॥ ೩ ॥

ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಚಂದಿರನು ಬೆಳದಿಂಗಳನು ಮಿರಿ
ಬಣ್ಣಗೊಡುತಿದ್ದ ಹೊಳೆ ನೀರ ತೆರೆಯಲ್ಲ
ಉನ್ನತದಿ ಕುಳಿತಿರ್ದ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆಗಳು
ಎನ್ನ ಮನ ತಣಿಸುತಿದ್ದುವು ನಲಿದು ನಲಿದು ॥ ೪ ॥

ಕಾಣುತ್ತಲಿದ್ದೆನಾ ಹುಚ್ಚನೊಳಗೂ ಹುರುಳು
ಜಾಣತನವನು ಮತ್ತೆ ಕತ್ತೆಯೊಳಗು;
ಕಾಣಿಸದೆನಗೀಗ ಶೋಕ ಹೊಡೆತದ ಬಳಿಕ,
ಜಾಣನೊಳಗೂ ಜಾಣತನವು ದೇವಾ! ॥ ೫ ॥

ಬಿ. ನರ್ಸಪ್ಪ, ಮಂಗಳೂರು.

ಸ್ವೀಕಾರ.

ಶ್ರೀ ಯರ್ಮುಂಜ ಶಂಕರ ಜೋಯಿಸರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಪುತ್ತೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕ ಸಂಘದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ **ಗುರುಪೀಠಗಳ ಅವನತಿ** ಎಂಬ ಳಳ ಪುಟಗಳ ಪುಸ್ತಕವು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಲಪಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶರೀರದೊಳಗಿನ ಗುಪ್ತ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಿಥಿಲವಾಗಿರುವ ಸಮಾಜದ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವೂ ಬಲಿಷ್ಠವೂ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವೂ ಆದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರವು ಧರ್ಮ ಪೀಠಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗ ತಕ್ಕದ್ದು, ಮಠ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಳುಗ ಕೂಡದು ಎಂಬೀ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಶ್ರೀ. ವಾಸುದೇವರು ಎ ಪಿ ದೇಶ ಪ್ರಭುರವರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯ ಪೀಠಾಂಚಿ ಅವನತಿ ಎಂಬುದು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು,ಅದರ ಅನುವಾದವಿದು. ಎಲ್ಲರೂ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಇದನ್ನು ಓದಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಮಿ। ಟಿ. ಪಿ ಮಹಮ್ಮದ ಕುಂಞಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಇವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಗುಲ್ವಾಡಿ ವಗೈರರಿಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು 'ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ ವಿವೇಚನೆ' ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮೆಯಿಂದ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರದ ನಕಲು ಒಂದು ನಮಗೆ ತಲಪಿರುತ್ತದೆ ಅದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ

ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದ **'ವಿನೋದ ಚಿತ್ರ'ಗಳೆಂಬ** ಗ್ರಂಥವು ಹಸ್ತಗತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಸೇವಾ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಆರನೆಯ ಕುಸುಮ ಬೆಲೆ ಹತ್ತಾಣೆ. ೧೩ ಕತೆಗಳಿವೆ.

ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಒಂದಾಣೆ ಮಾಲೆಯ ೧೧–೧೨ನೇ ಪುಷ್ಪಗಳಾಗಿ ಆದರ್ಶನೊಬ್ಬನೇ **'ಕವಿಕರ್ಮ'** ಎಂಬ ಎರಡು ಕತೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದ್ದನ್ನು ಶ್ರೀ. ಕೆಂಪ್ಪಿ ವಾಸುದೇವ ಶೇಣ್ಯೆಯವರು ಬರೆದರು. ಎರಡನೇಯದ್ದನ್ನು ಶ್ರೀ. ಕೋ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಬರೆದರು. ವಾಚನೀಯ ಕತೆಗಳು.

ಧಾರವಾಡ ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು ಮೋಹನ ಪ್ರೆಸ್ ಎಂದು ಬದಲಾಗಿದೆ. ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಕುಸುಮವಾಗಿ ಹೊರಡಿರುವ **'ಸುದರ್ಶನ'** ಎಂಬ ಕಥೆಯು ಕೈಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆನಂದ ಕಂದರು ಬರೆದರು. ಶ್ರೀ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕರು ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಭಾವಗರ್ಭಿತ ಕತೆ, ಭಾಷೆಯು ಮಧುರವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಓದತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಬೆಲೆ ೧೨ ಆಣೆಗಳು.

ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಂಚಿಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ ಒಕ್ಟೋಬರ ೬—೧೦—೧೯೩೩. ಸಂಚಿಕೆ ೮

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪುಟ
ಎರಡು ಬಗೆ	೫೭
ಪೂಜೆ	೫೭
ಕಾಣದ ತಾಣಕೆ	೫೮
ಕತೆಯ ಹುಚ್ಚು	೫೮
ಪ್ರತೀಕಾರ	೫೯
ಆಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ	೬೧
ಚಳವಳಿಯೆಂದರೆ ?	೬೩
ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚ	೬೪
ಸ್ವೀಕಾರ ಸಮೀಕ್ಷೆ	೬೪

ಒಕ್ಟೋಬರ ತಾರೀಕು ೬ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೩.

ಎರಡು ಬಗೆ!

ವ ರುಗುವರು–ಬಡತನದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹರು
ಸುರಿಸುವರು ಕಣ್ಣೀರು ಹಸಿವಿಂದ ಜನರು
ಉಡಲಿಕ್ಕೆ ಉಡುಸಿಲ್ಲ. ಉಣಲಿಕ್ಕೆ ಉಣಿಸಿಲ್ಲ
"ಕೊಡಿಕೊಡಿರಿ ಎಂದೊರೆದು ಬೇಡುತಿಹರಿಲ್ಲ

ನಿಡುಸುಯ್ಲು ಬಿಡುತವರು ಬೆನರಿಳಿಸಿ ದುಡಿಯುವರು
ನಡುಗುವರು ಧನಿಗಳಿಗೆ ಬಡಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಲು
ಕಡುಕಷ್ಟ ಬಡುತಿಹರು—ಬದುಕು ತೊರೆಯುವರು
ದುಡಿದುಡಿದು ಬಲವಿಲ್ಲ ಸೊರಗಿಹರು ಅವರು.

೧

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ತಿನ್ನುವರು–ಕುಡಿಯುವರು ಸಿರಿಜನರು
ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳನಪ್ಪಿ ಸುಖದಿ ಜೀವಿಪರು
ಬೆಂದಿರುವ–ಬಳಲಿರುವ–ಬಡಜನರ ತಣಿಸುವರು
ಕೊಂದಾದರೂ ಅವರ—ಇವರು ತಣಿಯುವರು.

ನೋವಿಂದ—ಹಸಿವಿಂದ–ಬಡಜನರು ಕೂಗುವರು
ನೋವು–ಹಸಿವುಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ ಸಿರಿಜನರು
"ನಾವೇನ ಮಾಡಲಿದೆ ಬಡ ಜನಕೆ? ಸತ್ತಿರಲಿ'
ಆವ ಉಪಕಾರವವರಿಂದ''ಲೆನ್ನುವರು

೨

ಸಿರಿತನವು–ಬಡತನವು ನೀಡುವುದು–ಬೇಡುವುದು
ಹಿರಿ–ಕಿರಿದು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲಕೆ ಕರ್ತರಾರು?
ಸಿರಿತನವು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ ಬಡತನವು ಬಹುದಲ್ಲ
ನರರಿದನು ತಿಳಿದೆಲ್ಲ ನುಂದರಿಸಿ ಮೆಲ್ಲ

ಕಂದಕ ಈಶ್ವರ, ಮಂಗಳೂರು

ಪೂಜೆ

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ!! ಭಕ್ತಿ!!!

ಎನ್ನಯ ಭಕ್ತಿಯ ಬತ್ತಿ
ದೃಢತ ಜ್ವಲನಿಂ ಹಚ್ಚಿ;
ನಿನ್ನ ವಾದಕೆ ಆರತಿಯ ಬಳವೆ ಎತ್ತಿ
ಎಲ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ನುತ್ತಿ,
ದೇವ ನಿನ್ನನು ಮುತ್ತಿ,
ಬಂದಿಹೆನು ಕಾವಾಡು ಎನ್ನ ಸೀತೆತ್ತಿ
ಧರ್ಮವೀರನು ನೀನು,
ಕರ್ಮಹೀನನು ನಾನು,
ಗೈದಾಪರಾಧಗಳ ಕ್ಷಮಿಸೆಲೈ ದೇವಾ'
ಮಂತ್ರಹೀನನು ನಾನು,
ಸ್ವತಂತ್ರಯುಕ್ತನು ನೀನು;
ಮರೆ ಹೊಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ನೀ ಸಲಹೆಲೈ ಕಾವಾ '
ನನ್ನವರು ನನಗಿಲ್ಲ,
ವೆಂಬ ಯೆನ್ನಯ ಸೊಲ್ಲ;
ನಾಲಿಸುತ ರಕ್ಷಿಸೈ ಸರ್ವ ಬಲ್ಲ'
ಪೂಜೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಿವು,
ಭೀಮ ಭಕ್ತಿಯ ಸುಳಿವು;
ಎನಗೆ ಅಕ್ಷಯ ಭಿಕ್ಷೆ ಪಡೆದೆ ಗೆಲವು!!!

ಕಾಪು ಮಂಜುನಾಥ ಶೆಣೈ.

ಕಾಣದ ತಾಣಕೆ

(೧)

ಬಾನೊಳು ಮೂಡುವ ಚಂದಿರನ
ಬಯಸದ ಜನರಿಹರೆ?
ಬಾನಿನ ಚಂದ್ರನು ಅಂಗಳ ಕೈತಕೆ
ಬಯಸುವ ಜನರಿಹರೆ?
ಚಂದ್ರನ ಚೆಲುವಿದೆ ದೂರದೊಳು ।
ಮಂದಿಯ ಬುದ್ಧಿಯ ತೀರದೊಳು ॥

(೨)

ದೂರದ ನಲ್ಲೆಯ ಸವಿವಾತು
ಸುಗ್ಗಿಯ ಸವಿ ಸೊಬಗು
ತೋರುವ ತರಳೆಯ ನುಣ್ಗೊರಲು
ಬಗ್ಗಿದ ಬರಿ ಬೆಡಗು
ನಲ್ಲೆಯ ಸೊಬಗಿದೆ ದೂರದೊಳು ।
ಮೆಲ್ಲಿದೆ ಸವಿಯಿದೆ ಓಲೆಯೊಳು ॥

(೩)

ತೋರದೆ ತೋರುವ ತಾರೆಗಳು
ಮೆಚ್ಚಿನ ಮೇರೆಗಳು
ಕಾಣದ ತಾಣವ ಸೇರಿಹರು
ನಚ್ಚಿನ ಅರಸುಗಳು
ದೂರದ ಮೇರೆಯ ಮೀರಿಹರು ।
ತೀರದ ಕೀರ್ತಿಯ ಗಳಿಸುವರು ॥

"ರಾಘವ" ಮಿತ್ರಮಂಡಲಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಕತೆಯ ಹುಚ್ಚು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಒಂದು ಕತೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ದೊಡ್ಡ ಕತೆಗಾರನೆಂದು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಯಿತು. ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲೆಂದು ಮನೆಯ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹೋದೆ. ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪಾಟು ಇತ್ತು. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನೋಡಿದೆ. ಒಂದು ಕಟ್ಟು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು ಬಿಡಿಸಿ ನೋಡುವಾಗ, ನಾನು ಸಣ್ಣವನಾಗಿರುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದುವು. ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದೇ ಪುಟವನ್ನು ಮಗುಚಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ನಾನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದುದು ಪ್ರಬಂಧ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಓದಿಯೂ ಮಾರ್ಕುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಆಯಿತು. "ನಾನು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವನಲ್ಲ. ಶೇಕಡಾ ಐವತ್ತೈದರಷ್ಟು ಮಾರ್ಕು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾನೊಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ. ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯಬಾರದು. ' ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವಂತೆ ಹುಶಾರು ಮಾಡಿ ನಾನು ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು" ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಹೊಗಳಿಕೊಂಡೆನು. ಹಾ! ನೆನೆಪಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕತೆಯು ಆತ್ಮಶ್ಲಾಘನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೆಳಗಿರಿಸಿ, ಏನನ್ನೋ ಬರೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗವು ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವ ಎರಡು ನೋಟ್ಸುಬೂಕುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡೆ. ಒಡನೆಯೇ 'ಪೇನಿ'ಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಹೊರಟೆ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಮೂಡುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಡಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟೋಣವಿತ್ತು. ಅದರ ವೇದಿಕೆಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದು ಹೊರಟೆ. ಆ ನೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. "ನಾನು ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಗದಿದ್ದೆ. ಈಗಲೂ ಕೊಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಆ ಹಾಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಹಿಡಿದು ಹೋದೀತೆ"ಂದು ನೆನಸಿ, ಮುಂದುವರಿಸಿದ ನಡಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೆಂದು ದೃಢ ಮಾಡಿ ಮನೆಯ ತೆಂಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹರಕು ಚಾಪೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ. ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಆಲೋಚನಾತರಂಗವೇ ನನ್ನ ತಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತು.

ಕತೆಗೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಆರಿಸಲಿ. ಚರಿತ್ರಾತ್ಮಕ ವಿಷಯ ವನ್ನೆತ್ತಿ ಬರೆಯಲೆಂದರೆ ನಾನು ಯಾವ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿದವನಲ್ಲ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿತ ಗೊಡ್ಡುಪಂಡಿತನಿಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಾಸನೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು.

ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲೋ ಎಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ 'ಡಿಟೆಕ್ಟಿವ'ನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದುಬಿಡಲಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಯಾವ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕದ ಪತ್ತೇದಾರಿಯು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದು. ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ತೇದಾರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕಳ್ಳರು ಹೆದರಿ ಕೈಗೆ ಬರಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಹೆಸರು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವ ಗೊಡವೆಯೇ ಬೇಡ.

ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕತೆ, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲೀ ಕತೆಗಾರ, ಚಕ್ರಪಾಣಿ ಶಾಂತಿನಾಥ ಮೊದಲಾದ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಕಂಡು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುವರು. ನಾನು ಕವಿತೆಯನ್ನೇ ಬರೆಯುವೆನು ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳಾದರೆ ಒಂದು ಪದ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂತ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಪಾದಗಳಿಂದಲೇ ಕೆಲವು ಪದ ಗಳಾಗಬಹುದು. ಕತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವಷ್ಟು ವೇಚಾಟವು ಕವಿತೆ ಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಓಹೋ! ನಾನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಹಳೆಯ ನಮೂನೆಯ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು; ಈಗಿನ ರಸಿಕರು ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನೆನಸಿದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರೂ ಹೊಸ ದಾರಿಯವರಾದರೆ ನನ್ನ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೇ ಬರೆಯುವೆನು. ಯಾವ ತರದ್ದಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಿ

ಸೀಕು? ಹೊಸ ನಮೂನೆಯ ಒಂದು ಪದ್ಯವೂ ನನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ನೋಡುವಾ ಎಂದರೆ ಒಂದೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಓದುಗಾರರೇ ನನ್ನ ಕತೆಯು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮಾಯವಾಗಿ ಕವಿತೆಯ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ, ಕೂಡಲೇ ನಶಿಸಿಹೋಗುವುದೆಂದು ನೆನಸುವಿರಾ! ನೋಡಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನೇ ಬರೆದುಬಿಡುವೆನು. ನನ್ನ ಕತೆಯೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಡಿರಿ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದರೆ ನೀವು ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹಾ ನೋಡುವವರಲ್ಲ.

ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇ ತಡ. ಲೇಖನಿಯೂ 'ಮೈಲ್ ಸ್ಪೀಡಿ'ನಲ್ಲಿ ಮುಂದು ನೆರಿಯಿತು.

'ಶಾಮರಾಯರೇನೂ ತೀರಾ ಬಡವನಲ್ಲ. ಅವರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ ಕುಟುಂಬ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ರಮಾನಾಥ, ಸುರಸೆ ಎಂಬಿಬ್ಬರೇ ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದರು. ಸುರಸೆಯು ಚಲುವೆಯಾದ ಹುಡುಗಿ. ಮದುವೆಯಾಗುವ ಪ್ರಾಯವು ದಾಟಿ ಹೋದರೂ ಶಾರದಾ ಕಾನೂನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಅವಳ ವಿವಾಹವು ಇನ್ನೂ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯು ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ತಕ್ಕ ವರನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ರಾತ್ರಿ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಳೆಗಾಲದ ದಿನ. ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂಥಾ ಧೀರನೂ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡಲಾರನು. ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷದ ಸುರಸೆಯೊಬ್ಬಳೇ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಮೆಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಇಳಿದು ರಸ್ತೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಳು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅರ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನೊ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮುಂದುವರಿದು ಹೋದಳು. ತನ್ನನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನೋಡುವರೋ ಎಂದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುವಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ದಾಟುವಾಗ ಸುರಸೆಯು ನಿಬಿಡವಾದ ಆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾದಳು.

ನನ್ನ ಕತೆಯು ಚಿನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಲೇಖಕನೆಂದು ಬರೆಯುವಾಗ ನನಗೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶವು ಹೇಗಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ 'ರಿಜರ್ವ್' ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು?'' ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಆ ನಾಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಅಂಕಿತವನ್ನು ಎಂದು ಒಂದನ್ನು ನನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಹಿಂದೆ ಆರಂಭಿಸಿದ ಕತೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂಪಾದ ಗಾಯನವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂತು. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಕತೆ ಬರೆಯುವುದೆಂದು ನೆನಸಿ, ಲೇಖನಿಯನ್ನೂ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಸುಟು ಗಾನವು ಹೊರಟ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ ಹೋದೆ.

ದೇವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವೆನು. ಆ ವರೆಗೆ ಕಾದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾದೀತು ಪಾಠಕ ಸುಹಾಶಯರೇ.

ಆ. ಸೋ. ದಾಸ,

ಪ್ರತೀಕಾರ.

ವೇಣುಗೋಪಾಲನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನು; ಯಾವಾಗಲೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿಯುವನು. ತನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದರೂ, ಮನೋವಿಕಾರಗಳಿಗೊಳಗಾಗಲಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಮುರಳಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ನಾಯಕಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಕೆಯು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ, ವೇಣು ಗೋಪಾಲನಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಮಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು; ವೇಣು ಗೋಪಾಲನು ಬಿಡನು.

ಅದೇಕೊ, ವೇಣು ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಮುರಳಿಯು ನಸು ನಗುತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವನು ಮುಖ ತಿರುಗಿಸುವನು. ಅವನು ಈ ತನಕ ಅವಳೊಡನೆ ಮಾತಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ತಂತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ವೇಣುವು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ನಿಂತನು. ಬಳಿಕ, ''ನಾನು ನನಗೆ ಬರೆದ ಒಬ್ಬಳ ಪ್ರೇಮ ಪತ್ರವನ್ನು ಹರಿದು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವೆನು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ, ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರಲಿ!'' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ತನ್ನ ಕೈಯಲಿದ್ದ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ಹರಿದು ಚೂರು ಮಾಡಿದನು; ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿಸಿದನು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಏನೋ ತಮ್ಮೊಳಗೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತಿದ್ದರು.

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬಂದರು. ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಬೂದಿ! ಇದೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದದಂತೆ ಇಡೀ ಕಥೆಯು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಯಾರ ಪತ್ರವೆಂದು ವೇಣುವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಉತ್ತರವಾಗಿ ''ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆ''ಂದು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಸಿತು. ಮುರಳಿಯು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಮುತಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ತಿಂಗಳೇನೊ ವೇಣು ಗೋಪಾಲನ ಹೊಗಳಿಕೆಯಲ್ಲೇ ಕಳೆಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ವಿಷಾದವು ತಲೆದೋರಿತು. ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಾವೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ವಿಚಾರಣೆಯ ದಿನವು ಸಮೀಪಿಸಿತು. ಇಡೀ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಂಗತಿಯು ತುಂಬಿ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ವೇಣು ಗೋಪಾಲನೊಡನೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮಾತಾಡಿದರೆ, ಅವನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೆಂಕಿಯಾಗುತಿದ್ದನು. ಏಕೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವೇಣು ಗೋಪಾಲನು ಗೂಡಿನ ಒಳಗೆ ನಿಂತಿರುವನು. ನ್ಯಾಯಾಧಿವತಿಯ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ, 'ನಾನು ಯಾವ ನಿಂದ್ಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಈ ತನಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ''. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಬೇಸತ್ತನು. ಕಡೆಗೆ ''ತೀರ್ಪನ್ನು ನಾಳೆ ಕೊಡಿಸುವೆನೆ''ಂದನು.

ಶನಿವಾರವಾದುದರಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ರಜೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ತೀರ್ಪು ಓದಲಾಯಿತು, ಅದರಲ್ಲಿ

''ಈ ಕೈದಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುರಲಿ ಎಂಬವಳೊಡನೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾರಣಗಳು ಇದನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿವೆ ಆದುದರಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಜೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುವೆನು (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದುದರಿಂದ) ಸಜೆಯು ಬೇಡವೆಂದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ತೆರಬೇಕು,'' ಎಂದಿತ್ತು.

ಗೋಪಾಲನು ಮುಂದರಿದು ಬಂದನು ಮುಖವು ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು. ಬಂದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಗಂಭೀರ, ಕಠೋರ ನುಡಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

'ನಾನು ಆಪಾದಿತನು. ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ''ಸತ್ಯನಾದಿ ಬಂದಿ'' ಎಂದು ಮುಂದೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು ನನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಹೆಸರಿಗೆ. ಪವಿತ್ರ ಕುಲಕ್ಕೆ, ಪವಿತ್ರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ಅಪಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತರುವ ಕೆಲಸವು ನನ್ನಿಂದ ಎಂದೂ ಆಗದು ಈಗ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ನಾನು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಆದರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಜ್ಞೆಯಂತೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತೊಳ್ಳುವೆನು. ಆದರೆ.. (ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಮಾತು ಅಸ್ಪಷ್ಟ) ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಭರತ ಮಾತೆಯ ಉದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವೆನು. ಕೇಸರಿ! ನಾನು ಕಾರಾಗೃಹದಿಂದ ಹೊರ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ, ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ಎಂದನು

~~ಎಲ್ಲರೂ ದಂಗು ಬಡಿದು ಕುಳಿತರು. ವೇಣು ಗೋಪಾಲನು~~ ಸೆರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮರಿಯಾದನು.

ಆ ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೊ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಆರೋ ಒಳಗೆ ಬಂದಂತಾಗಲು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದನು. ವೇಣು ಗೋಪಾಲನ ಭಯಂಕರ ಮೂರ್ತಿಯು ಕಂಡಿತು. ''ಏಕೆ.. ಬಂದೆ?'' ಎಂದು ಉಬ್ಬಿದ ಕಂಠದಿಂದ ಕೇಳಿದನು. ವೇಣು ಗೋಪಾಲನು ''ನೀನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೆಂದು ಏನಾದರೂ ಬರೆದರೆ, ದೇವರು ಸಂತೋಷಪಡನು. ನನ್ನ ತಪ್ಪು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವೆಂದು ತೋರದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆನು. ನಾನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಅಂತಹ ದುಷ್ಟ ಕೆಲಸವು ನನ್ನಿಂದ ಎಂದೂ ಆಗಲಾರದು. ನೀನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದುದು ನಿನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವೆಂದು ತೋರಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದರೆ,...

ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿರುವೆನು. ಆದರೆ, ಬೇಡ ಈ ಸಾರಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವೆನು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ, ಇಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ತಿರಸ್ಕೃತನಾಗಬೇಡ, ಇದೇ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಮಾತು.''

ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನು ಮುರಲಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಅವಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ವೇಣುಗೋಪಾಲನು ಅವಳಿರುವ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದನು. ಅವಳ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ನಡುಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಚೂರಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಬಾಯಿಯಿಂದ ಮಾತು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ವೇಣುವೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದನು.

''ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರಥಮದ ಮಾತು. ನಿನ್ನೊಡನೆ ಈ ತನಕ ಮಾತಾಡದಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆದೆನೆಂದು ನೀನಾವ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಿದೆ? ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ ವಾತಿವ್ರತ್ಯವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ನೀನು ಈ ರೀತಿ ಎಂದೂ ಆಚರಿಸುತಿದ್ದಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಪತ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿದ್ದೆನು ಆದರೆ, . '' ಮುಂದೆ ಮಾತಿಲ್ಲ.

''ಆದರೇನು?'' ಎಂದಳು ಮುರಲಿ.

''ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆನು'

''ಇಲ್ಲ, ನೀವು ಅಷ್ಟು ಕ್ರೂರರಲ್ಲ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಬುದ್ಧಿಯು ಹುಟ್ಟಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲವೆ?''

''ಮುಚ್ಚು ಬಾಯಿ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೊಂಕು ಬುದ್ಧಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂದು ಸೊಂಕಿತೋ ನಾನರಿಯೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೀರಿಸದೆ, ಉಳಿಯೆನು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿರುವೆನು. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ನಾನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಳಲಿರುವೆನು ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರುವೆನು.'' ವೇಣು ~~ಗೋಪಾಲನು~~ ಮರಿಯಾದನು.

ಮುರಲಿಗೆ ರಾತ್ರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು. ಸುಮಾರು ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವೇಣು ಗೋಪಾಲನು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಟ್ಟಿದನು. ಮುರಲಿಯು ಒಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದಳು. (ಅವಳು ನಿದ್ದೆಮಾಡಿಲ್ಲ.) ಅವಳ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪವು ಇನ್ನೂ ಉರಿದಿತ್ತು. ಆ ಮಸಕು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲನ ಚೂರಿಯು ಒಮ್ಮೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಮುರಲಿಯು ಚಿಕಿತಳಾದಳು.

''ಈಗ ನಾನು ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಂದಿರುವೆನು, ಸಿದ್ಧಳಾಗು.'' ಎಂದು ನಿಶ್ಶಬ್ದ ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹೊರಟು ಬಂದಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು! ಪುನಃ ನಿಶ್ಶಬ್ದ!

''ನನ್ನನ್ನು ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಕಾರಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲಾ! ನಾನೇನು ಈ ತನಕ ದೂರಿದ್ದೆನೇ? ನಿನ್ನ ಅಂದಿನ

ಪತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟಿರುವೆನೆಂಬುದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೆಂತು? ಅಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಹರಿದು, ಜನರಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವೆನು. ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಿನ್ನಂತಹ ಪ್ರಮುದೆಯರು ತಿಳಿಯುವ ಬಗೆಯಿದೆಯೇ? ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದೆನು; ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ನೀನು ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬರ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ, ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂದೂ ವಿವಾಹವಾಗೆನೆಂದು ದೃಢ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆನು. ' ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥದಂತೆ ನಾನೀಗ ನಿನ್ನ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಲು ಬಂದಿರುವೆನು, ಏನನ್ನುವೆ?''

ವೇಣು ಗೋವಾಲನು ಮಾತಾಡುತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮುರಲಿಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಯಲಾರಂಭವಾಯಿತು. ''ಕ್ಷಮಿಸು'' ಎಂದು ಅಗಾಧ ಗುಹೆಯಿಂದ ಹೊರಟಂತೆ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸಿತು ''ಇಲ್ಲ'' ಎಂಬುದು ಉತ್ತರ.

ಮುರಲಿಯು ವೇಣು ಗೋವಾಲನ ಮುಂದೆ ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಚೂರಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದನು ಅವಳ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಂಬನಿಯು ಸುರಿದು ಅವಳ ಎದೆಯನ್ನು ತೊಯಿಸುತಿತ್ತು. ಆ ತರುಣನೂ, ಕಲ್ಮನನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ''ನನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ ಬಿಡೆನು'' ಎಂದು.

ಮಾತು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಅವಳ ಅಧರವು ಗೋಪಾಲನ ಧ್ವರಲ್ಲಾಯಿತು. ಅವನ ಕತ್ತಿಯು ಕೆಳಗಿತ್ತು. ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರತೀಕಾರ.

(ಹಿಂದೀ ಕಥೆಯೊಂದರ ಆಧಾರದಿಂದ)

'ಗೋಷ್ಠಬಾಲ.'

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

''ಹೊರಡು ಮನೆಯಿಂದ ಈ ಕ್ಷಣ''
''ಏನಪ್ಪಾ! ಇಷ್ಟು ಬಿರು ನುಡಿ''
''ಯಾರೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನೆ ತಿರುಗಾಡುತಿದ್ದೆ''
''ಜಲಗಾರನೊಂದಿಗೆ''
''ಇಳಿ ಮನೆಯಿಂದ''
''ಅವನೇನು ವಿಷಕಾರಕ ಜಂತುವೇ?''
''ನಮ್ಮ ಕುಲಕ್ಕೆ ನೀನು!!''
''ದೀನ ಕುಲಕ್ಕೆ ನೀವು!!!''

ಹಿಂದು ಬಲವಂತನು ಉತ್ತರವನ್ನೆಸೆದನು, ತಂದೆ ಗೋವಿಂದ ರಾಯನಿಗೆ.

ಗೋವಿಂದ ರಾಯನು ಶುದ್ಧ ಸನಾತನಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಮಗ ಬಲವಂತನು ಮಾತ್ರ ದೀನರಾದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಪ್ರಿಯನು. ಇವನೀಗ ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವನು. ಇವನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಗಿ, ವಸ್ತ್ರ, ಪುಸ್ತಕ, ಲೇಖನಿ, ಹಣಕಾಸು ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂದಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುವುದು, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಿಸುವುದು, ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುವುದು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವು ಇವನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಗೋವಿಂದ ರಾಯನಿಗೆ ಬಲವಾದ ಮುಖವಾಗ ಹತ್ತಿತು. ಎಷ್ಟೋ ರೀತಿ ಮಗನನ್ನು ತನ್ನ ದಾರಿಗೆ ತರಲು, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಅದು ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯಂತಾಯಿತು. ಇಂದು ಗೋವಿಂದ ರಾಯನು ತನ್ನ ಮಗನ ಮೇಲಿನ ಕೋಪವನ್ನು ತಾನು ತಡೆಯಲಾರನು.

''ಬಲವಂತಾ! ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ನೀನು ವುಣ್ಯಕುಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ವಾಪ ವೃತ್ತಿಯ ಹೊಲೆಯರೊಡನೆ, ಸಹ ವಾಸ ಬೆಳೆಯಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ. ಇದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ನೀನು ಕೇಳುವವನಲ್ಲ. ನೀನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರೂ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನಾಗಲಿರುವನು. ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗನಾದರೂ, ಹೊಲೆಯರ ಕುಟುಂಬಿಕನು. ಈಗಲೇ ಅತ್ತ ಸರಿ. ಇಷ್ಟರ ವರೆಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದೆನು. ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಸಲಹುವುದು ನಿನ್ನ ಕೈ ಕೆಲಸ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಅಗಲುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟ, ಅಗಲದೆ ಬೇರ್ಕೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಮಗನಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ 'ಹಣೆ ಬರಹ'.''

''ಅಪ್ಪಾ! ನೀವು ಇಷ್ಟು ಶೋಕಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ನನ್ನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ಪಳವಿಲ್ಲ. ಸರ್ವರಿಗೂ ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಬಡವರಾದ ಹೊಲೆಯರನ್ನು, ಪ್ರೀತಿಸುವುದರಿಂದ ಆತನು ಸಿಟ್ಟಾಗನು. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ಅಗಲಿದರೂ ನಾನೀ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಡುವವನಲ್ಲ ಮತ್ತು . . .

''ಸಾಕುಮಾಡು ನಿನ್ನ ಧರ್ಮ ಪರನ. ಇಂದಿನಿಂದ ನೀನು ನನ್ನ ಮಗನಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನು. ಇಳಿ ಮನೆಯಿಂದ, ಮರು ಮಾತೆತ್ತ ಬೇಡ.''

''ಅಪ್ಪಾ! ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ ಒಂದು . . . ''

''ಮಾತೆತ್ತ ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತೇನಲ್ಲಾ! ಶುದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ಕಕ್ಕಸ ಬಳಿಯುವ ಮಾದಿಗರ ಸಂಗಡ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ಅಪಕೀರ್ತಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನಂಜು.''

''ಸರಿ ತಾಯಿ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ! ತಂದೆ . . .''

* * * * *

ಇಂದು ಗೋವಿಂದ ರಾಯನ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಮಗನಾದ ಬಲವಂತನು, ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹೊರಟನು. ಹೇಗೊ ಹಲವರ ಉದಾರತ್ವಕ್ಕೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಬಿ. ಎ. ಪಾಸಾದನು. ಈಗ ಬಲವಂತನು ನವ ತರುಣನು. ಇಷ್ಟಾಗಲು ಕಲಿಯುವಿಕೆಗೆ ಇವನು ಇತಿ ಶ್ರೀಯನ್ನಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬ ಬಡ ಜಲಗಾರನ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಇಂದಿನಿಂದ ಅವನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿದನು. 'ದೀನ ಬಂಧು' ಎಂಬ ಉಜ್ವಲ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆರೆದನು. ಇದರ

ಮೂಲಕ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೋದ್ಧಾರದಿಂದ ಸರ್ವ ಜನರ, ಹಾಗೂ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉನ್ನತಿಯು ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ದೃಢ ಪಡಿಸಿದನು. ಸಾವಿರಾರು ಹರಿಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಗೈದನು. ಸರ್ವ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದನು. ಸಜ್ಜನರು ದೊಡ್ಡವರು ಪಂಡಿತರು ಪಾಮರರು, ಎಲ್ಲರೂ ಬಲವಂತರಾಯನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸ ಹತ್ತಿದರು.

ಇಂದಿಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಂಬ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸುಡಿಯು ಬಲಹೀನವಾಗುತ್ತಾ, ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀಣಿಸಹತ್ತಿತು. ಈ ಹೊಸ ಚಳವಳಿಯು ನಮ್ಮ ಗೋವಿಂದ ರಾಯನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ, ಇಲ್ಲ.

"ದೀನ ದಯಾಳುವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ, ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು. ಅಂತ್ಯಜರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಂತ್ಯಜನು ನಾನು. ಬಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹೊಲೆಯರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ನನ್ನ ಸುಪುತ್ರನನ್ನು ಕಳಕೊಂಡೆನು. ನಾನು ಹತ ಭಾಗ್ಯನು. ಆಪನು ದೀನ ದಯಾಳುವಾದ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಶಿಷ್ಯನು. ಅವನ ಅನುಪಮ ಶಕ್ತಿ, ಅಸಾಯ ಶೂರತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಎಂಥಾ ಧೀರನಾದರೂ, ಅಧೀರನಾಗುವನು. ಇಲ್ಲವೇ ಹೇಡಿಯಾದರೂ, ವಿಷಮ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾಗುವನು. ಇದು ಅವನ ವಾಗ್ಜೈಖರಿ ಪ್ರಭಾವಷ್ಟು ಅವನ ಮನಧನವು ಬಹು ವಿಶಾಲವಾದುದು. ಧರ್ಮ! ಧರ್ಮ!!ವೆಂದು ಹೇಳುತಿದ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯರೇ ಅವನ ಕೈದೀಪಗಳಂತಿರುವರು ಎಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನಂತಹವರ ಪಾಡೇನು? ಹೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳಿಲ್ಲವೂ, ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತಿದ್ದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ನೆಂದೇ, ಇವನು ದಾರಿಎರೆದನು. ಯಾರೊಡನೆ ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಅಶುದ್ಧ ಪಾಗುತಿತ್ತೋ ಅಂತಹವರಿಗೀಗ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗುವ ಕಾಲ ಬಂತು. ದೇವಾ! ಇದು ನಿನ್ನ ವಿಚಿತ್ರಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಗೋವಿಂದರಾಯ ನಿಂದು ದುಃಖಿಸ ಹತ್ತಿದನು.

ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ, ಪಾಪದ ಗಂಟೆದೆ ಎಂದು ಗೋವಿಂದ ರಾಯನಿಗಿಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಈಗ ಇವನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಿದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದ ದೇವತೆಗೆ ಬಲಿಯಿತ್ತನು. ತಾನಾಗಿ ಮಾಡಿದುದು ಶುದ್ಧಾಚಾರ ಮಾತ್ರವೇ! ಇಂದು 'ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ' ಎಂಬ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕಡಿದನು. ನಂದು ಅಗಲಿದ ಮಗನು ಬಳಿಗೆ ಇಂದು ನಡೆದನು.

"ಮಗನೇ! ನನ್ನ–ನ್ನು -ಕ್ಷೆ . . ಮಿ . . ಸು . . " ಎಂದು ಬಲವಂತ ರಾಯನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಗಳಗಳನೆ ದುಃಖಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು, ಬಲವಂತ ರಾಯನ ಹೃದಯ ಸಮುದ್ರವು ದುಃಖದ ಅಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹೊರ ಸೂಸಿದುವು.

"ಅಪ್ಪಾ! ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕ್ಷಮಿಸಲಿ! ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯರಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ದೂರಕ್ಕಿಟ್ಟಿದ್ದುದರಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಪಾಪವು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿತು. ಇಂದಿನಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಗೆ ಪವಿತ್ರತೆ ಬರುವಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರಿ.

ಚಳವಳವೆಂದರೆ- - -?

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಮೂಲಕವಾದ ಎಳೆಯುವ ಸೆಳೆತದಲ್ಲಿ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗುವುದು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಕಾರ್ಯರೂಪೀ ಕರ್ತವ್ಯದ ಭಾರದ ಹೊರೆಯು. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆ ಸೆಳೆತವು ಬಲು ಬವಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ತಂದೊಡ್ಡುವುದೆಂದು ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಾರದು; ಮತ್ತೇನು? ಒಮ್ಮೆ ಅದು ಸುಡುವ ಗರಳವನ್ನು ಕಾರಬಹುದು; ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸವಿಯಾದ ಅಮೃತ ರಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸುರಿಸಬಹುದು. ಅಂತೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಅದು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯವೇ. ಹಾಗಾದರೆ, ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಮತೆಯ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಸಿಹಿಯಾದ ಸವಿಯನ್ನುತವೂ, ವಿಷಮತೆಯ ವೈರಸ್ಯದಿಂದ ವಿಷಮಯವಾದ ಫಲದ್ರೂಪವೂ—ಕೊನೆಗೆ—ಬಂದೊದಗಬಹುದಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು.

ಇನ್ನೀಗ ನಾವು ಹೇಳಹೋಗುವುದು ಚಳವಳದ ಕುರಿತು ಮಾತುಗಳನ್ನು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ 'ಚಳವಳತ್ವ' ಸಿದ್ಧಿಯು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವುದು ಅಪ್ರಕೃತವಾಗಲಿ, ಅಸಂಗತವಾಗಲಿ ಆಗಲಾರದು, ಆದರೆ—ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಳವಳವೆಂದ ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಯುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದರರ್ಥ. ಆ ಮೂಲಮಂತ್ರದ ಪವಿತ್ರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕುಂದನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಅಸತ್ಯ ವೃತ್ತಿಯ ಅನರ್ಥ ಪರಂಪರೆಯ ಕಾರ್ಯಧೋರಣವೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮನೋರಾಜ್ಯದ ಭ್ರಾಮಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರಿ ಬಿಡುವುದೀಗ, ತತ್‌ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆಯ ಬರಡು ಜನರು ಭರದಿಂದ ಮುಂದೊತ್ತುತ್ತಾತ್ತಾ, ಚಳವಳವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಮಲ ಸ್ವಭಾವದನ್ನಿಗ್ಧವಾತಾವರಣದ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಜ್ಞಾನಾಂಶದ ತಿಳಿವಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಚಳವಳವೆಂದರೇನು?—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿ (Revolution) ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಆದರೆ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಚಳವಳದ ಸಂಪೂರ್ಣಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಸತ್ಸಂಕಲ್ಪವಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ಕ್ರಾಂತಿಯು—ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿಯೊಗಿ—ಹಬ್ಬಿ ಸ್ಥೈರ್ಯದ ಭದ್ರ ಕವಚವನ್ನೊಡೆದು, ಅಶಾಂತತೆಯ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಮಾಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಚಳವಳವಾದರೆ ಅಂತಿಲ್ಲ; ಆದರಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತತೆಯ ಮಾತಿಲ್ಲ; ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಮನೋರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತತೆಯ ಮಬ್ಬು ಸ್ವಪ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಂತೆ ಕನವರಿಸಿದರೂ, ಸತ್ಯ—ಅಹಿಂಸೆಗಳಚಿತ್—ಸತ್ ಪ್ರಕಾಶಗಳು ಬೆಳಗಲು ಏಕ-ಮಾತ್ರ ಸುಗಮ ಸಾಧ್ಯ ಪವಿತ್ರ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲರೂಪವು ಕಾಣದಿರದು.

ಹೀಗೆಂದರೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಚಳವಳವು ಕ್ರಾಂತಿಮೂಲಕವಲ್ಲವೆಂದಿಷ್ಟೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಶಾಂತಿಮೂಲಕವೆನ್ನಲೆ? ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಚಿಂತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಾಂತಿ ಮೂಲಕ ಚಳವಳವೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಿತಾಭಿಪ್ರಾಯವು ದೊರಕಿದ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಂತಿಯು ಶಮಕ್ಕೆ ಮೂಲವು; ದಮದದಾಂತಿಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ, ಶಮದ ಶಾಂತಿಯು ಮುನ್ನಡೆಯುವುದಾಗಿದೆ; ಶಾಂತಿಯೇ

ಸ್ಥಿರ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ವಿರಕ್ತಿಯ ವೈರಾಗ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಹಾದು ಹೋಗಲು ಹಾತೊರೆಯುವುದು; ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಯ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಚಲವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಕಡೆಗೆ ಅದರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿರದು. ಹೀಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇನೇ ಶಾಂತಿಯು ಚಳವಳಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವೆಂದ ಹಾಗಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ನಾವು ಹೇಳಹೋಗುವುದರಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀವು ತಿಳಿಯಬಹುದು; ಆದರೆ ಇದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಅನರ್ಥ ವಚನವಲ್ಲ; ಸತ್ಯಾರ್ಧ ಪ್ರಕಾಶವು ಸಮಾಧಿಯ ಸ್ಥಿರ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದೊಡನೆಯೇ ನಿಜವಾದ ಚಳವಳಿ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವು ಕಾರ್ಯರೂಪೀ ಮಾನುಷಕತೆಯಲ್ಲಿ ಗಮುಕವಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ಸಂಕುಚಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವುದಿದ್ದರೆ, ಕ್ರಾಂತಿಮೂಲಕವಾಗಿ ಹುಡುಕುವ ಶಾಂತಿಯು ಚಳವಳಿವಲ್ಲ; ಶಾಂತಿ ಮೂಲಕವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಚಳವಳಿದ ಧ್ಯೇಯವು. ಶಾಂತಿಯ ಲೋಕಾತೀತನೀರವಾಗಲಿ, ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ಮಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಮಾಟವಾಗಲಿ—ಚಳವಳಿನೆನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; "ವಿಶಾಲವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಶೇಷವಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಮನನ ಮಾಡಿ—ಅದನ್ನೂ ಶಾಂತತೆಯ ವಿಚಾರದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲುದ್ಯೋಗಿಸುವ; ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಹಜವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಚಳವಳಿ"ವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಬಯಸುವೆವು.

"ದುರ್ಗಾದಾಸ"

ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚ.

ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಈ ಸಲದ ವಿನಾಯಕನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ ಕಂಠಯ್ಯನವರು 'ಕಾಳಿದಾಸನ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ದುರಂತ ವಸ್ತುವಿನ್ಯಾಸ'ದ ಕುರಿತು ಸವಿಸ್ತಾರವಾದ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುರಂತ ನಾಟಕದ ಈ ಅತ್ಯಂತಾಭಾವಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಕಾಳಿದಾಸನ ಪ್ರಥಮ ನಾಟಕವು 'ಮೂಲವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ'ವೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಾರವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ'ದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರರಸವೇ ಪ್ರಧಾನರಸವೆಂದೂ, ಈ ಶಾಕುಂತಲಾ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮಹಾಭಾರತದ ಶಾಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನವೇ ಮೂಲವೆಂದು ಕೆಲವರೂ, ಪ್ರೊ. ಎಚ್ ಶರ್ಮಾ ಎಂಬವರು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರವಿರುವ ಪದ್ಮ ಪುರಾಣದ ಮಾತೃಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಬೇರೊಂದು ಪಾಠವೇ ಮೂಲವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಪರಂತು ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಶರ್ಮರು ಸೂಚಿಸುವ ಸಾಮ್ಯವೇ ಸರಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು. ಕಾಳಿದಾಸನಿಗೆ ದುರಂತ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಲೇಖಕರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿರುವರು. ಊರ್ವಶೀ ಪುರೂರವರ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಸಂಗವು ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿಯೂ, ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಪದ್ಮ ಪುರಾಣ (ಆನಂದಾಶ್ರಮದ ಪರಿಷ್ಕರಣ—ಸೃಷ್ಟಿಖಂಡ. ೧೨)ದಲ್ಲಿಯೂ, ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿರುತ್ತದೆಂದಿರುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದದಿಂದ ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಕೆ ಕಥೆಯ ಮೂಲಸೂತ್ರವು ಕೊಂಚ ಕೊಂಚ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಕಾಳಿದಾಸನ ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯವು ಅದರ ವಸ್ತುವಿಘಟನೆಗೂ, ತತ್ಪಶೂನ್ಯತೆಗೂ ಒಳಗಾಗಿ, ಈಗ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಅದರ ಪರ್ಯವಸಾನವು ಅಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ದುರಂತ ದೃಷ್ಟಿವೈಶಾಲ್ಯವು ತಪ್ಪಿಹೋಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಇದು ವರೆಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಸನ 'ಊರುಭಂಗ'ವೇ ದುರಂತ ನಾಟಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಅರ್ಹವೆಂಬುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿರುವರು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಕಾಳಿದಾಸನ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದರೂ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಇದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ಬೋಧಿ ಧರ್ಮನು ಚೀನಾ ಮೊದಲಾದ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜ ಮನೆತನದವರನ್ನೂ, ಇತರರನ್ನೂ ಬೌದ್ಧ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡುದನ್ನು, ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ಕುರಿತು ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದು ಮಹತ್ಪಿಕೆಯನ್ನೂ ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿಯವರು ಅರ್ಧಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ, ಭಾವಗರ್ಭಿತವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿರುವರು. ಬೋಧಿ ಧರ್ಮನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಒಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರಾಜ ಮನೆತನದವನೆಂದು ಚೀನದ ಊಟೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ತಿಳಿದು ಋಣಿತನಾಡಿರುವನೆಂದೂ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ. ಶ. ೫೦೦ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದ ರಾಜ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅತಿ ವಿರಳವೆಂದೂ, ಬಹುಶಃ ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರು ಮಾತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ, ಆದುದರಿಂದ ಬೋಧಿ ಧರ್ಮನು ಕದಂಬವಂಶಜಾತನಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಊಹಿಸಿರುವರು.

ಇದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎ. ಆರ್. ಕೃ. ಮತ್ತು ಬಿ. ವೆಂ. ಎಂಬವರು ಪರಭಣಿಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಮತ್ತು ಪಂಪಭಾರತದ ಕುರಿತು ಒಂದು ವಾಚನೀಯ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು ಮುಳ್ಕಿಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಭಾರತಿಯ ಆಗೋಸ್ತು ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರಭಣಿಯ ತಾಮ್ರಪಟ್ಟವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ವೈಗಳು ಪಂಪನ ದೇಶಕಾಲಗಳ ವಿಚಾರವೆಂಬ ಸಶೇಷವಾದ ವಿಮರ್ಶಾಪೂರಿತವಾದ ಮನನೀಯ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಪಂಪನು ಚಾಳುಕ್ಯವಂಶೋತ್ಪನ್ನನಾದ ಎರಡನೇ ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಕಾಲದವನೆಂದು ತೋರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಪಂಪನ ದೇಶಕಾಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾ. ಮ. ಶಿ.

ಸ್ವೀಕಾರ ವಿಮರ್ಶೆ

(ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಮಯದಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸ್ವೀಕಾರವನ್ನೂ ಹಾಕುವಷ್ಟು ಅನಾನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಗಳನ್ನು ಚುಟುಕಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವೆವು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸವಿವರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ.)

ಶಾರದೆಯ ಸಂಸಾರ ಅಥವಾ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ—ಬರೆದವರು, ಶ್ರೀ. ರಂಗಾಚಾರ್ಯ. ವಾ ಜಾಗಿರದಾರ, ಎಂ. ಎ. (ಲಂಡನ್) M. R. A. S., ಆನರರಿ ಸೆಂಸ್ಕೃತ ಲೆಕ್ಚರರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೋಲೇಜ್, ಧಾರವಾಡ. ಸಂಪಾದಕರು ಶ್ರೀ। ಆಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರು. ಶಾರದೆಯ ಸಂಸಾರವೆಂದೊಡನೆ ಇದು ಕಥೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆಯಾಗುವುದು. ಆದರೆ, ಇದು ಕಥೆಯಲ್ಲ—ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶಾರದೆಯೆಂದು ಕರೆದಿರುವರು. ಆದರ ಸ್ವರೂಪ, ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆದರ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಭಾಷೆಯ ಹಾನಿ, ಚಳವಳಿ—ನಿಯಮ, ಕ್ರಮ, ಶೃಂಗಾರ ಮೊದಲಾದ ಕುರಿತು ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷೆಯಿಂದರೇನು, ಆದರ ಮಹತ್ವವೆಷ್ಟೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಓದಬೇಕು. ಬೆಲೆ ರೂ. ೧.

ರಾಣಾರಾಜಸಿಂಹ—(ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಬಂಧ) ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ, ಅಂಕ ೧–೩, ಲೇಖಕರು ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕವಿಭೂಷಣ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಪ್ರಕಾಶಕ ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ೫೬ ಪುಟಗಳು, ಬೆಲೆ ೫ ಆಣೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಬಂಧವಿದು. ಕಂದ ಪದ್ಯಗಳೂ, ತರತರದ ಪದ್ಯಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಯಕ್ಷಗಾನವು ಕನ್ನಡ ನಾಡ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ। ಶೆಟ್ಟರ ಯತ್ನವು ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಗಾಲದ ಮಲೆನಾಡು—ರಾಜಹಂಸ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಿಂದ ಹೊಸ ತಾಗಿ ಹೊರಟಿದೆ. ಬರೆದವರು, ಶ್ರೀ। ದಿವೇಕರ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಭದ್ರಾವತಿ. ಬೆಲೆ ಮೂರಾಣೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಚಿಹ್ನೆಯು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದ ಮಲೆನಾಡು ಎಂದರೆ ಹೃದಯಂಗಮವಾದ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಥೆ. ಕಥಾ ವಸ್ತುವು ಉತ್ತಮವಿದೆ ಭಾಷಾಶೈಲಿಯು ಮಧುರವೆನ್ನಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾತಾವರಣದ ಅರಿವಿದ್ದೇ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸೈಗೂಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಧರ್ಮವಿದೆ.

ಭಾವನಾತ್ರಯೆಂ—ರಾಜಯೋಗ, ಕೋಕಶೋಕ, ಜೀವತತ್ವಗಳು ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಪದ್ಯ ಪುಸ್ತಕ. ಬರೆದವರು, ಶ್ರೀ। ಹನುಮಾನ್ ವೆಂಕಟರಾಯ ಕವಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಹಿತೋಕ್ತಿಗಳ ಮಾದರಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ—

ಫಲಸಿದ್ಧಿ ಕರ್ಮಂ
ಫಲಮಿನಿತುಂ ಬೇಡೆನಿಪ್ಪ ಕರ್ಮಂಧರೆಯೊಳ್
ನಲವಿಂ ಪೆರರುಪಕೃತಿಗೈದನು
ವಲಮೆಂಬಾಕರ್ಮಮವನ ಪೂಜೆಗಳೆನಿಕುಂ

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪಂಡಿತರ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಪಾಮರರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆ. ಬೆಲೆ ೬ ಆಣೆ.

ಜ್ಞಾನಾಮೃತ—ಬರೆದವರು ಹರಿದಾಸ ಕುಕ್ಕಜೆ ಐತಪ್ಪ ಯಾನೆ ರಾಮಯ್ಯ ನ್ಯಾಳ. ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ ಕಾರಣ, ಕರ್ಮ, ಜನ್ಮ, ಮಾಯೆ, ನಾಶ, ಕ್ಷೀಣ, ಭಾವೀತು ಎಂಬ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಬೋಧಾಮೃತವನ್ನೀವುವ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮಾತ್ರೆ, ಭಾಷೆ, ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾಗಿದೆ. ಸರಳ ಭಾಷೆಯು ಗ್ರಂಥದ ಸೊಬಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ತ್ವಾತಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಳರ ಪ್ರಯತ್ನವು ಹಿಂದೆ ನಿಲ್ಲದು. ೧೩೫ ಪುಟಗಳಿವೆ. ಬೆಲೆ ರೂ. ೧–೧೫–೦.

ವಿನೋದ ಚಿತ್ರಗಳು—ಬೆಲೆ ಹತ್ತಾಣೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದುದು. ಶ್ರೀಗಳಾದ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾವ್, ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್, ಪಿ. ರಮಾನಂದರಾವ್, ಎಂ. ಎನ್. ಕಾಮತ್ ಮೊದಲಾದ ನುರಿತ ಹಿರಿಯ ಬರೆಹಗಾರರೂ, ಪೇಜಾವರ ಸದಾಶಿವರಾವ್, ಟಿ. ನಾರಾಯಣ ಭಟ್, ಕುದ್ಪಿ ವಾಸುದೇವ ಶೆಣೈ ಮೊದಲಾದ ಕಿರಿಯರೂ ಕೂಡಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದರು. "ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆ ಮೈ" ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮೆಯಿಂದಲೇ ವಿನೋದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ವಿನೋದವು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಭಾಷೆಯ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನೂ, ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಮಂಡಳಿಯವರ ಇನ್ನಿತರ ಗ್ರಂಥಗಳಂತೆ ಇದರಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದು ಓದುಗರನ್ನು ಬೇಸರಗೊಳಿಸದ ಗ್ರಂಥ ಪೊಂದು ಬೇಕೆಂದಾದರೆ ಇದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು

ಸ್ವರಾಜ್ಯೋದಯ ಅಥವಾ ಶಿವಾಜಿ—ಬೆಲೆ ಹತ್ತಾಣೆ. ಬರೆದವರು ಶ್ರೀ। ಎಂ. ರಾಳೇಕೇಂದ್ರರಾವ್, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ. ಮೊಗಲರೆದುರು ಶಿವಾಜಿಯು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರವನ್ನು ಗಳಿಸಿದನೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕರು ಮೊಗಲ ಸಮ್ರಾಟನಾದ ಔರಂಗಜೇಬನನ್ನು 'ಧೂರ್ತ'ನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಕುಗಳಿವೆ. ಮುದ್ರಿಸುವ ಮೊದಲು ಯೋಗ್ಯರೊಬ್ಬರ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಸಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗ್ರಂಥದ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪುಟಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಥಾ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಹೃದಯವನ್ನುಬ್ಬಿಸುವಂತಿದೆ.

ಅದೇನೆ ಇರಲಿ—ಬರೆದವರು ರಾ. ಭಿ. ಮನ್ಸಬ್ದಾರ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪುಷ್ಪ. ಬೆಲೆ ಎಂಟಾಣೆ ಆವಿದ್ಧ ಜಾತಿಯ ನಾಟಕವಿದು ಸ್ಥೂಲಮಾನದಿಂದ ನೋಡಲಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿನ ಕಥಾಭಾಗವು ವಿಷಾದಾಂತವಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ನಿಜಾಂ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಆದರೂ ಭಾಷೆಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನನೀಯವಾಗುವಂತಹದೆ. ಯತ್ನವು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಕೆ. (ಮ ಜಾ)

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗೆ ವಿನಿಮಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ.

೧ ವಿಶ್ವಬಂಧು–ಮೈಸೂರು. ೨. ತಾಯಿನಾಡು–ಬೆಂಗಳೂರು. ೩. ಮೈಸೂರ್ ಸ್ಟಾರ್–ಮೈಸೂರು. ೪. ಅರ್ಥಸಾಧಕ ಪತ್ರಿಕೆ–ಬೆಂಗಳೂರು. ೫. ಲೋಕ ಸಮಾಚಾರ–ಬೆಂಗಳೂರು ೬. ಜೇಸು ನಾಥರ ತಿರುಹೃದಯದ ದೂತ–ಮೈಸೂರು ೭. ಸುಬೋಧ–ಬೆಂಗಳೂರು. ೮ ಕಲಾ–ಬೆಂಗಳೂರು. ೯. ರಂಗಭೂಮಿ–ಬೆಂಗಳೂರು. ೧೦. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ–ಬೆಂಗಳೂರು. ೧೧. ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ–ಮೈಸೂರು. ೧೪ ಸತ್ಯವಾದಿ–ಮೈಸೂರು. ೧೩ ಜಯಕರ್ನಾಟಕ–ಧಾರವಾಡ. ೧೪. ಕನ್ನಡಿಗ–ಧಾರವಾಡ. ೧೫. ಅರುಣೋದಯ–ಬೆಳಗಾಂವಿ. ೧೬. ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟ–ಬೆಳಗಾಂವಿ. ೧೭. ಕರ್ನಾಟಕ ವೈಭವ–ವಿಜಾಪುರ. ೧೮. ಭಾರತಿ–ಮೂಲ್ಕಿ. ೧೯. ಕಲಾಚಂದ್ರ–ಕಾರ್ಕಳ. ೨೦. ತೊದಲ್ನುಡಿ–ಮುಂಬಾಯಿ. ೨೧. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಸಂದೇಶ–ಉಡುಪಿ. ೨೨. ನವಯುಗ–ಮಂಗಳೂರು. ೨೩. ರಾಷ್ಟ್ರಬಂಧು–ಮಂಗಳೂರು. ೨೪. ಕಂರೀರವ–ಮಂಗಳೂರು. ೨೫. ಬಡವರ ಬಂಧು–ಮಂಗಳೂರು. ೨೬. ಸ್ವದೇಶೀ ಪ್ರಚಾರಕ–ಮಂಗಳೂರು. ೨೭. ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಗಜಿನ್–ಮಂಗಳೂರು. ೨೮. ಸಂಡೆ ನ್ಯೂಸ್–ಮಂಗಳೂರು.

ಶಾರದಾ ಭಾಷಖಾನೆ, ಮಂಗಳೂರು.

ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಂಜೀಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ ನವಂಬರ ೧೦—೧೧—೧೯೩೬. ಸಂಚಿಕೆ ೯

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪು
ಬಾಲಕರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ	1
ಲೇಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆ	2
ಕಳಂಗದ ಗಂಗರಾಜ ವಂಶ	3
ರಣಧೀರ	5
ಸತಿ	,,
ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು	7
ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಹಾಡು	8
ಎದೆಯುರಿ	,,
ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೇಕೆ ಓದಬೇಕು?	6

ನವಂಬರ ತಾರೀಕು ೧೦ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೬.

ಬಾಲಕರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದುತಿಳಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಬಾಲಕರಿಗೆ ತಕ್ಕದಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಮನುಷ್ಯರ ಜ್ಞಾನವು ಹೇಗೆ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೊ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಜನರ ಪ್ರಾಯ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ತೋರುವ ಕವನಗಳಾಗಲಿ, ಕಥೆಗಳಾಗಲೀ ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆಂತಲೂ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತೋರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅಂಥವುಗಳು ಆಪ್ರಾಯದವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಪ್ರತಿ ದೇಶದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ,—ತೊಟ್ಟಿಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಕ್ಕದಾದ ಆಹ್ಲಾದವನ್ನು ಕೊಡುವ ನರ್ಸರಿ ರ್ಯಾಮ್ಸ್ ಎಂದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಆದರೆ ತಾಳ ತಪ್ಪದ ಅನೇಕಾನೇಕ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಚಿಕ್ಕ ಹಾಡುಗಳಿರುತ್ತವೆ. "Sleep baby sleep" "To market to market" "Ba Ba black sheep' "Naughty boy" ಎಂಬ ಹಾಡುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸುತ್ತವೆ? ಮಾತಾಡಲು ಕಲಿತ ಮೇಲೆ ಬಾಲಕರು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಕುಣಿಯುವರು. ಹೀಗಾಗಿ ತೊಟ್ಟಿಲಿಂದಲೂ ಈ ಮಕ್ಕಳೊಳಗೆ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಇವುಗಳು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಳ ಮಾತ್ರೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವುವು. ಶಬ್ದಗಳ ರಾಗವೇ ಇವುಗಳ ತಿರುಳು. ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ಪದ್ಯಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹೆಂಗುಸರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸುವಾಗ ಪುರಂದರದಾಸರ ಹಾಡುಗಳಾಗಲೀ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳ ಹಾಡುಗಳಾಗಲೀ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳು ಮಕ್ಕಳೊಳಗೆ ಭಾಷ್ಯಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳಿಸುವುವು ಎಂದು ನಾವೇ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈಗೀಗ ಕೆಲವರು ಅಂಥಹ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗ್ರಹಿಸಲು ಕಠಿಣವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಕಥೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಪದ್ಯಗಳು ಹಾಡಲಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯುವಂತವುಗಳಾಗಬಾರದು. ಕುಣಿಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಂತವುಗಳಾಗ ಬೇಕಲ್ಲದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತವುಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಹಾಡುಗಳು ಪ್ರತಿ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆ ಒಳ್ಳಿತಾಗುವುದು.

ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ತೊಡಕು ನಮ್ಮ ಬಾಲಕರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗೀಗ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೆ ಹೇಳುವಂತವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಪದ್ಯಗಳಿಗಿಂತ, ಅನೇಕ ಬಾಲಕರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತ

ಹೇಳುವ ಪದ್ಯಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ "Chorus Songs" ಎಂದಿರುವಂತಹ ಕನ್ನಡ ಹಾಡುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇರಬಾರದು?

ಬಾಲಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಬೇರೆ ಹಾಡುಗಳೆಂದರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕತೆಯು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಾಲಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುವಂತಹ ಕಥೆಗಳಿರಬೇಕು. 'ಗೋವಿನ ಕಥೆ'ಯಂತಹ ಸುಂದರ ಕಥೆಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುವು. ಈ ರೀತಿಯ ಕಥಾ ಕವನಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿರಲಾರದು.

ಹೀಗಾಗಿ 'ನರ್ಸರಿ ರ್ಯಾಮ್ಸ್'ಗಳೆಂಬ ಮೊದಲನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ಹಾದು ಬಾಲಕರು ಕಥಾಕವನಗಳನ್ನು ಕಲಿತರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರುಚಿಯು ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಬೇರೂರುವಂತಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರುಚಿಯನ್ನು ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನವು ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂಟಿ ಹೋಗುವುದು ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೇಕಾದ ಕವನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವುಗಳಿಂದಾಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯು ಬೇರೆ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಆಗಲಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಮತವು.

ಲೇಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆ

ಲೇಖಕ:—ಬಿ. ಶಂಕರ್‌ಭಟ್ಟ, ಸೈಂಟ್ ಅಗ್ನೆಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಮಂಗಳೂರು

(ಬಿ. ಉಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಸಾದರ ಹಿಂದೀ ಲೇಖದ ಆಧಾರದಿಂದ)

ಲೇಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಗ್ರೀಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನುಕರಣವೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಲೇಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭವು ಕ್ರಿ. ಪೂ ೩೦೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೋಮನರು ಗ್ರೀಕ ಸಭ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಕಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಲೇಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಈ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಲವನ್ನು ನಾವು ಮೂರು ಕಾಲಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಥಮ ಲೋಹಯುಗ. ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೨೫೦ರಿಂದ ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೮೦ರ ವರೆಗೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಲೆಯ ವಾಸ್ತವಿಕ ಉನ್ನತಿಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಫಲತೆಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದುವು. ದ್ವಿತೀಯ ಕಾಲವು ಸ್ವರ್ಣಯುಗವು. ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೮೦ರಿಂದ ಕ್ರಿ. ವ. ೧೪ರ ವರೆಗೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಗಳೆಂಬ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರುಷನ ಎರಡು ಅಂಗಗಳೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಜನಕ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದುವು. ಕಲಾ ಕೌಶಲವು ಪರಮ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಭಾಷೆ, ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನವೀನ ಓಜಸ್ಸಿನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾಯಿತು. ಈ ಸ್ವರ್ಣಯುಗದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅಗಸ್ಟನ್ ಎಂಬ ರಾಜನಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಗಸ್ಟನ್ ಯುಗವೆಂದು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತೃತೀಯ ಕಾಲವಾದ ರೌಪ್ಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಗಳಾದ ರಾಜರುಗಳು ಭಾವ ಪ್ರಕಾಶನದ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯನ್ನಪಹರಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉನ್ನತಿಯ ಶಿಖರದಿಂದ ಮಗುಚಿ ಹಾಕಿದರು. ಈ ಕೃತ್ಯವು ಕ್ರಿ. ವ. ೧೪ರಿಂದ ೧೩೦ರ ವರೆಗೂ ನಡೆಯಿತು.

ಲೋಹಯುಗ–ಸುಖಾಂತ ಮತ್ತು ದುಃಖಾಂತ–"ಪ್ಲಾಟ್ಸ್ (Plautus 254—184 B. C.) "ಟೇರೆನ್ಸ್" (Terence; 185—159 B. C.) ಇವರ ಸುಖಾಂತ ರಚನೆಗಳ ಅತಿರಿಕ್ತ (ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗ್ರೀಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಿದ್ದಿತ್ತು) ಬೇರೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ಲೋಹ ಯುಗದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ಲಾಟ್ಸಿನ ವಕ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಹಾಸ್ಯ ಪರಿಹಾಸವೃತ್ತಿಯೂ ಬಹಳ ಪ್ರಚುರವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈತನ ಕೆಲ ನಾಟಕಗಳು ಭವಿಷ್ಯದ ನಾಟಕಕಾರರಿಗೆ ವಸ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿವೆ. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ "ಕಾಮಿಡಿ ಆಫ್ ಎರರ್ಸ್" (Comedy of Errors) ಇವನ 'ಮೆನಾಕಿಮೀ' (Menachemi)ಯ ಮತ್ತು ಮೋಲಿಯರಿನ "ದಿ ಮೈಸರ್" (The Miser) ಇವನ "ಅಲೂಲರಿಯಾ" (Aulularia)ದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಛಾಯಾ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಟೇರೆನ್ಸಿನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಭಾವವೂ ಅಧಿಕವಾಗಿವೆ. ದೋಷಗಳು ಕಡಮೆ, ಆದರೆ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿಯ ದುಃಖಾಂತ ನಾಟಕಗಳ ದೃಷ್ಟಾಂತವು ಗ್ರಂಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರ ವರೆಗೂ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವರ್ಣಯುಗ—ಈ ಯುಗದ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗದ್ಯಲೇಖಕ ಹಾಗೂ ಅತುಲನೀಯವಕ್ತೃವಾದ "ಸಿಸೆರೋವು" (106–43 B.C.) ಮಹಾನ್ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ವಸ್ತುತಃ ಇವನ ರಾಜನೈತಿಕ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕವಿಕಾಸ, ಸ್ವದೇಶ ಪ್ರೇಮ, ಸುಂದರ ಭಾವನೆಗಳು, ಮಧುರವಾದ ಶೈಲಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಈತನ ದಯಾಪೂರ್ಣ ಸ್ವಭಾವ, ಉದಾರ ಹೃದಯ, ಭಾವಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇವನು ಆಟಿಕಸ್ಸನಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವೊಂದೇ ಸಾಕು. ಈತನು ಸುಲಲಿತ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರನ (102–44 B. C.) ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳು (Commentaries) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ವಿದ್ವನ್ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

ಪದ್ಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಟುಲಸ್ಸನ (Catullus 84–54 B. C.) ಹೆಸರೇ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈತನು ಅನೇಕ ಪ್ರೇಮಗೀತಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಲ್ಯೂಕ್ರೆಟಿಯಸ್ಸನ (Lucretius 96–55 B. C.) "ಡಿ ರೇರಮ್ ನೆಚೂರಾ" (De Rerum Natura) (On the nature of things) ಎಂಬ ದಾರ್ಶನಿಕ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾವ್ಯವೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾವ್ಯದ ಭಾವ, ಅನುಭವ, ಭಾಷಾ ಲಾಲಿತ್ಯ, ಮಧುರ ಧ್ವನಿ, ಸುಂದರ ಸಮನ್ವಯಗಳಿಂದ ಕವಿಯ ಅಲೌಕಿಕ ಭಾವ ಪ್ರಭಾವವು ವ್ಯಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಅಗಸ್ಟನ್ ಯುಗದ ವಿಭೂತಿಗಳಾದ "ವರ್ಜಿಲ್" (Virgil) "ಹೋರೆಸ್" (Horace) "ಲಿವೀ" (Livy) ಈ ಮೂವರು ಲೇಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಗೌರವಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಗಸ್ಟನ್ ಯುಗದ ಜನಜೀವನವೂ, ರಾಜನೀತಿಯೂ ಶಾಂತಿಮಯ ವಾತಾವರಣವೂ ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತಗಳಾಗಿವೆ. ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಅಗಸ್ಟನನೇ ಕಾರಣನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅನಂತರ "ಪ್ರೋಪರ್ಟಿಯಸ್" (Propertius) "ಓವಿಡ್" (Ovid) "ಟೀಬೂಲಸ್" (Tibullus) ಈ ಮೂವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯರು. ಇವರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೇಧಾವಿಯೂ ಕಲೆಯ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಆದ ವರ್ಜಿಲನು "ಏನಿಡ್" (Aeneid B. C.) ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು ಈ ಕಾವ್ಯವು ಇಂದಿಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. "ಇಕ್ಲೋಗಸ್" (Eclogues) ಮತ್ತು "ಜೋರ್ಜಿಕ್ಸ" (Georgics) ಇವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಜೀವನದ ಉಜ್ವಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ

"ಹೋರೆಸ್" (Horaces 68 8 B C.)ನ ಲೇಖನಗಳು ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಮೋಹಪ್ರದಗಳಾಗಿವೆ ಈತನ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದ ಸಮಾಜದ ರೀತಿ. ರಿವಾಜುಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತನಾಗಿವೆ ಈ ಕೃತಿಗಳು ಈತನ ಅಮರಕೀರ್ತಿ ಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿವೆ

'ಓವಿಡನು' ಆ ಕಾಲದ ಉತ್ತಮ ಕವಿಗಳ ಗಣನೆಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಈತನ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಚಾಸರ್, ಮಾರ್ಲೊ, ಸ್ಪೆನ್ಸರ್, ಶೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್, ಮಿಲ್ಟನ್, ಡ್ರೈಡೆನ್ ಎಡಿಸನ್ ಮೊದಲಾದವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ

ರೌಪ್ಯಯುಗ—ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ "ಸೀನೆಕಾ" (Seneca 5 B C 65 A D) "ಟಸಿಟಸ್" (Tacitus 54–120 A. D) "ಜೂವೆನಲ್" (Juvenal 60–140 A D) ಮೊದಲಾದವರ ಹೆಸರುಗಳು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಯುಗದ ರಾಜನೀತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ನೀತಿಗಳು ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತಗಳಾಗಿವೆ ಸೀನೇಕನು ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಹಲವು ದುಃಖಾಂತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದನು ಮಧ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈತನು ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳು ಸದಾಚಾರ, ನೀತಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದುವು ಜುವನಲನು ತನ್ನ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದ ರೋಮಿನ ಭೋಗವಿಲಾಸ, ಚಾರಿತ್ರ ಹೀನತೆ, ಪಾವಾಚರಣೆ, ಅನೀತಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾನೆ

ಈ ಕಾಲದ ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ "ಟಸಿಟಸ್"ನು ಗಣ್ಯನಾದವನು. ಮಧುರ ಭಾಷೆ, ಕವಿತ್ವಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲೀ ಚರಿತ್ರ ಚಿತ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೂ 'ಕಾರ್ಲಾಯಿ'ಲನಿಗೂ ಅನೇಕ ಸಮಾನತೆಗಳಿವೆ. ಈತನ ಪ್ರಧಾನ ಗ್ರಂಥವು "ಎನ್ನಾಲಸ್" (Annals) ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 14ರಿಂದ 68ರ ವರೆಗೆ ರೋಮಿನ ಇತಿಹಾಸವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಅನಂತರ ನವೀನ ಕಾಲವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 14ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೂ ಲೇಟಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜೀವಂತವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಧ್ಯಕಾಲವೇ ಮಹತ್ವ ದ್ದಾಗಿದ್ದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. 10ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಟಲಿ, ಕೆಸ್ಪಾಯಿಲುಗಳ ಲಿಖಿತ ಭಾಷೆಯು ಲೇಟಿನೇ ಆಗಿತ್ತು. 12ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕಾಗುವಾಗ ಈ ದೇಶಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲೇ ಭಾವಪ್ರಕಾಶನ ಮಾಡತೊಡಗಿದುವು. 13ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕಾಗುವಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೂಡಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಯಿತು ಈಗ ಲೇಟಿನ್ ಭಾಷೆಯು ಸಮಸ್ತ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಹೇಗೊ ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಪವಿತ್ರ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಕಳಿಂಗದ ಗಂಗರಾಜ ವಂಶ.

ಲೇಖಕ—ಬಿ ಶಂಕರ್‌ಭಟ್ ಸೈಂಟ್ ಆಗ್ನೆಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಂಗಳೂರು

ಒಳನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಂಗ ವಂಶದ 31ನೇ ಯವನಾದ ನರಸಿಂಹನು ಗಂಗವಾಡಿಯ ಕೋಲಾಹಲದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕನಾಗಿದ್ದನು ಈತನ ಮರಣ ನಂತರ ಈತನ ತಮ್ಮನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಐವರು ಪುತ್ರರನ್ನೂ ಓಡಿಸಿ ತಾನೇ ರಾಜಗದ್ದುಗೆಯನ್ನೇರಿದನು ಕಾಮಾರ್ಣವ, ಗುಣಾರ್ಣವ ದಾನಾರ್ಣವ, ವಜ್ರಹಸ್ತ ನರಸಿಂಹರೆಂಬ ಈ ಐವರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಚಿಕ್ಕತಂದೆಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಸಮೇತ ಹೊರಟು ತಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಸ್ವಂತ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದರನಂಶದ ಅಂತಿಮ ರಾಜನಾದ ಸಬಲಾದಿತ್ಯನು ಕಳಿಂಗದೇಶದ ಶಾಸಕನಾಗಿದ್ದನು ಈ ಐವರೂ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಸಬಲಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕಳಿಂಗದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಹೇಂದ್ರವೆಂಬ ಪರ್ವತ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ಸುತ್ತುಮುತ್ತಿನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರು ಇವರನ್ನು ಪಂಚಪಾಂಡವರೆಂದೂ ಇವರ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕುಂತಿ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯ ತೊಡಗಿದರು. ಪರ್ವತ ಶಿಖರದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ದೇವಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣೇಶ್ವರನ ಮಂದಿರವು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ದೇವಮಂದಿರಗಳು ಈ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ ಪೂರ್ವಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಂಬ ಜನ ಶ್ರುತಿ ಇದೆ ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ, ಭೀಮ, ಕುಂತಿಯವರ ಹೆಸರನಲ್ಲಿ ಮಂದಿರಗಳಿದ್ದು ಅರ್ಜುನನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಂದಿರವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೊರಹೋಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಮಾರ್ಣವನಿಗೂ, ಅರ್ಜುನನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ದಾನಾರ್ಣವನಿಗೂ ಏನೋ ಜಗಳ ಉಂಟಾಗಿ ದಾನಾರ್ಣನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಈ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಗೋಕರ್ಣೇಶ್ವರನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಗಳ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇವ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ

ದ್ದರು. ಕಡೆಗೆ ಈ ದೇವಮ್ಮಂದಿರಗಳೇ ಪಾಂಡವರ ಮತ್ತು ಕುಂತಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು.

ಹಿರಿಯವನಾದ ಕಾಮಾರ್ಣವನು ದಂತಪುರವನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕಳಿಂಗ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದನು. ದಂತಪುರವೆಂದು ಹೆಸರು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ತತ್ಕಾಲೀನ ಕಳಿಂಗ ರಾಜನೊಬ್ಬನು ಬುದ್ಧದೇವನ ಒಂದು ದಂತವನ್ನು ಮಂಜೂಷ (ಪೆಟ್ಟಿಗೆ) ದೊಳಗಿಟ್ಟು ಒಂದು ಸ್ಥೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ದಂತಪುರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಈ ದಂತಪುರವು ಈಗಿನ ಮಂದಸಾ (ಯಾ ಮಂಡಸಾ) ಆಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಮಂಜೂಪುರವೆಂಬ ಕೂಡ ಹೆಸರಿದ್ದು ಅದರ ತದ್ಭವವೇ ಮಂದಸವಾಗಿರಬೇಕು. ಮಂದಸವು ಈಗ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂದಸದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮಹೇಂದ್ರತನಯಾ ನದಿಯ ವರೆಗೂ ಮಂದಸ ಪಟ್ಟಣವು ಹರಡಿತ್ತು ಮಹೇಂದ್ರತನಯಾ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪಟೇಶ್ವರ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಲಾ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರವು ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತದಿಂದ ಈಗಿನ ಮಂದಸದ ಸಮುದ್ರ ತಟದ ವರೆಗೂ ಹರಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ದಂತಪುರವೆಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಬೌದ್ಧ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ದಂತಪುರವೂ ಈ ಶಿಲಾಲೇಖದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ದಂತಪುರವೂ ಒಂದೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ

4447 ಕಲಿಯುಗಾಬ್ದದಲ್ಲಿ (1297 ಶಕಾಬ್ದ ಅರ್ಥಾತ್ 1375 ಇಸವಿ) ಅಥವಾ ವೀರಭಾನುವಿನ ಆಳಿಕೆಯ 29ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಲಾಲೇಖವು ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಶಿಲಾಲೇಖದಲ್ಲಿ ದಂತದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ವೀರಭಾನುವು ದಂತಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪಟೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಉಂಬಳಿ ಬಿಟ್ಟನೆಂದೂ ಉತ್ಕಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಈ ಶಿಲಾಲೇಖದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಾನವೇ ಗಂಗರ ದಾನಾರ್ಣವನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ದಂತಪುರವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಪುರಿಯೇ ದಂತಪುರವೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗಾಗಲು ಸಂಭವವಿಲ್ಲ

ಈ ಐವರು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಳಿಂಗನನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಹಿರಿಯವನಾದ ಕಾಮಾರ್ಣವನು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ನಾಲ್ವರು ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟನು. (1) ಕಂರಿಕಾ ವಂಧುರಾ ಕಂರವನ್ನು ದಾನಾರ್ಣವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಸ್ಥಾನವು ವರ್ತಮಾನ ಸಮಯದ ಮುಖಾಲಿಂಗಮ್ಮಿನಿಂದ ವಿಶಾಖ ಪಟ್ಟಣದ ವರೆಗಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಮುಖಾಲಿಂಗಮ್ಮಿನ ಸಮೀಪದ ನಾಗರೀ ಯಾ ನಗರಿ (Nagari, Catack)ಯ ಇವನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. (2) ಗುಣಾರ್ಣವನಿಗೆ "ಬಬ್ಬದೀ" ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಇದೇ ಬಬ್ಬದೀ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿ ಒರಿಸ್ಸಾ, ಬಿಹಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ವರ್ತಮಾನ ಬಮುಂಡಾ ಯಾ ಬಮುರಾ ಎಂಬುದಾಗಿರಬೇಕು. ಇವನ ರಾಜಧಾನಿಯು ದೇವದುರ್ಗಯಾ ದೇವಗಡವಾಗಿತ್ತು. (3) ವಜ್ರಹಸ್ತನಿಗೆ "ಕಂಟಕವರ್ತಿನಿ" ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಇದು ಒರಿಸಾ, ಬಿಹಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವರ್ತಮಾನ "ಕಾಲಾಹಂಡಿ"ಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಇವನ ರಾಜಧಾನಿಯು "ಭವಾನಿ ಪಟ್ಟಣ"ವಾಗಿತ್ತು. ಈ ನಾಲ್ವರ ತಮ್ಮಂದಿರ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಕರ್ಣೇಶ್ವರನ ಮಂದಿರಗಳಿವೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಐವರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಆಳ ತೊಡಗಿ ಕಡೆಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ (1) ಕ್ಷತ್ರಪತಿ (2) ಗಜಪತಿ (3) ನರಪತಿ (4) ಅಶ್ವಪತಿ (5) ಭೂಪತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಕಾಮಾರ್ಣವನು ೩೬ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಕಳಿಂಗವನ್ನಾಳಿದವಂಗತನಾದನು. ಇವನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇವನ ತಮ್ಮನಾದ ದಾನಾರ್ಣವನು ಕಳಿಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಳತೊಡಗಿದನು ಕಾಮಾರ್ಣವನ ಪುತ್ರರು ಅಲ್ಪ ವಯಸ್ಕರೂ ದುರ್ಬಲರೂ ಅಯೋಗ್ಯರೂ ಆದುದರಿಂದ ದಾನಾರ್ಣವನು ಕಳಿಂಗ ರಾಜ ಗದ್ದಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆನೆಂದು ಚೋಡ್ಗಂಗೆಯು "ಕರ್ಣೀ" ತಾಮ್ರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದಾನಾರ್ಣವನೂ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಂದ ದೊರಕಿದ 'ಕಂರಿಕಾವಂಧುರಾಕಂರ'ವನ್ನು ೩೬ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಆಳಿಲೇಬೇಕು ದಾನಾರ್ಣವನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಕಳಿಂಗವನ್ನಾಳಿದನು ಅಂತು ದಾನಾರ್ಣವನು ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ ಪರಲೋಕ ವಾಸಿಯಾದನು ಈತನು ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನೆಂದು ಅನಂತವರ್ಮನ ಚೋಡ್ಗಂಗೆಯ ಕರ್ಣೇ ತಾಮ್ರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ಇವನ ಮರಣಾನಂತರ ಇವನ ವಂಶದವರು ಕಳಿಂಗವನ್ನು ಆಳಿದರು. ಆದರೂ ಕಳಿಂಗ ನಗರದ ದಕ್ಷಿಣದ ಮಹೇಂದ್ರಗಿರಿಯ ಉತ್ತರದ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಕಾಮಾರ್ಣವನ ವಂಶಜರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಾನ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಮನೆಂಬ ಉಪಾಧಿಯೂ ಗೋಕರ್ಣೇಶ್ವರೋಪಾಸಕ, ಗಂಗವಂಶೋದ್ಭವ, ಕಳಿಂಗ ರಾಜ ಎಂಬ ಉಪಾಧಿಗಳೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗಂಗ ವಂಶಜರು ೧೦೭೮ರ ವರೆಗೂ ಕಳಿಂಗ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದರು ಗಂಗವಂಶದ ಪ್ರತಾಪೀ ರಾಜನೊಬ್ಬನು ೯೯೯ ಶಕಾಬ್ದ ೩ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶನಿವಾರ (೧೭ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೦೭೪)ದಂದು ಚೋಡ್ಗಂಗ ದೇವಕೇಸರೀ ವಂಶದ ಉತ್ಕಲವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಂತಿಮ ರಾಜನಾದ ಸ್ವರ್ಣ ಕೇಸರೀ ಮುಕುಂದ ದೇವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಉತ್ಕಲವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಂತಿಮರಾಜನಾದ ಸ್ವರ್ಣ ಕೇಸರಿ ಮುಕುಂದ ದೇವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಉತ್ಕಲ, ಕಲಿಂಗಗಳ ಅಧೀಶ್ವರನಾಗಿ ಕಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು ಈತನು ಉತ್ಕಲವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಮೇಲೆ ವೈಷ್ಣವಮತಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಪುರಿಯ ಜಗನ್ನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಭಕ್ತನಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನು.

ರಣಭೇರಿ.

(ಲೇಖಕ:—ಪಿ. ಸದಾನಂದ ನಾಯಕ್)

ಒಂದು ರವಿವಾರ ರವಿರಥವು ಭರದಿಂದ ಪಡುವಣ ಕಲತ್ತಡ ಸಾಗಿತು. ಮುಸ್ಸಂಜೆಯು ಕಳೆದು ಕತ್ತಲೆಯು ಕವಿಯಿತು. ನಾನು 'ಸಿಂಹಗಡ' ಸಿನೆಮವನ್ನು ನೋಡಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದೆನು ಉಂಡು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸೇರಿದೆನು. ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿ, ಅಲ್ಲೇ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅಂದಿನ ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದ ತೊಡಗಿದೆನು. ಕಣ್ಣು ಕೂರಿತು. ಅವಸರದಿಂದ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ, ದೀಪವನ್ನು ನಂದಿಸಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡೆನು ಬಹಳ ದಣಿದಿದ್ದೆ ನಾದ್ದರಿಂದ ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯು ಬೇಗನೆ ಒಲಿದಳು

ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿ ಗಂಟೆ ಹನ್ನೆರಡಾಗಿರಬಹುದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನೀರವ ನಟ್ಟಿರುಳ ನಿಶ್ಶಬ್ದತೆಯನ್ನು ನಶಿಸಿ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಕರಾಳತೆ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ರಣಭೇರಿಯು ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಎಲ್ಲರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತರು ನಾನೂ ಎದ್ದೆನು. ಇದೇನು ಕೋಲಾಹಲ! ಶತ್ರುಗಳು ದಾಳಿಯಿಟ್ಟರೇ? ಅಂತೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕೋಲಾಹಲವಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಇದ್ದೀತು? ಮಾತೃಭೂಮಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಈಯಲೇ ಬೇಕು, ಇಂತೆಂದು ಭಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕವಚವನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ಕುಲಾವಿಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಸಶಸ್ತ್ರರಾಗಿ ಅಶ್ವಾರೂಢ ರಾಗಿ ನಾನೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ರಮಾನಂದನೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕನುವಾಗಿ ತ್ವರೆಯಿಂದ ರಣರಂಗದತ್ತ ಹೋದೆವು ಸಾವಿರಾರು ಸೈನಿಕರು ಸುಸ ಜ್ಜಿತರಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ನಾಯಕನು ಸೇನಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತ್ವರಿತದಿಂದ ಮಾಡಿದನು ರಣವಾದ್ಯವು ಮೊಳಗಲು, ಕುದುರೆಗಳು ಕೆನೆಯಲು, ಉತ್ಸಾಹವು ಉಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೀರಲು, ಸಾವು ಗೆಲವೆನ್ನದೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತೆವು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಯುದ್ಧಾರಂಭವಾಯಿತು.

ಅಂದಿನ ಕದನದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸ ಲಾರವು ವೀರರನೇಕರು ರಣಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡುತಿದ್ದಂತೆ ಭೂ ಸ್ಥಾಯಿಯಾದರು. ಕತ್ತಿಯ ಕಡಿತದಿಂದಾದ ಕೆನ್ನೀರ ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿದು ಹಳ್ಳಗಳಾದವು ರಮಾನಂದನು ನಾನು ನೋಡುತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅರಿಭಟನೊಬ್ಬನ ಖಡ್ಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದನು ಮಿತ್ರನ ಮರಣದಿಂದ ನೊಂದು ಬೆಂದು ನಾನು ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬನು ಕೂರಸಿಯನಾಂತು ನನ್ನತ್ತ ಬರುತಿದ್ದನು. ಕೈದುವನ್ನೆತ್ತೋಣವೆಂದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆತನು ನನ್ನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ, ಖಡ್ಗವನ್ನು ನನ್ನೆದೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು "ಶರಣಾಗತನಾಗು, ಇಲ್ಲವೇ ಸಾಯಲು ಸಿದ್ಧನಾಗು" ಎಂದು ಕರಿಣೋಕ್ತಿಯನ್ನಾಡಿದನು. ಹಾ! ದೇವರೇ ಇದೇನು ಪ್ರಯಾದ! ಶರಣಾಗತನಾಗಲೇ? ಛೆ! ಅದೆಂದಿಗೂ ಕೂಡದು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮಣ್ಣುಪಾಲು ಮಾಡಿ ಶರ ಣಾಗತನಾಗಿ, ಮರಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರವಾದ ದುಷ್ಕೀರ್ತಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ಹೆದರುತ್ತ ಮುಳುಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ವೀರ ಪುರುಷನಂತೆ ಈ ದೇಹವನ್ನು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೀರ್ತಿ ವಿಮಾನವನ್ನೇರಿ ಮುಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ನಾನು ಅನು ಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಲೌಕಿಕ ಸುಖ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವು ದಾದರೂ ಏಕೆಂತು? ಇಂತೀ ವರಿಯ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ನಾನು ತತ್ತರಿಸು ತ್ತಿರಲು ಛಕ್ಕನೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮೈ ಬೆವರಿತ್ತು. ಕೈಕಾಲುಗಳು ತಣ್ಣಗಿದ್ದುವು, ಬೆಳಕು ಮೂಡಿತ್ತು ಇದೇನು ಏಕೊಂದು ಬರಿಯ ಕನಸು.

ವಿದ್ಯಾಲಯದ ತರ್ಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ "ಯುದ್ಧ ಮೇಲೋ, ಶಾಂತಿ ಮೇಲೋ?" ಎಂಬ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಯುದ್ಧ ಕ್ಕಿಂತ ಶಾಂತಿಯೇ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮೇಲಾದಿರುವುದೆಂಬುದಾಗಿ ಉದ್ದುದ್ದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತಿದ್ದ ನಾನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡು ವೆನೆಂತು? ಯುದ್ಧದ ಭೀಕರತೆಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಂಬನ್ನೇ ಕೊಡ ದಿದ್ದ ನಾನು ರಣದ ವಿಷಯ ಕನವರಿಸುವುದಾದರೂ ಏಕೆಂತು? ಇಂತೀ ಬಗೆಯ ಭಾವನಾತರಂಗಗಳಿಂದ ಅಂತರಂಗದ ಅಂತರಾಳವು ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರಲು ರಮಾನಂದನು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ನನ್ನ ಕನಸಿನ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನೊಡನೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆನು. ಅವನು ನಗುತ್ತ "ಏನು ಸದಾನಂದ! ಅಂದು ಹಂಪನಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ "ಲಾಧಿ ಜಾರ್ಜ್" ಆಗುವಾಗ ನೀನು ಹೆದರಿ ಓಡಿ ಹೋದುದನ್ನು ಮರೆ ತಂತಿದೆ. ನೀನು ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದಿಯೆಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಲಾಪವು. ನಿನ್ನೆ, ಮಲಗುವ ಮುಂಚೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಯುದ್ಧ ಕಾಂಡನನ್ನು ಓದಿದ್ದಿಯೇ? ಹೋ! ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ನಿನ್ನೆ 'ಸಿಂಹಗಡ' ಸಿನೆಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಿಯಷ್ಟೆ! ನಿನ್ನೀ ಕನಸು 'ಸಿಂಹಗಡ'ದ ಫಲಿತಾಂಶವು" ಎಂದನು

"ಭಲಾ! ರಮಾನಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಊಹಿಸಿದೆ. 'ಸಿಂಹಗಡ' ದಲ್ಲಿ ಮಾಳವರು ಮೊಗಲರೊಡನೆ ಮಾಡಿದ ಯುದ್ಧದ ಭೀಕರತೆಯೂ ತಾನಾಜಿಯು ತೋರಿದ ಅಸಮಾನ ಸಾಹಸವೂ ನಾನು ತುಲಗುವ ಮೊದಲು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದುವು" ಎಂದೆನು

ಇಂತು 'ಸಿಂಹಗಡ'ವೆ ನನ್ನ ಕನಸಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದರಿತು ಚಿತ್ತ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದೆನು

ಸತಿ

ತನ್ನ ಗಂಡನ ಶವದ ಕಾಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಕಾಷ್ಠದ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಸುಂದರವಾದ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ತಿಲಕವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮದುವೆಯ ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಅವಳು ತೋರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಾಷ್ಠದ ಸುತ್ತಲೂ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು.

ಆಗ ಸಂತ ತುಳಸಿದಾಸನು ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು. ಸತಿಯು ಸಂತನನ್ನು ಕಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಳು.

"ತಾಯಿಯೇ! ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟಾ ಧರಿಸಿರುವೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

"ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗಂಡನೊಡನೆ ನಾನು ಪರಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಲು ಇಚ್ಛೈವುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಆಕೆಯು ಹೇಳಿದಳು.

"ತಾಯಿಯೆ! ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಲು ಇಷ್ಟು ಅತುರವೇಕೆ? ಈ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದವುಗಳಲ್ಲವೆ?"

ಆ ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಏನೋ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಿತು. ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ "ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ. ಅದರಾಶೆಯು ನನಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗಂಡನು ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಅವನೊಡನೆ ಇರ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ಆಶೆ. ನನ್ನ ಗಂಡನು ನನಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪುನಃ ದೊರಕುವನೊ ಎಂದು ನೋಡುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಷ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದು ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ತುಳಸಿ ದಾಸನು ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ನದಿಯದಂಡೆಯ ಮೇಲೇ ಏನೊ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿಕೊಂಡನು. ಆತಳ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅವನು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ಕಠಿಣವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತಿದ್ದಳು.

ಆ ತಿಂಗಳು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಜನರು ಅವಳ ಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು "ನಿನ್ನ ಕಳೆದು ಹೋದ ಗಂಡನು ನಿನಗೆ ಪುನಃ ದೊರಕಿ ದನೆ?" ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದರು.

"ಅವನು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವನು" ಎಂದಳು ಅವಳ ಮುಖವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅರಳಿದ್ದಿತು.

"ಅವನೆಲ್ಲಿರುವನು?"

ಆಕೆಯು ಹೇಳಿದಳು, "ರಾತ್ರಿ ಹಗಲೂ, ಅವನು ನನ್ನ ಹೃದಯ ದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿರುತ್ತಾನೆ"

ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೇಕೆ ಓದಬೇಕು?

— ೧ —

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಜನಿಸಿ ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುವಾದರೂ, ಅವುಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದಲೂ, ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದ ಲೊಮ್ಮೆ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವರ ಮನಸ್ಸನ್ನಾ ಕರ್ಷಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಹಲಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನವೆಯೆಂಬ ಆಕಾಶವು ಇನ್ನೂ ಮೋಡದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಶುಭ್ರನಾಗಿ ಬೆಳಗಿ ದೇಶಬಾಂಧವರನ್ನು ಯಾವಾಗ ಉದ್ಧರಿಸುವುದೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲ? ಎಷ್ಟೋ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಜನಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ದುರ್ದೆಶೆ ಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು—ಕೆಲವು ತ್ವರಿತದಲ್ಲೇ ಅವಸಾನ ಹೊಂದುತ್ತಿ ರುವುವು; ನುರಿತಿರುವ ಸಂಪಾದಕ, ಚಾಲಕರ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆ ತರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪತ್ರಿಕಾ ಶಿಶುಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳವುಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದೇಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು?—ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ರುಚಿಯ ಅರಿವು ಇನ್ನೂ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೋದುವುದಕ್ಕೆಂದು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಅವನ ಸಮಯವು ಅವನಿಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಫಲ ದಾಯಕವಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಮರೆತೇ ಬಿಡುವನು. ಅಲ್ಲದೆ ಸದ್ಬೋಧನೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಅದರ ಸತ್ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಳಸುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕಾ ಪರಿಚಲನಾ ಕಾರ್ಯವು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಅವನತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಇಣಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದೆ.

ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಓದುವಿಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭ ಗಳನ್ನು ಆಂಗ್ಲೇಯರ ಅಬಾಲವೃದ್ಧರಿಲ್ಲರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಗಂಡಿ ರುವರು. ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚನವು ಅವರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕುಂದೇನು?

ಆಂಗ್ಲೇಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾಸಕ್ತಿಯು ಬೆಳಕು ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಾ ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನು ಜರೆಯುತ್ತಿರಲು ಕಾರ ಣವೇನು? ಅಲ್ಪ ಜನಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಅವರ ಜನಾಂಗವು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮೆರೆಯಲು ಕಾರಣವೇನು? ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವಜನಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನ ಗಳಂಬ ಉಚ್ಚ, ಉಚ್ಚತರ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚತಮವಾದ ಗುಣಗಳು ಅವರ ಸ್ತ್ರೀ, ಬಾಲ, ವೃದ್ಧರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲೂ, ಬುದ್ಧಿಕುಶಲತೆಗಳಲ್ಲೂ ಅವರನ್ನು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಆ ಯಂತ್ರವಾವುದು? ಬರೇ ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನ! ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚನದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ವಿವಿಧ ತಿಳು ವಳಿಕೆಯ ಅವರ ಅದೊಂದು ವಾಸನೆ—ಅಲ್ಲದೆ ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೆ ಕಾಯಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರಭಾವದ ಹೆದರಿಕೆಯಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಸರಕಾರವು ಒರ್ಡಿ ನೆನ್ಸುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತವೆ. ಆಂಗ್ಲೇಯರಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ದರಿದ್ರನೇ ಇರಲಿ'— ಅವನು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದದಿಲ್ಲ; ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅರಸನ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚನವಲ್ಲ!—ಪಠನೆಯೇ ಅವರಲ್ಲಿನ ಚಟ! ಇದಕ್ಕೆ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೋ? ಓದು ತಿಳಿಯದವನಿಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಂದರೇನೆಂದು ತಿಳಿಯದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆಯೂ ಕೂಡ ಅವನಲ್ಲಿಲ್ಲ,— ಹೋಗಲಿ! ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದರೋ?—ಅವರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಓದುವಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಲಕ್ಷ್ಯರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಏಕೆ? ಜ್ಞಾನಾಭಿ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಕುತೂಹಲವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇದರ

ಗೋಜಿಯಾದರೂ ಏಕೆ? ಕಲಿತುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯತ್ನಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಅತಿಯೊಕ್ತಿಯೇ? ಇನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದವರ ಪಾಡಾದರೂ ಏನು? ಆಂಗ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ತೀರ ಮಾನನಷ್ಟವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವರು. "ಕನ್ನಡವನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತು, ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ" ಎಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುವವರಾದರೂ ಏಕೆ ಇಲ್ಲ? ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಪಕ್ಷಿಯು ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾರಾಡಲೆಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಬೆಟ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಬೀಳುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಅವಕಾಶವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ?

ಜನರೊಳಗಣ ಪ್ರಕೃತದ ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ವಭಾವವು ಕ್ರಮೇಣ ವಿಶಾಲಹೊಂದಿ ಅವರು ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧವೆಂದರೇನು? ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳೆಂದರೇನು? ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರವು ಹೇಗಿದೆ? ತಾನು ಈ ಜೀವನ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಸ್ವಜನರಿಗಾಗಿ, ಸ್ವದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಎಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿವೇಚನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಡಿಗರಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದವರಿಗೆ ಜೀವನದ ಜೀವಾಳದ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯೋನ್ನತಿಯುಂಟಾಗಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ನಾಡಿಗರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಂಟಾಗಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಹೃದಯದ ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ವಭಾವವು ನೀಗಿ, ವಿಶಾಲವಾಗಬೇಕು. ವಿಶಾಲ ಹೃದಯವು ದೃಷ್ಟಿಸಂಕೋಚನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೀಯಬೇಕು. ಹೀಗಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನುಳಿಯಿತು? ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ಧಾರವೇ ಆಯಿತು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೋದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿ ಎದೆಯುಬ್ಬುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿ, ಅವರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೋದಬೇಕು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾನಂತರವನ್ನೂ ನಿರಾಶೆಯಾಗಗೊಡದೆ ಉತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಜನಾಂಗ ಜಾಗ್ರತಿಯು ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೇ ಆಗುವುದು.

ಮ. ಜಾ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು.

ನಮ್ಮೂರ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಕೊಡೆ ಕಂಡೆ
ನಮ್ಮಣ್ಣನವ್ವ ಬರುವದು, ಅತ್ತಿಗೆ!
ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಎಸರನಿಡು ಬೇಗ

ಅಣ್ಣನಮ್ಮವನವ್ವ ಅತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ
ಬಂದೆಯ ಕೇಳ ಮಣೆ ಕೊಡ,
ಮಣೆ ಕೊಡೆದ ಅತ್ತಿಗೆ ಅಣ್ಣ ಬಾರದೆ ಋಣಲ್ಹೇಳ

ಅತ್ತಿಗೆ ಕಾಯಲ್ಲ ಹಿತ್ತಾಳಿ ಚಿನ್ನಲ್ಲ
ಹತ್ತಿ ಬಂದಣಿಕೆ ಮರನಲ್ಲ
ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯುಸ್ಥಿರವಲ್ಲ

ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಗೆ ವೈರಿ, ಎಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವೈರಿ
ಬೆಸ್ನಿಂಗೆ ವೈರಿ ಬಿಸಿ ನೀರು, ಬಡವಂಗೆ
ತನ್ನಯ ನೆಳಲೇ ತಾ ವೈರಿ.

ಅತ್ತೆ ಒಳ್ಳೆಯವಳಾಗಿ ಪುತ್ರ ಸಣ್ಣವನಾಗಿ
ಅತ್ತೆ ಮಾವನು ಹಿತರಾಗಿ ಇದ್ದರೆ
ಪುತ್ರಿ ಸಣ್ಣವಳನು ಕೊಡಲಕ್ಕು

ಕೂಸು ಸಣ್ಣಕ್ಕನ ದೂರಿಲ್ಲು ಕೊಡಲಾಗ
ಮೂಡಣ ಕೇರಿಯ ಕುವರಂಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಹೊಗಲಕ್ಕು ನಮಗೆ ಬರಲಕ್ಕು.

* * * * *

ಅರಸುಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸೇಡ ಬುದ್ಧಿಯ
ಕಲಿಸಿಕ್ಕು ದೇವ ಗರ್ಭದಲೆ

ಒಳ್ಳೆಯವರ ಸೇರಿದರೆ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧೀಯಕ್ಕು
ಮರನ ಸ್ಕೇರಿದರೆ ನೆಳಲಕ್ಕು.

ಬಂಗಾರು ತಾ ಮುದ್ದ ಬೆಳ್ಳಿ ತಾವರೆ ಮುದ್ದು
ಹಣ್ಣುಳ್ಳ ವನಕೆ ಗಿಳಿ ಮುದ್ದು.

ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡಂಗೆ ಚಿನ್ನದ ಹೆಂಡತಿಯೇಕೆ
ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುವೋಂಗೆ ಮಡಿಯೇಕೆ

ಸಂಗ್ರಾಹಕ:—"ಪದ್ಮನಾಭ"

"ತಾಯಿಯೇ! ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ಧರಿಸಿರುವೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

"ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗಂಡನೊಡನೆ ನಾನು ಪರಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಲು ಚಿತ್ತವಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಆಕೆಯು ಹೇಳಿದಳು.

"ತಾಯಿಯೆ! ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಲು ಇಷ್ಟು ಆತುರವೇಕೆ? ಈ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದವುಗಳಲ್ಲವೆ?"

ಆ ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಏನೋ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಿತು. ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ "ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿನಿದೆ. ಅದರಾಶೆಯು ನನಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗಂಡನು ನನಗೆ ಬೇಕ್ಕಾದ ಅವನೊಡನೆ ಇರ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ಆಶೆ. ನನ್ನ ಗಂಡನು ನನಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪುನಃ ದೊರಕುವನೊ ಎಂದು ನೋಡುವೆನು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಷ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದು ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ತುಳಸಿ ದಾಸನು ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ನದಿಯದಂಡೆಯ ಮೇಲೇ ಏನೊ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿಕೊಂಡನು. ಆತಳ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅವನು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ಕಠಿಣವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತಿದ್ದಳು.

ಆ ತಿಂಗಳು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಜನರು ಅವಳ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು "ನಿನ್ನ ಕಳೆದು ಹೋದ ಗಂಡನು ನಿನಗೆ ಪುನಃ ದೊರಕಿ ದನೆ?" ಎಂದು ಆತುರದಿಂದ ಕೇಳಿದರು.

"ಅವನು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವನು" ಎಂದಳು. ಅವಳ ಮುಖವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅರಳಿದ್ದಿತು.

"ಅವನೆಲ್ಲಿರುವನು?"

ಆಕೆಯು ಹೇಳಿದಳು, "ರಾತ್ರಿ ಹಗಲೂ, ಅವನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿರುತ್ತಾನೆ"

ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೇಕೆ ಓದಬೇಕು?

— ೧ —

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಜನಿಸಿ ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುವಾದರೂ, ಅವುಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದಲೂ, ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವರ ಮನಸ್ಸನ್ನಾಕರ್ಷಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಹಲಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾದರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನವೆಯೆಂಬ ಆಕಾಶವು ಇನ್ನೂ ಮೋಡದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಬೆಳಗಿ ದೇಶಬಾಂಧವರನ್ನು ಯಾವಾಗ ಉದ್ದೀಪಿಸುವುದೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲ? ಎಷ್ಟೋ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಜನಿಸುತ್ತಿರುವುವು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ದುರ್ದಶೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು—ಕೆಲವು ತ್ವರಿತದಲ್ಲೇ ಅವಸಾನ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುವು; ನುರಿತಿರುವ ಸಂಪಾದಕ, ಚಾಲಕರ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆತರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪತ್ರಿಕಾ ಶಿಶುಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳವುಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದೇಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು?—ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ರುಚಿಯು ಅರಿವು ಇನ್ನೂ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೋದುವುದಕ್ಕೆಂದು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಅವನ ಸಮಯವು ಅವನಿಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಫಲ ದಾಯಕವಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಮರೆತೇ ಬಿಡುವನು. ಅಲ್ಲದೆ ಸದ್ಬೋಧನೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಅದರ ಸತ್ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲೆಳಸುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕಾ ಪರಿಚಲನಾ ಕಾರ್ಯವು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಅವನತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಇಣಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದೆ.

ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಓದುವಿಕೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಆಂಗ್ಲೇಯರ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಗಂಡಿರುವರು. ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚನವು ಅವರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕುಂದೇನು?

ಆಂಗ್ಲೇಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾಸಕ್ತಿಯ ಬೆಳಕು ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಾ. ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನು ಜರೆಯುತ್ತಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಅಲ್ಪ ಜನಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಅವರ ಜನಾಂಗವು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮೆರೆಯಲು ಕಾರಣವೇನು? ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವಜನಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಗಳಂಬ ಉಚ್ಚ, ಉಚ್ಚತರ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚತಮವಾದ ಗುಣಗಳು ಅವರ ಸ್ತ್ರೀ, ಬಾಲ, ವೃದ್ಧರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? ವ್ಯಾವಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲೂ, ಬುದ್ಧಿಕುಶಲತೆಗಳಲ್ಲೂ ಅವರನ್ನು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಆ ಯಂತ್ರವಾವುದು? ಬರೇ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನ! ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚನದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ವಿವಿಧ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಅವರ ಅದೊಂದು ವಾಸನೆ—ಅಲ್ಲದೆ ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೆಕಾಯಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರಭಾವದ ಹೆದರಿಕೆಯಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಸರಕಾರವು ಒರ್ದಿನೆನ್ಸುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತವೆ. ಆಂಗ್ಲೇಯರಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ದರಿದ್ರನೇ ಇರಲಿ!— ಅವನು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದದಿಲ್ಲ; ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅರಸನ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಚನವಲ್ಲ!—ಪರನೆಯೇ ಅವರಲ್ಲಿನ ಚಟ! ಇದಕ್ಕೆ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನೀಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೋ? ಓದು ತಿಳಿಯದವನಿಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಂದರೇನೆಂದು ತಿಳಿಯದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆಯೂ ಕೂಡ ಅವನಲ್ಲಿಲ್ಲ,— ಹೋಗಲಿ! ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದರೋ?—ಅವರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಓದುವಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಲಕ್ಷ್ಯರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಏಕೆ? ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಕುತೂಹಲವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇದರ

ಗೋಜಿಯಾದರೂ ಏಕೆ? ಕಲಿತುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಕೆಂದು ಯತ್ನಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಅತಿಯೊಕ್ತಿಯೇ? ಇನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದವರ ಪಾಡಾದರೂ ಏನು? ಆಂಗ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಚಂದಾದಾರರಾಗುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ತೀರ ಮಾನನಷ್ಟವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವರು. "ಕನ್ನಡವನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತು, ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ" ಎಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುವವರಾದರೂ ಏಕೆ ಇಲ್ಲ? ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಪಕ್ಷಿಯು ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾರಾಡಲೆಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಬೀಳುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಅವಕಾಶವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ?

ಜನರೊಳಗಣ ಪ್ರಕೃತದ ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ವಭಾವವು ಕ್ರಮೇಣ ವಿಶಾಶಹೊಂದಿ ಅವರು ಶುದ್ಧಾಶುದ್ಧವೆಂದರೇನು? ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳಿಂದರೇನು? ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರವು ಹೇಗಿದೆ? ತಾನು ಈ ಜೀವನ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಸ್ವಜನರಿಗಾಗಿ, ಸ್ವದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಏಂಬಿವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಡಿಗರಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದವರಿಗೆ ಜೀವನದ ಜೀವಾಳದ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸಾಂಹಿತ್ಯೋನ್ನತಿಯುಂಟಾಗಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ನಾಡಿಗರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯುಂಟಾಗಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಹೃದಯದ ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ವಭಾವವು ನೀಗಿ, ವಿಶಾಲವಾಗಬೇಕು. ವಿಶಾಲ ಹೃದಯವು ದೃಷ್ಟಿಸಂಕೋಚನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೀಯಬೇಕು. ಹೀಗಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನುಳಿಯಿತು? ಕರ್ನಾಟಕದ ಉದ್ಧಾರವೇ ಆಯಿತು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೋದುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿ ಎದೆಯುಬ್ಬುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿ, ಅವರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೋದಬೇಕು. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನೂ ನಿರಾಶೆಯಾಗಗೊಡದೆ ಉತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಜನಾಂಗ ಜಾಗ್ರತಿಯು ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೇ ಆಗುವುದು.

ಮ. ಜಾ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹಾಡು.

ನಮ್ಮೂರ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಕೊಡೆ ಕಂಡೆ
ನಮ್ಮಣ್ಣನಪ್ಪ ಬರುವದು, ಅತ್ತಿಗೆ!
ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಎಸರಿಡು ಬೇಗ ॥ ೧ ॥

ಅಣ್ಣನಮ್ಮವನಪ್ಪ ಅತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ
ಬಂದೆಯ ಕೇಳ ಮಣೆ ಕೊಡ,
ಮಣೆ ಕೊಡದ ಅತ್ತಿಗೆ ಅಣ್ಣ ಬಾರದೆ ಉಣಲ್ಹೇಳ ॥ ೨ ॥

ಅತ್ತಿಗೆ ಕಾಯಲ್ಲ ಹಿತ್ತಾಳಿ ಚಿನ್ನಲ್ಲ
ಹತ್ತಿ ಬಂದಣಿಕೆ ಮರನಲ್ಲ
ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯುಸ್ಥಿರವಲ್ಲ ॥ ೩ ॥

ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಗೆ ವೈರಿ, ಎಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವೈರಿ
ಬೆಸ್ನಿಂಗೆ ವೈರಿ ಬಿಸಿ ನೀರು, ಬಡನಂಗೆ
ತನ್ನಯ ನೆಳಲೇ ತಾ ವೈರಿ. ॥ ೪ ॥

ಅತ್ತೆ ಒಳ್ಳೆಯವಳಾಗಿ ಪುತ್ರ ಸಣ್ಣವನಾಗಿ
ಅತ್ತೆ ಮಾವನು ಹಿತರಾಗಿ ಇದ್ದರೆ
ಪುತ್ರಿ ಸಣ್ಣವಳನು ಕೊಡಲಕ್ಕು ॥ ೫ ॥

ಕೂಸು ಸಣ್ಣಕ್ಕನ ದೂರೆಲ್ಲು ಕೊಡಲಾಗ
ಮೂಡಣ ಕೇರಿಯ ಕುವರಂಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಹೊಗಲಕ್ಕು ನನುಗೆ ಬರಲಕ್ಕು. ॥ ೬ ॥

* * * * * *

ಅರಸುಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸೇಡ ಬುದ್ಧಿಯ
ಕಲಿಸಿಕ್ಕು ದೇವ ಗರ್ಭದಲೆ ॥ ೭ ॥

ಒಳ್ಳೆಯವರ ಸೇರಿದರೆ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧೀಯಕ್ಕು
ಮರನ ಸ್ಥೈರಿದರೆ ನೆಳಲಕ್ಕು. ॥ ೮ ॥

ಬಂಗಾರು ತಾ ಮುದ್ದು ಬೆಳ್ಳಿ ಕಾವರೆ ಮುದ್ದು
ಹಣ್ಣುಳ್ಳ ವನಕೆ ಗಿಳಿ ಮುದ್ದು. ॥ ೯ ॥

ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡಂಗೆ ಚಿನ್ನದ ಹೆಂಡತಿಯೇಕೆ
ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುವೋಂಗೆ ಮಡಿಯೇಕೆ ॥ ೧೦ ॥

ಸಂಗ್ರಾಹಕ:-"ಪದ್ಮನಾಭ"

"ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ"

ಎಲ್ಲಿ ಭಾರ್ಗವ ಪೀಠ ತೊಡಲಿಯ ಕಡಲ ಒಡಲಿಂ ಬಂದುದೋ?
ಎಲ್ಲಿ ಗಿರಿಕಂದರದ ಕಾಮುಕ ದೃಶ್ಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ಕಾಂಬುದೋ?
ಎಲ್ಲಿ ನೇತ್ರಾವತಿ ಪಯಸ್ವಿನಿ ಮುಖ್ಯ ನದಿಗಳು ಹರಿವವೋ?
ಎಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ಹಸುರು ಹಚ್ಚಡ ಹೊದ್ದ ತೆರ ಹೊಲವಿರುವುದೋ?

ಅದುವೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !
ಇದರ ನುಡಿಯದು ಕನ್ನಡ !!
ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !!!

ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪದ ಕಾರುಕಾರ್ಯದ ಕೀರ್ತಿ ಕಾಯವ ಪಡೆದುದು.
ಬಾರಕೂರಿನ ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಧಾರಿ ವೈಭವ ಮೆರೆದುದು.
ವೀರ ವೈಷ್ಣವ ಸುತವನರುಹಿದ 'ಮಾಧ್ವ' ಜನ್ಮವ ಪಡೆದುದು.
ದೇವ ಭಕ್ತನು ಕನಕದಾಸನು ಹುಟ್ಟಿ ಭಜನೆಯ ಗೈದುದು.

ಇದುವೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !
ಕಲೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !!
ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !!!

ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೋ ಮಾಧ್ವಗುರುಗಳು ಮೊದಲು ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹ
ಪೆಜ್ಜೆ? ಭೈರಸ, ಪಾಂಡ್ಯರಾಜರು ಗೈದರುಗ್ರಹ ನಿಗ್ರಹ,
ರಾಜ್ಯವಾಳುತ ಶೋಭಿಸಿದರೋ? ರಸದ ಬಾವಿಯ ಕೀರ್ತಿಯು,
ಭೂರಿ ಸೊಬಗಿಂ ಮೆರೆವುದೋ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾವರ ಮೂರ್ತಿಯು.

ಇದುವೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !
ಹಳೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !!
ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !!!

ಬಂದ ಯಾತ್ರಿಕ ಭಕ್ತ ಜನರಿಗೆ ಧರ್ಮ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಾನವು,
ಸರ್ವಮಂಗಳೆ ಮಂಗಳಾಂಬೆಯ ಕಾರಣಿಕವರ ವಾಸವು.
ಮಧ್ವ ಸರಸಿಯು ರಾಮ ಜಲಧಿಯು ಗೋಸನಾಟೀಶ್ವರ ಪ್ರತಿಮೆಯು.
ವೀರನರಹರಿ ತೋರಿ ಬರುತಿಹ ಮೂಲಿಕಾ ಒಳಲಂಕೆಯು

ಇರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !
ಮೆರೆವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !!
ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ !!!

ಕಾಪು ಮಂಜುನಾಥ ಶೇಣೈ.

ಎದೆಯುರಿ

॥ ೧ ॥

ಅರಳಿ ಹೂವಾಗದೆಯೆ,
ಪರಿಮಳವ ಬೀರದೆಯೆ,
ಧರೆಗೊರಗಿದೆ,
ದೇವಿ! ತಲೆ ಮರೆಸಿದೆ.

॥ ೨ ॥

ಕಂದಿರದ ನಿನ್ನ ಮೊಗ
ಚಂದಿರನ ಹಳಿವ ಸೊಗ–
ವಿಂದು ಎಲ್ಲಿ?
ನಿನ್ನ ಹುಡುಕಲಿಲ್ಲಿ?

॥ ೩ ॥

ಎಳೆತನದಿ ಒಂದಾಗಿ,
ಬಳೆದಿಹೆವು ಸೊಗಸಾಗಿ,
ಆದರೇನು?–
ಎನ್ನ ತೊರೆದೆಯೇನು?

॥ ೪ ॥

ಮರುಗುತಿವೆ ನೀನಿರದೆ,
ಮರವಕ್ಷಿ ಗೆಲವಿರದೆ,
ಬಾರೊ ದೇವಿ!
ದಯದಿ, ತೋರು ದೇವಿ!

॥ ೫ ॥

ಹಾದಿ ತೋರದು ಎನಗೆ,
ಸಾದರದಿ ಬಾ ಬಳಿಗೆ,
ದೇವಿ ನೀನು!
ಎನ್ನ ಜೀವ ನೀನು!!

ಕಂದಕ ಈಶ್ವರ

ಶಾರದಾ ಛಾಪಖಾನೆ, ಮಂಗಳೂರು

ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

ಸಂಚಿಕೆ.

ಸಂಪುಟ ೨ ದಶಂಬರ ೪—೧೨—೧೯೩೩. ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

— ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ —

	ಪುಟ
ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆ	1
ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೇಕೆ ಓದಬೇಕು?	2
ಸಮಾಧಾನ	3
ಸಾಯ್ಕಲ್ ಆರೋಹಣ	4
ಬಾಡಿದ ತಾವರೆಗೆ	5
ವಿಧಿ ವಿಲಾಸ	6
ನೇತ್ರಾವತಿ	7
ಬ್ರಹ್ಮನ ಹೊಟ್ಟಲ ಮಕ್ಕಳು	8

ದಶಂಬರ ತಾರೀಕು ೪ನೇ ಶುಕ್ರವಾರ ೧೯೩೩.

ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆ.

ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾವ ಗೀತೆಗಳು ಇರುವಂತೆ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು. ಭಾವಗೀತೆಗಳಂತೆ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಲ್ಲೂ ಏಕ ಸೂತ್ರೀಕೃತಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಇವು ಎರಡರ ಮುಖ್ಯ ಗುಣವಾಗಿದೆ. ರಚನೆಯು ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಭಾವ ಗೀತೆಗಳು ಉಜ್ವಲವಾಗುವಂತೆಯೆ, ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ರಮಣೀಯತೆಯೂ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು.

ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮವು ಒಂದೇ ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು; ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣತ್ವದಿಂದಲೂ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಥಾ ಪ್ರವಾಹವು ತಡೆಯಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಹೊರತು, ಒಂದು ವಿಷಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಬಾರದು. ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳೊಳಗಣ ಘಟನೆಯು, ನಿರೂಪಣ ಮಾಡುವವನ ವೃತ್ತಿ, ಕತೆಯೊಳಗಣ ರಸ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣ ಇವೆಲ್ಲವು ಓದುವವನ ಅಥವಾ ಕೇಳುವವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಾಗಿರ ತಕ್ಕುವಾದ ಕಾರಣ, ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮವು ಅಸಂಗತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೊಂದೂ ಕತೆಯೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಬಾರದಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಈ ಕಡೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹರಿಯಬೇಕು.

ಒಬ್ಬ ಕುಶಲನಾದ ಲೇಖಕನು ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ನೆನ್ನುವ. ಆತನು ಪ್ರವೀಣನಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ವಾಚಕರ ಮೇಲೆ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಹಾಗೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಯದೆ, ತನ್ನ ಕತೆಯ ರಚನೆಗೆ ಕೈಹಚ್ಚುವವನಲ್ಲ. ವ್ಯಸಂಗಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದರಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮರೆತು ಬರೆಯಲಾರನು. ಆತನು ಬರೆಯುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಬ್ದವೂ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕುಂದಿಸುವುದಾದರೆ, ಆತನು ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವನು.

ಲಘು ಕತೆಗಳ ವಿಷಯವೂ ರಚನೆಯೂ ನಾವಿನ್ಯಪೂರ್ಣವಾದುವಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಕತೆಯ ನಿವೇದನೆಯು ಸೂತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದ್ದು ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಾಗಿರಬೇಕು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಕೂನೆಯಲೂ ಅದು ಚಿತ್ತವೇಧಕವಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುವಂತೆ, ರಸೋತ್ಕರ್ಷತೆಗೂ ಲೇಖಕನು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತ ಬರುವನು.

ಮುರಾರಿ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ರೂ. 100, 50, 25ರ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೂಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ಆರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಈ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಆರಿಸಿ ತೆಗೆವುದು ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು ಹೂಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗಂಧ, ರೂಪ, ಕೋಮಲತೆ, ಬಣ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಬಗೆಗಳಿಂದಲೂ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಉತ್ತಮವೆನುವುದನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುವುದೋ ಹಾಗೆಯೆ, ಈ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ವಾಚಕರೇ ಓದಿ, ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ, ವಾಚಕರು ಯೋಗ್ಯತೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಅವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ವಾಚಕರು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಕೆಳಗಣ ಆರು ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕತೆಯಲ್ಲೂ ಶೋಧಿಸುವ ಹಾಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು:—

೧. ಕತೆಯ ಹೆಸರು, ಅದರೊಳಗಣ ವಿಷಯದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆಯೆ? ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಥಾ ಸಾರವು ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬರಬಾರದು. ಔಚಿತ್ಯವೂ, ಚಾತು

ಯಾವುದು ಕತೆಯ ಹೆಸರಿಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಬೇಕು.

ಮೊದಲಾಗಿ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕೊನೆಯ ತನಕವಿರಬೇಕು. ಮೊದಲಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಚಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಗುಣವಿರತಕ್ಕದ್ದು.

೩. ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನಾಧರಿಸಿರುವುದೇ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಕತೆಯಲ್ಲಿ ರಸವೂ ಚಾತುರ್ಯವೂ ಇರಬೇಕು.

೪. ಕತೆಯ ವಿಷಯವು ಮುಗಿಯುತ್ತಲೆ ಕತೆಯೂ ಮುಗಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

೫. ಭಾಷೆಯು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿದ್ದು ಕಲಾಯುಕ್ತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

೬. ವಾಚನವು ಮುಗಿದೊಡನೆ, ಕತೆಯು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಉಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಣಾಮವು ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗುಣವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವೇ ಷಡ್ಗುಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕತೆಯೂ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದೆ? ವಾಚಕರು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನೋದುವಾಗ, ಲೇಖಕರು ಬರೆವಾಗ, ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಬುಕೊಂಡರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಬಹುದಲ್ಲವೆ?

ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೇಕೆ ಓದಬೇಕು?

೨.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಜನನ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ! ಎಷ್ಟು ಶೈಶವದಲ್ಲೇ ಮೃತಿಹೊಂದಲಿಲ್ಲ! ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಂಬರುವ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರು ಲಾಭ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಂತೂ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಚಲನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮುಂದಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲುದ್ಯುಕ್ತರಾದ ಎಷ್ಟು ಸಂಪಾದಕರು ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗಿರವರು? ಬೆರಳೆಣಿಕೆಗೂ ಸಿಗುವಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಿಲ್ಲ! ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅಭಿರುಚಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ!

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎದುರು ನಿಂತ ಸಂಪಾದಕನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯನು ಅಂತಹ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಸಿ ಕೂಡಾ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲೆಂದು ಹಗುರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ ಆ ಸಂಪಾದಕನ ಮೇಲೆ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಜುಗುಪ್ಸೆಯ ಬಾಣಗಳೇ ಬೀಳುವುವು, ಎಂದಾಗ ಸಂಪಾದಕನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದರೂ ಯಾರನ್ನು? ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕಾವಾಚನಾಭಿರುಚಿಗೆ ಕುಂದೊದಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕಷ್ಟತರವಾಗಿದೆ.

'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ವೆಂದರೆ ಸಾಹಿತಿಗಳ ನೆಲೆಯೂರೆಂದು ಕನ್ನಡ ಬಲ್ಲವರ ಬಹುಮತ. ಇಂಗ್ಲೀಷು ತಿಳಿಯದ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಅದಕ್ಕೆ ಚಂದಾದಾರರಿರುವರೆಂದು ನಾವೇ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ರಂಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ವಿಕಟವಿನೋದಿನಿ' ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆಂದೂ ಊಹಿಸಲು ಸುಲಭವಿದೆ. ಜಯಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತಿಗಳ ೧೮,೦೦೦ ಚಂದಾದಾರರಿದ್ದರೆ ವಿಕಟವಿನೋದಿನಿಗೆ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲದ ೨೦,೦೦೦ ಚಂದಾದಾರರಿರುವರು. ಅಂತೂ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ, ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ಇರುವುದು ತಿಳಿಯದ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರೇ ಹೊರತು ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲ. ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಸಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯ ಬಂತು? ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸದ ಸಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಮತ.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಚಂದಾದಾರರ ತುಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ರುಚಿಯರಿತು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದುವವರು ಬಹು ವಿರಳ ನೆಂದೇ ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಒಬ್ಬ ಚಂದಾದಾರನನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕನಿಷ್ಪಪಕ್ಷ ಐದೆ ಖಾತೆಯವರಿಗೆ ಎರಡು ಕಾರ್ಡುಗಳಂತೂ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುವು. ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಡು ಬರೆದೂ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರೆಂದು, ಮೇಲಿಟ್ಟು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೂ ೧೦೦ರಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನರು ಅರೆ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದೊಪ್ಪುವರು. ಎರಡೆರಡು ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಬರೆಯಲು ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡದ ಕೊನೆಗೆ ವಿ. ಪಿ. ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಬಿಡುವವರಿಲ್ಲ! ಊರಲ್ಲಿನ ಆಟ ನೋಟ, ನಾಟಕ ಸಿನೆಮಾಗಳಿಗೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿಸುವಷ್ಟು ಉದಾರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವರಾದರೂ, ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವಿ. ಪಿ. ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಹಣವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ! ಕೆಲವರಂತೂ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವಿ. ಪಿ. ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬಿಡುವರು. ಒಂದೆರಡು ಸಲದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆ ಮೇಲೆಯೋ?—ಪೋಸ್ಟ್‌ಮೇನನು ತಂದಿತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನಾದರೂ ಒಡೆದು ನೋಡುವ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ ಕಡಿಮೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಲವು ಚಂದಾದಾರರು ಹಲವು ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರು, ಅಲ್ಲದೆ ವಾಚನದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನರಿತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಲೆತ್ತುವವರು ತೀರಾ ವಿರಳ. ಇಂತಹ ದುರವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ, ಪಕ್ಷಪತ್ರಿಕೆ, ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರು ತಂತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ

ಅವಸಾನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಉಳಿವಿನಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ನೆಟ್ಟಗಿದೆ? ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಅಗ್ರಲೇಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ "ವಾಙ್ಮಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಾಹಸ ಗೈಯುತ್ತಿರುವೆವು. ಆದರೆ ಚಂದಾದಾರರ ಬೆಂಬಲದ ಅಭಾವ ಬಹಳ-ದುಡ್ಡಿನ ತುಟ್ಟಿ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು" ಎಂದೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನ 'ಡೈಲಿ ಹೆರೊಲ್ಡ್' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ೨ ಮಿಲ್ಲಿಯ ಚಂದಾದಾರರಿರುವರೆಂದು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನಿನ ಲೆಕ್ಕವ್ಯಕಾರ ಮಿ। ಲಿಯೊನಾರ್ಡ್ ಮೆಟರ್ಸ್‌ರವರು ತಿಳುಹಿಸಿರುವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮಿಲಿಯ ಚಂದಾದಾರರೆಲ್ಲಿ? ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ನೂರು ಚಂದಾದಾರರೆಲ್ಲಿ? ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ನೈಕ್ಷವು ಬಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಾಳುವುದು ಎಂತು? ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂವಾದಕರು ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗುವುದಾದರೂ ಯಾವ ವಿಧದಿಂದ?

ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವು ಮೊದಲಾಗ ಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟ ಭಾಷೆಯು ಮೊದಲು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕೋ ಎಂಬುದೀಗ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಮೊದಲಿನದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎರಡನೆಯದಿಲ್ಲ, ಎರಡನೆಯದಿಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಮೊದಲನೆಯದಿಲ್ಲ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಗದೆ ಬಡತನಹೋಗದು ಬಡತನ ಹೋಗದೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಗದು ಎಂಬಂತೆಯೇ ಈಸಮಸ್ಯೆಯು ಗಡಚಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸದುಪಾಯವಾಗಿ ಎರಡೂ ಏಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗೂಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯು—ಹೆದ್ದಾರಿಯು. ಅಲ್ಲದೆ "ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣವು ಮೊದಲಾಗಬೇಕು ಆನೇಲೆ ವಾಙ್ಮಯ ಪ್ರಚಾರವೆಂಬುದೂ; ಅಥವಾ ವಾಙ್ಮಯ ಪ್ರಚಾರವಾಗಲಿ, ತದನಂತರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸೋಣ" ಎಂಬುದೂ ಸಾಧುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು. 'ಏಕೀಕರಣ' ಎಂಬ ಭಯಾನಕ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವು ಅವರಿಗಾಗಬೇಕು ಆ ಅರ್ಥದಿಂದಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಹುಟ್ಟಬೇಕು ಆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಬೇಕು. ಆ ನಿಶ್ಚಲತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ನಡುಗಬೇಕು, ಆ ನಡುಗಾಟವು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ಮುಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ ಸರ್ ಫ್ರೆಡರಿಕ್ ಸೈಕ್ಸರವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ "ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಸರಕಾರದಿಂದ ಫಕ್ಕನೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಲಾರದು" ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಚಳವಳಿಸಿರುವುವು? ತನ್ನಡಿಯು ತನಗಿಲ್ಲದ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಚಳವಳಿಸಿದರೂ ಆಗುವುದಾದರೂ ಏನು?

ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಕನ್ನಡವು ತನ್ನ, ಬಳಗದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಭಾಷೆಯಾಗುವಂತೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನಿಯಬೇಕು. ಅಂತಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಪೂರ್ವಕ ವಾಚನದಿಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನರಿಯಬೇಕು. ಪ್ರಾಂತಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದೃಷ್ಟಿವೈಶಾಲ್ಯತೆಯಾಗಿ ತಾನಾರು, ತನ್ನ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು? ತನ್ನ ವ್ಯಾಂತ್ಯದ ಕಡೆ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಹೊನ್ನಿನ ನಾಡಾಗುವುದು ತಪ್ಪಿದರೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಮಣ್ಣಿನ ನಾಡಾಗುವುದು.

ಮು. ಜಾ.

ಸಮಾಧಾನ.

ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಮನು ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ. ರಾಯರು ಪೆನ್ಶನಿನ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಖಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತಾತಯ್ಯ. ಸೋಮು ಸಣ್ಣ ಪೋರ ರಾಯರಿಗೆ 'ಚಾ' ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಂದೊಪ್ಪಿಸುವವನು ಸೋಮು; ಕಾಯಿಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂತೆಯಿಂದ ತಂದು ಕೊಡುವವನೂ ಸೋಮನು; ರಾಯರ ಮನಯ ತೊತ್ತಿ ಎಮ್ಮೆ ಕರೆಯುವಾಗ ಬೆತ್ತ ಹಿಡಿದು (ಎಮ್ಮೆಗಾಗಿ-ತೊತ್ತಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ) ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದವನೂ ಸೋಮನೇ.

ಆದರೆ, ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಅವನ ತಡವಾಗಿಯೇ ಮನೆಯಿಂದ ರಾಯರಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವನು'

ರಾಯರು ಇಂಥ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಆ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಸೋಮನು ಅದೇಕೋ ಬರಲಾರನು'

ಹುದ್ದೇದಾರರಾಗಿದ್ದ ನೆನಪನ್ನು ಪೆನ್ಶನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ರಾಯರು, ಮರೆಯುವರೆ? ಸೋಮನು ನಾಳೆಯಿಂದ ಬರುವುದೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಹಲವು ನಾಳೆಗಳ ವಾಯಿದೆ ಇಟ್ಟು ಬೆದರಿಸಿದರೂ, ಪ್ರತಿ ಸಲ,-'ಸ್ವಾಮಿ,' ಎಂದು ಅವರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಒತ್ತುವ ವೇಳೆ, ಅವುಗಳ ವಾತ ರೋಗಕ್ಕೆ ಶಮನನವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಎರಡೂ ಕಾಲು ಒತ್ತುವನು. ವಾತಕ್ಕೂ ಹಾಯಾಗುವುದು; ರಾಯರ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಗವೂ ಬೀಳುವುದು

"ಸ್ವಾಮೀ, ಸಿಟ್ಟಾಗಬೇಡಿರಿ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟೇ? ನನ್ನನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮುದಿ ಅಜ್ಜಿ ಈ ಲೋಕವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟಾಳು ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತಾಳು. ಅವಳ ಹಿಂದೆ ನಾನೂ ಸತ್ತೇನು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗದಯ್ಯ" ಎಂದು ರಾಯರ ಕಾಲೊತ್ತುವಾಗ, ಅವೇ ಚರಣ ಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ವ್ಯಾರ್ಥನೆ.

ವ್ಯಾರ್ಥನೆ ನೆರವೇರಿತೋ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಮೊದಲು, ರಾಯರು ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುವರು. ಸೋಮನು "ಸನ್ಮುಖ ಚರಣ ಚರಣರಹೇ ಹನುಮಾನ್ ವೀರಾ" ಎಂಬ ನಿತ್ಯದ ಭಜನೆಯ ಆರತಿಯ ಪದ್ಯದ ನೆನಪು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತೆ ಅಲ್ಲೇ ಒರಗುವನು.

ರಾಯರು ಪೆನ್ಶನರರಾದರೂ ಮನುಷ್ಯರೇ ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯವು ವಾತ ರೋಗವೂ ಪೆನ್ಶನಿನ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿದುದಾದುದರಿಂದ, ಮುದಿ ಅಜ್ಜಿಯು ಸತ್ತಾಳೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೆ

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಿವುಡರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ ನಿದ್ರೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ನಿದ್ರೆಯೆ ಸೋಮನಿಗೆ ಕ್ಷಯ ಎಂದರ್ಥ.

* * *

ತಡವಾಯಿತೆಂದ ಕೂಡಲೆ, ಸೋಮನ ಉತ್ತರ ಈಗ ಬೇರೆ—"ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಹೋಗುವವನಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ತಡವಾಯಿತು, ಸ್ವಾಮಿ."

ರಾಯರು ಸಿಟ್ಟಾಗುವರು. "ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಪೋರನು ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವನಂತೆ" ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಊರಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯವೊಂದು ಉಂಟೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಮರೆತ ರಾಯರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕನೆ, ವೃದ್ಯಾಪ್ಯದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇನ್ನಿಷ್ಟರಲ್ಲೇ ತಾನೂ ದೇವ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ತೆರಳಬೇಕಾಗುವುದೆಂಬುದರ ನೆನಪಾಗಿ, ಅವರು ಮಾತು ಬದಲಿಸುವರು,—"ಸೋಮಾ! ನೀನೇನು ಪುರೋಹಿತನೆ, ಹಳೆ ಅಜ್ಜಯೆ, ಅಥವಾ ಶಕ್ಕನೆ,—ಹಾಗೆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ? ನಿನಗೆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಕಟವಾದರೂ ಏನಾಗಿದೆ?"

'ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗಲೆ ವೆಂಕಟರಮಣ' ಎಂಬಾ ಗಾದೆಯನ್ನು ಸಹ ಸೋಮನು ನಂಬುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುರೋಹಿತರು ಪುರೋಹಿತರಾಗಿಯೆ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರೆಂದೂ ಡಂಭಾಚಾರದ ಕಪಟದಿಂದ ಶಕ್ಕರು ಮಾತ್ರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರೆಂದೂ ಸೋಮನು ಎಂದೂ ಜೇಳಿದುದಿಲ್ಲ.

ರಾಯರು ಸೋಮನು ಸುಳ್ಳಾಡುವವನಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು; ಆದರೆ ಅವನ ನೆವ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯವೆಂದು ಅವರು ಎಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸತ್ಯ ವಚನವೂ ಭಕ್ತಿ ರೀತಿಗಳೂ ಅವನ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಲೇಪ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣ, ರಾಯರು ಸೋಮನ ನೆವಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆಯೆ, ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದುವು.

* * *

ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬಾಲಕರು ಹುಚ್ಚರು ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುವುದುಂಟು.

ಹಾಲು ತರುವಾಗ ತಡವಾಗಿ ಚಾ ತರುವಾಗಲೂ ತಡವಾಗುವುದು; ಕಾಯಿಸಲ್ಕು ತರುವಾಗ ತಡವಾಗಿ ಊಟಕ್ಕೂ ತಡವಾಗುವುದು, ಎಂಬುದು ಈಗ ರಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಮವಾಯಿತು.

ಇನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಸೋಮನು ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದನು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಅವನು ತುಸು ಹೊತ್ತು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಸುಮ್ಮನಾಗುವನು. ಆಲಸ್ಯ ಎಂದರು ರಾಯರು; ಅವನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಬಂದು ನಿಂತರು; ನಕ್ಕರು,—'ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿದೆ' ಎಂದು; ಕೂಡಲೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿದರು.

ರಾಯರು, ಇಂಥದನ್ನೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಸಹಿಸಬಹುದು? ಇನ್ನು ಸೋಮನ ಅಪರಾಧಗಳು ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದುವು. ರಾಯರ ಕ್ರೋಧವು ಸೋಮನ ಹೊಟ್ಟೆಯವಧಿಗೆ ಬಂತು.

* * *

ವಿಶಾಲವಾದ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೋಮನು ಅನಾಥನಾದನು. ಮುದಿ ಅಜ್ಜಯು ಇವನಿಗಾಗಿ ಶೋಕಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದಳು. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೆ?

ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ; ಹೆಸರಿಗೂ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ; ನಡುಹಗಲ ಸೂರ್ಯನ ತಾಪ ಬೇರೆ, ಸೋಮನು ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣದಂತೆ ಕಾಣುವನು. ಅವನ ಮೈಯಿಂದ ಬೆವರು ಒಸರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅವನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜೀವವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದೇ ವಿನಾ, ಸೋಮನು ಪ್ರೇತವೆ.

ಈ ಜೀವಂತ ಪ್ರೇತವು ಕರುಣೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಎಂದಾದರೂ ಅವನು ದೇವಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಲೆಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಆವೇಶ ಹಿಡಿದವನಂತೆ, ದೇವರ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದನು.

ಅಂದೇ, ಆಗಲೇ, ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಾಯರು ತಿಂಗಳ ಪೆನ್ಶನು ಪಡೆದು, ಮನೆಗೆ ತಿಂಗಳ ಸಾಮಾನು ಕಳುಹ ಹೇಳಲು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗುತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ, ಅದೊಂದು ತಿಂಗಳ ಅನ್ನಬಟ್ಟೆಗೆ ಕಷ್ಟ ವಿರದೆಂಬ ಸಮಾಧಾನವು ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಿತು.

ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಬಳಿ, ಈ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಅನ್ನಬಟ್ಟೆಗಳ ಕಷ್ಟವೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸೋಮನ ಸಮಾಧಾನವು ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಮೂಡಿದ್ದಿತು.

ಕರುಣೇಶ್ವರ ದೇವರ ವಿಗ್ರಹವೂ ಸಮಾಧಾನ ಸೂಚಕವಾಗಿ ನಗುತಿದ್ದಿತು!

ಸಾಯ್ಕಲ್ ಆರೋಹಣ.

ಸಾಯಿಕಲನ್ನೇರಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದೊಂದು ನವೀನ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನರಿಯದಿರುವ ಜನರು ತೀರಾ ವಿರಳ. ಮುದುಕರು, ಯುವಕರು, ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರು ಆರೇಳು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಈ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದದಿರರೆಂಬುದು ಖಂಡಿತ; ಕೆಲವರು, ಎಂದರೆ, ಸಾಯ್ಕಲ್ ಫೀಟ್ಸ್ ಮಾಡುವವರು ಎಂ. ಎ. ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಹ ಪಡಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರ್ವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನರು ಅಥವಾ ಅವರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಾಗೆ, ಈ ಸಾಯಿಕಲ್ ಆರೋಹಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೆಂಗುಸರೂ ಪ್ರವೀಣರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುವು.

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ದಿವ್ಯವಾದ ಯಂತ್ರ; ಬೆಲೆಯು ಕೂಡ ಇಪ್ಪತ್ತೇ ರೂಪಾಯಿ; ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿಯ ಖರ್ಚು ವೇಗದಿಂದ ನಡೆಯುವುದು; ಬೇಗನೆ ಮುರಿಯುವುದು; ಕೆಲವು ಸಾರಿ

ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವುದೂ ಉಂಟು. ಸಾಯ್ಕಲ್ ಸವಾರರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ತಿಳಿಯುವುದು; ವಸ್ತ್ರದ ಚಿಂದಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರದ ಕಾಲುಗಳಿಲ್ಲ! ಹೇಗೆ ಬೀಳದೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿತ ಮಕ್ಕಳಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಯಿಕಲ್ ಸವಾರಿಯನ್ನು, ಬಿದ್ದು ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನದೆ ಕಲಿತವರಿಲ್ಲ.

ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಸಾಯ್ಕಲ್ ಕಚ್ಚೆ; ಇದೇಕೆಂದರೆ ಸಾಯ್ಕಲ್ ಯಂತ್ರವು ಸವಾರರನ್ನು ಕಚ್ಚದ ಹಾಗೆ; ಸಾಯ್ಕಲ್ ಶರ್ಟ್; ಗಿಡ್ಡವಾದ ಕೈಗಳಿರುವ ಅಂಗಿ; ಸಾಯ್ಕಲಿನ ಹಿಡಿಯು ಇವರ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯದ ಹಾಗೆ; ಕೈಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿರ ಕೂಡದು; ಕೈಗಿರುವ ರಿಸ್ಟ್‌ವಾಚ್ ಹೊರಗೆ ಕಾಣಬೇಕು; ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಸಾಯ್ಕಲ್ ಶೂಸ್; ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಯ್ಕಲ್ ಸವಾರರ ಭೂಷಣಗಳು.

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನವು, ಸಾಯ್ಕಲ್ ಯಂತ್ರದ ಯುಗ; ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೂರುಗಾಲಿಯ ಯಂತ್ರ; ದೊಡ್ಡವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ಗಾಲಿಯ ಯಂತ್ರ. ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅವಶ್ಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಸಾವಿರಾರು ಅಂಗಡಿಗಳು ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಗಂಟೆಗೆ ನಾಲ್ಕಾ ಪಾವಾಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವುವು. ಒಂದು ಕಪ್ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಸಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ,ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಓಡಿಸಬಹುದು ಇದರಿಂದ ಸಾಯ್ಕಲ್ ವಿದ್ಯೆಯು ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲಿಯೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುತ್ತದೆ

ಸಾಯ್ಕಲ್ ಆರೋಹಣವೆಂಬುದು ಗುರುವಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು; ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಾಹಿತಿಯೂ, ಚಾತುರ್ಯವೂ ಇರುವ ಉಪದೇಶಿಯರು ಅಥವಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇದ್ದೇ ಇರುವರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಇಕ್ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ, ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡುವಿನಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಸವಾರರನ್ನೂ ಹಿಡಿದು, ಅವರ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೂ, ತನ್ನ ಯಂತ್ರದ ಬಲದಿಂದ ನಡೆಯಿಸಿ, ಈ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ಸಾಯ್ಕಲ್ ಗುರುಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರುವಿರೋ ಏನೋ! ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕೊಲೇಜ್ ಮೈದಾನಿನಲ್ಲಿ; ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ; ಇಡೀ ಕೋರ್ಸ್ ಎರಡುವರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ.

ಮೂರನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಬಿಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬಬ್ಬರ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳಲೇ ಬೇಕು; ಅವರ ಬೈಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಬೇಕು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿವಸ ಫೀಟ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು; ಎಂದರೆ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿಯದೆ, ಕಾಲಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟದೆ ಸಾಯ್ಕಲ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು. ಇಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಮನುಷ್ಯನೆಂದೆಣಿಸಲ್ಪಡಲಾರನು-

ನೋಡುವವರಿಗೆ ಒಂದು ನೋಟ, ಸವಾರರ ಓಟ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಯಂತ್ರವು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬಹು ರಭಸದಿಂದ ಎದುರ್ಗೊಂಡು, ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಹತ್ತಿ, ಸವಾರರಿಂದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಗ ಹೊಡಿಯುವುದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಾಗ, ಇದೇ ಒಂದು ಸರ್ಕಸ್ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಟಕೇಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರೆಲ್ಲಾ ನೋಡುವ ನೋಟ! ಟಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಸವಾರರಲ್ಲದೆ ನೋಡುವವರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ!

ಕಾಲು ನೋವು, ಸೊಂಟ ನೋವು, ಎದೆ ನೋವು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಯ್ಕಲ್ ಆರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸತಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವಂತಹವುಗಳು. ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವು ಯಾರಿಗೆ? ವೈದ್ಯರಿಗೆ!

ಈ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರದ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಾವುದೆಂದರೆ:—ಸವಾರಿ ಮಾಡುವ ಆಶೆ. ಜನರನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತು ಸಾಕಾಯಿತೆಂಬಂತೆ, ಈ ಯಂತ್ರಗಳು ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಯನ್ನೇರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಈ ತರದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಅಥವಾ ಸವಾರಿಯು ಅವಶ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವವರು ನಮ್ಮ ಪೋಲಿಸಿನವರು. ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುವೇಗದಿಂದ ಓಡುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟುಹಾಕಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವವರು ಈ ಪೋಲಿಸ್ ಡಾಕ್ಟರರು. ಇದರಿಂದ 'ಎತ್ತಿಲ್ಲದಾ ಗಾಡಿಯನು ಒತ್ತೊತ್ತಿ ನಡೆಸುವರು' ಎಂಬ ಕವಿಯ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಎತ್ತು ಇಲ್ಲದ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಿಂದೆತ್ತಿ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಅದನ್ನಿರಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿದಾನವನ್ನು ಕೈಯೆತ್ತಿ ಕೊಡುವವರಿರುವಾಗ, ಸಾಯ್ಕಲ್ ಸವಾರರಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಏಕೆ?

ಎಂ. ವಿ. ಪ್ರಭು. ಎಂ. ಎ ಎಲ್. ಟಿ.

ಬಾಡಿದ ತಾವರೆಗೆ—

ಉಷಃಕಾಲವು ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತಲಿರಲು

ತಾವರೆ! ನೀನೇಕಿಂತು ಬಾಡಿ ಒಡವಾಗಿರುವೆ? ಬಸವಳಿದು ಬಿಸುಸುಯ್ದು ಬಳಲುವೆಯೇಕೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಮಾನಿಸುವವರಿಲ್ಲವೇ? ಸೇವಿಸಿ ಸೊಗಗೊಳಿಸುವವರಿಲ್ಲವೇ? ವೈಭವ ಶಿಖರಕ್ಕೇರಿದ ಅಂದಿನ ಅದೊಂದು ಆನಂದಮಯ ಪ್ರಶಾಂತ ದಿವಸದಲ್ಲಿ—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ಪ್ರಖರವಾದ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಪಸರಿಸಿ ಅತ್ಯುಜ್ವಲವಾಗಿ ಕೊಳಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ—ನೀನೆನಿತೊಂದು ಆನಂದದಿಂದ ಪ್ರಫುಲ್ಲಮುಖದಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದೆ

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ರಾಜಹಂಸಗಳು ನಿನ್ನಸ್ಥೈರ್ಯವಿಸಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇಂದು, ಈ ದುಃಖ ದಗ್ಧ ದುಷ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲಾ ಎತ್ತ ಹೋದುವು? ಕರಾಳ ಕಾಲನ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದ್ದ ಕೆಲವಾದರೂ ಎಲ್ಲೋ ಕಾಲರಾತ್ರಿಯ ತಮೋಮಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತೂಕಡಿಸಿ, ನಿದ್ರಿಸಿರಬೇಕು. ನಿನ್ನನುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಅಡಗಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲವಾದರೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಸೊರಗಿ ಮರುಗುವೆ, ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗುವ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡಾದರೂ ಸಂತೈಸಿ ಮಾತಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಹತ್ತಿರವಾದರೂ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ?

ನಿಮ್ಮಕುಳಿನಲ್ಲಿ ಕವಿದ ಗಾಢಾಂಧಕಾರದ ಮಬ್ಬು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾರಿದೆ. ಉಷಃಕಾಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮುಹೂರ್ತವು ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯುದಯದ ಆಶೋದಯವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದ ಸುಂದರ ಸುಖ ಸೂಚನಾ ರೂಪವಾದ ಮುಂಬೆಳಗಿನ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯು ತಲೆದೋರಿದೆ. ಕೋಮಲ ಕಿರಣವು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಲಿದೆ. ಹೊಂಬಿಸಿಲು ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ನಲಿದಾಡಲಿದೆ.

ತಾವರೆ! ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಉಷಃಕಾಲವು ಹೇಗಿರಬಹುದಾಯಿತು? ನಿನ್ನ ಈ ಹಠಯೋಗದಿಂದಲೇ? ಪಂಚಾಗ್ನಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ—ಅಂದರೆ, ಸುತ್ತಲೂ ತೀವ್ರಾಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಯು ಜ್ವಲಿಸಿ ಧಗ ಧಗನೆ ದಹಿಸುತ್ತಿರಲು, ಮೇಲೆ ಪ್ರಚಂಡ ಕಿರಣನು ಪ್ರಕೋಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿ ಸುಡುತ್ತಿರಲು, ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ—ತಪವನ್ನಾಚರಿಸುವ ತಾಪಸನಂತೆ, ನೀನು ಪಂಚೋದಕ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಪವೆಸಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಮೂರು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಪಾರವಾದ ಅಗಾಧ ಜಲವು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ (ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ) ನೀರಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿ ಶೀತಲವಾದ ಹಿಮದ ಹನಿಯು ಮುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿಡುವ ಎತ್ತರವಾದ ಗಿರಿಯು (ಪಂಡೆ) ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಮೇಲೆ ನಡು ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿದ ಧಾವಳ್ಯ ಪ್ರತಾಪದಿಂದ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ವಶವಾಗಿರಿಸಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಗೊಳಿಸಿ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ ಶೃಂಖಲೆಯಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದವನು ಸುಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ತುಹಿನ ಕಿರಣವನ್ನು ಬೀರಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಪಂಚೋದಕ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ತಪದಿಂದ ತಪಿಸುವೆ. ಈ ಹಠಯೋಗದಿಂದಲೇ ಭಾವೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೂರ್ಯನ ಅರುಣ ಕಿರಣವು ತಲೆದೋರಿತೇನು?

ಅಥವಾ—, ತಾವರೆ! ನೀನು ನೋಂತ ನೋಂಪಿಯಿಂದಲೇ ಮಾರೊಡನೆಯೂ ತನ್ನ ದುರ್ಧರ ದುಃಖದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೂರದೆ, ಶಾಂತನಾದ ಸ್ವಾಂತದಿಂದಿದ್ದು,—ಮೌನಿಯಂತೆ ಮೌನದಲ್ಲಿ, ಯೋಗಿನಿಯಂತೆ ಯೋಗದಲ್ಲಿ, ಬೆರತಿದ್ದು—ಕ್ಷಮಾ ವ್ರತವನ್ನೇ ಪಾಲಿಸಿದ ಆ ಸತ್ಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪುಣ್ಯ ಫಲದಿಂದಲೇ? ಏತರಿಂದೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೂರ್ಯನ ಪುಣ್ಯೋದಯ ಸೂಚನೆಯು? ವಿಧಿಯ ಅನತಿಕ್ರಮ ನಿಯೋಗದಿಂದಾಗಿರಬಹುದೇ?

ಅದೋ ನೋಡು! ತಾವರೆ! ಅಲ್ಲಿ—ಪೂರ್ವದ ದಿಗಾಂತದಲ್ಲಿ **ಮಹಾತ್ಮಾ** ಅರುಣನ ಕೋಮಲ **ಅಹಿಂಸಾ** ಕಿರಣವು ಸತ್ಯದ ಸತ್ಪಥದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಾ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅರುಣನ ರಾಗ ರಸ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮೊಗವನ್ನು ನೋಡಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ರೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ನಿಗುರಿಸುತ್ತಾ ಎಚ್ಚತ್ತು ಕುಳಿತಿವೆ. ಮೋಹನ ಉದಯ ಗಾನವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಭುವನ ಜನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರ್ಮರಂಗಕ್ಕೆಳಿಸಿವೆ. ತಾವೂ ಬಯಲಿಗಿಳಿದು ಅಪೂರ್ವ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕರ್ಮವೆಸಗುತ್ತಿವೆ.

ಏಳು, ತಾವರೆ! ದುಃಖವನ್ನು ದೂಡು. ಸುಖವನ್ನು ಸವಿ. ಆನಂದನನ್ನು ಹೊಂದು. ತನ್ನ ಹಿಂದೊಂದೇ ಎಸಳುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹಿಂದಿನಂತೆ ವಿಕಸಿತವಾಗು. ಹಿಂದಿನ ಆ ವೈಭವ ಶಿಖರವನ್ನೇ ಏರಲಿರುವಿ. ಹೆದರುವೆ ಏಕೆ? ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸವಿದ ಆ ಸತ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸುಖಾಮೃತಾನುಭವವು ಈಗ ನಿನಗೊದಗಲಿದೆ. ಕನಸೇ ನೆನಪಾಗಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವರೆ! ಕಂಬನಿಯನ್ನು ತೊಡೆ! ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ತಳೆ! ಬಾಡಿದ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷದ ಸುಕೋಮಲ ಚಿಹ್ನೆಯ ಅಂಕುರವು ಮೊಳೆಯಲಿ. ಹೆಚ್ಚೇನು? ತಾವರೆ! ನೀನಿನ್ನು ಮುಂದೆ '**ವಿಕಾಸ**' ಹೊಂದಿ ನಗು!

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗಲಿ! ನಗು ಬೆಳಗಲಿ! ಸೊಗ ಸೊದಗಲಿ!!! ಒಲವೊಲಿಯಲಿ!!!

ಶಂಕರನಾರಾಯಣ.

ವಿಧಿವಿಲಾಸ.

(ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀಯುತ ಪುಂಡೂರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯರು)

"ಮಾನಿನಿಯೆ! ಜನಕಾಜ್ಞೆಯಂ ಪಾಲಿಸಲ್ಕೀಗ।
ಕಾನನಕೆ ಪೊರಮಡುವೆ–ವಿಮಲೆ! ಕೋಮಲೆ! ಕಾಂತೆ!।
ನೀನಿಲ್ಲಿ ಜನನಿಯರನುವಚರಿಸುತಿಹುದೆ"ನಲು ಜನಕಜಾತೆಯು
ನುಡಿದಳು–॥

"ಪ್ರಾಣೇಶ ಪಾದಮಂ ನಂಬಿದರ್ಧಾಂಗಿಯಂ।
ಮಾನಸಿಧಿ! ತೊರೆದಡವಿಗೈದುವೆಯು? ಹೇ ಪ್ರಿಯಾ!।
ಪ್ರಾಣದಿಂದಿಹುದೆಂತು ತನಸನ್ನಿಧಿಯನುಳಿದು ಧಾರಿಣಿಯೊಳಿರ
ಲಾರೆನು–॥ ೧ ॥

ಕಾಡುತಾ ನಾಡಹುದು, ನರಕ–ಸುರಪುರವಹುದು।
ಕೂಡಿರಲು ಕಾಂತನಂ ಮರಳು ನೆಲ–ಫಲಭೂಮಿ,।
ನೋಡದಿರೆ ಪತಿಪದವನರಮನೆಯು–ಸೆರೆಮನೆಯೆ, ಸತಿಗೆ ಪತಿಯೇ
ಸಕಲವೂ–॥

ಬಾಡಿದರೆ ಪ್ರಿಯುಳ ವದನವನೊಲಿದು ವಿಕಸಿತವ।
ಮಾಡುವವ–ಮನಸಿನಲಿ–ಕನಸಿನಲಿ–ನೆನೆಸಿನಲಿ।
ಮೂಡಿರುವ ಕಮಲಬಾಂಧವನಂತೆ ಬೆಳಗುತಿರುವಾರ್ಯನನ್ನಗ
ಲಿರುವನೆ?"॥ ೨ ॥

ಎಂದು ಬಹು ದೈನ್ಯದಿಂ ನಳಿನಮುಖಿ ಬಿನ್ನೈಸು।
ತಂದು ನಿಜಸುಖಭವನಭೋಗದಲ್ಲಾಸೆಯ।
ನ್ನಿಂದುವದನೆಯು ಬಿಟ್ಟು–ನಿಷ್ಕಳಂಕಿಯು ಪತಿಯ ಪಡಿ ನೆಳಲಿ
ನಂತೆ ಸರಿದು–॥

ಹಿಂದೆ—ಗಂಡನಗೂಡಿ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಂಗಳಂ।
ತಿಂದು ಬಳೆದವಳಿಂದು–ಕಂದಮೂಲಂಗಳಂ।
ತಿಂದು–ನುಣುಪಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಿಡದ ಲತಾಂಗಿ–ಕಲ್ಲೆಲದ
ಮೇಲೆಸೆದಳು ॥ ೩ ॥

ಬಳಲುತಿರ್ದಳು ದಿವಾರಾತ್ರಿ ಧವನೊಡನೆ ನಿಮಿ।
ಕುಲಜಾತೆ ಸೀತೆ ವುಲಿ ಕರಡಿ ಹೆಬ್ಬಾವುಗಳು।

ಬಳಸಿದಾ ಭೀಕರಾರಣ್ಯದೊಳು—ಬಳಿಕ ದಶಕಂಠ ನಾಕೆಯ
ನೊಯ್ಯುತಾ ॥

ಒಲವಿನಿಂ ತನ್ನರಸಿಯಾಗಬೇಕೆಂದತುಲ ।
ಬಲ–ತನಗೆ ಮೇಲ್ಮೈಯಂ–ರಾಮನಿಗೆ ಕೀಳ್ಮೈಯಂ ।
ಬಲು ವಿಧದಿ ವಿವರಿಸಿದ–ಕೊಡುವೆ ಸಕಲವನೆಂದ–ಬೆದರಿಸಿದನ
ಬಲೆಯಳನು ॥ ೪ ॥

ಖಲನ್ಹೊರೆದ ಬಿರುನುಡಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ।
ದಳು ತನ್ನ ಪತಿ ರಾಘವನೆ ತನಗೆ ಗತಿಯೆನು ।
ತ್ತಲುಗದೆಯೆ–ಧೂರ್ತ ಲಂಕಾಧಿಪನ ನೋಡದೆ–ಯಲಂಕಾರ
ಗಳ ನೊಲ್ಲದೆ–॥

ಉಳಿದು ನಿದ್ರಾಹಾರಗಳನಶೋಕಾ ವನದೊ ।
ಳಳುತ ಶೋಕದೊಳೊಮ್ಮೆ–ಧೈರ್ಯಗೊಳುತಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ।
ಖಳವೈರಿಯಂ ಮನದೆ ನೆನೆನೆನೆದು, ಕಳವಳಿಸಿ, ಕಪ್ಪದಿಂದಿರು
ತಿರ್ದಳು ॥ ೫ ॥

''ರಾಮ ಬಾ' ರಾರಾಜಿಸುವ ರವಿಕುಲಾಂಭೋಧಿ ।
ಸೋಮ ಬಾ! ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣ ಸತ್ಯ ಸಂಪನ್ನ ।
ಧಾಮ ಬಾ! ನೂನಿನಿಯ ಮಾನಮಂ ರಕ್ಷಿಸೈ! ರಕ್ಕಸರ ಸೊಕ್ಕ
ಮುರಿವ–॥

ಭೀಮ ಬಾ! ವೀರ್ಯಶೌರ್ಯೌದಾರ್ಯಭರಿತ ನಿ।
ಸ್ಸೀಮ ಬಾ! ದಯುದೋರು! ಮೊಗದೋರು! ನುನದಸು ।
ವ್ರೇನು ಭಾ! ಬಾರೆ''ನುತ ರಾಮನಾಗಮನಮಂ ಹಾರೈಸಿಕೊಂಡಿ
ರ್ದಳು ॥ ೬ ॥

ಇಂತು ಪೂರ್ಣೇಂದುಮುಖಿ–ಹರಿಣಾಕ್ಷಿ–ಕಳೆಗುಂದಿ ।
ಯೆಂತಿರ್ದಳೋ ರಾಕ್ಷಸೀ ಚಿರತೆಗಳ ನುಳಿಯೊ ।
ಳಿಂತು ಬಣ್ಣಿಪೆ ಕರಿಣ ಹೃದಯ ವಲ್ಮೀಕ ಭವನಂತೆ ಭೂಸುತೆಯ
ಕಥೆಯ ॥

ಮುಂತೆ ದಶರಥ ಸುತಂ ಖಳರೊಡನೆ ದಶವದನ ।
ಗಂತ್ಯಮನ್ನೆಸಗಿ, ಶರಣಗೆ ಲಂಕೆಯನ್ನಿತ್ತು ।
ಕಾಂತೆಯಂ ಲೋಕಾಪವಾದದಾ ಭಯದಿಂದ ಕರೆತರಲು ಹಿಂಜರಿ
ದನು ॥ ೭ ॥

ಕ್ಷಿತಿಯ ನಂಬಿಗೆಗಾಗಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಗ್ನಿಯಂ ।
ಪತಿಯಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಸೀತೆ ಪೊಗಲು ಶೀತಲಮಾಯ್ತು! ।
ಸತಿಯ ವಾತಿವೃತ್ಯದಾ ಮಹಿಮೆಯನು ಪೊಗಳಿ ಶೇಷಗಸದಳ
ವಲ್ಲವೇ? ॥

ಅತಿ ಪತಿವ್ರತೆ ಲೋಕಮಾತೆಯವಳೆಂಬ ಸಂ ।
ಸ್ಥಿತಿಯೆನರಿತಿರ್ದೊಡುಂ–ಮೂರ್ಖ ರಜಕನದೋರ್ವ ।
ಮತಿಗೇಡಿಯಾಡಿದನು–ವಿಖ್ಯಾಪವಾದವನು! ''ಜಗದ ಬಾಯ್ಗುಟ್ಟ ॥
ಬಹುದೇ? ॥ ೮ ॥

''ದುಗ್ಗುಳ ದಶಕಂಧರನ ಬಂಧನದ ಬಲೆಯನುಂ ।
ಹರಿದು ತಂದಿರ್ದ ರಘುರಾಮನಾ ಕಾಮಿನಿಯ ।
ವರಪತಿವ್ರತೆಯೆಂದು–ಮರಳಿ ಭೋಗಿವನಿಂದು''–ಯೆಂದು
ನಿಂದಿಸಿದ ನುಡಿಯ ॥

ಚರನೋರ್ವ ಬಂದು–ರಾಜಂಗೊರೆಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ।
ಕರೆದು–ಗರ್ಭಿಣಿ–ರಮಣಿಯನು ಕಾಡಿಗಟ್ಟುವರೆ ।
ಪರಿಕಿಸದೆ ಕೊಚ್ಚಿರ್ದ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆಯದು ಸರಿಯೆ? ಸಾಧ್ವಿಗೀ
ವಿಧಿಯೆ ವಿಧಿಯೆ! ॥ ೯ ॥

ಆರಾಮಭದ್ರ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಾಶ್ರಿತ ಧರಣಿ ।
ಜಾರಮ್ಯಲಲಿತಲತಿಕೆಯು ಸಹಿಸಲಾರದಾ ।
ಕ್ರೂರ ರಜಕೋಕ್ತಿ ಝಂಝಾಮಾರುತಪ್ರಹರಕೀಡಾಗಿ–ದೂರ
ವಾಗಿ–॥

ಘೋರ ಕಾನನದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ತಾನುದಿಸಿದಾ ।
ಧಾರಿಣಿಯೆ ಗತಿಯೆಂದು ಹೊರಳುವಂತಾಯ್ತು! ಲ ।
ಕ್ಷ್ಮೀರಮಣನಾನೆಂದು ವರ್ಣಿಸುವುದೀ ಮಹಾ ''ವಿಧಿವಿಲಾಸ''ದ
ಮಹಿಮೆಯ ॥ ೧೦ ॥

ನೇತ್ರಾವತಿ!

—

ವಶ್ಚಿಮ ಪರ್ವತ ಮಾಲೆಯೊಳಿಳಿಯುತ
'ಕುದುರೆಯ ಮುಖ'ದಿಂದ,
ಉಚ್ಚ ಮಹೀರುಹ ನಿಬಿಡಿತ ಘೋರಾ–
ರಣ್ಯದ ಎಡೆಯಿಂದ.
ನೇತ್ರಾವತಿ! ನೀ ಹರಿಯುತ, ಹಾರುತ,
ಇಳಿಯೊಳು ಸುಳಿಯುತ್ತ,
ಎತ್ತರ ಬೆಟ್ಟವ ಸುತ್ತುತ, ಮಣ್ಣನು
ಕಲ್ಲನು ಕೊರೆಯುತ್ತ,
ಸಾಗುವುದೆಲ್ಲಿಗೆ? ಮೆಲ್ನಡಿಯಿಂದತಿ
ಸಂತಸದೇಳ್ಗೆಯಲೀ
ಹೊಗುವುದಾರನು ನೋಡಲು? ಕೂಡಲು?
ಹಾಡತ ನೆಲವಿನಲೀ.
ವಿಶ್ವ ವಿಶಾಲ ಮಹೋದಧಿಯೊಂದಿಗೆ
ಬೆರಸುತ ಜೀವನವ
ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ ಪದ ಕಮಲದಿ ಐಕ್ಯವ–
ದಾಗಿಪೆಯೊ? ತನ್ನಾತುಮವ.
ಸಾಗರ ನಾದದೊಳೇಕೀ ಭವಿಸಲು
ತನ್ನಯ ಮೆಲ್ಲುಲಿಯ.

ಸಾಗುವೆ! ನೇತ್ರಾವತಿ! ನೀ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಹರಿಯುತ ಕಡಲೆಡೆಯ.
ಉದಯೋದಿಕ್ಕನು ಬೀರುವ ಕಿರಣವು
ನೀರಿನ ತೆರೆಯಲ್ಲಿ
ಉದಿಸಲು, 'ಪಳ ಪಳ' ಹೊಳೆಯುತ ಪೋಗುವೆ.
ನದಿ! ನೀ ಮುದದಲ್ಲಿ
ನೇಸರ ಬಿಂಬವು ನೀತ್ರದ ತೆರದಲಿ
ತೋರಲು ನೀರಿನಲಿ
ಹೆಸರನ್ವರ್ಥವದಾದುದೆ? ನಿನಗೆ ತೋರಲು ನೀರಿನಲಿ
'ನೇತ್ರಾವತಿ'ಯಿರೀತಿಯಲಿ.
ಎಂದೂ ಈ ಪರಿಯಿಂದಲಿ, ನಿಲ್ಲದೆ
ಹರಿಯುತ ನೀ ಹೊಳೆಯೆ!
ಮುಂದಿಗೆ ಕಾಲನನಂತತೆಯುಂದವ
ಕುಂದದೆ ಪೇಳುವೆಯೆ?

ಶಂಕರನಾರಾಯಣ.

ಬ್ರಹ್ಮನ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಕ್ಕಳು.

ಸಂಜೆಗೆ ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು, ಅತುರದಿಂದ ನನ್ನಿಯ ಗೂಡಿಗೆ ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೆನೆದು ಓಡುವ ದನಗಳನ್ನೂ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಿರಲು, ಅನಾಥ ಭಾರತದ ನೆನಪಾಗಿ ಎದೆ ತೊಯ್ದು ಹೊಂಟ ಹಾಡಿದು

ತಣ್ಣನ ಗಾಳಿಯ ತೀಟ
ಸುಳಿ ಸುಳಿದೋಡುವ ಓಟ
ಪಡುವಣ ಕೆಂಪಿನ ಚಂದ
ಹೂವಿನ ಗಮಗಮ ಗಂಧ
ಇರುಳ ಹೆರಳಿನ ಹೆಣೆಕೆಯು ಸಡಿಲ
ಹಗಲಿನ ಮುಖವನು ಹೊಚ್ಚುವದು
ಮುಡಿದಿಹ ಪುಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿ ಸಿಡಿದು
ರೂಪದ ರೂಹೆಯ ಕೆಚ್ಚುವದು
ಜೀವದಿ ಗಡಿಬಿಡಿ ಪ್ರವಾಹ ಹೊರಟು
ಒಡಲಿನ ಧಡವನು ಚುಚ್ಚುವದು

ಹಕ್ಕಿಗೆ ಬೆಚ್ಚನ ಗೂಡು
ಗಿಡ್ಡದೊಳು ತೊನೆವವು ನೋಡು
ಮಿಕಕೂ ಮಲಗಲು ಮನೆಯು
ಗುಡ್ಡದಿ ಕಾದಹ ಗವಿಯು
ಕತ್ತೆಗು ಹಾಳಿನ ಗೊಡಚಿಯ ಚಾಟು
ತಿನ್ನಲು ಬೀದಿಯ ಬುಡಿಚಿಹವು
ಬ್ರಹ್ಮನ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಕ್ಕಳು ಅಕಟ
ಪಕ ಪಕ ಬಾಯನು ಬಿಡುತಿಹವು
ತೊರೆಯುವ ಚಳಿಯೊಳು ಬಯಲೊಳು ಬಿದ್ದು
ಹುಳಿದೊಲು ಪಟ ಪಟ ಮಿಡಿಯುವವು

೩

ಹೊಲೆಯರ ಒಲೆಯನ ಕಿಚ್ಚು
ಹೋಳಿಯ ಮಾಡಲು ಮೆಚ್ಚು
ಗೆದ್ದಲು ತೋದಿದ ಗುದ್ದು
ಹಾವಿನ ವಾಸಕೆ ಮುದ್ದು
ಮುವ್ವತ್ತೈದು ಕೋಟಿ ಕಾಲಕೆ ಬಗ್ಗಿದೆ
ಭಾರತ ಜೀವದ ಗೋರಿಹುದು'
ಯುಗ ಯುಗದಿಂದಲಿ ಬಿದ್ದತಿಬಿದ್ದು
ಡುಬ್ಬಕೆ ಲೋಳೆಯು ತೋರಿಹುದು
ಭಾರತ ಜೀವನ ರಸಗಿಯ ಕಳಕಿಗೆ
ವಿಶ್ವವೆ ಮೂಗನು ಹಿಡಿದಿಹುದು!

ಕನ್ನಡ ಕಂದ.

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ.

ಕನ್ನಡ ಒಗಟುಗಳು— ಬೆಲೆ ೧ ಆಣೆ. ಪ್ರಕಾಶಕರು ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟೇಶ ತೊರಗಲ್ಲ, ನಾಡನರಿಗಳ ಕಛೇರಿ, ಬೆಳಗಾಂವಿ. ಇದು ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಒಗಟು ಪುಸ್ತಕ.

ಭಯಂಕರ ಕೊಲೆ— ನವಚೇತನ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ, ಮಂಗಳೂರು ಕುಸುಮ ೩. ಲೇಖಕರು ಶ್ರೀ। ಕಟೀಲು ಗಣಪತಿ ಶರ್ಮ, ಬೆಲೆ ೨ ಆಣೆ. ಇತಿಹಾಸಿಕ ವಹಿ-ವಾಚನೀಯವಿದೆ.